RAPORTUL ANUAL AL INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI
ianuarie – 31 decembrie 2000

Cuprins

1. Introducere 13

1.1. Misiunea Avocatului Poporului 13

1.2. Temeiul legal al organizării şi funcționării instituției Avocatul Poporului 14

1.2.1. Puțină istorie 14

1.2.2. Apariția ombudsman-ului în România

1.2.3. Crearea instituției Avocatul Poporului (1991-1997)

1.2.4. Reglementarea organizării şi funcționării instituției Avocatul Poporului din România

1.2.4.1. Numirea Avocatului Poporului

1.2.4.2. Mandatul

1.2.4.3. Revocarea din funcție

1.2.4.4. Adjuncții

1.2.4.5. Atribuții

1.2.4.6. Cererile

1.2.4.7. Competențele

1.2.4.8. Recomandările

1.2.4.9. Procedura

1.2.4.10. Rapoartele

1.2.4.11. Raporturile cu autoritățile publice

1.2.4.12. Controlul activității avocatului poporului

1.3. Organizarea instituției Avocatul Poporului (1997-1998)

1.4. Despre actualul sediu

1.5. Consolidarea instituției Avocatul Poporului (1999)

1.6. Ce încercăm

1.7. Ce nu am reuşit pe deplin

1.8. Avocatul Poporului - sfătuitor al cetățeanului şi îndrumător al legii

1.9. Avocatul Poporului – un om care te ascultă

1.10. Oare de ce mulți funcționari publici sunt atât de opaci …

1.11. … şi nu ţin cont de recomandările Avocatului Poporului ?

1.12. Parlamentul – izvorul autorităţii şi prestigiului Avocatului Poporului

1.13. Ce este această lucrare

2. Date statistice referitoare la activitatea Avocatul Poporului

2.1. Consideraţii generale

2.2. Despre cereri

2.3. Cereri respinse

2.4. Cereri admise

2.4.1. Dosare

2.4.2. Obiectul dosarelor

2.5. Audienţe

2.6. Sesizări din oficiu

3. Prezentarea unor cazuri semnificative

3.1. Probleme privind administraţia publică locală şi centrală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecţia mediului

3.1.1. Consideraţii generale

3.1.2. Aplicabilitatea unor norme de drept internaţional

3.1.3. Neexecutarea hotărârilor judecătoreşti, fenomen ce afectează grav ordinea de drept

3.1.3.1. Generalităţi

3.1.3.2. Cauze care conduc la neexecutarea hotărârilor judecătoreşti în domeniul aplicării legislaţiei privind fondul funciar

3.1.3.2.1.Interpretările diferite date de instanţele judecătoreşti articolului 11 din Legea nr. 18/1991, care limita controlul judecătoresc exclusiv la aplicarea corectă a dispoziţiilor privind dreptul de a obţine titlul de proprietate, întinderea suprafeţei de teren, exactitatea reducerii acestei suprafeţe, potrivit legii.

3.1.3.2.2. Pentru terenurile aflate în litigiu se emit titluri de proprietate, deşi regulamentul de aplicare a legii prevedea o punere provizorie în posesie până la soluţionarea cauzei, urmând ca eliberarea titlului să aibă loc ulterior.

3.1.3.2.3. Lipsa unei proceduri administrative clare de modificare sau anulare a actelor de proprietate, pentru care instanţele au constatat nulitatea, ca urmare a faptului că au fost emise cu încălcarea prevederilor Legii nr. 18/1991.

3.1.3.2.4. Hotărârile judecătoreşti nu sunt executate întrucât comisiile de fond funciar invocă fie lipsa de teren, fie cauze de ordin tehnic - operaţional, ca urmare a numărului insuficient de specialişti ai Oficiului de Cadastru Agricol şi Organizarea Teritoriului

3.1.3.2.5. Lipsa unor prevederi procedurale exprese cu privire la executarea silită a obligaţiilor de a face sau de a nu face, în condiţiile în care autorităţile refuză executarea unor astfel de hotărâri chiar şi atunci când au fost dispuse daune cominatorii ori la plata de despăgubiri.

3.1.3.2.6. Tergiversarea executării hotărârilor judecătoreşti prin utilizarea mijloacelor procedurale

3.1.3.2.7. Ineficienţa articolului 109 din Legea fondului funciar nr. 18/1991

3.1.4. Neexecutarea de către autorităţile administraţiei publice a hotărârilor judecătoreşti definitive şi irevocabile obţinute ca urmare a propriilor acţiuni

3.1.5. Dificultăţi în executarea unor hotărâri judecătoreşti privind încredinţarea copiilor minori sau obţinerea pensiei de întreţinere

3.1.6. Tergiversarea nejustificată a reconstituirii dreptului de proprietate

3.1.7. Cazuri soluţionate ca urmarea a intervenţiei avocatului poporului

3.1.7.1. Informaţii generale

3.1.7.2. Cazuri de neexecutare a hotărârilor judecătoreşti

3.1.7.3. Tergiversarea comisiilor locale de a efectua propuneri de atribuire a terenului solicitat

3.1.8. Cazuri închise ca urmare a unor deficienţe de ordin legislative

3.1.8.1. Revendicarea vechilor amplasamente

3.1.8.2. Titluri de proprietate emise pe terenurile revendicate de petiţionari

3.1.8.3.Terenurile revendicate de petiţionari sunt afectate de construcţii de utilitate publică sau de lucrări de investiţii

3.1.8.4. Revendicarea unor terenuri libere de construcţii, preluate de stat prin naţionalizare

3.1.9. Probleme privind protecţia mediului

3.1.9.1. Generalităţi

3.1.9.2. Cazuri reprezentative

3.1.10. Urbanism şi amenajarea teritoriului

3.1.11. Recomandări ale avocatului poporului în domeniul aplicării legii fondului funciar, însuşite de autorităţi

3.2. Probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii

3.2.1. Consideraţii generale

3.2.2. Probleme privind sănătatea

3.2.2.1. Sistemul de protecţie a sănătăţii. Consideraţii generale

3.2.2.2. Documente internaţionale în domeniu

3.2.2.3. Autorităţi competente

3.2.2.4. Serviciile medicale

3.2.2.5. Accesul la medicamentaţie

3.2.2.6. Situaţiile prezentate Avocatului Poporului

3.2.2.6.1. Interpretarea abuzivă a textului de lege privind eliberarea medicamentelor cu regim special

3.2.2.6.2. Limitarea plafonului de prescriere a medicamentelor

3.2.2.6.3. Necunoaşterea legislaţiei privind activitatea medicului de familie

3.2.2.6.4. Limitarea bolilor pentru care se acordă gratuit medicamente

3.2.2.6.5. Culpă medicală

3.2.2.6.6. Perceperea nejustificată a unei sume fixe la eliberarea medicamentelor

3.2.3. Probleme privind protecţia persoanelor cu handicap

3.2.3.1. Acte normative

3.2.3.2. Neîncadrare într-o categorie de persoane cu handicap

3.2.3.3. Reţinerea abuzivă în original a certificatelor de handicap într-o categorie de persoană cu handicap care necesită protecţie specială

3.2.3.4. Neacordarea biletelor de transport gratuit urban şi interurban

3.2.3.5. Reţinerea de bilete de transport gratuit C.F.R.

3.2.3.6. Atitudinea ireverenţioasă a funcţionarilor publici

3.2.4. Probleme privind munca

3.2.4.1. Consideraţii generale

3.2.4.2. Nesoluţionarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei

3.2.4.3. Nemulţumire faţă de diminuarea cuantumului pensiei

3.2.4.4. Întârzierea stabilirii drepturilor de pensie

3.2.4.5. Încadrarea greşită a pensiei ca pensie pentru vechime incompletă

3.2.4.6. Întârzierea nejustificată a plăţii drepturilor de pensie

3.2.4.7. Nerespectarea normelor privind procentaj de încadrare în grupe de muncă

3.2.4.8. Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit

3.2.4.9. Întârzierea soluționării cererii privind pensia pentru pierderea capacității de muncă

3.2.4.10. Nemulțumire privind stabilirea pensie de serviciu pentru militari

3.2.4.11. Întârzierea efectuării transferului pensiei

3.2.4.12. Recalcularea pensiei prin recunoaşterea grupei superioare de muncă prin aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curții Constituționale

3.2.5. Probleme privind protecția socială a muncii

3.2.5.1. Considerații generale

3.2.5.2. Prezentarea unor cazuri semnificative

3.2.5.2.1. Refuzul reintegrării în muncă dispuse prin sentință judecătorească

3.2.5.2.2. Refuzul organului administrativ de a lua în considerare o situație stabilită prin hotărâre judecătorească

3.2.5.2.3. Salarizare

3.2.5.2.4. Tergiversarea eliberării unei adeverințe privind activitatea în muncă

3.2.5.2.5. Întârzierea plății salariilor

3.2.5.2.6. Neîntocmirea carnetului de muncă

3.2.5.2.7. Nerespectarea reglementărilor privind suspendarea din funcție

3.2.5.2.8. Salarizarea personalului medical de specialitate

3.2.5.2.9. Neaplicarea prevederilor O.U.G. nr. 24/2000

3.2.5.2.10. Tergiversarea emiterii deciziei prin care se atestă calitatea de luptător în rezistența anticomunistă

3.2.5.2.11. Refuzul reducerii vârstei de pensionare în baza Legii nr. 42/1990

3.2.5.2.12. Neeliberarea unei autorizații de construcție în baza Legii nr. 50/1991

3.2.6. Probleme privind proprietatea

3.2.6.1. Considerații generale

3.2.6.2. Prezentarea unor cazuri semnificative

3.2.6.2.1. Tergiversarea soluționării cererii

3.2.6.2.2. Întârzierea soluționării cererii de acordare a măsurilor

reparatorii

3.2.6.2.3. Întârzierea plății despăgubirilor

3.2.6.2.4. Acordarea despăgubirilor prevăzute de Legea nr. 112/1995

3.2.6.2.5. Inexistența unei reglementări legale pentru cumpărarea unui apartament

3.2.6.2.6. Întârzierea încheierii contractului de vânzare – cumpărare

3.2.6.2.7. Refuzul rectificării mențiunilor efectuate în registrul agricol

3.2.6.2.8. Refuzul prelungirii contractului de închiriere în baza OUG nr. 40/1999

3.2.6.2.9. Întârzierea vinderii locuințelor de serviciu

3.2.6.2.10. Tergiversarea acordării de compensații pentru un imobil în baza Legii nr. 9/1998

3.2.6.2.11. Tergiversarea clarificarea situației juridice a unui teren

3.2.6.2.12. Neconcordanțe în impozitarea unei suprafețe de teren

3.2.6.2.13. Întârzierea restituirea unui imobil confiscat

3.2.6.14. Deteriorarea unui imobil

3.2.6.15. Întârzierea vânzării unei locuințe în baza D.L. 61/1990

3.2.6.16. Tergiversarea încheierii unui contract de închiriere

3.3. Probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei

3.3.1. Protecția copilului

3.3.1.1. Autoritățile publice la care Avocatul Poporului a intervenit în cazurile de încălcare a drepturilor copilului

3.3.1.2. Încălcarea dreptului la protecție a copiilor sub vârsta de 14 ani care comit fapte penale dar care nu răspund penal

3.3.1.3. Încălcarea drepturilor copiilor şi ale părinților prin hotărâri ale Comisiei pentru Protecția Copilului

3.3.1.4. Copii, victime ale agresiunii sexuale

3.3.1.5 Copii aflați în pericol în propria familie

3.3.2. Femei deținute în penitenciar

3.3.3. Cazuri de violență domestică

3.3.4. Încălcarea dreptului la întreținere

Câteva aspecte privind lacunele din legislația aplicabilă referitor la alocația de întreținere- contribuția la întrținere- pensia de întreținere

3.3.5. Încălcarea dreptului la supraviețuire şi la integrare socială a copiilor cu HIV

3.3.6. Alte situații de încălcare a drepturilor copilului care afectează nivelul de trai al copilului şi al familiei

3.3.7. Încălcarea dreptului la locuință

3.3.8. Dificultăți de integrare socială a tinerilor majori crescuți în instituții rezidențiale

3.3.9. Încălcarea dreptului la ajutor social

3.3.10. Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de autoritate tutelară

3.3.11. Dificultăți în realizarea dreptului persoanelor vărstice la asistență socială

3.4. Probleme privind ordinea publică, serviciile militare, speciale, penitenciare; protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului

3.4.1. Probleme privind ordine publică

3.4.1.1. Cercetare abuzivă şi tratamente inumane

3.4.1.2. Tergiversarea actelor de urmărire penală

3.4.2. Probleme privind serviciile militare şi speciale

3.4.2.1. Cadre militare

3.4.2.2. Servicii speciale

3.4.3.Probleme privind penitenciarele

3.4.3.1. Aspecte generale

3.4.3.2. Cazuistica în materia respectării drepturilor şi libertăților persoanelor aflate în detenție

3.4.3.2.1.Tratamente inumane

3.4.3.2.2. Deținuți bolnavi psihic

3.4.3.2.3. Transferarea deținuților

3.4.3.2.4. Respectarea principiului separării deținuților

3.4.3.2.5. Corespondență

3.4.3.2.6. Dreptul la învățătură

3.4.3.2.7. Proteste ale deţinuţilor

3.4.3.2.8. Obligaţia deţinuţilor de a munci

3.4.3.2.9. Îndeplinirea procedurii de citare a deţinuţilor

3.4.3.2.10. Acte ale autorităţii judecătoreşti

3.4.3.2.11. Întreruperea executării pedepse

3.4.3.2.12. Erori materiale

3.4.3.2.13. Sancţiuni disciplinare

3.4.3.2.14. Asistenţa medicală acordată deţinuţilor

3.4.3.2.15. Evadări; abuzuri ale personalului penitenciarelor

3.4.3.2.16 Supraaglomerarea populaţiei carcerale

3.4.4. Probleme privind protecţia minorităţilor naţionale şi a străinilor

3.4.4.1. Cereri ale străinilor, migranţilor şi refugiaţilor

3.4.4.1.1. Consideraţii generale

3.4.4.1.2. Solicitanţi ai statutului de refugiat

3.4.4.1.3. Petiţii primite din afara ţării

3.4.4.1.4. Dosarele aflate în curs de soluţionare

3.4.4.2. Cereri ale minorităţilor

3.4.4.2.1. Cereri ale minorităţii rrome

3.4.4.2.2. Celelalte minorităţi

3.4.5. Probleme privind cultele

3.4.6. Probleme privind protecţia consumatorului

3.4.6.1. Aspecte generale

3.4.6.2. Serviciile de telefonie fixă furnizate de Romtelecom; încălcări ale art. 31 “Dreptul la informaţie”, art. 41 “Protecţia proprietăţii private”, art. 47 “Dreptul de petiţionare”, art. 48 “Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică” din Constituţia României

3.4.6.3. Situaţii de supraevaluare a facturilor telefonice, faţă de care am considerat necesar deschiderea unor dosare şi care se află în lucru

3.4.6.4. Servicii telefonice. Drepturi conferite în acest sens, prin legi speciale, persoanelor handicapate. Întârziere în soluţionarea unor cereri îndreptăţite

3.4.6.5. Lacune legislative şi restrângerea drepturilor privind acordarea unui anumit număr de impulsuri gratuite abonaţilor beneficiari ai Legii nr. 44/1994 şi ai Decretului - Lege nr. 118/1990. ; încălcarea art. 43 “Nivelul de trai” din Constituţia României.

3.4.6.6. Energie electrică; încălcarea art. 31 "Dreptul la informaţie", art. 41 "Protecţia proprietăţii private" din Constituţia României

3.4.6.7. Preţurile şi tarifele la produsele şi serviciile cu caracter de monopol; încălcarea art. 31 "Dreptul la informaţie" din Constituţia României

3.4.6.8. Furnizarea energiei termice şi apei; încălcarea H.G. nr. 348/1993 privind contorizarea apei şi a energiei termice la populaţie, instituţii publice şi agenţi economici, Ordinului Nr. 29/N71993 pentru aprobarea Normativului-cadru privind contorizarea apei şi a energiei termice la populaţie, instituţii publice şi agenţi economici

3.4.6.9. Servicii poştale; încălcarea Legii serviciilor poştale nr. 83/1996

3.4.6.10. Drepturi ale persoanelor handicapate încălcate de către Casa Naţională a Asigurărilor de Sănătate. Refuz de comunicare a unui răspuns din partea CNAS; încălcarea Ordonanţei de Urgenţă nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, cu modificările şi completările ulterioare

3.4.7. Probleme privind protecţia contribuabilului

3.4.7.1. Aspecte generale

3.4.7.2. Taxe speciale pentru serviciul de stare civilă, iluminat public, salubritate. Percepere a acestora fără temei legal; Percepere a acestora fără temei legal; încălcarea art. 44 şi urm. din Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale

3.4.7.3. Autosesizări ale instituţiei în diverse cazuri de stabilire a unor taxe în afara cadrului legal, pentru care am considerat că se impune deschiderea unor dosare care se află în lucru; încălcarea art. 138 din Constituţia României "Impozite, taxe"

3.4.7.4. Nerespectarea Protocolului-cadru de predare-preluare a exercitării de către consiliile judeţene, consiliile locale şi Consiliul General al Municipiului Bucureşti a atribuţiilor prevăzute de Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale şi neajunsurile generate de aceste acţiuni; încălcarea art. 47 "Dreptul de petiţionare" şi a art. 31 "Dreptul la informaţie"

3.4.7.5. Impunere ilegală; încălcarea art. 138 din Constituţia României "Impozite, taxe"

3.4.7.6. Contribuabil persoană fizică. Neclarităţi în privinţa perceperii contribuţiei la asigurările de sănătate şi la asigurările sociale; încălcarea art. 31 din Constituţia României "Dreptul la informaţie".

3.4.8. Alte situaţii

4. Audienţa instituţiei

4.1. Generalităţi

4.2. Creşterea numărului de persoane care se adresează şi a numărului de cereri care sunt de competenţa Avocatului Poporului

4.3. Importanţa înfiinţării de birouri teritoriale

4.4. Utilitatea audienţelor

4.5. Colaborarea cu organizaţiile neguvernamentale

4.6. Relaţiile cu autorităţile publice

4.7. Ignorarea recomandărilor Avocatului Poporului

4.8. Respectarea recomandărilor Avocatului Poporului

4.9. Relaţiile de colaborare ale Avocatului Poporului cu diferite autorităţi ale administraţiei publice

5. Relaţiile cu mass-media

5.1 Interesul pentru o relaţie bună cu mass-media

5.2. Importanţa relaţiei cu mass media

5.3. Posibilităţi de îmbunătăţire a comunicării cu societatea

5.4. Principalele apariţii publice ale Avocatului Poporului

5.4.1. Conferinţe de presă

5.4.2.Comunicatele de presă

5.4.3. Interviuri

5.4.4. Articolele în presă

5.4.5. Emisiunile de radio şi televiziune

6. Politica de personal a instituţiei

6.1. Generalităţi

6.2. Structura organizatorică a instituţiei

6.3. Structura personalului

6.4. Perfecţionarea profesională a personalului instituţiei

6.4.1. Participarea la cursuri postuniversitare

6.4.2. Participarea la cursuri în străinătate

7. Sistemul informaţional al instituţiei avocatul poporului. capacitatea de procesare automată a informaţiei pe care o gestionează instituţia

7.1. Generalităţi

7.2. Funcţionarea sistemului informaţional

7.3. Principii de funcţionare

7.4. Concluzie referitoare la aplicaţia Lotus

7.5. Serviciile de web şi e-mail

7.6. Concluzii

8. Participarea la evenimente şi manifestări ştiinţifice organizate de instituţii guvernamentale sau de organizaţii neguvernamentale

8.1. Consideraţii generale

8.2. Participări la evenimente ale organismelor guvernamentale

8.3. Participări la evenimente ale unor organizaţii neguvernamentale

9. Relaţiile internaţionale ale instituţiei

9.1. Consideraţii generale

9.2. Politica de relaţii internaţionale a instituţiei

9.3. Manifestări în străinătate

9.4. Contacte internaţionale în ţară

10.Activitatea serviciilor din cadrul Secretariatului general

10.1. Consideraţii generale

10.2. Problema sediului instituţiei

10. 3. Asigurarea mijloacelor de transport

10.4. Darea de Seamă Financiar Contabila

11. Propuneri de modificare a legislaţiei

11.1. Propuneri de modificare a Legii nr. 35 din 13 martie 1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului

11.2. Propuneri de modificare a altor acte cu putere de lege

11.2.1. În domeniul ocrotirii sănătăţii şi al protecţiei persoanelor cu handicap

11.2.2. În domeniul protecţiei drepturilor copilului

11.2.3. Codul familiei

11.2.4. În domeniul asistenței sociale

11.2 5. Codul de procedură penală

11.2.6. În domeniul regimului executării pedepselor

11.2.7. În domeniul sancționării contravențiilor

11.2.8. În domeniul protecției drepturilor consumatorului

12. Codul bunei administrări

13. Anexe

13.1. Date statistice referitoare la cererile primite din județe

13.2. Formular de cerere adresată Avocatului Poporului

13.3. Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului

13.4. Regulamentul de organizare şi funcționare a instituției Avocatul Poporului

13.5. Exemplu de cerere primită de Avocatul Poporului

13.5. Exemplu ce cerere primită de Avocatul Poporului

13.6. Exemplu de corespondență cu autoritățile

1. Introducere

1.1. Misiunea Avocatului Poporului

Acest Raport are ca obiectiv major descrierea modului în care serviciile şi resursele instituției au fost puse în slujba cetățenilor nedreptățiți de erorile, neglijențele sau reaua voință a unor funcționari ai administrației publice. Acest obiectiv este însăşi rațiunea de a fi a instituției Avocatul Poporului.

A proteja pe individ în relațiile sale cu autoritățile publice înseamnă, în esență, recunoaşterea demnității umane. Or, respectul pentru ființa umană este, în ultimă instanță, fundamentul tuturor drepturilor şi libertăților cetățenilor. Nici o societate nu poate pretinde că este democrată şi civilizată dacă nu protejează demnitatea umană. Este însă limpede că acest deziderat nu poate fi asigurat exclusiv prin discursuri politice, ci trebuie să se reflecteze în practicile administrative.

Din acest motiv, prin prezentul Raport, Avocatul Poporului propune adoptarea unui Cod al bunei administrări, în vederea transformării administrației publice într-o structură accesibilă, transparentă şi cât mai aproape de nevoile cetățenilor, dar şi pentru a se exercita servicii administrative de bună calitate. Acest cod trebuie să conțină principiile de bază ale unui model de comportament al autorităților şi al funcționarilor publici față de orice persoană care li se adresează.

Un astfel de cod este necesar atât autorităților, care vor fi astfel informate, într-o manieră detaliată, asupra regulilor pe care trebuie să le respecte atunci când lucrează cu publicul, cât şi cetățenilor, deoarece Codul le oferă informații referitoare la conduita la care ei trebuie să se aştepte şi pe care autoritățile trebuie să le-o ofere atunci când intră în raporturi cu aceştia.

Prin aceasta Avocatul poporului are odată în plus, privilegiul de a fi implicat în mod concret în asigurarea respectului pentru demnitatea umană, dincolo de textele, declarațiile şi ideologiile care proclamă acest principiu. Mecanismele de supraveghere şi intervenție privind respectarea drepturilor persoanei, care cad în atribuțiile instituției Avocatul Poporului, relevă în mod practic modalitățile în care se încalcă drepturile cetățenilor, pe baza analizei plângerilor depuse de către petenți. Avocatul poporului are astfel posibilitatea de a îmbunătăți relația individ - autoritate, în folosul demnității umane.

1.2. Temeiul legal al organizării şi funcţionării instituţiei Avocatul Poporului

1.2.1. Puţină istorie

Complexitatea sarcinilor puterii executive creşte din ce în ce mai mult, pe măsură ce se accentuează şi complexitatea vieţii sociale şi economice. Acesta este unul dintre motivele pentru care apar situaţii în care cetăţenii ce intră în contact cu autorităţile administraţiei publice încearcă un sentiment de insatisfacţie referitor la modul în care problemele lor sunt soluţionate sau la maniera în care ei, ca persoane, sunt trataţi de funcţionarii publici. Mulţi dintre cetăţeni se simt frustraţi. Unii renunţă la a-şi mai căuta dreptatea. Alţii insistă, pe toate canalele legale care, de multe ori, sunt lente şi, adesea, costisitoare.

Pornind de la aceste constatări, în multe ţări din lume au fost înfiinţate instituţii de tip "ombudsman" sau similare acesteia.

În principiu, ombudsman-ul este o persoană independentă căreia cetăţenii i se pot adresa, în situaţia în care doresc să se plângă împotriva administraţiei.

Se consideră că primul ombudsman din lume a fost numit în Suedia, în anul 1809, după abdicarea regelui Gustav al IV-lea, cu sarcina de a supraveghea administraţia publică şi de a examina plângerile cetăţenilor împotriva modului defectuos de comportare a persoanelor care îndeplineau funcţii oficiale. În mod firesc Ombudsman-ul suedez este subordonat Parlamentului şi nu regelui. Cu toate acestea, istoria consemnează faptul că regele Suediei, Carol al XII-lea, numise, cu aproape 100 de ani înainte, în 1712, un Ombudsman regal care avea misiunea de a cerceta plângerile îndreptate împotriva funcţionarilor regelui, pe perioada cât acesta lipsea din ţară, fiind implicat în războaiele care l-au făcut, de altfel, celebru.

Ombudsman-ul parlamentar suedez a fost singurul oficial de acest fel din Europa, timp de mai bine de 100 de ani. Trebuie subliniat că, din punctul de vedere al recunoaşterii dreptului cetăţenilor de a se plânge asupra modului în care funcţionarii publici îşi îndeplineau obligaţiile oficiale şi, mai mult, să obţină despăgubiri în caz de abuz al acestora, Suedia a avut un mare avans asupra altor state. Sesizând utilitatea acestui tip de instituţie şi utilizând modelul suedez, alte state au înfiinţat după mai bine de 100 de ani, structuri asemănătoare, dacă nu chiar similare. Spre exemplu, au apărut astfel ombudsmeni în:

- Finlanda, în 1920;
- Norvegia, în 1952;
- Danemarca, în 1954;
- R.F. Germania, în 1957;
- Marea Britanie, în 1967;

- Elveția, Irlanda de Nord, în 1967;
- Franța, în 1973;
- Portugalia, în 1975;
- Lichtenstein, în 1976;
- Austria, în 1977;
- Irlanda, în 1980;
- Spania, în 1981;
- Olanda, în 1982;
- Polonia, în 1987.

După anul 1960 conceptul de ombudsman s-a răspândit rapid, astfel că la începutul anilor 1990 existau, în întreaga lume, 48 de ombudsmeni naționali. Inițial instituțiile de tip"ombudsman" au fost înființate în state cu o îndelungată tradiție parlamentară.

În ultimii 10 ani au apărut instituții asemănătoare şi în alte state, cum ar fi noile democrații din Europa Centrală şi de Est (Polonia, Ungaria, România, Slovenia, Bosnia-Herțegovina, Ucraina, Republica Moldova, Federația Rusă, Republica Cehă, etc.)

1.2.2. Apariția ombudsman-ului în România

Din dorința de a face mai eficient controlul aplicării legilor, Constituția din 1991 introduce o nouă instituție: "Avocatul Poporului". Aceasta, deşi nu are tradiție în legislația României fiind o creație a noii Constituții, a fost acceptată de legiuitorul român datorită extraordinarei eficiențe dovedite în țările în care funcționează.

1.2.3. Crearea instituției Avocatul Poporului (1991-1997)

În apariția Instituției Avocatul Poporului în România există două etape distincte: prima este legată de consacrarea sa în textul Constituției, iar cea de a doua de adoptarea Legii privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului.

Prima etapă, prevederea în Constituție a instituției, se leagă, în general, de activitatea Adunării Constituante.

Textul constituțional, adoptat la 8 decembrie 1991, stabileşte, într-o formă concisă, principiile fundamentale referitoare la organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului, precizându-i rolul, procedura de numire, atribuțiile şi modalitățile de exercitare a acestora, relația cu autoritățile publice şi cu Parlamentul. De asemenea, Constituția stabileşte că instituția Avocatul Poporului se organizează şi funcționează pe baza unei legi organice.

Cea de a doua etapă în crearea instituției este legată de adoptarea, de către Parlament, a legii organice privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului. Această etapă a durat din decembrie 1991 până în martie 1997. În acest interval au fost redactate, de către diferiți parlamentari, 4 propuneri legislative diferite privind organizarea şi funcționarea instituției. A existat, de asemenea, şi un anteproiect, redactat de Institutului Român pentru Drepturile Omului, în urma unui seminar internațional organizat la Bucureşti cu participarea mai multor ombudsmani şi mediatori, cum ar fi ombudsmanul Olandei şi Apărătorul Poporului din Spania.

La 13 martie 1997 a fost adoptată Legea nr. 35 din privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului. În iunie 1997 a fost numit primul Avocat al Poporului, d-l Paul Mitroi, la acea dată judecător la Curtea Supremă de Justiție a României. La 29 octombrie 1997 a fost aprobat de către Biroul Permanent al Senatului Regulamentul de organizare şi funcționare a Instituției.

În decembrie 1997 au depus jurământul cei doi adjuncți ai Avocatului Poporului.

1.2.4. Reglementarea organizării şi funcționării instituției Avocatul Poporului din România

Prevederile constituționale, legale şi regulamentare stabilesc principalele caracteristici ale Instituției Avocatul Poporului. Scopul nou-createi instituții este acela de apărare a drepturilor şi libertăților cetățenilor în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Potrivit literaturii de specialitate Instituția Avocatul Poporului este o instituție recunoscută de Constituție şi de o lege, condusă de o persoană independentă, care răspunde de actele sale în fața Parlamentului, primeşte plângerile cetățenilor şi acționează din proprie inițiativă pentru apărarea drepturilor şi libertăților cetățenilor, face recomandări ori sugestii şi face publice informări anuale.

1.2.4.1. Numirea Avocatului Poporului

Numirea Avocatului Poporului se face de către Senat, pe o durată de 4 ani, cu votul majorității senatorilor. Mandatul său poate fi reînnoit o singură dată. Poate fi numit în această funcție orice cetățean român care îndeplineşte condițiile de numire prevăzute pentru judecători la Curtea Constituțională. Propunerile de candidați sunt înaintate Biroului Permanent al Senatului de grupurile parlamentare din cele două Camere ale Parlamentului. Înainte de a fi examinați de către plenul Senatului candidații sunt audiați de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități şi validări a Senatului, care, în urma acestei proceduri, întocmeşte un raport înaintat Senatului.

1.2.4.2. Mandatul

Mandatul avocatului poporului începe pe data numirii sale de către Senat şi durează până la instalarea noului avocat al poporului. Mandatul încetează înainte de termen în caz de demisie, de revocare din funcţie, de incompatibilitate cu alte funcţii publice sau private, de imposibilitate de a-şi îndeplini atribuţiile mai mult de 90 de zile, ori în caz de deces.

1.2.4.3. Revocarea din funcţie

Revocarea din funcţie se poate face de Senat, cu votul majorităţii senatorilor, la propunerea Biroului Permanent, pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunităţi şi validări.

1.2.4.4. Adjuncţii

Avocatul poporului este asistat de doi **adjuncţi**. Aceştia asigură coordonarea exercitării atribuţiilor instituţiei pe domenii de activitate. Ei sunt numiţi de Avocatul Poporului, cu avizul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunităţi şi validări a Senatului.

Avocatul Poporului şi adjuncţii săi nu răspund juridic pentru opiniile exprimate sau pentru actele pe care le îndeplinesc, cu respectarea legii, în exercitarea atribuţiilor. Ei nu pot fi membri ai unui partid politic şi nu pot îndeplini nici o altă funcţie publică sau privată. Totodată Avocatul Poporului şi adjuncţii săi nu pot fi reţinuţi, percheziţionaţi, arestaţi sau trimişi în judecată penală sau contravenţională fără încuviinţarea Senatului.

1.2.4.5. Atribuţii

Avocatului Poporului are o multitudine de atribuţii: asigură conducerea şi coordonarea întregii activităţi a instituţiei; primeşte şi repartizează departamentelor de specialitate cererile făcute de persoanele lezate prin încălcarea drepturilor sau libertăţilor cetăţeneşti de către autorităţile administraţiei publice şi decide asupra acestor cereri; urmăreşte rezolvarea legală a cererilor primite şi cere autorităţilor sau funcţionarilor administraţiei publice în cauză încetarea încălcării drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti, repunerea în drepturi a petiţionarului şi repararea pagubelor; poate dispune efectuarea unor anchete ori audieri, sau solicită informaţiile pe care le socoteşte necesare; urmăreşte soluţionarea legală a cererilor a cererilor, în baza recomandărilor sale, şi sesizează, în caz de nerespectare a acestora, autoritatea administraţiei publice ierarhic superioară, respectiv prefectul, Guvernul sau Parlamentul; aduce la cunoştinţă petiţionarului rezultatele cererii sale; reprezintă instituţia Avocatul Poporului în faţa Camerei Deputaţilor, a Senatului şi a celorlalte autorităţi publice, în relaţiile cu persoane fizice sau juridice precum şi în relaţiile

internaţionale; prezintă Parlamentului, anual sau la cererea celor două Camere ale Parlamentului, raportul asupra activităţii instituţiei; prezintă preşedinţilor celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz, primului ministru, rapoarte asupra lacunelor din legislaţiei sau asupra cazurilor grave de corupţie ori de nerespectare a legilor ţării, constatate cu prilejul cercetărilor efectuate; semnează rapoartele, recomandările şi celelalte acte ale instituţiei, care se pot emite cu acordul său; aprobă numirea, promovarea şi eliberarea din funcţie a personalului, acordă gradaţii, salarii de merit şi alte drepturi, potrivit dispoziţiilor legale; exercită autoritatea disciplinară asupra personalului; aprobă programele de efectuare a concediilor de odihnă; exercită funcţia de ordonator principal de credite; îndeplineşte orice alte atribuţii prevăzute de lege sau de Regulamentul de organizare şi funcţionare a instituţiei Avocatul Poporului; îşi exercită atribuţiile din oficiu sau la cererea persoanelor lezate.

1.2.4.6. Cererile

Cererile pot fi adresate de orice persoană fizică, fără deosebire de cetăţenie, vârstă, sex, apartenenţă politică sau convingeri religioase. Acestea trebuie să se facă în scris şi trebuie să conţină:

- numele şi domiciliul persoanei lezate;
- drepturile şi libertăţile încălcate;
- autoritatea sau funcţionarul în cauză;
- descrierea faptelor invocate;
- dovada întârzierii sau a refuzului administraţiei publice de a soluţiona legal cererea, în termenul prevăzut;
- menţiunea dacă cererea face obiectul unei cauze aflate pe rolul unei instanţe judecătoreşti sau dacă a format obiectul unei judecăţi;
- autorităţile publice care au fost sesizate anterior;
- orice alte acte care pot susţine cererea.

1.2.4.7. Competenţele

Nu sunt de competenţa Avocatului Poporului: actele Camerei Deputaţilor; actele Senatului; actele Parlamentului; actele şi faptele deputaţilor şi senatorilor, ale Preşedintelui României şi ale Guvernului, ale Curţii Constituţionale, ale preşedintelui Consiliului Legislativ şi ale autorităţii judecătoreşti.

Nu sunt luate în considerare plângerile anonime, plângerile îndreptate împotriva unor încălcări ale drepturilor cetăţeneşti mai vechi de un an de la data la care persoana în cauză a luat cunoştinţă despre faptele care fac obiectul plângerii precum şi plângerile vădit nefondate. Cererile sunt scutite de taxa de timbru.

În exercitarea atribuţiilor sale, Avocatul Poporului are dreptul de a face anchete proprii, de a audia, de a dispune efectuarea de expertize, şi de a lua declaraţii. El are

acces la documentele secrete deținute de autoritățile publice. În cazul în care soluționarea cererii primite este de competența Parchetului, se află pe rolul unei instanțe judecătoreşti sau are ca obiect erori judiciare, el poate sesiza procurorul general sau Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit competențelor lor.

1.2.4.8. Recomandările

Avocatul Poporului emite **recomandări,** prin care sesizează autoritățile publice asupra unor ilegalități. Recomandările sale nu sunt supuse controlului parlamentar şi nici celui judecătoresc.

1.2.4.9. Procedura

Avocatul poporului poate cere, în scris, autorității administrației publice care a încălcat legea să reformeze sau să revoce actul administrativ, să repare pagubele produse şi să repună în drepturile anterioare persoana lezată.

Dacă autoritatea publică nu se conformează în termen de 30 de zile, avocatul poporului se poate adresa autorităților publice ierarhic superioare. Acestea trebuie să răspundă în termen de 45 de zile. Dacă autoritatea publică sau funcționarul public aparține administrației publice locale, avocatul poporului se adresează prefectului.

Dacă nu se iau măsurile necesare, avocatul poporului poate sesiza Guvernul, care trebuie să răspundă în termen de 20 de zile.

Dacă acesta nu se conformează, poate sesiza Parlamentul.

Activitatea instituției se poate desfăşura în sediul propriu sau în afara acestuia. Avocatul poporului sau împuternicitul acestuia poate intra în sediul oricărei autorități publice, în baza legitimației de serviciu şi a ecusonului oficial, cu acordul conducerii instituției în cauză. Pot fi efectuate inspecții în incinta penitenciarelor sau a altor locuri de detenție, reeducare şi resocializare, a unităților militare, precum şi la celelalte unități unde persoanele sunt supuse unui regim restrictiv al libertății de circulație.

1.2.4.10. Rapoartele

Avocatul poporului are posibilitatea de a prezenta **rapoarte** Președinților celor două Camere ale Parlamentului (dacă constată lacune în legislație) precum şi Primului Ministru, pentru cazuri grave de corupție sau de nerespectare a legilor țării.

1.2.4.11. Raporturile cu autoritățile publice

În **raporturile sale cu autoritățile publice** avocatul poporului este independent şi nu se substituie acestora. Autoritățile publice sunt obligate să comunice informațiile, documentele sau actele pe care le dețin în legătură cu cererile care au fost adresate Avocatului Poporului, acordându-i sprijin pentru exercitarea atribuțiilor sale.

1.2.4.12. Controlul activității avocatului poporului

Singura instituție care are posibilitatea de **a controla activitatea Avocatului Poporului** este Parlamentul**.** Avocatul poporului are obligația de a prezenta rapoarte, în şedința comună a celor două Camere ale Parlamentului, anual sau la cererea acestora. Rapoartele se dau publicității şi trebuie să cuprindă informații cu privire la activitatea instituției Avocatul Poporului:

- constatările avocatului poporului cu privire la cercetările întreprinse,
- o descriere a principalelor probleme legate de cazurile de nerespectare a drepturilor şi libertăților persoanelor care i s-au adresat,
- situația statistică a cererilor primite, admise, luate în lucru şi soluționate,
- situații frecvente de încălcare a drepturilor şi libertăților cetățeneşti, prin acte administrative ilegale,
- o dare de seamă cu privire la celelalte activități ale instituției.
- Raportul poate conține recomandări privind îmbunătățirea sau modificarea legislației, precum şi orice alte măsuri necesare ocrotirii drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului.

1.3. Organizarea instituției Avocatul Poporului (1997-1998)

În perioada care a trecut de la înființare, istoricul instituției a fost însă destul de agitat. Începutul activității s-a desfăşurat într-un birou retras din clădirea Senatului României, în apropierea Secretariatului General, şi ulterior într-o încăpere din incinta bufetului aceleaşi instituții. Acest fapt a constituit deliciul presei din acea perioadă, care a comentat acid şi cu maliționizitate acest aspect.

Apoi a urmat o perioadă de opt luni (1 mai – 31 decembrie 1998) în care, la presiunea exercitată de cetățeni, ce veneau într-un număr din ce în ce mai mare la biroul Avocatului Poporului, pentru a-i solicita sprijinul, adăugată la atmosfera creată de mass media, care comenta în continuare activitatea avocatului poporului care muncea la "bufetul Senatului", instituția Avocatul Poporului a fost mutată şi a funcționat într-o vilă aparținând Regiei Autonome a Administrației Patrimoniului şi Protocolului de Stat. În mod evident, aceasta nu putea fi decât o soluție provizorie. În cele din urmă, prin Hotărârea de Guvern nr. 743 din 22 octombrie 1998, instituția Avocatul Poporului a primit un sediu permanent, în Bd. Iancu de Hunedoara nr. 3-5, unde s-a instalat începând cu luna ianuarie 1999.

1.4. Despre actualul sediu

Deşi cu statut de "permanent", actualul sediu este departe de a corespunde cerinţelor instituţiei. În primul rând, coabitarea, în aceeaşi clădire, cu alte instituţii creează dificultăţi în organizarea şi desfăşurarea activităţii. Inconvenientul cel mai mare constă în faptul că intrarea în incintă este supravegheată de trupele speciale care asigură paza sediului Guvernului, ceea ce face accesul petenţilor la avocatul poporului să fie nu numai dificil, datorită procedurii stricte ce trebuie respectate la intrarea în incintă, dar şi jenant, întrucât, în mod evident, Avocatul Poporului nu este atât de accesibil pe cât ar trebui să fie.

Toate delegaţiile străine care ne-au vizitat la sediu au fost surprinse de măsurile de pază luate la intrarea într-o instituţie care, prin definiţie şi prin vocaţie, trebuie să fie la îndemâna oricărui cetăţean. În cercurile ombudsmanilor şi mediatorilor, omologi ai avocatului poporului care îndeplinesc, în alte ţări, atribuţii similare se comentează, în glumă, desigur, faptul că "Avocatul Poporului este singurul ombudsman din lume care are la dispoziţie forţă armată."

De aceea, avocatul poporului face în continuare demersuri pentru obţinerea unui sediu care să corespundă din toate punctele de vedere, inclusiv din cel al transparenţei şi accesibilităţii, profilului şi importanţei activităţii instituţiei.

1.5. Consolidarea instituţiei Avocatul Poporului (1999)

Cu toate dificultăţile inerente începutului, instituţia Avocatul Poporului a reuşit pe parcurs să se organizeze şi să răspundă din ce în ce mai bine aşteptărilor foarte mari venite din partea cetăţenilor.
În prezent, activitatea celor patru departamente de specialitate se desfăşoară la cei mai înalţi parametri, datorită, între altele, unui sistem informaţional performant, bazat pe o aplicaţie dezvoltată pe platforma Lotus Notes – Domino V4.6. Scopul acestei aplicaţii este gestiunea, procesarea şi urmărirea stadiului de examinare şi soluţionare a documentelor care fac obiectul de activitate al instituţiei Avocatul Poporului. Toate operaţiile specifice ale instituţiei sunt computerizate:

- înregistrarea cererilor (cu posibilitatea de ataşare a mai multor criterii de clasificare pentru fiecare cerere, ceea ce permite ulterior obţinerea de rapoarte şi statistici);
- introducerea de documente anexă la o petiţie;
- urmărirea documentelor, pas cu pas, în diferitele stadii prin care trec, până la răspunsul final transmis petentului;
- cunoaşterea, în fiecare moment, a stării unei petiţii;
- posibilitatea de a face observaţii la documente de către persoanele autorizate;
- circulaţia documentelor pe rute prestabilite în interiorul instituţiei;
- asigurarea celor mai înalte standarde de securitate şi confidenţialitate.

Prin acest sistem se elimină practic circulația hârtiilor, toate operațiunile legate de rezolvarea unei cereri făcându-se în cadrul rețelei informaționale.

1.6. Ce încercăm

Pe parcursul existenței noastre s-a evidențiat mult mai pregnant rolul deosebit ce revine instituției Avocatul Poporului în ansamblul societății româneşti. Nu este vorba numai de creşterea numărului de cetățeni care ni se adresează, fie în scris, prin intermediul petițiilor, fie în mod direct, la sediu, în cadrul audiențelor. Acest lucru reiese în mod evident din situațiile statistice care însoțesc prezentul raport.

Rolul avocatului poporului depăşeşte simpla rezolvare, favorabilă sau nefavorabilă, a cererilor petenților. Implicarea în viața socială a instituției Avocatul Poporului presupune, în plus, efortul de îmbunătățire a activității administrației publice centrale şi locale, de schimbare a mentalităților funcționatului public, de umanizare a relațiilor dintre cetățean şi administrație. Prin intervențiile pe care le face, avocatul poporului are o contribuție importantă la schimbarea atitudinii funcționarului public față de cetățean.

1.7. Ce nu am reuşit pe deplin

Relația dintre individ şi instituțiile statului este încă influențată de sechelele perioadei în care prioritatea era acordată statului, în detrimentul cetățeanului. Or, intervenția avocatului poporului într-o cauză în care, spre exemplu, petentului nu i s-a răspuns la o cerere legitimă pe care a adresat-o unei autorități publice este în măsură să pună în discuție o atitudine din partea funcționarului care denotă aroganță sau pur şi simplu ignorarea intereselor cetățeanului.

Cu toate că în acest domeniu se constată încă serioase deficiențe totuşi, în anumite situații, astfel de mentalități au fost depăşite, cel puțin pentru unele dintre cazurile care au făcut obiectul cercetărilor noastre.

1.8. Avocatul Poporului - sfătuitor al cetățeanului şi îndrumător al legii

Un alt domeniu în care instituția Avocatul Poporului îşi dovedeşte utilitatea este facilitarea relației dintre cetățean şi lege. De foarte multe ori, cetățeanul se găseşte total dezorientat în fața hățişului de legi şi reglementări, neştiind cum să-şi obțină anumite drepturi, care depind de administrație. Mai mult decât atât, uneori petiționarul se resemnează, ignorând chiar şi faptul că este îndreptățit să pretindă din partea unei autorități unele drepturi legitime şi renunțând să mai facă demersurile la care este îndreptățit.

Rolul avocatului poporului este de a-l ajuta pe cetățean să conştientizeze foarte clar ce se poate şi ce nu se poate rezolva într-o cauză dată. În felul acesta, petiționarul poate fi scutit de demersuri inutile, care implică timp irosit şi bani cheltuiți. Pe de altă parte, avocatul poporului este preocupat ca şi legislația să devină mai coerentă şi mai operațională, pusă în slujba cetățeanului. Preocuparea pentru îmbunătățirea legislației este, de fapt, o activitate complementară a eforturilor de mediere între individ şi lege, între cetățean şi administrația publică.
În acest sens trebuie menționat că Rapoartele de activitate ale instituției Avocatul Poporului elaborate până acum şi prezentate Parlamentului au conținut propuneri de modificare a legislației. Din păcate, avocatul poporului nu are, conform legii, drept de inițiativă legislativă, deşi prin specificul activității sale este în măsură să sesizeze în mod concret anumite carențe sau inadvertențe ale legislației.

1.9. Avocatul Poporului – un om care te ascultă

Succesul instituției Avocatul Poporului şi implicit utilitatea sa depind de capacitatea sa de a asculta pe cetățeni care, nu de puține ori, se pierd în proceduri greoaie, confruntați cu o inflație de legi şi cu reglementări schimbătoare. La acestea se adaugă lipsa de interes a autorităților publice sau chiar tracasările la care este supus cetățeanul.
De asemenea, se pot ivi situații în care cetățeanul are nevoie de anumite date la care nu are acces, pentru a-şi clarifica sau susține anumite drepturi. Avocatul poporului, prin accesul pe care îl are la unele date secrete poate, păstrând secretul informației, să-l ajute pe cetățeanul care s-a adresat instituției noastre să-şi rezolve o situație care altfel se dovedea insolubilă.

1.10. Oare de ce mulți funcționari publici sunt atât de opaci …

Putem fi mulțumiți că am reuşit să rezolvăm favorabil multe situații dificile, pe care petiționarii le-au supus atenției noastre. De altfel, în cursul Raportului se vor da exemple concrete în acest sens. Totuşi, nu putem să nu remarcăm că, în multe alte situații, instituția Avocatul Poporului a fost în imposibilitate de a rezolva o problemă sau alta. Ne-am izbit fie de lipsa de înțelegere a funcționarului public care a ignorat demersurile noastre, fie de lipsa unei reglementări clare, fie de lipsa mijloacelor (de cele mai multe ori materiale) pentru luarea unor măsuri în favoarea petenților.

1.11. … şi nu țin cont de recomandările Avocatului Poporului ?

Utilitatea instituției depinde în mare măsură şi de modul în care recomandările sale sunt ascultate şi însuşite de autoritățile publice centrale şi locale, de capacitatea de a cuprinde în câmpul investigațiilor sale cât mai multe probleme legate de drepturile cetățenilor, de amploarea prezenței sale în toate mediile sociale şi în toate zonele țării. Sperăm că exemplele pe care le veți găsi în paginile acestui raport vă vor convinge.

1.12. Parlamentul – izvorul autorității şi prestigiului Avocatului Poporului

Toate acestea depind în mare măsură de prestigiul şi autoritatea pe care instituția Avocatul Poporului le capătă prin caracterul exemplar al activității sale, de modul în care utilitatea ei pătrunde în conştiința fiecărui cetățean şi, credem noi, în primul rând de autoritatea pe care Parlamentul i-o conferă prin intervenția sa promptă, atunci când consideră că solicitările Avocatului Poporului sunt întemeiate, când constată că acesta are dreptate şi că o anumită stare de fapt se cere a fi îndreptată.

Trebuie avut mereu în vedere faptul că Avocatul Poporului nu este o instituție înzestrată cu puteri coercitive. El nu poate amenda, concedia, aresta, urmări, judeca sau condamna. El este o instituție de influențare. Forța lui vine din puterea lui de a convinge autoritățile, atunci când este cazul, că cetățeanul are dreptate şi că el, care, de altfel, este şi contribuabil, trebuie tratat cu toată deferența, în condițiile prevăzute de lege.

1.13. Ce este această lucrare

Acesta este al treilea Raport pe care instituția Avocatul Poporului îl prezintă Parlamentului României.

Primul s-a referit la perioada de început (ultima parte a anului 1997 şi anul 1998), iar al doilea a dat seama de activitatea anului 1999. Sperăm că Raportul de față va fi un instrument util pentru activitatea distinşilor parlamentari, cu atât mai mult cu cât cuprinde şi o serie de propuneri privind modificări legislative, evident, în domeniile care sunt de competența avocatului poporului. De asemenea, în statisticile Raportului sunt inserate date centralizate pe fiecare județ în parte, în aşa fel încât oricare parlamentar să poată să cunoască situația referitoare la județul de care este interesat, referitoare la plângerile depuse şi modul lor de rezolvare.

2. Date statistice referitoare la activitatea Avocatul Poporului

2.1. Considerații generale

Principala "materie primă" pentru activitatea instituției Avocatul Poporului o reprezintă cererile, plângerile, petițiile pe care ni le adresează în scris cetățenii, fie venind special la sediul instituției pentru a le depune, fie transmițându-le prin poştă. În general, există un "Formular de cerere către Avocatul Poporului", dar, de cele mai multe ori, cererile sunt redactate în stil propriu, uneori greu lizibile şi conținând numeroase pagini. Cererile, odată înregistrate sunt luate în lucru, prin distribuirea lor la departamentele de specialitate.

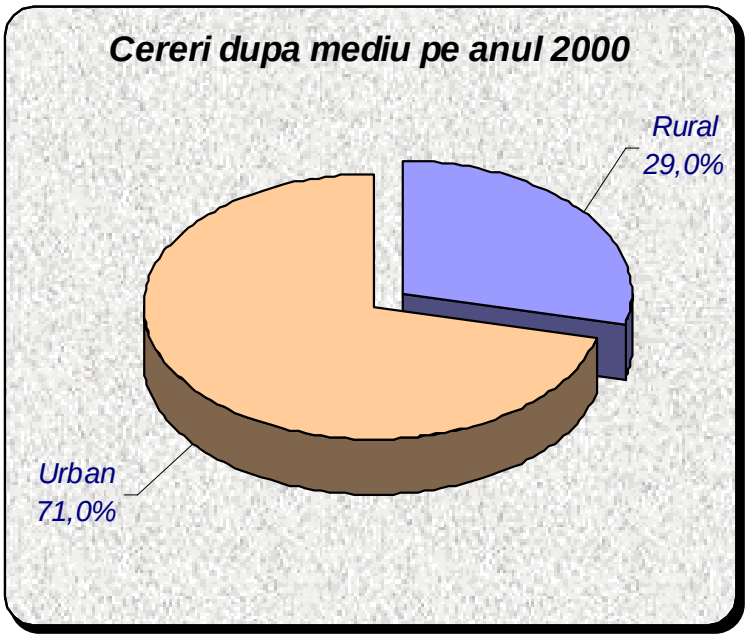

Avocatul Poporului împreună cu membrii Colegiului Consultativ examinând o cerere dificilă

2.2. Despre cereri

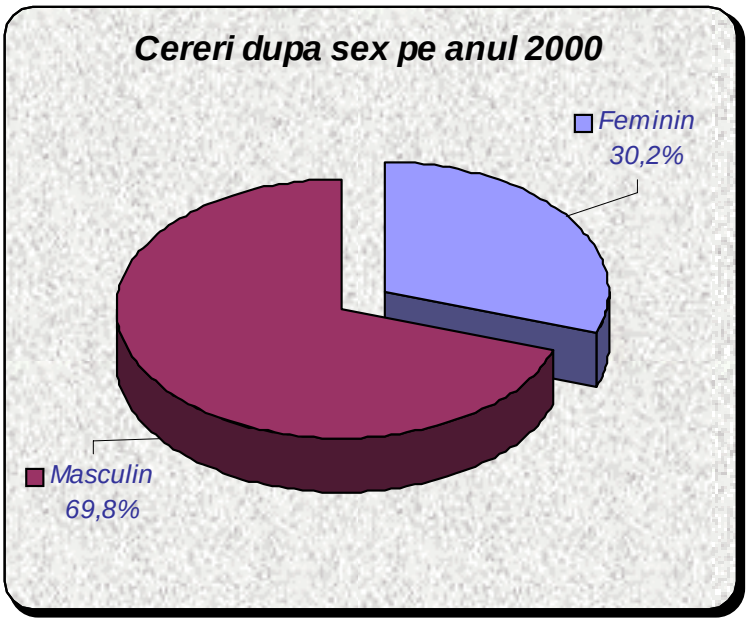
În anul 2000 s-a primit la sediul instituției un număr de 4556 de cereri. Au predominat cererile venite din mediul urban (71%) şi cele solicitate de bărbați (69,8%), conform graficelor de mai jos.

Rural	1319	29,0%
Urban	3237	71,0%
	4556	100,0%

Graficul nr. 1

Feminin	1375	30,2%
Masculin	3181	69,8%
	4556	100,0%

Graficul nr.2

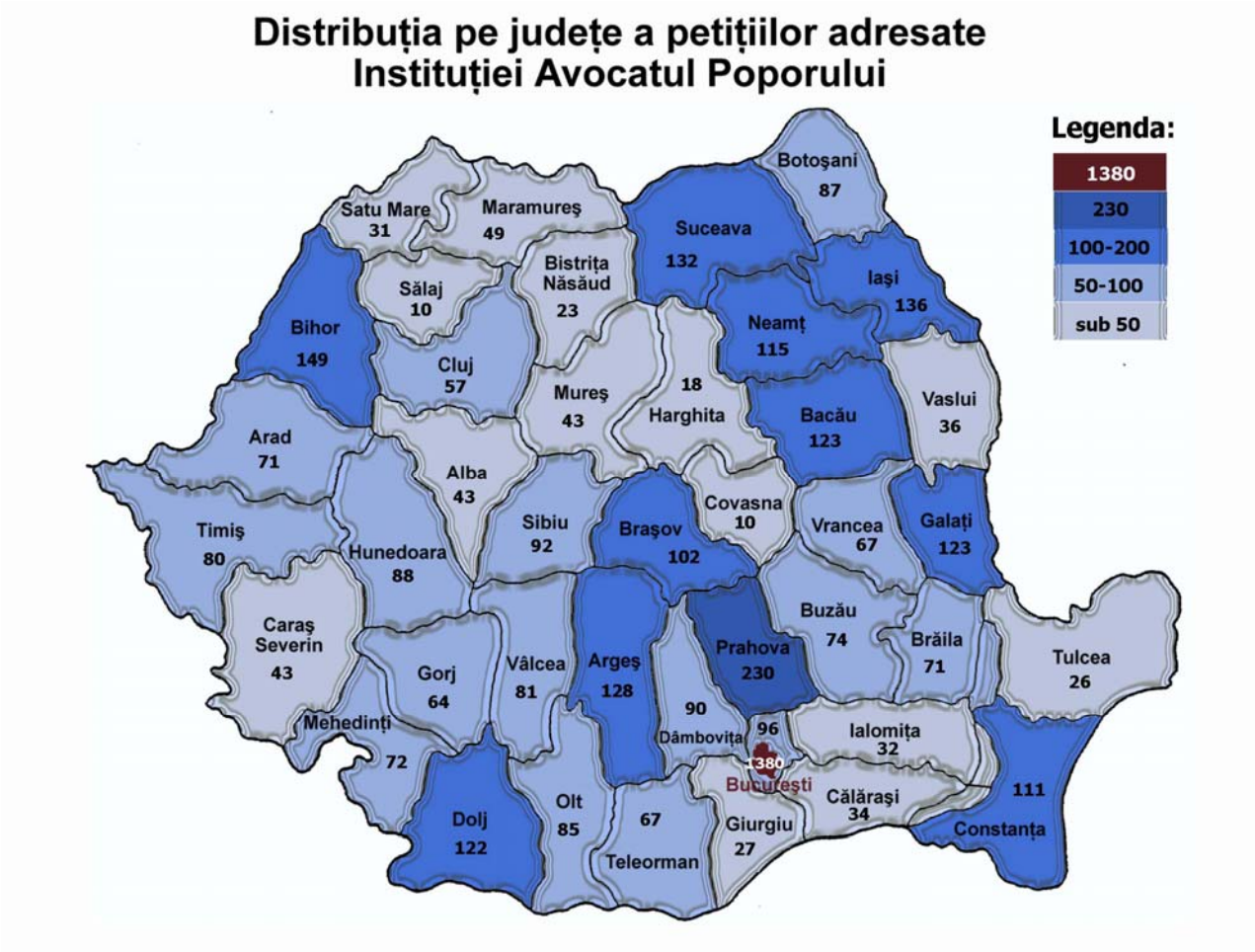
Predominanța cererilor din mediul urban se explică cel mai probabil prin diferențe de instrucție şi informație, mult mai scăzute în mediul rural. De asemenea, ponderea mare a cererilor venite din partea bărbaților se explică prin faptul că într-o familie, cel care a redactat petiția este capul familiei.

În ceea ce priveşte repartiția cererilor pe regiuni geografice, situația se prezintă în felul următor:

	Nr. cereri	**Procent**
Bucureşti	1380	30,3%
Muntenia	849	18,6%
Moldova	600	13,2%
Transilvania	476	10,4%
Oltenia	424	9,3%
Crişana	230	5,0%
Bucovina	219	4,8%
Dobrogea	137	3,0%
Banat	123	2,7%
Maramureş	80	1,8%
Extern	38	0,8%
Total	4556	100,0%

Pe primul loc se situează municipiul Bucureşti cu 30,3% din totalul cererilor înregistrate, fapt explicabil, atât prin ponderea populaţiei în total populaţie ţară cât şi prin faptul că sediul instituţiei se află în Bucureşti. Muntenia şi Moldova au, de asemenea, ponderi importante, urmate de Transilvania şi Oltenia. Dobrogea, Banatul şi Maramureşul sunt regiunile cu cea mai slabă reprezentare în lista cererilor adresate avocatului poporului. De asemenea, s-au adresat instituţiei noastre 38 de persoane din străinătate.

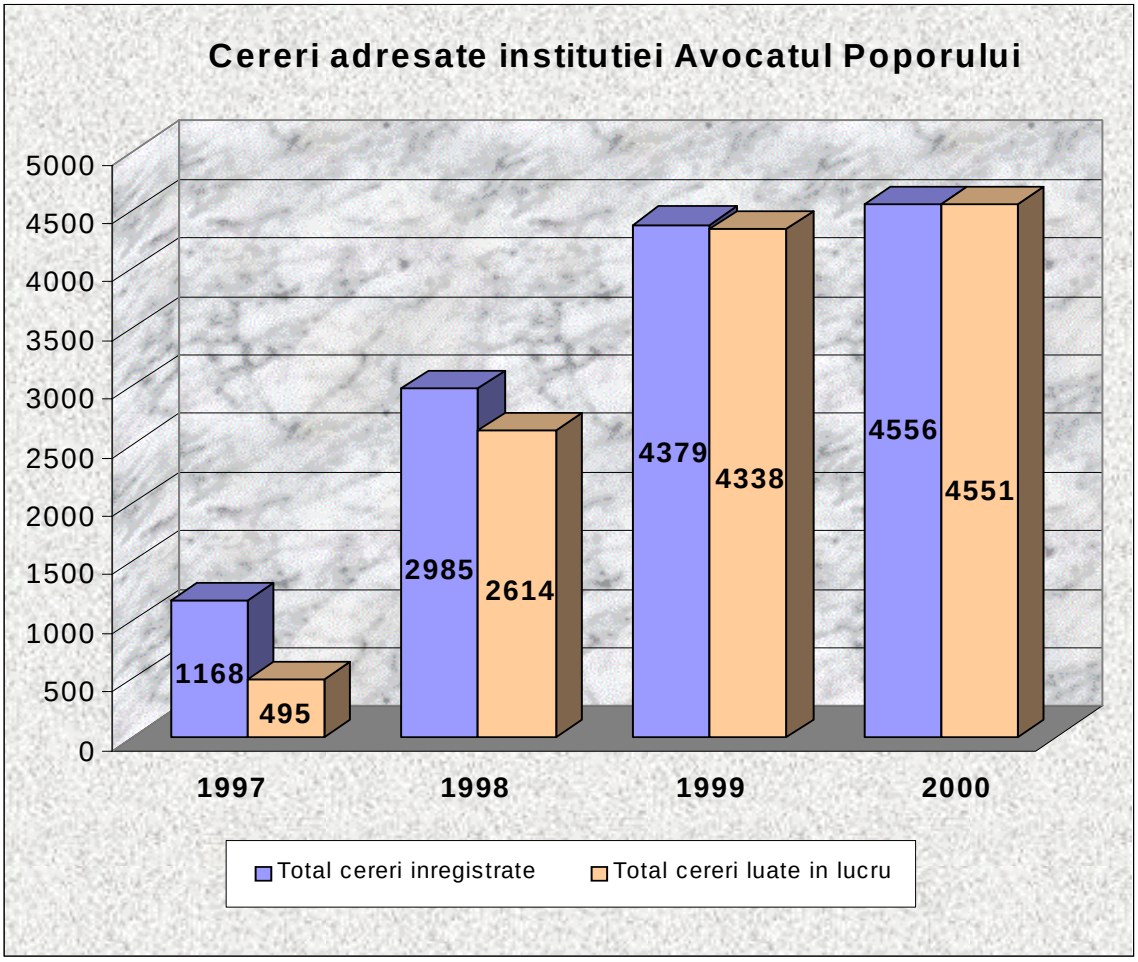
În continuare, distribuţia cererilor pe teritoriul ţării se prezintă mai în detaliu, la nivelul fiecărui judeţ.

Se constată că, exceptând municipiul Bucureşti, care aşa cum s-a arătat mai sus, ocupă la mare distanţă prima poziţie, judeţul cel mai bine plasat este Prahova (cu 230 de cereri înregistrate la avocatul poporului), urmat de un grup de 10 judeţe cu un număr de cereri cuprins între 100 şi 200 de cereri. Următorul grup de 16 judeţe sunt mai slab reprezentate, ele având un număr de cereri cuprins între 50 şi 100 de cereri. Ultimul grup (format din 13 judeţe, plus cererile venite din străinătate) are cea mai modestă prezenţă în totalul cererilor înregistrate la avocatul poporului: sub 50.

Numărul de cereri care au fost înregistrate şi operativitatea rezolvării lor, privite în perspectiva celor patru ani de activitate, poartă amprenta dezvoltării şi perfecţionării instituţiei.

AN	1997	1998	1999	2000
Total cereri inregistrate	1168	2985	4379	4556
Total cereri luate in lucru	495	2614	4338	4551

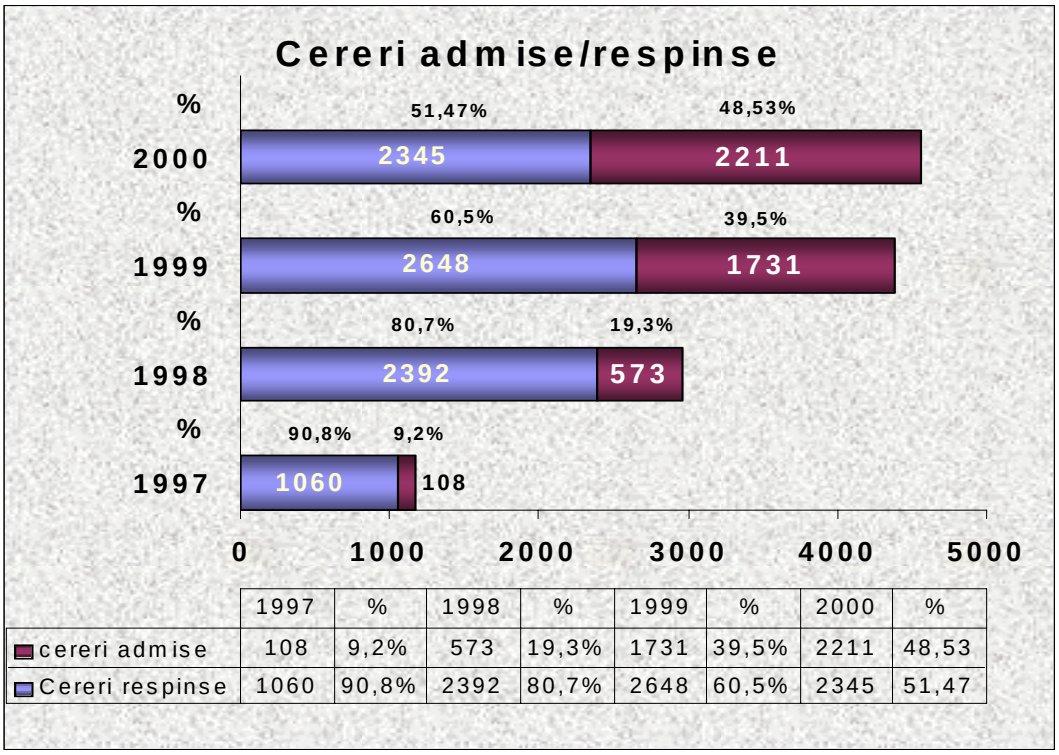
Graficul nr. 3

Se poate constata din grafic că, în primul an al înfiinţării, din cele 1168 de cereri au putut fi luate în lucru numai 42,4%, restul fiind transferate pentru activitatea din anul următor. A fost perioada de debut a instituţiei, când avocatul poporului, abia instalat şi fără personal ajutător, a primit saci de corespondenţă care fuseseră adresate altor instituţii, în lipsa unui organism cu atribuţiile specifice unui ombudsman.

În anii următori, situaţia s-a îmbunătăţit considerabil, atât sub aspect cantitativ, cât şi ca operativitate a activităţii. Astfel, numărul de cereri adresate avocatului poporului a crescut de la an la an: 2985 (în 1998), 4379 (1999) şi 4556 de cereri în anul 2000.

Numărul din ce în ce mai mare de cereri adresate avocatului poporului este consecința complexului de măsuri luate pentru promovarea instituției, astfel încât, tot mai multă lume a luat cunoştință de existența noastră. În ceea ce priveşte promptitudinea luării în lucru a cererilor, de asemenea situația a intrat în parametri normali: în 1998, din totalul cererilor înregistrate 87,6% se aflau în curs de rezolvare, în 1999 procentul a fost şi mai mare (99,1%), pentru ca în 2000 practic toate cererile (99,9%) se aflau în lucru la sfârşitul anului.

Raportarea numărului de cereri luate în lucru, la totalul cererilor înregistrate este un indicator al eficienței activității în *interiorul* instituției. De o importanță cel puțin la fel de mare este un indicator care arată măsura în care atribuțiile şi competențele avocatului poporului sunt corect percepute de către petenți. Acest indicator se referă la relația dintre cererile admise (care devin cazuri analizate în cadrul unui dosar) şi cele respinse din motive de necompetență, care măsoară eficiența instituției în raport cu populația.

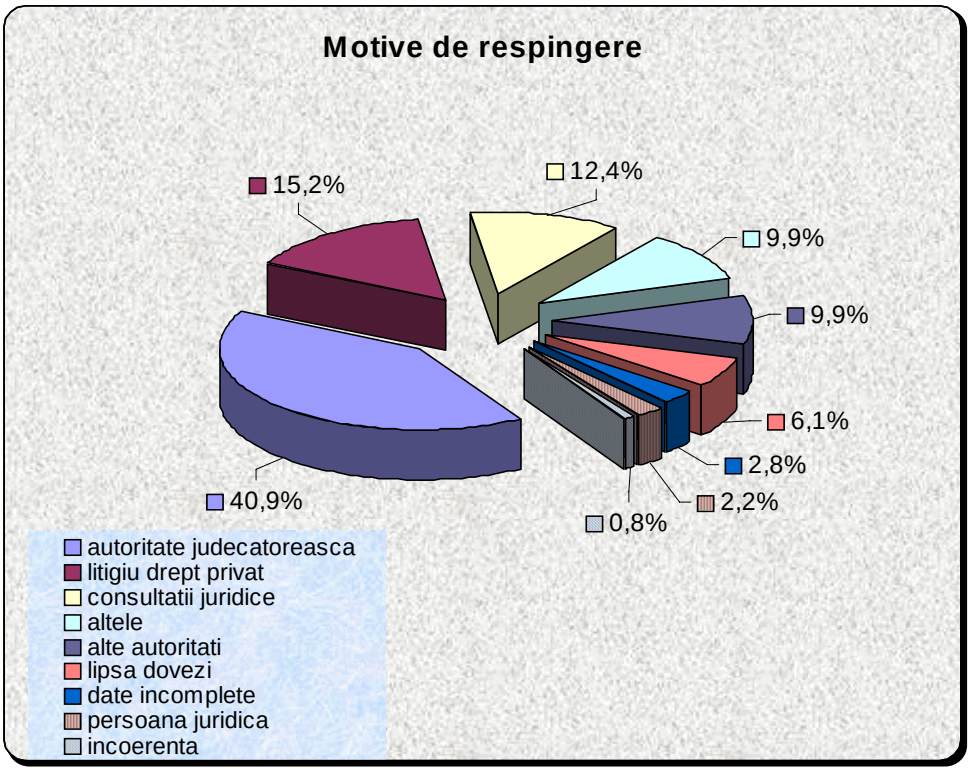
	1997	%	1998	%	1999	%	2000	%
cereri admise	108	9,2%	573	19,3%	1731	39,5%	2211	48,53
Cereri respinse	1060	90,8%	2392	80,7%	2648	60,5%	2345	51,47

Graficul nr. 4

Dinamica pe cei patru ani de activitate relevă, şi în acest caz, un bilanț pozitiv: dacă în 1997 numai 9,2% din totalul cererilor au fost admise (restul fiind respinse din motive de necompetență), în anii următori situația s-a îmbunătățit treptat. Astfel, în 1998 ponderea cererilor admise a crescut modest (19,3%), pentru ca în următorii doi ani să se înregistreze un salt calitativ: 39,5% cereri admise în 1999 şi 48,5% în anul 2000.

2.3. Cereri respinse

Problema cererilor adresate avocatului poporului, care nu sunt în concordanţă cu atribuţiile stabilite prin lege reprezintă o preocupare a ombudsman-ilor din toată lumea întrucât pretutindeni se înregistrează procente mari ale cererilor care trebuie respinse din motive de necompetenţă. Foarte mulţi cetăţeni ni se adresează cu speranţa că problema lor va căpăta o soluţie, fără să se întrebe dacă au venit la locul potrivit şi la timpul potrivit. Se ştie că, prin lege, avocatul poporului nu poate lua în discuţie cauzele mai vechi de un an. În aceste condiţii, procentul de 48,5% al cererilor admise, înregistrat în anul 2000 poate fi considerat foarte bun, având în vedere că el este superior celui raportat, de exemplu, de Suedia, ţara care, se ştie, are aproape 200 de ani de experienţă a instituţiei ombudsman-ului, fiind chiar inventatoarea acesteia.
Motivele de respingere a cererilor primite în anul 2000 necesită o analiză mai detaliată întrucât de diminuarea lor depinde creşterea ponderii cererilor luate în lucru.

Graficul nr. 5

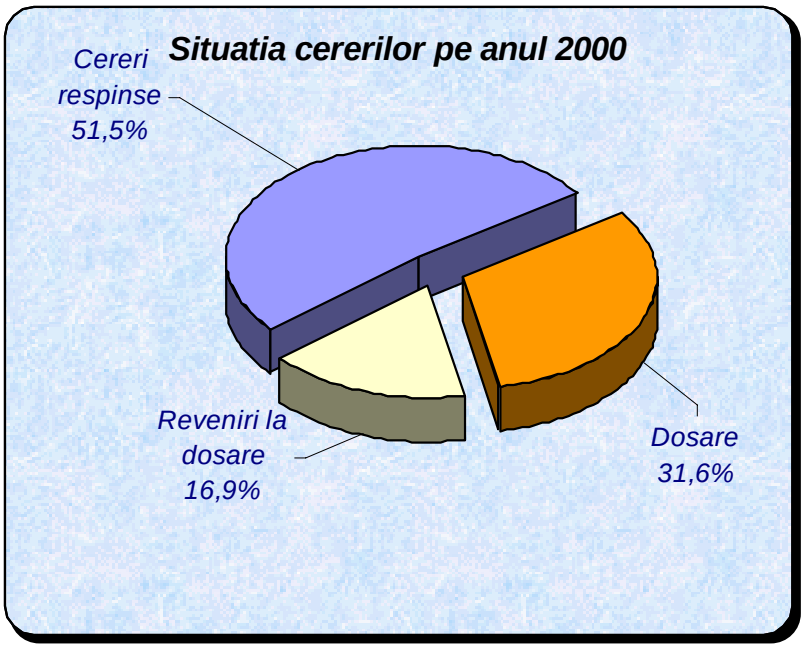
Din grafic rezultă că ponderea cea mai mare a motivelor de respingere (aproape 41%) s-a datorat faptului că problema ridicată de petent era de competenţa autorităţii judecătoreşti. Or, este ştiut, că avocatul poporului nu poate interveni într-o astfel de cauză. Dar ponderea foarte mare a acestui motiv mai are o explicaţie. Denumirea instituţiei Avocatul Poporului induce de multe ori în eroare datorită similitudinii cu denumirea celui care apără pe cetăţean într-un proces. Al doilea motiv ca pondere ("litigiul de drept privat"), cu un procent de 15,2% se datorează faptului că avocatul poporului intervine numai în situaţia când apare un litigiu între o persoană şi o autoritate publică. Un al treilea motiv ca importanţă este solicitarea de consultanţă

juridică (12,4%), ceea ce depăşeşte, de asemenea, competenţele instituţiei Avocatul Poporului. Mai este de reţinut că peste 6% din cererile respinse s-a datorat faptului că argumentele aduse de petent legate de cauza pe care o susţine nu au putut fi probate cu dovezi concludente. Celelalte motive de respingere, aşa cum se poate constata pe grafic, au o importanţă mai mică.

2.4. Cereri admise

Conform modului de lucru al instituţiei, cererile admise se vor constitui în dosare care se cercetează de către un titular de lucrare din cadrul unui departament. Există însă situaţii în care un petent revine cu o cerere în legătură cu un dosar deja deschis. O astfel de cerere admisă nu se mai transformă în dosar, ci se ataşează la dosarul deja existent. Aşadar, numărul de dosare va fi mai mic decât numărul de cereri admise.

AN	**2000**	**%**
Cereri respinse	2345	51,5%
Dosare	1440	31,6%
Reveniri la dosare	771	16,9%
Total cereri	**4556**	**100,0%**

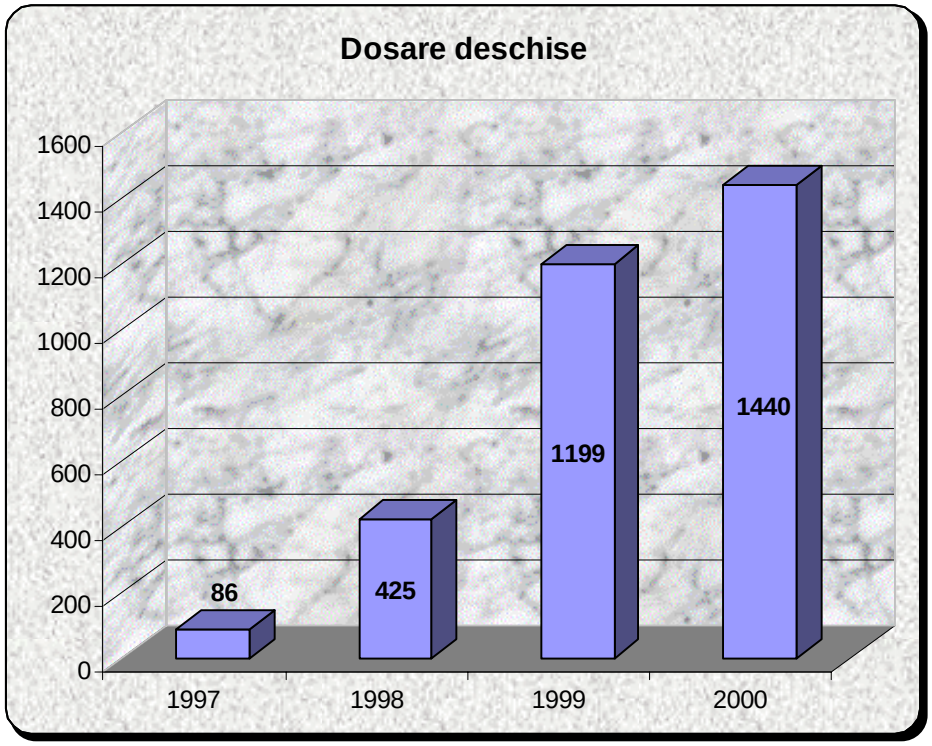
Graficul nr. 6

Pentru anul 2000, din cele 2211 cereri admise, 31,6% s-au transformat în dosare, restul (16,9%), fiind reveniri la dosare mai vechi. De cele mai multe ori, revenirile se referă la solicitarea de informaţii în legătură cu demersurile pe care le face avocatul poporului privind cauza lui sau aduce dovezi sau lămuriri suplimentare.

24.1 Dosare

În perspectiva celor patru ani, situaţia dosarelor deschise, se prezintă în felul următor:

	1997	1998	1999	2000
Dosare deschise	86	425	1199	1440

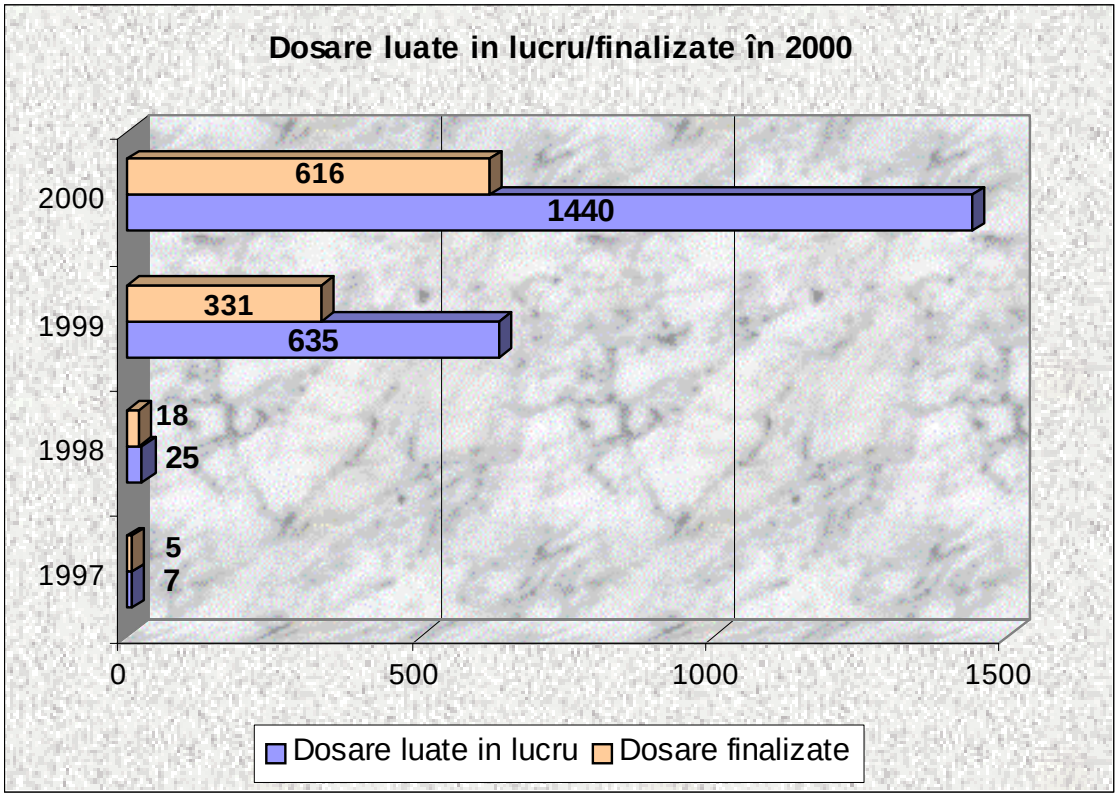

Graficul nr. 7

Creşterea constantă a numărului de dosare deschise de-a lungul celor patru ani, reflectă în mod logic creşterea volumului de cereri înregistrate , pe de o parte, şi scăderea numărului de cereri respinse, pe de altă parte.

Totuşi, numărul real de dosare la care s-a lucrat în anul 2000 este mai mare. Pentru clarificare, prezentăm mai jos un tabel al dosarelor luate în lucru şi finalizate pe perioada 1997 – 2000.

	1997		1998		1999		2000		Total 2000	
		%		%		%		%		%
Dosare luate in lucru	7		25		635		1440		2107	
Dosare finalizate	5	71,4%	18	72,0%	331	52,1%	616	42,8%	970	46,0%

Graficul nr. 8

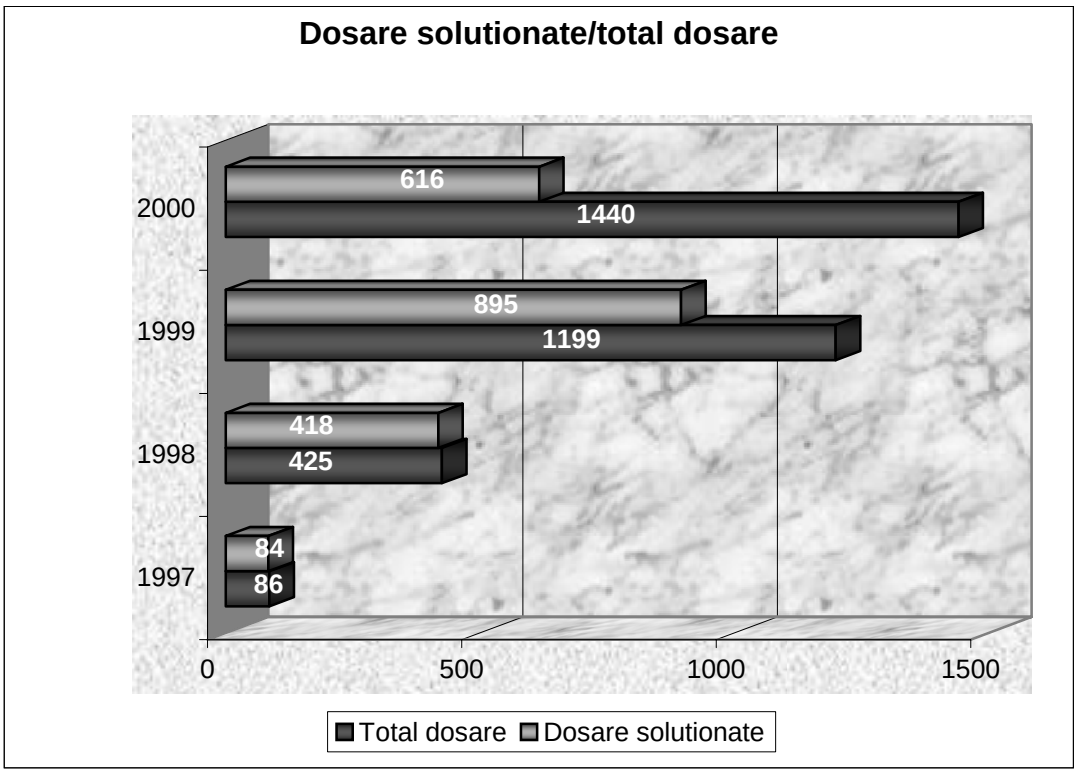
Din tabel rezultă în anul 2000 mai existau în lucru încă 7 dosare din 1997, 25 din 1998 şi 635 din 1999, adică 667 de dosare care s-au adăugat la cele 1440 deschise în 2000. Aşadar numărul real de dosare la care s-a lucrat în 2000 este de 2107. Din acestea, 970 au fost finalizate (46%), restul de 54% fiind transferate pentru anul 2001.

Situaţia dosarelor luate în lucru şi cele finalizate în anul 2000 este redată în graficul de mai sus, din care rezultă câte dosare reportate din anii anteriori au fost, în cele din urmă finalizate. Se constată că din dosarele care au provenit din anii anteriori (667), un număr de 354, adică 52% au fost finalizare în 2000, la care se adaugă cele 616 închise din dosarele care au provenit exclusiv din anul 2000.

Aceste statistici, mai puţin limpezi la prima vedere, se datorează faptului că la sfârşitul fiecărui an nu se poate face un bilanţ definitiv, întotdeauna rămânând dosare care trec de la un an la altul. Este un specific al activităţii noastre, datorită faptului că în cursul rezolvării unui caz depindem de alţi factori exteriori instituţiei noastre, fiind influenţaţi de întârzierile sau chiar lipsa totală de reacţie din partea autorităţilor cărora le solicităm intervenţia. Alteori, prelungirea rezolvării unui caz depinde şi de revenirile cu noi cereri din partea petiţionarilor la dosarele existente, ceea ce presupune în cele mai multe cazuri, noi investigaţii şi corespondenţe cu autorităţile publice locale sau centrale.

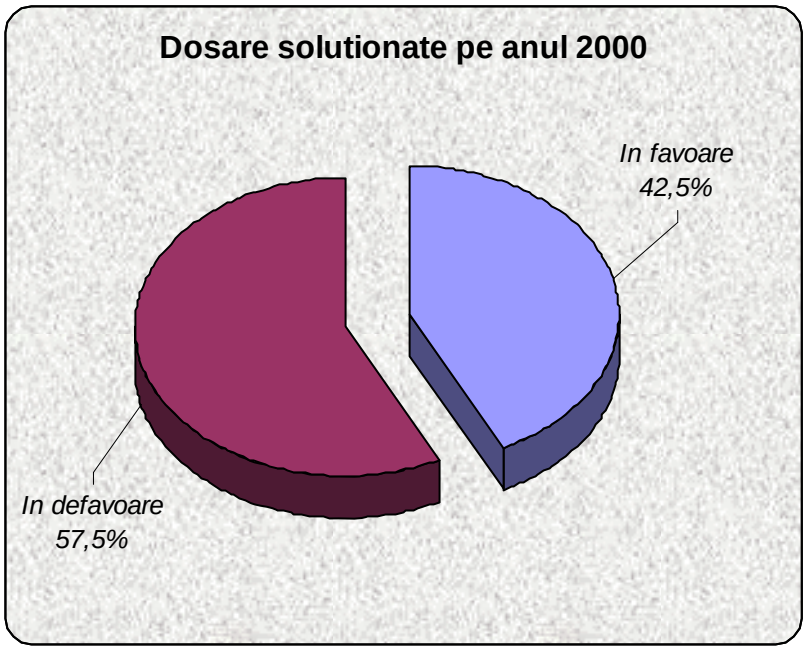
Pentru a sintetiza cele spuse mai sus, tabelul şi graficul prezentate în continuare oferă o imagine mai clară a dosarelor soluționate până la 31 decembrie 2000, din totalul dosarelor deschise în toți cei patru ani de activitate.

	1997	1998	1999	2000
Total dosare	**86**	**425**	**1199**	**1440**
Dosare soluționate	84	418	895	616
Dosare in lucru	2	7	304	824

Graficul nr. 9

Soluționarea unui dosar se poate face în două feluri. În cazul în care analizele au relevat temeinicia cauzei susținută de petent, iar autoritățile au fost receptive la recomandările avocatului poporului, dosarul a fost soluționat în favoarea petentului. În caz contrar, dosarul a fost finalizat în defavoarea petentului. Situația dosarelor soluționate în anul 2000, din acest punct de vedere se prezintă în felul următor:

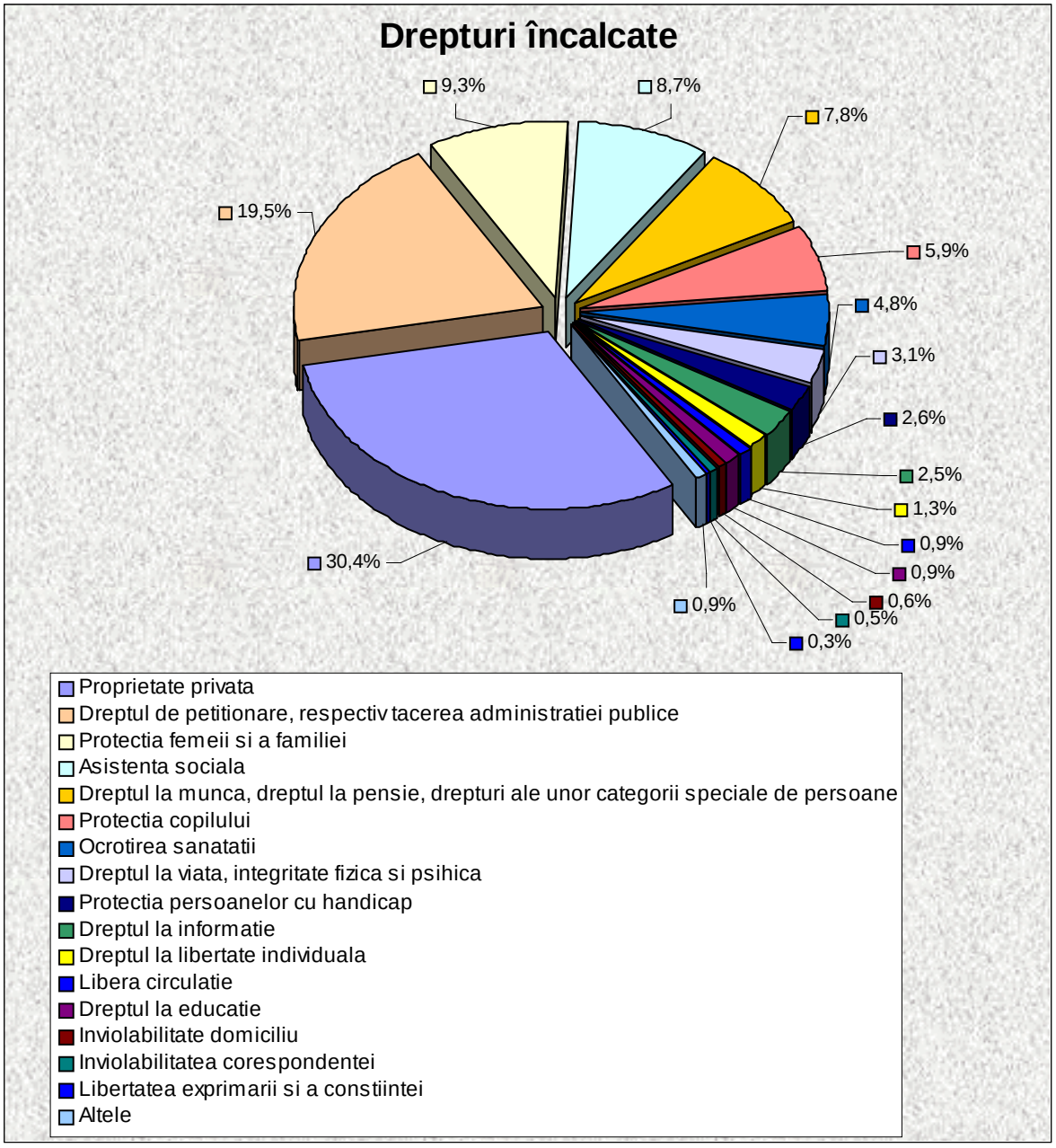

Graficul nr.10

Deci în 2000, 42,5% dintre dosare au fost soluționate în favoarea petentului, față de 45% în 1998 şi 41,9% în 1999. Dar cele 57,5% din dosarele soluționate în defavoarea petentului în anul 2000 necesită, de asemenea explicații. Aici se regăsesc trei categorii de situații. Mai întâi, sunt cazurile în care petentul nu a avut dreptate şi s-a constatat că autoritatea luase o hotărâre corectă. Sunt însă şi situații când cererea petentul a fost justificată, autoritatea respectivă a fost de acord cu soluția sugerată de avocatul poporului, dar lipsa fondurilor necesare a pus în imposibilitate aplicarea în practică a soluției care formal era corectă. În consecință, dosarul a fost clasificat în categoria soluționării în defavoarea petentului. În sfârşit, a treia categorie de dosare soluționate în defavoarea petentului este formată din cauze care în mod normal ar fi trebuit să fie în favoarea petentului, dar din reavoință sau obtuzitate funcționarul public refuză să dea câştig de cauză petentului.

2.4.2. Obiectul dosarelor

În ceea ce priveşte drepturile încălcate de către autorități şi pe care ni le-au adus la cunoştință petenții, există o gamă foarte largă, după cum rezultă din graficul următor.

Graficul nr. 11

Principala problemă care aduce petenții la avocatul poporului, este problema proprietății. Această afirmație nu se sprijină numai pe procentul de 30,4% din totalul drepturilor încălcate, dar şi dintr-o analiză chiar superficială a societății româneşti actuale. Aplicare Legii fondului funciar nr. 18/1991 şi a Legii 112/1995 privind reglementarea juridică a imobilelor cu destinație de locuințe trecute în proprietatea statului a condus la nenumărate litigii, o parte din ele devenind obiect de cercetare şi pentru instituția Avocatul Poporului.

La capitolul drepturi încălcate, pe locul doi se situează dreptul la petiționare (19,5%), autoritățile, prin tăcerea lor refuzând să dea curs acestui drept elementar, de care trebuie să se bucure fiecare cetățean. Drepturile care se referă la protecția femeii şi a familiei şi la asistența socială ocupă următoarele două locuri cu 9,3% şi, respectiv, 8,7%. Probleme legate de muncă drept la pensionare sau drepturi ale unor categorii speciale de persoane ocupă locul următor, cu un procent de 7,8%. Celelalte drepturi încălcate care se regăsesc în grafic au ponderi mai mici.

2.5. Audiențe

O altă latură importantă a activității instituției Avocatul Poporului o reprezintă audiențele. Zilnic, în cele două birouri special amenajate pentru audiențe zeci de persoane vin să fie sfătuiți în legătură cu problemele care îi preocupă. Ei sunt asistați de către un şef de departament şi de consilieri ai lor, fiind repartizați pe zile. Vinerea, avocatul poporului oferă, la rândul lui, audiențe.

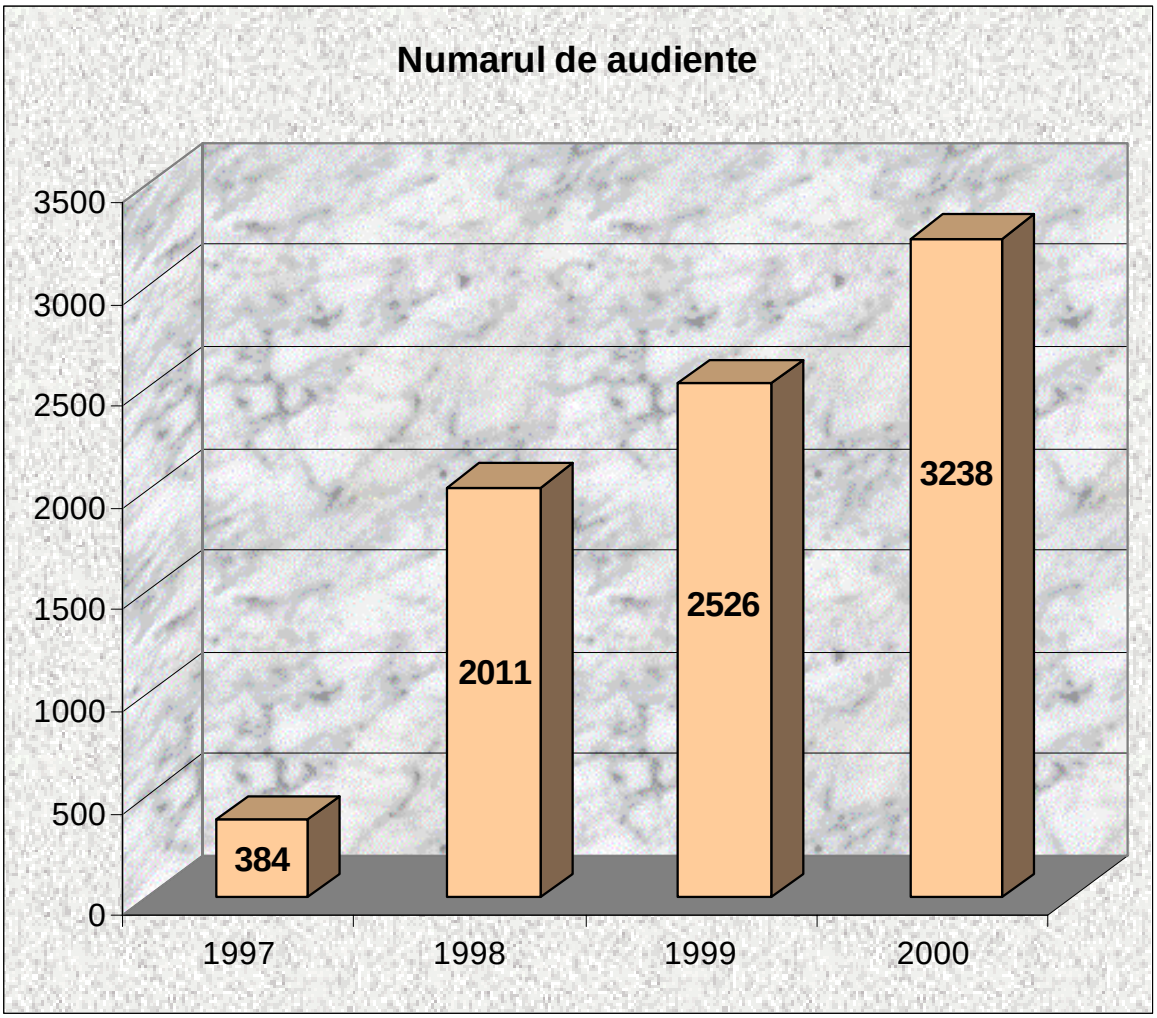

Audiențe la Avocatul Poporului

O parte a acestor audiențe nu au altă finalitate decât că cetățeanul se lămureşte că problema sa nu este de competența avocatului poporului, dar şi în acest caz el primeşte o indicație autorizată privind instituției căreia trebuie să se adreseze şi a căilor de atac pe care le poate urma. În alte situații însă audiența se finalizează, în sensul că, în urma discuției cu specialistul instituției, se ajunge la concluzia că problema respectivă poate fi investigată de avocatul poporului şi, în consecință, se

depune o cerere scrisă. Din totalul de 3238 audienţe acordate în cursul anului 2000, un număr de 1402, adică 43,3% s-au transformat în cereri.

Dinamica numărului de audienţe acordate de instituţia Avocatul Poporului pe parcursul celor patru ani este prezentată în graficul următor.

Graficul nr. 12

În primul şi al doilea an de activitate audienţele au avut loc în condiţii improprii, în holul bufetului de la Senatul. Numai din 1999 audienţele s-au putut desfăşura în condiţii normale, ceea ce s-a reflectat şi în numărul mai mare de audienţe acordate.

2.6. Sesizări din oficiu

O plângere venită din partea unui petent, şi care s-a dovedit întemeiată, devine documentul de bază al investigaţiilor pe care le demarează avocatul poporului.
Aceasta nu este însă singura cale de a deschide un dosar. Prin lege, avocatul poporului are dreptul să se sesizeze din oficiu, în cazul în care ia cunoştinţă de un fapt de încălcare a drepturilor cetăţeneşti şi care intră în competenţa sa.

Referatul făcut de specialistul care a sesizat fapta, cu avizările favorabile din partea şefului de departament şi a adjunctului avocatului poporului, aprobat de avocatul poporului, devine documentul de bază în vederea începerii cercetării. În continuare, demersul este identic cu al orcărui alt dosar demarat pe baza unei cereri.

În anul 2000 s-au constituit 60 de dosare de cercetare ca urmare a unei sesizări din oficiu. Dintre acestea, şapte nu s-au confirmat în urma cercetărilor preliminare, restul de 53 intrând în analizele de fond. Până la sfârşitul anului au fost finalizate 18 dosare, celelalte fiind încă în lucru în anul 2001. Cauzele care au condus la deschiderea unui dosar, în urma unei sesizări din oficiu sunt diverse. Unele se referă la abuzuri ale poliţiei şi anume: reţinere fără respectarea formelor legale, un ufiţer care a bătut doi martori, un lucrător de poliţie care a agresat o victimă, un subofiţer de poliţie, sectorist la Secţia 5 poliţie,sectorul 1, care a refuzat să înmâneze cărţile de alegător unei familii. Există însă şi cazul în care lucrători ai poliţiei şi jandarmeriei au fost agresaţi în timpul exercitării atribuţiilor de serviciu.

Alte dosare au avut ca teme de investigare aspecte legate de dicriminare: accesul la concurs condiţionat de vârstă, un anunţ de recrutare a forţei de muncă în care se specifică explicit că rromii sunt excluşi, de asemenea, S.C. URBANA s.a. care refuză să mai angajeze rromi în serviciul de salubritate.

S-au semnalat, de asemenea, multe drepturi încălcate ale copiilor: părinţi adoptivi care încalcă drepturile copilului, nerespectarea drepturilor copiilor la alocaţia de stat, neacordarea alocaţiei de stat pentru copiii refugiaţior care şi-au stabilit rezidenţa în România, încălcarea drepturilor unor copii care au fost adoptaţi în străinătate, centru de plasament privat, care nu respectă drepturile copiilor, copil care, deşi este încadrat într-o categorie de handicap, nu i se acordă dreptul de asistent personal.

Alte cazuri cercetate în urma sesizărilor din oficiu: unei persoane bolnave psihic i s-a luat dreptul la moştenire, perceperea unor taxe ilegale (pentru drumuri comunale, pentru fotograf la Casa de căsătorii, unele impozite la nivelul orgamelor locale) etc.

3. Prezentarea unor cazuri semnificative

3.1. Probleme privind administraţia publică locală şi centrală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecţia mediului

3.1.1. Consideraţii generale

În cadrul acestui domeniu de activitate dominată a fost, şi în acest an, problematica fondului funciar. Astfel, din cele 1323 de cereri vizând administraţia publică locală şi centrală, urbanismul, amenajarea teritoriului şi protecţia mediului, 797, respectiv 60,24 %, au avut ca obiect nemulţumiri cu privire la modul de aplicare a reglementărilor referitoare la fondul funciar, îndreptate împotriva comisiilor locale ori judeţene de aplicare a acestei legi, autorităţi cu activitate administrativă şi administrativ - jurisdicţională.

Prin apariţia Legii nr. 1/2000 s-a trecut într-o altă etapă de aplicare a legii fondului funciar. Totuşi, o parte din disfuncţionalităţile apărute sub imperiul fostei legi au continuat să se manifeste. Afirmăm aceasta ţinând seama de numărul mare de hotărâri judecătoreşti, pronunţate în temeiul Legii nr. 18/1991, care nu au fost executate nici până în prezent, şi de numărul mare de cazuri de nepunere în posesie, fapt ce denotă că procesul de finalizare a aplicării Legii nr. 18/1991 nu s-a încheiat nici după aproape zece ani.

Examinarea cererilor ce ne-au fost adresate ne face să ne exprimăm îngrijorarea că unele din problemele sesizate de noi vor apărea şi pe parcursul punerii în practică a prevederilor noii legi.

În condiţiile în care una din coordonatele fundamentale ale instituţiei este şi cea care implică sesizarea şi analizarea unor disfuncţionalităţi ori lacune de ordin legislativ existente în activitatea autorităţilor publice, ce lezează ori încalcă drepturile şi libertăţile cetăţeanului, această formă de exprimare a instituţiei Avocatul Poporului se doreşte a fi nu un proces de intenţie îndreptat împotriva unor autorităţi, ci o semnalare a unor fenomene sau a unor deficienţe constatate în urma plângerilor primite, o contribuţie la cunoaşterea cauzelor apariţiei acestora.

Referirile la activitatea unor autorităţi publice, altele decât cele administrative, prezente în acest raport, nu trebuie interpretate ca o imixtiune în actele ori faptele acestora, ele impunându-se firesc în orice analiză care vizează explicarea unor fenomene, în condiţiile în care societatea este creată şi la nivelul autorităţilor publice pe principiul interdependenţei.

Problematica la care facem referire relevă nu numai încălcarea unor drepturi legale şi constituţionale ale cetăţenilor, dar şi nerespectarea dispoziţiilor privind drepturi şi libertăţi fundamentale ale omului, cuprinse în documentele internaţionale la care România este parte, fenomen cu profunde implicaţii în viaţa socială, cu numeroase repercusiuni asupra ordinii de drept, ce afectează imaginea unor instituţii publice şi chiar a statului de drept.

3.1.2. Aplicabilitatea unor norme de drept internațional

În opinia noastră nerespectarea hotărârilor judecătoreşti, tergiversarea punerii în posesie şi întârzierea eliberării titlurilor de proprietate reprezintă totodată încălcarea unor drepturi prevăzute atât de Declarația Universală a Drepturilor Omului“, cât şi de Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale (Convenția Europeană a Drepturilor Omului), şi anume:

1. Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului în care se menționează:

“ 1. Orice persoană are dreptul la proprietate, atât singură cât şi în asociație cu alții.

2. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa.”

2. Art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului în care se menționează:

“ Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege. “

3. Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în care se menționează:

“ Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condițiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internațional. “

4. Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în care se menționează:

“ Orice persoană are dreptul la judecarea (…) într-un termen rezonabil a cauzei sale (…). “

În ceea ce priveşte rezonabilitatea judecății, Comisia Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat, prin Raportul în cazul C.C.M.C. împotriva României (plângerea nr. 32922/1996), în sensul extinderii aplicabilității acestui articol şi asupra executării hotărârilor judecătoreşti. Comisia reaminteşte că, “dacă în cursul unei proceduri de executare se află în discuție însuşi dreptul reclamantului, această procedură trebuie considerată ca fiind prelungirea naturală a primei proceduri, în urma căreia a fost pronunțată hotărârea judecătorească de recunoaştere a dreptului reclamantului. Nu ar fi deci firesc să se excludă procedura de executare din sfera de aplicare a art. 6 din Convenție”.

3.1.3. Neexecutarea hotărârilor judecătoreşti, fenomen ce afectează grav ordinea de drept

3.1.3.1. Generalităţi

Neexecutarea hotărârilor judecătoreşti constituie un fenomen cu multiple şi complexe cauze, în care abuzul autorităţilor administraţiei publice este tolerat într-un mod inadmisibil, atât prin cadrul legislativ permisiv ce reglementează activitatea acestora (dar care nu stabileşte şi pârghii de control şi sancţionare), cât şi prin lipsa de precizări legale clare cu privire la competenţele unor autorităţi care în mod firesc ar trebui să contribuie la apărarea ordinii de drept.

Această problemă vizează atât litigiile de drept privat cât şi pe cele de drept public, în care executorii judecătoreşti, respectiv autorităţi ale administraţiei publice, refuză ori tergiversează abuziv, timp de 5 şi chiar 10 ani, în anumite situaţii, punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti. Considerăm că acest aspect relevă o atitudine de ignorare a actului de justiţie, precum şi disfuncţionalităţi ale mecanismului creat pentru ducerea la îndeplinire a etapei finale a actului de justiţie – executarea.

Considerând că o asemenea atitudine este inadmisibilă din partea autorităţilor publice, care, prin competenţele legale ce le revin, sunt obligate ele însele să asigure respectarea legilor şi a ordinii de drept, apreciem că se impun măsuri ferme în vederea stopării unor astfel de fenomene şi pentru edificarea reală a statului de drept, în care dreptatea şi demnitatea sunt garantate ca valori supreme.

3.1.3.2. Cauze care conduc la neexecutarea hotărârilor judecătoreşti în domeniul aplicării legislaţiei privind fondul funciar

Din sesizările primite s-au conturat o serie de cauze şi motive care au generat refuzul executării unor hotărâri judecătoreşti pronunţate în aplicarea Legii nr. 18/1991:

3.1.3.2.1. Interpretările diferite date de instanţele judecătoreşti articolului 11 din Legea nr. 18/1991, care limita controlul judecătoresc exclusiv la aplicarea corectă a dispoziţiilor privind dreptul de a obţine titlul de proprietate, întinderea suprafeţei de teren, exactitatea reducerii acestei suprafeţe, potrivit legii.

Unele instanţe au respectat întocmai prevederile textului, în timp ce altele au apreciat că această dispoziţie este contrară art. 21 coroborat cu art. 150 alin. (1) din Constituţie, care consacră liberul acces la justiţie, pronunţându-se, în consecinţă, şi asupra amplasamentului. Asupra acestei interpretări neunitare Curtea Supremă de Justiţie s-a asupra recursului în interesul legii prin Decizia nr. 1 din 1997.

Astfel ne-am confruntat cu cazuri în care:

- *prin hotărârea judecătorească, comisia locală este obligată la punerea în posesie pe raza comunei, oraşului ori municipiului, fără a se stabili amplasamentul*
- *prin hotărârea judecătorească, comisia locală este obligată la punerea în posesie pe vechile amplasamente, pentru care se emiseseră anterior titluri de proprietate altor persoane, în temeiul art. 13 alin. (2) din Legea nr. 18/1991 (în numerotarea anterioară republicării), text ce a permis comisiilor locale să stabilească, în zonele de câmpie, amplasamentul terenurilor agricole ce urmau să fie restituite şi care se aflau în perimetrul fostelor CAP - uri.*

În primul caz, comisiile locale de aplicare a legii fondului funciar s-au prevalat de dispoziţiile art. 13 alin. (2) din Legea nr. 18/1991 (art. 14 alin. (2) în forma republicată), astfel că cetăţenii au refuzat amplasamentul în momentul în care au constatat că terenul atribuit este altul decât cel deţinut anterior cooperativizării, considerând – în mod corect, în opinia noastră – că, în condiţiile în care li se redă un drept de proprietate, acesta trebuie realizat în deplină concordanţă cu însăşi esenţa sa care implică retrocedarea bunurilor în materialitatea şi identitatea lor (bineînţeles, acolo unde era posibil). La data adoptării art. 13 alin. (2) din Legea nr. 18/1991 (art. 14 alin. (2) în forma republicată), nu era posibil să se întrevadă dimensiunea fenomenului ce avea să se nască prin interpretarea abuzivă, în funcţie de interese locale sau personale, a posibilităţii de acordare a terenurilor din perimetrul fostelor CAP, în zonele de câmpie, pe sole stabilite de comisie şi nu neapărat pe vechile amplasamente.

Astfel, chiar şi în cazurile (frecvente) când nu a existat o justificare obiectivă pentru atribuirea unui amplasament diferit faţă de cel originar, comisiile locale s-au prevalat de dispoziţiile legale existente – acest art. 14 alin. (2) – terenurile fiind, astfel, atribuite pe criterii subiective.

Ca atare, tehnica nefericită a legiuitorului de a înlocui modul de precizare clară a unor eventuale excepţii cu o sintagmă ce nici nu aparţine terminologiei juridice (“nu neapărat”) a dus la o deturnare enormă de la scopul şi finalitatea legii, astfel că, în realitate, ceea ce s-a dorit a fi excepţie a devenit regulă în folosul nejustificat al unora.

În numeroase cazuri în care petiţionarii au reclamat refuzul comisiilor locale de a executa hotărâri judecătoreşti ce aveau ca obiect terenuri agricole extravilane, cazuri în care am intervenit, considerând plângerea întemeiată, am constatat, din răspunsurile autorităţilor sesizate, că petiţionarii îşi revendicau vechile amplasamente.

În ciuda faptului că cererile la care ne referim erau pertinente, ne-am văzut obligaţi să închidem dosarele, în condiţiile în care în hotărârile judecătoreşti nu erau precizate amplasamentele, sugerând petiţionarilor fie să accepte amplasamentele oferite, fie să promoveze o acţiune în instanţă în temeiul art. 36 din Regulamentul de aplicare al Legii Fondului funciar.

Acest fapt înseamnă însă încă o cale lungă şi anevoioasă de parcurs, neexistând certitudinea că cetățeanul va redobândi terenul pe vechiul amplasament, practica instanțelor fiind neunitară (şi) în această privință.

În al doilea caz, comisiile au refuzat executarea hotărârilor, apărându-se în cadrul acțiunilor deschise de petiționari prin care se solicita obligarea la punerea în posesie conform hotărârilor judecătoreşti, prin invocarea art. 11 coroborat cu art. 13 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, argument ce nu a fost însă admis de instanțe. Deşi obligate la punerea în posesie şi la plata unei amenzi (500 lei/zi de întârziere) sau chiar de daune cominatorii, comisiile locale au continuat să ignore respectivele hotărâri.

Chiar şi atunci când comisiile au înaintat memorii procurorului general în vederea declarării unui recurs în anulare împotriva unor asemenea hotărâri, acestea au fost respinse, cu unele excepții (Decizia nr. 3238 din 9. 12. 1994 a Curții Supreme de Justiție, nepublicată, prin care a fost admis un recurs în anulare promovat pentru acest motiv). În acelaşi context apreciem că restrângerea posibilității de a declara recurs în anulare doar la cele două motive introduse prin Legea nr. 59/1993, în condițiile în care rolul procurorului în cadrul procesului civil a fost destul de limitat, a avut un efect nefast.

Ca atare, există situații în care comisiile refuză în continuare atât executarea unor asemenea hotărâri, cât şi deschiderea acțiunii de constatare a nulității titlurilor emise altor persoane pentru suprafața respectivă.

Spre exemplu vă prezentăm situațiile următoare:

Dosar nr. 904/1999
Obiect: *Neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti.*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 3164 din 7. 09. 1999, doamna M.A., cu domiciliul în Bucureşti, ne-a sesizat cu privire la faptul că, deşi prin Sentința civilă nr. 129 din 7. 03. 1994, definitivă şi irevocabilă, Curtea de Apel Bucureşti dispusese obligarea Comisiei județene Vrancea de aplicare a Legii nr. 18/1991 la emiterea titlului de proprietate pentru suprafața de 2,45 ha, fizic, pe vechiul amplasament, aceasta nu executase hotărârea până în acel moment.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Din analiza documentelor reieşea însă că pe vechiul amplasament fuseseră eliberate titluri de proprietate altor persoane.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca atare, în temeiul art. 20 coroborat cu art. 22 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului, am solicitat Primarului comunei Urecheşti să ne comunice motivele pentru care Comisia de aplicare a legii

fondului funciar nu proceda la executarea Sentinţei civile nr. 126 din 7. 03. 1994, precum şi punctul de vedere cu privire la modul de rezolvare a cauzei.

Soluţionare

În urma demersurilor instituţiei noastre, prin adresa nr. 12168/1999, domnul Ştefan Barbu – Primarul comunei Urecheşti la acea dată – ne-a informat că vechiul amplasament al petiţionarei se află în zona de câmpie, astfel că, în conformitate cu art. 13 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, comisia locală a emis titlu de proprietate altor persoane.

Comentariu

În ciuda faptului că această justificare nu a fost admisă de Curtea Supremă de Justiţie, care a respins recursul declarat de Primăria Urecheşti şi Prefectura Vrancea, autorităţile în cauză fiind obligate, conform sentinţei nr. 840 din 15. 09. 1997, la plata amenzii de 500 de lei pentru fiecare zi de întârziere, acestea refuză în continuare atribuirea suprafeţei de teren pe vechiul amplasament.

Ca atare, aşa cum am mai menţionat, în lipsa unei obligaţii exprese a autorităţilor de a promova acţiune în constatarea nulităţii actelor emise pentru suprafaţa respectivă şi în condiţiile în care petiţionarului i-a fost respinsă cererea privind plata pentru daune morale şi materiale, iar cuantumul amenzii aplicate de instanţă transformă în derizoriu caracterul sancţionator, se ajunge la situaţia în care nici după 6 ani, din 1994 şi până în prezent, persoana în cauză nu a obţinut dreptul de proprietate asupra suprafeţei de teren revendicate.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

3.1.3.2.2. Pentru terenurile aflate în litigiu se emit titluri de proprietate, deşi regulamentul de aplicare a legii prevedea o punere provizorie în posesie până la soluţionarea cauzei, urmând ca eliberarea titlului să aibă loc ulterior.

În aceste cazuri este evident abuzul autorităţilor care, încălcând dispoziţiile Regulamentului de aplicare a Legii fondului funciar, emit titluri de proprietate asupra terenurilor aflate în litigiu, astfel încât cetăţenilor care au obţinut hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile prin care li se constată dreptul de proprietate pentru suprafeţele în cauză, li se refuză executarea de către comisiile de fond funciar pe motivul existenţei unui titlu de proprietate emis.

Astfel, ca urmare a unei ***posibilităţi*** conferite de legiuitor, şi ***nu a unei obligaţii*** a acestor autorităţi de a promova ele însele acţiunea în constatarea nulităţii actelor de proprietate emise, cetăţeanul, trecut deja printr-un proces, se găseşte în situaţia de a avea o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă, ce nu este însă executată, fiind trimis cu nonşalanţă, de către aceleaşi autorităţi, din nou în instanţă, pentru anularea titlului emis.

În acest caz, singurul care suportă erorile administraţiei este cetăţeanul, ***fără ca abuzul săvârşit de autorităţi să fie sancţionat în primul rând pe cale administrativă, aşa cum ar fi firesc şi eficient, şi fără ca autoritatea să fie obligată să rezolve ea însăşi problema creată din propria-i culpă .***

Situaţia apare şi mai injustă când cetăţeanul a făcut dovada dreptului de proprietate pentru suprafaţa de teren în cauză în cadrul unui proces purtat în contradictoriu cu comisiile de fond funciar, unde acestea şi-au putut susţine apărările şi expune eventualele impedimente, ori unde – deşi legal citate – respectivele comisii nu s-au prezentat.

Pentru stoparea acestui fenomen ivit în practică, autoritatea publică aflată în culpă ar trebui obligată să promoveze ea însăşi acţiunea în anularea actelor de proprietate emise, atunci când în speţă există o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă .

Măsura s-ar justifica cu atât mai mult cu cât, în cadrul unui proces, dreptul cetăţeanului este dovedit printr-un sistem probatoriu specific actului de justiţie, mai complex şi mai elaborat faţă de procedura administrativă sau administrativ - jurisdicţională.

Apreciem că oricărei persoane ce a obţinut o hotărâre judecătorească definitivă, irevocabilă şi executorie, trebuie să i se garanteze, de către instituţiile competente, executarea acesteia într-un timp cât mai scurt.

Nu este firesc ca, odată ce o instanţă s-a pronunţat definitiv şi irevocabil într-un litigiu dintre stat şi cetăţean, în favoarea cetăţeanului, acesta să fie trimis de la o autoritate la alta, fiecare declinându-şi responsabilitatea şi prevalându-se de norme incoerente, de practica neunitară a instanţelor în soluţionarea cazurilor (fenomen nereglementat ori reglementat tardiv prin recursuri în interesul legii), ori de inexistenţa unor prevederi legale care să stabilească fără echivoc competenţe, obligaţii şi sancţiuni în această materie.

Astfel, cetăţeanul suportă într-un mod nepermis şi fără nici o vină toate consecinţele negative ce decurg dintr-o astfel de stare de fapt şi de drept.

Apărută la un an după ce Curtea Constituţională declarase ca neconstituţionale prevederile ce limitau rolul procurorului în cadrul procesului civil, Legea nr. 169/1997 reglementează – într-un mod evaziv, în opinia noastră – o competenţă a procurorului cu drept de acţiune în justiţie în constatarea nulităţii actelor emise cu încălcarea dispoziţiilor Legii nr. 18/1991, fără a se stabili însă clar în ce condiţii şi mai ales cum se poate apela la această cale, astfel încât cetăţeanului, căruia îi opunem cu promptitudine dictonul “Nimeni nu se poate scuza invocând necunoaşterea legii”, să i se asigure în primul rând cunoaşterea ei.

Ţinând seama de faptul că noua postură a procurorului în cadrul acţiunilor civile a stârnit la acea dată destule controverse, nefiind reglementată, aşa cum ar fi fost firesc, printr-o lege de modificare a Codului de procedură civilă, pe cale de consecinţă prevederea cuprinsă în Legea nr. 169/1997 a rămas fără eficienţă, astfel că exercitarea acestui drept al procurorului fie s-a făcut într-un număr nesemnificativ de cazuri, fie nu s-a făcut deloc.

Ca atare, sisteme care, în mod normal, ar trebui să funcţioneze coerent, au ele însele probleme determinate de ambiguităţi, de lacune ori de formulări neclare ale legilor. Astfel cetăţeanul este obligat, într-un mod injust, să reia calea instanţelor judecătoreşti, în condiţiile în care acestea îi consfinţiseră deja dreptul de proprietate. În opinia noastră, problema care se pune ulterior este doar una de garantare, sarcină ce revine statului prin instituţiile sale care trebuie să funcţioneze într-un cadru legislativ menit să asigure o relaţionare coerentă între acestea.

3.1.3.2.3. Lipsa unei proceduri administrative clare de modificare sau anulare a actelor de proprietate, pentru care instanţele au constatat nulitatea, ca urmare a faptului că au fost emise cu încălcarea prevederilor Legii nr. 18/1991.

Dosar nr. 767/1999

Obiect: *executarea unei hotărâri judecătoreşti de anulare a unui titlu de proprietate şi reconstituirea dreptului de proprietate în temeiul conform art. 8 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 18/1991, republicată.*

Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3082 din 31 august 1999, domnul I. C. N. ne-a sesizat în legătură cu refuzul Comisiei Judeţene Ilfov pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 de a pune în executare Decizia civilă nr. 1815/12.11.1998, definitivă şi irevocabilă, pronunţată de Curtea de Apel Bucureşti în Dosarul nr. 1694/1998.

Prin decizia sus-amintită, instanţa a dispus anularea titlului de proprietate nr. 6985/5 aprilie 1994 eliberat fratelui petiţionarului, în vederea reconstituirii dreptului de proprietate pe terenul atestat în titlu şi d-lui I. C. N.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru clarificarea şi soluţionarea cererii petiţionarului, potrivit procedurii reglementate de Legea nr. 35/1997, am solicitat informaţii domnului Alexandru Vaida, prefectul judeţului Ilfov şi preşedintele Comisiei judeţene Ilfov pentru aplicarea Legii nr. 18/1991, adresă la care nu am primit răspuns.

Ca urmare a numeroaselor demersuri legale întreprinse de instituţia noastră, prin adresa nr. 7089/25.05.00, Comisia judeţeană Ilfov de aplicare a Legii nr.

18/1991 ne-a comunicat că "a luat act de anularea Titlului de proprietate nr. 6985/1994, autor I.C., conform Deciziei civile nr. 1815/12.11.1998, definitivă şi irevocabilă, drept pentru care Oficiul de Cadastru, Amenajarea şi Organizarea Teritoriului Agricol Ilfov este solicitată să anuleze acest titlu de proprietate".

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Întrucât în adresa menţionată nu se face însă nici o referire cu privire la reconstituirea dreptului de proprietate în favoarea petiţionarului, în temeiul art. 20 alin. (2) coroborat cu art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, am emis RECOMANDAREA nr. 33/2000 prin care am solicitat expres să i se reconstituie d-lui I.C. N dreptul de proprietate în conformitate cu art. 13 alin. (3) raportat la art. 11 alin. (1) din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată.

După examinarea actelor anexate la dosar considerăm că nu există un temei legal care să justifice tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate a petiţionarului, în condiţiile în care acţiunea în anularea Titlului de proprietate cu nr. 6985/5.04.1994 a fost admisă prin Decizia civilă nr. 1815/1211.1998.

Admiterea unei acţiuni în anularea unui act se fundamentează pe existenţa unui drept ori a unui interes legitim. În consecinţă, o astfel de acţiune implică dovedirea dreptului în sine. De altfel, chiar în motivarea Deciziei civile nr. 1815/1211.1998, instanţa reţine că "recurentul a respectat imperativele legii fondului funciar şi mai ales a demonstrat prin filiaţia faţă de autorul său că are vocaţie la proprietatea acestuia reconstituită în temeiul legii fondului funciar. "

Astfel, am cerut Comisiei judeţene de fond funciar Ilfov să dispună toate măsurile necesare eliberării unui nou titlu de proprietate care sa-l includă pe domnul I. C. N. ca beneficiar al reconstituirii dreptului de proprietate pe terenul atestat în titlul anulat şi, totodată, să transmită instituţiei Avocatul Poporului, în termenul legal, copii după actele administrative încheiate în scopul respectării acestei recomandări.

Întrucât într-un termen de 6 luni nu am primit un răspuns la recomandarea menţionată, în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat Ministerului Administraţiei Publice solicitând luarea urgentă a măsurilor legale ce se impun în vederea respectării dreptului de proprietate al domnului I. C. N., drept recunoscut şi garantat constituţional.

Soluţionare

Dosarul se află în continuare în atenţia noastră şi aşteptăm în continuare, până la data de 7 martie 2001, răspunsul din partea Ministerului Administraţiei Publice.

Comentariu

În lipsa unor dispoziţii legale exprese care să stabilească o procedură coerentă şi unitară de punere în executare a hotărârilor judecătoreşti de anulare, modificare şi completare a titlurilor de proprietate, precum şi a sancţiunilor corelative, comisia

judeţeană de fond funciar a putut tergiversa timp de 1 an aducerea la îndeplinire a Deciziei civile nr. 1815/12.11.1998, definitivă şi irevocabilă.

Refuzul Comisiei judeţene Ilfov de a răspunde adreselor emise de instituţia noastră şi de a executa Recomandarea nr. 33/2000 relevă modul în care unele autorităţi ale administraţiei publice înţeleg să sprijine, mai exact să nu sprijine, desfăşurarea activităţii instituţiei Avocatul Poporului, menită să fie un garant al statului de drept.

În opinia noastră Prefectura judeţului Ilfov a încălcat atât dispoziţiile constituţionale referitoare la atribuţiile instituţiei Avocatul Poporului, cât şi pe cele care ocrotesc şi garantează dreptul de proprietate, fapt care scoate în evidenţă atât insuficienţa legii de organizare şi funcţionare a instituţiei Avocatul Poporului (care nu prevede nici o posibilitate de sancţionare a funcţionarilor în culpă), a legii administraţiei publice locale şi a legii fondului funciar, cât şi necunoaşterea legii de către cei obligaţi s-o aplice.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

Dosar nr. 829/2000
Obiect: *neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2344 din 26.06.2000, doamna S.E., domiciliată în municipiul Iaşi, ne sesiza în legătură cu tergiversarea executării Deciziei civile nr. 509/8.04.1999, definitivă şi irevocabilă, prin care Curtea de apel Iaşi obligă Comisia Judeţeană de Fond Funciar Vaslui să modifice titlu de proprietate eliberat pe numele petiţionarei şi, totodată să anuleze titlul de proprietate nr. 1026/47.546/5.12.1995

Astfel, prin această Decizie civilă, Curtea de Apel Iaşi obligă Comisia Judeţeană de Fond Funciar Vaslui să modifice titlul de proprietate nr. 738/47.381/20.06.1995 - titular doamna S.E. – pentru suprafaţa de 0,06 ha intravilan, tarla 5, parcela 209 situată în comuna Rebricea şi, totodată, să anuleze titlul de proprietate nr. 1026/47.546/5.12.1995 – titular E.N. – pentru suprafaţa mai sus menţionată.

Prin cererea adresată instituţiei noastre, petiţionara ne informează cu privire la demersurile întreprinse în vederea realizării materiale a acestui drept, fapt rămas însă fără rezultat, întrucât autorităţile administraţiei publice nu au dat curs solicitărilor acesteia.

Demersurile Avocatului Poporului

La data de 11.08.2000 am adus la cunoştinţă petiţionarei că am considerat justificată intervenţia noastră către domnul Bălţatu Dumitru (înlocuit ulterior de către domnul Aurel Popa Tolontan), Prefectul judeţului Vaslui, în calitatea sa de Preşedinte al Comisiei judeţene de aplicare a fondului funciar, în vederea clarificării cazului relatat.

Soluţionare

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituţia noastră, am primit răspunsul solicitat din partea autorităţii administraţiei publice contactate, astfel încât, prin adresa nr. 5954 din 6.11.2000, Prefectura judeţului Vaslui ne comunică faptul că, în baza Deciziei civile nr. 509/1999 precum şi a hotărârii Comisiei judeţene Vaslui, Comisia locală de fond funciar Rebricea, a procedat la modificarea parţială a titlului de proprietate emis pe numele doamnei S.E. cu nr. 738/47381/20.06.1995, prin includerea suprafeţei de 0.06 ha teren situat în intravilanul satului Rebricea, teren care se afla anterior în posesia doamnei E.N. Ca urmare, în prezent terenul este liber, putând fi folosit efectiv de către proprietarul de drept, în speţă petiţionara.

De asemenea, suntem informaţi că, prin adresa nr. 1633/16.10.2000, s-a făcut cunoscută această situaţie actuală şi petentei, solicitându-i-se prezenţa la sediul Primăriei Rebricea pentru a ridica titlul de proprietate modificat.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

Comentariu general

În cadrul demersurilor întreprinse în vederea rezolvării sesizărilor privind refuzul comisiilor judeţene de aplicare a Legii Fondului funciar, de a executa hotărâri judecătoreşti prin care se dispunea anularea actelor de proprietate emise cu încălcarea prevederilor legii în materie, am constatat că autorităţile, în lipsa unei proceduri administrative unitare, expres prevăzută de lege pentru aceste cazuri, tergiversează un timp nejustificat de mare modificarea ori anularea actelor emise.

Modificarea ori anularea acestor acte impun în fapt o serie de operaţiuni de rectificare a actelor care au determinat înscrierea terenului în circuitul civil, radierea

din evidenţele oficiului de cadastru, modificarea în Cartea funciară, precum şi realizarea operaţiunilor de punere în posesie.

De cele mai multe ori modificarea ori anularea actelor nu este urmată, aşa cum ar fi firesc, de operaţiunea de punere în posesie a celui îndreptăţit, astfel că se creează premisele apariţiei unor cazuri în care, deşi deţin un titlu de proprietate, titularii sunt nevoiţi, în lipsa unui proces verbal de punere în posesie, de a deschide noi acţiuni în justiţie, respectiv de a intenta acţiuni în evacuare a persoanelor cărora le fusese atribuit terenul.

Potrivit art. 22 alin. (3) din Legea nr. 7 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare prevede că: "Hotărârea judecătorească, definitivă şi irevocabilă, sau, în cazuri anume prevăzute de lege, decizia autorităţii administrative va înlocui actul prevăzut la alin. 1 şi 2.". Coroborând textul cu dispoziţiile alin. (2) rezultă că radierea din cartea funciară poate fi făcută prin hotărâre judecătorească ori prin decizie administrativă.

Deşi potrivit art. 36 din aceeaşi lege, acest lucru poate fi făcut de "orice persoană interesată", stabilindu-se o serie de condiţii, apreciem că, în acest caz, partea în favoarea căreia a fost pronunţată hotărârea nu poate cere rectificarea cărţii funciare în condiţiile în care hotărârile judecătoreşti de anulare ori modificare a actelor emise cu încălcarea prevederilor Legii nr. 18/1991 sunt opozabile şi obligatorii Comisiilor de fond funciar, ele fiind obligate atât la anularea titlului emis cu încălcarea legii cât şi la emiterea unui nou titlu.

Ca atare, apreciem că trebuie stabilită în mod expres o procedură administrativă de rezolvare a acestor cazuri. Tergiversarea emiterii deciziei administrative, de anulare a actelor emise, în conformitate cu hotărârile judecătoreşti pronunţate, determină imposibilitatea operării în cartea funciară.

3.1.3.2.4. Hotărârile judecătoreşti nu sunt executate întrucât comisiile de fond funciar invocă fie lipsa de teren, fie cauze de ordin tehnic - operaţional, ca urmare a numărului insuficient de specialişti ai Oficiului de Cadastru Agricol şi Organizarea Teritoriului

În demersurile întreprinse pentru rezolvarea cazurilor semnalate ne-am confruntat cu o altă cauză care, alături de cele expuse anterior, a constituit un factor de agravare a fenomenului de neexecutare a hotărârilor judecătoreşti. Atât din adresele primite de la autorităţi cât şi cu ocazia deplasărilor în teritoriu am constatat existenţa unui număr mic de specialişti ai oficiului de cadastru şi organizare a teritoriului, unui specialist revenindu-i un număr foarte mare de comune. Există în prezent zone (Teleorman, Bihor, Prahova) în care nici după 10 ani de aplicare a Legii fondului funciar cetăţenii îndreptăţiţi nu au fost puşi în posesia terenurilor, dispunând numai de adeverinţe de proprietate, acte ce au ridicat, sub aspectul forţei lor juridice, mari probleme şi controverse, în lipsa unor menţiuni clare a condiţiilor în care ele puteau fi modificate ulterior emiterii lor.

Faptul că legiuitorul a prevăzut posibilitatea acțiunii în justiție în condițiile refuzului autorităților de a efectua punerea în posesie a transferat mult prea uşor responsabilitatea administrației şi a executivului în sarcina puterii judecătoreşti, creând o posibilitate mult prea mare a autorităților de a tergiversa reconstituirea dreptului de proprietate, în condițiile în care mare parte a beneficiarilor acestei legi sunt persoane ce îşi duc existența din pensii de foşti cooperatori. Ca atare, după 10 ani, ne confruntăm în continuare cu un număr impresionant de cazuri în care beneficiarii acestei legi nu au nici măcar acte care să le ateste posesia terenurilor. În aceste condiții, pentru unii dintre petenții care ni se adresează, până şi conceptul de proprietate este pus sub semnul întrebării.

Dosar nr. 568/2000
Obiect: *neaplicarea Legii nr. 18/1991 datorită lipsei specialiştilor topometrişti*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția noastră cu nr. 1856 din 18.05.2000, domnul M.I. din comuna Victor Vlad Delamarina, Județul Timiş, ne sesizează asupra neaplicării Legii fondului funciar în cazul său, prin amânarea emiterii titlului de proprietate la care este îndreptățit.

Demersurile Avocatului Poporului

În conformitate cu prevederile art. 4 şi art. 21 din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat Comisiei locale de aplicare a legii fondului funciar din comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiş, de la care am solicitat informații cu privire la situația prezentată de petent şi în legătură cu măsurile luate de Comisie pentru rezolvarea acesteia.

Ca urmare a adresei instituției noastre către Comisia locală de aplicare a Legii fondului funciar din comuna mai sus amintită am primit din partea acestui organ al administrației publice adresa cu nr. 869/3.07.2000.

Soluționare

Din cuprinsul acestei adrese reiese că în nici unul din cele şase sate care aparțin comunei respective nu s-au efectuat puneri în posesie şi nici nu s-au eliberat titluri de proprietate. Cauza acestei situații o constituie lipsa specialiştilor topometrişti.

Din adresă mai rezultă faptul că, în prezent, s-au demarat procedurile de aplicare a legii.

Dispoziții încălcate:

Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

Comentariu

Situaţia existentă în acest dosar constituie un caz grav de inaplicare a legii şi de prejudiciere a intereselor persoanelor îndreptăţite din culpa exclusivă a administraţiei publice.

Faptul că timp de 10 ani problema proprietăţii funciare într-o comună a rămas complet nerezolvată datorită lipsei specialiştilor ar putea fi interpretată şi ca un abuz în serviciu a acelor factori administrativi care aveau obligaţia de a asigura personalul necesar aplicării legii.

Dosar nr. 205/2000
Obiect: *tergiversarea emiterii titlului de proprietate*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 418 din 10.02.2000, domnul Z.I., cu domiciliul în municipiul Bucureşti, ne-a informat că, în conformitate cu Legea nr. 18/1991, i s-a stabilit dreptul de proprietate pentru o suprafaţă de 1 ha, pe baza adeverinţei nr. 1626/ 21 iunie 1995.

Potrivit relatărilor petiţionarului, deşi acesta s-a adresat în numeroase rânduri Comisiei comunale Axintele de aplicare a Legii fondului funciar, nu i s-a eliberat titlul de proprietate şi nu a fost pus în posesie.

Demersurile Avocatului Poporului

În rezolvarea cererii ne-am adresat iniţial, în conformitate cu prevederile art. 4 şi 21 din Legea 35/1997, Comisiei locale Axintele, solicitând transmiterea informaţiilor necesare şi luarea măsurilor legale pentru soluţionarea cazului.

Punctele de vedere ale autorităţilor

Prin adresa nr. 314/17.07.2000, primarul comunei Axintele ne-a precizat că petiţionarul nu s-a prezentat în anul 1991 în vederea punerii efective în posesie asupra suprafeţei de 1 ha teren arabil situat în extravilan, moştenit de la tatăl său.

Pe de altă parte, procedura punerii în posesie a fost îngreunată datorită lipsei de teren la dispoziţia comisiei comunale, ca urmare a ocupării abuzive a unor suprafeţe de către "asociaţiile familiale şi juridice" constituite la nivel local.

În prezent, se află în curs de judecată procesul intentat de autoritatea administrativă împotriva acestora.

De asemenea, în lipsa unui specialist în măsurători topografice, nu a fost definitivată stabilirea amplasamentelor, fapt care împiedică emiterea titlurilor de proprietate, în conformitate cu dispoziţiile Legii nr. 18/1991 şi ale Regulamentului de aplicare a acestui act normativ.

Stadiul de soluționare a dosarului

Față de aceste aspecte, am considerat oportun să înaintăm o adresă către Comisia județeană Ialomița de aplicare a Legii fondului funciar, în vederea desemnării unor specialişti topografi care să finalizeze măsurătorile necesare pe raza comunei Axintele.

Totodată, am solicitat Comisiei comunale Axintele, printr-o nouă adresă, să ne informeze asupra modului de soluționare a procesului în care e implicată această autoritate.

Comisia județeană Ialomița, prin adresa nr. 3053/22.08.2000, ne-a comunicat desemnarea de către Oficiului de Cadastru Agricol şi Organizarea Teritoriului Ialomița a unui specialist topografic la nivelul comunei Axintele.

În speranța accelerării procesului de reconstituire a dreptului de proprietate, în condițiile în care nu mai subzistă motivul invocat de Comisia comunală Axintele de aplicare a Legii nr. 18/1991- lipsa specialiştilor în măsurători cadastrale -, am reluat corespondența cu această autoritate, solicitând informații vizând definitivarea procedurii de restituire a suprafețelor revendicate.

În acelaşi timp, am reiterat solicitarea din adresa anterioară, de a fi informați cu privire la stadiul de desfăşurare a procesului în care este implicată autoritatea locală, şi de a cărui soluționare depinde restituirea faptică a suprafețelor revendicate printre alții, inclusiv de petiționar.

În prezent, cazul se află în lucru, fiind în aşteptarea pronunțării unei soluții definitive în procesul aflat pe rolul instanțelor judecătoreşti.

Comentariu:

Considerăm că, în ceea ce priveşte dinamizarea procesului de efectuare a măsurătorilor cadastrale, în scopul încheierii procesului-verbal de punere în posesie şi de emitere a titlurilor de proprietate, intervenția instituției noastre a avut un rol determinant în delegarea la nivelul comunei Axintele a specialistului topograf, rezolvându-se astfel, o problemă de interes general.

De altfel, lipsa unui număr suficient de specialişti în măsurători cadastrale constituie una din cauzele principale de tergiversare a emiterii titlurilor de proprietate, fapt pentru care în mai multe dosare s-au întreprins demersuri la prefecturi, în vederea dispunerii de către oficiile de cadastru județene a delegării topografilor în zonele cu astfel de deficiențe de ordin tehnic, în special.

Nu întotdeauna însă cazurile au fost soluționate în mod favorabil. De pildă, în județul Prahova procesul de punere în posesie, respectiv de măsurare şi delimitare în teren a suprafețelor ce fac obiectul legilor din materia fondului funciar este blocat la momentul actual datorită conflictului colectiv de muncă declanşat de angajații Oficiului de Cadastru Agricol şi Organizarea Teritoriului Prahova, caz care se întâlneşte şi în alte județe.

O soluție în vederea rezolvării acestei probleme cvasi-generalizate este aplicarea art. 36 din H. G. nr. 180/14.03.2000 (Regulamentul de aplicare a Legii nr. 1/2000) care a modificat H. G. nr. 131/1991 - Regulamentul de aplicare a Legii nr.

18/1991, şi care prevede posibilitatea încheierii unor contracte de prestări de servicii între comisiile de fond funciar şi specialişti în măsurători topografice ai agenţilor economici.

Desigur, adoptarea unei atare soluţii este condiţionată de disponibilităţile financiar-bugetare existente la nivelul comisiilor respective.

Dispoziţii încălcate:
Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

Dosar nr. 575/2000
Obiect: *caracterul eronat al unor adeverinţe eliberate succesiv pentru acelaşi titular*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

La data de 16.05.2000, prin cererea nr. 1815, domnul C.N., domiciliat în judeţul Prahova, ne sesiza cu privire la refuzul de a i se elibera titlul de proprietate pentru suprafeţele reconstituite pe numele mamei sale.

În plus, petiţionarul contesta conţinutul adeverinţei nr. 3135 din 24.11.1997 în sensul stabilirii dreptului de proprietate asupra unei suprafeţe de numai 0.18 ha pădure, în contradicţie cu adeverinţa nr. 1625 din 12.06.1992 (validată prin Hotărârea nr. 88/15.08.1991 emisă de Comisia judeţeană Prahova de aplicare a Legii nr. 18/1991), prin care fusese recunoscut dreptul de proprietate asupra suprafeţei de 0.50 ha pădure, în conformitate cu înregistrările din evidenţele primăriei şi ale fostului C.A.P. Faptul este confirmat prin adresa nr. 4367/9.09.1991 eliberată de Comisia comunală Poseşti.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea constatării situaţiei corespunzătoare realităţii, în conformitate cu art. 4 şi 21 din Legea nr. 35/1997, la data de 6.06.2000 am formulat o primă adresă către Primarul comunei Poseşti, în calitate de Preşedinte al Comisiei de aplicare a Legii fondului funciar, în vederea clarificării situaţiei semnalate.

La data de 31.07.2000 am formulat o a doua adresă către Primarul comunei Poseşti.

În lipsa unei reacţii a primarului, la data de 31.07.2000 am înaintat o adresă şi către Prefectul judeţului Prahova.

În urma acestor demersuri, am primit iniţial adresa nr. 2303/28.06.2000 prin care ni s-a făcut cunoscută Hotărârea nr. 371/1.10.1992 emisă de Comisia judeţeană

Prahova de aplicare a Legii nr. 18/1991, conform căreia s-a reconstituit dreptul de proprietate asupra suprafeţei solicitate de 4.71 ha, din care 0.20 ha sub formă de acţiuni în Anexa 19/poziţia 8, iar restul de 4.51 ha teren agricol, în Anexa 2a/poziţia 3.

În aceeaşi adresă se face menţiunea înscrierii eronate în adeverinţa nr. 3135/24.11.1997 a unei suprafeţe de 0.18 ha, în loc de 0.50 ha pădure.

Faţă de această împrejurare, am formulat o nouă adresă către Comisia comunală Poseşti solicitând informaţii asupra modului de reformare a conţinutului adeverinţei, în sensul stabilirii corecte a suprafeţelor solicitate.

Totodată, fiind informaţi asupra dificultăţilor întâmpinate de Comisia comunală Poseşti în cadrul procedurii de efectuare a măsurătorilor topografice, fapt care împiedica definitivarea stabilirii amplasamentelor, operaţiune necesară în scopul eliberării titlurilor de proprietate, am înaintat o adresă către Prefectul judeţului Prahova, în calitate de Preşedinte al Comisiei judeţene de aplicare a Legii nr. 18/1991, pentru verificarea aspectelor relatate de autoritatea locală, şi luarea unor măsuri în consecinţă.

Punctul de vedere al autorităţilor

Ca urmare, am primit adresa nr. nr. 2891/22.08.2000 în care ni se face cunoscut modul de reformare a adeverinţei provizorii, în sensul menţionării corecte a suprafeţelor pe care le-a revendicat petiţionarul.

Conform menţiunii cuprinse în aceeaşi adresă, adeverinţa de mai sus, purtând numărul 2912/22.08.2000, a fost transmisă şi titularului.

În ceea ce priveşte punerea în posesie şi emiterea titlului de proprietate, motivele de întârziere în efectuarea măsurătorilor topografice şi de stabilire a amplasamentelor subzistă.

Soluţionare

Astfel, potrivit informaţiilor furnizate de Prefectul judeţului Prahova prin adresa nr. 5051/23.08.2000, cauza principală a tergiversării acestui proces, la nivelul întregului judeţ, o constituie numărul redus de specialişti topografi faţă de necesităţile locale.

Urmează să se dispună delegarea pe teren a unor specialişti în măsurători cadastrale, în limita disponibilităţii acestora, facilitându-se astfel finalizarea procedurii de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor şi în comuna Poseşti.

În cadrul corespondenţei purtate în acest caz, am formulat două răspunsuri către domnul C.N. căruia i-am comunicat demersurile întreprinse şi rezultatele acestora, conform celor relatate mai sus.

Acest caz a fost clasat favorabil, întrucât autoritatea administrativă incriminată nu se mai afla în culpă, prin rectificarea adeverinţei în sensul celor solicitate de petiţionar. Astfel au fost soluţionate, în limita de competenţă, aspectele pentru care a fost sesizată instituţia noastră.

Comentariu

1. Problema de drept care se ridică în legătură cu cazul prezentat se referă la competența comisiilor locale de a opera rectificări sau anulări în privința adeverințelor de proprietate. Asupra naturii juridice a acestora au fost exprimate opinii diferite în doctrină şi jurisprudență, fiind considerate acte administrative sau acte cu caracter administrativ-jurisdicțional, dacă acceptăm caracterul lor, provizoriu, de mijloc de dovedire a dreptului de proprietate, prin asimilare cu titlurile ulterior emise.

În teoria actelor administrativ-jurisdicționale modificarea sau anularea unor acte administrativ-jurisdicționale este posibilă numai prin intervenția instanțelor judecătoreşti. Ca atare, acest atribut nu ar intra în competența comisiilor de aplicare a Legii nr. 18/1991. Cu toate acestea, art. 55 alin. 1 din Legea nr. 18/1991, republicată, admite posibilitatea modificării sau anulării propriilor hotărâri de către comisii. Printr-o interpretare generoasă a acestui text de lege, putem aprecia ca legală emiterea unei noi adeverințe de către comisia locală, în cazul în care se urmăreşte rectificarea unor erori cuprinse în adeverința eliberată în favoarea contestatarului. De altfel, adeverința provizorie este emisă în baza unei hotărâri a comisiei județene, având caracterul unei operațiuni administrative a cărei valabilitate depinde de actul administrativ (şi jurisdicțional, în acest caz) anterior emis, şi care produce aceleaşi efecte juridice. Ca atare, rectificarea unei erori proprii a comisiei locale în cadrul procedurii tehnico-administrative de emitere a adeverinței nu excede sfera de competență a comisiei, păstrându-şi în circumstanțele date, legalitatea.

Totuşi, ne exprimăm rezerva față de emiterea succesivă a unor adeverințe provizorii cu conținut diferit, la anumite intervale de timp, fapt de natură să accentueze modul abuziv adesea, în care înțeleg să-şi desfăşoare activitatea unele comisii locale sau județene de aplicare a legilor funciare.

În acest context, considerăm util să menționăm un caz (respins de Avocatul Poporului pe criteriu de necompetență) în care, încălcând normele juridice în vigoare şi nesocotind caracterul preponderent jurisdicțional al procedurii instituite în această materie, o comisie județeană a invalidat o hotărâre proprie, anulând totodată şi titlul de proprietate emis în temeiul acesteia.

Potrivit reglementărilor în vigoare, în astfel de cazuri numai instanțele judecătoreşti sunt chemate să se pronunțe, conform art. 55 alin. 1 şi 2 din Legea nr. 18/1991, republicată, Avocatul Poporului neavând competență.

2. Pe de altă parte, menționăm că au mai existat cazuri în care se solicita intervenția Avocatului Poporului în vederea eliberării titlului de proprietate, dar care, în majoritatea lor, se află în curs de soluționare.

3.1.3.2.5. Lipsa unor prevederi procedurale exprese cu privire la executarea silită a obligațiilor de a face sau de a nu face, în condițiile în care autoritățile refuză executarea unor astfel de hotărâri chiar şi atunci când au fost dispuse daune cominatorii ori la plata de despăgubiri.

Chiar dacă petiționarul poate cere instanței obligarea autorităților în cauză la plata unor despăgubiri ori acordarea de daune pentru întârziere, în cazul Legii nr. 18/1991 nu este vorba de un simplu act administrativ, ci de însăşi reglementarea dreptului de proprietate asupra terenurilor.

Până la apariția Legii nr. 169/1997, comisiile locale şi județene nu aveau în mod expres calitate procesuală (pasivă ori, după caz, activă), iar problema răspunderii administrativ-patrimoniale a membrilor lor a fost şi rămâne discutabilă. Instanțele au obligat în general comisiile doar la plata amenzii de 500 lei pentru fiecare zi de întârziere, care, potrivit legii, se făcea venit la bugetul statului, ferindu-se de a acorda şi daune cetățeanului pentru întârziere, iar în cazurile în care totuşi acestea s-au acordat, cetățenii şi-au recuperat cu greu sumele datorate.

În lipsa unor reglementări clare, imperative, cu privire la recuperarea sumelor achitate din fondurile bugetare, greşelile unor persoane ce servesc instituții ale statului au ajuns, paradoxal, să fie plătite tot din banul contribuabilului, fapt ce, de altfel, a şi permis nesocotirea, timp de ani, a unor hotărâri judecătoreşti, încălcându-se astfel într-un mod impardonabil ordinea de drept.

Din exemplele de mai sus reiese că punerea în posesie este o operațiune care, prin modul de desfăşurare, nu poate fi executată în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă, de către executorii judecătoreşti, ea implicând colaborarea cu autoritățile publice locale.

Pentru aceste considerente unele instanțe au respins cererile de deschidere a unor dosare de executare ce aveau ca obiect reconstituirea dreptului de proprietate şi punerea în posesie, motivând că există prevederi speciale atât în Legea nr. 18/1991 (art. 64), cât şi în Regulamentul de aplicare a acesteia (art. 37 alin. (2)), prin care comisiile de fond funciar sunt obligate la executarea hotărârilor judecătoreşti.

Legiuitorul a dorit, prin adoptarea Legii nr. 18/1991, ca reconstituirea dreptului de proprietate să se facă printr-o activitate cu caracter administrativ şi administrativ - jurisdicțional, supusă controlului judecătoresc, dar nu transferată în sarcina justiției. Numărul mare de procese înregistrat în materia Legii nr. 18/1991 a demonstrat însă că nu s-au înființat şi structurile administrative capabile să aplice în mod corect legea, supravegheate prin mijloace de sancționare împotriva eventualelor nereguli săvârşite de membrii comisiilor.

Necesitatea existenței unui mecanism de coordonare

Fără a pleda pentru revenirea la un sistem centralizat, opinăm că se impunea crearea unui mecanism de coordonare, mediere şi control asupra comisiilor locale şi județene, în cadrul Executivului, cu atribuții exclusiv în legătură cu aplicarea

legislației fondului funciar, fără vreo imixtiune în decizia autonomă la nivelul colectivității locale.

Apariția Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 107 din 30. 06. 1999 de modificare a art. 43 din Legea nr. 69/1991 nu a rezolvat problema într-un mod neechivoc, în condițiile în care Legea fondului funciar nu a prevăzut expres că "primarul acționează ca reprezentant al statului" în aplicarea acestei legi.

Inexistența unui astfel de mecanism central a dus la aplicarea neunitară şi chiar abuzivă a unora din dispozițiile legii, precum şi la tergiversarea nejustificată a procedurii de reconstituire a dreptului de proprietate, de punere în posesie, de executare a hotărârilor judecătoreşti ori de eliberare a titlurilor de proprietate.

Raporturile dintre primar şi prefect

Legea nu a conținut reglementări clare nici în ceea ce priveşte raporturile dintre primar şi prefect – în calitatea lor de președinți ai comisiilor locale, respectiv județene – ori sancțiunile administrative aplicabile în acele situații în care autoritățile mai sus menționate refuză să se conformeze hotărârilor judecătoreşti.

Prin instituirea unui mecanism specific de sancțiuni administrative s-ar fi asigurat, în interiorul aceluiaşi sistem, o desfăşurare corectă a activității, iar pe de altă parte s-ar fi micşorat presiunea asupra justiției, cel puțin în măsura în care s-a considerat că, prin aplicarea Legii fondului funciar, s-a promovat un interes general al statului, cum declară art. 17 din H.G. nr. 728/1992.

Ca atare, în loc de a crea în primul rând un sistem administrativ de control şi de sancționare menit să protejeze cetățeanul în interiorul sferei administrative, şi de a micşora astfel riscul ajungerii în justiție, legiuitorul îl trimite pe acesta să rezolve problemele de funcționalitate şi de carențe ale legii, în instanțe, într-un angrenaj în care câştigarea dreptului său a devenit o luptă nu cu o instituție, ci cu un întreg sistem.

Inexistența răspunderii şi a sancțiunilor

Mecanismul de control a existat, cel puțin la nivelul art. 7 pct. b) din Regulamentul de aplicare a Legii fondului funciar, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 131/1991, republicat în 1993, unde se menționa, printre atribuțiile comisiei județene, "îndrumarea şi controlul comisiilor comunale, municipale şi orăşeneşti". A lipsit însă corelativul atribuției, respectiv răspunderea (şi sancțiunea) administrativă.

Ca atare, în lipsa sancțiunilor, comisiile județene au asistat, de cele mai multe ori pasiv, la neregulile din activitatea comisiilor locale, ceea ce pentru cetățean a constituit un motiv în plus de a se lansa în lungi şi costisitoare procese pentru recunoaşterea drepturilor sale. Astfel a fost deturnat caracterul administrativ al operațiunilor de reconstituire a dreptului de proprietate.

Deşi Hotărârea Guvernului nr. 374/1994 a prevăzut măsuri de agravare a răspunderii comisiilor de fond funciar, sancțiunile – pe lângă faptul că nu acoperă

întreaga activitate a comisiilor, ci doar anumite cazuri – stabilesc amenzi contravenționale al căror cuantum a devenit derizoriu ca urmare a deprecierii inflaționiste. Aceasta în condițiile în care Hotărârea Guvernului nr. 782/1992 privind măsuri de accelerare a emiterii titlurilor de proprietate şi punerii în posesie a titularilor, lăsa în seama primarilor constatarea contravențiilor persoanelor care împiedică, în orice mod, activitatea comisiei locale. Nu au fost însă stabilite sancțiuni pentru neregulile săvârşite în activitatea acestor comisii, dovedindu-se încă o dată că, atunci când cetățenii încalcă legea, sunt sancționați cu promptitudine, în timp ce greşelile săvârşite de unii reprezentanți ai autorităților publice rămân adesea nesancționate, cetățeanului rămânându-i calea grea a instanței.

Exemplificare

Dosar nr. 524/1999
Obiect: *refuz executare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția noastră, cu nr. 2185 din 04.06.1999, domnul M. Ş., domiciliat în Municipiul Bucureşti, arăta că deține o hotărâre judecătorească, nr.1654 din 31.05.1993, pronunțată de Judecătoria Giurgiu, prin dispozitivul căreia se dispunea reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 9,75 ha teren arabil, din care 1,25 ha teren arabil, în compensare, în imediata vecinătate a intravilanului, în favoarea domnului Ş. C. G, socrul petentului. Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din Comuna Hotarele, Județul Giurgiu, nu a întocmit procesul verbal de punere in posesie şi documentația necesară pentru eliberarea titlului de proprietate.

Totodată, domnul M. Ş. ne arăta că s-a întocmit un proces verbal de punere în posesie, datat în 03.03.1998, însă pentru suprafața de 7,14 ha nu s-au stabilit vecinătățile. În aceste condiții respectiva suprafață de teren nu putea fi considerată ca fiind în posesia petentului.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus, am solicitat Comisiei locale pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din Comuna Hotarele, Județul Giurgiu ca, în temeiul prevederilor art. 4 coroborat cu art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să ne comunice situația juridică a terenurilor respective şi, de asemenea, să procedeze la întocmirea procesului verbal de punere în posesie şi a documentației necesare în vederea eliberării titlului de proprietate.

Am solicitat, în acelaşi timp, să ni se comunice măsurile legale luate pentru soluționarea situației prezentate.

Răspunsul primit din partea Primăriei Comunei Hotarele nu a fost satisfăcător, în sensul că s-a primit din partea acesteia un simplu proces verbal de punere în posesie, şi nici acela întocmit cu respectarea prevederilor legale. De aceea instituţia noastră a considerat necesar să efectueze verificări la faţa locului, pentru a intra în posesia documentelor solicitate, precum şi stabilirea situaţiei reale.

În urma verificărilor efectuate s-au primit asigurări, din partea primarului Comunei Hotarele, că hotărârea judecătorească va fi pusă în executare în cel mult o lună de la data la care reprezentatul instituţiei Avocatul Poporului şi a consilierului prefectului de Giurgiu s-au deplasat la faţa locului.

Ţinând cont de faptul că hotărârea judecătorească a fost pronunţată în data de 31.05.1993, dată de la care petentul a fost amânat sistematic, iar de la data verificărilor la faţa locului a trecut suficient timp iar hotărârea judecătorească mai sus menţionată nu a fost pusă în aplicare, după cum nu au fost puse în aplicare nici recomandările Avocatului Poporului, deşi s-au dat asigurări că se va proceda în conformitate cu prevederile legale în vigoare, am considerat necesar ca, în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, să sesizăm Prefectura Judeţului Giurgiu.

Ca urmare a adresei sus menţionate am primit un răspuns din partea Prefecturii Giurgiu, răspuns la care s-a anexat şi un proces verbal de punere în posesie, arătându-ne că astfel situaţia s-a soluţionat.

În urma comparării procesului verbal anexat cu originalul aflat în posesia domnului M. Ş., se observa că vecinătăţile trecute în acesta au fost înscrise ulterior, fără ca petentul să-şi dea acordul sau să fie anunţat despre acest lucru.

Pentru edificare am solicitat, din nou informaţiile necesare şi am anexat o copie după originalul procesului verbal de punere în posesie şi după procesul verbal transmis de prefectură.

Deoarece era posibil ca procesul verbal de punere în posesie să fi fost modificat de către persoane din Primăria Comunei Hotarele, în scopul dezinformării prefecturii, precum şi a instituţiei noastre, am solicitat să se verifice legalitatea înscrierilor apărute ulterior în procesul verbal şi să ni se comunice punctul de vedere faţă de situaţia nou creată.

De asemenea, ţinând cont de faptul ca situaţia arătată trenează de foarte mult timp, am solicitat să se depună toate diligenţele necesare soluţionării problemelor arătate, cu respectarea tuturor dispoziţiilor legale, inclusiv cele prevăzute de Legea nr. 1 / 2000.

Punctul de vedere al autorităţii

Ca urmare a revenirii instituţiei noastre, Prefectura Giurgiu ne transmite o adresă, cu nr. 358 din 06.04.2000, prin care eram informaţi că s-a solicitat Primăriei Hotarele să intre în legalitate, respectiv, să pună în executare hotărârea judecătorească, fără însă să se verifice legalitatea înscrierilor făcute ulterior şi să se dispună în consecinţă.

Soluționare

În urma acestor demersuri, suntem în măsură să afirmăm că nici până la această dată nu a fost pusă în aplicare hotărârea judecătorească, în ciuda tuturor demersurilor efectuate.

În aceste condiții, ținând cont de faptul că instituțiile abilitate să stăruie la respectarea legilor, în acest caz primarul Comunei Hotarele şi prefectul Județului Giurgiu, nu au depus suficiente eforturi pentru respectarea legilor în vigoare, ne-am văzut nevoiți să ne adresăm, în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, Ministerului Administrației Publice, în speranța că, în acest fel, intrarea în legalitate se va produce.

De asemenea, pentru verificarea legalității înscrisurilor apărute ulterior precum şi verificarea sub aspect penal a prevederilor art. 109 din Legea nr. 18/1991 republicată în cazul arătat, ne-am adresat Parchetului de pe lângă Judecătoria Giurgiu, cu două adrese, sesizând aceleaşi aspecte pe care le-am sesizat şi prefecturii

Infracțiunile menționate în adresele noastre sunt date în competentă soluționare Ministerului Public, iar, potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, în exercitarea atribuțiilor sale, avocatul poporului nu se substituie autorităților publice. Totodată, în conformitate cu art. 18 din aceeaşi lege, coroborat cu art. 37 din Regulamentul de organizare şi funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat, în cazul în care avocatul poporului constată că soluționarea cererii cu care a fost sesizat este de competența ministerului public, el va sesiza autoritățile competente, potrivit legii, iar acestea sunt obligate să comunice concluziile la care s-a ajuns şi măsurile luate, am transmis, spre competentă soluționare, plângerea petentului, precum şi copii după documentele pe care le deținem.

În urma demersurilor către Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu, s-a primit din partea acestuia, după aproximativ un an, răspunsul la adresele noastre prin care eram anunțați că s-a dispus neînceperea urmăririi penale, cu toate că problemele petentului nu au fost rezolvate iar hotărârea judecătorească nu a fost pusă în aplicare. Despre legalitatea înscrierilor apărute ulterior pe procesul verbal de punere în posesie nu se specifică nimic.

Tot în vederea soluționării cererii petentului şi datorită întârzierii în executarea lucrării penale ne-am adresat cu o cerere şi Inspectoratului Județean de Poliție Giurgiu.

În total, pentru soluționarea cererii arătate mai sus, au fost expediate următoarele adrese:

- *Primăria Comunei Hotarele – 2 adrese*
- *Prefectura Județului Giurgiu – 2 adrese*
- *Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu – 2 adrese*
- *Inspectoratul de Poliție al Județului Giurgiu – 1 adresă*
- *D.A.P.L. din cadrul Guvernului României – 1 adresă*

- *Totodată, în vederea soluționării cererii s-au efectuat un număr de 3 deplasări la fața locului.*

În acest moment dosarul este încă în atenția instituției noastre, urmând să primim răspunsul solicitat de la Ministerul Administrației Publice.

Comentariu

Acest caz nu este singular la nivelul instituției, ci este reprezentativ. De aceea instituția Avocatul Poporului propune modificarea legislației în vigoare pentru eficientizarea activității acesteia în sensul introducerii în textul de lege şi a pârghiilor necesare obligării autorității administrației publice de a duce la îndeplinire recomandările Avocatului Poporului, aşa cum ele au fost propuse în raportul instituției pentru anul 1999.

De asemenea, pentru o mai bună colaborarea între instituția Avocatul Poporului şi instituțiile statului la care apelează aceasta se observă necesitatea unor întâlniri periodice atât la nivel înalt cât mai ales la nivel de experți pentru a se cădea de acord asupra soluțiilor problemelor generale apărute în teritoriu precum şi transmiterea acestora către autoritățile în cauză.

Totodată trebuie semnalat faptul că, în urma legislației deficiente, s-a ajuns la unele situații în care, dacă autoritățile alese ale unei comunități nu respectă legile în vigoare (cu precădere legile retrocedărilor), reprezentantul guvernului în teritoriu sau alte autorități publice nu pot lua nici o măsură pentru îndreptarea deficiențelor apărute din lipsa pârghiilor legislative.

Dispoziții încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituția României
Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale
Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

3.1.3.2.6. Tergiversarea executării hotărârilor judecătoreşti prin utilizarea mijloacelor procedurale

Există situații în care, folosindu-se în mod discreționar de o serie de prevederi legale, autoritățile administrației publice, recurg la căile de atac ordinare, pentru a disimula tergiversarea executării unor hotărâri judecătoreşti, în ciuda faptului că instanța se pronunțase în lipsă, deoarece, citate legal, autoritățile publice nu s-au prezentat în termenele stabilite, iar hotărârea rămăsese definitivă şi devenise executorie.

Nu de puține ori am constatat din analiza hotărârilor judecătoreşti anexate de petiționari că autoritățile administrației publice fie nu s-au prezentat la nici unul din termenele stabilite de instanță, fie acțiunile au fost respinse pentru lipsă de procedură (netimbrare, nemotivarea apelului ori a recursului), fie nu au susținut corect în instanță propria cauză. S-a ajuns la situații în care, ulterior, aceeaşi autoritate să refuze pur şi simplu executarea hotărârii pronunțate în favoarea cetățeanului, invocând diferite motive de neexecutare dar fără a recurge, cum ar fi fost şi legal şi normal, la o cale de atac, ştiut fiind că o hotărâre judecătorească definitivă şi executorie poate fi desființată doar pe o cale extraordinară de atac.

Exemplificare

Dosar nr. 842/2000
Obiect: *Refuz executare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția noastră cu nr. 2637 din 18. 07. 2000, doamna T.S., domiciliată în Bucureşti, ne-a sesizat în legătură cu următoarea situație:

Prin Sentința civilă nr. 953 din 10. 09. 1999 – definitivă, irevocabilă şi executorie – Tribunalul Municipiului Bucureşti a dispus obligarea Consiliului General al Municipiului Bucureşti la restituirea către petiționară a unui teren intravilan în suprafață de 512,37 mp, situat în Şos. Alexandriei nr. 12, sector 5, Bucureşti. Terenul respectiv aparținuse părinților doamnei T.S. şi fusese expropriat în anul 1974, în vederea demolării construcției (în speță, o casă de locuit) existente pe el.

Doamna T.S. ne preciza însă că, deşi solicitase punerea în posesie pe terenul în discuție, acest lucru îi fusese refuzat pe motiv că o parte din teren era ocupată de construcții, afirmație neconformă realității, susținea petiționara. Chiar aşa fiind, problema trebuia adusă la cunoştința instanței în cadrul procesului în care Consiliul General al Municipiului Bucureşti a figurat ca parte, şi nu ulterior, după pronunțarea de către instanță a unei hotărâri definitive şi irevocabile.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de situația prezentată şi în temeiul dispozițiilor art. 4 şi art. 21 din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat Primăriei Generale a Municipiului Bucureşti pentru a ne comunica motivele ce împiedicau punerea în posesie a petiționarei asupra terenului restituit prin hotărâre judecătorească.

Punctul de vedere al autorității

Prin adresa nr. SD/19.489/23.190 din 4. 10. 2000, Departamentul Patrimoniu Imobiliar - Direcția Generală de Administrare a Fondului Imobiliar, ne-a informat

că Sentința civilă nr. 953 din 10. 09. 1999, pentru care s-a emis Dispoziția Primarului General nr. 719 din 9. 05. 2000, nu poate fi executată deoarece, conform planului de cadastru transmis de Direcția cadastru în data de 18. 07. 2000, rezultă că suprafața este de 429,33 mp, din care 266,12 mp sunt afectați carosabilului, trotuarelor şi aleilor blocurilor din Şos. Alexandriei, astfel că petiționarei i se pot restitui doar 163,21 mp.

Soluționare

În aceste condiții, autoritatea în cauză aşteptă pasivă începerea şi desfăşurarea executării silite, ceea ce pentru cetățean înseamnă în continuare pierdere de timp şi cheltuieli importante, iar pentru contribuabil, bani plătiți din buzunar pentru neglijența unor funcționari.

Comentariu

Deşi autoritatea administrativă a participat la proces, din analiza hotărârilor judecătoreşti anexate de petiționară rezultă că aceasta nu a ridicat în cadrul judecății pe fond nici una din obiecțiile invocate în prezent şi nici nu a contestat expertiza tehnică administrată ca probă în instanță.

Mai mult, apelul declarat de autoritate în continuarea acțiunii şi care conferea dreptul de a aduce în apărarea cauzei şi alte probe decât cele prezentate în fond a fost respins de către instanță ca nemotivat, neglijență imputabilă tuturor persoanelor cărora le revenea sarcina susținerii cazului.

Ca atare, petiționarei i se refuză pur şi simplu executarea unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile, fără a se recurge însă, cum în mod legal ar fi normal, la o cale de atac, ştiut fiind că o hotărâre judecătorească definitivă şi executorie poate fi desființată doar prin intermediul unei căi extraordinare de atac.

Dispoziții încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituția României
Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale
Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

Dosar nr. 750/2000
Obiect: *Tergiversare executare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2327 din 26. 06. 2000, domnul B.H.S., cu domiciliul în Bucureşti, ne-a sesizat următoarele:

Prin Decizia civilă nr. 195 din 13. 04. 2000, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a-IV-a civilă a admis apelul formulat de petiţionar împotriva Sentinţei civile nr. 1498 din 17. 12. 1999, schimbând în tot sentinţa şi obligând pârâta C.G.M.B. să lase reclamantului în deplină proprietate şi posesie imobilul situat în str. Berzei nr. 44, imobil compus din teren în suprafaţă de 348 mp şi construcţie.

Decizia nr. 195/2000 a fost comunicată şi înregistrată la instituţia în cauză la data de 10. 05. 2000, rămânând definitivă şi irevocabilă prin nerecurare şi fiind învestită cu formulă executorie la data de 1. 06. 2000.

Prin cererea nr. 27920 din data de 21. 06. 2000, petiţionarul a solicitat Primarului General emiterea dispoziţiei prin care imobilul i-ar fi fost lăsat în deplină proprietate şi posesie, cerere avizată şi înaintată spre redactare Oficiului juridic al Primăriei Municipiului Bucureşti.

În data de 22. 06. 2000, Departamentul juridic contencios - Direcţia juridică îl înştiinţează pe domnul B.H.S. că decizia 195/2000 nu va fi executată întrucât împotriva acesteia a fost înaintat recurs în data de 5. 06. 2000.

Demersurile Avocatului Poporului

Din analiza actelor anexate la dosar rezultă că acţiunea Direcţiei juridice nu are temei legal, conducând la tergiversarea într-un mod nejustificat a executării hotărârii, în condiţiile în care, la data introducerii recursului, instanţa constatase deja expirarea termenului de recurs declarând irevocabilă Decizia nr. 195/2000. În cadrul unei discuţii purtate de reprezentanţii instituţiei Avocatul Poporului cu autoritatea în cauză, aceasta nu a avut argumente temeinice cu privire la motivele care au generat starea de fapt sesizată, apreciind că petiţionarul are deschisă calea executării silite.

Stadiul de soluţionare a cazului

Deşi, în temeiul art. 20 coroborat cu art. 22 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, am solicitat, prin adresa nr. 2327/2 din 7. 07. 2000, să ni se comunice în scris motivele care au generat această stare de fapt şi care conduc la tergiversarea executării hotărârii judecătoreşti, nu am primit până în prezent nici un răspuns.

Comentariu

Considerăm că această atitudine pasivă este inadmisibilă din partea unei autorităţi printre ale cărei atribuţii se numără şi asigurarea respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor, a prevederilor Constituţiei şi a legilor ţării, şi care ar trebui să execute de bunăvoie şi nu silit o hotărâre judecătorească pronunţată "în numele legii".

Ca atare, considerăm că orice motiv invocat ulterior şi nesusţinut pe o cale prevăzută de lege –situaţie des întâlnită în cazurile semnalate instituţiei noastre– poate fi apreciat ca fiind un abuz de drept şi chiar abuz în serviciu.

Dispoziţii încălcate:
Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

3.1.3.2.7. Ineficienţa articolului 109 din Legea fondului funciar nr. 18/1991

În ceea ce priveşte art. 109 din Legea nr. 18/1991, care incriminează ca abuz în serviciu fapta membrilor comisiei de a împiedica în orice mod reconstituirea dreptului de proprietate sau eliberarea titlului, am constatat că el a eşuat prin neaplicare, deşi, în lumina prevederilor Legii nr. 169/1997, s-a dorit instituirea unui mecanism punitiv.

În cele mai multe cazuri, parchetele au dispus neînceperea urmăririi penale, întrucât "fapta nu întruneşte elementele constitutive ale unei infracţiuni".

Exemplificare

Dosar nr. 451/1999
Obiect: *Tergiversare executare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1123 din 16.03.1999, domnul C. M., cu domiciliul în Ploieşti, ne-a sesizat cu privire la faptul că, deşi prin Sentinţa civilă nr. 352 din 16 mai 1995, rămasă definitivă şi irevocabilă, pronunţată de Tribunalul Prahova, Comisia Comunală de aplicare a Legii nr. 18/1991 Starchiojd este obligată să elibereze domnilor M. C. şi M. P. procesul-verbal de punere în posesie pentru suprafaţa de 7,50 ha teren situat pe raza comunei Starchiojd, reconstituit acestora conform adeverinţei nr. 1677 din 2.09.1991, aceasta nu a executat hotărârea până în prezent.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca urmare a acestei sesizări, ne-am adresat domnului Primar al comunei Starchiojd, de la care am solicitat informaţii cu privire la cauzele care au generat această situaţie precum şi la măsurile întreprinse în vederea executării sentinţei civile nr. 352/1995.

Punctul de vedere al autorității

Prin Adresa nr. 2585 din 20.07.1999, domnul primar Matei Pompiliu justifică tergiversarea executării hotărârii în cauză, pe de o parte prin faptul că nu dispune de topometrişti, iar, pe de altă parte, prin faptul că o parte din terenurile ce sunt solicitate de petiționar apar în registru agricol şi la alte persoane.

În ceea ce priveşte primul motiv invocat de domnul primar, am solicitat Prefecturii județului Prahova să ne comunice dacă la nivelul județului au existat cauze obiective care să justifice lipsa inginerilor topometrişti din comisiile locale de aplicare a Legii nr. 18/1991 şi dacă consideră că aceste cauze pot constitui un temei real pentru neexecutarea hotărârii judecătoreşti a domnului M. C., timp de trei ani.

În legătură cel de al doilea motiv, am considerat că, de asemenea, nu poate fi reținut ca fiind un impediment legal, în condițiile în care instituția în cauză nu s-a prezentat la proces, deşi a fost citată legal. În fața instanței ar fi putut demonstra că se află motivat în situația de a nu putea reconstitui dreptul de proprietate petiționarului asupra întregii suprafețe solicitate.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Din analiza atât a actelor anexate la dosar cât şi din răspunsul transmis de Primăria Starchiojd, am constatat că nu există un motiv legal care să justifice întârzierea executării sentinței civile în cauză. Considerăm că, prin întârzierea executării sentinței civile nr. 352/1995, Comisia locală de aplicare a Legii nr.18/1991 Starchiojd, se face culpabilă atât de privarea ilegală a domnului M. C. de dreptul fundamental de proprietate prevăzut de Constituția României la art. 41 (1), cât şi de infracțiunea de abuz în serviciu, stipulată în art. 109 din Legea nr. 18/1991.

Ca atare, în temeiul art. 21 coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului, am solicitat Prefectului Județului Prahova, domnul Romeo Hanganu, ca, în temeiul atribuțiilor ce i-au fost conferite ca garant guvernamental în respectarea legilor şi a ordinii publice, precum şi acelea ce decurg din calitatea sa de preşedinte al Comisiei județene de aplicare a fondului funciar, să întreprindă demersurile ce se impun în vederea rezolvării cauzei.

Stadiul de soluționare a dosarului

Prin adresa nr. R 7709/dos.CJFF din 13.01.2000, Prefectura județului Prahova ne informează că a dispus ca, până la data de 15.01.2000, să procedeze la stabilirea amplasamentelor şi întocmirea procesului verbal de punere în posesie, desemnându-se totodată şi un specialist topometrist pentru efectuarea măsurătorilor.

Contactat telefonic primarul comunei a infirmat punerea în posesie.

Cu ocazia deplasării în comuna Starchojd a reprezentanților instituției noastre, la data de 24.03.2000, s-a constatat lipsa specialistului OCAOTA, fapt care nu înlătura însă culpa primarului care nu a putut face dovada citării legale a petiționarului până la acea dată.

Atitudinea iresponsabilă de neexecutare a unei hotărâri judecătoreşti rămasă irevocabilă şi devenită executorie prin învestire în 1996 a fost susținută şi de faptul că, din documentele prezentate de Oficiul de cadastru agricol Prahova, rezulta că în 1999 comuna avusese în medie 2 luni inginer topometrist.

Ca urmare a unei bune colaborări şi unei implicări directe cu Prefectura Judeţului Prahova acesta implicându-se în vederea rezolvării cazului, prin adresa nr. R 2728/dosar CJFF /2000, am fost informaţi că petiţionarul, de comun acord cu primarul comunei şi specialistul OCAOTA, au stabilit ca în data de 25.05.2000 să se efectueze punerea în posesie.

Adresa a fost comunicată petiţionarului. Având în vedere că până la această dată petiţionarul nu a revenit cu o altă plângere care să semnaleze tergiversarea executării hotărârii în cauză, apreciem soluţionarea favorabilă a cazului.

Comentariu

Au existat cazuri în care petenţi nemulţumiţi de situaţiile create în legătură cu neexecutarea hotărârilor judecătoreşti s-au adresat Parchetului.

Parchetele locale nu au făcut faţă multitudinii de plângeri primite de la cetăţeni, după cum au existat şi reticenţe faţă de începerea urmăririi penale în cazul reprezentanţilor aleşi ai administraţiei publice locale, pentru a nu pune sub semnul întrebării principiul autonomiei locale.

Apreciem că simpla încadrarea unor fapte ca fiind infracţiuni este necesară dar nu şi suficientă pentru ca un sistem să funcţioneze.

Ca atare, considerăm că se impun modificări şi completări ale Codului de procedură civilă în materia executării silite în aceste cazuri precum şi precizări exprese ale rolului competenţei şi atribuţiilor procurorului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/1992 şi a art. 269 Cod proc. civ.

Fără a desconsidera importanţa autonomiei locale, principiu constituţional de maximă importanţă, opinăm că **este de neconceput ca într-un stat de drept să fie nesocotită legea, autoritatea executivului central şi a justiţiei la adăpostul autonomiei locale,** şi aceasta din lipsa mecanismelor care să reglementeze într-un mod coerent, eficient şi responsabil raporturile dintre cetăţean şi autorităţile locale ori dintre acestea şi autoritatea centrală, **în realizarea unui interes naţional şi pentru respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului**.

Tergiversarea punerilor în posesie şi **neexecutarea hotărârilor judecătoreşti ar trebui să constituie un motiv de preocupare permanentă a prefectului, în calitatea sa de reprezentant al executivului în teritoriu**, în contextul art. 16 şi art. 17 din H.G. nr. 728/1992, care statuează că prin exercitarea atribuţiilor referitoare la aplicarea Legii nr. 18/1991 se realizează un interes naţional, respectiv un interes general al statului.

Ca atare, apreciem că se impune o completare atât a Legii nr. 69/1991, cât şi a Legii fondului funciar, în sensul ca prefectul să exercite controlul nu numai asupra actelor administrative ale autorităţilor administraţiei publice locale, dar să fie şi obligat să sesizeze parchetele, atunci când constată refuzul comisiilor locale de fond funciar ori al primarilor de a se conforma hotărârilor judecătoreşti, în condiţiile în care – prin atribuţiile sale – prefectul asigură realizarea intereselor naţionale, respectarea legilor şi a ordinii publice.

Aceeaşi procedură ar trebui să fie aplicabilă şi prefectului, Ministerul Administraţiei Publice având obligaţia să sesizeze procurorul în caz de refuz al executării hotărârilor judecătoreşti.

În acest mod, statul ar putea realiza nu numai o protecţie a cetăţeanului, dar şi o coerenţă a exercitării puterii executive. Refuzul autorităţilor publice de a găsi ele însele soluţii şi de a acţiona în sensul respectării drepturilor cetăţenilor, retrimiterea acestora în instanţă, atunci când problemele ar putea fi rezolvate prin crearea unor mecanisme de control şi sancţionare, cu mijloace proprii sistemului administrativ, în baza unei legislaţii coerente şi unitare în materie administrativă (inclusiv prin adoptarea unui **Cod administrativ**), constituie o practică lipsită de răspundere şi responsabilitate, care nu face decât să slăbească încrederea cetăţeanului în structurile de putere ale statului.

Fără a contesta obligaţia asigurării liberului acces la justiţie al cetăţenilor în realizarea şi apărarea dreptului de proprietate asupra terenurilor, trebuie subliniat că nici Legea nr. 169/1997 nu a reuşit să creeze un mecanism administrativ coerent şi funcţional, cu sancţiunile aferente, care să aducă la îndeplinire această misiune de interes naţional, transferându-se rezolvarea problemelor generate de activitatea comisiilor de fond funciar tot în sfera autorităţii judecătoreşti.

În consecinţă, chiar şi în cazurile în care cetăţenii deţin hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile, învestite cu formulă executorie, însăşi formula sacramentală ce constituie un ordin al Preşedintelui României dat organelor administrative şi parchetelor, rămâne fără efect. Lipsa de stăruinţă ori refuzul de executare a hotărârilor judecătoreşti din partea instituţiilor chemate să asigure respectarea drepturilor fundamentale ale omului, ale Constituţiei şi ale legilor ţării, reprezintă o problemă a cărei rezolvare trebuie să constituie o prioritate de natură să angreneze implicarea şi colaborarea deopotrivă a autorităţii judecătoreşti, a puterii executive şi, pe cale de consecinţă, a legislativului.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

3.1.4. Neexecutarea de către autorităţile administraţiei publice a hotărârilor judecătoreşti definitive şi irevocabile obţinute ca urmare a propriilor acţiuni

O altă problemă care creează fenomene negative în relaţiile dintre autorităţile administraţiile publice şi cetăţean o constituie procedura tot mai des întâlnită a unor autorităţi publice de a promova acţiuni în instanţă, pentru ca mai apoi să nu mai

stăruie în executarea hotărârilor obținute. Acest tip de probleme se întâlneşte în special în materia disciplinei în construcții.

Exemplificare

Dosar nr. 430/2000
Obiect: *Refuz executare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 783 din 29. 02. 2000, doamna I.F., cu domiciliul în Râmnicu Vâlcea, ne-a sesizat următoarele:

Pentru decizia civilă nr. 1474 din 13. 10. 1992, rămasă definitivă şi irevocabilă, la cererea Consiliului local Râmnicu Vâlcea, Judecătoria Vâlcea a întocmit dosarul de executare nr. 933/E/1993, având ca obiect demolarea unei construcții edificate fără autorizație de către domnul S.I. pe un teren solicitat de doamna I.F. în baza Legii nr. 18/1991.

Din analiza documentației anexate de petiționară reieşea că nu existase şi nu exista nici la momentul respectiv un temei legal care să justifice tergiversarea executării hotărârilor judecătoreşti, împrejurare care se confirma şi prin aceea că, deşi se fixaseră mai multe termene de executare (21. 09. 1993, 7. 12. 1993, 9. 06. 1995), instituția în cauză fie nu fusese reprezentată, fie nu răspunsese solicitării privind punerea la dispoziție a mijloacelor tehnice necesare demolării, astfel încât neexecutarea se datora culpei exclusive a Consiliului local.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca atare, în virtutea competențelor ce ne revin, am solicitat Primăriei Municipiului Râmnicu Vâlcea să înlăture cauzele care generaseră această stare de fapt, să depună diligențele necesare, în conformitate cu dispozițiile art. 44 lit. a) din Legea nr. 69/1991, republicată, în vederea punerii în executare în cel mai scurt timp a Deciziilor civile nr. 1474 din 13. 10. 1992 şi nr. 316 din 4. 02. 1997, şi să ne informeze cu privire la demersurile întreprinse.

Până în prezent nu am primit nici un răspuns de la această autoritate, deşi am insistat atât telefonic, cât şi prin adrese scrise.

Totodată, în conformitate cu art. 1 coroborat cu art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului şi cu art. 38 din Regulamentul de organizare şi funcționare a instituției noastre, republicat, ne-am adresat Parchetului de pe lângă Tribunalul Vâlcea, solicitând ca, în baza atribuțiilor ce îi revin în executarea hotărârilor judecătoreşti – fundamentate juridic de art. 45 alin. (1) Cod procedură civilă, art. 27. lit. g) din Legea nr. 92/1992 şi art. 269 Cod procedură civilă – să ne comunice atât punctul său de vedere cu privire modul de rezolvare a cazului, cât şi concluziile la care s-a ajuns şi măsurile dispuse.

Punctul de vedere al autorităţilor

Prin adresa nr. 244/P/1999 din 21. 06. 2000, Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea ne-a informat că apreciază drept firească atitudinea Primăriei Municipiului Râmnicu Vâlcea, considerând că, în condiţiile în care petiţionara deţine un titlu de proprietate, ea trebuie să acţioneze personal în virtutea drepturilor de care beneficiază ca proprietar.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Apreciind că refuzul implicării instituţiei sesizate nu este argumentat temeinic şi menţinându-ne în continuare opinia potrivit căreia situaţia creată se datora exclusiv autorităţii administrative în cauză şi că renunţarea de către o instituţie a statului la executarea unei hotărâri judecătoreşti ce constata o încălcare a ordinii de drept reprezintă o acceptare a acestor manifestări, am revenit la parchetul mai sus menţionat, aducându-i la cunoştinţă că tolerarea unor astfel de comportamente ilegale a condus în timp la un adevărat fenomen de sfidare a prevederilor legale privind disciplina în construcţii, fapt care impune stăruinţa procurorului în executarea unor astfel de hotărâri.

Stadiul de soluţionare

Prin adresa nr. 807/VIII/1/2000 din 14. 09. 2000, Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea ne-a informat că doamna I.F. "nu are calitatea să ceară continuarea executării, deoarece nu a fost parte în procesele civile care s-au purtat", având în schimb la dispoziţie acţiunea în revendicare şi desfiinţarea lucrărilor, situaţie în care urma să se pună problema constructorului de rea credinţă. Cât priveşte Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea, ni s-a adus la cunoştinţă că "orice creditor are posibilitatea legală de a executa sau nu o hotărâre judecătorească favorabilă, deci şi Municipiul Râmnicu Vâlcea. Acesta nu poate fi obligat de nimeni să continue o executare silită dacă nu doreşte".

Consecvenţa cu care Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea îşi susţine neimplicarea în executarea hotărârii judecătoreşti în cauză, modul de justificare a acestei pasivităţi, precum şi faptul că o instituţie ce are ca scop apărarea ordinii de drept şi a drepturilor şi libertăţilor cetăţenilor consideră că o autoritate administrativă a statului are facultatea de a executa sau nu o hotărâre judecătorească, în condiţiile în care instanţa de judecată stabilise vinovăţia constructorului şi dispusese demolarea imobilului (Decizia civilă nr. 1474/1992) şi punerea în posesie a petiţionarei, conform titlului (Sentinţa civilă nr. 90/1992, dosar 2328/1992), pot fi apreciate ca fiind un mod de interpretare nu numai injust, dar şi în neconcordanţă cu principiile unui stat de drept. În consecinţă, ne-am adresat Procurorului General al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie.

Comentariu:

Apreciem că principiul disponibilităţii ce guvernează procesul civil nu poate opera în mod discreţionar în condiţiile în care o instituţie publică ce promovează o acţiune în instanţă o face în virtutea obligaţiei de a apăra ordinea de drept şi interesul

statului, precum şi ca urmare a faptului că statul ocroteşte şi garantează drepturile şi libertăţile fundamentale ale cetăţenilor săi.

De asemenea, considerăm că renunţarea de către o instituţie a statului la executarea unei hotărâri judecătoreşti prin care a fost constatată o încălcare a ordinii de drept reprezintă o acceptare a acestor manifestări, fapt ce conduce la încălcarea principiului constituţional potrivit căruia "nimeni nu este mai presus de lege".

Deşi rolul ce revine procurorului în executarea hotărârilor judecătoreşti este susţinut juridic de art. 27 lit. g) din Legea nr. 92/1992 şi de art. 269 Cod procedură civilă, demersurile întreprinse de către instituţia noastră în scopul de a asigura cetăţeanului respectarea drepturilor sale s-au soldat cu răspunsuri prin care parchetele sesizate îşi justifică neimplicarea în executarea hotărârilor judecătoreşti fie pe considerentul că cetăţeanul se poate adresa, potrivit unor legi speciale, parchetului pentru infracţiunea de abuz în serviciu, fie pe motiv că intervenţia procurorului nu este întemeiată în condiţiile în care procesul civil este guvernat de principiul disponibilităţii.

Apreciem că opinia conform căreia, prin aplicarea prevederilor legale ale Codului de procedură civilă în materia executării silite, autorităţile administraţiei publice se pot comporta în calitate de creditor, ca orice persoană fizică, stăruind sau nu în executarea hotărârii, nu poate fi acceptată, întrucât astfel s-ar lăsa loc arbitrarului şi puterii discreţionare.

Nu trebuie să existe o facultate, ci o obligaţie a instituţiilor care, în calitate de creditor, au obţinut o hotărâre judecătorească ce constată o încălcare a ordinii de drept, de a o executa. Ca atare, considerăm că se impune o reglementare legală în acest sens.

De asemenea, apreciem că astfel de probleme sunt generate şi de inexistenţa unor prevederi clare referitoare la atribuţiile şi la procedura de intervenţie a procurorilor în cadrul executării hotărârilor judecătoreşti pronunţate în procesele civile.

Numărul mare de sesizări cu privire la refuzul punerii în executare a hotărârilor judecătoreşti este elocvent pentru a susţine şi a argumenta necesitatea creării unui mecanism coerent în materia executării, mecanism ce ar conduce la asigurarea ordinii de drept, la apărarea reală de către stat a drepturilor şi libertăţilor cetăţeanului.

Reiterăm ideea că punerea în executare a unei hotărâri judecătoreşti definitive şi executorii nu trebuie să constituie pentru cetăţean un lung şir de demersuri într-un sistem ambiguu şi greoi, în care dreptatea obţinută după ani de procese devine un subiect controversat atunci când se pune problema înfăptuirii şi garantării ei.

În condiţiile în care justiţia se înfăptuieşte în numele legii, iar Ministerul Public apără ordinea de drept, drepturile şi libertăţile cetăţenilor, şi ţinând seama că dreptatea este o valoare supremă garantată de stat, se impune să se asigure un cadru legislativ coerent în care atribuţiile şi competenţele autorităţilor publice să fie expres prevăzute de lege şi nu să constituie subiect de controverse ori de interpretări discreţionare, creându-se astfel cetăţeanului sentimentul nesiguranţei şi al confuziei.

Nu de puține ori cetățeanul, exasperat de tergiversarea de către angajații instituțiilor publice a executării unor hotărâri judecătoreşti şi în lipsa unor proceduri legale exprese care să reglementeze intervenția procurorului în executare, a apelat la parchete considerând că refuzul executării constituie infracțiunea de abuz în serviciu, sesizări care în marea majoritate a cazurilor s-au încheiat cu rezoluții de neîncepere a urmăririi penale, astfel că cetățeanul rămâne în continuare singur şi neputincios într-un sistem în care nimeni nu este sancționat pentru că ani de zile o hotărâre pronunțată în numele legii nu este executată.

Fără a dori în vreun fel să facem aprecieri la adresa activității Ministerului Public, considerăm că în aceste cazuri simpla sesizare asupra tergiversării executării unei hotărâri judecătoreşti ar fi trebuit să antreneze implicarea în primul rând a procurorului în materia executării, ca apărător al ordinii de drept, impunându-se să ceară el însuşi aducerea la îndeplinire a hotărârii judecătoreşti, să pună concluzii, să recurgă la căile legale de atac, să sesizeze instituțiile publice creditoare asupra abuzurilor săvârşite şi, în cazul în care constată că există motive ce împiedică executarea, să folosească orice cale de atac, iar atunci când constată că pe parcursul activității de executare s-a încălcat legea penală, să dispună în consecință.

Dacă în ceea ce priveşte activitatea procurorului în procesul civil au existat prevederi ale Codului de procedură civilă care impuneau o serie de restricții ce au fost declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1 din 4. 01. 1995 – O.G. nr. 138/2000 conținând noi dispoziții în această materie – implicarea procurorului în activitatea de executare a avut dintotdeauna o fundamentare prin art. 27 lit. g) din Legea nr. 92/1992 coroborat cu art. 269 Cod procedură civilă, dar niciodată o reglementare sub aspectul procedurii de aplicare.

În legătură cu controversele stârnite de modificările aduse prin Legea nr. 59/1993, apreciem că acestea au fost de natură să creeze reticențe față de intervenția procurorilor în faza executării, până la exprimarea de către Curtea Constituțională a poziției sale în această chestiune.

Astfel, activitatea de supraveghere a respectării legii pe parcursul punerii în executare a hotărârilor judecătoreşti şi a altor titluri executorii rămâne în continuare nedefinită sub aspectul modalității de aplicare sau definită prin ordine ale procurorului general, fapt ce îngrădeşte considerabil dreptul la informație al cetățeanului şi, pe cale de consecință, determină imposibilitatea acestuia de a-şi cunoaşte propriile drepturi la acțiune în situațiile în care se consideră lezat.

Astfel, în condițiile în care reglementarea raporturilor privind proprietatea s-a dorit a fi în concordanță cu standardele europene, asigurându-se într-un termen rezonabil reintrarea deplină a cetățenilor în drepturile ce li se cuvin, aceste lungi şi costisitoare judecăți generate de neîndeplinirea de către comisiile de fond funciar a atribuțiilor ce le revin au însemnat termene peste termene, plata taxelor judiciare şi a onorariilor avocaților, cheltuieli greu de recuperat de la autoritățile în cauză. Nu mai puțin, încrederea cetățeanului în autoritățile publice, în sistem, a fost grav afectată.

3.1.5. Dificultăţi în executarea unor hotărâri judecătoreşti privind încredinţarea copiilor minori sau obţinerea pensiei de întreţinere

Sunt numeroase plângerile care au ca obiect executarea unei hotărâri judecătoreşti în acest domeniu.
De regulă, Avocatului Poporului a intervenit la parchetele de pe lângă judecătorii pentru punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti privind încredinţarea copiilor minori sau obţinerea pensiei de întreţinere. Astfel de cazuri s-au soluţionat rapid cu concursul autorităţilor menţionate.
Au fost însă şi alte situaţii în care s-a intervenit cum ar fi exemplul de mai jos.

Dosar nr. 282
Obiect : *tergiversarea executării unei hotărâri judecătoreşti de către primarul din municipiul Focşani*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Domnul S.I., domiciliat în municipiul Focşani, judeţul Vrancea, ne sesizează cu privire la dificultăţile pe care le întâmpină în legătură cu punerea în executare a unei sentinţei civile a Judecătoriei Focşani, rămasă definitivă şi irevocabilă, investită cu formulă executorie.

Petiţionarul ne sesizează faptul că, în baza unui contract de închiriere, ocupă împreună cu familia sa, formată din patru membri, dintre care doi copii minori, o cameră într-un imobil naţionalizat, nerevendicat de fostul proprietar. Întrucât locatarul din camera alăturată celei ocupată de petiţionar a decedat, domnul S. a solicitat extinderea spaţiului de locuit, având în vedere faptul că familia sa este compusă din patru membrii şi conform Legii nr. 114/1996, solicitarea sa este îndreptăţită. RAGCL Focşani şi Primăria municipiului Focşani au respins, însă, cererile domnului S.I. Ca urmare a acestui fapt, acesta s-a adresat instanţei de judecată, având câştig de cauză.

Primăria municipiului Focşani a făcut contestaţie la executare, care i-a fost respinsă. Cu toate acestea, hotărârea judecătorească prin care este obligată să încheie soţilor S. contract de închiriere pentru camera alăturată, nu este pusă în executare. Mai mult, primăria face o nouă contestaţie la executare, cu toate că hotărârea dată de instanţă are putere de lucru judecat, în cauză.

Demersurile Avocatului Poporului

Avocatul Poporului s-a adresat primarului din municipiul Focşani cu ***Recomandarea nr. 12/2000*** *privind situaţia locativă a familiei S., recomandându-i să procedeze, de îndată, la încheierea contractului de închiriere domnului S.I. şi doamnei S.L. asupra unei camere în suprafaţă de 16.60 mp în imobilul în care*

aceştia deja ocupă o cameră, punând astfel în executare sentinţa civilă nr. 8216 din 18.12.1997 a Judecătoriei Focşani, rămasă definitivă şi investită cu formulă executorie.

Totodată, faţă de această situaţie, s-a adresat şi Judecătoriei municipiului Focşani.

Primarul municipiului Focşani şi-a însuşit recomandarea avocatului poporului, încheind soţilor S. contract de închiriere şi pentru camera pentru care au solicitat extinderea.

3.1.6. Tergiversarea nejustificată a reconstituirii dreptului de proprietate.

În cazurile în care petiționarii ne-au sesizat refuzul comisiilor de fond funciar de a analiza ori a întocmi documentația necesară reconstituirii dreptului de proprietate, deşi cererile pentru reconstituirea dreptului de proprietate erau formulate în baza art. IV din Legea nr. 169/1997, care acorda un nou termen de 90 de zile persoanelor care nu au depus cereri în termenul prevăzut de Legea fondului funciar nr. 18/1991, considerând că se lezează un drept legal al petiționarilor am întreprins demersuri, solicitând autorităților informații cu privire la motivele care au generat astfel de situații.

Răspunsurile transmise au reliefat o problemă aproape generală de interpretare extensivă a dispozițiilor art. 9 alin. (12), în care se menționa că după întocmirea balanței de fond funciar la nivel de țară, prin lege se vor stabili suprafețele de teren agricol care vor fi reconstiuite.

Ca atare, o parte din autorități au considerat că inclusiv cererile depuse în baza art. IV din Legea fondului funciar, prin care petiționarii revendicau terenuri de până la 10 ha, vor fi soluționate în baza procedurii stabilite de legea 1/2000.

Apreciem că o astfel de stare de fapt a condus la tergiverarea nejustificată a reconstituirii dreptului de proprietate celor îndreptățiți, în condițiile în care dipozițiile art. 9 alin. (2) viza doar cazurile expres cazurile menționate în alineatele (1) şi (2) ale aceluiaşi articol.

DOSAR nr. 574/2000
Obiect: *nemulţumiri legate de activitatea comisiei locale*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 1862 din 18.05.2000, doamna P.A., domiciliată în municipiul Bucureşti, sesiza unele nemulţumiri legate de activitatea Comisiei locale pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din comuna Budila, judeţul Braşov.

Obiectul cererii se referea la tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate, de către Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 Budila, asupra suprafețelor de teren la care este îndreptățită, în conformitate cu prevederile legii fondului funciar.

În fapt, doamna P.A. susținea că s-a adresat de mai multe ori Comisiei locale pentru reconstituirea dreptului de proprietate însă, până în acest moment, nu a primit răspuns la cererile adresate.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus, am solicitat primarului Comunei Budila ca, în conformitate cu prevederile art. 4 coroborat cu art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să ne comunice, în termenul legal, documentația întocmită în vederea eliberării titlului de proprietate pentru doamna P.A., precum şi măsurile legale luate pentru soluționarea situației prezentate.

Soluționare

În urma demersurilor efectuate de instituția noastră, am primit din partea primarului Comunei Budila răspunsul solicitat, cu nr. 715 din 18.07.2000, prin care eram anunțați că problemele petentei urmează a fi soluționate în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/2000.

Dispoziții încălcate:

Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

Dosar nr. 764/1999.
Obiect: *nemulțumiri legate de activitatea comisiei locale*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitările petiționarului

Prin cererea înregistrată la instituția noastră, cu nr. 3067 din 30.08.1999, domnii R. D. G., domiciliat în Municipiul Ploieşti şi R. D. C., domiciliat în Municipiul Bucureşti, ne sesiza cu privire la refuzul Comisiei locale pentru aplicarea Legii nr. 18/1991, de a reconstitui dreptul de proprietate pentru suprafața de 10 000 mp. teren agricol situat în extravilanul Comunei Blejoi.

De asemenea, petenții ne arătau că dețin un testament prin care se atestă calitatea de moştenitori pentru suprafața de teren respectivă, precum şi o adresă de la arhivele statului Ploieşti, prin care se arăta că părinții petenților, se regăsesc în dosarele arhivelor statului cu suprafața de 12,50 ha teren agricol.

Deoarece, în urma deselor cereri depuse, de către petenți, la Comisia locală, cu nr. 1096/27.03.1995, 2775/16.09.1996, 4941/20.10.1997 şi 1087/04.03.1999,

problemele arătate mai sus nu s-au soluţionat, aceştia au înţeles să se adreseze instituţiei noastre, pentru soluţionarea cererilor sus menţionate pe cale administrativă.

Având în vedere cele de mai sus, solicitam primarului Comunei Blejoi ca, potrivit art. 4 din Legea nr. 35/1997, să ne comunice, în termenul legal de 30 de zile, toate datele pe care le deţin în legătură cu cererile petenţilor, precum şi măsurile legale avute în vedere a fi luate pentru soluţionarea situaţiei prezentate.

În urma demersurilor şi a deplasării făcute de reprezentanţii instituţiei noastre, am primit, din partea primăriei Comunei Blejoi, răspunsul solicitat, cu nr. 5012 din 06.12.1999, prin care suntem înştiinţaţi că petenţii nu au depus cerere de reconstituire a dreptului de proprietate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 18/1991.

Având în vedere răspunsul primit şi ţinând cont că în cerere s-a afirmat că s-au efectuat nenumărate demersuri, în vederea reconstituirii dreptului de proprietate, solicitam petenţilor să ne transmită, în copii xerox, toate numerele de înregistrare la care s-a făcut referire, eventual, şi conţinutul cererilor respective.

Ca urmare a revenirii petenţilor prin care s-au prezentat o serie de numere de înregistrare şi a reexaminării dosarului s-a efectuat o nouă deplasare la primăria Comunei Blejoi pentru verificarea numerelor de înregistrare transmise de aceştia şi formarea unei păreri pertinente asupra situaţiei de fapt.

În urma verificărilor efectuate s-a constatat că răspunsul primăriei a fost corect în ceea ce priveşte cererile depuse la Legea nr. 18/1991 nemodificată însă s-a reţinut faptul că petenţii sunt incluşi în anexele prevăzute de Legea nr. 18/1991 modificată prin Legea nr. 169/1997, urmând ca cererea să fie soluţionate în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/2000.

Având în vedere faptul că cererea urma să fie soluţionată, consideram dosarul închis, cu menţiunea ca, în condiţiile în care apar noi informaţii care ar putea modifica părerea formată asupra dosarului, să se revină cu o nouă cerere prin care să fim din nou sesizaţi cu acest aspect.

În urma răspunsului de mai sus, petenţii au revenit, însă fără să se modifice datele deja avute şi examinate, ca atare am fost nevoiţi să le comunicăm că, deoarece aplicarea Legii nr. 1/2000 a fost prelungită, prin Ordonanţa nr. 69/2000, până la data de 31.12.2001 inclusiv, pentru moment nu se justifică o noi demersuri din partea avocatului poporului pentru soluţionarea cererii.

De asemenea, în condiţiile în care pe vechiul amplasament au fost puse în posesie alte persoane fizice, comunicam că, deoarece stabilirea amplasamentului terenurilor, potrivit prevederilor Legii nr. 18/1991 republicată, a fost atributul exclusiv al Comisiei locale şi ţinând cont de prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, reconstituirea dreptului de proprietate pe vechiul amplasament nu mai este posibilă, urmând să vă fie propuse, de către Comisia locală, alte soluţii în vederea reconstituirii dreptului de proprietate.

Comentariu:

Deşi prin art. IV alin. (1) din Legea nr. 169/1997 se repun în termen persoanele care nu au depus cereri pentru reconstituirea dreptului de proprietate şi pentru suprafeţele de teren de până la 10 ha de familie, caz în care aceste cereri ar fi trebuit soluţionate aplicându-se regulamentul de aplicare al Legii nr. 18/1991, autoritatea administraţiei publice din cazul prezentat, precum şi alte cazuri destul de numeroase, se prevalează de lipsa regulamentului de aplicare al Legii nr. 169/1997, pentru motivarea nesoluţionării cererilor depuse în temeiul art. IV alin. (1).

Dispoziţii încălcate

Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

3.1.7. Cazuri soluţionate ca urmarea a intervenţiei avocatului poporului

3.1.7.1. Informaţii generale

Cazurile prezentate în continuare reprezintă doar o parte a cazuisticii ce a fundamentat analiza prezentată, dorindu-se a fi edificatoare atât sub aspectul implicării instituţiei în rezolvarea cazurilor sesizate cât şi sub cel al mentalităţii existente la nivelul autorităţilor administraţiei publice. Faptul că, în anumite cazuri, aceste autorităţi rămân impasibile la problemele cetăţeanului, uneori ani întregi, găsindu-se soluţii doar ca urmare a intervenţiei instituţiei noastre, dovedeşte păstrarea unor reminiscenţe ale unui sistem în care drepturile cetăţeanului n-au constituit o preocupare fundamentală.

Neexecutarea unor hotărâri judecătoreşti pronunţate, tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate, a punerii în posesie sau a emiterii titlurilor de proprietate sunt aspecte relevante numai sub aspectul diversităţii problemelor semnalate dar mai ales sub cel al atitudinii autorităţilor în cauză.

Ca urmare a demersurilor întreprinse în vederea rezolvării cazurilor ce ne-au fost semnalate, trebuie remarcat faptul că o parte a autorităţilor implicate au avut o reacţie pozitivă, restabilind în scurt timp legalitatea, în timp ce altele au păstrat o atitudine necooperantă, fiind necesare reveniri repetate, cu noi scrisori, sau chiar deplasări în teritoriu pentru sensibilizarea autorităţilor şi soluţionarea problemelor petiţionarilor.

Analizarea activităţii desfăşurate de instituţia Avocatul Poporului se impune a fi făcută nu numai sub aspectul rezolvării ori al nerezolvării cererilor adresate, ci în mod obiectiv, în raport cu cadrul legislativ relativ îngust care îi fundamentează atribuţiile şi competenţele.

3.1.7.2. Cazuri de neexecutare a hotărârilor judecătoreşti.

DOSAR nr. 319/2000
Obiect: *neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti definitive*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 1262 din 31.03.2000, domnul V.N., domiciliat în municipiul Iaşi, ne-a sesizat faptul că, deşi este îndreptăţit la reconstituirea dreptului de proprietate asupra suprafeţei de 1, 41 ha teren intravilan în comuna Râşca, confiscat prin Decretul 308/1953, Comisia comunală de aplicare a Legii nr. 18/1991 nu a întocmit documentaţia necesară eliberării titlului de proprietate pe această suprafaţă a petiţionarului.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Din analiza actelor anexate la dosar nu s-a constatat existenţa unui temei legal care să justifice tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate a petiţionarului, în condiţiile în care acţiunea în anularea Hotărârii nr. 16788 din 26 martie 1992, promovată de petiţionar, a fost admisă prin Sentinţa civilă nr. 5833/ 18 august 1992. Admiterea unei acţiuni în constatarea nulităţii unui act se fundamentează pe existenţa unui drept ori a unui interes legitim. În consecinţă, o astfel de acţiune implică dovedirea dreptului în sine. De altfel, chiar în motivarea sentinţei nr. 5833/1992, instanţa reţinuse că:

“ Petentul a dovedit că este proprietarul suprafeţelor de teren pentru care Comisia judeţeană a pentru stabilirea dreptului de proprietate (...) a constituit intervenientului (T. G.) dreptul de proprietate. “

Demersurile Avocatului Poporului

În conformitate cu art. 21 coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, ne-am adresat Prefectului judeţului Suceava, solicitându-i să ne comunice informaţii cu privire la cauzele care au generat această situaţie, precum şi la măsurile întreprinse în vederea soluţionării cererii petiţionarului.

Soluţionarea

Rezultatul demersului a fost pozitiv. Astfel, prin adresa nr. 149/2000, domnul Vasile Ilie, Prefectul Judeţului Suceava, a confirmat disponibilitatea Comisiei comunale de aplicare a Legii fondului funciar Râşca de a soluţiona cauza. S-a solicitat prezenţa petiţionarului la sediul Primăriei Râşca în vederea întocmirii procesului verbal de punere în posesie, în conformitate cu Sentinţa civilă nr. 5833/1992, urmând ca, în baza acestuia, să i se elibereze şi titlul de proprietate. Având în vedere că petiţionarul nu a revenit până la această dată, apreciem că dosarul a fost soluţionat.

Dispoziţii încălcate:
Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 172/2000
Obiect: *tergiversarea punerii în posesie*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 588 din 17.02.2000, domnul J. E. din comuna Ighiu, judeţul Alba, ne-a sesizat asupra modului în care se tergiversează aplicarea Legii fondului funciar în cazul său, prin amânarea punerii sale în posesie asupra unei suprafeţe de teren, conform sentinţei civile nr. 120 din 22.09.1993 a Tribunalului Alba.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Acesta este un caz tipic de abuz al organelor administraţiei publice fiind în acelaşi timp simptomatic pentru modul în care unii funcţionari publici respectă şi aplică hotărârile judecătoreşti.

Petentul era în posesia unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile în favoarea sa încă din 1993, dar a fost necesar să treacă şapte ani şi să intervină Avocatul Poporului pentru ca aceasta să fie pusă în aplicare. Apreciem că, faţă de acest tip de situaţii, ar fi utilă înăsprirea pedepsei pentru infracţiunea de nerespectare a hotărârilor judecătoreşti şi introducerea unei agravante referitoare la calitatea de funcţionar a persoanei care comite această infracţiune cu privire la îndeplinirea atribuţiilor de serviciu.

Demersurile Avocatului Poporului

În conformitate cu prevederile art. 4 şi art. 21 din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat Comisiei locale pentru aplicarea Legii fondului funciar a comunei Ighiu solicitând informaţii cu privire la situaţia prezentată de petiţionar şi în legătură cu măsurile luate de comisie pentru rezolvarea acesteia.

Soluţionarea

În urma demersului nostru, am primit din partea acestui organ al administraţiei publice adresa nr. 3145/2000, prin care am fost înştiinţaţi că petentul a fost pus în posesie asupra suprafeţei de teren respective. Adresa este însoţită de declaraţia originală a domnului J.E. prin care acesta confirmă faptul că a fost pus în posesie cu suprafaţa de teren asupra căreia era îndreptăţit, declarând totodată că litigiul este stins şi că nu mai are de formulat nici o altă pretenţie.

Dispoziţii încălcate:
Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 1160/2000
Obiect: *tergiversarea executării unei hotărâri judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3689 din 13.10.2000, domnul P.I., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne-a sesizat în legătură cu tergiversarea executării de către Primăria comunei Măneşti a unei hotărâri judecătoreşti prin care se dispune punerea acestuia în posesie şi, de asemenea, a eliberării titlului de proprietate, ca act prin intermediul căruia se finalizează operaţiunile de reconstituire a dreptului său de proprietate.

Astfel, prin dispozitivul Sentinţei civile definitive nr. 2431/16.03.1995 a Judecătoriei Târgovişte, se reconstituie dreptul de proprietate al petiţionarului pentru suprafaţa de 0,66 ha teren arabil pe raza comunei Măneşti, dispunându-se totodată şi eliberarea titlului de proprietate în acest sens.

Cu toate că petiţionarul a întreprins toate demersurile necesare în vederea punerii în executare a acestei hotărâri, totuşi nici până la această dată nu au fost soluţionate doleanţele sale.

Demersurile Avocatului Poporului

Urmare a memoriului adresat instituţiei noastre, am contactat autoritatea administraţiei publice competentă în soluţionarea doleanţelor petiţionarului, în conformitate cu prevederile legale.

Soluţionarea

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituţia noastră am primit răspunsul solicitat din partea autorităţii contactate. Prin adresa nr. 3634/19.12.2000, Primăria comunei Măneşti, judeţul Dâmboviţa, ne comunică faptul că atât petiţionarul cât şi fratele acestuia, domnul P.C., au fost deja puşi în posesie cu suprafaţa de 0,66 ha teren arabil pe raza comunei Măneşti, la sola nr. 22, parcela 1164, precizându-se totodată şi vecinătăţile.

De asemenea, au fost iniţiate şi procedurile în vederea eliberării titlului de proprietate pentru suprafaţa în cauză, fiind deja întocmită fişa de punere în posesie care a fost de altfel înmânată persoanelor mai sus menţionate.

Ca atare, întrucât din datele primite din partea autorităţii administraţiei publice competente reiese soluţionarea sesizărilor domnului P.I., considerăm închis favorabil cazul prezentat.

Dispoziţii încălcate:
Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 873/2000
Obiect: *executare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 2869 din 3. 08. 2000, domnul C. I., domiciliat în Bucureşti, ne-a solicitat sprijinul pentru rezolvarea următoarei situaţii:

În urma aplicării prevederilor Legii nr. 18/1991, petentului îi fusese stabilit dreptul de proprietate pentru un teren intravilan în suprafaţă de 5000 mp, situat în Bucureşti, str. Prelungirea Ghencea nr. 251, sector 6, fiindu-i eliberat în acest sens titlul de proprietate cu nr. 13130 din 21. 11. 1994.

Domnul C. I. ne relata că, la scurt timp după emiterea titlului, terenul ce îi aparţinea fusese ocupat de numitul M. C., domiciliat tot în Bucureşti, care cultivase terenul şi edificase pe el o construcţie.

Faţă de această stare de fapt, petentul se adresase instanţei de judecată cu o acţiune în evacuare. Prin Sentinţa civilă nr. 586 din 15. 01. 1999, Judecătoria sectorului 6 admisese acţiunea şi dispusese atât evacuarea, cât şi obligarea lui M. C. la desfiinţarea construcţiei şi a plantaţiilor ridicate pe teren. Hotărârea rămăsese definitivă şi irevocabilă şi fusese învestită cu formulă executorie.

Ca atare, se trecuse la punerea în executare a sentinţei civile menţionate, întocmindu-se dosarul de executare cu nr. 220/1999. Deşi instanţele respinseseră toate contestaţiile la executare formulate ulterior de M. C., iar executarea hotărârii fusese – cel puţin formal – finalizată (în acest sens fiind procesele verbale încheiate de executorii judecătoreşti), petentul ne reclama faptul că nici până momentul respectiv nu intrase în posesia de fapt a terenului.

Demersurile Avocatului Poporului

Domnul C. I. a apelat la instituţia noastră ca urmare a faptului că demersurile repetate făcute inclusiv la organele de poliţie în vederea executării efective a sentinţei rămăseseră fără rezultat. Însă, având în vedere prevederile Legii nr. 35/1997, instituţia noastră nu se putea implica direct în soluţionarea acestui caz, întrucât neexecutarea hotărârii nu era imputabilă vreuneia din autorităţile cărora, potrivit legii, avem posibilitatea de a le adresa recomandări.

Totuşi, în conformitate cu dispoziţiile art. 18 din Legea nr. 35/1997, coroborate cu cele ale art. 38 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a instituţiei noastre, în cazul în care avocatul poporului constată că soluţionarea cererii primite este de competenţa Ministerului Public, se află pe rolul unei instanţe judecătoreşti sau are ca obiect erori judiciare, el va sesiza autorităţile competente, potrivit legii, iar acestea sunt obligate să comunice concluziile la care s-a ajuns şi măsurile luate.

Ţinând seama de textul de lege citat, precum şi de atribuţiile conferite reprezentanţilor Ministerului Public atât prin Constituţie, cât şi prin Legea nr. 92/1992, ne-am adresat, la data de 29. 08. 2000, prim-procurorului Parchetului de pe lângă Judecătoria sectorului 6, solicitându-i să ne sprijine în soluţionarea cererii înaintate instituţiei noastre de domnul C. I., stăruind pentru executarea hotărârii judecătoreşti susmenţionate, şi să ne informeze despre aceasta.

Soluţionarea

Prin adresa nr. 1072/III-13/2000, Parchetul de pe lângă Judecătoria sectorului 6 ne-a comunicat că cererea petentului fusese trimisă Judecătoriei sectorului 6, urmând ca această instanţă să ia măsurile necesare punerii în executarea a Sentinţei civile nr. 586 din 15. 01. 1999.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 829/2000
Obiect: *neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2344 din 26.06.2000, doamna S.E., din municipiul Iaşi, ne sesiza în legătură cu tergiversarea executării Deciziei civile definitivă şi irevocabilă nr. 509/8.04.1999, prin care Curtea de apel Iaşi obligă Comisia Judeţeană de Fond Funciar Vaslui să modifice titlu de proprietate eliberat pe numele petiţionarei şi, totodată, să anuleze titlul de proprietate nr. 1026/47.546/5.12.1995.

Astfel, prin această Decizie civilă, Curtea de Apel Iaşi obligă Comisia Judeţeană de Fond Funciar Vaslui să modifice titlul de proprietate nr. 738/47.381/20.06.1995 - titular S.E. – pentru suprafaţa de 0,06 ha intravilan, tarla 5, parcela 209 situată în comuna Rebricea şi, totodată, să anuleze titlul de proprietate nr. 1026/47.546/5.12.1995 – titular E.N. – cu suprafaţa mai sus menţionată.

Prin cererea adresată instituţiei noastre, petiţionara ne informează cu privire la demersurile întreprinse în vederea realizării materiale a acestui drept, fapt rămas însă în stadiu de iniţiativă întrucât autorităţile administraţiei publice nu au dat curs solicitărilor acesteia.

Demersurile Avocatului Poporului

S-a considerat justificată intervenţia către domnul Bălţatu Dumitru (înlocuit ulterior de către domnul Aurel Popa Tolontan), Prefectul judeţului Vaslui, în calitatea sa de Preşedinte al Comisiei judeţene de aplicare a fondului funciar, în vederea clarificării cazului relatat.

Soluţionare

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituţia noastră, am primit răspunsul solicitat din partea autorităţii administraţiei publice contactate. Astfel, prin adresa nr. 5954 din 6.11.2000, Prefectura judeţului Vaslui ne comunică faptul că, în baza Deciziei civile nr. 509/1999 precum şi a hotărârii Comisiei judeţene Vaslui, Comisia locală de fond funciar Rebricea a procedat la modificarea parţială a titlului de proprietate emis pe numele doamnei S.E. cu nr. 738/47381/20.06.1995, prin includerea suprafeţei de 0.06 ha teren situat în intravilanul satului Rebricea, teren care se afla anterior în posesia doamnei E.N. Ca urmare, în prezent terenul este liber, putând fi folosit efectiv de către proprietarul de drept, în speţă petiţionara.

De asemenea, suntem informaţi că, prin adresa nr. 1633/16.10.2000, s-a făcut cunoscută această situaţie actuală şi petentei, solicitându-i-se prezenţa la sediul Primăriei Rebricea pentru a ridica titlul de proprietate modificat.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 1072/1999
Obiect: *neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 4132 din 15.12.1999, doamna Z.A., domiciliată în comuna Păltiniş, judeţul Botoşani, ne sesiza în legătură cu tergiversarea punerii în aplicare a unei hotărâri judecătoreşti de către Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din Comuna Viişoara, Judeţul Botoşani.

Astfel, deşi prin Decizia civilă nr. 922 din 28.10.1999, pronunţată de Tribunalul Botoşani, s-a dispus modificarea a două titluri de proprietate, cu nr. 13937 din 12.04.1993 şi 18443 din 21.06.1993, până la data sesizării instituţiei noastre nu a fost modificat decât unul din titluri, celălalt nefiind modificat, în ciuda asigurărilor primite de petentă.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus şi ţinând cont de faptul că sentinţa civilă a fost pronunţată în anul 1997, am solicitat ca, în temeiul prevederilor art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să se procedeze la întocmirea documentaţiei necesare modificării titlului de proprietate iar, în cazul în care era necesar, să se introducă acţiune în justiţie în acest sens.

Totodată, am cerut să fim informaţi, în termenul legal, asupra măsurilor legale luate sau despre eventualele impedimente care ar putea sta la baza neexecutării hotărârii judecătoreşti.

Datorită faptului că nu ni s-a răspuns în termenul legal s-a efectuat o deplasare la faţa locului (16.02.2000) în vederea elucidării situaţiei prezentate, în urma căreia s-a convenit asupra modalităţilor de soluţionare a nemulţumirilor petentei. Cu această ocazie s-a încheiat un proces verbal cu propunerile reprezentanţilor instituţiei Avocatul Poporului, însuşit de reprezentanţii primăriei Viişoara.

Soluţionare

În urma demersurilor şi a deplasării la faţa locului am primit din partea primăriei Viişoara adresa cu nr. 176 din 16.02.2000, prin care am fost informaţi că nemulţumirile petentei sunt în curs de soluţionare, fiind pusă în posesie.

Ulterior, prin cererea cu nr. 3291 din 06.09.2000, petenta a revenit şi ne-a anunţat că se tergiversează în continuare soluţionarea problemelor.

În urma cererii am considerat necesar să contactăm din nou autorităţile administraţiei publice în cauză şi să solicităm soluţionarea urgentă a problemelor petiţionarei, aşa cum s-a prevăzut în procesul-verbal sus menţionat.

Ca urmare a demersurilor făcute de instituţia noastră suntem anunţaţi, atât de petentă, printr-o scrisoare de mulţumire (nr. 4029 din 14.11.2000) cât şi de autorităţi că problemele doamnei Z. A. au fost soluţionate favorabil.

Dispoziţii încălcate:
Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 823/2000
Obiect: *tergiversarea executării unei hotărâri judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Un caz rezolvat favorabil şi într-un interval scurt de timp se referă la sesizarea doamnei B.G., domiciliată în comuna Ştefăneşti, judeţul Botoşani.

Prin cererea nr. 2696 din data de 21.07.2000 ni se aducea la cunoştinţă refuzul de a fi pusă în executare Sentinţa civilă nr. 4050/12.05.1999, învestită cu formulă executorie, prin care se dispunea obligarea Comisiei locale Ştefăneşti, şi respectiv, a Comisiei judeţene Botoşani de aplicare a Legii nr. 18/1991, la eliberarea titlului de proprietate în favoarea petiţionarei, pentru suprafaţa de 5 ha teren arabil situat pe raza comunei Ştefăneşti, din care în intravilan 4.000 mp..

Prin adresa nr. 624/10.02.2000, Comisia comunală Ştefăneşti a formulat propunerea de modificare a înscrierii, cu o suprafaţă de 2 ha, în anexa 2a, poz. 182, sat Ştefăneşti, în conformitate cu dispozitivul hotărârii judecătoreşti mai sus menţionate.

Potrivit afirmaţiilor petiţionarei, autoritatea administrativă judeţeană nu se conformase dispozitivului hotărârii judecătoreşti de mai sus, până la data la care a sesizat instituţia noastră.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea constatării situaţiei corespunzătoare realităţii, în conformitate cu art. 4 şi 21 din Legea nr. 35/1997, la data de 11.08.2000, ne-am adresat Comisiei judeţene Botoşani de aplicare a Legii nr. 18/1991, solicitând să ne comunice motivele de tergiversare a emiterii titlului de proprietate, precum şi măsurile care vor fi adoptate în soluţionarea situaţiei semnalate.

Soluţionare

În urma acestui demers, la data de 7.09.2000, Prefectul judeţului Botoşani ne confirmă, prin adresa nr. 1593, validarea propunerii făcute de către Comisia comunală Ştefăneşti în vederea reconstituirii dreptului de proprietate asupra unei suprafeţe de 3 ha teren, înscrisă în anexa 19.

În acest sens, s-a dispus aducerea la îndeplinire a Hotărârii nr. 177 emisă de această autoritate, în sarcina Comisiei comunale Ştefăneşti împreună cu delegaţii

O.C.A.O.T.A. Botoşani, pentru efectuarea punerii în posesie asupra suprafeţei reconstituite, solicitându-se prezenţa petiţionarei.

De altfel, în memoriul prin care aceasta a revenit la cererea iniţială, ne-a informat cu privire la emiterea titlului de proprietate pentru terenul obţinut în temeiul hotărârii judecătoreşti definitive.

Am formulat un ultim răspuns către doamna Baciu Georgeta căreia i-am comunicat aspectele relatate mai sus.

Rezolvarea favorabilă a acestui caz a fost posibilă întrucât autoritatea administrativă incriminată a înţeles să-şi repare culpa, prin punerea în executarea a dispozitivului unei hotărâri judecătoreşti definitive şi restabilind în acest fel, legalitatea.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

Comentariu:

În legătură cu acest aspect s-au constatat şi cazuri în care rezolvarea favorabilă nu a fost posibilă întrucât fuseseră pronunţate alte sentinţe ale instanţelor judecătoreşti, care anulau efectul hotărârilor invocate de petiţionari, şi de a căror existenţă eram informaţi prin răspunsul autorităţii publice contactate (dosarele nr. 677 şi 817 din 2000).

În alte cazuri dosarele se află în continuare în lucru, dat fiind refuzul comisiilor de aplicare a Legii fondului funciar de a executa hotărâri judecătoreşti definitive, în conformitate cu dispozitivul acestora (dosarele nr. 1088 şi 1242 din 2000).

În situaţia în care obiectul acţiunilor deja soluţionate se referea la terenuri extravilane, practica – aproape invariabilă – a comisiilor locale este de a pune în posesie reclamantul pe alte amplasamente decât cele solicitate, beneficiind de lipsa unor precizări clare asupra amplasamentului în cadrul dispozitivului hotărârii judecătoreşti.

În Dosarul nr. 1091/2000 am recomandat Comisiei locale din oraşul Găeşti, judeţul Dâmboviţa, să se conformeze hotărârii judecătoreşti pronunţate în favoarea petiţionarului, cu următoarele precizări:

"Prevalarea de dispoziţiile art. 14 alin. 2 din Legea nr. 18/1991, republicată, în sensul recunoaşterii atributului exclusiv al comisiei locale de a stabili amplasamentul exact, apreciem că nu exonerează, în acelaşi timp, autoritatea administrativă de obligaţia respectării vechiului amplasament solicitat, în măsura în care acesta nu este afectat de alte sarcini."

În răspunsul primit s-a exprimat punctul de vedere al autorității potrivit căruia natura terenului extravilan a suprafeței în cauză ar fi motivul refuzului de a respecta vechiul amplasament. Din acest motiv au fost puse în posesie alte persoane.

În condițiile în care aceste informații corespund realității, petiționarul nu mai are posibilitatea de a obține vechiul amplasament pe calea procedurii reglementate de Legea nr. 18/1991, ci numai, eventual, pin promovarea unor acțiuni petitorii, în cadrul cărora instituția noastră nu poate interveni.

DOSAR nr. 714/1999
Obiect: *neexecutare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția noastră cu nr. 4176 din 17. 12. 1999, doamna C. A., domiciliată în Bucureşti, ne-a sesizat în legătură cu următoarea situație:

Prin Sentința civilă nr. 373 din 19. 06. 1996 – rămasă definitivă prin nerecurare – Tribunalul Municipiului Bucureşti admisese acțiunea formulată de petentă şi de sora domniei-sale şi dispusese obligarea Consiliului local Eforie la întocmirea documentației şi la înaintarea propunerii de atribuire în proprietate a terenului situat în Eforie, lotul 1118 pe lățime de 15 m, în vederea emiterii ordinului de către Prefectul Județului Constanța. Doamna C. A. ne preciza că repetatele demersuri întreprinse pentru a obține punerea în executare a acestei hotărâri judecătoreşti rămăseseră fără nici un rezultat; ca atare, petenta se adresase Prefectului Județului Constanța, care, prin Ordinul nr. 91/1997, dispusese atribuirea în proprietate a lotului nr. 1118, în suprafață de 300 mp, situat în Eforie Sud, parcelarea Tuzla-Techirghiol.

În urma emiterii acestui act, doamna C. A. reluase demersurile la Consiliul local Eforie, în vederea punerii în posesia terenului respectiv. Prin adresa cu nr. 2954 din 4. 06. 1998, petentei i se comunicase că Primăria Eforie comandase unei societăți specializate în lucrări de topometrie-proiectare operațiunile de punere în posesie pentru 90 de persoane cărora li se atribuiseră în proprietate terenuri în intravilanul oraşului Eforie prin ordine ale Prefectului Județului Constanța. În cuprinsul aceleiaşi adrese se preciza că, la finalizarea lucrărilor respective, doamnei C. A. urma să i se aducă la cunoştință data la care să se prezinte pentru punerea în posesie. Petenta ne relata însă că, din acel moment, nu mai fusese întreprins nimic în legătură cu realizarea operațiunilor de punere în posesie, deşi domnia-sa mai înaintase cereri în acest sens.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de situația descrisă şi în temeiul dispozițiilor art. 20 şi art. 21 din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat, la data de 13. 01. 2000, primarului oraşului Eforie, solicitându-i să ne comunice motivele pentru care nici până în momentul respectiv doamna C. A. şi sora domniei-sale nu fuseseră puse în posesia terenului ale cărui proprietare erau.

Soluționare

Prin adresa nr. 672 din 14. 02. 2000, Primăria oraşului Eforie ne-a informat că petenta şi sora domniei-sale fuseseră înştiințate să se prezinte în vederea efectuării operațiunilor de punere în posesie, cazul găsindu-şi astfel o soluționare favorabilă.

Dispoziții încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituția României
Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale
Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

3.1.7.3 Tergiversarea comisiilor locale de a efectua propuneri de atribuire a terenului solicitat

DOSAR nr. 264/2000
Obiect: *reconstituirea dreptului de proprietate*
Titular:*Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 942 din 10.03.2000, domnul B.D., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne-a solicitat sprijinul în vederea retrocedării terenului în suprafață de 263,50 m.p. situat în Bucureşti, strada Spiniş nr. 62, suprafață de care a fost expropriat în baza Decretului nr. 110/1972 de către Consiliul Popular al mun. Bucureşti.

Demersurile Avocatului Poporului

Avocatul Poporului s-a adresat domnului Oliviu Dobre, Primarul interimar al sectorului 4, în calitatea sa de Preşedinte al Subcomisiei de fond funciar, în vederea clarificării cazului cu care am fost sesizați.

Deşi cu o întârziere nejustificată, de peste 3 luni de la demersul inițial al avocatului poporului, am primit din partea autorității administrației locale mai sus

menţionate răspunsul solicitat pe care, pentru o corectă informare, l-am ataşat in copie xerox adresei către petent.

Soluționare

Ca urmare a verificărilor efectuate de către instituţia noastră, Primăria sector 4 a solicitat, prin adresa nr. 6302/86S/8.06.2000, prezenţa petiţionarului la sediul din Bd-ul George Coşbuc nr. 6-16, cu toată documentaţia necesară, în vederea reconstituirii dreptului acestuia de proprietate asupra terenului situat în fosta str. Spiniş nr. 62.

Dispoziții încălcate:

Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

DOSAR nr. 78/2000

Obiect: *nemulţumiri legate de activitatea Comisiei locale*

Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 103 din 17.01.2000 domnul D.N., domiciliat în municipiul Constanţa, judeţul Constanţa ne-a sesizat în legătură cu unele nemulţumiri legate de activitatea Comisiei locale pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din Comuna Măgura, Judeţul Buzău. În speţă este vorba despre tergiversarea, de către Comisia locală pentru aplicarea legii nr. 18/1991 din comuna Măgura, a întocmirii documentaţiei necesare eliberării titlului de proprietate.

În fapt, domnul D.N. ne arăta că, deşi a depus nenumărate eforturi pentru reconstituirea dreptului de proprietate, în conformitate cu documentele ce dovedesc acest drept şi cu hotărârile judecătoreşti pe care le-a obţinut, acest lucru nu s-a efectuat până în prezent.

De asemenea, pentru o parte din suprafaţa de teren ce i-ar reveni ca drept de proprietate i s-a propus un amplasament situat la o distanţă de aproximativ 40 de km. de localitate, fără a se ţine seama de dispozitivul hotărârii judecătoreşti, unde se stabileşte ca reconstituirea dreptului de proprietate să se facă pe raza comunei Măgura.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus, am solicitat primarului Comunei Măgura ca, în temeiul prevederilor art.22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să procedeze la întocmirea documentaţiei necesare eliberării titlului de proprietate, în conformitate cu documentele doveditoare ale acestui drept şi cu dispozitivul hotărârilor

judecătoreşti, precum şi să ne comunice, în termenul legal de 30 de zile, măsurile legale luate.

Deoarece nu am primit răspunsul în termenul legal de 30 de zile şi în contextul existenţei mai multor dosare la nivelul Judeţului Buzău, s-a efectuat o deplasare la faţa locului în scopul soluţionării cererii.

Soluţionare

În urma demersurilor făcute şi cu ocazia deplasării la faţa locului am primit din partea primarului Comunei Măgura răspunsul solicitat, cu nr. 842 din 30.03.2000, prin care eram anunţaţi că problemele petentului au fost soluţionate favorabil.

În consecinţă, cererea petentului D.N. a fost soluţionată favorabil.

Dispoziţii încălcate:

Art. 1alin. (3) din Constituţia României
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 8 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale
Art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 79/2000

Obiect: *nemulţumiri legate de activitatea Comisiei locale pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din Municipiul Craiova, Judeţul Dolj*

Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 240 din 31.01.2000, domnul N.S., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne-a sesizat cu privire la tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate asupra unui teren intravilan, situat în municipiul Craiova, str. Sf. Dumitru, nr. 10, teren liber de construcţii.

În fapt, domnul N.S. ne arăta că terenul respectiv a fost naţionalizat, împreună cu construcţiile aferente, prin Decretul nr. 92/1950. În urma demolărilor terenul a rămas liber de construcţii, şi astfel se încadrează în prevederile art. 36 alin. (5) şi (6) din Legea nr. 18/1991 republicată.

Deoarece, în ciuda numeroaselor demersuri efectuate, până în acel moment nu se reconstituise dreptul de proprietate asupra terenului respectiv, şi nici nu primise un răspuns satisfăcător din partea primăriei municipiului Craiova, petiţionarul a înţeles să se adreseze instituţiei noastre, pentru soluţionarea pe cale administrativă a situaţiei create.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus, am solicitat primarului municipiului Craiova ca, în temeiul prevederilor art. 4 coroborat cu art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să ne comunice, în termenul legal, care este situaţia juridică a terenului, iar, în condiţiile în care acesta este liber de construcţii şi se încadrează în prevederile art. 36 alin. (5) şi (6) din Legea nr. 18/1991 republicată, să se procedeze la întocmirea documentaţiei necesare pentru eliberarea titlului de proprietate prin ordinul prefectului.

Deoarece nu am primit răspunsul în termenul legal s-a efectuat o deplasare la faţa locului în scopul soluţionării cererii.

Soluţionare

În urma demersurilor şi cu ocazia deplasării la faţa locului s-a constatat faptul că documentaţia necesară întocmirii titlului de proprietate a fost întocmită şi transmisă către prefectura Dolj în vederea emiterii ordinului prefectului.

Ca atare, în dosarul nr. 79/2000 a fost posibilă rezolvarea favorabilă a cererii domnului N.S.

Dispoziţii încălcate:

Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 850/2000

Obiect: *tergiversarea reconstituiri dreptului de proprietate*

Titular: Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 2621 din 17.07.2000, domnul M.Ş., domiciliat în oraşul Sebiş, judeţul Arad, ne sesiza asupra refuzului reconstituirii dreptului de proprietate de către Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991, asupra unei suprafeţe de teren de 5559 mp. teren intravilan, în conformitate cu documentele ce dovedesc acest drept.

În susţinerea afirmaţiilor, domnul M.Ş. ne anexa extrasul de Carte Funciară nr. 1775 în care este trecut tatăl petentului cu o suprafaţă de 5559 mp. teren de construcţie, teren trecut ulterior la C.A.P.

De asemenea, petentul susţinea că a efectuat numeroase demersuri în vederea reconstituirii dreptului de proprietate atât scrise cât şi verbale, demersuri rămase, până în momentul începerii demersurilor de către instituţia noastră, fără rezultat.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus, am solicitat primarului oraşului Sebiş ca, în conformitate cu prevederile art. 4 coroborat cu art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să ne comunice, în termenul legal, care sunt motivele refuzului reconstituirii dreptului de proprietate, precum şi măsurile legale avute în vedere a fi luate pentru soluţionarea situaţiei prezentate.

Punctul de vedere al autorităţii

În urma demersurilor instituţiei noastre, am primit din partea primarului oraşului Sebiş adresa cu nr. 3225 din 21.09.2000, prin care suntem informaţi că nemulţumirile petentului au fost soluţionate, întocmindu-se documentaţia necesară eliberării titlului de proprietate, documentaţia fiind aprobată de Comisia judeţeană, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, urmând a fi pus în posesie şi să se elibereze titlul de proprietate.

Soluţionare

Considerăm că problemele semnalate de petent au fost soluţionate favorabil.

Dispoziţii încălcate:

Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

DOSAR nr. 1078/2000

Obiect: *fond funciar - nesoluţionare a unei cereri de reconstituire a dreptului de proprietate funciară*

Titular : *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 3016 din 14.08.2000, domnul P.M.V. din Municipiul Bucureşti ne sesizează asupra modului în care, conform opiniei sale, se tergiversează aplicarea Legii fondului funciar în cazul său.

Petentul ne-a informat că prin cererea nr. 24869/2.04.2000 adresată subcomisiei sectorului 1 a solicitat reconstituirea dreptului de proprietate asupra unei suprafeţe de 37.776 mp teren situat în str. Cantonului, nr.18.

Prin adresa nr. 24869/24.06.2000 primăria sectorului 1 i-a comunicat că cererea sa împreună cu anexa nr. 1, unde el figurează la poziţia nr. 13, a fost trimisă către Comisia Municipală de aplicare a Legii fondului funciar cu nr. 863/11.02.1999.

Domnul P.M.V. ne informează că nu a primit din partea acestei comisii nici un fel de înştiinţare referitoare la modul cum urmează să fie soluţionată cererea.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele prezentate în acest memoriu, în temeiul art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, ne-am adresat domnului prefect Ion Iordan, preşedintele Comisiei municipale Bucureşti pentru aplicarea Legii fondului funciar, de la care am solicitat informaţii cu privire la situaţia prezentată de dvs. şi în legătură cu măsurile luate de comisie pentru rezolvarea acesteia.

Soluționare

În urma demersului nostru, am primit din partea acestui organ al administraţiei publice adresa nr. CP/MV/10763/6.12.2000.

Din conținutul acesteia reiese faptul că situația sesizată de petent a fost soluționată favorabil, în acest sens fiind deja emise Ordinul prefectului nr. 1525/4.12.2000 şi Titlul de proprietate nr. 20624/1/4.12.2000.

Comentariu

Dosarul nr. 1078/2000 constituie un exemplu de colaborare eficientă între autoritățile administrației publice şi Avocatul Poporului.

Adresa avocatului poporului a fost trimisă către Prefectura Bucureşti în data de 8.11.2000, iar răspunsul Prefecturii către instituția noastră a plecat în data de 6.12.2000 fără să fie necesare alte intervenții suplimentare.

Dispoziții încălcate:

Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

3.1.7.4. Refuzul de a se elibera titlul de proprietate. Tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate.

DOSAR nr. 681/2000

Obiect: *tergiversarea emiterii titlului de proprietate*

Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 2074 din 01.06.2000, doamna C.E., domiciliată în comuna Valea Călugărească, județul Prahova, ne-a sesizat cu privire la unele nemulțumiri legate de activitatea Comisiei locale pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din comuna Valea Călugărească, județul Prahova.

În fapt, petiționara reclama tergiversarea eliberării procesului-verbal de punere în posesie de către Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 şi, implicit, a

documentației necesare eliberării titlului de proprietate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 18/1991 republicată şi cu documentele care dovedesc acest drept.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere situația prezentată şi ținând cont de faptul că a trecut suficient timp pentru întocmirea procesului verbal de punere în posesie şi a documentației necesare în vederea eliberării titlului de proprietate, am solicitat primarului Comunei Valea Călugărească ca, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să procedeze, în cel mai scurt timp, la eliberarea procesului-verbal de punere în posesie şi la întocmirea documentației necesare în vederea eliberării titlului de proprietate şi înaintarea acesteia către Comisia Județeană.

De asemenea, i-am cerut să comunice, în termenul legal de 30 de zile, atât petentei cât şi instituției Avocatul Poporului, măsurile legale luate pentru soluționarea situației prezentate.

Soluționare

În urma demersurilor şi cu ocazia deplasării la fața locului am primit din partea primarului comunei Valea Călugărească răspunsul solicitat, cu nr. 6/5 din 02.08.2000, prin care eram anunțați că problemele petentei urmează a fi soluționate în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/2000.

Ca atare, apreciem că dosarul deschis în cauză a fost soluționat în mod favorabil.

Dispoziții încălcate:

Art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale

DOSAR nr. 939/2000

Obiect: *reconstituirea dreptului de proprietate*

Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 3777 din 11.11.1999, domnul S.G., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne arăta că, deşi s-a adresat cu două memorii către Prefectura Iaşi, până în acest moment nu a primit nici un răspuns.

În fapt, domnul S.G. ne arăta că, fiind moştenitorul, împreună cu domnul P.V., a autorului lor, domiciliat în comuna Stolniceni – Prăjescu, sat Cozmeşti, s-a reconstituit dreptul de proprietate pentru 0,48 ha şi 0,47 ha teren, pentru care s-au

eliberat adeverinţe de proprietate, suprafeţe de teren fiind aflate în evidenţa Asociaţiei Agricole Cozmeşti.

Ulterior, în anul 1995, a aflat de la Asociaţia Agricolă Cozmeşti că P.V. figurează cu suprafaţa de 0,36 ha teren, iar S.G. cu suprafaţa de 0,29 ha teren la S.C. "Agrocom" S.A. Strunga, această societate comercială aflându-se la o distanţă de 35 km de localitatea Cozmeşti.

Deoarece s-a creat această situaţie, petiţionarul s-a adresat Prefecturii Iaşi cu memoriul nr. 10950 din 17.09.1998 şi memoriul nr. 10101 din 09.09.1999.

Cum nu s-a primit răspuns la nici unul dintre memoriile sus menţionate, petentul a înţeles să se adreseze instituţiei noastre pentru soluţionarea situaţiei prezentate pe cale administrativă.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus, am solicitat Comisie judeţene Iaşi ca, în temeiul art. 22 alin (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997, să ne comunice, în termenul legal de 30 de zile, care este stadiul soluţionării memoriilor respective, care sunt suprafeţele de teren reale ce au aparţinut autorului P.P., precum şi luarea măsurii întocmirii documentelor necesare eliberării titlului de proprietate şi a eliberării acestuia, cu respectarea dispoziţiilor legale în vigoare.

De asemenea, în condiţiile în care au existat mai multe dosare la nivelul Judeţului Iaşi s-au efectuat două deplasări la faţa locului, în vederea soluţionării problemelor domnului S.G.

Soluţionare

În urma demersurilor şi a deplasărilor efectuate, am primit din partea Prefecturii Iaşi răspunsul solicitat, cu nr. 14541 din 22.02.2000, prin care eram anunţaţi că problemele semnalate de petent au fost soluţionate.

De asemenea, în urma celei de a doua deplasări am primit din partea Comisiei judeţene Iaşi şi documentele necesare eliberării titlului de proprietate, titlu ce urmează a fi întocmit şi eliberat în cel mai scurt timp.

În consecinţă, problemele petentului au fost soluţionate favorabil.

Dispoziţii încălcate:

Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

3.1.8. Cazuri închise ca urmare a unor deficienţe de ordin legislative

3.1.8.1. Revendicarea vechilor amplasamente

În numeroase cazuri în care petiţionarii au reclamat refuzul comisiilor locale de a executa hotărâri judecătoreşti ce aveau ca obiect terenuri agricole extravilane, cazuri în care am intervenit, considerând plângerea întemeiată, am constatat, din răspunsurile autorităţilor sesizate, că petiţionarii îşi revendicau vechile amplasamente.

DOSAR nr. 179/1999

Obiect: *tergiversarea executării unei hotărâri judecătoreşti*

Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 873 din 25.02.1999, domnul D.I. din comuna Drănic, judeţul Dolj, ne sesiza în legătură cu faptul că, prin hotărârea judecătorească definitivă şi irevocabilă a Tribunalului Dolj, s-a dispus reconstituirea dreptului său de proprietate asupra unei suprafeţe de 9,5 ha, precum şi emiterea titlului de proprietate.

Din cele relatate de petiţionar rezulta că, în pofida repetatelor sale demersuri, Comisia locală a comunei Drănic, pentru aplicarea Legii nr. 18/1991, nu a dat curs solicitărilor acestuia, astfel încât această hotărâre nu a fost executată nici până în prezent.

Demersurile Avocatului Poporului

În conformitate cu art. 21 alin. (1) din Legea 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, ne-am adresat Comisiei locale pentru aplicarea dispoziţiilor Legii fondului funciar a comunei Drănic, cu scrisoarea nr. 873/2 din 30.03.1999, pentru a ne informa în legătură cu punctul acesteia de vedere faţă de situaţia relatată de petent, precum şi asupra măsurilor legale pe care intenţionează a le întreprinde în vederea rezolvării acestui caz.

Potrivit art. 42 alin. (1) din Legea administraţiei publice locale nr. 69/1991, "primarul este şeful administraţiei publice locale şi răspunde în faţa consiliului local de buna funcţionare a acesteia." Totodată, conform art. 20 lit. (t) din aceiaşi lege "consiliul local asigură apărarea ordinii publice, respectarea drepturilor şi a libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor."

Întrucât la această sesizare nu am primit nici un răspuns din partea Comisiei locale a comunei Drănic, judeţul Dolj, am continuat demersurile către Consiliul local Drănic.

Cu toate acestea la adresele instituţiei noastre cu nr. 873/2 din data de 30.03.1999, adresată Comisiei locale de aplicare a legii fondului funciar al comunei Drănic, şi respectiv, la adresa nr. 873, datată 28.06.1999, către Consiliul local Drănic, nu am primit nici un răspuns.

Ca atare, în contextul celor precizate mai sus, am sesizat Prefectul judeţului Dolj, prin două adrese succesive, solicitându-i ca, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (2) din Constituţie, precum şi ale art. 23 alin. (2) din Legea nr.35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, să întreprindă toate măsurile ce se impun în vederea reglementării situaţiei în speţă, potrivit dispoziţiilor legale.

În urma acestor demersuri repetate întreprinse de instituţia noastră, am primit informaţiile solicitate din partea autorităţii administraţiei publice competente.

Punctul de vedere al autorităţii

Prin adresa nr. 420/10.04.2000 a Prefecturii Dolj ni s-au comunicat date privind situaţia petiţionarului., ataşându-ni-se totodată şi o copie după Nota de constatare întocmită cu ocazia verificării în teren a aspectelor sesizate.

Din contextul acestei adrese reiese faptul că, în anul 1991 domnul D.I. a fost ales membru al Comisiei locale pentru aplicarea Legii nr. 18/1991, calitate pe care a deţinut-o până în anul 1995. În această perioadă a fost pus în posesie pe o suprafaţă de teren de 9,5 ha, fără a se fi întocmit însă procesul verbal de punere în posesie; tot în anul 1995 suprafaţa de teren de 9,5 ha a fost diminuată cu 2 ha, rămânând astfel cu 7,5 ha.

În această situaţie, în anul 1996, petiţionarul a formulat plângere în baza Legii fondului funciar către Judecătoria Băileşti, prin care solicita reconstituirea dreptului de proprietate pentru întreaga suprafaţă de 9,5 ha, pe raza comunei Drănic, iar prin Decizia civilă nr. 1428/20.05.1997 i s-a restituit terenul revendicat, instanţa nepronunţându-seînsă şi asupra amplasamentul. În baza acestei decizii, Comisia judeţeană pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 a adoptat Hotărârea nr. 529/14.12.1998 prin care s-a luat act de respectiva decizie şi s-a dispus punerea acesteia în executare, precum şi eliberarea titlului de proprietate.

Soluţionare

În prezent a fost întocmit titlul de proprietate nr. 1595-44135/4.08.1999 pentru 9,5 ha pe numele D.E. – autor şi D.I., D.E., C.V., D.E.S. şi R.E.A., în calitate de moştenitori.

Petiţionarul însă a refuzat ridicarea acestui titlu întrucât terenul în cauză nu a fost retrocedat pe vechile amplasamente ale proprietăţii.

Precizăm că în perioada 1995-1998 Primăria comunei Drănic a eliberat titluri de proprietate altor persoane pe unele parcele pe care iniţial a fost pus domnul D.I. în posesie, acesta fiind de altfel, şi motivul pentru care ulterior nu s-au mai putut respecta vechile amplasamente.

Ca atare, în această stare de fapt şi de drept, singura soluţie la care se mai putea recurge este introducerea unei acţiuni la instanţa de judecată competentă pentru anularea titlurilor de proprietate emise anterior.

În urma verificărilor efectuate, am constatat că există titluri de proprietate deja eliberate. Acestea sunt acte administrative ce nu mai pot fi revocate pe cale administrativă, şi pot fi anulate doar de către instanţa de judecată competentă.

În această situaţie competenţele avocatului poporului se opresc aici, el neputându-se substitui autorităţii judecătoreşti. Din acest motiv petentul a fost informat asupra posibilităţilor pe care le are la dispoziţie.

DOSAR nr. 543/1999

Obiect: *tergiversarea executării unei hotărâri judecătoreşti*

Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2159 din 3 iunie 1999, doamna G.E. ne-a solicitat sprijinul pentru executarea Deciziei civile nr. 749/12.10.1994, irevocabilă şi învestită cu formulă executorie, precum şi a Deciziei civile nr. 391/24.06.1998 pronunţată de Curtea de Apel Craiova – secţia contencios administrativ.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru soluţionarea cererii petiţionarei, în temeiul dispoziţiilor art. 21 din Legea nr. 35/1997, am solicitat informaţii la Trezoreria municipiului Craiova, Prefectura Judeţului Dolj, Primăria municipiului Craiova şi am efectuat o anchetă la faţa locului.

Soluţionare

Ca urmare a demersurilor instituţiei noastre, Comisia de fond funciar a municipiului Craiova a procedat la punerea în posesie a petiţionarei pe suprafaţa de 2,5 ha, urmând ca pentru suprafaţa de 2 ha punerea în posesie să se facă pe parcelele aflate la dispoziţia comisiei (Tarlaua 21).

Refuzul comisiei locale de a-i atribui d-nei G.E. suprafaţa de 2 ha chiar pe amplasamentul solicitat nu constituie un act sau fapt administrativ ilegal întrucât pe acel teren s-au emis titluri de proprietate care, potrivit dispoziţiilor imperative ale art. 58 din Legea nr. 18/1991 nu pot fi modificate, desfiinţate sau anulate decât în baza unei hotărâri judecătoreşti.

Cât priveşte executarea Deciziei civile cu nr. 391/24.06.1998, Trezoreria municipiului Craiova ne-a informat că plata despăgubirilor se va face atunci când Sentinţa civilă nr. 1577/1999 prin care s-a validat poprirea, va rămâne definitivă şi irevocabilă.

Comentariu:

Faptul că petiționarii se declară în continuare nemulțumiți, refuzând să se prezinte la fața locului în vederea semnării şi ridicării proceselor-verbale de punere în posesie, nu demonstrează neapărat o culpă a administrației publice. De obicei, punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti ar presupune, în opinia unor petiționari, respectarea vechiului amplasament, în ciuda absenței unor dispoziții exprese în acest sens în cadrul sentințelor pronunțate de instanțele judecătoreşti. Ca atare, comisiile locale procedează la punerea în posesie pe alte amplasamente decât cele solicitate de reclamanți, vechile amplasamente fiind ocupate deja, prin emiterea actelor administrative sau titlurilor de proprietate pe numele altor persoaneca urmare a aplicării art. 13 alin. (2) din Legea nr. 18/1991 (numerotarea anterioară republicării) care a permis comisiilor locale din zonele de câmpie să stabilească,aplasamentul terenurilor asupra căruia s-a reconstituit titlul de proprietate.

În condițiile în care în hotărârile judecătoreşti nu erau precizate amplasamentele, ne-am văzut obligați să închidem dosarele sugerând petiționarilor fie să accepte amplasamentele oferite, fie să promoveze o acțiune în instanță în temeiul art. 36 din Regulamentul de aplicare al Legii Fondului funciar.

DOSAR nr. 817/2000
Obiect: *refuzul de a fi pus în posesie, conform unei hotărâri judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru problemele privind administrația centrală şi locală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petiționarului

Prin cererea nr. 2728 din 24.07.2000, domnul U.D., domiciliat în satul Pârcovaci, județul Iaşi, ne sesiza cu privire la refuzul de a fi pus în posesia unor suprafețe de 0.27 ha păşune şi respectiv, 0.47 ha teren arabil situat în intravilanul satului Pârcovaci.

În fapt, prin adeverința nr. 922/12.08.1991 petiționarului i-a fost stabilit dreptul de proprietate asupra unei suprafețe de numai 2.10 ha, față de suprafața totală solicitată, de 2.85 ha.

Ulterior, Comisia județeană Iaşi de aplicare a Legii nr. 18/1991, prin Hotărârea nr. 1127/16.08.1993, a recunoscut dreptul de proprietate şi asupra suprafeței de 0.74 ha, compusă din 0.27 ha păşune şi 0.47 ha teren arabil, din intravilanul satului Pârcovaci-Hârlău.

Ca urmare a acestei hotărâri, şi în temeiul Sentinței civile nr. 194/5.02.1997, pronunțată de Tribunalul Iaşi, Comisia locală Hârlău a fost obligată să elibereze procesul-verbal de punere în posesie, şi totodată, să pună în posesie petiționarul asupra tuturor suprafețelor pentru care i-a fost reconstituit dreptul de proprietate, în intravilan, fără a se menționa amplasamentele.

Potrivit afirmaţiilor petiţionarului, autoritatea administrativă locală nu se conformase dispozitivului acestei hotărâri judecătoreşti, definitivă şi executorie.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea constatării situaţiei corespunzătoare realităţii, în conformitate cu art. 4 şi 21 din Legea nr. 35/1997, la data de 10.08.2000, ne-am adresat Primarului oraşului Hârlău.

În urma demersurilor întreprinse de instituţia noastră, la data de 22.08.2000 am primit adresa nr. 5483, prin care eram informaţi cu privire la existenţa sentinţei civile nr. 1118 din 7.07.1997 prin care a fost respinsă acţiunea introdusă în scopul obligării Comisiei orăşeneşti Hârlău de a-l pune în posesie pe vechile amplasamente, precum şi a sentinţei civile nr. 373 din 3.04.1998, prin care se respinge cererea reclamantului privind obligarea Primarului oraşului Hârlău la plata de despăgubiri, până la punerea efectivă a sentinţei civile 194/1997.

Punctul de vedere al autorităţii

Din datele furnizate de autoritatea administrativă, reiese că domnul U.D. a refuzat să semneze fişa tehnică de punere în posesie asupra suprafeţelor reconstituite, solicitând vechile amplasamente aflate în prezent în proprietatea S.C. "Comtom" S.A. Tomeşti.

Soluţionare

Întrucât în prezent se află în curs de judecată acţiunea de anulare a "Certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor" Seria M 07 nr. 1701, eliberat în favoarea societăţii comerciale, instituţia noastră nu îşi poate exercita competenţa faţă de acest capăt al cererii.

Am comunicat petiţionarului aspectele relatate mai sus, informându-l totodată asupra limitelor legale de competenţă ale instituţiei noastre, neputând interveni în desfăşurarea unui proces de drept privat.

Totodată, am considerat oportun să formulăm unele lămuriri legate de aplicarea dispoziţiilor Legii nr. 18/1991, completate cu soluţiile din jurisprudenţă, conform cărora pentru terenurile preluate de fostele cooperative agricole de producţie, reconstituirea dreptului de proprietate nu implică respectarea vechilor amplasamente, cu excepţia terenurilor date în folosinţă în grădinile din intravilan sau a celor libere de construcţii, aflate în administrarea consiliilor locale .

Luând în considerare faptul că autoritatea administrativă incriminată nu se află în culpă, iar rezolvarea concretă a celorlalte aspecte presupune definitivarea unui litigiu de drept privat, cât şi adoptarea unei atitudini cooperante a petiţionarului în raport cu posibilităţile concrete de reconstituire a dreptului său de proprietate, am apreciat că nu se justifică o nouă intervenţie a avocatului poporului în soluţionarea acestui caz.

DOSAR nr. 1091/2000

Obiect: *refuzul de a fi pus în posesie, conform unei hotărâri judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru problemele privind administraţia centrală şi locală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petiţionarului:

Prin cererea nr. 3595 din 04.10.2000, domnul G.Ş., domiciliat în oraşul Găeşti, judeţul Dâmboviţa, ne sesiza cu privire la refuzul de a fi pus în posesie asupra suprafeţei de teren de 2.56 ha pentru care i s-a recunoscut dreptul de proprietate.

Prin dispozitivul Deciziei nr. 492/12.11.1996 pronunţate de Curtea de Apel Ploieşti, rămasă irevocabilă, a fost obligată Comisia locală Găeşti de aplicare a Legii nr. 18/1991 să efectueze punerea în posesie şi să elibereze procesul-verbal de punere în posesie pentru suprafaţa de 1.50 ha situate pe raza oraşului Găeşti.

Întrucât prin hotărârea judecătorească mai sus amintită nu a fost precizat amplasamentul, comisia locală a propus restituirea suprafeţelor revendicate pe alte amplasamente decât cele solicitate.

Potrivit informaţiilor conţinute în memoriu, cererea formulată în baza Legii nr. 18/1991 avea ca obiect reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafaţa de 2 ha situată în punctul "Spatele Plafarului", din care 5000 mp în vatra satului Arsuri (actuala str. Republicii) şi 600 mp teren loc de casă, în str. N. Bălcescu.

În fapt, a fost recunoscut dreptul de proprietate pe câteva suprafeţe defalcate în diverse puncte, din care numai 5000 mp situate în punctul "Spatele Plafarului" şi 0.25 ha în comuna Gura Foii, deşi pe raza acestei comune nu au fost deţinute terenuri de către autorii petiţionarului (conform adeverinţei nr. 128 din 5.06.1992, emisă de Primarul comunei Gura Foii).

Petiţionarul ne relata că a deţinut terenul solicitat în punctul "Spatele Plafarului" şi în perioada cooperativizării, ca lot ajutător, continuând să exercite posesia asupra sa după intrarea în vigoare a Legii fondului funciar.

Cu toate acestea, terenul în cauză a fost atribuit altor persoane considerate de domnul G.Ş. ca fiind neîndreptăţite.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de aspectele prezentate, în conformitate cu art. 4 coroborat cu art. 22 din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat la data de 9.11.2000 Comisiei de aplicare a Legii nr. 18/1991 din oraşul Găeşti, solicitând informaţii cu privire la regimul juridic al terenului revendicat, cât şi motivele de tergiversare a punerii în posesie a petiţionarului asupra suprafeţelor solicitate.

În urma acestui demers, am primit adresa nr. 9034 din 06.12.2000 din partea primarului oraşului Găeşti, în care se detaliază modul în care autoritatea locală a înţeles să respecte dispozitivul hotărârilor judecătoreşti pronunţate în favoarea

petiționarului, precizându-se totodată că terenul solicitat în punctul "Spate Plafar" este situat în extravilanul oraşului Găeşti.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Față de acest ultim aspect, menționăm dispozițiile art. 14 alin. 2 din Legea nr. 18/1991, republicată, conform cărora comisiile locale nu sunt ținute de respectarea vechiului amplasament solicitat.

Mai mult, în condițiile în care au fost deja emise titluri de proprietate asupra terenurilor revendicate, singura modalitate de a modifica această situație producătoare de efecte juridice (irevocabile pe cale administrativă) este introducerea unei acțiuni judecătoreşti, în vederea anulării ori modificării titlurilor eliberate, conform art. III din Legea nr. 169/1997.

Am formulat un răspuns către domnul G.Ş., comunicându-i aspectele prezentate mai sus, informându-l totodată, asupra posibilității de a reveni cu un nou memoriu, în cazul în care datele furnizate de autoritatea publică locală contactată nu corespund realității.

Soluționare

În funcție de noile date puse la dispoziție, instituția noastră va decide dacă se justifică sau nu reluarea demersurilor către autoritățile competente să intervină în rezolvarea acestui dosar, în prezent, închis temporar.

DOSAR nr. 1060/2000

Obiect: *refuzul de a fi pus în posesie*

Titular: *Departamentul pentru problemele privind administrația centrală şi locală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitările petiționarului:

Prin cererea nr. 3103 din 23.08.2000, domnul Ț.P., domiciliat în județul Vaslui, comuna Perieni ne sesiza cu privire la refuzul de a fi pus în posesie asupra unor suprafețe situate pe raza comunei Perieni.

Astfel, conform datelor cuprinse în Certificatul nr. 101.029/7.11.1991 emis de Ministerul de Interne, Ț.I., mama petiționarului, a deținut 13.81 ha teren, din care arabil 11 ha, vie 0.30 ha şi livezi 1.69 ha, potrivit înregistrărilor efectuate la poziția 5 din "Situația materială a chiaburilor din comuna Perieni", Dosarul nr. 18/1952, fila 64, aflat în Arhiva Sfatului Popular al Raionului Bârlad.

Petiționarul ne relata că reluarea posesiei asupra acelor suprafețe este împiedicată de folosirea abuzivă exercitată de anumite persoane, cetățeni ai comunei Perieni.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea constatării situaţiei corespunzătoare realităţii, la data de 26.10.2000 ne-am adresat Primarului comunei Perieni, în calitate de Preşedinte al Comisiei locale de aplicare a Legii fondului funciar, solicitând informaţii în legătură cu regimul juridic al terenului revendicat, cât şi măsurile ce vor fi luate în consecinţă.

În urma demersurilor noastre, am primit adresa nr. 3128/22.11.2000 în care ni se aduce la cunoştinţă modalitatea prin care s-a dispus reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafeţele revendicate.

Astfel, în temeiul Legii nr. 18/1991, petiţionarului i-a fost restituit fizic un teren de 2.38 ha, iar pentru restul de 7.62 ha, până la limita de 10 ha admisă de reglementările anterioare, fiind numit acţionar la S.C. "Prodagro" S.A. Zorleni.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2000, Comisia comunală Perieni a întocmit documentaţia necesară şi a înaintat spre validare propunerea de atribuire şi a suprafeţei de 3.81 ha (înscrisă în anexa nr. 37), reîntregindu-se în acest fel proprietatea imobiliară a familiei domnului Ţ.P.

Pentru restituirea şi acestei din urmă suprafeţe, se va avea în vederea atribuirea unui teren din patrimoniul unei societăţi comerciale agricole sau acordarea de despăgubiri, în condiţiile în care nu există rezerve de teren la dispoziţia Comisiei de aplicare a Legii fondului funciar din comuna Perieni.

Soluţionare:

În cadrul corespondenţei purtate în acest caz, am formulat un ultim răspuns către domnul Ţ.P. căruia i-am comunicat demersurile întreprinse şi rezultatul acestora, conform celor relatate mai sus.

Totodată, am făcut unele precizări desprinse din informaţiile puse la dispoziţie de comisia locală, şi anume:

- în ceea ce priveşte intenţia petiţionarului de a prelua vechile amplasamente pe care le-au stăpânit autorii săi, o atare posibilitate nu se încadrează în normele legale din materia fondului funciar, întrucât la momentul actual terenurile respective sunt deţinute de alte persoane, în baza unor adeverinţe sau titluri de proprietate eliberate în cadrul procedurii prevăzute de Legea nr. 18/1991.

De altfel, Legea nr. 1/2000 dispune restituirea în natură a suprafeţelor pentru care a fost numit acţionar, dar în perimetrul fostelor I.A.S.-uri, iar vechile amplasamente vor fi respectate numai în măsura în care sunt libere.

- în acelaşi act normativ, în art. 2 alin. 2, se menţionează în mod expres valabilitatea, fără nici o altă confirmare, a drepturilor dobândite cu respectarea prevederilor Legii nr. 18/1991, şi pentru dovedirea cărora au fost eliberate adeverinţe de proprietate, procese-verbale de punere în posesie sau titluri de proprietate.

- ca atare, singura cale legală pe care o are la dispoziţie, în cazul în care îşi menţine intenţia de a redobândi vechile amplasamente, este introducerea unei acţiuni

în revendicare ce necesită însă, administrarea unui probatoriu complex, fapt pentru care i-am sugerat să apeleze la serviciile unui avocat din baroul local, pentru consultaţii sau asistenţă juridică de specialitate.

3.1.8.2. Titluri de proprietate emise pe terenurile revendicate de petiţionari

Cu acese tip de situaţii ne-am confruntat în cazurile în care petiţionarii semnalau refuzul comisiilor locale de fond funciar de reconstitui dreptul de proprietate.

În urma demersurilor întreprinse în vederea soluţionării cauzelor, am constatat că, pe pentru suprafeţele revendicate erau eliberate titluri de proprietate altor persoane.

În ceea ce priveşte contestarea şi anularea titlurilor de proprietate emise asupra terenului în cauză cu încălcarea prevederilor Legii 18/1991, soluţionarea cererilor este de competenţa instanţelor judecătoreşti de drept comun, potrivit art. III pct. (2) din Legea 169/1997, instituţia Avocatul Poporului neavând competenţa legală nici de a desfiinţa un astfel de titlu şi nici de a promova o acţiune în acest sens, lipsindu-i calitatea procesuală activă. Singura în măsură să se pronunţe este, potrivit legii speciale, instanţa de judecată, la sesizarea primarului, prefectului, procurorului şi a altor persoanelor care justifică un interes legitim.

Dosar nr. 171/2000

Obiect: *reconstituire drept proprietate*

Titular : *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului.*

Solicitările petiţionarului

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 639 din 21.02.2000, petenta ne-a informat că deşi comisia locală a eliberat adeverinţa de proprietate nr. 109/5.03.1997 pe numele mamei sale Resteman Maria, ulterior nu s-a mai eliberat titlul de proprietate pentru ca doamna Pop Ana şi fraţii săi să poată face ieşirea din indiviziune cu privire la respectiva suprafaţă de teren.

Demersurile Avocatului Poporului

În temeiul art. 4 şi art. 21 din Legea nr. 35/1997 ne-am adresat Comisiei locale de aplicare a legii fondului funciar din Comuna Ardud, judeţul Satu Mare, de la care am solicitat informaţii cu privire la situaţia prezentată şi în legătură cu măsurile luate de comisie pentru rezolvarea acesteia.

În urma demersului nostru, am primit din partea acestui organ al administraţiei publice adresa nr. 715/2000.

Din adresa primăriei reiese că petenta nu a depus cerere cu respectarea procedurii prevăzute de Legea nr. 18/1991. În această situaţie, comisia locală nu putea să emită titlul de proprietate şi pe numele său dacă nu i s-a solicitat acest lucru.

Soluționare:

Am comunicat petiționarei aspectele relatate mai sus, informând-o totodată asupra faptului că fiind deja eliberat un titlu de proprietate asupra terenului respectiv acesta nu mai poate fi revocat pe cale administrativă, ci anularea lui poate fi dispusă doar printr-o hotărâre judecătorească pe calea unui proces civil.

Comentariu :

Luând în considerare faptul că situația sesizată îşi poate găsi soluționarea doar pe calea justiției, am considerăm că nu se justifică o nouă intervenție a avocatului poporului şi am recomandat petentei să se adreseze instanței de judecată.

3.1.8.3.Terenurile revendicate de petiționari sunt afectate de construcții de utilitate publică sau de lucrări de investiții

Numeroase cereri au avut ca obiect refuzul Comisiilor locale sau județene de a recontituii dreptul de proprietate asupra terenurilor aflate în intravilanul localităților.

Considerând că se lezează un drept legal al petiționarilor am întreprins demersuri, solicitând autorităților informații cu privire la temeiul juridic ce fundamentează refuzul retrocedării terenurilor solicitate.

Potrivit art. 36 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, se restituie foştilor proprietari sau moştenitorilor acestora numai "terenurile fără construcții, neafectate de lucrări de investiții aprobate, potrivit legii, din intravilanul localităților, aflate în administrarea consiliilor locale, considerate proprietate de stat prin aplicarea dispozițiilor Decretului nr. 712/1966 şi a altor acte normative speciale".

Din adresele primite am constatat că deşi nu existau construcții (în sesnsul de imobil), terenurile fie constituiau spațiul verde aferent construcțiilor din zonă, fie erau afectate de alei pietonele făcând parte din planul zonal de urbanism şi deci din investiția aprobată.

Lipsa planurilor zonale şi generale de urbanism a construcțiilor edificate în practică, au determinat de obicei, probleme în reconstituirea dreptului de proprietate, în condițiile în care în cadrul unor litigii o parte din autorități nu au putut demonstra că terenurile afectate de spații or alei pietonale au fost incluse în categoria investițiilor, nemaiputând opera în acest caz art. 36 alin. 5 din Legea nr. 18/1991. Acesta justifică o parte din cazurile în care instanțele judecătoreşti s-au pronunțat în vederea restituirii unor astfel de terenuri.

Deşi dispozițiile art. 25 din Legea nr. 112/1995 prevedeau că prin legi speciale se vor reglementa situațiile juridice a imobilelor demolate pentru cauză de

utilitate publică, în condiţiile în care nici Legea nr. 169/1997 şi nici un alt act normativ nu a regelmentat modalitatea de despăgubire pentru aceste cazuri, aceste situaţii au rămas într-un mod inechitabil nerezolvate, în condiţiile în care instanţele au respins acţiunile îm pretenţii ale foştilor proprietari.

Apreciem că prin neadoptarea unei legi care să reglementeze regimul juridic al unor imobilele preluate în mod abuziv de stat în perioada 6 martie-22 decembrie 1989, s-au încălcat următoarele prevederi:

Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului în care se menţionează:

" 1. Orice persoană are dreptul la proprietate, atât singură cât şi în asociaţie cu alţii.

2. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa.

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în care se menţionează:

" Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional. "

Dosarul nr. 988/2000
Obiectul: *retrocedarea unui teren expropriat prin Decretul nr. 51/1987*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitările petiţionarului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3104 din 23.08.2000, domnul P.C. ne-a solicitat sprijinul pentru retrocedarea unei suprafeţe de 172,2 mp. teren intravilan situat în Bucureşti, Calea 13 Septembrie, nr. 206 C, sector 5, teren expropriat prin Decretul nr. 51/1987.

În anul 1993, în temeiul dispoziţiilor art. 35 din Legea nr. 18/1991, d-l P.C. a solicitat Consiliului local al Municipiului Bucureşti să i se reconstituie dreptul de proprietate asupra terenului menţionat.

Având în vedere că la data respectivă Decretul 51/1987 nu se încadra între actele normative prevăzute de lege pentru retrocedare, cererea i-a fost respinsă.

După apariţia Legii nr. 169/1997, petentul a formulat o nouă cerere pentru reconstituirea dreptului său de proprietate, dar şi de această dată comisia locală de fond funciar i-a răspuns că nu există prevederi legale care să reglementeze retrocedarea acestui teren intravilan.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru soluţionarea acestui caz, în conformitate cu art. 21 coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul

Poporului, am solicitat informaţii domnului prefect Ion Iordan, în calitate de preşedinte al Comisiei municipale de aplicare a Legii nr. 18/1991. Totodată, am cerut să ni se comunice temeiul juridic al refuzului de atribuire în proprietate a suprafeţei în cauză, în condiţiile în care s-a creat un precedent prin atribuirea terenurilor vecine foştilor proprietari şi în condiţiile în care serviciu sistematizare urbanism a considerat că această zonă nu face obiectul unor investiţii, încadrându-se în prevederile art. 35 din Legea nr. 18/1991, fapt confirmat de actul de parcelare al cadastrului unde terenul apare ca "parcelă ".

Prin adresa nr. 14641/16.11.2000, Prefectura municipiului Bucureşti ne-a informat că cererea petiţionarului nu poate fi soluţionată întrucât obiectul său nu se încadrează în prevederile legale existente la momentul actual în materia reconstituirii dreptului de proprietate.

Or, terenul revendicat de petiţionar este afectat de construcţia unui punct termic, de alee carosabilă şi pietonală şi de reţelele edilitare subterane.

Totodată, Legea nr. 18/1991, republicată, nu prevede acordarea de despăgubiri, iar art. 40 din Legea nr. 1/2000 prevede acordarea de compensaţii, dar numai pentru terenurile agricole şi forestiere care nu au putut fi retrocedate sau foştii proprietari au optat pentru despăgubiri.

De asemenea, la această dată nu se pot acorda terenuri în compensare pentru acele suprafeţe de teren ce au fost preluate în proprietatea statului şi nu fac obiectul Legii fondului funciar, deoarece nu există o lege în acest sens.

Potrivit prevederilor art. 26 din Legea nr. 213/17.11.1998, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii (23 ianuarie 1999), se va elabora un proiect de lege privind restituirea în natură sau în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv de stat în perioada 6 martie-22 decembrie 1989.

Dosar nr. 854/2000
Obiect: *reconstituirea dreptului de proprietate asupra unui teren intravilan*
Titular: *Departamentul pentru problemele privind administraţia centrală şi locală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitările petiţionarului:

Prin cererea nr. 2674 din 20.07.2000, domnul G.A., domiciliat în municipiul Galaţi, ne sesiza cu privire la refuzul de a i se răspunde la o serie de cereri formulate către Primarul comunei Pietroşiţa, judeţul Dâmboviţa.

În fapt, solicitările petiţionarului se refereau la restituirea unei suprafeţe de 3500 mp, situate în intravilanul comunei Pietroşiţa, teren care a aparţinut bunicii sale, G.M.

Cererea de reconstituire a dreptului de proprietate formulată în decursul anului 1994, a fost evidenţiată în registrul special nr. 31/22.01.1998, după cum reiese din adresa nr. 253/5.02.2000, eliberată de Primarul comunei Pietroşiţa.

Întrucât ulterior acestei date petiţionarul nu a mai fost informat asupra stadiului de analiză a petiţiei sale, a revenit cu o nouă cerere vizând acelaşi obiect, prin intermediul a două scrisori recomandate, expediate succesiv, la data de 24.02.2000 şi respectiv, în 10.05.2000, demers rămas însă, fără nici un rezultat.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea constatării situaţiei corespunzătoare realităţii, în conformitate cu art. 4 şi 21 din Legea nr. 35/1997, la data de 28.08.2000, ne-am adresat Primarului comunei Pietroşiţa, autoritate căreia i-am solicitat să ne comunice care este regimul juridic al terenului revendicat, cât şi motivele de tergiversare a soluţionării cererii.

În urma acestui demers, am primit adresa cu nr. 1532/18.09.2000, în care ni s-a făcut cunoscut regimul juridic al terenului intravilan revendicat de petiţionar.

Întrucât în prezent acesta este afectat unei cauze de utilitate publică, fiind construit un stadion, nu poate face obiectul reconstituirii în natură, pe vechiul amplasament.

Cu toate acestea, se precizează că a fost luată în considerare posibilitatea acordării de despăgubiri, sens în care au fost deja înaintate propunerile către comisia judeţeană.

În privinţa celorlalte cereri depuse la Comisia locală Pietroşiţa, domnul G.A. va fi informat în momentul formulării propunerilor de validare.

Soluţionare

Am comunicat petiţionarului aspectele relatate mai sus, informându-l totodată asupra cadrului legislativ în materie, respectiv, cu privire la "Proiectul de lege privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv de stat după 6 martie 1945", lege în al cărei obiect de reglementare s-ar putea include şi situaţia terenului revendicat.

Dosar nr. 851/2000.
Obiect: *reconstituirea dreptului de proprietate asupra unui teren intravilan*
Titular: *Departamentul pentru problemele privind administraţia centrală şi locală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitările petiţionarului:

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră, cu nr. 2795 din 27.07.2000, doamna N. D. domiciliată în Municipiul Bucureşti, sectorul 6, ne sesiza asupra tergiversării reconstituirii dreptului de proprietate asupra unei suprafeţe de cca. 800 mp. teren situat în intravilanul oraşului Balş, str. Nicolae Bălcescu, nr. 74.

În fapt, doamna Nicolaescu Dumitra, ne arată că a depus mai multe cereri prin care solicita reconstituirea dreptului de proprietate însă a primit o serie de răspunsuri contradictorii, astfel:

- *Prin adresa cu nr. 5685 din 30.06.1998, i se răspunde că s-a reconstituit dreptul de proprietate pentru o suprafață de 0,12 ha teren situat în intravilanul oraşului Balş iar acesta a fost înstrăinat, astfel nu se mai poate reconstitui dreptul de proprietate pentru altă suprafață de teren.*
- *Prin adresa cu nr. 6947 din 03.08.1998, i se răspunde că în urma verificărilor făcute, autorul Dumitru B Ion nu figurează în registrele agricole cu suprafețe de teren.*
- *Prin adresa cu nr. 4139 din 14.05.1999, i se aduce la cunoştință ca cererea a fost anexată la dosarul nr. 838 din 30.03.1998, urmând ca aceasta să fie soluționată după apariția regulamentului de aplicare a Legii nr. 169/1997.*
- *Prin adresa cu nr. 7664 din 27.07.2000, se recunoaşte faptul că autorul Dumitru B Ion a avut în proprietate suprafața solicitată de petentă, suprafață expropriată prin Decretul 175 din 17.07.1989, iar, în prezent, suprafața de teren respectivă face parte din domeniul public.*

De asemenea, ne arăta petenta, în aceiaşi zonă s-a reconstituit dreptul de proprietate pentru o serie de persoane, deşi terenul a fost expropriat tot prin Decretul 175/1989, punând-o astfel într-o situație de inferioritate față de vecinii de lot, mai mult, pe suprafața de teren solicitată de petentă a fost ulterior construită o parcare.

Demersurile Avocatului Poporului:

Având în vedere cele de mai sus şi exprimându-ne nedumerirea față da adresele sus menționate, solicitam primarului Oraşului Balş ca, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (2) din Constituția României şi art. 4 din Legea nr. 35/1997 să ne transmită, în termenul legal de 30 de zile, următoarele documente:

1. *Documente din care să rezulte situația juridică a terenului la 01.01.1990*
2. *Documente din care să rezulte situația juridică actuală a terenului, inclusiv data la care a fost trecut în domeniul public.*
3. *Schița cadastrală a zonei înainte de 1989 şi actuală cu ştampila "vizat spre neschimbare"*
4. *Autorizația de construire a parcării însoțită de documentația aferentă, inclusiv documentele de proprietate asupra terenului.*
5. *Documentele care au stat la baza eliberării autorizației de funcționare pentru chioşcurile amplasate în zonă, inclusiv documentele de proprietate, închiriere sau concesionare a terenului însoțite (în cazul închirierii sau concesionării) de documentele pe baza cărora sau închiriat sau concesionat suprafețele de teren.*
6. *Documentele care au stat la baza reconstituirii dreptului de proprietate pentru vecinii de lot cărora li s-a reconstituit acest drept.*

În urma demersurilor făcute de instituția noastră, am primit, din partea primăriei Balş, răspunsul solicitat, cu nr. 9233 din 26.09.2000, în posesia căruia a

intrat şi petentul, din cuprinsul căruia a rezultat că suprafaţa de teren solicitată a fost expropriată prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 175 din 17.07.2000, în prezent, aparţine domeniului public al Oraşului Balş prin Hotărârea de Guvern nr. 878 din 30.09.1996, ca atare reconstituirea dreptului de proprietate, prevăzut de Legea nr. 18/1991 republicată, nu se poate face.

Soluţionare:

De asemenea, în vederea soluţionării problemelor arătate în cerere, s-au efectuat două deplasări la faţa locului, în urma cărora s-a încheiat o notă de constatare din care rezultă că problemele arătate în cerere urmează să fie soluţionate după apariţia cadrului legislativ necesar.

3.1.8.4. Revendicarea unor terenuri libere de construcţii, preluate de stat prin naţionalizare

Au existat cazuri în care deşi petiţionarii solicitau comisiilor de fond funciar, reconstituirea dreptului de proprietate asupra unor terenuri în temeiul art. 35 din Legea fondului funciar, din documentele deţinute de autorităţi rezulta că acesta au fost preluate de stat prin naţionalizare împreună cu alte imobile, apreciindu-se astfel că retrocedarea acestora va fi reglementată printr-o lege specială

Dosar nr. 756/2000
Obiect: *revendicarea teren art. 36 din Legea nr. 18/1991*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petiţionarului:

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 1919 din 22. 05. 2000, doamna I.G.M. domiciliată în Bucureşti, ne sesizează că, deşi a întreprins numeroase demersuri în vederea reconstituirii dreptului de proprietate asupra terenului intravilan ce a aparţinut tatălui domniei-sale, comisia locală de fond funciar i-a refuzat acordarea acestuia.

Demersurile Avocatului Poporului:

Ca atare, în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 35/1997 ne-am adresat Primarului oraşului Breaza pentru a afla punctul său de vedere.

În răspunsul său, primăria ne-a informat asupra că terenul în cauză aparţine spitalului din localitate.

De asemenea, din răspunsul transmis de către autoritatea susmenţionată a rezultat faptul că nu există un act care să ateste preluarea terenului.

Soluţionare:

Ca atare, având în vedere faptul că terenul nu face obiectul Legii nr. 18/1991, fiind preluat prin naţionalizare, dosarul a fost închis.

Dosar nr.789/1999
Obiect: *revendicarea teren art. 36 din Legea nr. 18/1991*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petiţionarului:

La data de 4.10.1999, doamna D.S. împreună cu sora sa C.H .domiciliate în municipiul Slatina, judeţul Olt, ne aduc la cunoştinţă refuzul primăriei Craiova de a le răspunde cu privire la o cerere făcută în baza Legii nr. 18/1991.

Instituţia Avocatul Poporului s-a adresat în două rânduri autorităţii în cauză, neprimind nici un răspuns oficial.

Totuşi la data de 14.12.1999, petentele primesc un răspuns din partea Primăriei Municipiului Craiova prin care li se aduce la cunoştinţă faptul că cererea prin care au solicitat restituirea terenului moştenit de la tatăl lor a fost respinsă de către comisia locală de aplicare a Legii nr. 18/1991 întrucât nu se încadrează în prevederile acestei legi deoarece a fost trecut în proprietatea statului prin naţionalizare.

3.1.9. Probleme privind protecţia mediului

3.1.9.1. Generalităţi

Dintre plângerile examinate în acest domeniu, majoritatea se referă la poluarea sub diverse forme, care creează riscuri pentru sănătate sau disconfort în cadrul aşezărilor umane.

Din informaţiile care ne-au fost transmise rezultă că acordarea autorizaţiilor de mediu şi a celor sanitare se face pe baza unor studii de impact superficiale, fapt confirmat şi de reclamaţiile apărute ulterior din partea cetăţenilor lezaţi de desfăşurarea activităţilor autorizate.

Există cazuri în care în fostele spaţii comerciale amplasate la parterul blocurilor sunt autorizate activităţi ce reclamă folosirea unor utilaje industriale, iar acestea produc zgomote şi vibraţii la un nivel ridicat, constatate ulterior la verificarea efectuată de organele de specialitate. Zgomotele şi vibraţiile pot afecta nu numai confortul locatarilor, ci şi însăşi rezistenţa clădirii.

În multe din cazuri se încheie procese verbale de constatare şi se dispun măsuri pentru limitarea factorilor poluanţi, astfel încât ele să se încadreze în normele legale, fără a se menţiona însă termene în care să se realizeze lucrările. Măsurătorile sonometrice se fac fie la ore irelevante din punct de vedere al nivelului de zgomot, sau al producerii de disconfort, în condiţiile în care petiţionarii reclamă un nivel de zgomot ridicat în timpul nopţii, iar măsurătorile sunt efectuate în timpul zilei.

Apreciem că prin eliberarea autorizațiilor de funcționare unor societăți comerciale ce desfăşoară activități destinate publicului (baruri, discoteci, restaurante) în timpul nopții, în vecinătatea locuințelor ori, uneori, la calcanul acestora, în spații improprii, indiferent de lucrările de izolare fonică, reprezintă o încălcare a dreptului la un mediu sănătos.

De asemenea, s-a creat o practică a Agențiilor de Mediu ca ele să-şi decline competența către Inspectoratele de Sănătate Publică, deşi Legea nr. 137/1995 privind protecția mediului le-a conferit competențe şi sancțiuni, inclusiv posibilitatea suspendării activității celor ce încalcă normele privind protecția mediului.

Potrivit art. 60 din Legea nr. 137/1995, în procesul de dezvoltare social-economică, al planurilor de urbanism şi amenajare a teritoriului şi a localităților este obligatorie **respectarea principiilor ecologice, pentru asigurarea unui mediu de viață sănătos**; consiliile locale răspund pentru reglementarea, inclusiv prin interzicerea, temporară sau permanentă, a desfăşurării unor activități generatoare de disconfort pentru populație în anumite zone ale localităților, cu predominanță a spațiilor de locuit, zone destinate tratamentului, odihnei, recreării şi agrementului.

În ciuda acestor dispoziții legale, care le creează obligații, consiliile locale evită să se implice, afişând o atitudine de reținere față de problemele legate de protecția mediului.

Apreciem că se impune îmbunătățirea legislației referitoare la protecția aşezărilor umane care să unifice toate normele legale în acest sens.

3.1.9.2. Cazuri reprezentative

Dosar nr. 714/2000

Obiect: *protecția mediului şi a aşezărilor umane.*

Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția noastră cu nr. 2196 din 12. 06. 2000, doamna B. F., cu domiciliul în comuna Ghimeş – Făget, județul Bacău, ne-a sesizat în legătură cu următoarea situație:

În spatele casei domniei-sale se află o stradă ce duce la un atelier de prelucrare a materialului lemnos şi pe care circulă autovehicule de mare tonaj (în special tiruri, afirma petenta). Doamna B. F. ne preciza că, din cauza acestui trafic rutier care se desfăşoară cu regularitate, acoperişul casei sale şi gardurile au suferit deteriorări. În consecință, petenta s-a adresat, în primăvara anului 1999, primăriei comunei Ghimeş – Făget, cu o cerere prin care solicita amplasarea în zonă a unui indicator de circulație care să interzică accesul autovehiculelor având o greutate de peste 1,5 tone. Doamna B. F. ne preciza însă că acest demers rămăsese fără nici un

rezultat, nefiind luată vreo măsură de stopare a degradării continue nu numai a casei sale, dar şi a imobilelor vecine.

Or, potrivit dispoziţiilor art. 61 lit. b) din Legea protecţiei mediului nr. 137/1995, republicată, consiliile locale răspund pentru amplasarea căilor şi mijloacelor de transport şi a altor obiective şi activităţi, fără a se prejudicia salubritatea, ambientul, spaţiile de odihnă, tratament şi recreere, starea de sănătate şi de confort a populaţiei. În acelaşi sens sunt şi prevederile de la lit. e) a art. 61, care permit consiliului local să dispună reglementarea, inclusiv prin interzicerea, temporară sau permanentă, a accesului anumitor tipuri de autovehicule sau a desfăşurării unor activităţi generatoare de disconfort pentru populaţie în anumite zone ale localităţilor cu predominanţa spaţiilor de locuit.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia prezentată şi în lumina textelor legale susmenţionate, ne-am adresat, la data de 24. 07. 2000, Consiliului local al comunei Ghimeş – Făget, solicitând, în temeiul dispoziţiilor art. 4 şi art. 21 din Legea nr. 35/1997, să fim informaţi în legătură cu motivele pentru care nu fuseseră luate măsuri de stopare a deteriorării casei petentei ca urmare a traficului de autovehicule grele ce se desfăşura în apropiere.

Întrucât nu s-a răspuns sesizării noastre în termenul prevăzut de lege, am revenit la data de 27. 10. 2000, primind, în urma acestui nou demers, adresa cu nr. 3140 din 15. 11. 2000, prin care ni s-a făcut cunoscut că întârzierea trimiterii unui răspuns avea drept cauză alegerile locale organizate în vara anului 2000.

Soluţionare

În urma demersurilor noastre ni s-a comunicat că reprezentanţii primăriei se deplasaseră la faţa locului în vederea soluţionării cazului sesizat de instituţia noastră. Cu acest prilej, vecinului spre al cărui atelier de tâmplărie se deplasau tirurile i s-a pus în vedere că pe strada respectivă era interzis accesul autovehiculelor de mare tonaj.

Am mai fost informaţi că, în limita posibilităţilor bugetare, Primăria comunei Ghimeş - Făget urma să instaleze un indicator care să interzică traficul rutier al autovehiculelor grele în acea zonă.

Dosar nr. 862/2000

Obiect: *mediu – prejudicii cauzate de o activitate cu caracter industrial situată în apropierea unor locuinţe*

Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 2298 din 21.06.2000, doamna M.S. din oraşul Covasna ne sesizează asupra prejudiciilor ce îi sunt aduse

de S.C. "B." S.R.L. prin activitatea cu caracter industrial pe care o desfăşoară în imediata vecinătate a locuinţei sale.

Din numeroasele documente ataşate cererii sale rezultă că, în urma controalelor efectuate de către Inspecţia de Sănătate Publică a judeţului Covasna, s-a stabilit că respectiva societate comercială nu încalcă prevederile legale în domeniu.

În adresa Prefecturii judeţului Covasna nr. 3733/25.05.1999 către petentă se specifică faptul că S.C. "B."S.R.L. şi-a asumat obligaţia de a muta depozitul de materiale pe un alt amplasament. În cererea sa petenta afirmă însă că activitatea poluatoare nu a încetat, continuând să-i producă prejudicii.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele prezentate în acest memoriu, în temeiul art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, ne-am adresat Prefecturii Judeţului Covasna de la care am solicitat informaţii cu privire la situaţia respectivă. Am cerut totodată să se verifice dacă obligaţiile asumate către S.C. "B." S.R.L. au fost îndeplinite, şi să ne fie comunicate măsurile luate pentru rezolvarea acesteia.

În urma acestui demers am primit din partea Prefecturii judeţului Covasna adresa cu nr. 7235/26.10.2000 din cuprinsul căreia reiese că problemele sesizate petentei au fost soluţionate favorabil acesteia.

Ataşată la această adresă se află o altă adresă a Agenţiei de Protecţie a Mediului Sfântu Gheorghe adresată Prefecturii din care reiese că măsurile dispuse de către Agenţia de Protecţie a Mediului şi Direcţia de Sănătate Publică din cadrul Primăriei Covasna au fost realizate integral, în consecinţă confortul familiei M. fiind asigurat şi cazul fiind considerat închis.

În urma unei discuţii telefonice cu petenta, am fost informaţi că doamna M.S. nu consideră situaţia sa ca fiind soluţionată, intenţionând să se adreseze justiţiei.

Conform opiniei sale, autorităţile administraţiei publice fac o interpretare arbitrară a legii. Conform Ordinului Ministerului Sănătăţii nr. 536/1997, între ferestrele locuinţei şi perimetrul unităţii producătoare de zgomot trebuie să existe o distanţă de 15 m. Din adresele autorităţilor publice reiese că această prevedere este respectată, între ferestrele locuinţei şi peretele atelierului în care se desfăşoară procesul tehnologic existând o distanţă de 15 m .

Petenta consideră însă că perimetrul unităţii este delimitat de gardul acesteia, între acesta şi ferestrele locuinţei sale fiind o distanţă de numai 6 m.

Soluţionare

Raportat la acest punct de vedere, organele administraţiei publice au dispus, şi S.C. "B." S.R.L. s-a conformat, ca procesul de încărcare-descărcare a materialelor de construcţii să se realizeze în curtea atelierului, pe partea opusă locuinţei petentei, în acest mod între locul de încărcare-descăracare şi ferestrele petentei fiind o distanţă de 18 m.

Doamna M.S. insistă însă că o interpretarea corectă a legii este aceea prin care se consideră ca perimetru al unității gardul acesteia.

Comentariu

Diferendul existent în acest dosar între administrația publică şi petiționarul care în final optează pentru a-şi soluționa problema pe cale judecătorească arată caracterul ambiguu al anumitor prevederi legale, ambiguitate care permite interpretarea lor diferită.

Pentru prevenirea unor asemenea situații este necesar ca prevederile legislației să fie cât mai clare cu putință pentru a exclude aprecierea subiectivă a persoanelor care fac interpretarea.

Dosar nr. 1089/2000

Obiect: *nerespectarea normelor juridice privind protecția mediului*

Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 3603 din 5.10.2000, doamna M.D., domiciliată în municipiul Constanța, ne-a sesizat cu privire la împiedicarea folosinței paşnice a locuinței, prin activitatea unui bar situat în acelaşi imobil cu petiționara. Este vorba despre poluare fonică intensă.

Astfel, conform informațiilor cuprinse în memoriu, R.A. "Confort urban" (fostă ICRAL) a atribuit un spațiu din imobilul situat la adresa mai sus menționată administratorului S.C. "A.I." S.R.L., în cadrul căreia funcționează barul, numitul A.S., în temeiul contractului de închiriere nr. 3811/9.07.1990.

În urma controalelor efectuate de Primăria Constanța şi fosta ICRAL, s-a inițiat procedura evacuării din imobil a pârâtului A.S., obținându-se pronunțarea Sentinței civile nr. 4638/17.07.1998, rămasă definitivă prin respingerea recursului de către Tribunalul Constanța.

Conform afirmațiilor petiționarei, părțile reclamante din proces au renunțat la executarea respectivei hotărâri judecătoreşti.

Mai mult, în ciuda reclamațiilor vecinilor vizând tulburarea liniştii publice, Consiliul Local al municipiului Constanța decide, prin trei hotărâri succesive, prelungirea contractului de închiriere până la data de 07.04.2004.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de susținerile petiționarei, potrivit cărora spațiul închiriat ar fi avut dintotdeauna destinație de locuit, iar imobilul în cauză ar fi fost naționalizat, am formulat o adresă către Consiliul local al municipiului Constanța, solicitând următoarele:

- informații cu privire la regimul juridic al imobilului;

- luarea măsurilor legale ce se impun pentru rezolvarea cererii, ţinând cont de atribuţiile care revin consiliilor locale, conform art. 20 alin. 2, lit. g), h) şi t) din Legea nr. 69/1991, republicată.

În acest context, am enumerat câteva dintre dispoziţiile cu aplicabilitate în acest caz, şi anume:

- Legea nr. 137/1995 (a protecţiei mediului) şi art. 41 alin. 6 din Constituţie impun oricărui proprietar respectarea obligaţiilor privind protecţia mediului şi asigurarea bunei vecinătăţi;

- în spiritul acestui principiu constituţional, sunt şi reglementările cuprinse în Legea nr. 114/1996 (Legea locuinţei) care acordă posibilitatea proprietarului de a solicita rezilierea contractului de închiriere atunci când chiriaşul are un comportament care face imposibilă convieţuirea, sau împiedică folosirea normală a locuinţei (art. 24 lit. b).

În astfel de cazuri, proprietarul poate solicita instanţei de judecată stabilirea unor măsuri (inclusiv evacuarea) pentru folosirea normală a imobilului de către proprietari şi chiriaşi, deopotrivă (art. 36).

Pe de altă parte, în ceea ce priveşte schimbarea destinaţiei locuinţelor "este necesar avizul favorabil al proprietarilor şi, după caz, al titularilor contractelor de închiriere din locuinţele cu care se învecinează (...) spaţiul supus schimbării" (art. 64).

Soluţionare

Dosarul fiind deschis la data de 8.11.2000, se află în continuare în aşteptarea unui răspuns din partea autorităţii publice locale competente în cauză.

3.1.10. Probleme privind urbanismul şi amenajarea teritoriului

Dosar 704/1999
Obiect: *neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti în domeniul urbanismului şi disciplinei în construcţii*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2287 din 16.06.1999, doamna B.M. din Comuna Târşolţ, judeţul Satu - Mare, ne-a sesizat asupra faptului că primarul comunei Târşolt a eliberat o autorizaţie de construcţie pentru domnul P.G., din Comuna Târşolţ, deşi există o Sentinţă civilă pronunţată de Judecătoria Negreşti-Oaş, precum şi o Decizie civilă a Tribunalului Satu – Mare, care dispun sistarea execuţiei construcţiei respective până la clarificarea de către justiţie a situaţiei juridice a terenului pe care se construieşte.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele prezentate în acest memoriu, în temeiul art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, ne-am adresat primarului comunei Târşolt solicitând să ni se comunice poziția autorității locale în legătură cu această situaţie şi, în măsura în care se impune, luarea măsurilor necesare pentru rezolvarea ei, în conformitate cu prevederile legii.

Soluționare

În urma demersului nostru, am primit din partea acestui organ al administrației publice adresa nr. 12 din 6.01.2000 din cuprinsul căreia reiese că Primăria Comunei Târşolț a luat măsurile legale în vederea anulării autorizației de construcție cu privire la care am fost sesizați.

Reiterăm faptul că nerespectarea unei hotărâri judecătoreşti constituie o infracțiune şi de aceea, în situația în care se continuă executarea unei construcții împotriva celor stabilite printr-o decizie a instanțelor judecătoreşti, petiționara ar fi avut posibilitatea să depună o plângere penală împotriva persoanei care nu respectă hotărârea.

Dosar nr. 830/2000

Obiect: *amenajarea teritoriului şi disciplina în construcții*

Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 2400 din 29.06.2000, doamna B.M., domiciliată în municipiul Bucureşti, ne-a sesizat în legătură cu situația existentă la parterul imobilului în care locuieşte, mai exact între scara C şi D, unde se află amplasat un spațiu comercial în care s-au efectuat de-a lungul timpului o serie de modificări care au afectat structura de rezistență a blocului.

Astfel, cu toate că petiționara a informat autoritățile locale competente despre problemele la care facem referire, şi anume prin cererea nr. 2291/A8/10.03.2000 adresată Primăriei capitalei şi, respectiv cererea cu nr. 37226/13.03.2000 către Primăria sector 6, toate aceste demersuri au rămas fără răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca atare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1997, am solicitat Primăriei sect. 6 să ne comunice în termenul prevăzut de lege dacă modificările efectuate la parterul imobilului în cauză au fost autorizate de către organele abilitate în acest sens, precum şi măsurile legale pe care aceasta preconiza a le întreprinde în vederea rezolvării cazului doamnei B.M.

Soluționare

Ca urmare a demersului întreprins de către instituția noastră, am primit din partea Direcției Inspecția Generală – Serviciul Disciplina în Construcții din cadrul Primăriei sectorului 6, adresa nr. 48.138 din data de 4.09.2000, prin care ni se comunică faptul că, în urma controlului efectuat în imobilul situat în b-dul Timişoara nr. 69, s-a constatat că în incinta spațiului comercial la care petiționara face referire în memoriul său s-au efectuat compartimentări uşoare, conform Autorizației de Construire nr. 22T/12.06.2000, eliberată de către Primăria Municipiului Bucureşti.

În această situație, întrucât nu s-a constatat nici o încălcare a legii de către cei care fac obiectul plângerii petentei, şi nici vreo culpă din partea autorităților, am considerat ca fiind nejustificată o altă intervenție din partea instituției noastre.

Dosar nr. 905/2000

Obiect: *amenajarea teritoriului şi disciplina în construcții*

Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 2866 din 3.08.2000, domnul D.I., domiciliat în județul Vâlcea, comuna N.Bălcescu, ne-a sesizat în legătură cu nerespectarea normelor privind disciplina în construcții de către unele persoane fizice şi juridice, în speță patronul "Asociației Familiale", Radu Iulian, prin aceasta aducându-se atingere celorlalți cetățeni ai comunei.

Mai concret, petiționarul reclamă realizarea unor construcții neautorizate pe terenurile proprietate a domeniului public, obstrucționând prin acest fapt căile de acces către şcoală şi drumul public. Deşi a adus la cunoştința autorităților locale competente acest lucru, domnul D.I. ne informează că acestea nu au dat curs sesizărilor sale, nerăspunzându-i la petițiile pe care le-a adresat acestora.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția noastră către primarul comunei Nicolae Bălcescu, am primit răspunsul solicitat din partea autorității contactate. Ni s-a comunicat faptul că, urmare a deplasării efectuate la fața locului de către domnul Popa Vasile Stalin, primarul comunei N. Bălcescu, împreună cu viceprimarul Crânguş Alexandru, s-a constatat că pe domeniul public se găsesc depozitate materiale de construcții, nisip şi pământ.

Soluționare

Ca atare prin adresa nr. 2212/14.07.2000 cu destinatar domnul R.I., s-a dispus ridicarea de pe domeniul public în termen de 4 zile a materialelor depozitate, precum şi eliberarea terenului, fapt deja materializat.

Ulterior, o echipă de inspectori ai ICLPUAT Vâlcea a verificat pe teren aspectele sesizate de petiționar, constatând că domnul R.I. a executat o construcție

de magazin mixt, bar şi atelier de prestări servicii, în baza autorizaţiei de construcţie nr. 3/9.02.1995, eliberată de către Consiliul Judeţean Vâlcea.

Se menţionează faptul că în prezent lucrările sunt sistate din lipsa fondurilor, iar amplasarea construcţiei nu afectează domeniul public. Întrucât nu s-au utilizat materialele de construcţii prevăzute iniţial, prin adresa nr. 2381, Consiliul Judeţean a solicitat domnului R.I. reactualizarea taxei de autorizaţie.

Ca măsuri s-a dispus sistarea execuţiei lucrării respective, până la emiterea unei noi autorizaţii de construire. În caz contrar se vor aplica sancţiunile prevăzute de legislaţia în vigoare, Primăria asumându-şi sarcina de a urmări acest lucru.

Dosar nr. 1148/1999
Obiect: *tergiversarea avizării documentaţiilor de urbanism*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului*

Solicitarea petentului

Prin cererea cu nr. 4286 din 28.12.1999, domnul N.M., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne-a sesizat în legătură cu tergiversarea avizării documentaţiei relative la Planul Urbanistic de Detaliu elaborat la iniţiativa petiţionarului, în scopul amplasării în baterie a circa 50 de garaje tip din beton prefabricat, pe terenul viran din spatele blocurilor situate pe str. Drumul Taberei nr. 134-138.

Conform celor relatate în petiţie, se constata soluţionarea contradictorie a solicitării înregistrate la Serviciul de disciplină în construcţii - Sector 6 cu nr. 12/29.04.1997.

Astfel, prin Adresa nr. 53256/25.11.1997 emisă de S.U.A.T., i se aduce la cunoştinţă petentului că documentaţia a fost avizată favorabil "în varianta 1-3(70 module) de Comisia Tehnică de Urbanism a Sectorului 6", cu toate că obiectul cererii se referea la 50 de module.

Ulterior, prin Adresa nr. 48103/20.07.1998 Serviciul de Disciplină în Construcţii a Sectorului 6 comunică faptul că avizele necesare au fost obţinute de posesorii garajelor, iar documentaţia a fost înaintată la Primăria Municipiului Bucureşti pentru obţinerea certificatului de urbanism (care se eliberează în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii).

Petiţionarul susţinea că beneficiază de posturile pentru care a solicitat avizul şi alte persoane decât cele pe care le reprezintă.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea constatării situaţiei corespunzătoare realităţii, în conformitate cu art. 4 şi 21 din Legea nr. 35/1997, la data de 17.01.2000, ne-am adresat Primarului sectorului 6.

Întrucât nu ni s-a răspuns în termenul legal, am revenit cu o nouă adresă către aceeaşi autoritate, la data de 23.05.2000.

Dată fiind tăcerea autorității publice contactate, la data de 18.08.2000 am formulat o adresă către Primarul General al municipiului Bucureşti, solicitând informaţii în legătură cu emiterea certificatului de urbanism solicitat.

În urma acestui ultim demers, am primit adresa nr. 338/18.09.2000, în care ni se comunică inexistența unei documentații de urbanism depusă pentru garajele din Drumul Taberei nr. 134-136.

Totodată, ni se face cunoscut că, prin Dispoziția nr. 1333/24.08.2000 a Primarului General al municipiului Bucureşti şi prin Hotărârea Consiliului General al municipiului Bucureşti nr. 160/01.06.2000, a fost sistată amplasarea construcțiilor provizorii pe domeniul public al municipiului Bucureşti pentru o perioadă de 1 an.

Date fiind informațiile furnizate de această autoritate, cât şi refuzul Primarului sectorului 6 de a da curs solicitărilor noastre, la data de 09.11.2000 ne-am deplasat la fața locului, în vederea constatării situației corespunzătoare realității.

Urmare a discuțiilor purtate cu reprezentanții Serviciului Disciplină în Construcții şi ai Serviciului Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, aflate în subordinea Consiliului Local al sectorului 6, precum şi din analiza actelor puse la dispoziție s-au desprins câteva concluzii:

- prin Hotărârea nr. 13 din 26.02.1998 a Consiliului Local al sectorului 6 au fost aprobate planurile urbanistice de detaliu cuprinse în borderoul nr. 16, anexa nr. 2, în care a fost înscrisă la poziția 11 şi cererea de avizare formulată de Asociația de locatari din blocurile 717/714, pentru amplasarea a 24 de module în Drumul Taberei nr. 134-138;

- *se precizează că numărul de module a fost redus datorită existenței parcajelor şi a rețelelor edilitare;*
- *hotărârea mai sus menționată a fost validată de Prefectura municipiului Bucureşti;*
- *conform adresei nr. 48103/20.07.1998 emisă de Serviciul Disciplină în Construcții, documentația necesară pentru amplasarea garajelor din baterie a fost înaintată la Primăria Municipiului Bucureşti în vederea obținerii certificatului de urbanism;*
- *urmare a unui protocol încheiat cu Consiliul General. al Municipiului Bucureşti-Direcția Generală. de Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, în martie –aprilie 1998 s-a procedat la reanalizarea documentațiilor aprobate anterior la nivelul sectorului 6. Ca atare, Comisia Tehnică a Consiliului Local al sectorului 6 a dat aviz nefavorabil pentru Planul Urbanistic de Detaliu inițiat de petiționar (adresa nr. 49498/15.10.1998, emisă de Serviciul de urbanism şi Amenajarea Teritoriului - sector 6).*

Conform informațiilor furnizate de reprezentanții serviciilor contactate, o parte dintre persoanele al căror mandatar este petiționarul, au continuat demersurile pentru obținerea avizelor legale pe cont propriu.

Pe de altă parte, prin procedura de avizare inițiată de domnul N.M. se pare că a fost vizată, în principal, intrarea în legalitate cu privire la garajele deja construite pe domeniul privat al sectorului 6, urmărindu-se, de fapt, obținerea retroactivă a unor autorizații de construcție.

În plus, petiționarul deținuse două garaje pe care le-a înstrăinat în anii 1997-1998, prin contracte autentificate, ceea ce dovedeşte intenția pe care am prezumat-o mai sus

Soluționare

Am comunicat petiționarului aspectele relatate mai sus, informându-l totodată asupra limitelor de competență ale instituției noastre, întrucât orice litigii dintre cetățeni şi autoritățile publice pot fi soluționate doar de instanțele de contencios administrativ.

Având în vedere circumstanțele actuale, existente la nivelul întregului municipiu Bucureşti, am considerat cazul închis, iar reluarea demersurilor va fi posibilă în măsura în care reglementările viitoare din domeniul urbanismului şi al disciplinei în construcții o vor permite.

Comentariu

În acest caz a fost necesară deplasarea unei echipe din partea instituției Avocatul Poporului la sediul autorității respective.

Abia în urma intervenției la nivelul viceprimarului sectorului 6 s-a reuşit obținerea unui răspuns scris provenind de la Serviciul Disciplină în Construcții şi de Serviciul Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, aflate în subordinea Consiliului Local al sectorului 6.

Față de momentul deschiderii dosarului, la 17.01.2000, apreciem că s-a tergiversat o perioadă îndelungată rezolvarea, favorabilă sau nu, a cazului prezentat, de către autoritățile competente, fapt de natură să accentueze caracterul abuziv al exercitării atribuțiilor ce revin acestora, nu doar față de alte autorități, cum este şi Avocatul Poporului, dar mai ales față de cetățeni, fiind astfel încălcat în mod flagrant dreptul de petiționare garantat în art. 47 din Constituția României.

O altă problemă ridicată în acest caz a fost procedura complicată de avizare a documentațiilor de urbanism. Astfel, ne exprimăm rezerva față de impunerea unei obligații, derogatorii de la normativele în vigoare, de a obține Planul Urbanistic de Detaliu anterior eliberării certificatului de urbanism, fapt de natură să atragă cheltuieli nejustificate din partea solicitanților, în cazul avizării nefavorabile a documentației prezentate, aşa cum au decurs de altfel, lucrurile şi în dosarul respectiv.

Sperăm că, prin intrarea în vigoare şi aplicarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 231/2000, aplicarea acestei proceduri abuzive, de interpretare excesivă a unor texte de lege lacunar reglementate, nu va mai persista.

3.1.11. Recomandări ale avocatului poporului în domeniul aplicării legii fondului funciar, însuşite de autorităţi

Dosar nr. 658/2000
Obiect: *tergiversarea emiterii titlului de proprietate, neexecutare hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată cu nr. 1992 din 26.05.2000, doamna C.R.–A., domiciliată în municipiul Câmpina, judeţul Prahova, ne sesiza asupra faptului că la nivelul Comisiei Judeţene pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 se tergiversează în mod nejustificat eliberarea titlului de proprietate ce i se cuvine, în conformitate cu documentaţia întocmită de Comisia locală Bărcăneşti şi cu documentele doveditoare ale dreptului de proprietate.

În susţinerea afirmaţiilor, petiţionara ne anexa la petiţie următoarele documente :

1. Titlu de proprietate nr. 706793, eliberat în conformitate cu prevederile Decretului Lege nr. 187/1945 pentru înfăptuirea reformei agrare;

2. Procesul verbal de punere in posesie, încheiat la data de 01.03.1947.

3. Adeverinţa de proprietar, nr. 18 din 29.08.1991, eliberată de Comisia locală Bărcăneşti;

4. Proces verbal de punere în posesie, încheiat la data de 18.09.1991 de Comisia locală Bărcăneşti, însoţit de schiţa de amplasare a terenului;

5. Proces verbal de punere în posesie (fişă de punere în posesie), nr. 209 din 15.01.1999, încheiat în conformitate cu dispozitivul Sentinţei Civile nr. 151 din 05.07.1996, pronunţată de Curtea de Apel Ploieşt;i

6. Sentinţa Civilă nr. 151 din 05.07.1996, pronunţată de Curtea de Apel Ploieşti, prin dispozitivul căreia obligă Comisia Judeţeană Prahova să emită titlul de proprietate doamnei C.R.–A.

Petenta făcea referire şi la o solicitare a Prefecturii Prahova, exprimată în adresa nr. C 665 dosar III/A/10, prin care se dorea ca, pentru eliberarea titlului de proprietate, să fie depusă la documentaţia întocmită de Comisia locală Bărcăneşti şi schiţa de amplasament ce însoţea procesul verbal de punere în posesie din anul 1947.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Din examinarea documentelor reieşea faptul că o astfel de solicitare nu este justificată, deoarece nu Comisia judeţeană este abilitată, prin lege, să stabilească amplasamentele suprafeţelor de teren ce urmează a fi reconstituite, ci Comisia locală, iar aceasta a întocmit schiţa de amplasament, precum a stabilit şi

vecinătăţile, în sensul în care s-a pronunţat şi Curtea Supremă de Justiţie, prin Decizia nr. 1/1997, în Secţii Unite.

Totodată, pe parcela de teren în care se află şi terenul petentei a fost emis un titlu de proprietate, cu nr. 68697 din 23.07.1997, chiar în condiţiile în care Comisia judeţeană motiva tergiversarea eliberării titlurilor de proprietate prin existenţe unui litigiu la instanţele de judecată.

Regia Autonomă "Cai de Rasă", implicată şi ea în acest caz, nu putea face dovada dreptului de proprietate asupra suprafeţei de teren solicitată de reclamantă, cu referire directă la amplasamentul parcelei pentru care se solicită reconstituirea dreptului de proprietate. Regia susţinea că i s-a atribuit o anume suprafaţă de teren prin Hotărâre de Guvern, fără, însă, să poată specifica şi amplasamentul acelei suprafeţe. În aceste condiţii Comisia Judeţeană nu era împiedicată să elibereze titlurile de proprietate pentru parcela respectivă.

Chiar şi în condiţiile în care pe rolul instanţelor de judecată ar fi existat un proces între Comisia Judeţeană şi Regia Autonomă, Comisia judeţeană era obligată să-şi exercite atribuţiile conferite de Legea nr. 18/1991 şi Regulamentul de aplicare al acesteia, deoarece Regia din urmă nu putea dovedi dreptul de proprietate pentru parcela respectivă.

În acest caz Comisia trebuia să emită titlul de proprietate în conformitate cu dispoziţiile Sentinţei Civile, nr. 151 din 05.07.1996, pronunţată de Curtea de Apel Ploieşti şi documentaţia întocmită de Comisia locală Bărcăneşti.

De altfel, petenta susţinea că stăpâneşte suprafaţa de teren respectivă încă din anul 1991, fără ca posesia să fie tulburată. În aceste condiţii este greu de susţinut că parcela de teren respectivă aparţine Regiei Autonome " Cai de Rasă ".

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere cele de mai sus şi ţinând cont de faptul că petenta a fost lipsită, într-un mod nejustificat, de toate atributele dreptului de proprietate, o lungă perioadă de timp, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) şi (2) şi art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, am emis RECOMANDAREA nr. 35/2000 ce cuprindea următoarele dispoziţii:

1. *Să se procedeze la întocmirea şi eliberarea titlului de proprietate în favoarea doamnei C.R.–A., în conformitate cu dispozitivul Sentinţei Civile nr. 151 din 05.07.1996, pronunţată de Curtea de Apel Ploieşti şi documentaţia tehnică întocmită de Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 Bărcăneşti.*
2. *Să se aducă la cunoştinţă, în termenul legal de 30 de zile, despre ducerea la îndeplinire a prezentei recomandări.*

Deoarece nu am primit răspunsul solicitat, în termenul legal de 30 de zile, ne-am găsit în situaţia de a reaminti preşedintelui Comisiei judeţene pentru aplicarea Legii nr.18/1991 că, în conformitate cu art. 56 din Constituţia României, avea obligaţia să

asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuţiilor sale, şi, în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 35/1997, avea obligaţia să ia măsurile necesare pentru înlăturarea ilegalităţilor constatate şi să informeze despre aceasta pe avocatul poporului.

De asemenea, am solicitat ca recomandarea noastră să fie adusă la cunoştinţa tuturor membrilor Comisiei Judeţene, şi să fim informaţi în legătură cu punctul de vedere al fiecărui membru în parte.

Soluţionare

În urma demersurilor efectuate de instituţia Avocatul Poporului şi a celor două deplasări la faţa locului, precum şi în urma discuţiilor purtate cu preşedintele Comisiei judeţene şi secretarul acesteia s-a constatat disponibilitatea acestora de a pune în aplicare recomandarea avocatului poporului, ceea ce de altfel s-a întâmplat şi confirmat prin adresa cu nr. 4446 din 28.11.2000.

Având în vedere faptul că problemele doamnei C.R.-A. au fost soluţionate favorabil, iar aceasta a luat la cunoştinţă despre aceasta, confirmând telefonic acest lucru, am considerat cazul închis.

Dispoziţii încălcate:

Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

Dosar nr. 1162/1999

Obiect: *tergiversare/refuz reconstituire drept de proprietate.*

Titular: *Departamentul pentru administraţie publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecţia mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 4152 din 16. 12. 1999, domnul N.G., domiciliat în municipiul Craiova, judeţul Dolj şi doamna S. E., domiciliată în municipiul Ploieşti, judeţul Prahova, ne-au sesizat în legătură cu faptul că, deşi depuseseră actele necesare redobândirii suprafeţei de 126 mp situată în str. Păltiniş nr. 71C, ce aparţinuse părinţilor lor, precum şi a terenului de 1000 mp din str. Reforma Agrară nr. 123, în calitate de moştenitori ai unchiului lor, Comisia municipală de aplicare a Legii nr. 18/1991 tergiversa ori refuza înaintarea documentaţiei în vederea emiterii ordinului prefectului.

În ceea ce privea terenul din str. Păltiniş, domnul N. G. afirma că, deşi comisia de fond funciar îi comunicase, prin adresa nr. 862 din 26. 10. 1999, admiterea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate, propunerea nu fusese încă înaintată Prefecturii Judeţului Dolj, deoarece trebuia ca, în prealabil, să fie supusă dezbaterii Consiliului local; de menţionat că această procedură a constituit

obiectul mai multor plângeri adresate instituţiei noastre de persoane din municipiul Craiova.

În legătură cu terenul aflat în str. Reforma Agrară nr. 123, domnul N. G. susţinea că, în ciuda faptului că terenului îi erau aplicabile prevederile art. 36 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, comisia de fond funciar îi refuzase restituirea pe motiv că terenul era afectat de lucrări publice – zone verzi, parc, dotări mobilier urban, lucrări care, după afirmaţiile petiţionarului, nu existau în realitate.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de această situaţie, ne-am adresat, la data de 17. 01. 2000, primarului Municipiului Craiova, solicitând ca, în conformitate cu dispoziţiile art. 21 coroborate cu cele ale art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, să ni se comunice temeiul legal în baza căruia propunerile Comisiei municipale de aplicare a Legii nr. 18/1991 în cazurile prevăzute de art. 36 alin. (5) erau supuse aprobării Consiliului local, în condiţiile în care prin art. 36 alin. (6) coroborat cu art. 116 se conferă primăriei, respectiv comisiilor de fond funciar, dreptul de a propune şi de a efectua operaţiunile de reconstituire a dreptului de proprietate.

Am subliniat în sesizarea trimisă că, în lipsa unui temei legal, apreciam că practicarea unor astfel de proceduri era de natură să tergiverseze nejustificat retrocedarea către foştii proprietari a terenurilor ce le aparţinuseră.

De asemenea, am mai solicitat să ni se transmită, în copie xerox, documentele din care rezulta că terenul din str. Reforma Agrară era afectat de lucrări publice, documente pe baza cărora comisia de fond funciar se pronunţase în sensul nerestituirii terenului.

Prin adresa nr. 117 din 10. 02. 2000, Primăria Municipiului Craiova ne-a comunicat că propunerile de atribuire în proprietate privată a terenurilor în conformitate cu prevederile alin. (2), (3) şi (5) ale art. 36 din Legea nr. 18/1991, republicată, erau supuse analizei Consiliului local în temeiul dispoziţiilor art. 20 lit. g şi art. 84 din Legea nr. 69/1991 privind administraţia publică locală, modificată şi completată prin Legea nr. 24/1996, potrivit cu care administrarea domeniului public şi privat intră în competenţa exclusivă a consiliilor locale.

Analizând actele dosarului, adresele autorităţii în cauză, precum şi în urma informaţiilor obţinute cu prilejul deplasărilor efectuate la faţa locului de către reprezentanţii instituţiei noastre, ne-am menţinut opinia conform căreia modul de interpretare a dispoziţiilor Legii fondului funciar era de natură să ducă la tergiversarea nejustificată a retrocedării către foştii proprietari a terenurilor ce le aparţinuseră.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

Pentru acest motiv, am emis Recomandarea nr. 4 din 29. 02. 2000, în care am arătat că temeiul juridic invocat de Primăria Municipiului Craiova nu constituia o corectă încadrare juridică, în condiţiile existenţei unor prevederi speciale cuprinse în art. 36 alin. 6 coroborat cu art. 116 din Legea nr. 18/1991, republicată, care derogă de la principiul general al atribuţiilor stabilite de Legea nr. 69/1991.

Astfel, conform dispoziţiilor art. 116 din Legea fondului funciar,

"(1) Comisiile comunale, orăşeneşti şi municipale, constituite potrivit prevederilor art. 12, vor efectua lucrările şi operaţiunile stabilite de lege, din competenţa lor, indiferent dacă se reconstituie sau se constituie dreptul de proprietate ori se restituie terenuri prin ordinul prefectului, înaintând aceste lucrări, după caz, comisiilor judeţene sau prefectului, în vederea eliberării titlurilor de proprietate, respectiv emiterii ordinului prefectului.

(2) Comisiile prevăzute la alin. (1) vor efectua operaţiunile de punere în posesie, întocmind în acest scop procese-verbale pe care le vor înainta comisiilor judeţene."

Ca atare, legiuitorul a prevăzut în mod expres că, în ceea ce priveşte aplicarea Legii nr. 18/1991 şi indiferent dacă se restituie terenuri prin ordinul prefectului – deci şi terenuri retrocedate în temeiul art. 36 din lege – comisiile comunale, orăşeneşti şi municipale urmau să-şi păstreze competenţele conferite prin lege, înaintând documentaţiile, după caz, comisiilor judeţene sau prefectului, fără a exista vreo prevedere derogatorie de la competenţele ori atribuţiile stabilite în sarcina comisiilor locale.

Din cuprinsul Legii fondului funciar rezultă că, în situaţiile în care legiuitorul a dorit să dea anumite competenţe consiliului local, a făcut-o în mod expres, cum este cazul art. 83 alin. (3) din lege – care se referă la atribuirea unui teren în compensare – şi nicidecum în ipoteza terenurilor revendicate.

De altfel, chiar comisia locală de fond funciar are în structura sa, potrivit Regulamentului de aplicare a Legii nr. 18/1991, republicat, atât specialişti, cât şi reprezentanţi ai consiliilor locale.

În lumina argumentelor expuse mai sus, precum şi în temeiul prevederilor art. 20 coroborate cu cele ale art. 22 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, am solicitat Primăriei Municipiului Craiova următoarele:

1. Să depună diligenţele necesare în vederea reanalizării procedurii consacrate de această autoritate, în scopul interpretării corecte a dispoziţiilor Legii nr. 18/1991 în ceea ce priveşte atribuţiile comisiilor locale, în sensul renunţării la măsura supunerii aprobării Consiliului local al Municipiului Craiova a propunerilor comisiei locale de aplicare a legii fondului funciar având ca obiect atribuirea terenurilor intravilane în conformitate cu art. 36 din lege.

2. Informarea instituţiei noastre, în termenul prevăzut de lege, în legătură cu măsurile şi demersurile întreprinse în vederea respectării recomandării emise.

Recomandarea a fost înaintată şi Prefecturii Judeţului Dolj, care, prin adresa nr. 790 din 13. 03. 2000, ne-a informat că urma să depună toate diligenţele pentru aplicarea corectă a dispoziţiilor art. 116 din Legea nr. 18/1991.

Ca urmare a faptului că această recomandare nu numai că nu a fost însuşită de către autoritatea în cauză, dar în şedinţa ordinară a Consiliului local al Municipiului Craiova din data de 30. 03. 2000 a fost discutat proiectul de hotărâre

privind înființarea unei Comisii de analiză a propunerilor înaintate către Prefectura Județului Dolj, conform Legii nr. 18/1991, republicată, şi constatând că înființarea unei astfel de comisii nu avea şi nu are un temei legal, excedând legea specială, care reglementează expres procedura de reconstituire a dreptului de proprietate, instituția noastră a emis Recomandarea nr. 10 din 6. 04. 2000.

Prin această nouă recomandare am solicitat Prefectului Județului Dolj ca, în temeiul atribuțiilor ce îi sunt conferite ca garant guvernamental în respectarea legilor şi a ordinii publice, să analizeze situația expusă şi întreprindă măsurile ce se impuneau, în conformitate cu art. 111 din Legea nr. 69/1991, republicată.

Soluționare

În urma intervențiilor noastre, Primăria Municipiului Craiova şi-a însuşit punctul de vedere exprimat de instituția noastră, adoptând în acest sens Hotărârea nr. 2/2000, prin care se recunoaşte competența materială a comisiilor locale în realizarea procedurii stabilite de art. 36 alin. (6) din Legea nr. 18/1991, republicată.

Prin aceeaşi hotărâre s-a aprobat transmiterea către Prefectura Județului Dolj a documentației privind atribuirea în proprietate privată a terenurilor cuprinse în anexa hotărârii, printre persoanele cărora urma să le fie restituite suprafețele revendicate aflându-se şi petiționarii.

Dosar nr. 330 / 2000
Obiect: *tergiversarea reconstituirii dreptului de proprietate*
Titular: *Departamentul pentru administrație publică locală şi centrală, urbanism amenajarea teritoriului şi protecția mediului.*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția noastră, cu nr. 830 din 03.03.2000, doamna I. S. domiciliată în Municipiul Bucureşti, sector 6 şi doamna T. A., domiciliată în Municipiul Bucureşti, sector 1, ne sesiza asupra tergiversării reconstituirii dreptului de proprietate, de către Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 din comuna Măgura, asupra unor suprafețe de teren, în conformitate cu documentele care dovedesc acest drept, precum şi în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

În fapt, petentele ne arătau că, deşi au depus diligențele necesare pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra unor suprafețe de teren curți construcții şi grădini, în suprafață de 6810 mp. şi 4130 mp. teren arabil, ambele suprafețe fiind situate în intravilanul satului Unguriu, comuna Măgura, în conformitate cu sentința civilă nr. 2058/1992, pronunțată de judecătoria Pătârlagele, până în acest moment documentația necesară eliberării titlului de proprietate nu a fost întocmită.

De asemenea, petentele ne arătau că, ulterior, au depus nenumărate cereri împreună cu documentele doveditoare ale dreptului de proprietate, prin care arătau

că pe lângă suprafeţele de teren prevăzute de sentinţa civilă nr. 2058/1992, autorul M. D. a mai avut în proprietate şi alte suprafeţe de teren, cereri la care nu s-a primit răspuns.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

În urma deplasării la faţa locului a reprezentanţilor instituţiei Avocatul Poporului, s-a constatat că nu a fost întocmită documentaţia necesară eliberării titlului de proprietate motivându-se că pentru una dintre suprafeţele de teren sus menţionate petentele se aflau în litigiu cu alte persoane fizice.

Motivarea tergiversării reconstituirii dreptului de proprietate nu este în conformitate cu prevederile legale în vigoare, deoarece persoanele fizice cu care petentele se aflau în litigiu nu au putut prezenta acte doveditoare ale dreptului de proprietate pentru suprafeţele de teren pe care le ocupau, mai mult chiar actele de dare în plată emise de C.A.P. Măgura şi titlurile de proprietate, în mare grabă emise de Comisia locala si Comisia judeţeană, au fost anulate prin încheierea de admitere în principiu, rămasă definitivă prin respingerea recursului (Decizia civilă nr. 401 din 5 martie 1993) şi sentinţa civilă nr. 57 din 09.01.1998 rămasă definitivă prin respingerea apelului si a recursului.

Aşadar, în condiţiile în care nu ar fi trebuit să se ajungă în situaţia prezentată mai sus deoarece, aşa cum am arătat, încă din anul 1993 actele de dare în plată, emise într-un mod cel puţin curios, au fost anulate, ulterior s-au emis titlurile de proprietate (în anul 1994), titluri care au fost şi ele anulate, considerăm că cel puţin din anul 1998 şi până în prezent a existat suficient timp pentru întocmirea documentaţiei necesare eliberării titlului de proprietate.

Motivaţia că cele două persoane fizice care ocupă terenul petentelor au construcţii ridicate pe teren nu poate fi reţinută deoarece acestea au ridicat construcţiile după anul 1990, respectiv după data la care petentele au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate şi chiar în timpul în care pe rolul instanţelor judecătoreşti se aflau procese pentru anularea actelor de dare în plată şi a titlurilor de proprietate.

Situaţia juridică a construcţiilor respective revine în exclusivitate părţilor, pe cale amiabilă sau autorităţii judecătoreşti.

Având în vedere cele de mai sus şi ţinând cont de faptul că petentele au fost lipsite, într-un mod nejustificat, de beneficiul proprietăţii o lungă perioadă de timp, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) şi (2) şi art. 22 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, s-a emis o recomandare privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra suprafeţelor de teren a doamnei I. S. şi doamnei T. A. în conformitate cu dispozitivul sentinţei judecătoreşti nr. 2058 din 21 octombrie 1992, pronunţată de judecătoria Pătîrlagele, precum şi cu celelalte documente ce dovedesc dreptul de proprietate.

Soluţionare

Recomandarea emisă de avocatul poporului a fost însuşită de autoritatea în cauză.

Dispoziţii încălcate:
Art. 17 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului
Art. 1 alin. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale

3.2. Probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii

3.2.1. Consideraţii generale

În cadrul clasificării drepturilor fundamentale cetăţeneşti oglindite în Constituţia România şi în dispoziţiile unor documente internaţionale o categorie importantă o constituie acele drepturi fundamentale ce au ca obiect asigurarea dezvoltării materiale, aşa cum este cazul dreptului de proprietate, a dreptului la muncă, la asigurări sociale, precum şi a dreptului la ocrotirea sănătăţii.

Sănătatea

Sănătatea reprezintă una din cele mai serioase probleme tratate de Avocatul Poporului. Actele normative emise în vederea stabilirii cadrului juridic pentru serviciile publice de asistenţă medicală umană preventivă, curativă, de recuperare şi de urgenţă, precum şi stabilirea condiţiilor de acordare a asistenţei medicale pentru asiguraţi sunt destul de numeroase. Cererile primite de Avocatul Poporului referitoare la aplicarea acestora relevă însă atât o lipsă de cunoaştere a conţinutului lor de către cetăţeni, cât şi o aplicare imperfectă a lor de către autorităţile publice.

Procedura de prescriere, de vindere şi de decontare a medicamentelor cu sau fără contribuţie personală a fost reglementată având la bază noi principii, emise de Casa Naţională de Asigurări de Sănătate. Consumul de medicamente, perioada de prescriere şi numărul lor determinat prin fiecare consultaţie sunt elemente relative. Toate situaţiile incerte care, adesea, au generat refuzul sau tergiversarea prestării de servicii pentru populaţie se circumscriu competenţei Avocatului Poporului.

Pensiile

Pensiile constituie un alt domeniu important al activităţii Avocatului Poporului, un număr mare a cererilor primite fiind legat de acest obiect. Legea specială prevede, într-o manieră explicită, condiţiile care determină dreptul la pensie şi modul în care este realizată baza de calcul. Adesea în practică intervin acte şi fapte administrative de natură a provoca prejudicii persoanelor care au legal dreptul la pensie.

Protecţia proprietăţii private

O altă importantă categorie de cereri este reprezentată de problemele **protecţiei proprietăţii private.** În această direcţie cele mai numeroase cereri sunt acelea care vizează maniera în care sunt aplicate prevederile legale în vigoare. În mod special este vorba de reglementarea situaţiei juridice a acelor imobile cu destinaţia de locuinţe care au devenit proprietate de stat după data de 6 martie 1945. În procesul de cercetare a cererilor primite ne-am confruntat, în repetate rânduri, cu situaţii în care funcţionarul public era în culpă sau administraţia publică era responsabilă de starea acestor lucruri.

Există situații când se poate vorbi de o tendință de tergiversare a acțiunilor necesare satisfacerii cererilor legitime ale cetățeanului atunci când acesta invocă dreptul conferit prin lege. Destul de des administrația publică invocă anumite interpretări a căror consecință duce la întârzierea sau, mai rău, chiar la refuzul de a răspunde la o cerere întemeiată.

Se poate remarca de asemenea lipsa unei reglementări clare, precise, conformă legii privind situația juridică a imobilelor intrate în proprietatea statului, în sensul inexistenței unor raporturi juridice între comisiile constituite pentru aplicarea acestei legi şi unitățile specializate în vânzarea de imobile. Această lipsă de comunicare a determinat rezolvarea tardivă a cererilor cetățenilor.

Cetățenii - captivi ai monopolului pe care îl reprezintă administrația

Apreciem că, şi în aceste domenii, cetățenii sunt, de multe ori, captivi ai monopolului pe care îl reprezintă administrația, întrucât în toate domeniile de activitate unde guvernul administrează drepturile sau avantajele individului acesta nu poate opta pentru un alt furnizor de servicii.

Întrucât administrația nu cunoaşte concurența, apare riscul prestării unor servicii clientelare sau tendința de a hotărî unilateral, de a satisface sistemul care a creat-o, fără a ține cont de respectarea legii şi de calitatea serviciilor prestate. Cetățeanul rămâne astfel dezarmat în fața multiplicării palierelor ierarhice care pot deresponsabiliza funcționarii, precum şi a numeroaselor (şi adesea contradictoriilor) acte normative în vigoare.

Lipsa de mijloace

Am constatat că, în contextul economico-social actual, mulți cetățeni nu dispun de mijloacele financiare adecvate pentru a-şi asigura serviciile unui profesionist în vederea valorificării drepturilor legitime. În acelaşi timp, statul dispune de mijloace financiare cvasi-nelimitate, de experți şi de avocați a căror arsenal de mijloace nu se pot niciodată compara cu cele ale unui simplu cetățean.

Atâta timp cât cetățeanul este în dezacord cu administrația, confruntându-se cu o aparență de omnipotență, acesta are sentimentul de vulnerabilitate socială şi de inferioritate. Atitudinea cetățeanului în raport cu administrația este generată de insecuritate, mai ales la persoanele vârstnice şi la cele care, în ocazii anterioare, au fost confruntați cu experiențe traumatizante în lupta cu administrația publică.

Se constată existența unor cazuri în care cetățeanul nu este informat sau nu înțelege normele impuse de administrație, fiind puțin sau deloc şcolarizat. De cele mai multe ori el are impresia că experiența, limbajul şi cunoştințele administrației îl depăşesc şi că nu va avea niciodată câştig de cauză, sfârşind prin a-şi vedea drepturile sale compromise sau paralizate.

În sfârşit, dezechilibru dintre cetățean şi administrație generează injustiție, abuz de putere şi violarea drepturilor fundamentale.

3.2.2. Probleme privind sănătatea

3.2.2.1. Sistemul de protecţie a sănătăţii. Consideraţii generale

Potrivit prevederilor art. 1 alin. 1 din Legea nr. 145/1997 a asigurărilor sociale de sănătate, asigurarea de sănătate reprezintă principalul sistem de ocrotire a sănătăţii populaţiei.

Dreptul la ocrotirea sănătăţii este consacrat de art. 33 din Constituţia României, potrivit căruia:

- dreptul la ocrotirea sănătăţii este garantat;
- statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei şi sănătăţii publice;
- organizarea asistenţei medicale şi a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate şi recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale şi a activităţilor paramedicale, precum şi alte măsuri de protecţie a sănătăţii fizice şi mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.

3.2.2.2. Documente internaţionale în domeniu

Acest drept constituţional valorifică, la rândul său, dispoziţiile unor acte internaţionale în materia sănătăţii. Astfel, art. 25 pct. 1 din **Declaraţia universală a drepturilor omului**, adoptată de Adunarea Generala a O.N.U. la 10 decembrie 1948, prevede că orice persoană are dreptul la un nivel de viaţă corespunzător asigurării sănătăţii sale, la îngrijire medicală şi la serviciile sociale necesare.

Pactul internaţional cu privire la drepturile economice, sociale si culturale, adoptat de către Adunarea Generala a O.N.U. la 19 decembrie 1966, consacră în art. 9 dreptul pe care îl are orice persoană la securitate socială, inclusiv asigurări sociale. În art. 12 din acest pact se reglementează dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de cea mai bună sănătate fizică şi mintală pe care o poate atinge, în baza unor măsuri concrete precum crearea de condiţii care să asigure tuturor servicii medicale şi un ajutor medical în caz de boală.

3.2.2.3. Autorităţi competente

Ministerul Sănătăţii, în calitatea sa de autoritate centrală de stat în domeniul asigurării, promovării şi ocrotirii sănătăţii populaţiei, este abilitat să supravegheze respectarea legislaţiei în domeniu pentru garantarea dreptului la asistenţă medicală, colaborând în acest scop cu Casa Naţională de Asigurări de Sănătate, Colegiul Medicilor din România, Colegiul Farmaciştilor din România, autorităţile publice locale şi cu alte instituţii cu atribuţii în domeniu.

Condiţiile în care se acordă asistenţa medicală se stabilesc anual prin Contract – cadru. Cu toate acestea, în primul semestru al anului 2000 asistenţa medicală a fost acordată pe baza legislaţiei aplicabile anului 1999.

În ceea ce priveşte acordarea asistenţei medicale de specialitate din ambulatoriu, aceasta se asigură de medicii de specialitate acreditaţi precum şi de alt personal acreditat, în unităţi sanitare organizate conform Ordonanţei Guvernului nr.

124/1998, cu modificările şi completările ulterioare, autorizate şi/sau acreditate potrivit dispoziţiilor legale.

3.2.2.4. Serviciile medicale

Serviciile medicale din asistenţa medicală ambulatorie de specialitate se acordă asiguraţilor în baza contractului de furnizare de servicii medicale, care se încheie între unităţile sanitare de asistenţă medicală de specialitate şi casele de asigurări de sănătate, indiferent dacă unitatea sanitară are contract de furnizare de servicii medicale cu o alta casă de asigurări de sănătate decât cea la care s-a virat contribuţia la Fondul de asigurări sociale de sănătate pentru asiguraţii care beneficiază de aceste servicii medicale. Spitalele care au în structura lor unităţi sanitare de asistenta medicala ambulatorie de specialitate încheie contracte separate cu casele de asigurări de sănătate pentru acest tip de activitate, în care se prevede în mod distinct suma aferentă acestor activităţi.

Lista cuprinzând serviciile medicale de specialitate şi alte activităţi prestate de medicul de specialitate acreditat din ambulatoriu se stabileşte prin norme.

Serviciile medicale spitaliceşti se acordă asiguraţilor pe baza recomandării medicului de familie acreditat sau a medicului de specialitate acreditat, precum şi în cazuri de urgente medico-chirurgicale, fără a fi necesar alt aviz. Spitalele sunt obligate sa acorde asistenţa medicală persoanelor asigurate şi în cazul în care pentru acestea s-a virat contribuţia la o altă casa de asigurări de sănătate decât cea cu care spitalele au încheiat contracte de furnizare de servicii medicale.

Asistenţa medicală de urgenţă se acordă în toate cazurile de îmbolnăviri care, prin dezechilibrul funcţiilor vitale, pun în pericol viaţa bolnavului.

3.2.2.5. Accesul la medicamentaţie

Asiguraţii au dreptul la medicamente cu sau fără contribuţie personală în tratamentul ambulatoriu, pe bază de prescripţie medicală eliberată de medicii care au încheiat contract de furnizare de servicii medicale cu casele de asigurări de sănătate, indiferent dacă farmacia are contract cu alta casa de asigurări de sănătate decât cea la care îşi virează contribuţia asiguratul.

Decontarea medicamentelor prescrise în tratamentul ambulatoriu cu sau fără contribuţie personală se face în baza contractului de furnizare de servicii farmaceutice, încheiat între casele de asigurări de sănătate şi farmacii. Preţurile de referinţă ale medicamentelor cu contribuţie personală, de care beneficiază asiguraţii pe baza de prescripţie medicală, se stabilesc de Casa Naţională de Asigurări de Sănătate, cu consultarea Colegiului Farmaciştilor din România si a Colegiului Medicilor din România.

Ministerul Sănătăţii, Casa Naţională de Asigurări de Sănătate, Colegiul Medicilor din România şi Colegiul Farmaciştilor din România au obligaţia ca, la 3 luni după publicarea listei cuprinzând denumirile comune internaţionale ale medicamentelor din Nomenclatorul de medicamente şi produse biologice de uz uman, de care beneficiază asiguraţii pe baza de prescripţie medicală, cu sau fără contribuţie

personală, în cazul în care aceasta nu poate fi susținută financiar sau nu corespunde nevoilor de asistență medicală, să analizeze situația şi să adopte măsurile care se impun pentru a asigura funcționarea în continuare a sistemului de compensare a medicamentelor.

Decontarea medicamentelor prescrise în tratamentul ambulatoriu se face pe baza prețurilor de referința în vigoare la data achiziționării medicamentului de către farmacie.

Gratuitățile privind asistența medicală şi medicamentele pentru categoriile de persoane ale căror drepturi sunt prevăzute de acte normative speciale, precum si costul unor dispozitive medicale destinate corectării şi recuperării deficientelor organice sau funcționale ori corectării unor deficiente fizice, prevăzute la art. 3 si 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 170/1999 privind acordarea, în mod gratuit, a asistentei medicale, medicamentelor şi protezelor pentru unele categorii de persoane prevăzute în legi speciale, se suporta din Fondul de asigurări sociale de sănătate.

Asigurații au dreptul la medicamente cu sau fără contribuție personală în tratamentul ambulatoriu, pe bază de prescripție medicală eliberată de medicii care au încheiat contract de furnizare de servicii medicale cu casele de asigurări de sănătate, indiferent dacă farmacia are contract cu alta casa de asigurări de sănătate decât cea la care îşi virează contribuția asiguratul.

3.2.2.6. Situațiile prezentate Avocatului Poporului

Situațiile concrete care ne-au fost semnalate au vizat:

- modul de eliberare şi decontare a produselor şi substanțelor stupefiante în tratamentul ambulatoriu;
- condițiile de acordare gratuită a medicamentelor;
- stabilirea unui plafon în limita căruia medicii de familie pot prescrie medicamente;
- salarizarea şi activitatea prestată de medicii de familie;
- aspecte referitoare la culpa medicală.

Multe din problemele ce ne-au fost aduse în atenție şi care au afectat o largă categorie de cetățeni au fost generate de blocarea fondurilor Casei Naționale de Asigurări de Sănătate de către Ministerul Finanțelor, ceea ce ilustrează deficiențele de organizare şi comunicare la nivel sistemului.

Acestor cauze li s-au adăugat cele privind lipsa disciplinei financiare, subfinanțarea relativă a sistemului sanitar, neachitarea de unele societăți a contribuției la asigurările sociale de sănătate, aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 24/2000 privind majorarea salariilor în condițiile în care aceste sume nu erau prevăzute în bugetul anului 2000.

O parte din cererile primite conțin propuneri de îmbunătățire a sistemului: schimbarea modului de finanțare a spitalelor, decontarea de către Casele județene de asigurări de sănătate a cazurilor de urgențe, dar neinternate, implicarea Ministerului Muncii şi Protecției Sociale şi a altor foruri în rezolvarea cazurilor sociale (copii

abandonați, bătrâni părăsiți ş. a.), finanțarea distinctă şi integrală a programelor de sănătate de către Ministerul Sănătății şi CNAS .

De asemenea, în repetate rânduri, s-a solicitat rediscutarea listei medicamentelor compensate şi gratuite.

Cazuri semnificative

3.2.2.6.1. Interpretarea abuzivă a textului de lege privind eliberarea medicamentelor cu regim special

Dosar nr. 165/2000
Obiect: *Interpretarea abuzivă a textului de lege privind eliberarea medicamentelor cu regim special*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Autosesizare

Pe baza informațiilor deținute în legătură cu refuzul unor prestatori de servicii medicale de a elibera beneficiarilor de asigurări sociale medicamentele prescrise de medicul specialist, cu respectarea regimului juridic special al produselor şi al substanțelor stupefiante utile în tratamentul unor afecțiuni ce nu pot fi influențate de altă medicație sau de alte mijloace terapeutice, Avocatul Poporului s-a autosesizat şi a întreprins o anchetă privind modul de eliberare şi decontare al produselor şi substanțelor stupefiante în tratamentul ambulatoriu.

Demersurile Avocatului Poporului

Din relațiile furnizate de prestatorii de servicii medicale a rezultat că, în principiu, se eliberează asiguraților toate medicamentele prescrise de medici cu respectarea legislației în vigoare privind modul de prescriere, eliberare şi de decontare a medicamentelor, de care beneficiază asigurații, pe bază de prescripție medicală, în tratamentul ambulatoriu, cu sau fără contribuție personală, suportate din Fondul asigurărilor sociale de sănătate.

Disfuncționalitățile apărute în practică în legătură cu eliberarea medicamentelor ce conțin stupefiante, au fost generate de refuzul Casei de Asigurări de Sănătate a Municipiului Bucureşti de a deconta medicamentele eliberate pe rețete cuprinzând doza maximă pe trei zile. În opinia acestei case de asigurări de sănătate, deşi legea nu prevede, ar fi necesară autorizație de deținere de stupefiante din partea bolnavilor chiar şi pentru doza prescrisă pentru o perioadă de cel mult 3 zile.

Cum stabilirea politicii în domeniul sănătății aparține Ministerului Sănătății, am solicitat punctul de vedere al acestei autorități publice centrale, care ne-a precizat că "farmacia poate elibera produse stupefiante pentru o perioadă de maximum 3 zile, pe flanchetă cu timbru sec, fără ca aceasta să fie însoțită de autorizație. Obligativitatea existenței autorizației de elaborări şi deținere de

medicamente stupefiante există numai în situaţia prescripţiei medicale cu timbru sec, ce conţine medicamente pentru o perioadă mai mare de 3 zile".

Soluţionare

În timpul anchetei s-a constatat că solicitarea numărului " autorizaţiei de stupefiant " pentru reţetele ce au fost emise de medicul specialist oncolog pe o perioadă mai mică de 10 zile, cât prevede legea specială în materie ca limită minimă pentru eliberarea de autorizaţie de stupefiant, este lipsită de suport legal, motiv pentru care s-a emis Recomandarea nr. 9/2000 în atenţia Consiliului de Administraţie al Casei Naţionale de Asigurări Sociale de Sănătate. Prin această recomandare, avocatul poporului a solicitat Consiliului de Administraţie al Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate să ordone caselor de asigurări de sănătate în subordine respectarea prevederilor legale în vigoare privind eliberarea produselor stupefiante pentru o perioadă de maximum 3 zile, pe bază de prescripţie medicală cu timbru sec şi să asigure resursele financiare necesare decontării reţetelor respinse la plată de casele de asigurări de sănătate judeţene şi a municipiului Bucureşti în cursul anului 1999 şi trimestrul I/2000.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 33 din Constituţia României, ale art. 62 din Instrucţiunile nr. 103/1970 pentru executarea prevederilor Legii nr. 73/1969 privind regimul produselor şi al substanţelor stupefiante, şi ale art. 25 pct. 1 din Declaraţia universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generala a Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Interpretarea abuzivă a textului de lege a creat artificial o disfuncţionalitate în eliberarea medicamentelor cu regim special, cu efecte deosebit de grave asupra stării sănătăţii bolnavilor respectivi.

Recomandarea făcută de Avocatul Poporului a rămas fără consecinţe juridice. În ceea ce priveşte decontarea reţetelor pentru medicamente eliberate legal de farmacii, acest aspect are conotaţie economică, depăşind competenţa instituţiei Avocatul Poporului.

3.2.2.6.2. ***Limitarea plafonului de prescriere a medicamentelor***

Dosar nr. 93/2000
Obiect: *Limitarea plafonului de prescriere a medicamentelor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului, un grup de 92 de beneficiari de asigurări de sănătate din municipiul Ploieşti ne-a sesizat în legătură cu memoriul depus la Casa Naţională de Asigurări de Sănătate sub nr. 275/AC din 2

februarie 2000, prin care semnala o serie de abuzuri în legătură cu acordarea medicamentelor eliberate fără contribuţie personală.

Astfel, petiţionarii susţin că prin Ordinul 630/16 septembrie 1999 au fost precizate bolile pentru care medicamentele ce se acordă pe bază de prescripţie medicală fără contribuţie personală, fără însă a se preciza în concret vreun medicament de care asiguratul să beneficieze pentru boala de care suferă. Se face referire în concret la diversele forme ale hepatitei şi la ciroza hepatică. Aceştia apreciază că situaţia relatată a rămas nerezolvată şi după apariţia Ordinului 788/190/1999 publicat pe 12 ianuarie 2000.

Într-o altă ordine de idei, petiţionarii semnalează faptul că a fost stabilit un plafon maxim de 7.000.000 lei pentru toţi medicii de familie în vederea eliberării reţetelor compensate şi gratuite. Cum un medic de familie are cca. 2000 de pacienţi, rezultă că fiecărui bolnav i se cuvin 3500 lei pentru procurarea medicamentelor, în condiţiile în care o tabletă de RICMONORM costă 7000 lei. În opinia domniilor lor, "fără a se ţine cont de numărul pacienţilor, a structurii pe vârstă a populaţiei şi a pacienţilor bolnavi cronici ce au nevoie de tratament permanent, nu se poate pune nici un plafon" pentru prescrierea reţetelor cu medicamente cu sau fără contribuţie personală.

Beneficiarii de asigurări de sănătate îşi exprimă nemulţumirea faţă de interzicerea dreptului de a elibera reţete medicilor de familie, pe o perioadă de 40 de zile, în condiţiile în care aceştia au depăşit plafonul stabilit de Casa de Asigurări de Sănătate a judeţului Prahova, apreciind că acest procedeu pune în pericol sănătatea bolnavilor cronici, care au nevoie permanent de medicamente.

Demersurile Avocatului Poporului

În aceste condiţii, am solicitat Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate să ne comunice punctul de vedere cu privire la situaţiile prezentate de cei 92 de petiţionari din municipiul Ploieşti precum şi măsurile legale luate pentru reglementarea acestora.

Soluţionare

La data de 15 martie 2000, Preşedintele Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate ne-a comunicat faptul că "în noua listă de medicamente ce se eliberează fără contribuţie din partea asiguraţilor este precizat pentru fiecare afecţiune care sunt medicamentele ce se eliberează gratuit. Data apariţiei acestei liste este luna aprilie, ea fiind deja semnată de Casa Naţională de Asigurări de Sănătate şi Ministerul Sănătăţii".

În legătură cu stabilirea unui plafon în limita căruia un medic poate prescrie medicamente, CNAS nu infirmă aspectul semnalat de petiţionari, ci susţine că plafonul de 3500 lei vizează pacienţii înscrişi pe listă. "Din studii efectuate s-a dovedit că într-o lună se prezintă la medicul de familie aproximativ 300 – 400 pacienţi, care beneficiază de întreaga sumă. Bineînţeles că orice îngrădire din motive economice a liberei practici medicale nu este binevenită, însă trebuie ţinut cont şi de faptul că suma destinată consumului de medicamente din fondul asigurărilor de sănătate este limitat prin buget.

În plus, viitorul Contract – cadru nu va mai permite plafonarea cheltuielilor, deşi Casa Naţională de Asigurări de Sănătate nu are modalităţi concrete de control excesiv al consumului de medicamente. Referitor la unele încălcări ale legalităţii în desfăşurarea activităţii Casei de Sănătate a judeţului Prahova, în perioada 9 – 10 martie 2000 s-a desfăşurat un control de fond al activităţii acestei unităţi."

Referitor la unele încălcări ale legalităţii în desfăşurarea activităţii Casei de Sănătate a judeţului Prahova, în perioada 9 – 10 martie 2000 s-a desfăşurat un control de fond al activităţii acestei unităţi."

Comentariu

Au fost încălcate prevederile art. 33 din Constituţia României, ale art. 25 pct. 1 din Declaraţia universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generala a Organizaţiei Naţiunilor Unite, şi ale art. 4 lit. a din Contractul cadru privind condiţiile acordării asistenţei medicale în cadrul sistemului asigurărilor sociale de sănătate pentru anul 2000.

Aspectele prezentate de petiţionari au fost analizate chiar de Casa Naţională de Asigurări de Sănătate care a reglementat disfuncţionalităţile sesizate de beneficiarii de asigurări de sănătate din Municipiul Ploieşti odată cu elaborarea Contractului cadru pe anul 2000.

3.2.2.6.3. Necunoaşterea legislaţiei privind activitatea medicului de familie

Dosar nr. 612/2000
Obiect: *Necunoaşterea legislaţiei privind activitatea medicului de familie*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului, domnul I. T., domiciliat în Bucureşti, a solicitat opinia instituţiei Avocatul Poporului cu privire la statutul juridic al medicilor de medicină generală ce-şi desfăşoară activitatea în spaţii deţinute în sistem " COMODAT", acreditaţi ca medici de familie, cât şi cu privire la posibilitatea prestării medicinii numai prin vizite la domiciliul bolnavului.

În opinia domniei sale, medicii de medicină generală se pot privatiza chiar şi în situaţia în care nu deţin un spaţiu corespunzător, prestarea activităţii operând prin vizite la domiciliul bolnavului, iar în lipsa unui text expres de lege, care să reglementeze statutul juridic al medicilor de familie autorizaţi să-şi desfăşoare activitatea în spaţii deţinute în regim de "comodat ", se poate considera că această categorie de medici prestează medicina în sistem privat.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru clarificarea problemei ne-am adresat Ministerului Sănătăţii.

Punctul de vedere al autorităţii

Nelămuririle petiţionarului au fost clarificate de Ministerul Sănătăţii - Direcţia generală politici de sănătate şi dezvoltare, care, ne precizează punctul său de vedere în sensul că, potrivit art. 3 alin. 2 din Legea nr. 74/1995 privind exercitarea profesiunii de medic, înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea colegiului medicilor din România, medicii care îşi desfăşoară activitatea în spaţii preluate în sistem de comodat exercită profesiunea umanitară şi liberală de medic, statutul lor nefiind diferenţiat în funcţie de natura contractului prin care este asigurat spaţiul necesar desfăşurării activităţii.

În opinia Ministerului Sănătăţii, sunt consideraţi ca prestând servicii medicale în sistem privat doar acei medici care s-au organizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/1990 privind societăţile comerciale, legislaţia în vigoare nepermiţând medicilor acreditaţi ca medici de familie să desfăşoare activităţi medicale prin vizite la domiciliul bolnavului, în lipsa unui spaţiu corespunzător.

Comentariu

Inexistenţa unei strategii privind reforma în domeniul sănătăţii creează situaţii confuze, cum este situaţia prezentată de petiţionar. După elaborarea Contractului cadru pe anul 2000, aspectele semnalate au fost clarificate.

3.2.2.6.4. Limitarea bolilor pentru care se acordă gratuit medicamente

Dosar nr. 241/2000

Obiect: *Limitarea bolilor pentru care se acordă gratuit medicamente*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului, domnul V. A. din municipiul Bucureşti, şi-a exprimat nemulţumirea în legătură cu omiterea bolnavilor cardiaci operaţi de pe lista bolilor pentru care se acordă medicamente gratuit.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru clarificarea situaţiei am solicitat relaţii Ministerului Sănătăţii şi Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate, în legătură cu măsurile pe care le au în vedere pentru rezolvarea situaţiei bolnavilor cardiaci operaţi.

În urma acestui demers Direcţia Generală a Asistenţei Medicale din cadrul Ministerului Sănătăţii ne comunică faptul că ea nu a fost consultată la alcătuirea formei finale a listei cu bolile ce beneficiază de tratament gratuit în ambulatoriu.

De asemenea, se menţionează că pentru rezolvarea situaţiei acestei categorii de bolnavi este necesară formarea unei comisii de experţi care să decidă medicaţia gratuită în ambulatoriu pentru pacienţii cu boli chirurgicale ale cordului.

În acest sens Direcţia Generală a Asistenţei Medicale a solicitat dl. prof. Dr. Dan Făgărăşanu, preşedintele Comisiei de chirurgie cardiovasculară şi dl. conf. Dr. Cezar Macarie, preşedintele Comisiei de Cardiologie, să transmită lista cu medicamentele gratuite necesară în ambulatoriu pacienţilor cu boli chirurgicale ale cordului.

Punctul de vedere al autorităţii

Cu privire la acelaşi aspect, Casa Naţională de Asigurări de Sănătate ne comunică faptul că, în prezent, conducerile M.S. şi C.N.A.S., sesizate atât de asiguraţii de sănătate, cât şi de diverse instituţii centrale, urmează să includă şi diagnosticul de intervenţie pe cord deschis pe lista afecţiunilor care beneficiază de gratuitate în tratamentul ambulatoriu precum şi un număr de câteva substanţe active folosite strict în tratamentul acestei afecţiuni.

Referitor la Ordinul Preşedintelui C.N.A.S., nr. 192/17.11.1999, acesta cuprinde cele 15 Programe Naţionale de Sănătate (P.N.S.) preluate pentru finanţare de la M.S., printre care şi P.N.S. nr. 15 pentru boli-cardiovasculare, care are drept coordonatori Institute şi Centre de boli cardio-vasculare din Bucureşti şi Spitalul de Urgenţă Floreasca.

Ele reprezintă de fapt o finanţare suplimentară acordată secţiilor de boli cardio-vasculare, având repartizate, conform programului, şi fonduri pentru "medicamente speciale". Astfel, un pacient externat sau care se prezintă în ambulatoriul de specialitate al spitalului (secţia de boli cardio-vasculare) ar putea ridica din farmacia spitalului anumite medicamente gratuite, fără a-i fi prescrise pe formulare tipizate, sub semnătură, această situaţie rămânând la latitudinea conducerii secţiei respective – în funcţie de fondurile disponibile.

Soluţionare

Deşi Casa Naţională de Asigurări de Sănătate ne-a comunicat faptul că intenţionează includerea diagnosticului de intervenţie pe cord deschis pe lista afecţiunilor care beneficiază de gratuitate în tratamentul ambulatoriu, acest diagnostic nu apare în Ordinul nr. 306/19 aprilie 2000 pentru aprobarea Listei cuprinzând bolile pentru care asiguraţii beneficiază, în tratamentul ambulatoriu, de medicamente eliberate fără contribuţie personală, decontate din Fondul de asigurări sociale de sănătate.

Ca atare, am formulat o nouă adresă către Casa Naţională de Asigurări de Sănătate, insistând în solicitarea de a găsi o soluţionare legală a situaţiei acestei categoriei de bolnavi.

Comentariu

Au fost încălcate prevederile art. 33 din Constituţia României şi cele ale art. 25 pct. 1 din Declaraţia universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generala a Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Chiar şi în situaţia în care cererea petiţionarului de a primi medicamente gratuit ar fi fost apreciată ca o cerere oportună şi justificată din punct de vedere economic, totuşi, în lipsa unui cadru juridic adecvat, avocatul poporului nu se poate substitui autorităţii competente să stabilească lista bolilor pentru care se acordă gratuit medicamente. În lipsa aceluiaşi cadru juridic, nu se poate vorbi nici despre un act administrativ ilegal prin care petiţionarul să fi fost lezat în drepturile sale.

3.2.2.6.5. Culpă medicală

Dosar nr. 236/2000
Obiect: Culpă medicală
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 998 din 15.03.2000, doamna B. A., domiciliată în municipiul Sighetu-Marmaţiei, ne-a sesizat în legătură cu următoarea situaţie:

La data de 4.03.1995 a fost internată de urgenţă în Secţia de Ortopedie a Spitalului Municipal Sighetu-Marmaţiei cu diagnosticul de fractură 1/3 inferioară femur drept. Ca tratament, s-a optat pentru tratament ortopedic cu extensie continuă timp de 3 săptămâni şi imobilizare în aparat ghipsat 6 săptămâni, după care a fost externată.

Se reinternează în data de 10.07.1995 când se descoperă evoluţia unei formaţiuni tumorale la nivelul focarului de fractură şi medicul Harsfalvi Tiberiu decide o intervenţie chirurgicală care se practică pe 19 iulie, efectuându-se chiuretarea tumorii. Întrucât rana a început să supureze, se mai efectuează încă 3 intervenţii chirurgicale. În acest timp, pacienta a cerut în repetate rânduri să fie transferată la Spitalul din Baia-Mare, dar trimiterea nu i-a fost acordată. După cea de-a patra operaţie starea pacientei s-a deteriorat grav fiind necesară transferarea acesteia la Spitalul Baia-Mare unde se decide amputaţia membrului lezat.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele relatate de petiţionară ne-am adresat Colegiului Judeţean al Medicilor Maramureş cu solicitarea de a ne transmite informaţiile de care dispun cu privire la acest caz.

Punctul de vedere al autorităţii

În urma acestui demers am primit o adresă potrivit căreia Consiliul Judeţean al Colegiului Medicilor, luând în discuţie şi analizând cazul doamnei B., consideră că în perioada cât a fost internată în secţia de Ortopedie a Spitalului Municipal Sighetu - Marmaţiei a beneficiat de tratament medical corect.

Decizia de tratare inițială ortopedică a fracturii a fost corectă, la fel şi decizia de a interveni chirurgical în momentul în care s-a constatat că tratamentul inițial nu a dat rezultatele dorite.

Îngrijirile medicale postoperatorii şi tratamentul medical au fost corect aplicate.

Dr. Harsfalvi Tiberiu a urmărit şi tratat împreună cu medicul şef de secție acest caz.

Datorită faptului că fractura s-a produs pe os patologic, evoluția a fost nefavorabilă motiv pentru care pacienta a fost transferată la secția de Ortopedie Traumatologie a Spitalului Județean Baia-Mare unde s-a practicat ca ultimă şi singură soluție amputația în țesut sănătos.

De asemenea, se specifică faptul că după intervenția chirurgicală starea generală s-a ameliorat rapid, bontul putând fi protezat precoce.

În toată perioada internării în serviciul de Ortopedie - Traumatologie Sighetu-Marmației cât şi în perioada cât a fost la domiciliu, pacienta avea posibilitatea de a se adresa unui alt serviciu de Ortopedie - Traumatologie, lucru pe care nu l-a făcut.

Soluționare

Colegiul Medicilor a luat în discuție de mai multe ori în anii precedenți cazul acesta, concluzionând că tratamentul medical aplicat a fost corect.

Se precizează că organele de poliție au anchetat cazul la sesizarea Parchetului de pe lângă Judecătoria Sighetu Marmației în urma reclamației depuse de doamna B.

Din probele administrate în dosarul nr. 241/P/1996 reiese că tratamentul medical aplicat a fost corect.

Dosar 472/2000

Obiectul: Culpă medicală

Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată sub nr. 1435 din 13 aprilie 2000, doamna P. C, domiciliată în Bucureşti, ne-a sesizat cu privire la conduita profesională a domnului doctor chirurg Silviu Constantinoiu şi a doamnei doctor anestezist Georgeta Rădulescu în cazul surorii sale, O. P., internată la data de 4.05.1999 cu diagnosticul de apendicită acută cu reacție peritoneală la Spitalul Clinic "Sfânta Maria" din Bucureşti şi care a decedat în urma operației la care a fost supusă.

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât din actele anexate cererii a reieşit că Departamentul de Jurisdicție şi Litigii Profesionale din cadrul Colegiului Medicilor Bucureşti a început o

investigaţie profesională cu privire la acest caz, ne-am adresat acestui organism solicitând să ne comunice care este stadiul de soluţionare a dosarului şi măsurile pe care le au în vedere pentru soluţionarea acestei situaţii în virtutea dispoziţiilor Legii nr. 74/1995.

Comisia de Disciplină din cadrul Departamentului de Jurisdicţie şi Litigii Profesionale ne aduce la cunoştinţă decizia nr. 66 din 21.09.1999 adoptată în dosarul nr. 167, potrivit căreia au fost audiaţi în cauză dr. Silviu Constantinoiu şi dr. Georgeta Rădulescu, medici implicaţi direct în cazul pacientei P. O. în vârstă de 20 de ani, internată şi operată pentru apendicită acută în Spitalul Clinic "Sf. Maria" din Bucureşti, decedată în timpul intervenţiei chirurgicale.

Din analiza datelor existente la dosar, s-a apreciat că punctul de plecare al accidentului letal l-a constituit probabil o imprevizibilă hipoxie, legată de drogurile anestezice, la a cărei tardivă sesizare a contribuit în mod decisiv lipsa mijloacelor adecvate de monitorizare. Investigaţiile preoperatorii cât şi examenul necroptic nu aduc argumente în favoarea unor leziuni cardiace preexistente. Indicaţia operatorie şi succesiunea gesturilor chirurgicale nu relevă elemente imputabile medicilor implicaţi.

Comisia de Disciplină a decis, de asemenea, că nu se poate reţine neglijenţă profesională în sarcina Dr. Georgeta Rădulescu.

Faţă de răspunsul primit, ne-am adresat Consiliului Naţional al Colegiului Medicilor cu solicitarea de a analiza oportunitatea reexaminării cazului Pătuleanu.

Soluţionare

În urma acestui demers, am primit din partea Departamentului de Jurisdicţie Profesională adresa nr. 1838/27.07.2000 prin care ni se comunică faptul că dosarul având ca obiect cazul Pătuleanu a fost repus în discuţie şi se află pe rol la Consiliul Naţional al Colegiului Medicilor.

În această adresă se menţionează că procedura în astfel de situaţii solicită un număr de expertize tehnice imparţiale, care sunt obţinute cu oarecare dificultate datorită faptului că organizaţia nu dispune încă de infrastructura necesară.

Am fost asiguraţi că, de îndată ce se va da o sentinţă în acest caz, vom fi informaţi oficial cu privire la aceasta.

Ulterior, în data de 6.09.2000, am primit o adresă prin care ni se comunică faptul că doamna dr. Rădulescu Georgeta a fost sancţionată cu mustrare internă de către Colegiul Medicilor Bucureşti.

Comisia Superioară de Disciplină a Colegiului medicilor din România, în urma analizării contestaţiei depuse de dr. Rădulescu, a hotărât (prin decizia nr. 59/22.08.2000), respingerea contestaţiei şi menţinerea sancţiunii, dosarul fiind închis.

Dosar nr. 877/2000
Obiect: *Culpă medicală*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului sub nr. 2888 din august 2000, domnul M. F. domiciliat în Municipiul Bucureşti, îşi exprimă nemulţumirea în legătură cu tratamentul de care a beneficiat în cadrul Căminului spital Pletoreşti fiul său, precum şi cu privire la efectuarea autopsiei fără acordul familiei acestuia.

Demersurile Avocatului Poporului

Din examinarea petiţiei rezultă că la data de 38 martie 1999, bolnavul M. A. F. a fost internat în Căminul spital de specialitate situat în comuna Pletoreşti judeţul Călăraşi, cu diagnosticul de "paraporeză pastică psihiatrică", prin afectarea numai a creierului. După internare, bolnavului i s-a administrat tratament corespunzător cu consecinţe favorabile, acesta devenind conştient. Ulterior, bolnavului nu i s-a mai administrat tratament şi alimentaţie corespunzătoare, ceea ce a condus, în opinia petentului, la decesul acestuia.

În acelaşi timp, petiţionarul îşi exprimă nemulţumirea în legătură cu efectuarea autopsiei defunctului, în condiţiile în care, domnia sa, la data de 11 aprilie 2000 şi-a manifestat în mod expres dezacordul pentru această intervenţie, deoarece la toate investigaţiile medicale a rezultat că organele interne ale fiului, sunt perfect sănătoase.

Soluţionare

În urma demersurilor efectuate, am primit de la Filiala Călăraşi a Colegiului Medicilor o adresă potrivit căreia pacientul in discuţie a fost tratat corect, neputându-se reţine culpă medicală în sarcina medicului curant. De asemenea, se precizează faptul că asupra cadavrului nu s-a efectuat autopsie.

Comentariu

Având în vedere că în sistemul nostru de drept singura autoritate abilitată prin lege să organizeze judecarea cazurilor de abateri de la normele de etică profesională şi de deontologie profesională, în calitate de organ de jurisdicţie profesională este Colegiul Medicilor, iar potrivit dispoziţiilor art. 12 alin. 2 din Legea nr. 74/1995 Colegiul Medicilor din România având autonomie instituţională, nu există posibilitatea vreunei imixtiuni în activitatea colegiului şi, în consecinţă, acest organism nu intră sub incidenţa sferei de competenţă a instituţiei noastre.

3.2.2.6.6. Perceperea nejustificată a unei sume fixe la eliberarea medicamentelor

Dosar nr. 318/2000
Obiect: *Perceperea nejustificată a unei sume fixe la eliberarea medicamentelor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Autosesizare

Din investigaţiile instituţiei noastre a reieşit că pentru fiecare medicament eliberat pe bază de prescripţie medicale, cu contribuţie personală din partea asiguraţilor, se percepe o sumă fixă de 2000 lei, în baza art. 24 din anexa 3 a Ordinului nr. 328/70 din 19 mai 1999 pentru aprobarea Listei denumirilor comune internaţionale (D.C.I.) şi produse biologice de uz uman de care beneficiază asiguraţii, pe bază de prescripţie medicală, în tratamentul ambulatoriu, cu sau fără contribuţie personală, şi a Modului de prescriere, eliberare şi de decontare a medicamentelor, emis de Ministerul Sănătăţii şi Casa Naţională de Asigurări de Sănătate care stipulează:

"Contribuţia personală a asiguratului pentru medicamentele eliberate pe bază de prescripţie medicală se compune din:

a) 40% din preţul de referinţă pentru medicamentele al căror preţ de vânzare cu amănuntul este mai mic de 50.000 lei, plus o sumă fixă de 2000 lei;
b) 20% din preţul de referinţă al medicamentelor al căror preţ de vânzare cu amănuntul este mai mare de 50.000 plus o sumă fixă de 2000 lei.

Suma de 2000 lei nu se aplică pentru medicamentele de pe prescripţiile a căror valoare totală, raportată la preţul de vânzare cu amănuntul, este mai mică de 10.000 lei. .....".

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru detalii referitoare la perceperea acestei sume am luat legătura personal cu diverse servicii din cadrul Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate, dar fără rezultat, întrucât nu ni s-au putut da informaţii referitoare la raţiunea perceperii acestei sume fixe pentru fiecare medicament eliberat în condiţiile precizate mai sus.

Faţă de situaţia prezentată, ne-am adresat Ministerului Sănătăţii şi Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate solicitând să ne comunice punctul de vedere faţă de cele mai sus relatate.

Soluţionare

În urma acestui demers, în data de 12 mai 2000 a fost emis, de către Ministerul Sănătăţii şi Casa Naţională de Asigurări de Sănătate, Ordinul nr. 307/49 din 19 aprilie 2000 pentru aprobarea listelor cuprinzând denumirile comune internaţionale (D.C.I.) ale medicamentelor din Nomenclatorul de medicamente şi produse biologice de uz uman, de care beneficiază asiguraţii, pe bază de prescripţie medicală, în tratamentul ambulatoriu, cu sau fără contribuţie personală, şi a modului de prescriere, eliberare şi de decontare a medicamentelor de care beneficiază

asiguraţii, cu sau fără contribuţie personală, suportate din Fondul asigurărilor sociale de sănătate.

Comentariu

Întrucât în prevederile acestui ordin nu se mai regăsesc dispoziţii privitoare la reţinerea sumei fixe de 2000 lei pentru fiecare medicament eliberat pe baza unei prescripţii medicale, cu contribuţie personală din partea asiguraţilor, dosarul a fost închis cu rezultatul urmărit prin demersurile instituţiei noastre.

3.2.3. Probleme privind protecţia persoanelor cu handicap

3.2.3.1. Acte normative

În Declaraţia persoanelor handicapate, proclamată de către Organizaţia Naţiunilor Unite în 1975, se precizează că termenul "handicapat" desemnează orice persoană aflată în incapacitate de a-şi asigura în totalitate sau în parte necesităţile unei vieţi individuale sau sociale normale, din cauza deficienţei congenitale ori din alte cauze, a incapacităţilor fizice sau mentale.

Constituţia României prevede în mod expres, în art. 46, faptul că persoanele handicapate se bucură de protecţie specială. Statul asigură realizarea unei politici naţionale de prevenire, de tratament, de readaptare, de învăţământ, de instruire şi de integrare socială a handicapaţilor, respectând drepturile şi îndatoririle ce revin părinţilor şi tutorilor.

Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, adoptată la 10 decembrie 1948 stipulează în cuprinsul art. 25 alin. 1 că "Orice persoană are dreptul la un nivel de viaţă corespunzător asigurării sănătăţii sale, bunăstării proprii şi a familiei, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare în caz de şomaj, de boală, de invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă ca urmare a unor împrejurări independente de voinţa sa."

Măsuri privind protecţia persoanelor cu handicap sunt prevăzute în Carta Socială Europeană, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, în art. 15 stipulându-se că "În vederea garantării exercitării efective de către persoanele handicapate, indiferent de vârstă, de natura şi de originea handicapului lor, a dreptului la autonomie, la integrare socială şi la participare la viaţa comunităţii, părţile se angajează, în special:

- să ia măsurile necesare pentru a furniza persoanelor handicapate o orientare, o educaţie şi o formare profesională în cadrul schemelor generale ori de câte ori este posibil sau, dacă nu este posibil, prin intermediul instituţiei specializate, publice sau private;
- să favorizeze accesul la angajare al acestor persoane, prin orice măsură susceptibilă să încurajeze patronii să angajeze şi să menţină în activitate persoane handicapate în mediul obişnuit de muncă şi să adapteze condiţiile de muncă la nevoile acestor persoane sau, atunci când din cauza handicapului

acest lucru nu este posibil, prin organizarea sau crearea de locuri de muncă protejate, în funcție de gradul de invaliditate. Aceste măsuri pot justifica, dacă este cazul, recurgerea la servicii specializate şi de însoțire;
- să favorizeze deplina lor integrare şi participare la viața socială, în special prin măsuri, inclusiv ajutoare tehnice, care vizează depăşirea dificultăților lor de comunicare şi de mobilitate şi care să le permită accesul la mijloacele de transport, la locuință, la activități culturale şi la petrecerea timpului liber."

Un prim pas în adaptarea legislației naționale din acest domeniu la legislația Uniunii Europene o reprezintă elaborarea şi aprobarea, în data de 30 iunie 1999 a **Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 102 privind protecția specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.** În momentul intrării sale în vigoare au fost abrogate Legea nr. 53/1992 privind protecția specială a persoanelor handicapate şi Legea nr. 57/1992 privind încadrarea în muncă a persoanelor handicapate.

Art. 1 al acestei ordonanțe stipulează că sunt persoane cu handicap acele persoane care au un dezavantaj datorat unor deficiențe fizice, senzoriale, psihice sau mentale, care le împiedică sau le limitează accesul normal şi în condiții de egalitate la viața socială, potrivit vârstei, sexului, factorilor sociali, materiali şi culturali, necesitând măsuri de protecție specială în vederea integrării lor sociale.

Protecția specială cuprinde măsurile ce urmează a fi luate în temeiul acestei ordonanțe de urgență, pentru exercitarea dreptului persoanelor cu handicap la un regim special de prevenire, de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire şi de integrare socială a acestei categorii de persoane.

Măsurile de protecție specială se aplică pe baza încadrării în categorii de persoane cu handicap. Încadrarea se face în raport cu gradul de handicap stabilit în urma evaluării efectuate de către comisiile de expertiză medicală a persoanelor cu handicap, potrivit criteriilor prevăzute în normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență, aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Încadrarea sau respingerea încadrării într-o categorie de persoane cu handicap, adulți şi copii, care necesită protecție specială în raport cu gradul de handicap, se atestă prin certificat emis de comisiile de expertiză medicală a persoanelor cu handicap.

În vederea modificării şi completării O.U.G. nr. 102/1999, Guvernul României a emis, în data de 27 aprilie **2000, Ordonanța de urgență nr. 40 pentru modificarea şi completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 102/1999 privind protecția specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap**, prin care au fost reglementate o serie de aspecte legate de drepturile copiilor şi adulților cu handicap. Astfel, au fost prevăzute o serie de drepturi suplimentare atât pentru copii cu handicap, cât şi pentru adulții cu handicap. De asemenea, au fost completate articolele privitoare la încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

Din punctul de vedere al conținutului său, O.U.G. nr. 102/1999 se aliniază standardelor europene în domeniul protecției speciale a persoanelor cu handicap cuprinzând pentru prima oară în România reglementări asupra:

1) înființării propriilor comisii de expertizare a persoanelor cu handicap:

Conform legislației anterioare aceste comisii funcționau pe lângă cabinetele de expertiză medicală şi recuperare a capacității de muncă din cadrul policlinicilor teritoriale, purtând denumirea de comisii de expertiză medicală şi recuperare a capacității de muncă. Aceste comisii emiteau certificate atât pentru încadrarea sau respingerea încadrării într-un grad de invaliditate, cât şi pentru încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap. În prezent comisiile de expertiză medicală şi recuperare a capacității de muncă emit certificate doar pentru încadrarea sau respingerea încadrării într-un grad de invaliditate.

Potrivit Ordinului nr. 153 din 14 decembrie 1999, Comisiile de expertiză medicală a persoanelor cu handicap au fost înființate la nivel județean şi la nivelul sectoarelor municipiului Bucureşti. Acestea sunt în coordonarea Comisiei superioare de expertiză medicală a persoanelor cu handicap şi funcționează în cadrul inspectoratelor de stat teritoriale pentru persoane cu handicap.

2) descentralizării treptate a serviciilor specializate adresate persoanelor cu handicap prin deplasarea spre comunitățile locale a responsabilității legate de plata salariilor pentru asistenții personali ai persoanelor cu handicap, precum şi asigurarea gratuității transportului;

Astfel, în Ordinul nr. 152 din 14 decembrie 1999 privind plata drepturilor salariale pentru asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav şi a transportului în comun pentru persoanele cu handicap şi pentru asistenții persoanele care beneficiază de aceasta conform legii, se precizează că, începând cu data de 1 ianuarie 2000, plata drepturilor salariale pentru asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav şi pentru asistenții personali care beneficiază de aceasta conform legii se preia de către consiliile locale în a căror circumscripție teritorială aceştia îşi au domiciliul.

Normele metodologice privind condițiile de încadrare, drepturile şi obligațiile asistentului personal al persoanei cu handicap au fost aprobate prin Hotărârea nr. 626 din 13 iulie 2000. În acestea se prevede că poate fi încadrată cu contract individual de muncă în funcția de asistent personal persoana care îndeplineşte următoarele condiții:

a) are vârsta minimă de 18 ani împliniți, iar dacă este la prima încadrare ca asistent personal, vârsta maximă de 50 de ani;

b) nu a fost condamnată pentru săvârşirea unei infracțiuni care ar face-o incompatibilă cu exercitarea funcției de asistent personal;

c) are capacitate deplină de exercițiu;

d) are o stare de sănătate corespunzătoare, atestată pe bază de examen medical de specialitate;

e) a absolvit cel puțin cursurile învățământului general obligatoriu;

f) semnează un angajament, ca act adițional la contractul individual de muncă, prin care îşi asumă răspunderea realizării integrale a prevederilor programului individual

de recuperare şi integrare socială a persoanei cu handicap grav, elaborat de comisiile de expertiză medicală menționate la art. 1.

3) introducerii pentru prima dată în legislația pentru protecția persoanelor cu handicap a măsurilor coercitive împotriva celor care nu respectă prevederile actelor normative în vigoare

4) relației administrației de stat centrale şi locale cu societatea civilă prin crearea cadrului legal necesar pentru înființarea şi administrarea eficientă de centre de asistență şi recuperare pentru persoanele cu handicap.

Dificultăți apărute

Aceste modificări au dus în practică la apariția mai multor dificultăți, deoarece atât constituirea noilor comisii de expertiză a persoanelor cu handicap, cât şi elaborarea normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 102/1999, nu s-au făcut în termenul prevăzut. Normele metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 102/1999, trebuiau aprobate prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a acesteia, iar comisiile trebuiau să îşi înceapă activitatea la 1 ianuarie 2000.

Astfel, am fost informați despre începerea desfăşurării activității comisiilor de expertiză medicală a copiilor cu handicap din data de 15 ianuarie 2000, iar a comisiilor de expertiză medicală a adulților cu handicap din data de 1 iulie 2000.

Asistența medicală a adultului cu handicap

Potrivit prevederilor art. 19 alin. (1) lit. j) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/1999, cu modificările şi completările ulterioare, aceasta se asigură în conformitate cu prevederile Legii nr. 145/1997, cu modificările ulterioare. Contribuțiile personale, stabilite potrivit dispozițiilor legale, suportate de adultul cu handicap, care are un venit mediu lunar pe o persoană aflată în întreținere mai mic de 700.000 lei, pentru achiziționarea de medicamente, se decontează acestora pe bază de documente justificative din Fondul special de solidaritate socială pentru persoanele cu handicap; pentru nevăzători decontarea se face indiferent de venituri.

Aceste aspecte au fost reglementate prin Ordinul nr. 67 din 29 mai 2000 privind decontarea contribuțiilor personale suportate de adultul cu handicap pentru achiziționarea de medicamente, în care se prevede că persoanele adulte cu handicap beneficiază de această facilitate, în următoarele condiții:

a) medicamentele să fie prescrise în conformitate cu prevederile contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului asigurărilor sociale de sănătate şi ale normelor metodologice de aplicare a contractului-cadru;

b) să aibă un venit mediu lunar pe o persoană aflată în întreținere mai mic de 700.000 lei; pentru nevăzători decontarea se face indiferent de venituri.

În aplicarea noilor prevederi care reglementează protecția specială a persoanelor cu handicap s-au înregistrat dificultăți vizând raporturile dintre persoanele beneficiare ale acestor dispoziții şi organele de specialitate cu atribuții în domeniul protecției persoanelor cu handicap, generate atât de inexistența unor

reglementări complete în acest domeniu, cât şi de punerea cu întârziere în aplicare a prevederilor O.U.G. nr. 102/1999.

Principalele nemulţumiri ale petenţilor

Din analiza cererilor având ca obiect plângeri ale persoanelor cu handicap, precum şi din informaţiile obţinute în cadrul audienţelor acordate s-a putut concluziona că nemulţumirile persoanelor cu handicap sunt generate de diminuarea sferei drepturilor de care beneficiază conform O.U.G. nr. 102/1999, precum şi de lipsa unei corecte informări privind reglementările în baza cărora se încadrează sau se respinge încadrarea într-un grad de handicap ulterior apariţiei O.U.G. nr. 102/1999.

Astfel, se poate observa o inducere flagrantă în eroare a petenţilor prin informarea că O.U.G. nr. 102/1999 stipulează că nu pot beneficia de prevederile ordonanţei decât persoanele care au dobândit afecţiunea până la vârsta de 26 ani.

Din situaţiile cu care ne-am confruntat a reieşit că aceste informaţii eronate erau furnizate datorită inexistenţei unei reglementări în acest domeniu, în practică, încadrarea persoanelor într-un grad de handicap sau respingerea încadrării realizându-se în baza unui ordin care nu este în vigoare.

O altă nemulţumire a petenţilor, prezentă constant atât în memorii cât şi în cursul audienţelor acordate şi a deplasărilor reprezentanţilor instituţiei noastre la inspectoratele de stat teritoriale pentru persoanele cu handicap, se referă la atitudinea ireverenţioasă a funcţionarilor publici.

Atâta timp cât un cetăţean reclamă un serviciu sau o prestaţie, el nu cere o favoare, ci îşi exercită un drept. Recunoaşterea demnităţii cetăţeanului este o obligaţie ce-i incumbă funcţionarului în virtutea dispoziţiilor legale şi a statutului său profesional.

De asemenea, şi în raporturile instituţiei noastre cu Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap şi cu inspectoratele de stat teritoriale pentru persoanele cu handicap s-au constatat numeroase disfuncţionalităţi, obţinerea informaţiilor solicitate necesitând efectuarea mai multor demersuri, concretizate atât prin formularea unor noi adrese cât şi prin deplasări la sediile organelor implicate.

Edificatoare pentru problematica apărută ca urmare a intrării în vigoare a noilor reglementări în domeniul protecţiei persoanelor cu handicap sunt următoarele cazuri, grupate în funcţie de aspectele sesizate:

3.2.3.2. Neîncadrare într-o categorie de persoane cu handicap

Dosar nr. 931/1999
Obiect: *Neîncadrare într-o categorie de persoane cu handicap*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3703 din 04.11.1999, doamna M.L., domiciliată în oraşul Simeria, şi-a exprimat nemulţumirea faţă de faptul că nu mai beneficiază de ajutorul special lunar prevăzut în art. 19 din Ordonanţa de Urgenţă nr. 102/1999. Petiţionara este o persoană cu handicap asimilabilă gradului II de invaliditate şi, potrivit afirmaţiilor sale, îndeplineşte condiţiile prevăzute de lege pentru a beneficia în continuare de acest drept.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia prezentată, ne-am adresat Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap.

Soluţionare

În urma demersurilor întreprinse ni s-a comunicat că situaţia doamnei M. L. a fost rezolvată în mod favorabil. Astfel, Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoanele cu Handicap al Judeţului Hunedoara ne-a adus la cunoştinţă că în urma analizării cazului, petiţionarei i s-a stabilit diagnosticul de cataractă senilă A.O şi a fost încadrată în gradul II – deficienţă funcţională accentuată.

Ca urmare a rezolvării situaţiei petiţionarei, dosarul a fost închis.

Dosar nr. 191/2000
Obiect: *Neîncadrare într-o categorie de persoane cu handicap*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 631 din 21.02.2000, domnul G.A., din judeţul Suceava, ne-a sesizat în legătură cu faptul că, potrivit prevederilor O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, s-a adresat în luna ianuarie 2000 comisiei de expertiză medicală de pe lângă Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Suceava, solicitând încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap, dar cererea sa nu a fost primită pentru a fi înregistrată.

Domnul G.A. suferă de paraplegie flască şi prin certificatul nr. 6363 din 13.10.1997, a fost încadrat, în baza Legii nr. 53/1992, în gradul I de invaliditate, revizuibil. Petiţionarul susţine că în luna aprilie 1999 i s-a comunicat că nu mai poate fi încadrat într-o categorie de persoană cu handicap, pe motivul că nu a

contractat afecţiunea în copilărie sau adolescenţă. Totodată, prin adresa nr. 1315 din 17.06.1999, Oficiul de expertiză medicală şi recuperare a capacităţii de muncă Suceava i-a comunicat petiţionarului că nu are acces la Legea nr. 53/1992 întrucât prezintă o afecţiune invalidantă, şi nu un handicap.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia expusă de petent, ne-am adresat Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Suceava solicitând să ne comunice dacă afecţiunea pe care o are domnul G.A. şi care îl împiedică în mod evident să se integreze în viaţa socială (fiind imobilizat permanent într-un fotoliu rulant) este sau nu compatibilă cu criteriile de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap.

Ulterior, petiţionarul a revenit cu cererea nr. 1462/17.04.2000 în care ne aducea la cunoştinţă, anexând şi actele doveditoare, că în data de 21.02.2000, prin adresa nr. 17463, Inspectoratul de Stat pentru Persoane cu Handicap Suceava i-a comunicat că "În Ordonanţa de Urgenţă nr. 102/1999 se prevede expertizarea a 3 categorii de afecţiuni. Beneficiază: nevăzătorii, hemodializaţii şi cei cu handicap înnăscut sau dobândit în adolescenţă."

În urma acestei completări, ne-am adresat din nou Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Suceava solicitând să ne comunice reglementările în baza cărora pot fi expertizate doar persoanele care suferă de aceste trei categorii de afecţiuni.

Punctul de vedere al autorităţii

Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Suceava ne-a precizat că şi în prezent încadrarea într-o categorie de persoană cu handicap se realizează pe baza criteriilor şi metodologiei anterioare, iar certificatele de încadrare într-o categorie de persoană cu handicap se eliberează şi la acest moment de către comisiile de expertiză medicală subordonate direcţiilor generale de muncă şi protecţie socială, dar numai pentru tipurile de handicap stabilite de către Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap, respectiv, nevăzători, surdo-muti, persoane hemodializate şi persoanele care s-au născut cu handicap sau l-au dobândit până la vârsta de 18 ani.

Dat fiind că ordinul secretarului de stat al Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap privind înfiinţarea comisiilor de expertiză medicală a persoanelor cu handicap a fost publicat în data de 13.01.2000, ne-am adresat Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap solicitând să ni se comunice în ce stadiu se află înfiinţarea comisiilor de expertiză medicală a persoanelor cu handicap, precum şi stadiul de elaborare a normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap ne-a informat asupra funcţionării comisiilor de expertiză medicală pentru adulţi din data de 1 iulie 2000, precum şi asupra apariţiei normelor de aplicare a O.U.G. 102/1999 sub forma a cinci ordine şi a Hotărârii nr. 626 din 13 iulie 2000 pentru aprobarea Normelor

metodologice privind condiţiile de încadrare, drepturile şi obligaţiile asistentului personal al persoanei cu handicap.

Soluționare

Față de situaţia prezentată, am solicitat Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Suceava să reanalizeze cazului domnului G. A. în baza criteriilor în vigoare şi să ne comunice rezultatul reevaluării.

Dosarul se află în lucru.

Dosar nr. 1129/2000

Obiect: *Neîncadrare într-o categorie de persoane cu handicap*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3644 din 10.10.2000, doamna P. E. D., domiciliată în Bucureşti, ne aduce la cunoştinţă situaţia creată ca urmare a aplicării O.U.G. nr. 102/1999. În baza Legii nr. 53/1992, doamna D. E., mama petentei, a fost încadrată în gradul I de invaliditate, permanent, având nevoie de îngrijire şi supraveghere din partea altei persoane.

Ulterior, în certificatul de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecţie specială nr. 468/26.09.2000, s-a precizat că afecţiunea doamnei D. E. este boală, nu handicap, în consecinţă doamna D.M. nemaiputând beneficia de dreptul la un asistent personal.

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât în precizarea făcută în cadrul certificatului de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecţie specială nr. 468/26.09.2000 se specifică că "Este boală, nu handicap, potrivit O.U. 102/1999, afecţiunea survenind după 26 ani" am solicitat Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap să ne precizeze actul normativ care conţine această prevedere, O.U. nr. 102/1999 necuprinzând această menţiune.

Datorită numărului mare de petiţii primite de către instituţia noastră din partea unor persoane care au beneficiat de dreptul la însoţitor, iar ulterior aplicării O.U. nr. 102/1999 nu mai sunt încadrate într-o categorie de persoană cu handicap, nemaiputând astfel beneficia de dreptul la un asistent personal, am solicitat, totodată, să ni se precizeze un punct de vedere cu privire la modalitatea de rezolvare a situaţiei acestor persoane.

Soluționare

Ca urmare a acestui demers am primit din partea acestei autorităţi comunicarea că: "Nu există nici un act normativ care să cuprindă vreo menţiune cu privire la vârsta până la care trebuie să intervină o afecţiune pentru a determina încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecţie specială."

Comentariu

În urma primirii acestui răspuns, care este în contradicție cu informațiile primite din teritoriu, inspectoratele de stat teritoriale pentru persoane cu handicap comunicându-ne că încadrarea sau respingerea încadrării unei persoane într-o categorie de persoane cu handicap se face în baza Ordinului nr. 66/2000, am formulat o nouă adresă către Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap, solicitând un punct de vedere cu privire la această situație.

Totodată, ne-am menținut şi solicitarea privitoare la modul de rezolvare a situației persoanelor care, în baza Legii nr. 53/1992 au beneficiat de dreptul la însoțitor, iar ulterior aplicării O.U. nr. 102/1999 nu mai sunt încadrate într-o categorie de persoane cu handicap, nemaiputând astfel beneficia de dreptul la un asistent personal.

Dosar nr. 826/2000
Obiect: *Neîncadrare într-o categorie de persoane cu handicap*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 2483 din 06.07.2000, doamna R.A., domiciliată în județul Dolj, ne-a sesizat în legătură cu următoarea situație:

Potrivit prevederilor O.U. nr. 102/1999 privind protecția specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, petiționara s-a adresat, în anul 1999, Comisiei de expertiză medicală, solicitând încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap.

În urma demersurilor întreprinse de către petentă, a fost emisă în data de 15.02.2000 decizia de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap nr. 99 prin care petiționara a fost încadrată, cu valabilitate permanentă, în gradul I (unu) de invaliditate.

O altă mențiune adăugată ulterior în decizia susmențională este cea referitoare la faptul că doamna R. A. "Nu are acces la O.G. 102/1999".

Această decizie a fost emisă de către Comisia de expertiză medicală şi recuperare a capacității de muncă de pe lângă Oficiul de expertiză medicală şi recuperare de muncă.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de situația descrisă, am solicitat să se analizeze aspectele cu care ne-a sesizat doamna R.A. şi să ni se comunice un punct de vedere, precum şi măsurile avute în vedere pentru remedierea acestei situații.

Soluționare

În urma demersurilor instituției noastre ni s-a comunicat de către Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Dolj că, dat fiind că

afecţiunea petentei nu este congenitală sau dobândită precoce (până la vârsta de 26 ani),nu este considerată şi handicap. Totodată, suntem informaţi că "prin Ordinul nr. 66/2000, S.S.P.H. a emis Normele Metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 102/2000 prin care a stabilit că pentru a fi persoană cu handicap afecţiunile trebuie dobândite congenital, la naştere sau precoce, în copilărie – adolescenţă, stabilindu-se ca vârstă maximă 26 ani."

Dosarul se află în atenţia instituţiei noastre.

Comentariu

Din analizarea dosarelor prezentate se constată că, în prezent, încadrarea sau respingerea încadrării persoanelor într-un grad de handicap se face în mod abuziv, pe baza unor reglementări care nu sunt în vigoare.

Potrivit art. 2 din Ordonanţa de Urgenţă nr. 102/1999, încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecţie specială în raport cu gradul de handicap se atestă, atât pentru adulţi, cât şi pentru copii, conform criteriilor de diagnostic clinic, diagnostic funcţional şi de evaluare a capacităţii de muncă, care stabilesc gradul de handicap - uşor, mediu, accentuat şi grav, prin certificate emise de către comisiile de expertiză medicală a persoanelor cu handicap.

Anterior, încadrarea într-o categorie de persoană cu handicap s-a făcut în conformitate cu criteriile pe baza cărora se stabilea încadrarea sau respingerea încadrării într-un grad de invaliditate. Potrivit acestor criterii, puteau beneficia de prevederile Legii nr. 53/1992 privind protecţia specială a persoanelor handicapate doar persoanele care au dobândit afecţiunea în copilărie sau adolescenţă.

Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap ne-a comunicat cu privire la acest aspect următoarele:

"Nu există nici un act normativ care să cuprindă vreo menţiune cu privire la vârsta până la care trebuie să intervină o afecţiune pentru a determina încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecţie specială."

Din teritoriu am primit informaţia că, prin Ordinul nr. 66/2000, S.S.P.H. a emis Normele Metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 102/2000, prin care a stabilit că pentru a fi considerată persoană cu handicap afecţiunile trebuie dobândite congenital, la naştere sau precoce, în copilărie – adolescenţă, stabilindu-se ca vârstă maximă 26 ani.

Astfel, se poate constata că inspectoratele de stat pentru persoane cu handicap încadrează sau resping încadrarea persoanelor într-o categorie de persoane cu handicap în baza unui ordin care nu este în vigoare, Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap nefăcând nici o precizare cu privire la existenţa acestuia.

Faţă de această situaţie, nemulţumirea persoanelor cărora le-a fost respinsă încadrarea într-un grad de handicap deoarece nu au dobândit afecţiunea până la vârsta de 26 ani este pe deplin justificată, întrucât această restricţionare nu are cadru legal.

Totodată, în cazurile în speţă se constată o încălcare a dreptului constituţional al garantării dreptului de petiţionare prevăzut de art. 47 al Constituţiei României, care prevede că cetăţenii au dreptul să se adreseze autorităţilor publice prin petiţii

formulate numai în numele semnatarilor şi că autoritățile publice au obligația de a răspunde la petiții în termenele stabilite de lege, deoarece se observă că inspectoratele de stat pentru persoane cu handicap nu răspund în termenul legal la petițiile primite, sau acestea nu sunt primite pentru a fi înregistrate.

Întrucât, pe de o parte, am constatat existența unor neconcordanțe între punctul de vedere prezentat Avocatului Poporului de către Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap, şi practica organelor specializate din teritoriu de a încadra sau nu persoanele în diferite grade de handicap, iar, pe de altă parte aceste neconcordanțe nu au fost eliminate în urma demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului, considerăm necesară prezentarea acestei situații membrilor Parlamentului României.

3.2.3.3. Reținerea abuzivă în original a certificatelor de handicap într-o categorie de persoană cu handicap care necesită protecție specială

Dosar nr. 14/2000
Obiect: *Reținerea abuzivă în original a certificatelor de handicap într-o categorie de persoană cu handicap care necesită protecție specială*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 22 din 10.01.2000, domnul M. D. îşi exprimă nemulțumirea față de faptul că, pentru a obține drepturile de care beneficiază în baza O.U.G. nr. 102/1999, i s-a solicitat certificatul de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap în original. Petiționarul ne relatează că sugestia sa de a preda o copie legalizată a certificatului nu a fost acceptată, aducându-i-se la cunoştință că pentru a obține aceste drepturi este necesară depunerea certificatelor în original.

Petiționarul a fost încadrat în gradul II (doi) de invaliditate, certificatul nr. 3442 din 03.12.1999 de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecție specială având valabilitate permanentă.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de această situație, care formează obiectul dosarului nr. 14/2000, ne-am adresat Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Bucureşti, solicitând informații.

În urma acestui demers am fost informați că certificatele de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap sunt reținute în original deoarece sunt emise de către comisiile de expertiză medicală pentru această instituție. În aceeaşi adresă s-a precizat că Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Bucureşti, fiind o instituție publică, are dreptul să legalizeze aceste certificate, în virtutea atribuțiilor conferite de Legea notarilor publici şi a activității notariale.

Punctul de vedere al Avocatului Poporului

În urma verificărilor făcute de instituţia noastră la sediul Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Bucureşti, am constatat că reţinerea în original a certificatelor de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap şi înmânarea către titulari a copiilor legalizate nu are o bază legală ci este doar o practică a Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Bucureşti. Întrucât s-a afirmat că această procedură se face la recomandarea Secretariatului de Stat pentru Persoanele cu Handicap ne-am adresat acestei autorităţi solicitând să ne precizeze punctul de vedere cu privire la această situaţie.

Întrucât Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap ne-a informat că nu a emis nici o instrucţiune cu privire la reţinerea în original a certificatelor de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap, ne-am adresat din nou Inspectoratului de Stat pentru Persoane cu Handicap Bucureşti.

În urma acestui demers ni s-a transmis:

"Referitor la procedura de reţinere, în original, a certificatului de încadrare într-o categorie de persoană cu handicap şi înmânarea către titulari a copiilor autentificate de către inspectorii de sector, au ca motivaţie dispoziţiile verbale a foştilor factori de conducere a instituţiei, proceduri practicate de-a lungul anilor."

Soluţionare

Faţă de această situaţie, în conformitate cu prevederile art. 20 şi art. 22 alin. 1 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, avocatul poporului a emis o recomandare privind sistarea practicii abuzive instituite în cadrul Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Bucureşti de reţinere în original a certificatelor de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap şi de înmânare către titulari a copiilor legalizate a acestor certificate, solicitând emiterea unor instrucţiuni prin care să se interzică reţinerea în original a certificatelor de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap, inspectoratele de stat teritoriale pentru persoane cu handicap reţinând copiile legalizate ale acestor certificate.

În urma acestui demers ni s-a adus la cunoştinţă că recomandarea instituţiei Avocatului Poporului a fost însuşită, Secretarul de Stat al Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap emiţând Instrucţiunile nr. 1726 din 14.11.2000 cu privire la reţinerea în original a certificatelor de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecţie specială de către Inspectoratele de Stat Teritoriale pentru Persoane cu Handicap.

Întrucât aceste instrucţiuni au fost transmise tuturor inspectoratelor de stat teritoriale pentru persoane cu handicap, considerăm că obiectivul urmărit de către instituţia noastră prin emiterea acestei recomandări a fost îndeplinit.

Comentariu

În urma analizării acestui dosar reiese că persoanelor încadrate într-un grad de handicap, în mod abuziv, le sunt reţinute certificatele de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap în original.

Astfel, din demersurile întreprinse a rezultat că reținerea în original a certificatelor de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap şi înmânarea către titulari a copiilor legalizate nu are o bază legală ci este doar o practică a Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Bucureşti, deoarece Legea notarilor publici şi activității notariale nr. 36/1995 stipulează "Actele notariale pot fi efectuate şi de misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale României, precum şi de alte instituții, în condițiile şi limitele prevăzute de lege."

Întrucât Instrucțiunile nr. 1726 din 14.11.2000 precizează că "Începând cu data de 15.11.2000, Inspectoratele de Stat Teritoriale pentru Persoane cu Handicap nu vor mai reține la dosarele persoanelor cu handicap aflate în evidența acestora certificatele de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecție specială în original, reținând numai copiile legalizate de pe acestea.", considerăm că această situație semnalată de către petiționar a fost remediată în urma intervențiilor susținute ale instituției noastre.

3.2.3.4. Neacordarea biletelor de transport gratuit urban şi interurban

Dosar nr. 1138/2000
Obiect: *Neacordarea biletelor de transport gratuit urban şi interurban*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 3680 din 12.10.2000, domnul L.D. domiciliat în Bucureşti, şi-a exprimat nemulțumirea față de demersurile despre care i s-a comunicat de către Inspectoratul de Stat pentru Persoane cu Handicap Bucureşti că trebuie întreprinse pentru ca fiul său, domnul L. M., persoană cu handicap încadrată în gradul I de invaliditate, să poată beneficia de drepturile referitoare la gratuitatea transportului urban şi interurban prevăzute în O.U. 102/1999, modificată şi completată.

Petiționarul afirmă că i s-a solicitat o declarație legalizată dată de către fiul său în acest sens, dar întrucât acesta este o persoană lipsită de discernământ, notarul a refuzat legalizarea acestei declarații.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de situația descrisă am solicitat Inspectoratului de Stat pentru Persoane cu Handicap Bucureşti să ne comunice condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca domnul L.M. să poată beneficia de drepturile privind gratuitatea transportului urban şi interurban prevăzute în O.U. nr. 102/1999.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

Ca urmare a modificării legislației, în practică, se constată tergiversarea asigurării gratuității transportului pentru beneficiarii dreptului la transport gratuit urban şi interurban potrivit prevederilor O.U.G. 102/1999.

Astfel, deoarece, potrivit Ordinului nr. 152 din 14 decembrie 1999, începând cu data de 1 ianuarie 2000, plata drepturilor salariale pentru asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav şi a transportului în comun pentru persoanele cu handicap şi pentru asistenții personali care beneficiază de aceasta conform legii se preia de către consiliile locale în a căror circumscripție teritorială aceştia îşi au domiciliul, se constată în acest moment o îngreunare a asigurării acestei facilități.

3.2.3.5. Reținerea de bilete de transport gratuit C.F.R.

Dosarul nr. 549/2000
Obiect:Reținerea de bilete de transport gratuit C.F.R.
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1623 din 02.05.2000, domnul S.R., domiciliat în oraşul Sânnicolau Mare, județul Timiş, afirmă că i s-au reținut de către Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Timiş trei bilete dus – întors de transport gratuit C.F.R., la care susține că era îndreptățit în baza prevederilor Legii nr. 53/1992, în prezent abrogată prin intrarea în vigoare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 102/1999, cu completările ulterioare.

De asemenea, petentul arată că soției dumnealui i s-a pretins de către Inspectoratul de stat teritorial pentru persoane cu handicap Timiş să aducă de la Oficiul de pensii o adeverință în care să se menționeze că i s-au reținut cupoane – talon de reducere cu 50% a prețului biletelor de transport, condiționându-se astfel acordarea celor şase bilete de transport la care are dreptul în calitate de persoană cu handicap.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de situația prezentată de petent, am solicitat să ni se comunice toate informațiile cu privire la aceste aspecte.

Soluționare

În urma acestui demers, ni s-a comunicat că atât petentul, cât şi soția sa nu pot beneficia şi de bilete cu reducere 50%, dacă beneficiază de bilete gratuite acordate în baza O.U.G. nr. 102/1999. Dacă au folosit bilete cu reducere se va scădea corespunzător numărul de bilete gratuite la care au dreptul.

Având în vedere cele prezentate, considerăm că nu se justifică o altă intervenție din partea instituției noastre.

Comentariu

Potrivit prevederilor O.U.G. nr. 102/1999, persoanele cu handicap au dreptul la gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu tren de persoane clasa a II-a, cu autobuzele sau navele pentru transportul fluvial, în limita a 12 călătorii dus-întors pe an pentru adulţii cu handicap grav şi pentru asistenţii personali sau pentru însoţitorii acestora şi în limita a 6 călătorii dus-întors pe an pentru adulţii cu handicap accentuat şi pentru însoţitorii acestora.

Prin Hotărârea de Guvern nr. 1071/1999 s-a stabilit că pensionarii din sistemul asigurărilor sociale de stat au dreptul la 6 călătorii CFR cu reducere de 50%. Dar, art. 4 al acestei hotărâri dispune că "prevederile prezentei hotărâri nu se aplică pensionarilor din toate sistemele de asigurări sociale care beneficiază de facilităţi la transportul pe calea ferată în temeiul altor acte normative".

Coroborând aceste prevederi reiese că nu se poate beneficia de bilete cu reducere 50%, dacă persoanele în cauză beneficiază de bilete gratuite acordate în baza O.U.G. nr. 102/1999.

Această situaţia a fost generată de necunoaşterea reglementării legale de către petent.

3.2.3.6. Atitudinea ireverenţioasă a funcţionarilor publici

Dosar nr. 1399 /2000
Obiect: *Atitudinea ireverenţioasă a funcţionarilor publici*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 4501 din 22.12.2000, domnul A. T., domiciliat în Bucureşti, şi-a exprimat nemulţumirea faţă de tergiversarea schimbării termenului de valabilitate a încadrării soţiei sale, doamna A.A. – M., în gradul de handicap grav.

Doamna A.A.M. suferă de scleroză multiplă formă piramido – cerebeloasă parapareză spastică atoxică, iar prin certificatul de expertiză medicală a persoanelor cu handicap nr. 707 din 28.11.2000, a fost încadrată în gradul de handicap grav, dar valabilitatea acestei încadrării a fost de 5 luni.

Nemulţumiţi de valabilitatea acestei încadrări deoarece doamna A.A.M. este imobilizată la pat iar aducerea sa periodică pentru reevaluare nu se justifica, petenţii au întreprins numeroase demersuri pentru modificarea valabilităţii. După multe insistenţe valabilitatea a fost modificată, doamna A.A.M. fiind încadrată în gradul de handicap grav, cu valabilitate permanentă.

Domnul A.T. ne informează că în cursul acestor demersuri atitudinea funcţionarilor publici din cadrul Inspectoratului de Stat pentru Persoane cu

Handicap Bucureşti şi a celor din cadrul Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap a fost ireverenţioasă.

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât astfel de plângeri au fost prezente şi în alte memorii adresate instituţiei noastre de către persoane cu handicap, ne-am adresat Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap solicitând să ne comunice măsurile pe care le consideră necesare pentru remedierea situaţiilor apărute datorită atitudinii incompatibile a funcţionarilor publici cu îndatoririle prevăzute în Legea 188/1999.

Dosarul se află în atenţia instituţiei noastre.

Comentariu

Din analiza cererilor adresate instituţiei noastre având ca obiect plângeri ale persoanelor cu handicap, precum şi din informaţiile primite în cursul audienţelor acordate şi deplasărilor instituţiei noastre la inspectoratele de stat teritoriale pentru persoanele cu handicap, a rezultat că funcţionarii publici din cadrul acestui sistem nu respectă prevederile art. 41 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici, care stipulează că funcţionarii publici sunt datori să îşi îndeplinească cu profesionalism, loialitate, corectitudine şi în mod conştiincios îndatoririle de serviciu şi să se abţină de la orice faptă care ar putea să aducă prejudicii autorităţii sau instituţii publice în care îşi desfăşoară activitatea.

Considerăm că fiecare funcţionar trebuie să se preocupe în a îndruma cetăţeanul în labirintul administrativ fără a-l obliga să facă demersuri inutile, aceasta fiind o chestiune de respect a demnităţii şi de bun simţ.

Întrucât atitudinile ireverenţioase ale funcţionarilor publici în timpul exercitării atribuţiilor de serviciu atrag sancţionarea disciplinară a acestora conform prevederilor Legii nr. 1888/1999, am solicitat adoptarea măsurilor ce se impun pentru prevenirea apariţiei unor astfel de situaţii.

3.2.4. Probleme privind munca

3.2.4.1. Consideraţii generale

Constituţia înscrie printre drepturile fundamentale ale cetăţenilor pe cele privind securitatea socială. Astfel, se prevede că salariaţii au dreptul la protecţia socială a muncii, în sensul că măsurile de protecţie care privesc securitatea şi igiena muncii, regimul de muncă special al femeilor şi al copiilor, instituirea salariului minim pe economie, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiţii grele şi alte situaţii specifice trebuie normate cu prioritate şi în conformitate cu anumite prevederi minimale şi maximale. De asemenea statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică şi de protecţie socială, de natură să

asigure cetăţenilor un nivel de trai decent. Cetăţenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistenţă medicală, la ajutor de şomaj şi alte forme de asistenţă socială stabilite de lege (art. 43).

Având în vedere art. 11 din Constituţia României care prevede că tratatele ratificate de România fac parte din dreptul intern, şi art. 20, care stabileşte că dispoziţiile privind drepturile şi libertăţile cetăţenilor "vor fi interpretate şi aplicate în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi celelalte tratate la care România este parte", în cazul unor neconcordanţe între pactele şi tratatele referitoare la drepturile fundamentale ale omului, ratificate de statul român, şi legile interne, prioritatea revine reglementărilor internaţionale.

În acest context sunt de mare importanţă elementele conţinute o serie de instrumente juridice,esenţiale pentru domeniul drepturilor omului, pe care România le-a ratificat.

Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, adoptată la 10 decembrie 1948 prevede în cuprinsul articolului 22 că "orice persoană, în calitate de membru al societăţii, are dreptul la securitate socială; ea este îndreptăţită să obţină satisfacerea drepturilor economice, sociale şi culturale indispensabile pentru demnitatea şi libera dezvoltare a personalităţii sale, prin efort naţional şi cooperare internaţională, ţinându-se seama de organizarea şi de resursele fiecărei ţări".

Potrivit art. 25 alin. 1 "orice persoană are dreptul la un nivel de viaţă corespunzător asigurării sănătăţii sale, bunăstării proprii şi a familiei, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuinţa, îngrijirea medicală, precum şi serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare în caz de şomaj, de boală, de invaliditate, văduvie, bătrâneţe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenţă ca urmare a unor împrejurări independente de voinţa sa."

Articolul 23 alin. (1) din **Carta Socială Europeană** stabileşte dreptul persoanelor vârstnice la protecţie socială.

Astfel, "în vederea exercitării efective a dreptului persoanelor vârstnice la protecţie socială, părţile se angajează să ia sau să promoveze fie direct, fie în cooperare cu organizaţiile publice sau private măsuri adecvate, destinate, în special "să permită persoanelor vârstnice să rămână membrii deplini ai societăţii cât mai mult timp, prin intermediul unor resurse suficiente care să le permită să ducă o existenţă decentă şi să participe activ la viaţa publică, socială şi culturală".

În literatura juridică de specialitate pensiile de asigurări sociale de stat sunt definite ca fiind drepturile băneşti acordate salariaţilor la expirarea unei perioade determinate de activitate şi la împlinirea vârstei prevăzute de lege ori în cazul pierderii totale sau în cea mai mare parte a capacităţii de muncă, precum şi urmaşilor acestor persoane.

În acest domeniu petenţii ne-au sesizat în legătură cu neaplicarea actelor normative privind indexarea, compensarea şi recorelarea pensiilor de către serviciile publice descentralizate din cadrul Ministerului Muncii şi Protecţie Sociale, precum şi în legătură cu anomaliile apărute în modul de stabilire a pensiilor care determină diferenţe de cuantumuri apărute în funcţie de data pensionării.

După 1990, a fost reglementat mecanismul indexării şi compensării periodice a pensiilor prin hotărâri de guvern prin care s-au produs unele modificări ale pensiilor, dar încă neregulate, sub forma creşterilor forfetare sau cu procente graduale ori uniforme, pensiile mărite ţinând într-o oarecare măsură seama de evoluţiile preţurilor. Ca urmare, pensionarii împărtăşesc foarte mult soarta lucrătorilor activi, deşi în cazul lor este vorba de un nivel mai scăzut al veniturilor. În anul 1998, conform Hotărârii Guvernului nr. 173/1998 pensiile se "corectează" lunar, cu 5% în lunile martie şi aprilie şi cu 3,3% pentru lunile următoare.

De asemenea, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 797 din 13 noiembrie 1998 privind efectuarea recorelării pensiilor pentru munca depusă şi limită de vârstă cu vechime integrală din sistemul asigurărilor sociale de stat, "se recorelează cuantumurile individuale ale pensiilor pentru munca depusă şi limită de vârstă cu vechime integrală din sistemul asigurărilor sociale de stat, pentru care raportul dintre nivelul pensiei cuvenite şi cel al pensiei medii, în luna intrării in vigoare a prezentei hotărâri, este mai mic decât acelaşi raport pentru luna octombrie 1990".

La începutul anului 2000 a fost adoptată Hotărârea nr. 332/27 aprilie 2000, privind recorelarea pensiilor de asigurări sociale de stat, prin care sunt precizate etapele, luna de aplicare şi procentele de efectuare a recorelării, în funcţie de anul înscrierii la pensie şi de categoria de pensie.

Numeroase cereri adresate instituţiei noastre au avut ca obiect nemulţumirea pensionarilor determinată de nivelul pensiei actuale, ce a fost majorată succesiv prin aplicarea hotărârilor de indexare emise de guvern în perioada 1990-2000 şi nu neapărat de încălcarea unor drepturi sau libertăţi prin acte sau fapte administrative ale autorităţilor administraţiei publice.

Pe parcursul anului 2000 am fost sesizaţi cu memorii privind soluţionarea cazurilor având ca obiect modificarea bazei de calcul a pensie, încadrarea greşită a pensiei ca pensie pentru vechime incompletă, întârzierea stabilirii drepturilor de pensionare, recalcularea pensiei prin recunoaşterea grupei superioare de muncă, transferul plăţii pensiei de la un oficiu de pensii la altul.

Din analiza datelor existente în cazurile înaintate spre soluţionare s-a constatat:

a) lipsa de informare a petiţionarilor cu privire la procedura de întocmire a dosarelor de pensie şi la modul de stabilire a cuantumului pensiei precum şi cu privire la limitele competenţei avocatului poporului în acest domeniu;

b) nerespectarea procedurii referitoare la contestarea în termenul legal de 30 de zile a deciziei de pensionare care devine astfel definitivă;

c) o nemulţumire constantă faţă de cuantumul mic al pensiei şi a diferenţelor care apar între pensionarii care au desfăşurat aceeaşi activitate, dar s-au pensionat la date diferite;

d) proasta administrare a oficiilor de pensii în domeniul transferului pensiilor de la un oficiu teritorial la altul, această procedură având o durată nejustificat de mare, fiind urgentată numai ca urmare a intervenţiei instituţiei noastre;

e) o inerţie a Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale în furnizarea de date care să ne ofere posibilitatea unei soluţionări prompte şi corecte a situaţiei apărute în urma elaborării Notei M.M.P.S. nr. 1974/1999. Această dispoziţie creează o discriminare între persoanele care s-au pensionat înainte şi după 1.02.1990, din acelaşi loc de muncă, unde au lucrat în aceleaşi condiţii deosebite şi având aceeaşi funcţie, ceea ce contravine considerentelor avute în vedere de Curtea Constituţională la adoptarea Deciziei nr. 87/1999.

În continuare prezentăm unele cazuri semnificative în baza cărora s-a conturat situaţia expusă anterior.

3.2.4.2. Nesoluţionarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei

Dosar nr. 923/2000
Obiect: *Nesoluţionarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2605 din 17.07.2000, doamna G. V. M. (dosar de pensionare nr. 135422) ne sesizează cu privire la faptul că nu a primit răspuns la memoriul său adresat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Argeş prin care solicita recalcularea drepturilor de pensie fiind nemulţumită de cuantumul acesteia.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de această situaţie, ne-am adresat Serviciului Calcul Drepturi Asigurări Sociale din cadrul Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Argeş, solicitând să ne comunice cauzele care au determinat neacordarea în termen a unui răspuns la cererea depusă de dna. G. şi care este situaţia dosarului său de pensionare.

În urma acestui demers, am primit de la autoritatea sesizată o adresă prin care ni se comunică următoarea situaţie:

Din actele existente la dosarul de pensionare a rezultat a fost înscrisă la pensie pentru munca depusă şi limită de vârstă prin decizia nr. 135422/4.12.1990. Drepturile de pensie au fost stabilite în raport de vechimea totală în muncă de 34 de ani, 8 luni şi 12 zile întregită la 35 de ani.

După stabilirea drepturilor de pensie s-a utilizat ca bază de calcul veniturile salariale lunare realizate în perioada 1.10.1983-1.10.1988. salariul mediu tarifar stabilit pentru această perioadă este de 2o53,65 lei. Drepturile de pensie au fost stabilite în raport de vechimea totală în muncă întregită la 35 de ani.

După stabilirea drepturilor de pensie şi-a continuat activitatea şi în anul 1994 i s-a emis decizia nr. 135422/30.05.1995 prin care pensia i-a fost recalculată prin adăugarea timpului lucrat după pensionare - 31.08.1990-31.12.1994.

Soluționare

La recalcularea pensiei s-a folosit aceeaşi bază de calcul a pensiei deoarece nu a lucrat cel puțin 5 ani după stabilirea drepturilor de pensie. Astfel, potrivit art. 62 alin. 1 din Legea nr. 3/1977 aşa cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 70/1990, "Pensionarii pentru limita de vârstă care şi-au continuat activitatea pot cere recalcularea pensiei de asigurări sociale prin adăugarea timpului lucrat după pensionare. Recalcularea se face avându-se în vedere baza de calcul folosită la stabilirea inițială a pensiei."

Drepturile de pensie sunt stabilite în raport de salariul mediu tarifar de 2o53,65 lei şi de vechimea totală în muncă de 39 de ani şi 12 zile întregită la 39 de ani.

Dosar nr. 111/2000
Obiect: *Nesoluționarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 426 din 10.02.2000, domnul D. C., domiciliat în Sibiu, ne sesizează în legătură cu o cerere adresată doamnei secretar de stat Simona Marinescu, trimisă prin recomandata nr. 57183 din data de 28.12.1999. Obiectul petiției îl constituie absența fişei sale de pensionare nr. 917/4.04.1995 din dosarul său de pensionare. În baza acestei fişe, petiționarul solicita schimbarea bazei de calcul (corespunzător ultimilor 5 ani de activitate) şi recalcularea pensiei.

Demersurile Avocatului Poporului

Am solicitat Ministerului Muncii şi Protecției Sociale să ne comunice stadiul de soluționare al acestei cereri, precum şi toate informațiile pe care le dețin cu privire la situația prezentată.

Urmare a adresei noastre, ni se comunică faptul că domnul D. C. nu a contestat şi nu a solicitat anularea deciziei de pensionare nr. 90521 în termenul legal de 30 de zile, considerent pentru care aceasta a rămas definitivă conferindu-i titularului calitatea de pensionar de la data de 1 iulie 1990.

Suntem informați că vechimea în muncă realizată după data stabilirii drepturilor de pensie va fi valorificată prin recalcularea pensiei în condițiile art. 62 alin. (2) din Legea nr. 3/1977, modificată şi completată.

Soluționare

Recalcularea pensiei de limită de vârstă cu schimbarea bazei de calcul operează doar pentru pensionarii care au lucrat după stabilirea pensiei pentru munca depusă şi limită de vârstă o perioadă de cel puțin 5 ani, situație în care petiționarul nu se încadrează.

Dosar nr. 113/2000
Obiect: *Nesoluționarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 560 din 17.02.2000, domnul I. I., domiciliat în municipiul Craiova, județul Dolj, ni se adresează cu solicitarea de a analiza modalitatea de stabilire a cuantumului pensiei dumnealui prin decizia nr. 206251 din 7.02.2000.

Petiționarul ne aduce la cunoştință că i s-a respins dosarul de pensionare întocmit în anul 1996 deoarece nu se încadrează în grupa a II - a de muncă, iar în urma contestației sale, prin hotărârea nr. 456/13.11.1996, Comisia de contestații din cadrul D.G.M.P.S. Dolj i-a respins contestația cu motivarea că nu îndeplineşte condițiile prevăzute de art. 10 din Decretul – Lege nr. 98/1990 privind acordarea unor drepturi personalului din transporturile pe calea ferată.

Nemulțumit, domnul I. I. şi-a continuat activitatea, dar s-a adresat Curții de Apel Craiova care, prin sentința nr. 233/1997, irevocabilă prin respingerea recursului în 1998 de către Curtea Supremă de Justiție, a dispus obligarea dvs., în calitate de pârâtă, la emiterea unei decizii de pensionare cu luarea în calcul a perioadei lucrate în grupa a II - a de muncă şi reducerea corespunzătoare a vârstei de pensionare.

Petentul şi-a continuat activitatea în muncă până în anul 1999, când în urma cererii nr. 2883/26.11.1999 i s-a întocmit un nou dosar de pensie nr. 43717/6.12.1999, cartea de muncă şi fişa de pensie fiind completate la zi.

Totuşi, prin decizia nr. 206251/7.02.2000 i se stabilesc drepturile băneşti cu începere de la 1.07.1996, deşi a solicitat luarea în calcul a veniturilor din primii 5 ani de activitate din ultimi 10, respectiv a perioadei 1.12.1989-1.12.1994, potrivit art. 10 din Legea nr. 3/1977.

Demersurile Avocatului Poporului

Prin adresa nr. 10418/2000 a Direcției Generale de Muncă şi Protecție Socială Dolj, căreia ne-am adresat, se menționează că, în baza prevederilor art. 62^1 (2) din Legea nr. 3/1977, nu este posibilă folosirea unei alte perioade ca bază de calcul pentru stabilirea pensiei petentului deoarece această posibilitate este

prevăzută de lege numai pentru persoanele care au lucrat cel puțin 5 ani după data pensionării.

Într-adevăr dispozițiile legale invocate în această adresă prevăd posibilitatea de schimbare a bazei de calcul la recalcularea pensiei după o perioadă lucrată de cel puțin 5 ani, numai că aceste prevederi vizează pensionarii, or, din informațiile şi actele de care dispunem, petentul nu a intrat în categoria pensionarilor până la data emiterii deciziei nr. 206251/7.02.2000 deoarece i-a fost respins dosarul de pensionare în anul 1996.

Soluționare

Astfel, prin decizia Curții de Apel Craiova nr. 233/1997 s-a anulat decizia nr. 22424/1996 şi hotărârea nr. 456/1996 emise de D.G.M.P.S. Dolj, prin care i s-a respins petentului cererea de pensionare în anul 1996. În consecință, petentul nu a avut calitatea de pensionar şi, întrucât nu ne-au fost transmise informații privind o decizie de pensionare a acestuia anterioară celei din anul în curs, nu se constată aplicabilitatea în cauză a prevederilor legale invocate de Direcția Generală de Muncă şi Protecție Socială Dolj.

Având în vedere cele prezentate, am revenit cu o nouă adresă prin care solicitam să fie reconsiderată situația de pensionare a domnului I. I. şi să ne fie comunicate, în termen legal, măsurile adoptate, însoțite de o argumentare juridică adecvată.

Dosarul se află, în continuare, în lucru.

Dosar nr. 765/2000
Obiect: *Nesoluționarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Domnul P. G., pensionar, reclamă faptul că la calcularea pensiei au fost luate în considerare datele din primul dosar de pensionare, respins, şi anume aceeaşi bază de calcul-perioada 1.08.1986-1.08.1991, deşi a mai lucrat o perioadă de 8 luni după depunerea primei cereri de pensionare.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere situația prezentată, instituția noastră s-a adresat Oficiului de pensii Brăila, solicitând să ni se comunice perioada avută în vedere la stabilirea bazei de calcul a pensiei şi să verifice dacă drepturile de pensie au fost stabilite în mod corect.

Prin decizia nr. 4639/22.07.1996 se respinge dosarul cu propunerea la pensie pentru muncă depusă şi limita de vârstă începând cu 1.08.1996, deoarece petentul nu îndeplinea condițiile art. 14 alin 4 din Legea nr. 3/1977 neavând sporul de grupă

necesar. Din actele existente la dosar rezulta o vechime în muncă de 42 ani, 8 luni şi 25 de zile, din care 27 ani, 10 uni şi 27 zile în grupa a II a de muncă, realizând un spor de 6 ani şi 9 luni.

Întrucât la data cererii petentul avea vârsta de 53 de ani fiindu-i, astfel, necesar un spor de grupă de 7 ani. Prin urmare, cererea de pensionare i-a fost respinsă.

Urmare a unei noi cereri de pensionare, a fost înscris la pensie pentru munca depusă şi limită de vârstă prin decizia nr. 124557/9.09.1997 începând cu 1.08.1997, în baza următoarelor elemente:

- vechime totală în muncă de 43 de ani, 3 luni şi 26 de zile din care 27 de ani, 5 luni şi 20 de zile în grupa a II a de muncă şi 5 luni şi 10 zile în grupa I de muncă;

- salariul mediu tarifar inclusiv sporul pentru vechime neîntreruptă - 4184, 33 lei.

- perioada bazei de calcul 1.08.1986-1.08.1991.

În conformitate cu art. 10 din Legea nr. 3/1977 modificat prin art. III, pct. 1 din Legea nr. 49/1992, baza de calcul a pensiei este media din 5 ani lucraţi consecutiv, la alegere din ultimii 10 ani de activitate a salariului de bază şi a sporurilor cu caracter permanent prevăzute de lege.

Legiuitorul face trimitere expresă la ultimii 10 ani de activitate în care persoana în cauză a avut venituri salariale şi a plătit contribuţia de asigurări sociale, şi nu la ultimii 10 ani de vechime în muncă. Perioadele necontributive considerate (prin excepţie) vechime în muncă, cum ar fi cele în care o persoană beneficiază de ajutor de şomaj sau ajutor de integrare profesională nu constituie activitate în sensul textului de lege menţionat mai sus.

Soluţionare

Dacă petentul nu ar fi fost în perioada de şomaj, încetându-şi activitatea la data de 3.03.1997, perioada de 10 ani de activitate ar fi fost 3.03.1987-3.03.1997, dar, întrucât în perioada 14.06.1994-10.03.1995 a beneficiat de ajutor de şomaj, aceasta se scade din cei 10 ani de activitate rămânând ca perioade 11.07.1986-13.06.1994 şi 5.04.1995-3.03.1997 (data încetării activităţii). În consecinţă, au fost luaţi ca bază de calcul primii 5 ani lucraţi consecutiv în aceşti ultimi 10 ani de activitate.

În consecinţă dosarul a fost închis.

Dosar nr. 546/2000
Obiect: *Nesoluţionarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1670 din 4.05.2000, domnul Ş. N., domiciliat în municipiul Oradea, ne solicită sprijinul în vederea verificării dosarului său de pensionare deoarece este nemulţumit de cuantumul pensiei.

Astfel, în anul 1997 a fost pensionat pentru pierderea capacităţii de muncă în baza deciziei nr. 197583/29.07.1997 şi, luându-se ca bază de calcul media salariului de bază primit în perioada 1.07.1987-1.07.1992, i-a fost stabilit un salariu mediu tarifar de 5543,61 lei.

Prin decizia nr. 197583/16.02.1999, la împlinirea vârstei de 60 de ani, a fost trecut la pensie pentru munca depusă şi limită de vârstă cu vechime integrală.

Petentul consideră că, dacă ar fi luată ca bază de calcul perioada ultimilor 5 ani în perioada 1992-1997, s-ar ajunge la stabilirea unei pensii mai mari decât cea actuală deoarece media retribuţiilor tarifare lunare este mai mare.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru clarificarea situaţiei prezentate, ne-am adresat Oficiului de pensii din cadrul Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Bihor solicitând să ne prezinte un calcul comparativ al mediei retribuţiilor tarifare pe cele două perioade, cuantumul pensiei corespunzătoare mediei rezultate, precum şi modul de calcul al drepturilor de pensie.

În urma acestui demers am primit din partea autorităţii sesizate o adresă prin care ne comunică faptul că salariul mediu tarifar ce s-a luat ca bază de calcul a pensiei sale s-a constituit din salariile şi sporurile pe care le-a avut în perioada 14.07.1982-14.07.1992 care reprezintă primii 5 ani lucraţi consecutiv din ultimii 10 ani de activitate pentru a beneficia la pensie de indexările şi majorările acordate prin hotărârile de guvern.

Punctul de vedere al autorităţii

Printr-o altă adresă, Oficiul de pensii Oradea ne comunică modul de calcul al drepturilor de pensie ale petentului. Astfel, din adresă reiese că prin decizia nr. 197583 din 29.07.2000 a fost înscris la pensie de invaliditate gradul II, cu o vechime în muncă de 39 de ani, baza de calcul a pensiei fiind constituită din salariile şi sporul de vechime avute în perioada 14.07.1987-14.07.1992, reprezentând veniturile salariale obţinute în primii 5 ani lucraţi consecutiv din ultimii 10 ani de activitate. Din aceste salarii, după 1 mai 1991, au fost deduse valoarea indexărilor, compensaţiilor acordate prin hotărâri de guvern, conform art. 1 alin. 2 din HG nr. 565/1996 rezultând salariul dedus. Sporul de vechime s-a calculat în raport de salariul dedus.

La pensia şi pensia suplimentară rezultate s-au aplicat măsurile de protecţie socială prevăzute de hotărârile de guvern emise în perioada 1991 până la zi.

Soluționare

Prin decizia 197583/16.02.1999, cu începere de la 1.02.1999 a fost trecut de la pensia de invaliditate la pensia de limită de vârstă cu vechime integrală avându-se în vedere aceeaşi vechime în muncă şi bază de calcul. La pensia pentru limită de vârstă s-au aplicat măsurile de protecție socială prevăzute pentru această categorie de pensie.

În situația în care salariul mediu tarifar s-ar fi constituit din salariile lunare realizate în ultimii 5 ani de activitate (perioada 14.07.1992-14.07.1997), nu ar mai fi putut beneficia de măsurile de protecție socială stabilite prin hotărâri de guvern, ci numai de cele apărute concomitent sau ulterior datei deschiderii dreptului la pensie ceea ce ar fi dus la o pensie într-un cuantum mai mic.

În susținerea acestor afirmații, Oficiul de pensii Oradea anexează un buletin de calcul din care reiese că prin utilizarea acestei variante ar fi beneficiat de următoarele drepturi: P.as. 645840 lei şi P.s. 63811 lei, sume care au cuprinsă şi contribuția pentru asigurările sociale de sănătate.

Dosar nr. 962/2000
Obiect: *Nesoluționarea cererii privind modificarea bazei de calcul a pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 3325 din 8.09.2000, domnul B. V. I., domiciliat în municipiul Buftea, județul Ilfov, ne sesizează cu privire la cuantumul pensiei dumnealui.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma cererii petentului prin care îşi exprimă nemulțumirea față de cuantumul pensiei stabilit prin decizia nr. 91726/9.07.1999 a Direcției Generale de Muncă şi Protecție Socială Ilfov, ne-am adresat acestei autorități, pentru clarificarea situației prezentate.

Prin adresa primită de la această autoritate suntem înştiințați că la stabilirea pensiei petentului a fost aleasă ca bază de calcul perioada 1.04.1988 – 1.04.1993, aceasta reprezentând primii 5 ani lucrați consecutiv din ultimii 10 ani de activitate (1.04.1988 – 1.04.1998).

În cazul alegerii acestei perioade art. 1 alin. 1 din H.G. nr. 565/1996 dispune "Măsurile de protecție socială privind pensiile de asigurări sociale de stat şi militare, adoptate prin hotărârile Guvernului prevăzute în anexa nr. 1, se aplică pensiilor din categoriile respective pentru care drepturile se deschid după data de 1 august 1996, în condițiile legii, ***pe baza veniturilor din primii 5 ani lucrați consecutiv din ultimii 10 ani de activitate"****.*

În consecinţă, dacă la stabilirea pensiei petentului ar fi fost aleasă perioada ultimilor 5 ani lucraţi consecutiv, nu s-ar mai fi putut aplica măsurile de protecţie socială stabilite prin actele normative prevăzute în anexa 1 a H.G. nr. 565/1996, ci doar hotărârile apărute concomitent sau ulterior datei deschiderii drepturilor de pensiei, respectiv ulterior datei de 1.04.1999.

Pe de altă parte ni se comunică faptul că la baza de calcul a pensiei petentului a fost determinată din media salariilor tarifare de încadrare, fără a se lua în calcul sporul de vechime aferent din perioada 1.04.1998 – 1.04.1993, deoarece sunt necesare adeverinţe emise de conducerea unităţii unde a activat, semnate şi ştampilate de compartimentul personal şi conducătorul unităţii, prin care să fie menţionate sporul de vechime şi alte sporuri de care petentul a beneficiat.

Soluţionare

În sensul celor de mai sus i s-a recomandat petentului să se adreseze unităţii la care a lucrat şi apoi să se prezinte respectivele adeverinţe la Oficiul de pensii Ilfov.

Dosarul a fost închis.

Comentariu

Numeroase cereri adresate instituţiei noastre având ca obiect recalcularea pensiei prin adăugarea vechimii în muncă sunt determinate de necunoaşterea dispoziţiilor legale referitoare la faptul că recalcularea pensiei cu schimbarea bazei de calcul nu este posibilă decât pentru pensionarii care după stabilirea pensiei de limită de vârstă au mai lucrat cel puţin 5 ani.

Potrivit art. 62^1 alin. (1) din Legea nr. 3/1977, aşa cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 70/1990, pensionarii pentru limita de vârstă care şi-au continuat activitatea pot cere recalcularea pensiei de asigurări sociale prin adăugarea timpului lucrat după pensionare. Recalcularea se face avându-se în vedere baza de calcul folosită iniţial la stabilirea iniţială a pensiei.

Pensionarii care au lucrat după stabilirea pensiei pentru limita de vârstă o perioadă de cel puţin 5 ani pot cere recalcularea pensiei folosind ca bază de calcul fie salariul avut în vedere la stabilirea iniţială a pensiei, fie salariile realizate în ultimii 5 ani de activitate.

În urma demersurilor făcute de instituţia noastră la serviciile specializate din cadrul Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale s-a constatat în toate cazurile că în situaţia în care salariul mediu tarifar s-ar fi constituit din salariile lunare realizate în ultimii 5 ani de activitate, pensionarii nu ar mai fi putut beneficia de măsurile de protecţie socială stabilite prin hotărâri de guvern, ci numai de cele apărute concomitent sau ulterior datei deschiderii dreptului la pensie ceea ce ar fi dus la o pensie într-un cuantum mai mic.

3.2.4.3. Nemulţumire faţă de diminuarea cuantumului pensiei

Dosar nr. 648/2000
Obiect: *Nemulţumire faţă de diminuarea cuantumului pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului sub nr. 2120 din 5 iunie 2000 doamna B. F., domiciliată în judeţul Gorj, ne-a sesizat în legătură cu necomunicarea deciziei de pensionare nr. 114426 din 26 noiembrie 1998 cât şi cu privire la diminuarea nejustificată a pensiei aflată în plată, începând cu luna mai 2000.

Petiţionara afirmă că are o vechime în muncă de 39 de ani, iar prin decizia nr. 1144126 din 26 noiembrie 1998, i s-a stabilit o pensie de 1199563 lei. Cuantumul pensiei aflată în plată a suferit modificări începând cu luna mai 2000, în sensul diminuării acesteia cu suma de 561.625 lei.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele relatate de petiţionară, în temeiul art. 4 şi 21 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, am solicitat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Gorj să ne transmită punctul de vedere în legătură cu situaţia prezentată, măsurile preconizate în vederea intrării în legalitate, precum şi o copie de pe dovada comunicării către petiţionară a deciziei nr. 114426/1998.

Soluţionare

Prin adresa primită de la Serviciul calcul drepturi asigurări sociale din cadrul Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Gorj suntem informaţi că diminuarea pensiei petiţionarei de la 1.199.563 lei la 1.048.399 lei se datorează unei revizuiri făcute de Oficiul de pensii asupra bazei de calcul a pensiei.

Comentariu:

Prin întârzierea comunicării deciziei de pensionare nr. 114426 din 26 noiembrie 1998**,** care are în vedere valorificarea dreptului conferit de lege, se remarcă nerespectarea dreptului de petiţionare prevăzut de articolul 47 din Constituţie potrivit căruia cetăţenii au dreptul să se adreseze autorităţilor publice prin petiţii formulate numai în numele semnatarilor (alin. 1), iar autorităţile publice au obligaţii să răspundă la petiţii în termenele şi în condiţiile stabilite potrivit legii (alin. 4)

Din analiza datelor existente s-a constatat că diminuarea pensiei se datorează nerespectării prevederilor art. 1 alin. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 565/1996, potrivit cărora indexările se deduc din salariu, acordându-se în schimb, indexări la pensia rezultată din calcul, situaţie care a fost remediată prin emiterea unei noi decizii de pensionare.

În acest context, apreciem că nu se poate reține existența unui act administrativ ilegal, dosarul fiind închis.

Dosar nr. 404/2000
Obiect: *Nemulțumire față de diminuarea cuantumului pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1196 din 27.03.2000, domnul P. Gh. V., cu domiciliul în municipiul Craiova, județul Dolj, ne sesizează faptul că numeroasele demersuri pe care le-a întreprins la Oficiul de Pensii Craiova, în vederea recalculării drepturilor de pensie în baza Deciziei Civile nr. 87/1999 a Curții Constituționale, au rămas fără rezultat.

Astfel, petiționarul susține că la cererea cu care s-a adresat Direcției de Muncă şi Protecție Socială Dolj în data de 21.10.1999 şi înregistrată cu nr. 37974, nu a primit nici un răspuns până în prezent.

Petentul afirmă că, datorită acestui fapt, pe data de 21.03.2000 a revenit cu cererea nr. 11049, ocazie cu care i s-a comunicat verbal că cererea sa anterioară se află încă în lucru.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersului instituției noastre la Direcția Generală de Muncă şi Protecție Socială Dolj, am primit din partea acestei autorități o adresă prin care ni se aduce la cunoştință, referitor la plângerea petentului cu privire la diminuarea cuantumului pensiei lui şi a fiicei acestuia, că, potrivit prevederilor H.G. nr. 44/2000 privind unele măsuri de protecție socială referitoare la pensiile de asigurări sociale de stat, militare, ale agricultorilor şi alte venituri ale populației în luna ianuarie 2000, pensiile au fost majorate în luna ianuarie cu 1,7%. Astfel, pensia, în cuantum de 806499 lei a fost majorată de la 01.01.2000 cu 13711 lei, ajungând astfel la cuantumul de 820210 lei.

Întrucât în luna ianuarie 2000 nu a fost posibilă plata majorată a pensiei, a primit diferența de 13711 lei cuvenită pentru luna ianuarie în luna februarie, adăugată la cuantumul pensiei majorate de 820210 lei. Astfel, în luna februarie domnul P. Ghe. a primit pensia în cuantum de 833921, în luna martie pensia revenind la cuantumul de 820210 lei. Această operațiune s-a făcut şi în cazul pensiei fiicei sale.

Soluționare

Am fost informați că, începând cu luna iunie 2000, pensia pentru limită de vârstă a fost recorelată cu 29,69%, de la această dată cuantumul pensiei petiționarului fiind de 1043902 lei.

Comentariu

Prin întârzierea formulării unui răspuns la cererile petentului în vederea valorificării dreptului recunoscut de lege autoritatea sesizată a încălcat prevederile constituționale referitoare la dreptul de petiționare așa cum a fost definit în articolul 47 din Constituție.

În urma intervenției instituției noastre, se constată o reacție promptă din partea Direcției Generale de Muncă şi Protecție Socială Dolj atât în raportul cu petiționarul, cât şi față de instituția noastră, date primite fiind complete şi precise.

Dosar nr. 630/2000
Obiect: *Nemulțumirea față de modificarea cuantumul pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1976 din 26.05.2000, doamna S. N., domiciliată în municipiul Bucureşti, ne sesizează nemulțumirea față de drepturile de pensie stabilite prin trecerea de la pensia pentru invaliditate la pensia pentru limita de vârstă, arătând că s-au strecurat erori în calculul pensiei odată cu trecerea de la pensia de invaliditate la pensia pentru limita de vârstă.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Direcției Generale de Muncă şi Protecție Socială – Oficiul Pensii de Stat al sectorului 2 Bucureşti, solicitând să ne comunice informațiile privind dosarul de pensionare şi să verifice dacă drepturile băneşti acordate cu titlu de pensie au fost calculate conform prevederilor legale.

Din verificarea documentelor existente în dosarul de pensionare rezultă că a fost pensionată pentru invaliditate gradul II cu începere de la 1.09.1994, pentru o vechime în muncă de 28 de ani, 1 lună şi 5 zile şi o retribuție medie tarifară de 366o,12 lei.

Soluționare

Începând cu 1.04.1997 i s-a calculat pensia de limită de vârstă conf. art. 18 din Legea nr. 3/1977. Precizăm că s-a efectuat calculul având în vedere aceeaşi vechime şi aceeaşi retribuție.

Ulterior a depus la Oficiul de pensii sector 2 adeverința nr. 3059/24.08.2000 emisă de TELECONSTRUCȚIA Bucureşti prin care i se acordă gr. a II-a de muncă. Urmare acestei adeverințe i s-a recalculat pensia prin decizia nr. 143870/6.09.2000.

Comentariu

În ceea ce priveşte nemulțumirea petentei privind cuantumul mic al pensiei pentru muncă depusă şi limită de vârstă comparativ cu pensia pentru vechime

incompletă considerăm necesar să precizăm că, în cazul trecerii pensionarilor pentru pierderea capacității de muncă în categoria pensionarilor pentru munca depusă şi limită de vârstă, rămân neschimbate vechimea în muncă şi salariul tarifar, modificându-se doar procentele care se aplică la salariul tarifar în funcție de vechime. Această situația a determinat diferența de doar 80 000 de lei între pensia de invaliditate şi cea pentru limită de vârstă.

3.2.4.4. Întârzierea stabilirii drepturilor de pensie

Dosar nr. 407/2000
Obiect: *Întârzierea stabilirii drepturilor de pensie*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1509 din 19.04.2000, doamna ***N. M.****, domiciliată în municipiul Bucureşti, ne sesizează asupra acestei situații: din luna ianuarie 2000 beneficiază de ajutor de şomaj, iar în data de 3 iunie 2000, va împlini vârsta de 55 de ani.*

Petiționara susține că cererea sa de a i se întocmi dosarul de pensionare a fost respinsă ca prematură, cu precizarea că închiderea carnetului de muncă se va efectua cu maximum 2 săptămâni înainte de data la care condițiile de pensionare vor fi îndeplinite. Petiționara consideră ca respingerea ca prematură a cererii sale de pensionare ar conduce la un decalaj temporal între încetarea plății ajutorului de şomaj şi efectuarea plății.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluționarea

Urmare a adresei noastre, Agenția pentru Orientare şi Formare Profesională ne-a comunicat că, la data de 16.05.2000, prin decizia 6013, petentei i s-au întocmit deciziile de încetare a plății ajutorului de şomaj în vederea pensionării începând cu data de 1.07.2000.

Comentariu

Cererea petentei a fost soluționată favorabil, plata pensiei urmând a se face, începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea de pensionare, respectiv a împlinirii vârstei de pensionare, respectându-se astfel prevederile art. 51 alin. 2 din Legea nr. 3/1977, cu modificările şi completările ulterioare.

Dosar nr. 749/2000
Obiect: *Întârzierea stabilirii drepturilor de pensie*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2385 din 28.06.2000, domnul R. I. E., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne prezintă demersurile pe care le-a efectuat în vederea pensionării.

Astfel, în urma respingerii cererii de înscriere la pensie pentru munca depusă cu reducere de vârstă prin decizia nr. 6164/1999 a oficiului de pensii sector 3 şi a respingerii contestaţiei formulată prin decizia nr. 672/1999 a D.G.M.P.S. Bucureşti, petentul s-a adresat Curţii de Apel Bucureşti.

Această instanţă, prin sentinţa civilă nr. 316/2000, desfiinţează ambele decizii susmenţionate şi obligă Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Bucureşti să emită o nouă decizie cu luarea în considerare a anumitor perioade specificate în care petentul şi-a desfăşurat activitatea în grupa a II a de muncă.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca urmare a acestei cereri ne-am adresat Oficiului de pensii al sectorului 3 pe data de 24.07.2000.

Soluţionare

Am primit din partea autorităţii sesizate o adresă prin care suntem înştiinţaţi că, în sensul celor solicitate de petent, a fost emisă, pe data de 21.08.2000, decizia nr. 175.919.

Comentariu

În cazul de mai sus se identifică proasta administrare în cadrul direcţiei generale de muncă implicate, dar, urmare a intervenţiei noastre, autoritatea sesizată a soluţionat cu promptitudine situaţia dosarului de pensionare.

Luând în considerare răspunsul primit, am recomandat domnului R. I. E. să revină cu o cerere în cazul în care va întâmpina dificultăţi în raporturile sale cu autorităţile administraţiei publice.

În dosarul prezentat s-a constatat încălcarea prevederilor art. 43 alin. 2 din Constituţie, dreptul la pensie reprezentând forma principală de realizare a dreptului la asigurări sociale. De asemenea, prin atitudinea autorităţii de a respinge cererea de înscriere la pensie pentru munca depusă şi limită de vârstă a fost încălcat art. 3 din Legea nr. 3/1977, care recunoaşte dreptul la pensie de asigurări sociale tuturor cetăţenilor ţării care au desfăşurat o activitate permanentă în baza uni contract de muncă şi pentru care unităţile au depus contribuţia prevăzută de lege, la fondul de asigurări sociale de stat.

3.2.4.5. Încadrarea greşită a pensiei ca pensie pentru vechime incompletă

Dosar nr. 228/2000
Obiect: *Încadrarea greşită a pensiei ca pensie pentru vechime incompletă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. nr. 1103 din 21.03.2000, doamna P. E., domiciliată în oraşul Târgu – Frumos, ne sesizează în legătură cu o eroare apărută în dosarul său de pensionare.

Astfel, petiţionara, conform certificatului medical de constatare a capacităţii de muncă, este nevăzătoare. Prin urmare, beneficiază de prevederile art. 89 din Legea nr. 3/1977, care reduce condiţiile pentru acordarea pensiei pentru muncă depusă şi limită de vârstă cu vechime integrală de pensionare: vechime în muncă de 10 ani şi vârsta de 45 de ani - pentru femei. Acest fapt a fost constatat prin decizia nr. 61975 din 5.08.1982, care acordă doamnei P. E. pensie integrală, având o vechime în muncă de 19 ani şi 9 luni.

Petiţionara susţine că, în urmă cu şapte ani, cu prilejul unei indexări a pensiei, a survenit o greşeală, fiind considerată pensie pentru vechime incompletă; sesizările sale în acest sens, au fost respinse.

Demersurile Avocatului Poporului

Am solicitat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Iaşi să ia măsurile necesare pentru repunerea în drepturi a petiţionarei.

Soluţionare

Urmare a adresei instituţiei noastre Oficiul de pensii Iaşi a verificat dosarul de pensie al doamnei P. s-a constatat înscrierea eronată a codului pensiei pentru vechime incompletă.

Situaţia a fost remediată prin decizia nr. 61975 din 19.06.2000, stabilirea corectă a pensiei făcându-se începând cu 1.06.1997.

Comentariu

Cu privire la aspectele ce intră în competenţa instituţiei noastre cazul a fost soluţionat în mod favorabil. Pentru soluţionarea laturii civile a cazului, petenta a fost îndrumată ca, în vederea reparării prejudiciului produs, să se adreseze instanţei de judecată, întrucât acţiunea prin care se solicită obligarea direcţiei de muncă şi protecţie socială la plata unor sume reprezentând adaosuri la pensie este o acţiune civilă în pretenţii, de competenţa judecătoriei.

În urma analizei datelor existente în acest dosar, s-a constatat proasta administrare în cadrul serviciului pensii, apărând o eroare în calcularea drepturilor de pensie prin neaplicarea prevederilor art. 89 din Legea nr. 3/1977, care, pentru

nevăzători, reduce condiţiile pentru acordarea pensiei pentru muncă depusă şi limită de vârstă cu vechime integrală de pensionare: vechime în muncă de 10 ani şi vârsta de 45 de ani - pentru femei.

Datorită intervenţiei instituţiei noastre, situaţia a fost remediată, drepturile de pensie fiind recalculate.

3.2.4.6. Întârzierea nejustificată a plăţii drepturilor de pensie

Dosar nr. 246/246
Obiect: *Întârzierea nejustificată a plăţii drepturilor de pensie*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1131 din 22.03.2000, domnul D. L., domiciliat în municipiul Oradea, ne sesizează asupra faptului că nu a primit pensia corespunzătoare lunii decembrie 1999.

Petiţionarul susţine că a depus o plângere în acest sens, dar rezolvarea ei este tergiversată.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de susţinerile petentului, am solicitat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Bihor să ni se comunice motivele care au determinat întârzierea plăţii pensiei pentru luna decembrie 1999.

Autoritatea sesizată ne comunică motivele întârzierii plăţii pensiei corespunzătoare lunii decembrie 1999, ca fiind determinate de cererea petiţionarului de transferare a pensiei din contul curent la poştă şi neînţelegerea privind închiderea contului CEC respectiv. Astfel, domnul D. a adresat cererea de transferare a pensiei la poştă fără a preciza că şi-a închis contul la CEC aşa încât, în luna decembrie, plata pensiei se face normal, la CEC, comunicându-se în acelaşi timp Oficiului Central de Plata Pensiei transferarea pensiei la poştă. În luna ianuarie 2000, pensia pe luna decembrie 1999 este returnată, contul CEC fiind închis.

Petentul a reclamat abia în februarie 2000 neprimirea pensiei pe luna decembrie şi a refuzat plata pensiei imediat, prin casieria oficiului.

Soluţionare

Ni s-a comunică faptul că persoanele vinovate de neachitarea la termen a pensiei au fost sancţionate prin acordarea unui salariu de încadrare diminuat.

Comentariu

În cazul prezentat se remarcă culpa comună atât a oficiului de pensii cât şi titularului pensiei care a determinat acordarea cu întârziere a drepturilor de pensie, situaţie care a fost reglementată ulterior, prin intervenţia instituţiei noastre.

Principala deficienţă a activităţii oficiului de pensii a fost constatată în legătură cu modul concret de plată a pensiei. Astfel, potrivit Hotărârii Guvernului nr.

365/1997 care aprobă Normele M.M.P.S. de aplicare a prevederilor Legii nr. 86/1997, plata pensiei se poate efectua către titular, prin poştă sau prin cont curent deschis la Casa de Economii şi Consemnaţiuni. În ciuda cererii formulate de către petent, oficiul de pensii a dispus transferarea plăţii pensiei cu întârziere.

3.2.4.7. Nerespectarea normelor privind procentaj de încadrare în grupe de muncă

Dosar nr. 219/2000
Obiect: *Nerespectarea normelor privind procentaj de încadrare în grupe de muncă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 649 din 22.02.2000, domnul P. I., domiciliat în Arad, ne sesizează în legătură cu faptul că nu a primit răspuns la un memoriu trimis în data de 25.11.1999.

Prin acest memoriu, petiţionarul sesiza în legătură cu respingerea dosarului său de pensionare nr. 22147/1999. Domnul P. I. anexează adresa M.M.P.S. prin care activitatea de tehnician în sectorul de exploatare forestieră este încadrată în grupa a II-a de muncă în procent de 80 %, în timp ce în adresa menţionată mai sus (citată de Oficiul Pensii Stat Arad în motivarea respingerii dosarului său de pensionare) grupa de muncă s-a luat în procent maxim de 70 % pentru funcţia de tehnician normator.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere datele prezentate, am solicitat Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale motivarea în fapt şi în drept în baza căreia s-a calculat distinct procentul grupei de muncă pentru funcţia de tehnician.

Ministerul competent ne comunică faptul că perioadele de timp şi procentajele lucrate în condiţii deosebite se stabilesc de către conducerea unităţilor împreună cu sindicatele, potrivit prevederilor de la pct. 6 din Ordinul nr. 50/1990. Datorită neînţelegerilor şi abuzurilor apărute în legătură cu aceste încadrări, în cazul tehnicienilor normatori (în baza atribuţiilor acestei funcţii şi a timpului efectiv lucrat în aceleaşi condiţii cu lucrătorii a căror activitate trebuie să o normeze) s-a stabilit că procentajul de încadrare nu poate fi mai mare de 70%.

Ca urmare, prin Nota M.M.P.S. privind dosarul de pensionare al petentului, s-a precizat că activitatea desfăşurată ca tehnician normator se poate încadra în grupa II-a de muncă în procentaj de maxim 70 %.

Am revenit cu o adresă către M.M.P.S. - Direcţia Autorizare, Certificare şi Grupe de muncă prin care am solicitat să ni se comunice dacă au fost luate măsurile necesare în vederea corectării pensiilor calculate în baza unor procente de încadrare mai mari de 70 %.

Soluționare

Suntem informați că, în ceea ce priveşte problema corectării pensiilor personalului normator încadrat în procent mai mare de 70 %, acestea au fost corectate pe măsură ce au fost descoperite sau au intrat în plată.

Comentariu

În acest caz, în urma verificărilor efectuate de instituția noastră nu s-a constatat încălcarea drepturilor şi libertăților cetățeneşti, diminuarea, prin intervenția MMPS a procentajului acordat tehnicienilor normatori datorându-se abuzurilor şi neînțelegerilor apărute în legătură cu aceste încadrări între sindicate şi conducerile unităților.

Dosar nr. 207/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 844 din 3 martie 2000, domnul B. R., domiciliat în municipiul Timişoara, ne-a sesizat în legătură cu unele abuzuri comise cu ocazia stabilirii drepturilor sale de pensie, exprimându-şi în acelaşi timp nemulțumirea față de cuantumul pensiei aflate în plată.

Petiționarul susține că, în mod greşit a fost " încadrat la pensionare în categoria a III-a ", deoarece în realitate a ocupat următoarele posturi: şef de post în frontieră, şef de post transporturi feroviare, comandant de grupă la plutonul de pază a municipiului Timişoara, precum şi sectorist urban.

Demersurile Avocatului Poporului

Am solicitat autorității implicate să ni se comunice data la care petentul a depus cererea de pensionare, perioada pentru care a optat în vederea determinării bazei de calcul, categoria de pensie, data la care a fost emisă decizia, data comunicării acesteia, dacă s-a formulat contestație împotriva deciziei de pensionare, iar în caz afirmativ, modalitatea soluționării acesteia.

Serviciul de pensii din cadrul Ministerului de Interne ne-a comunicat faptul că petentul beneficiază de o pensie de serviciu calculată pentru o vechime totală în muncă de 33 de ani 09 luni şi 24 zile. Baza de calcul a fost determinată, potrivit opțiunii acestuia, pe baza veniturilor obținute în perioada 01.04.1958 – 31.03.1963.

Soluționare

Prin aceeaşi adresă, se precizează că domnul B. R. a beneficiat de toate indexările acordate de Guvernul României precum şi de recorelările şi modificările ce au avut loc, astfel încât, pensia în plată aferentă lunii aprilie 2000 a fost de 1817066 lei, din care 1.677.745 lei pensie de serviciu, 46.733 lei pensie suplimentară şi 92.579 lei indemnizație de veteran de război.

Faţă de relaţiile furnizate de Ministerul de Interne, am apreciat că nu se impune o nouă intervenţie din partea instituţiei Avocatul Poporului.

3.2.4.8. Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit

Dosar nr. 715/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2294 din 21.06.2000, doamna R. F., domiciliată în municipiul Timişoara, solicită intervenţia noastră în vederea recalculării pensiei prin recunoaşterea perioadei lucrate între 12.01.1953- 13.06.1958 la U.I.L. Drencova.

Petenta susţine că a solicitat reconstituirea vechimii în muncă pe baza declaraţiilor martorilor M. F. şi A. Gh., dar cererea sa nu a fost soluţionată.

Demersurile petentului

Faţă de situaţia prezentată, am solicitat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Timiş să ne comunice punctul de vedere faţă de susţinerile petentei, care este situaţia dosarului său de pensionare, precum şi măsurile pe care le au în vedere pentru soluţionarea acestei situaţii potrivit prevederilor legale în vigoare.

Printr-o adresă primită de la Serviciul calcul drepturi asigurări sociale din cadrul Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Timiş ni se comunică faptul că în fişa de pensie cu nr. 11640/19.11.1981 întocmită de I.M.D.P.P.F. Timiş nu apare înregistrată perioada 12.01.1953-13.06.1958. Astfel, prin decizia nr. 94599/21.01.1982 oficiul de pensii de stat stabileşte drepturile de pensie de invaliditate gr. II, începând cu data de 1.12.1981.

Cu cererea nr. 30097/9.07.1982 petenta a solicitat recalcularea pensiei prin adăugarea la vechimea în muncă a perioadei dovedite cu adeverinţa eliberată de UFET Oraviţa cu nr. 179/1.07.1982, adeverinţă din care rezultă că în perioada 1953-1958 a realizat o vechime în muncă de 4 luni şi 7 zile ca zilier.

Întrucât în adeverinţa în cauză nu se face menţiunea că pentru perioada respectivă s-a achitat contribuţia la asigurările sociale, Oficiul de pensii a solicitat UFET Oraviţa această precizare, iar pentru că societatea nu a răspuns la această solicitare, Oficiul a revenit cu scrisoarea nr. 30097/25.11.1982.

Urmare a răspunsului UFET Oraviţa din 30.11.1982, prin care se confirmă plata contribuţiei la asigurările sociale, Oficiul de pensii valorifică această vechime în muncă.

În luna februarie 1985, doamna R. s-a adresat Judecătoriei Oravița prin cererea de chemare în judecată cu nr. 391/5.02.1985, solicitând reconstituirea cu martori a întregii perioade 12.01.1953-13.06.1958.

Prin sentința civilă din data de 26.07.1985 dată în dosarul nr. 391/1985, instanța dispune declinarea competenței soluționării dosarului în favoarea Comisiei de reconstituire a vechimii în muncă Reşița, trimițând dosarul spre soluționare acestei comisii.

Punctul de vedere al autorității

Deoarece era pensionară în evidența Oficiului de pensii de stat Timişoara, Comisia de reconstituire a vechimii în muncă Reşița dirijează dosarul spre DPOMS Timiş, precizând că perioada 12.01.1953-13.06.1958 nu poate fi reconstituită deoarece nu sunt îndeplinite două dintre condițiile menționate în art. 14 ale Decretului nr. 92/1976.

Potrivit acestuia, activitatea depusă se va putea reconstitui în cazul în care se dovedeşte cu acte că arhivele au fost distruse. Pot cere reconstituirea vechimii în muncă numai persoanele care depun activitatea pe baza unui contract de muncă, cadrele permanente ale Ministerului Apărării Naționale şi Ministerului de Interne şi membrii cooperativelor meşteşugăreşti. Or, în cazul de față, arhivele UFET Oravița (de care aparține VIL Drencova) nu sunt distruse, iar la data solicitării reconstituirii nu mai depunea activitate pe baza unui contract de muncă.

Soluționare

Analizând informațiile puse la dispoziție de către Oficiul de pensii sesizat, am constatat că petentei nu i-au fost încălcate drepturile printr-un act sau fapt administrativ ilegal, întrucât autoritățile au soluționat cererile acesteia în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Astfel, după cum am precizat anterior, potrivit dispozițiilor art. 14 din Decretul nr. 92/1976, activitatea depusă într-o unitate nu poate fi reconstituită decât în cazul în care se dovedeşte cu acte că arhivele au fost distruse, or, în cazul prezentat, nu este îndeplinită această condiție, arhivele UFET Oravița nefiind distruse.

La cerere, petentei i-au fost recunoscute drepturile pentru o perioadă de activitate de 4 luni şi 7 zile desfăşurată ca zilier între anii 1953-1958, întrucât doar aceasta se regăseşte în arhivele unității angajatoare.

În adresa primită de la autoritate ni se precizează că, prin sentința civilă nr. 139/18.04.2000, Curtea de Apel Timişoara i-a respins petentei acțiunea având ca obiect recunoaşterea ca vechime în muncă a perioadei 12.01.1953-13.06.1958 intentată împotriva D.G.M.P.S. Timiş.

Având în vedere faptul că pentru soluționarea problemelor sesizate s-a adresat şi instanței de contencios administrativ, care i-a respins cererea privind reconstituirea vechimii pentru perioada 12.01.1953-13.06.1958, precum şi dispozițiile art. 15 alin. (4) din Legea nr. 35/1997, problema semnalată de petentă

excede competenţei Avocatului Poporului şi nu mai poate fi soluţionată prin demersurile acestuia.

Dosar nr. 601/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentei

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1867 din 18.05.2000, domnul I. A., domiciliat în judeţul Arad, solicită intervenţia instituţiei noastre în vederea verificării dosarului de pensionare.

Astfel, petentul ne informează că a lucrat la minele I.M.R. şi I.P.E.G. până în momentul închiderii acestora, după care s-a angajat prin transfer la una din carierele Vârfuri, staţie de concasare piatră spartă. În anul 1999, prin decizia nr. 202233 din 26.04.1999, a fost pensionat pentru munca depusă şi limită de vârstă cu vechime completă. Domnul I. A. susţine că s-a adresat în mai multe rânduri Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Arad, solicitând verificarea dosarului de pensie, dar nu a primit răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersului instituţiei noastre către Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Arad, am primit o adresă prin care suntem informaţi că s-a reverificat dosarul de pensie a domnului I. A.

Soluţionare

Astfel, elementele care au stat la baza calculului pensiei au fost: vechime totală în muncă de 41 ani şi 7 luni din care 24 ani, 6 luni şi 24 de zile se încadrează în grupa I de muncă, respectiv 5 ani şi 24 de zile în grupa III de muncă. Salariul mediu a fost calculat pe primii 5 ani din ultimii 10 ani de activitate pentru a putea beneficia de prevederile Hotărârii de Guvern nr. 565/1996 având un cuantum de 4665,63 lei. Cuantumul pensiei se justifică prin faptul că salariul mediu luat în calcul este mic, fiind stabilit pentru perioada 17.06.1987 – 17.06.1992, petentul având ultima zi lucrată la data de 09.10.1998 şi având trei perioade de şomaj în anii 1993, 1993 – 1994 şi 1996 – 1997, care au influenţat baza de calcul a pensiei.

Acest punct de vedere a fost comunicat şi domnului I. A.

Dosar nr. 106/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 528 din 15.02.2000, doamna C. D., domiciliată în Râmnicu – Vâlcea, ne sesizează în legătură cu o cerere adresată Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Vâlcea, înregistrată cu nr. 29269 din 1.10.1999, la care nu a primit răspuns. Prin această petiţie solicita recalcularea pensiei, considerând că i s-a calculat greşit, atât pensia pentru muncă depusă şi limită de vârstă, cât şi pensia suplimentară.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere aceste aspecte ne-am adresat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială a judeţului Vâlcea – Oficiul pensii de stat solicitând să ni se comunice care este stadiul de soluţionare al acestei cereri, precum şi măsurile ce se impun pentru soluţionarea acestui caz.

Soluţionare

În urma acestui demers am primit o copie după adresa prin care i se comunica doamnei C. D. soluţionarea cererii sale încă din luna februarie 1999, ca urmare a cererii depuse în 21.12.1998, fiind achitată diferenţa dintre pensia încasată şi cea recalculată între 23 – 27.02.1999, în timp ce pensia suplimentară a fost calculată la procentul maxim – 16 %.

Prin urmare, cererea petiţionarei a fost soluţionată favorabil, dosarul fiind închis.

Dosar nr. 435/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Domnul C. I. domiciliat în municipiul Timişoara ne sesizează cu cererea nr. 1555 din 24 aprilie 2000 că, deşi a solicitat D.G.M.P.S. Timiş, în repetate rânduri, revizuirea cuantumului drepturilor cuvenite cu titlu de pensie funcţie de legislaţia în vigoare privind indexările şi recorelările acestei categorii de drepturi, până la data cererii nu a primit nici un răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

Am formulat în două rânduri demersuri la această autoritate, la data de 15 mai şi 31 august 2000.

Cu adresa nr. 1645 din 20 septembrie 2000 D.G.M.P.S. Timiş ne transmite că, după verificările făcute ca urmare a demersurilor noastre, s-a constatat o eroare în modul de calcul, în sensul că petentului nu i s-a aplicat recorelarea conf. H.G. nr. 97/1998 modificată prin H.G. nr. 171/1999.

Soluţionare

Această omisiune a fost corectată prin emiterea Deciziei nr. 1645 din 28 septembrie 2000 prin care d-lui C. I. i s-a stabilit o pensie de 1.8000.961 lei față de 1.238.727 lei.

După comunicarea făcută, d-l C. I. ne-a transmis telefonic mulțumiri pentru rezultatul intervențiilor noastre.

Comentariu

Se constată că au fost încălcate prevederile Cartei Sociale Europene – revizuită, respectiv partea I, pct. 23; "Orice persoană vârstnică are dreptul la protecție socială." şi partea a II –a art. 13 pct. 1 şi 2, art. 23 , şi prevederile art. 45 al 2 din Constituția României în care se arată : "Cetățenii au dreptul la pensie, …şi la alte forme de asistență socială prevăzute de lege." şi legea specială, respectiv : H.G. nr. 97/1998 şi H.G. nr. 171/1999.

Dosar nr. 1107/1999
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

*Prin cererea înregistrată cu nr. 4354 din 29 decembrie 1999 domnul C. C.***,** *domiciliat în municipiul Arad, ne-a sesizat în legătură cu faptul că, deşi a fost pensionat începând cu data de 1 iunie 1999, nu a primit nici o sumă de bani.*

Demersurile Avocatului Poporului

Urmare demersului făcut la D.G.M.P.S. a județului Arad ni s-a comunicat că întârzierea a avut loc datorită faptului că, ulterior transmiterii deciziei de desfacere a contractului de muncă, petentul a depus o adeverință privind venitul realizat anterior pensionării şi prin care s-a solicitat recalcularea drepturilor de pensie. În aceste condiții s-a procedat la recalculare şi s-a emis o nouă decizie, drepturile restante fiind achitate prin casieria Oficiului de pensii Arad.

Soluționare

Dosarul a fost închis în favoarea petentului, în sensul că, deşi organul de specialitate nu a fost în culpă pentru întârzierea plății, demersul nostru a accelerat rezolvarea situației.

Dosar nr. 751/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2187 din 9.06.2000, doamna D. M., soţie supravieţuitoare a col. (r) D. V., domiciliată în municipiul Timişoara, judeţul Timiş, îşi exprimă nemulţumirea faţă de modul de stabilire a pensiei dumneaei.

Astfel, petenta arată că beneficiază de o pensie de 497.096 lei după 10 ani de muncă, dosar nr. 19204, precum şi de o indemnizaţie în cuantum de 417.009 lei, în calitate de soţie supravieţuitoare a veteranului de război.

De asemenea, este menţionat faptul că soţul petiţionarei a fost invalid de război şi a beneficiat de pensie I.O.V.R. conform deciziei nr. 23885/1945. După pensionare acesta a mai lucrat o perioadă de 11 ani, stabilindu-i-se pensia prin decizia nr. 54755/1972.

Petenta consideră că este îndreptăţită să beneficieze de suma de 417.009 lei, primită în calitate de soţie supravieţuitoare de veteran de război, precum şi de pensie de urmaş I.O.V.R. care să se cumuleze cu o pensie de urmaş corespunzătoare celor 11 ani lucraţi după pensionare de soţul dumneaei.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere aceste aspecte ne-am adresat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Timiş, de la care am primit adresa din data de 15.08.2000 prin care se precizează că, în baza art. 3 din Legea nr. 49/1999, soţiile celor ce la data decesului erau pensionari I.O.V.R. au dreptul la pensie de urmaş în condiţiile în care se acordă aceasta în cadrul asigurărilor sociale de stat. În acest sens, Legea nr. 3/1977 precizează că soţia care are dreptul la o pensie proprie şi îndeplineşte condiţiile prevăzute de lege pentru obţinerea pensiei de urmaş după soţul decedat poate opta pentru oricare din aceste pensii.

Soluţionare

În Precizările nr. 712/1999 ale Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale se menţionează că văduvele invalizilor de război pot opta la cerere între pensia proprie, pensia de urmaş sau 50% din pensia I.O.V.R. ce s-ar fi cuvenit soţului decedat.

În consecinţă, am transmis petentei că, pentru a se stabili pensia IOVR este necesar să depună la Oficiul de pensii Timişoara o copie a deciziei de încadrare în grad IOVR a soţului său decedat, certificatul de căsătorie şi certificatul de naştere, în copie şi original.

În adresa primită se specifică faptul că dacă soţul său a fost încadrat în gradul II IOVR cuantumul pensiei de urmaş IOVR se ridică la 900.000 lei, iar în cazul în care acesta era încadrat în gradul III de invaliditate pensia de urmaş va fi în cuantum de 600.000 lei.

Având în vedere informaţiile primite i-am recomandat doamnei D. M. să ne semnaleze printr-o nouă cerere eventualele dificultăţi întâmpinate în demersurile pe care le va face.

Dosar nr. 551/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1817 din 16.05.2000, doamna M. I., domiciliată în municipiul Bucureşti solicita intervenţia instituţiei noastre în vederea verificării dosarului de pensionare.

Astfel, petenta ne informa că, începând cu data de 1.12.1992, a fost pensionată pentru pierderea capacităţii de muncă, fiind încadrat în gradul II de invaliditate. La data de 8.06.1998, prin Decizia de pensionare nr. 125287/8.06.1998, a fost pensionată pentru limită de vârstă şi vechime completă. Doamna M. I. susţine că, pe data de 27.01.1999, s-a adresat cu o cerere către Oficiul de Pensii Sector 3 solicitând verificarea dosarului de pensie, solicitare la care nu a primit nici un răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersului instituţiei noastre către Oficiul de Pensii Sector 3, am primit o adresă prin care suntem informaţi că doamnei M. I. i s-a comunicat că nu beneficiază de prevederile H.G. nr. 797/1998 deoarece cuantumul pensiei la data de 01.11.1998 era de 504 606 lei.

Soluţionare

Întrucât petiţionara a primit răspuns la cererea adresată oficiului de pensii dosarul a fost închis.

Dosar nr. 465/2000
Obiect: *Contestarea modului de calcul a pensiilor şi a cuantumului stabilit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1681 din 5.05.2000, domnul S. V., din judeţul Buzău, ne sesiza asupra unor aspecte legate de calcularea pensiei ce i se cuvine pentru limită de vârstă.

Astfel, petiţionarul ne informa că a fost pensionat pentru pierderea capacităţii de muncă, fiind încadrat în gradul III de invaliditate. Ulterior, în perioada 1985 – 1997, a lucrat ca paznic la o unitate forestieră din judeţul Prahova, cu jumătate de normă. La 1 septembrie 1997 a fost pensionat pentru limită de vârstă şi vechime completă. Domnul S. V. este nemulţumit că, deşi în această perioadă a beneficiat de un spor de noapte de 25%, acesta nu a fost luat în calcul la stabilirea pensiei.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluţionarea

În urma demersului instituţiei noastre către Oficiul de Pensii Buzău, am primit o adresă prin care ni se aduce la cunoştinţă că nu a fost luat în baza de calcul sporul de noapte deoarece acesta nu este un spor cu caracter permanent, în sensul art. 10 din Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat şi asistenţa socială, modificată. De asemenea este anexat în copie răspunsul trimis petentului cu nr. 45 din 26.01.1999.

În consecinţă dosarul a fost închis.

Comentariu

Potrivit art. 2 din Legea nr. 3/1977, dreptul la pensie se acordă la împlinirea vârstei stabilite de lege în raport de natura muncii prestate şi de numărul de ani efectiv lucraţi în activitatea economică şi socială.

Existenţa coordonatelor care condiţionează stabilirea şu acordarea pensiei pentru munca depusă şi limită de vârstă – pragul de vârstă şi vechimea în muncă – este analizată de către oficiile de pensii din cadrul direcţiilor de muncă şi protecţie socială.

Stabilirea pensiei sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizia emisă de oficiul de pensii care va cuprinde temeiurile de drept şi de fapt ce au condus la admiterea sau respingerea cererii de pensionare.

Dacă nu este mulţumită de modul cum i-au fost stabilite drepturile de pensie şi deci, persoana în cauză se consideră neîndreptăţită, se poate adresa cu o contestaţie în termen de 30 de zile de la comunicare la comisia de contestaţii ce funcţionează pe lângă direcţiile generale de muncă şi protecţie socială.

Din punctul de vedere al naturii juridice, decizia de pensionare este un act administrativ cu trăsături proprii.

Păstrând trăsăturile juridice specifice actelor administrative, decizia de pensionare poate fi revocată de organul emitent. Totodată, în cazul constatării săvârşirii unor erori în stabilirea pensiei, este posibil ca organul emitent să o anuleze şi să emită altă decizie.

Dacă intervin elemente noi care privesc stabilirea pensiei, cum ar fi prezentarea unor acte privind vechimea în muncă, grupa de muncă sau salariul, decizia de pensionare poate fi modificată, întrucât dreptul la pensie are caracter imprescriptibil.

Din analiza datelor existente în cazurile prezentate s-a constatat:

a) lipsa de informare a petiţionarilor cu privire la procedura de întocmire a dosarelor de pensie şi modul de stabilire a cuantumului pensiei;

b) nerespectarea procedurii referitoare la contestarea în termenul legal de 30 de zile a deciziei de pensionare care devine astfel definitivă;

c) o nemulţumire constantă faţă de cuantumul mic al pensiei şi a diferenţelor care apar între pensionarii care au desfăşurat aceeaşi activitate dar s-au pensionat la date diferite.

3.2.4.9. Întârzierea soluționării cererii privind pensia pentru pierderea capacității de muncă

Dosar nr. 402/2000

Obiect: *Întârzierea soluționării cererii privind pensia pentru pierderea capacității de muncă*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1505 din 19.04.2000, domnul B. A., domiciliat în municipiul Câmpulung Moldovenesc, județul Suceava, (dosar de pensionare nr. 195.900/1998), afirmă că nu a primit răspuns la memoriile pe care le-a adresat Direcției Generale de Muncă şi Protecție Socială Suceava prin poştă cu confirmarea de primire nr. 388/11.02.1999, nr. 4900/28.02.2000 şi recomandata nr. 27138/30.03.2000.

Prin aceeaşi cerere petentul ne informează că s-a adresat şi Cabinetului de Expertiză Medicală şi Recuperare a Capacității de Muncă Câmpulung Moldovenesc prin scrisoarea cu confirmare de primire nr. 2143/13.12.1999.

Demersurile Avocatului Poporului

Prin adresa primită în data de 30.05.2000, am fost informați că dosarul medical a fost transmis Institutului Național de Expertiză şi Recuperare a Capacității de Muncă unde petentul se află internat pentru efectuarea investigațiilor necesare stabilirii gradului de invaliditate.

Ca atare, ne-am adresat acestui institut, care ne-a înştiințat că petentul a fost încadrat în gradul II de invaliditate începând cu data de 1.06.2000, ceea ce i-am comunicat prin adresa noastră din 18.09.2000.

Pe data de 21.09.2000, domnul B. A. revine cu un memoriu prin care ne semnalează întârzierea emiterii de către conducerea Direcției Generale de Muncă şi Protecție Socială Suceava a deciziei medicale de încadrare în gradul II de invaliditate, în baza încadrării stabilită începând cu data de 1.06.2000 de Institutul Național de Expertiză Medicală şi Recuperare a Capacității de Muncă.

Soluționare

În urma demersurilor noastre scrise şi telefonice către Oficiul de Expertiză Medicală Suceava ni s-a comunicat că dosarul petentului a fost primit pe data de 17.07.2000 de la Institutul Național de Expertiză Medicală şi Recuperare a Capacității de Muncă, iar pe aceeaşi dată a fost emisă decizia nr. 266 prin care s-a stabilit încadrarea acestuia în gradul II de invaliditate.

Comentariu

Prin întârzierea formulării unui răspuns la memoriile adresate de petent, autoritatea încalcă prevederile constituționale privind dreptul de petiționare prevăzut de art. 47 din Constituție potrivit căruia cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor (alin. 1), iar autoritățile publice au obligații să răspundă la petiții în termenele şi în condițiile stabilite potrivit legii (alin. 4)

O reacție pozitivă am primit atât de la Oficiul de Expertiză Medicală Suceava cât şi de la Institutul Național de Expertiză Medicală şi Recuperare a Capacității de Muncă, care, la sesizarea instituției noastre, a comunicat petentului, în cursul lunii iulie, decizia emisă, iar în luna noiembrie i s-au acordat drepturile băneşti corespunzătoare cuantumului pensiei sale de invaliditate, retroactiv începând cu data de 1.06.2000.

În consecință dosarul a fost închis în favoarea petentului.

3.2.4.10. Nemulțumire privind stabilirea pensie de serviciu pentru militari

Dosar nr. 550/2000
Obiect: *Nemulțumire privind stabilirea pensie de serviciu pentru militari*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1781 din 12.05.2000, domnul V. M., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne solicită sprijinul pentru primirea drepturilor băneşti la care se consideră îndreptățit, invocând în acest sens prevederile art. 80 alin. 4 din Legea nr. 56/1992 privind frontiera de stat, aşa cum a fost modificată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 40/1999..

Astfel, petentul ne informează că a fost clasat inapt serviciu militar (gradul II) prin decizia medicală nr. 1151/14.09.1999, apoi a fost trecut în rezervă prin ordinul nr. II/011997 din 30.09.1999 al Ministrului de Interne şi s-a adresat în vederea acordării drepturilor băneşti corespunzătoare conducerii ministerului de interne, prin memoriile nr. A/2415 din 12.11.1999, nr. A/2645 din 15.12.1999 şi nr. A/345 din 8.02.2000, la care afirmă că nu a primit răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere situația prezentată, ne-am adresat Serviciului de pensii din cadrul Ministerului de Interne. Totodată, petentul solicită acordarea sumei de un miliard de lei cu titlu de despăgubiri morale şi materiale.

În răspunsul primit se invocă prevederile art. 80 din Legea nr. 56/1992, modificată şi completată prin O.U.G. nr. 80/1999, potrivit cărora personalul din

Poliția de Frontieră a României care şi-a pierdut total capacitatea de muncă în timpul şi în legătură cu serviciul primeşte drepturile ce decurg din pensionare, iar în situația pierderii parțiale a capacității de muncă în timpul sau în legătură cu serviciul, pensia este egală cu solda integrală avută în ultima lună de activitate. În sensul acestei prevederi, drepturile ce decurg din pensionare sunt cele stabilite în condițiile Decretului nr. 214/1977.

În aceeaşi adresă se specifică faptul că domnul V. M. fost clasat inapt pentru serviciul militar şi încadrat în gradul II de invaliditate, iar la stabilirea pensiei i s-au aplicat dispozițiile art. 15 din Decretul nr. 214/1977 conform cărora cadrele militare trecute în rezervă sau direct în retragere în urma clasării ca inapt având o vechime de serviciu de cel puțin 25 de ani din care 15 ani efectiv ca militari beneficiază de pensie de serviciu cu vechime incompletă.

Soluționare

În consecință, în conformitate cu art. 1 din Instrucțiunile nr. 1026/1999 de aplicare a Legii nr. 56/1992, republicată, i s-a stabilit pensie de serviciu şi nu de invaliditate, pe când suma echivalentă cu 12 solde lunare nete se acordă numai în cazul stabilirii pensiei de invaliditate, reprezentând o compensație față de nivelul mic al pensiilor de invaliditate comparativ cu pensiile de serviciu.

Domnului V. M. i s-a răspuns în acest sens în data de 16.03.2000.

Comentariu

Pensiile militarilor se acordă în conformitate cu prevederile cuprinse în Decretul nr. 214/1977, modificat prin Decretul-lege nr. 71/1990 în raport de activitatea şi contribuția aduse la întărirea capacității de apărare a patriei.

Decretul nr. 214/1977 prevede că militarii din cadrele permanente care nu au vechimea şi vârsta necesară pentru obținerea pensiei de serviciu cu vechime integrală, beneficiază de pensie de serviciu cu vechime incompletă, dacă au la data ieşirii din cadrele permanente cel puțin 25 de ani vechime în serviciu, din care 15 ani efectivi ca militar şi se află într-una din următoarele situații:

a) au împlinit vârsta de 50 de ani şi sunt trecuți în rezervă ca urmare a împlinirii limitei de vârstă în grad, prevăzută de legea privind organizarea apărării naționale a României, sau ca urmare a reorganizării unor unități şi a reducerii unor funcții din statele de organizare, precum şi pentru alte considerente ale Ministerului Apărării Naționale precum şi Ministerului de Interne:

b) au fost trecuți în rezervă sau direct în retragere ca urmare a clasării ca inapți sau apt limitat pentru îndeplinirea obligațiilor militare, ori ca urmare a unor afecțiuni datorită cărora nu pot îndeplini obligațiile miliare (art. 15 din Decretul nr. 214/1977).

Având în vedere aceste dispoziții legale, în urma analizării datelor din dosarul de pensie se constată că nu au fost încălcate drepturile petentului şi, în consecință, dosarul a fost închis.

3.2.4.11. Întârzierea efectuării transferului pensiei

Dosar nr. 1026/1999
Obiect: *Întârzierea efectuării transferului pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 4126 din 15.12.1999, doamna G. A., din municipiul Braşov, ne-a sesizat faptul că numeroasele demersuri pe care le-a întreprins la Oficiul de pensii sector 6, în vederea transferării pensiei la Oficiul de pensii Braşov, au rămas fără rezultat.

Doamna G. A. a fost pensionată prin decizia nr. 112429 din 02.09.1987 emisă de Oficiul de pensii sector 6, iar prin cererea nr. 8865 din 21.06.1999 a solicitat transferarea pensiei de asigurări sociale la Oficiul de pensii Braşov, ca urmare a schimbării domiciliului.

Deoarece nu s-a luat nici o măsură, pe data de 25.10.1999, petiţionara a revenit cu cererea nr. 131619. Petenta afirmă că în urma acestui demers a fost trecută pe un tabel de urgenţă, cu promisiunea că între 23.11.1999 - 27. 11.1999 va primi pensiile restante pe lunile septembrie, octombrie, noiembrie la noul domiciliu. Dar cu toate aceste demersuri, petiţionara nu şi-a primit pensia.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia semnalată, ne-am adresat Oficiului de pensii sector 6 solicitând să ne comunice care sunt impedimentele care stau la baza întârzierii soluţionării cererii doamnei G. A., precum şi măsurile luate în vederea remedierii acestei situaţii prejudiciabile pentru petentă.

Ulterior, petiţionara a revenit cu memoriul înregistrat la instituţia noastră sub nr. 1423/12.04.2000, în care ne-a adus la cunoştinţă că în urma intervenţiilor instituţiei noastre a primit o parte din pensiile restante neîncasate.

La numeroasele deplasări ale instituţiei noastre la sediul Oficiului de pensii sector 6 ni s-a comunicat verbal că arhiva a fost distrusă şi că sunt depuse toate diligenţele pentru refacerea dosarelor.

Soluţionare

Întrucât nu am primit nici un răspuns referitor la stadiul acestei operaţiuni, am revenit cu o altă adresă la care Oficiul de pensii sector 6 ne-a comunicat că dosarul de pensie al petiţionarei a fost transferat cu data de 01.04.2000 la Oficiul de pensii Braşov şi că pensiile neîncasate i-au fost transmise cu mandat poştal la domiciliul din Braşov.

În consecinţă, ca urmare a intervenţiei instituţiei noastre, situaţia a fost remediată.

Dosar nr. 376/2000
Obiect: *Întârzierea efectuării transferului pensiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 1478 din 17.04.2000, doamna V. A., domiciliată în judeţul Dolj, ne-a sesizat cu privire la formularea unei cereri către Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale în cursul lunii noiembrie 1999, în care solicita transferarea pensiei de la Oficiul de Pensii Orşova la domiciliul actual, cu începere din luna ianuarie 2000. Petiţionara preciza că până în momentul respectiv nu a primit nici un răspuns la demersul său.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluţionarea

În urma demersului instituţiei noastre către Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, am primit o adresă prin care am fost informaţi că Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Dolj a emis Decizia nr. 209105/2.05.2000 prin care, începând cu luna mai 2000, primeşte pensia la noua adresă.

În concluzie dosarul a fost închis în favoarea petentei.

Comentarii:

Se remarcă o faptul că în urma intervenţiei instituţiei noastre a fost urgentată plata pensiei la noua adresă a petentei.

S-a constatat că au fost încălcate prevederile constituţionale privind dreptul de petiţionare prevăzut de art. 47 din Constituţie potrivit căruia cetăţenii au dreptul să se adreseze autorităţilor publice prin petiţii formulate numai în numele semnatarilor (alin. 1), iar autorităţile publice au obligaţii să răspundă la petiţii în termenele şi în condiţiile stabilite potrivit legii (alin. 4), această situaţie determinând intervenţia instituţiei noastre.

De asemenea, din analiza cazurilor cu care a fost sesizată instituţia noastră, este de remarcat o deficitară administrare a oficiilor de pensii în domeniul transferului pensiilor de la un oficiu la altul.

3.2.4.12. Recalcularea pensiei prin recunoaşterea grupei superioare de muncă prin aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale

Dosar nr. 406/2000
Obiect: *Recalcularea pensiei prin recunoaşterea grupei superioare de muncă prin aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1473 din 17.04.2000, domnul C. Ghe., domiciliat în municipiul Piteşti, judeţul Argeş, ne semnalează refuzul de a i se lua în considerare ca vechime în grupa a II a de muncă activitatea desfăşurată în perioada 18.03.1969 – 7.07.1995 în cadrul subunităţilor TC IND. Piteşti de pe Platforma Industrială Petrochimică Piteşti.

Petentul ne informează că a prezentat adeverinţele nr. 2255/25.09.1997, nr. 2190/18.11.1998, nr. 1333/17.02.1999 şi nr. 1174 din 13.08.1999 eliberate de S.C. Socomar S.A., în care se precizează că perioada susmenţionată se încadrează în grupa a II a de muncă, conform H.G. nr. 1223/20.11.1990, deoarece a lucrat ca magazioner şi merceolog în depozitul central de materiale amplasat în incinta Combinatului Petrochimic Piteşti.

Astfel, art. 2 din H.G. nr. 1223/1990 prevede că "Nominalizarea persoanelor care se încadrează in grupa a II-a de muncă se face de consiliile de administraţie, împreună cu sindicatele libere din unităţi".

Petiţionarul ne ataşează o copie a deciziei nr. 8872/11.01.2000 a D.G.M.P.S. Argeş, prin care i se respinge cererea de înscriere la pensie pentru munca depusă cu reducere de vârstă cu motivarea că funcţiile respective nu se regăsesc în reglementările privind grupele superioare de muncă.

Aceeaşi motivare se apare şi în hotărârea nr. 1/22.03.2000 a Comisiei de contestaţii, deşi reglementările invocate nu se referă la funcţii, ci doar la activităţi şi locuri de muncă din construcţii-montaj.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma acestei cereri ne-am adresat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Argeş pentru clarificarea situaţiei prezentate.

Prin răspunsul primit pe data de 15.06.2000, Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Argeş îşi menţine punctul de vedere comunicat anterior, motivându-şi decizia, ca şi Comisia de contestaţii pe prevederile Notei nr. 43 G/3710/23.12.1999.

Soluţionare

Totodată, am fost înştiinţaţi că petentul a contestat în instanţă hotărârea nr. 1/22.03.2000 a Comisiei de contestaţii şi, în consecinţă, instituţia noastră nu mai poate interveni deoarece, potrivit art. 15 alin. 4 din Legea nr. 35/1997, nu fac obiectul activităţii instituţiei Avocatul Poporului şi vor fi respinse fără motivare cererile privind actele autorităţii judecătoreşti.

Dosar nr. 578/2000

Obiect: *Recalcularea pensiei prin recunoaşterea grupei superioare de muncă prin aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1241 din 29.03.2000, domnul D. Ş., domiciliat în judeţul Vâlcea, ne-a sesizat cu privire la o petiţie adresată Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale în data de 10.02.2000, prin care solicita recalcularea pensiei cu recunoaşterea grupei superioare de muncă, petiţie la care nu a primit nici un răspuns.

Petentul ne informează că a lucrat la Uzinele Sodice Govora S.A., de unde i s-a eliberat o adeverinţă din care reiese că activitatea desfăşurată în perioada 18 martie 1969 – 1 aprilie 1970 se încadrează în grupa II de muncă, iar pentru perioada 1.04.1970 – 1.10.1986, beneficiază de încadrarea în grupa I de muncă.

Începând cu data de 5.11.1986, potrivit deciziei nr. 59754/1986, domnul D. Ş. a fost pensionat pentru pierderea capacităţii de muncă, fiind încadrat în gradul II de invaliditate, iar la data de 20.06.1991 a fost trecut la pensie pentru limită de vârstă şi vechime integrală.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersului instituţiei noastre către Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, am primit adresa din data de 21.07.2000, prin care suntem informaţi că persoanele care, la data de 1.02.1990 aveau calitatea de pensionari şi care şi-au desfăşurat activitatea în locuri de muncă care, potrivit reglementărilor existente până în anul 1990, erau prevăzute să fie încadrate în grupele I sau II de muncă (Ordinul 50/1990 în formă iniţială, publicat în Monitorul Oficial nr. 38/20.03.1990) beneficiază de drepturile conferite de încadrarea în grupă superioară de muncă.

Soluţionare

Întrucât activitatea desfăşurată de petent se regăseşte în Ordinul nr. 50/1990 iniţial ca fiind încadrată în grupa II de muncă (perioadă ce a fost dealtfel luată în calculul grupei II de muncă conform înregistrărilor din carnetul de muncă) iar trecerea în grupa I s-a reglementat prin Ordinul nr. 332/1995, nu există temei legal pentru recalcularea pensiei cu adăugarea grupei I de muncă.

Dosar nr. 230/2000
Obiect: *Recalcularea pensiei prin recunoaşterea grupei superioare de muncă prin aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 187 din 25.01.2000, domnul P. I. A., domiciliat în municipiul Arad, judeţul Arad, având dosarul de pensie nr. 37997/12.10.1988, îşi exprimă nemulţumirea faţă de refuzul Oficiului de pensii Arad de a dispune recalcularea drepturilor de pensie prin recunoaşterea grupei superioare de muncă pentru activitatea depusă ca mecanic şi fochist de locomotivă, cu aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale.

În aplicarea dispoziţiilor Deciziei Curţii Constituţionale nr. 87/1999, Ministrul Muncii şi Protecţiei Sociale elaborează Nota nr. 1974/26.08.1999 potrivit căreia persoanele care la data de 1.02.1990 aveau calitatea de pensionari şi care şi-au desfăşurat activitatea în locuri de muncă care, potrivit reglementărilor existente până în anul 1990, erau prevăzute să fie încadrate în grupele I sau II de muncă (Ordinul nr. 50), beneficiază de drepturile conferite de încadrarea în grupă superioară de muncă.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru clarificarea situaţiei prezentate de domnul P., ne-am adresat Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale, solicitând lămuriri cu privire la situaţia persoanelor care aveau calitatea de pensionari la 1.02.1990 şi care au lucrat în condiţii deosebite ce se încadrează în grupele I şi II de muncă.

În urma acestui demers am primit din partea Direcţiei metodologie asigurări sociale din cadrul Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale o adresă, înregistrată la instituţia noastră la data de 31.05.2000, în care se precizează faptul că domnul P. A., pensionar din 1988, a fost încadrat în grupa a II-a de muncă pentru activitatea depusă ca mecanic şi fochist.

Soluţionare

Aşa cum i-am menţionat şi în adresa noastră anterioară, încadrarea profesiei de mecanic şi fochist de locomotivă în grupa I s-a făcut prin Ordinul nr. 125/1990. Prevederile acestui act normativ se aplică pentru perioada lucrată după 1 martie 1990, or, petentul s-a înscris la pensie în anul 1988.

Dosar nr. 221/2000
Obiect: *Recalcularea pensiei prin recunoaşterea grupei superioare de muncă prin aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 814 din 2.03.2000, domnul C. Z., domiciliat în municipiul Buzău, ne sesizează cu privire la faptul că nu a primit răspuns la memoriul său adresat Oficiului de pensii Buzău în septembrie 1999 prin care solicita recalcularea drepturilor de pensie prin recunoaşterea grupei superioare de muncă cu aplicarea Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale.

În aplicarea dispoziţiilor Deciziei Curţii Constituţionale nr. 87/1999, Ministrul Muncii şi Protecţiei Sociale elaborează Nota nr. 1974/26.08.1999 potrivit căreia persoanele care la data de 1.02.1990 aveau calitatea de pensionari şi care şi-au desfăşurat activitatea în locuri de muncă care, potrivit reglementărilor existente

până în anul 1990, erau prevăzute să fie încadrate în grupele I sau II de muncă (Ordinul nr. 50, forma inițială), beneficiază de drepturile conferite de încadrarea în grupă superioară de muncă.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru clarificarea situației prezentate de domnul C., ne-am adresat D.G.M.P.S. Buzău, solicitând să ne comunice care este situația dosarului său de pensionare.

Soluționare

Prin adresa primită în data de 2.05.2000, Serviciul Calcul Drepturi Asigurări Sociale din cadrul D.G.M.P.S. Buzău ne transmite o copie a răspunsului formulat la cererea petentului în care se precizează faptul că încadrarea activității depuse în grupă superioară de muncă s-a făcut prin Ordinul M.M.P.S. nr. 125/1990. Prevederile acestui act normativ se aplică pentru perioada lucrată după 1 martie 1990, or, petentul s-a înscris la pensie în anul 1988.

Comentariu

Datorită faptului că un număr mare de cetățeni ni s-au adresat cu plângeri având acelaşi obiect: **C. C.** – cerere nr. 3438, **C. D.** – cerere nr. 1597, **C. V.** – cerere nr. 1828, **D. R.** – cerere nr. 3583, **D. Ghe.** – cerere nr. 1950; **F. R.** – cerere nr. 1868, **G. A.** – cerere nr. 1503, **G. G.** – cerere nr. 1279, **I. Ş.** – cerere nr. 1730; **I. I.** – cerere nr. 3733, **M. A.** – cerere nr. 1185, **M. P.** – cerere nr. 1060; **N. D.** – cerere nr. 3735, **P. A.** – cerere nr. 1028, **P. P.** – cerere nr. 2473, **T. Ghe.** – cerere nr. 3696, **T. G.** – cerere nr. 2852, **U. A. S.** – cerere nr. 2420 se ridică următoarea problemă:

În aplicarea dispozițiilor Deciziei Curții Constituționale nr. 87/1999, Ministrul Muncii şi Protecției Sociale a elaborat Nota nr. 1974/26.08.1999.

La punctul 1 se precizează că persoanele care la data de 1.02.1990 (inclusiv) aveau calitatea de pensionari şi şi-au desfăşurat activitatea în locuri de muncă care, potrivit reglementărilor existente până în anul 1990, erau prevăzute să fie încadrate în grupele I sau II de muncă (Ordinul nr. 50, **forma inițială**), beneficiază de drepturile conferite de încadrarea în grupă superioară de muncă.

La punctul 2, aceeaşi Notă prevede că persoanelor pensionate ulterior datei de 1.02.1990 (…) li se recunoaşte beneficiul grupei superioare de muncă pentru perioadele anterioare anului 1990, dacă activitatea desfăşurată se încadrează în grupa I sau II de muncă, conform reglementărilor legale privind grupa de muncă în vigoare **la data pensionării**.

Această dispoziție creează o nouă discriminare între persoanele care s-au pensionat înainte şi după 1.02.1990, din acelaşi loc de muncă, unde au lucrat în aceleaşi condiții deosebite şi având aceeaşi funcție, ceea ce contravine considerentelor avute în vedere de Curtea Constituțională.

Din examinarea conținutului Notei, reiese că persoanelor pensionate după intrarea în vigoare a Ordinului nr. 100/1990, Ordinului nr. 125/1990 şi a celorlalte

acte normative care au completat Ordinul nr. 50/1990 li se va recunoaşte beneficiul grupei superioare de muncă **şi pentru perioadele anterioare anului 1990**, dacă activitatea desfăşurată se încadrează în grupa I sau II de muncă, în vreme ce persoanelor pensionate anterior datei de 1.02.1990 li se refuză acest beneficiu, în cazurile când au desfăşurat aceeaşi activitate, în locuri de muncă pe care nu le cuprinsese Ordinul nr. 50 în forma iniţială.

De asemenea, precizăm că atât Ordinul nr. 50/1990, cât şi actele normative de completare a acestuia se întemeiază pe dispoziţiile aceluiaşi art. 2 din Decretul - Lege nr. 68/1990, a cărui raţiune fost de "înlăturare a inechităţilor în salarizarea personalului".

Or, Curtea Constituţională a declarat art. 2 neconstituţional "în măsura în care se aplică numai persoanelor de la locurile de muncă şi activităţile care, potrivit reglementărilor existente **până în anul 1969 şi după aceea** erau prevăzute să fie încadrate, nu şi celor care au fost încadrate în asemenea locuri de muncă sau activităţi anterior datei intrării în vigoare a actului normativ respectiv".

Apreciem că decizia Curţii Constituţionale nu poate fi interpretată doar prin prisma reglementărilor instituite prin Ordinul nr. 50, întrucât ea priveşte aplicabilitatea art. 2 din Decretul - Lege nr. 68/1990 asupra tuturor categoriilor de persoane care au lucrat în aceleaşi condiţii, privită la data intrării în vigoare a actului normativ criticat (1.02.1990), indiferent de data actului normativ subsecvent prin care s-a făcut precizarea locurilor de muncă, activităţilor şi categoriilor profesionale cu condiţii deosebite care se încadrează în grupele I şi II de muncă în vederea pensionării.

Având în vedere numărul mare al cetăţenilor care ni s-au adresat cu plângeri având acelaşi obiect, am solicitat să ne fie comunicată motivarea ce a stat la baza elaborării Notei nr. 1974/26.08.1999 prin care se limitează recunoaşterea grupei superioare de muncă doar pentru activităţile cuprinse în forma iniţială a Ordinului nr. 50/1990, creându-se o nouă diferenţiere a celor două categorii de pensionari, situaţie care nu se regăseşte în cuprinsul Deciziei nr. 87/1999 a Curţii Constituţionale.

Totodată, este necesar să fie precizate măsurile care se impun pentru soluţionarea situaţiei persoanelor care aveau calitatea de pensionari la data de 1.02.1990 şi care au lucrat în condiţii deosebite ce se încadrează în grupele I şi II de muncă aşa cum au fost stabilite prin actele normative emise de Ministerul Muncii şi Ocrotirilor Sociale, Ministerul Sănătăţii şi Comisia Naţională pentru Protecţia Muncii, care au modificat şi completat Ordinul nr. 50/1990.

În ciuda numeroaselor demersuri efectuate de instituţia noastră la Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, această autoritate nu a formulat un răspuns care să clarifice situaţia apărută ca urmarea elaborării Notei nr. 1974/1999, fiind de remarcat lipsa de cooperare în acest domeniu.

3.2.5. Probleme privind protecţia socială a muncii

3.2.5.1. Consideraţii generale

Dreptul la muncă şi la protecţia socială a muncii este consacrat prin art. 38 din Constituţia României.

Salariaţii au dreptul la protecţia socială a muncii, măsurile de protecţie privind securitatea şi igiena muncii, regimul de muncă al femeilor şi al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiţii grele, precum şi alte situaţii specifice.

Pe de altă parte sunt stabilite reguli generale ca: durata normală a zilei de lucru de cel mult 8 ore, în medie; egalitatea salariilor femeilor cu bărbaţii, în condiţii de muncă egală. Se garantează dreptul la negocieri colective în materie de muncă şi caracterul obligatoriu al convenţiilor colective.

În materia dreptului muncii, unul dintre principalele acte internaţional ratificate este Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

Aceasta consacră, prin art. 23, dreptul oricărei persoane la muncă, la libera alegere a muncii, la condiţii echitabile şi satisfăcătoare de muncă, precum şi la ocrotire împotriva şomajului.

În ceea ce priveşte salarizarea, se declară fără echivoc dreptul tuturor oamenilor, fără nici o discriminare, la salariu egal pentru muncă egală, faptul că orice om care munceşte are dreptul la o remuneraţie echitabilă şi satisfăcătoare care să-I asigure lui şi familiei sale o existenţă conformă cu demnitatea umană şi, completată, dacă este cazul, cu alte mijloace de protecţie socială.

Pe de altă parte, se asigură dreptul oricărei persoane ca, împreună cu alte persoane, să întemeieze sindicate şi să se afilieze la alte sindicate pentru apărarea drepturilor sale.

Un alt act internaţional de o importanţă deosebită este Carta Socială Europeană, intrată în vigoare la 26 februarie 1965, revizuită ulterior prin protocoalele adiţionale din 1988, 1991 şi 1995, ratificată de Parlamentul României la data de 5.05.1999.

Relevanţă deosebită prezintă Partea a II-a a Cartei, care se referă la dreptul la muncă, dreptul la condiţii de muncă echitabile, dreptul la securitate şi la igienă în muncă, dreptul la o salarizare echitabilă, dreptul la ocupare şi formare profesională.

Reglementarea generală a acestei materii în dreptul intern este realizată în Codul muncii, cu modificările şi completările ulterioare, drepturi la care facem referire fiind detaliate prin legi speciale, astfel:

- Legea nr. 130/1999 privind unele măsuri de protecţie a persoanelor încadrate în muncă stabileşte modalităţile de încadrarea în muncă (contract individual de muncă sau convenţie civilă de prestări servicii), măsurile de protecţie a angajaţilor, precum şi răspunderea juridică nerespectării prevederilor legale.

- Modalităţile de soluţionarea conflictelor de muncă sunt stabilite prin Legea nr. 168/1999, fiind reglementate conflictele de interese, conflictele de drepturi şi greva, precum şi răspunderea juridică.
- Prin Decretul nr. 92/1976 este reglementată întocmirea, completarea, păstrarea, modificarea, rectificarea şi reconstituirea carnetelor de muncă, fiind prevăzute şi cazurile de răspunderi şi sancţiunile.
- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 24/2000 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază pentru personalul contractual din sectorul bugetar normează modalităţile de stabilire a salariilor de bază şi a indemnizaţiilor de conducere, precum şi gestiunea acestui sistem.
- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 98/1999 privind protecţia socială a persoanelor ale căror contracte individuale de muncă vor fi desfăcute ca urmare a concedierilor colective, cu modificările şi completările ulterioare stabileşte condiţiile de acordare a plăţilor compensatorii către aceste categorii de persoane.
- Legea nr. 1/1991 privind protecţia socială a şomerilor şi reintegrarea lor profesională, cu modificările şi completările ulterioare reglementează condiţiile în care se poate beneficia de ajutor de şomaj, de integrare profesională, precum şi de alocaţia de sprijin, modalităţile de calcul şi de plată, alte drepturi şi obligaţii aferente, precum şi condiţiile de încetare a acestora.

Principalele probleme în această materie care se reflectă în activitatea instituţiei noastre se referă la:

- întârzierea sau refuzul angajatorului faţă de plata salariilor, şi de încheierea sau emiterea unor acte. Deşi hotărârile judecătoreşti definitive sunt obligatorii pentru părţi şi constituie din punct de vedere probator, înscris autentic, fiind opozabile *erga omnes*, deseori în practică apar dificultăţi în punerea lor în executare.
- refuzul sau întârzierea în eliberarea diferitelor acte sau adeverinţe privind activitatea depusă, precum şi nereguli în întocmirea, completarea, păstrarea şi rectificarea menţiunilor din carnetul de muncă.
- nereguli existente la locurile de muncă ale petiţionarilor. În materie de personal, se contestă legalitatea desfăşurării unor concursuri sau a ocupării unor posturi prin numire. Schimbarea sistemului de salarizare a diferitelor categorii de persoane încadrate în sistemul bugetar a determinat numeroase incertitudini atât în aplicarea, cât şi în înţelegerea acestuia de către beneficiarii ei, ceea ce a determinat depunerea a numeroase petiţii la instituţia noastră.
- acordarea plăţilor compensatorii către cei care au făcut parte din programele de concedieri colective.
- nemulţumiri legate de aplicarea legilor speciale referitoare la unele drepturi acordate eroilor – martiri, persoanelor care au făcut parte din rezistenţa anticomunistă.

3.2.5.2. Prezentarea unor cazuri semnificative:

3.2.5.2.1. Refuzul reintegrării în muncă dispuse prin sentință judecătorească

Dosar nr. 26/2000
Obiect: *Refuzul reintegrării în muncă dispuse prin sentință judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 33 din 11.01.2000, domnul Ț.N. din Bacău ne sesizează în legătură cu refuzul Agenției Zonale Călători Iaşi de a respecta dispozițiile sentinței civile nr. 14004 din 25.11.1998 a Judecătoriei Bacău prin care se admite contestația petiționarului, se dispune anularea dispoziției emise de Regionala C.F. Iaşi – Divizia călători şi reintegrarea în postul ocupat anterior desfacerii contractului de muncă, precum şi acordarea drepturilor salariale aferente.

Directorul Agenției Zonale Călători Iaşi îşi motivează refuzul susținând că sentința obligă Regionala CFR Iaşi, unitate care nu mai ființează, activitatea de gestionare a datoriei şi creanțelor existente la data reorganizării revenind SNCFR, cu sediul în Bucureşti. De asemenea, se precizează că SNTFC "Călători " S.A. "nu are nici o obligație față de personalul preluat", categorie în care s-ar înscrie şi petentul.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere faptul că sentința civilă nr. 14004 din 25.11.1998 definitivă şi irevocabilă, se bucură de autoritate de lucru judecat, ne-am adresat directorului general al Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători "C.F.R. Călători" S.A., în baza art. 21 şi 22 din Legea nr. 35/1997.

Soluționare

În urma acestui demers, ni se comunică faptul că petentul a fost reintegrat în muncă în postul deținut anterior, începând cu data de 1.04.2000, la S.C. Regională de Transport Feroviar Public de Călători Iaşi S.A., prin contractul individual de muncă nr. 1/2/252/2000.

Comentariu

Se constată neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti, fapt încriminat prin art. 84 din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă.

În urma intervenției instituției noastre, hotărârea judecătorească a fost pusă în executare, şi anume a fost încheiat contractul individual de muncă. În ceea ce priveşte acordarea drepturilor băneşti aferente, intră sub incidența art. 25 alin. 4 din Legea nr. 35/1997, petiționarul intentând o nouă acțiune în justiție, în acest sens.

Dosar nr. 740/2000
Obiect: *Refuzul reintegrării în muncă dispuse prin sentință judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată sub nr. 3337 din 23 septembrie 1999, domnul T.V.I., domiciliat în Municipiul Oradea, județul Bihor, ne sesizează în legătură cu refuzul Regiei Autonome Loteria Națională de a pune în executare sentința civilă nr. 6040/14 octombrie 1997 pronunțată de Judecătoria Oradea, privind reintegrarea domniei sale "pe postul avut anterior desfacerii contractului de muncă".

Petiționarul susține şi dovedeşte cu acte că a fost reintegrat pe postul deținut anterior desfacerii contractului individual de muncă. Hotărârea judecătorească este definitivă şi executorie, intrând astfel în puterea lucrului judecat.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea rezolvării acestei situații, ne-am preşedintelui al Consiliului de administrație din Compania Națională " Loteria Română ", atât punerea în executare a susmenționatului titlu executor, cât şi numele persoanelor care se fac vinovate pentru nepunerea în executare a acestei hotărâri judecătoreşti, definitive şi irevocabile.

Directorul General Nicolae Cristea ne-a prezentat punctul de vedere propriu în legătură cu problemele de drept ivite în activitatea de punere în executare a susmenționatei sentințe civile, cu trimitere la acțiunile judecătoreşti promovate de petent, pentru a motiva pretinsa imposibilitate de a da curs măsurii reintegrării domnului T.V.I.

Deoarece Ministerul de Finanțe exercită drepturile şi obligațiile decurgând din calitatea de acționar unic a statului român la Compania Naționala " Loteria Română", pentru clarificarea situației, avocatul poporului a continuat demersurile privind găsirea unei soluții de executare voluntară a sentinței civile, am sesizat acest minister.

Ministerul Finanțelor menționează, printre altele, că, prin adresa nr. 1696 din 19 ianuarie 2000, i s-a oferit petentului postul de funcționar comercial pe care l-a refuzat. Din această perspectivă, s-a apreciat că cererea petiționarului este vădit nefondată.

Soluționare

Ulterior, acest minister ne-a informat că C.N. "Loteria Română" S.A. , în baza unei hotărâri judecătoreşti, a anulat înscrierea privind desfacerea contractului de muncă, urmând ca domnul T.V. să fie reintegrat în muncă, cu acordarea despăgubirilor băneşti cuvenite.

Comentariu

În ceea ce ne priveşte, am respins aprecierea conducerii companiei, în sensul că petiția domnului T.V.I. adresată instituției Avocatul Poporului este "prematură şi de

natură să blocheze cursul normal al judecății", cât timp acțiunile promovate în justiție sunt discutabile, aducând în prim plan ideea abuzului de drept.

Compania avea la dispoziție două proceduri legale de reintegrare a petentului. Într-o primă variantă, compania putea oferi petentului un post similar, deoarece acesta şi-a manifestat în mod expres disponibilitatea de accepta un astfel de post, ori unul echivalent celui ocupat anterior.

În cea de-a doua variantă, compania putea executa măsura reintegrării dispusă de instanță prin hotărârea ce a fost învestită cu formula executorie, achitându-i petentului toate sumele acordate cu titlu de despăgubiri. Ulterior, compania trebuia să fi procedat la aplicarea art. 133 alin. 1 din Codul muncii, oferind acestuia trecerea într-o altă muncă corespunzătoare, în limita posibilităților, cu atât mai mult cu cât petiționarul îşi exprimase disponibilitatea de a accepta un alt post. În situația în care menținerea în companie nu era posibilă, după epuizarea acestor etape, unitatea avea dreptul de a face aplicabilitatea art. 2 alin. 1 lit. b din Legea nr. 1/1991, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

Considerăm că punerea în executare a titlului executor se poate face fie prin aplicarea prevederilor art. 136 alineatul 1 şi 3 din Codul muncii, fie prin aplicarea prevederilor art. 84 din Legea nr. 168/1999 potrivit cărora neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti definitive privind reintegrarea în muncă a unui salariat constituie infracțiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 1 an ori cu amendă. Răspunderea pentru săvârşirea acestei infracțiuni revine persoanelor care aveau obligația de a dispune reintegrarea decisa de instanța de judecată.

Remarcăm că, în ciuda împotrivirii inițiale a acestei companii la executarea unei hotărâri judecătoreşti de reintegrare, în urma intervențiilor insistente făcute de instituția noastră, Compania Națională Loteria Română a negociat direct cu petiționarul reîncadrarea sa în muncă în scopul respectării hotărârii judecătoreşti în cauză.

3.2.5.2.2. Refuzul organului administrativ de a lua în considerare o situație stabilită prin hotărâre judecătorească

Dosar nr. 239/1998
Obiectul: *Refuzul organului administrativ de a luaîn considerare o situație stabilită prin hotărâre judecătorească*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea nr. 2442 din 29. 10.1999, doamna T.V. ne semnalează refuzul Oficiul Pensii de Stat Suceava de a lua în considerare la calcularea pensiei perioada 1.11.1962 – 31.12.1993, recunoscută ca vechime în muncă prin sentința civilă nr. 2200/1994 a Judecătoriei Câmpulung Moldovenesc, definitivă şi irevocabilă, prin

care S.C. RARĂU S.A. este obligată să reconstituie vechimea în muncă a contestatoarei.

Oficiul pensii de stat Suceava refuză să ia în considerare la calcularea pensiei vechimea în muncă înscrisă în carnetul de muncă, motivând că sentința judecătorească nu îi este opozabilă, oficiul nefiind parte în proces. Acest fapt este irelevant, dat fiind că, prin acțiunea formulată se solicită unității recunoașterea vechimii în muncă, pentru perioada 1963 – 1993, iar unitatea a respectat dispozitivul sentinței efectuând mențiunile corespunzătoare în carnetul de muncă.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Oficiului pensii de stat Suceava cu recomandări în sensul calculării pensiei în baza înscrierilor din carnetul de muncă şi Ministerului Muncii şi Protecției Sociale care susține răspunsul negativ al oficiului.

Am solicitat punctul de vedere al domnului Viorel Ciobanu, Decan al Facultății de Drept – Universitatea Bucureşti, care a împărtăşit punctul de vedere al instituției noastre, precizând că " Oficiul de pensii este obligat doar să ia în considerare înregistrările din carnetul de muncă şi să verifice dacă dosarul de pensionare conține toate actele necesare pentru stabilirea pensiei".

Soluționare

În consecință, a fost emisă o recomandare privind rectificarea deciziei nr. 167412 din 11.12.1995 şi punerea în drepturi corespunzător vechimii în muncă înscrise în carnetul de muncă.

Ministerul Muncii şi Protecției Sociale, prin Direcția generală de legislație a muncii, ne face cunoscut faptul că îşi menține punctul de vedere comunicat anterior de Direcția metodologie asigurări sociale.

În această situație considerăm necesar să aducem la cunoştința Parlamentului României situația prezentată.

Comentariu

Deşi sentința civilă nr. 2200/1994 constituie din punct de vedere probator, înscris autentic, acesta fiind opozabil tuturor (erga omnes), autoritățile administrației publice de la toate nivelurile ierarhice, inclusiv Ministerul Muncii şi Protecției Sociale, au refuzat categoric executarea acestei hotărâri judecătoreşti, încălcând astfel ordinea de drept.

Astfel, petiționarei i-au fost încălcate drepturile prevăzute în art. 1 coroborat cu art. 9 alin. 2 din Legea nr. 3/1977, art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului şi art. 12 din Carta Socială Europeană Revizuită.

3.2.5.2.3. Salarizare.

Dosar nr. 985/2000
Obiect: *salarizare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului sub nr. 3401 din 14 septembrie 2000, Sindicatul Liber Independent I.D.S.A. Bucureşti ne-a sesizat în legătură cu modul discriminator de aducere la îndeplinire a prevederilor Ordonanţei de Urgenţă nr. 24/2000 salariaţilor Ministerului Agriculturii şi Alimentaţiei.

Reprezentanţii sindicaliştilor au susţinut că, în lunile iulie şi august a.c., salariile au fost diminuate cu 10, respectiv 12%, în condiţiile în care salariaţilor din structurile ierarhice acestui institut li s-a asigurat majorarea fondului de salarizare corespunzător majorării prevăzute în menţionata ordonanţă de urgenţă.

Demersurile Avocatului Poporului

Cum creşterea drepturilor salariale îşi are izvorul în menţionatul act normativ, în temeiul art. 21 din Legea nr. 35/1997, am solicitat Ministerului Agriculturii şi Alimentaţiei punctul de vedere în legătură cu afirmaţiile Sindicatului Liber Independent IDSA Bucureşti, precum şi relaţii privire criteriile pe baza cărora a operat suplimentarea fondului de salarizare la unităţile bugetare aflate în subordinea sa.

Direcţia de resurse umane din cadrul ministerului a făcut precizări în legătură cu cheltuielile salariale acordate prin suplimentarea bugetului, astfel încât s-au acordat diferenţele salariale restante pe lunile iulie, august şi plata salariilor la nivelul lunii iunie până la sfârşitul anului.

Soluţionare

Urmare demersurilor efectuate de instituţia Avocatul Poporului, acelaşi minister ne-a relatat faptul că pe luna decembrie 2000, la toate unităţile subordonate s-au acordat salarii majorate cu 65%, potrivit prevederilor Ordonanţei de Urgenţă nr. 24/2000.

Situaţia prezentată de autoritate a fost confirmată de Sindicatul Liber Independent din Institutul de Diagnostic şi Sănătate Animală Bucureşti, care a mulţumit pentru insistenţa avocatului poporului de a lămuri aspectele prezentate în sesizare şi ne-a asigurat de toată consideraţia şi respectul acestui sindicat.

În consecinţă, dosarul a fost închis în favoarea petiţionarului.

3.2.5.2.4. Tergiversarea eliberării unei adeverințe privind activitatea în muncă

Dosar nr. 237/2000
Obiect: *Tergiversarea eliberării unei adeverințe privind activitatea în muncă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1112 din 21.03.2000, doamna C.G., cu domiciliul în municipiul Bucureşti, ne-a sesizat că numeroasele demersuri pe care le-a întreprins la Direcţia Generală pentru Agricultură şi Industrie Alimentară Călăraşi, în vederea eliberării unei adeverințe din care să reiasă că activitatea desfăşurată în perioada ianuarie 1969 – februarie 1978 se încadrează în grupa a II-a de muncă, au rămas fără rezultat.

Petiționara, în perioada ianuarie 1969 – februarie 1978, a fost angajată la Direcţia Generală pentru Agricultură şi Industrie Alimentară a județului Călăraşi, respectiv a județului Ilfov, în funcția de inginer agronom. Pentru susținerea afirmațiilor, petenta a anexat copia cărții de muncă care cuprinde perioada respectivă.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluționarea

În urma demersului nostru către Direcția Generală pentru Agricultură şi Industrie Alimentară Călăraşi ni se aduce la cunoştință că adeverința solicitată de petentă a fost eliberată în data de 31 mai 2000.

Comentariu

Un caz tipic pentru problemele de muncă îl reprezintă întârzierea sau neeliberarea, în termenul legal, a unor acte doveditoare ale activității în muncă a angajaților, încălcându-se astfel dreptul lor la petiționare, consacrat de art. 47 din Constituția România, precum şi prevederile Legii nr. 29/1990 a contenciosului administrativ care dispun obligația autorităților publice de a răspunde într-un termen de 30 de zile. .

Se remarcă o reacție promptă a Direcției Generale pentru Agricultură şi Industrie Alimentară Călăraşi la solicitarea făcută de instituția noastră.

3.2.5.2.5. Întârzierea plății salariilor

Dosar nr. 619/2000
Obiect: *Întârzierea plății salariilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin intermediul Institutului Român pentru Drepturile Omului ne-a fost transmisă cererea înregistrată sub nr. 2339 din 26 iunie 2000 prin care comandantul navei "Ecaterina A", arestată în portul Alger din septembrie 1999, solicita, cu disperare, ajutor în vederea rezolvării situaţiei care punea în pericol viaţa marinarilor, deoarece nu mai dispuneau de mijloace de supravieţuire (combustibil, hrană, bani) şi trăiau din mila publică. Membrii echipajului nu mai primiseră salariu şi nici vreun alt ajutor de şase luni.

Demersurile făcute de echipaj privind plata salariilor, asigurarea mijloacelor de existenţă şi repatrierea au rămas fără nici un rezultat.

Fiind cetăţeni români, s-au adresat şi Ambasadei României din Alger, de unde au aflat că s-a iniţiat o Ordonanţă de urgenţă prin care se urmărea rezolvarea situaţia repatrierii şi salariilor neprimite, dar până la data memoriului situaţia nu fusese rezolvată.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersurilor noastre către Fondul Proprietăţii de Stat, Guvernul României şi Ministerul Transporturilor, această din urmă autoritate ne aduce la cunoştinţă că, din partea acestui minister, s-a făcut un demers către Primul ministru al României, considerându-se că aici se cantonează răspunderea privind rezolvarea acestui caz

Soluţionare*.*

Întregul echipaj a fost repatriat în data de 5 octombrie 2000.

Comentariu

Prin indiferenţa autorităţilor au fost puse în pericol viaţa şi integritatea fizică şi psihică a cetăţenilor români ce alcătuiau echipajul acestei nave, drept consfinţit prin Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale şi art. 22 (1) al Constituţiei României: "Dreptul la viaţă, precum şi dreptul la integritate fizică şi psihică al persoanei sunt garantate ."

Considerăm că şi intervenţiile instituţiei noastre au contribuit la urgentarea rezolvării situaţiei echipajului navei "Ecaterina A ".

3.2.5.2.6. Neîntocmirea carnetului de muncă

Dosar. nr. 1199/2000
Obiect: *Neîntocmirea carnetului de muncă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3738 din 18.10.2000, doamna P.A., domiciliată în localitatea Nădlag, judeţul Arad, ne solicită sprijinul pentru rezolvarea situaţiei dificile în care se găseşte.

Astfel, petenta a lucrat la S.C. "Andrica Impex S.R.L." de la data de 6.05.1996 şi până în luna iunie 1999, pe baza unui contract de muncă înregistrat la Camera de muncă Timiş.

În luna octombrie 1999, petenta s-a transferat la S.C. "Ciortea Prodimpex S.R.L.", dar a întâmpinat dificultăţi la obţinerea cărţii de muncă de la societatea la care lucrase până în momentul solicitării transferului. În urma demersurilor sale la Oficiul forţă de muncă şi şomaj a constatat că nu i s-au virat contribuţiile de asigurări sociale şi că nu i s-a întocmit carte de muncă.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere atribuţiile Inspectoratului Teritorial de Muncă Timiş de control în domeniul încadrării în muncă, prevăzute în Legea nr. 108/1999, completată prin O.U.G. nr. 137/1999, ne-am adresat acestei autorităţi.

Soluţionare

Ni s-a comunicat faptul că o echipă a Corpului de control al I.T.M. urmează să se efectueze un control la sediul societăţii, spre a se verifica aspectele menţionate de către petent.

Comentariu

Se remarcă un răspuns adecvat al acestui organ de specialitate al Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale, în conformitate cu dispoziţiile legale ce îi guvernează activitatea, ceea ce ne îndreptăţeşte să credem că în urma intervenţiei prompte a Inspectoratului de Muncă Timiş s-a găsit o soluţie acestei situaţii.

3.2.5.2.7. Nerespectarea reglementărilor privind suspendarea din funcţie

Dosar nr. 1132/2000
Obiect: *Nerespectarea reglementărilor privind suspendarea din funcţie*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3328 din 11.09.2000, doamna N.M., cu domiciliul în Târgovişte, judeţul Dâmboviţa, ne sesizează în legătură cu o situaţie apărută la Biroul Judeţean de Metrologie Legală Dâmboviţa.

Astfel, şeful Centru Judeţean de Metrologie Dâmboviţa a fost condamnat pentru săvârşirea infracţiunilor de vătămare corporală din culpă (art. 184 Cod penal) şi neglijenţă în serviciu (art. 249 alin. 1 Cod penal), prin sentinţa penală nr. 828/1.06.1999 a Judecătoriei Moreni, definitivă şi irevocabilă,

Cu toate acestea, domnul Pop Radu Mircea a fost menţinut în funcţia deţinută la data săvârşirii accidentului, iar ulterior, în data de 1.06.1999 a fost promovat în funcţia de director al B.J.M.L. Dâmboviţa.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Agenţiei Naţionale a Funcţionarilor Publici, solicitând să ne comunice punctul de vedere faţă de situaţia descrisă de petiţionară.

Această agenţie îşi exprimă punctul de vedere că domnul Pop Radu Mircea nu poate ocupa o funcţie publică în aceste condiţii.

Prin urmare, ne-am adresat Biroului Român de Metrologie Legală cu recomandarea, în baza textelor de lege menţionate anterior, de a-l suspenda din funcţie.

Până în prezent recomandarea Avocatului Poporului nu a fost urmată.

Dosar este în continuare în lucru.

Comentariu

Art. 20 din Regulamentul de ordine interioară al B.J.M.L. Dâmboviţa prevede suspendarea din funcţie a salariatului care a fost trimis în judecata pentru fapte penale, aceeaşi sancţiune a suspendării din funcţie fiind prevăzută şi de art. 16 din Legea nr. 1/1970 (“în cazul în care unitatea a făcut plângere penală împotriva unui salariat sau acesta a fost trimis în judecata pentru fapte penale, incompatibile cu funcţia deţinuta, conducerea unităţii îl va suspenda din funcţie. Pe timpul suspendării nu se plătesc drepturile de salariu).

Se constată o încălcare a art. 6 lit. g din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici care impune condiţia ca o funcţie publică poate fi ocupată numai de o persoană care nu a fost condamnată pentru săvârşirea unei infracţiuni ce ar face-o incompatibilă cu exercitarea funcţiei publice.

3.2.5.2.8. Salarizarea personalului medical de specialitate

Dosar. 19/2000
Obiect: *Salarizarea personalului medical de specialitate*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 55 din 12.01.2000, domnul V.M., medic primar pneumoftiziolog îşi exprimă nemulţumirea în

legătură cu aplicarea discriminatorie a Ordinului Ministrului Sănătăţii nr. 533/3.08.1999 pentru completarea capitolului A pct. 3 din Regulamentul nr. 6366/1993 de acordare a sporurilor la salariile de bază în conformitate cu prevederile art. 8 lit. (a) din HGR nr. 281/1993.

Astfel, petentul susţine că, la nivelul judeţului Cluj, dispoziţiile acestui ordin se aplică numai personalului care lucrează în secţiile TBC cu paturi, fără a fi inclus şi personalul care lucrează în ambulatorul de specialitate (dispensarele TBC). Potrivit art. 1 din Ordinul M.S. nr. 533/1999, beneficiază de spor de până la 100% din salariul de bază "Personalul sanitar din secţii şi compartimente cu paturi TBC, cabinete de consultaţii TBC, dispensare medicale de pneumoftiziologie (...)".

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersurilor pe lângă Casa Judeţeană de Asigurări de Sănătate Cluj am primit din partea acestei instituţii o adresă prin care ni se comunică faptul că, începând cu data de 1.10.1999, ulterior Ordinului M.S. nr. 533/3.08.1999, au intrat în vigoare prevederile Normelor Metodologice de aplicare a Contractului-cadru, aprobate prin Ordinele C.N.A.S. nr. 143 şi 792/1999, care la Capitolul III reglementează asistenţa medicală de specialitate din ambulatoriu.

Soluţionare

Potrivit punctului 5 din normele metodologice "Casele de asigurări de sănătate decontează contravaloarea serviciilor medicale, (altele decât investigaţiile paraclinice) care sunt prezentate în anexa nr. 2, luând în calcul numărul de puncte aferente fiecărui serviciu medical şi valoarea unui punct, care este unică pe ţară."

Consultaţiile pentru cazurile noi, de control şi diferitele procedee diagnostice şi terapeutice specifice efectuate de către medicii din ambulatoriu, au atribuite un anumit număr de puncte. Prin centralizarea acestora şi înmulţirea cu valoarea punctului se obţine venitul medicului.

În consecinţă, nici medicii care îşi desfăşoară activitatea în ambulatoriu nu mai sunt plătiţi din salariu în conformitate cu prevederile Legii nr. 154/1998 şi sporuri aferente, ci realizează venituri conform raportărilor lunare făcute în funcţie de numărul de puncte efectiv realizat în fiecare lună.

Comentariu

Nu s-au constatat încălcări ale drepturilor salariale ale petentului, salarizarea medicilor beneficiind de o reglementare specială. Deoarece reglementarea în materia salarizării cuprinde numeroase acte normative, apar deseori confuzii şi temerea petiţionarilor că au fost nedreptăţiţi.

3.2.5.2.9. Neaplicarea prevederilor O.U.G. nr. 24/2000

Dosar nr. 985/2000
Obiect: *Neaplicarea prevederilor O.U.G. nr. 24/2000*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului sub nr. 3401 din 14 septembrie 2000, Sindicatul Liber Independent din Institutul de Diagnostic şi Sănătate Animală Bucureşti ne-a sesizat în legătură cu neaplicarea prevederilor O.U.G. nr. 24/2000 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază pentru personalul contractual din sectorul bugetar salariaţilor din cadrul acestui institut.

Reprezentanţii sindicaliştilor susţin că, în lunile iulie şi august a.c. salariile au fost diminuate cu 10, respectiv 12%, în condiţiile în care salariaţilor din structurile ierarhice acestui institut li s-a asigurat majorarea fondului de salarizare corespunzător majorării prevăzute în menţionata ordonanţă de urgenţă.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersului nostru către Ministerului Agriculturii şi Alimentaţiei ne-au fost furnizate informaţii ambigue, motiv pentru care am insistat în obţinerea criteriilor pe baza cărora s-a operat suplimentarea fondului de salarizare la unităţile bugetare în subordinea ministerului.

Aceste informaţii nu ne-au fost încă transmise şi semnalăm acest fapt Parlamentului.

Comentariu

Instituţia noastră a primit mai multe plângeri în legătură cu neacordarea creşterilor salariale prevăzute de Ordonanţă de Urgenţă nr. 24/2000 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază pentru personalul contractual din sectorul bugetar. Aceste întârzieri în aplicarea acestui act normativ se datorează, în general, faptului că bugetele instituţiilor beneficiare sunt insuficiente pentru acordarea imediată a acestor majorări, iar legile prin care au fost suplimentate bugetele respective au fost adoptate ulterior adoptării O.U.G. nr. 24/2000. Soluţia necesară pentru evitarea acestor situaţii pe viitor este de realizare a unei concordanţe în emiterea actelor normative de majorare a veniturilor şi a celor prin care se stabilesc bugetele pentru acordarea acestora.

Dosar nr. 761/2000
Obiect: *Neaplicarea prevederilor O.U.G. nr. 24/2000*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2336 din 26.06.2000, domnul G.G. din comuna Măgurele, judeţul Ilfov, salariat civil în cadrul U.M. 02638, ne sesizează cu privire la faptul că nu i-au fost aplicate dispoziţiile art. 10 din O.U.G. nr. 24/2000, pe baza rezultatului evaluării anuale.

Demersurile Avocatului Poporului

În consecinţă, ne-am adresat comandantului U.M. 02638, care ne-a comunicat faptul că situaţia d-lui. G.G. nu reprezintă un caz izolat în aplicarea prevederilor legale ce reglementează sistemul de salarizare, aceasta fiind similară pentru întregul personal civil din Ministerul Apărării Naţionale.

Conform precizărilor emise de Direcţia Financiară a Ministerului Apărării Naţionale, Ordonanţa de Urgenţă nr. 24/2000 nu-şi poate găsi aplicabilitate decât la data alocării fondurilor necesare de la bugetul statului.

Soluţionarea

În ceea ce priveşte neacordarea sporurilor de radiaţii şi de dispozitiv potrivit reglementărilor H.G. nr. 250/1992, pe durata concediului de odihnă sporurile speciale nu se acordă. În acest sens sunt în vigoare o serie de instrucţiuni de ordine interioară care prevăd că sporul de radiaţii se acordă "proporţional cu timpul efectiv lucrat la locurile de muncă."

Comentariu

Ca şi în materia pensiilor, şi în materia salarizării primim numeroase cereri, petiţionarii fiind nelămuriţi asupra modalităţii de calcul, de cele mai multe ori fiind nemulţumiţi, deoarece nu înţeleg cauzele care determină diferenţierile de salarii între salariaţi.

3.2.5.2.10. Tergiversarea emiterii deciziei prin care se atestă calitatea de luptător în rezistenţa anticomunistă

Dosar nr. 1085/2000
Obiect: *Tergiversarea emiterii deciziei prin care se atestă calitatea de luptător în rezistenţa anticomunistă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3647 din 10.10.2000, doamna T.M., domiciliată în municipiul Bucureşti, ne aduce la cunoştinţă întârzierea emiterii unei decizii cu privire la acordarea calităţii de luptător în rezistenţa anticomunistă tatălui dumneaei, domnul Teacă Vasile.

Astfel, petenta ne încunoştinţează că a întocmit dosarul necesar, iar Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici din România l-a înaintat, în data de 16.06.2000, Comisiei pentru constatarea calităţii de luptător în rezistenţa anticomunistă din cadrul Ministerului Justiţiei, dar până în prezent nu i s-a comunicat decizia.

Demersurile Avocatului Poporului

În ciuda intervenţiilor instituţiilor noastre scrise şi telefonice nu am primit până în prezent punctul de vedere a acestei comisii.

Comentariu

Acesta reprezintă un caz tipic de întârziere a răspunsului autorităţii administrative la cererile cetăţenilor.

Se remarcă o încălcare de către obligaţia Comisiei pentru constatarea calităţii de luptător în rezistenţa anticomunistă a prevederilor art. 5 alin. 3 din O.U.G. nr. 214/199, care instituia obligaţia acesteia de a se pronunţa în termen de 30 de zile. De asemenea, au fost ignorate şi prevederile art. 4 din Legea nr. 35/1997.

3.2.5.2.11. Refuzul reducerii vârstei de pensionare în baza Legii nr. 42/1990

Dosar nr. 1184/2000
Obiect: *Refuzul reducerii vârstei de pensionare în baza Legii nr. 42/1990*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 4251 din 30.12.2000 domnul P.N., domiciliat în Bucureşti, posesorul Certificatului de Luptător pentru Victoria Revoluţiei Române din Decembrie 1989 nr. 8247 din 01.09.1992 şi al Brevetului acordat prin decretul nr. 226/1992, ne aduce la cunoştinţă că nu poate beneficia de prevederile Legii nr. 42/1990 referitoare la pensionarea răniţilor revoluţiei care şi-au pierdut total sau parţial capacitatea de muncă în lupta pentru victoria revoluţiei cu reducerea vârstei prevăzute de lege cu 5 ani.

Din memoriul adresat instituţiei noastre şi actele anexate la acesta, rezultă că petiţionarul are, conform înscrisurilor din cartea de muncă, o vechime în muncă de 37 ani, iar aportul grupelor superioare de muncă la vechimea totală în muncă este de 8 ani.

În urma demersurilor făcute la Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale i s-a comunicat că reducerea vârstei de pensionare cu 5 ani, prevăzută de Legea nr.

42/1990, "poate fi cumulată cu reducerea vârstei de pensionare prevăzută de legislaţia de asigurări sociale şi alte acte normative cu caracter special, fără ca prin aceasta vârsta de pensionare să scadă sub 50 ani."

Petiţionarul îşi exprimă nemulţumirea faţă de răspunsul acordat deoarece, conform prevederilor Legii nr. 3/1977, vârsta la care poate să iasă la pensie o persoană cu această vechime este 60 ani (la cerere) – 8 ani (grupă muncă) = 52 ani, iar potrivit Legii nr. 42/1990, consideră că are dreptul de a se pensiona, cu reducerea vârstei prevăzute de lege, cu cinci ani.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989 care nu ne-a transmis informaţiile solicitate. are ni se pare inexplicabilă, din partea

Comentariu

Textul de lege nerespectat de autoritatea administrativă în acest caz este art. 10 lit. p din Legea nr. 42/1990 care prevede că "Urmaşii eroilor-martiri ai revoluţiei, răniţii, precum şi pensionarii de invaliditate care şi-au pierdut total sau parţial capacitatea de muncă în lupta pentru victoria revoluţiei beneficiază de pensionarea, cu reducerea vârstei prevăzute de lege cu 5 ani, pentru părinţii eroilor-martiri ai revoluţiei, soţii acestora, precum şi pentru răniţii revoluţiei".

Remarcăm lipsa inexplicabilă de colaborare a Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989 cu instituţia noastră, prin care se încalcă prevederile art. 4 din Legea nr. 35/1997.

3.2.5.2.12. Neeliberarea unei autorizaţii de construcţie în baza Legii nr. 50/1991

Dosar nr. 674/2000
Obiect: *Neeliberarea unei autorizaţii de construcţie în baza Legii nr. 50/1991*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1879 din 19.05.2000, doamna T.M., cu domiciliul în satul Gormani, comuna Români, ne sesizează în legătură cu refuzul primăriei comunei Români, judeţul Neamţ, de a-i elibera autorizaţia de construcţie a unei bucătării.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat acestei primării care ne-a informat că petentei îi lipseşte actul de proprietate asupra terenului pe care vrea să ridice construcţia.

Soluționarea

Terenul respectiv face parte din masa succesorală a ascendentei petentei, succesiunea nefiind încă dezbătută.

Totodată, i-am comunicat doamnei T.M. care sunt actele necesare pentru obținerea autorizației de construcție și, având în vedere disponibilitatea primăriei de eliberare a autorizației solicitate după reglementarea juridică a situației terenului, am închis dosarul.

Comentariu

În situația ce a fost prezentată instituției noastre am constatat că refuzul autorității administrației publice locale de a elibera autorizația cerută nu a constituit încălcarea unui drept recunoscut de lege, atâta timp cât solicitanta, prin necunoașterea dispozițiilor legale în domeniu, nu a respectat condițiile prevăzute în Legea nr. 50/1991 care reglementează cadrul juridic al realizării construcțiilor.

3.2.6. Probleme privind proprietatea

3.2.6.1. Considerații generale

Principiul garantării dreptului de proprietate reprezintă unul din principiile fundamentale consacrat în documentele internaționale cu caracter universal sau regional dedicate protecției drepturilor omului .

Documente internaționale

Declarația fundamentală a drepturilor omului, adoptată la 10 decembrie 1948, act internațional de referință în domeniul apărării drepturilor omului, ridică la rang de principiu fundamental respectarea dreptului de proprietate, statuând în art. 17 că "Orice persoană are dreptul la proprietate personală sau în asociere cu alții. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa".

Aceeași recunoaștere a principiului respectării dreptului de proprietate este consacrată și prin Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, al cărei art. 1 intitulat "Protecția proprietății" din Protocolul Adițional menționează "Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauze de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional".

Respectarea tratatelor internaționale privind drepturile omului la care țara noastră a aderat se realizează în virtutea prevederilor art. 20 din Constituție, care a consacrat în mod expres aplicarea dispozițiilor constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate la care România este parte.

Constituția

Constituția României stabileşte pentru proprietate un regim general şi unul special, regula constituind-o proprietatea privată (art. 41), iar excepția reprezentând-o proprietatea publică (art. 135): pe când art. 135 dispune că proprietatea publică sau privată este ocrotită, art. 41 consacră principiul garantării dreptului de proprietate .

În baza prevederilor constituționale regimul juridic general al proprietății este reglementat prin lege organică.

Codul civil

În acest sens, în titlul II al Codului civil este definită proprietatea şi modul de exercitare a dreptului de proprietate.

Alte legi ale proprietății

Respectarea dreptului de proprietate s-a realizat şi prin adoptarea unor legi speciale prin care s-a urmărit fie acordarea unor posibilități de dobândire a unor imobile, fie restituirea unor imobile foştilor proprietari sau moştenitorilor acestora.

În categoria legilor speciale se înscriu:

- Legea nr. 112/1995 privind reglementarea situației unor imobile cu destinația de locuințe trecute în proprietatea statului,
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinație de locuințe şi
- Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute in proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România şi Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940.

Legea nr. 112/1995

Prin Legea nr. 112/1995 s-au stabilit măsuri reparatorii pentru foştii proprietari ai imobilelor cu destinația de locuințe trecute în proprietatea statului sau a altor persoane juridice după 6 martie 1945, cu titlu şi care se aflau în posesia statului sau a altor persoane juridice la data de 22.12.1989.

O primă măsură reparatorie o constituie restituirea în natură a apartamentelor, condiționată însă de calitatea existentă de chiriaş sau de faptul ca locuința să fie liberă, precum şi de calitatea de cetățean român a solicitantului, la data intrării în vigoare a legii.

O altă modalitate reparatorie este aceea a acordării de despăgubiri pentru apartamentele nerestituite în natură şi pentru terenurile aferente.

De asemenea, prin acest act normativ s-a oferit posibilitatea chiriaşilor de a cumpăra apartamentele în care locuiesc, cu condiția ca ele să nu fie restituite foştilor proprietari.

Problema reparațiilor

Problema reparațiilor pentru bunurile imobile preluate abuziv în timpul regimului totalitar este adusă în atenția Avocatului Poporului prin cererile privind modul de aplicare a prevederilor acestei legi şi a normelor sale metodologice de aplicare.

Din analiza acestor cereri s-au desprins mai multe aspecte semnificative referitoare la interpretarea unor articole din actele normative aplicabile, cât şi la

raporturile dintre comisiile de aplicare a Legii nr. 112/1995 şi unităţile specializate în vânzarea de locuinţe în condiţiile legii.

Deşi au trecut 5 ani de la intrarea în vigoare a Legii pentru reglementarea situaţiei juridice a unor imobile cu destinaţia de locuinţe, trecute în proprietatea statului, instituţia noastră se confruntă încă cu situaţii de întârziere în aplicarea prevederilor sale, în special la nivelul comisiilor judeţene.

Alături de foştii proprietari sau moştenitorii acestora, o altă categorie a cărei ocrotire a drepturilor s-a încercat prin capitolul 3 al Legii nr. 112/1995 o constituie chiriaşii. S-a prevăzut posibilitatea chiriaşilor titulari ai contractelor de închiriere asupra apartamentelor ce nu se restituie de a opta, după expirarea termenului prevăzut de lege, pentru cumpărarea acestor apartamente.

În aplicarea acestor dispoziţii s-au înregistrat dificultăţi, cu care Avocatul Poporului a fost sesizat, vizând raporturile cetăţenilor cu societăţile comerciale abilitate să încheie respectivele contracte.

De asemenea, în raporturile instituţiei noastre cu aceste societăţi care prestează servicii publice s-au constatat numeroase disfuncţionalităţi, răspunsurile la scrisorile noastre fiind primite după expirarea termenului prevăzut de lege şi având un conţinut informaţional redus.

Se constată că, în absenţa unei reglementări clare în Legea nr. 112/1995 a raporturile juridice dintre comisiile judeţeane de aplicare a acestei legi şi unităţile specializate în vânzarea locuinţelor, au apărut în practică anumite disfuncţionalităţi ce au determinat întârzierea rezolvării cererilor cetăţenilor.

Din situaţiile cu care ne-am confruntat în cadrul activităţii se desprinde faptul că, în diferite cazuri, anumite regii autonome, care pe parcurs s-au transformat în societăţi comerciale, au fost abilitate să vândă locuinţe în condiţiile Legii nr. 112/1995, pe baza unor protocoale încheiate cu consiliile judeţene.

Inexistenţa unor clauze explicite prin care să se menţioneze obligaţiile acestor unităţi specializate, precum şi a unor sancţiuni aplicabile în cazul nerespectării acestor obligaţii, a condus la existenţa unor situaţii prejudiciabile pentru potenţialii beneficiari ai Legii nr. 112/1995.

Pe de altă parte, în aria de aplicare a dispoziţiilor Legii nr. 112/1995 se înscrie şi problematica întârzierii în plata sumelor corespunzătoare despăgubirilor prevăzute în hotărârile adoptate de Comisiile judeţene, obligaţie de plată ce incumbă Direcţiilor Generale a Finanţelor Publice şi Controlului Financiar de Stat, conform art. 42 din Norma nr. 1/1997 pentru aplicarea Legii nr. 112/1995.

Protecţia chiriaşilor

Capitolul IV al Legii nr. 5/1973 a fost abrogat prin intrarea în vigoare a Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 40/1999 privind protecţia chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe. Prin acest act normativ s-au reglementat raporturile dintre proprietari şi chiriaşi, stabilindu-se condiţiile de prelungire, reînnoire şi încheiere a contractelor de închiriere.

O dată cu intrarea în vigoare a acestui act normativ Avocatul Poporului s-a confruntat cu situaţii derivând din aplicabilitatea dispoziţiilor ordonanţei în ceea ce

priveşte prelungirea contractelor de închiriere de către serviciile specializate de la nivelul primăriilor.

Compensaţii acordate cetăţenilor români pentru bunurile trecute in proprietatea statului bulgar

Legea nr. 9/1998 are ca obiect acordarea de compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România şi Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940. Compensaţiile prevăzute de acest act normativ se acordă numai cetăţenilor români care nu au primit anterior, sau au primit numai parţial, compensaţii ori despăgubiri pentru bunurile imobile - construcţii si terenuri - pe care le aveau în proprietate în judeţele Durostor şi Caliacra, cedate Bulgariei, precum şi pentru recoltele neculese de porumb, bumbac si floarea-soarelui.

Printre situaţiile semnalate instituţiei noastre se înscrie şi aceea de întârzierea a emiterii unei hotărâri de acordare a compensaţiilor legale la nivelul Comisiei Centrale ce funcţionează pe lângă Ministerul Finanţelor, ceea ce a condus la o intervenţie în scopul deblocării situaţiei.

3.2.6.2. Prezentarea unor cazuri semnificative

3.2.6.2.1. Tergiversarea soluţionării cererii

Dosar nr. 378/2000
Obiect: *Tergiversarea soluţionării cererii*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1399 din 11.04.2000, doamna M. E. domiciliată în municipiul Bucureşti, ne-a sesizat în legătură cu tergiversarea soluţionării cererii sale de restituire sau de acordare a unor despăgubiri, în temeiul Legii nr. 112/1995, pentru imobilului situat în municipiul Bucureşti.

Din adresa Primăriei municipiului Bucureşti reiese că cererea de restituire sau de acordare a unor despăgubiri pentru imobilul susmenţionat a fost înregistrată şi formează obiectul dosarului nr. C/5727.

În această adresă se precizează că dosarul se află în evidenţele Comisiei municipale de aplicare a Legii nr.112/1995 Bucureşti, din data de 23.07.1998, având din partea Comisiei de aplicare a Legii nr. 112/1995 a sectorului 1 propunerea de acordare a despăgubirilor.

Totodată, petiţionara îşi exprimă nemulţumirea faţă de faptul că, din momentul depunerii cererii nu a primit nici o informaţie referitoare la stadiul de soluţionare a

acesteia, în condiţiile în care, potrivit afirmaţiilor sale, apartamentele din imobilul respectiv au fost vândute chiriaşilor în baza Legii nr.112/1995.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca atare, ne-am adresat din nou primăriei municipiului Bucureşti ca să ne comunice stadiul de rezolvare a cererii doamnei M. E., cunoscând că, potrivit dispoziţiilor art. 17 din Legea nr. 112/1995, comisiile municipale au obligaţia să stabilească, în termen de 60 de zile de la primirea propunerilor transmise de comisiile locale, dreptul foştilor proprietari sau moştenitorilor acestora şi să emită hotărâri în acest sens.

Stadiul de soluţionare

În răspunsul primit se menţionează că dosarul respectiv nu a fost încă soluţionat deoarece se procedează la analizarea acestora în ordine numerică, Comisia municipală emiţând până în prezent 3544 de hotărâri.

Faţă de cele prezentate, s-a stabilit urmărirea în continuare a modului de rezolvare a acestei situaţii.

Comentariu

O situaţie deosebită se constată la Comisia municipală Bucureşti care, deşi a primit un dosar cu propunere de acordare de despăgubiri din anul 1998, nu a adoptat până în prezent o hotărâre, încălcând astfel prevederile art. 17 al Legii nr. 112/1995 care stipulează în acest sens un termen de 60 de zile.

Se constată că, prevalându-se de numărul mare de cereri întemeiate pe dispoziţiile Legii nr. 112/1995, Comisia Municipală Bucureşti încalcă prevederile legale în vigoare, fără a încerca să–şi optimizeze activitatea în vederea rezolvării în termen legal sau cel puţin rezonabil, a atribuţiilor cu care a fost învestită.

Pe de altă parte, multe din sesizările primite se referă la faptul că petiţionarii nu sunt ţinuţi la curent cu hotărârile adoptate la nivelul comisiilor judeţene. În urma intervenţiilor instituţiilor noastre, s-a reuşit deblocarea circuitului respectivelor dosare, ceea reliefează deficienţele comunicative dintre aceste comisii şi cetăţeni.

Se aduce astfel atingere principiului constituţional al garantării dreptului de proprietate, consacrat în art. 41 din Constituţia României, şi se constată, în acelaşi timp, o încălcare a dreptului de petiţionare prevăzut de art. 47 al Constituţiei României prin care se instituie obligaţia autorităţilor publice de a răspunde la petiţii în termenele stabilite de lege.

3.2.6.2.2. Întârzierea soluţionării cererii de acordare a măsurilor reparatorii

Dosar 688/1999
Obiect: *Întârzierea soluţionării cererii de acordare a măsurilor reparatorii*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Doamna M. S. domiciliată în Bucureşti ne-a sesizat prin cererea înregistrată cu nr. 3321 din 22 septembrie 1999 că, deşi a depus la Primăria sectorului 1 Bucureşti, de la data 22 iulie 1996, dosarul privind plata despăgubirilor pentru apartamentul a cărei moştenitoare este, până la data la care ni s-a adresat nu a primit nici o sumă de bani.

Demersurile Avocatului Poporului

Am formulat demersuri, în două rânduri, la Primarul General al Municipiului Bucureşti, dl. Viorel Lis, de la care nu am primit nici un răspuns.

Soluționare

Totuşi, la data de 21 iunie 2000, petenta ne-a comunicat telefonic că a primit, în luna mai, suma reprezentând despăgubirile prevăzute de Legea nr. 112/1995. Dosarul a fost închis.

Comentariu

Se remarcă o lipsă de receptivitate la nivelul Comisiei Municipale Bucureşti de aplicare a Legii nr. 112/1995 la solicitările instituției noastre, încălcându-se astfel prevederile art. 4 din Legea nr. 35/1997.

Dosar nr. 118/2000

Obiect: *Întârzierea soluționării cererii de acordare a măsurilor reparatorii*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererile înregistrate la instituția Avocatul Poporului cu nr. 196 din 25.012000 şi nr. 757 din 28.02.2000, domnul S. Z. Ş. I. domiciliat în municipiul Arad ne-a sesizat în legătură cu tergiversarea soluționării cererii sale de restituire sau de acordare a unor despăgubiri, în temeiul Legii nr. 112/1995, pentru cota sa parte de 4/20 din imobilul situat în municipiul Arad.

Imobilul în cauză a constituit proprietatea comună a mamei petentului, doamna S. I. şi a fratelui ei, fiind naționalizat în anul 1950. În calitate de moştenitor direct a cotei părți a mamei sale, domnul S. Z. s-a adresat Comisiei locale de aplicare a Legii nr. 112/1995, solicitând restituirea sau acordarea unor despăgubiri pentru cota parte cuvenită din mobilul respectiv, cererea sa formând obiectul dosarului nr. 118 din 19.03.1996.

Conform afirmațiilor petentului, Comisia locală de aplicare a Legii nr.112/1995 a înaintat dosarul, în data de 12.10.1998, Comisiei județene de aplicare a Legii nr.112/1995 Arad, cu propunerea de acordare a despăgubirilor, moment de la care nu a mai primit nici un răspuns, în condițiile în care, între timp, apartamentele din imobilul respectiv au fost vândute.

Demersurile Avocatul Poporului

Față de situația semnalată, ne-am adresat Comisiei județene de aplicare a Legii nr.112/1995 Arad, de la care am primit o adresă din cuprinsul căreia reiese că şi aceasta, ca şi Comisia locală de aplicare a Legii nr. 112/1995, s-a pronunțat pentru acordarea despăgubirilor, cota de 4/20 din imobil fiind evaluată la 95.523.840 lei.

În adresa susmenționată se mai precizează că în prezent există pe rolul Judecătoriei Arad dosarul nr. 3295/2000, care are ca obiect contestația petiționarului la hotărârea nr. 14/14 martie 2000, precum şi că a fost introdusă o acțiune în rectificare a cărții funciare şi restabilire a situației anterioare din cartea funciară, motiv pentru care judecarea contestației a fost suspendată.

Soluționare

Având în vedere incidența în acest caz a dispozițiilor art. 15 alin. 4 din Legea nr. 35/1997, dosarul a fost închis.

Comentariu

Trebuie remarcat faptul că, în urma intervenției instituției noastre, a fost urgentată emiterea hotărârii prin care s-au stabilit despăgubiri de către Comisia Județeană Arad dar, întrucât a fost contestat în instanță cuantumul despăgubirilor stabilite, situația a ieşit din sfera de competență a instituției noastre.

3.2.6.2.3. Întârzierea plății despăgubirilor

Dosar nr. 115/2000
Obiect: *Întârzierea plății despăgubirilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererile înregistrate la instituția Avocatul Poporului cu nr. 225 din 28.01.2000 şi nr. 313 din 3.02.2000, domnul F. O. A. domiciliat în municipiul Braşov, ne sesizează în legătură cu refuzul Direcției Generale a Finanțelor Publice şi Controlului Financiar de Stat Mureş de a face plata despăgubirilor în valoare de 170.458.080 lei pentru imobilul situat în municipiul Târgu Mureş, aşa cum au fost stabilite prin Hotărârea nr. 1161/1999 a Comisiei Județene pentru aplicarea Legii nr. 112/1995.

Demersurile Avocatul Poporului

Pentru clarificarea situației prezentate, în conformitate cu dispozițiile art. 21 din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat acestei direcții solicitând să ne comunice motivele care au determinat neplata drepturilor cuvenite cu titlul de despăgubire, precum şi măsurile întreprinse pentru soluționarea acestei situații potrivit prevederilor legale în vigoare.

Soluționare

În urma acestui demers am primit din partea D.G.F.P.C.F.S. Mureş o adresă prin care ni se comunică faptul că despăgubirile stabilite de către Comisia Județeană Mureş pentru Aplicarea Legii nr. 112/1995, prin hotărârea nr. 1161/1999, au fost achitate la data de 14.02.2000, prin Ordinul de plată nr. 136, a cărui copie ne este transmisă.

Comentariu

Se constată o reacție promptă din partea serviciului public descentralizat al Ministerului Finanțelor atât în raportul cu petiționarul, cât şi față de instituția noastră, transmițându-ni-se date complete şi precise.

Întrucât art. 13 alin. 4 din Legea nr. 112/1995 dispune că plata despăgubirilor se face după 12 luni de la încheierea lucrărilor de evaluare, dar nu mai târziu de 24 de luni, iar efectuarea plății se încadrează în aceste limite legale, dosarul a fost închis.

3.2.6.2.4. Acordarea despăgubirilor prevăzute de Legea nr. 112/1995

Dosar nr. 762/2000
Obiect: *Acordarea despăgubirilor prevăzute de Legea nr. 112/1995*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 2502 din 7.07.2000, doamna S. I. din Bucureşti, ne sesizează în legătură cu neefectuarea plății despăgubirilor prevăzute în Hotărârea nr. 1195/25.02.1999 a Comisiei județene pentru aplicarea Legii nr. 112/1995 Mehedinți.

Petiționara arată că a depus cereri în acest sens atât la Comisia Județeană pentru aplicarea Legii nr. 112/1995, în data de 23.03.1999, cât şi la Direcția Generală a Finanțelor Publice şi Controlului Financiar de Stat a județului Mehedinți, în data de 1.02.2000, neprimind însă răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

În consecință, ne-am adresat D.G.F.P.C.F.S. Mehedinți pentru a ne comunica motivele pentru care s-a produs întârzierea plății şi luarea măsurilor legale necesare pentru punerea în plată a despăgubirilor conform hotărârii menționate mai sus, cu actualizarea sumei la data plății, în baza art. 13 alin. 5 din Legea nr. 112/1995.

Soluționare

Prin adresa acestei direcții suntem înştiințați că, prin ordinul de plată nr. 83 din 8.02.2000, a fost virată suma de 477.619.200 lei cu titlu de despăgubiri, în baza

hotărârii nr. 541/1999 a Comisiei pentru aplicarea Legii nr. 112/1995 Mehedinţi, în contul nr. 38418 deschis la filiala CEC a sectorului 2 din municipiul Bucureşti

În aceeaşi adresă se specifică faptul că petentei i s-a comunicat virarea sumei, prin adresa nr. 7170 din 2.08.2000. Dosarul a fost închis.

Comentariu

Deficienţele de comunicare dintre Direcţia Generală a Finanţelor Publice şi Controlului Financiar de Stat Mehedinţi şi petentă au generat o situaţie conflictuală de genul celei prezentate. Astfel, deşi fusese emis ordinul de plată a sumei reprezentând despăgubirile, petenta a apelat la sprijinul instituţiei noastre deoarece nu cunoştea existenţa acestuia.

3.2.6.2.5. Inexistenţa unei reglementări legale pentru cumpărarea unui apartament

Dosar nr. 1140 /1999
Obiect: *Inexistenţa unei reglementări legale pentru cumpărarea unui apartament*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată cu nr. 4040 din 6.12.1999, doamna K. E. ne semnala refuzul Direcţiei Generale de Administrare a Fondului Imobiliar din cadrul Primăriei Municipiului Bucureşti de a-i rezolva favorabil solicitarea de cumpărare a apartamentului nr. 2 din imobilul situat municipiul Bucureşti.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Direcţiei Generale de Administrare a Fondului Imobiliar din cadrul Primăriei Municipiului Bucureşti, pentru clarificarea situaţiei juridice a imobilului respectiv.

Prin răspunsul primit suntem informaţi că Direcţia Generală de Administrare a Fondului Imobiliar îşi menţine punctul de vedere pe care l-a transmis şi petiţionarei, arătând că, în urma modificării Normelor Metodologice privind aplicarea Legii nr. 112/1995 prin H.G. nr. 11/1997, apartamentul nu mai poate fi vândut deoarece este considerat a fi trecut fără titlu în proprietatea statului. Astfel, dacă varianta iniţială a Normelor metodologice menţiona printre actele ce constituie titlu de trecere în proprietatea statului "inclusiv hotărâri ale fostului consiliu de miniştri sau ale guvernului", în forma modificată prin H.G. nr. 11/1997 a fost exclusă această prevedere.

În consecinţă, în prezent nu există o reglementare legală care să permită vânzarea apartamentului solicitat de petentă.

În cererea adresată, petenta invocă prevederile Legii nr. 85/1992 privind vânzarea de locuinţe şi spatii cu altă destinaţie construite din fondurile statului si din

fondurile unităţilor economice sau bugetare de stat, modificată prin Legea nr. 79/1997, ca temei pentru cumpărarea apartamentului în care locuieşte în calitate de chiriaşă.

Soluţionare

Din adresa Administraţiei Sectorului 1 rezultă că imobilul a fost proprietatea doamnei Paulina Caracostea în perioada 1942-1951, iar, din anul 1952 până în 1957, s-a aflat în administrarea C.F.R. Rezultă că nu se încadrează în prevederile art. 7 al Legii nr. 85/1992, nefiind construit din fondurile statului şi nici nu a aparţinut C.F.R. înainte de 6 martie 1945.

Comentariu

Situaţia semnalată de petentă a fost generată de o lacună în plan legislativ, prin limitarea sferei actelor normative prin care imobilele au fost trecute cu titlu în proprietatea statului realizată prin modificarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 112/1995.

Astfel, art. 2 alin. 1 din H.G. nr. 20/1996 prevedea: "Imobilele cu destinaţia de locuinţe trecute ca atare în proprietatea statului, cu titlu, sunt acele imobile care au fost preluate ca locuinţe în proprietatea statului în baza unei prevederi legale în vigoare la data respectivă, cum ar fi: Decretul nr. 92/1950, Decretul nr. 142/1952, Decretul nr. 111/1951, Decretul nr. 218/1960, Decretul nr. 712/1966, Legea nr. 4/1973, Decretul nr. 223/1974, **precum şi alte asemenea acte normative, inclusiv hotărâri ale fostului Consiliu de Miniştri sau ale Guvernului**". Prin modificarea adusă de H.G. nr. 11/1997 au fost menţionate expres doar cinci acte normative de trecere în proprietatea statului a imobilelor.

În consecinţă, deşi iniţial au putut fi vândute chiriaşilor apartamente trecute în proprietatea statului prin hotărâri ale fostului consiliu de miniştri în baza H.G. nr. 20/1996, cum ar fi, în cazul în speţă, H.C.M. 8/1960, acest lucru nu s-a mai putut realiza după modificarea normelor metodologice prin H.G. nr. 11/1997, conducând astfel la consecinţe sociale injuste.

În acest fel, două apartamente din imobil au putut fi vândute în virtutea primei variante a normelor metodologice, dar nu şi cel al petentei, datorită modificării cadrului legal intervenită.

Nu se asigură în acest mod una din finalităţile Legii nr. 112/1995, care prevede posibilitatea cumpărării locuinţelor de către chiriaşi, fără a limita sfera actelor normative ce constituie titlu de trecere în proprietatea statului.

De asemenea, din analiza actelor normative existente s-a constatat că nu se poate invoca nici un alt act normativ pentru vânzarea acestui apartament, concluzia fiind aceea a existenţei unui lacune legislative în privinţa acestui gen de imobil trecute în proprietatea statului prin foste hotărâri ale consiliului de miniştri.

3.2.6.2.6. Întârzierea încheierii contractului de vânzare – cumpărare

Dosar nr. 348 /1999
Obiect: *Întârzierea încheierii contractului de vânzare – cumpărare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Petenta a formulat cerere pentru cumpărarea apartamentului nr. 5 din imobilul situat în municipiul Cluj – Napoca, judeţul Cluj, în care locuia în calitate de chiriaş şi, pe data de 19.01.1999, s-a aprobat deschiderea procedurii administrative de cumpărare a apartamentului.

În consecinţă, a achitat taxele legale pentru efectuarea devizului apartamentului, dar vânzarea a fost sistată în urma adresei emisă de Direcţia de Administrare a Fondului Imobiliar, sub semnătura domnului viceprimar Grigore Dejeu.

Demersurile Avocatul Poporului

În urma revenirii petentei prin care ne informează că reprezentanţii primăriei îi sugerează să depună o nouă cerere de cumpărare a apartamentului şi să plătească din nou taxele, precum şi în urma neprimirii informaţiilor solicitate de la Consiliul local al municipiului Cluj – Napoca, s-a considerat necesară efectuarea unei anchete.

Din discuţiile purtate a rezultat că sistarea vânzării s-a datorat retragerii mandatului pentru vânzarea locuinţelor acordat S.C. Constructardealul S.A. de către Consiliul local al municipiului Cluj – Napoca.

În continuare, cum această societate a refuzat predarea documentaţiei, s-a formulat acţiune în justiţie, iar printr-o ordonanţă preşedinţială s-a obţinut, pe data de 19.08.1999, documentaţia solicitată.

Soluţionare

Printr-o adresă primarul municipiului Cluj-Napoca ne-a comunicat stadiul perfectării contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului, susţinând că "dosarul privind solicitarea de vânzare a apartamentului fond de stat a fost supus spre discuţie în comisia tehnică de evaluare în data de 12 ianuarie 2000 a cărei proces verbal de evaluare a fost însuşit de către Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca prin Hotărârea Consiliului Local nr. 140/02.03.2000.

Contractul de vânzare-cumpărare nr. 40030/21.01.2000 a fost redactat de către inspectori ai Direcţiei de Administrare a Fondului Imobiliar de Stat, urmând ca în cel mai scurt timp posibil să fie perfectat".

Se susţine, de asemenea, că s-a luat legătura cu petiţionara în vederea semnării contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului ce-l deţine cu chirie la adresa de mai sus.

Față de împrejurarea că timp de opt luni petiționara nu a infirmat susținerea autorității în sensul ca proiectul de contract a fost redactat, dosarul a fost închis

Comentariu

Această situație este relevantă în ceea ce privește raporturile dintre comisiile județene de aplicare a Legii nr. 112/1995 şi unitățile specializate în vânzarea locuințelor în condițiile acestei legi.

Situația ce a prejudiciat-o pe petiționară a fost generată de lipsa unor clauze explicite în protocoalele încheiate de primării cu unitățile specializate în vânzarea de locuințe, precum şi a unor sancțiuni aplicabile în cazul nerespectării acestor obligații.

Inexistența unui cadru juridic clar al acestor raporturi a condus la intervenția instanței de judecată în soluționarea litigiului apărut între primărie şi societatea prestatoare de servicii, precum şi la o blocare de durată a vânzării de locuințe cu consecințe defavorabile asupra cetățenilor.

3.2.6.2.7. Refuzul rectificării mențiunilor efectuate în registrul agricol

Dosar nr. 423/1999
Obiect: *Refuzul rectificării mențiunilor efectuate în registrul agricol*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1792 din 19.05.1999, domnul C. N. domiciliat în municipiul Ploieşti, ne-a sesizat în legătură cu diminuarea în mod nejustificat în anul 1999 a suprafeței de 24 mp casă de la rolul soției sale, doamna C. V.

Demersurile Avocatului Poporului

Din adresa primăriei comunei Berca, precum şi din cercetarea registrelor agricole, realizată cu ocazia anchetei desfăşurate de instituția noastră, rezultă faptul că, în baza aprobării nr. 2314 din 26.08.1985, s-a operat o modificare în registrul agricol al comunei Berca, diminuându-se de la rolul doamnei Anghel Profira o suprafață de 24 mp. casă, suprafață ce a fost transferată la rolul doamnei C.

O nouă modificare în registrul agricol al comunei Berca s-a făcut în luna aprilie 1999, de data aceasta în sens invers, diminuându-se de la rolul doamnei C. V. şi trecându-se la rolul doamnei Anghel Profira această suprafață de 24 mp, în baza declarației de revocare a testamentului făcută de doamna Anghel Profira la data de 30.07.1993, ce ne-a fost transmisă prin fax.

Pentru rezolvarea situației ne-am adresat primarului comunei Berca în scopul analizării cauzelor care au determinat efectuarea acestei modificări, dovedită ca nelegală şi netemeinică, iar în cazul când se constată neglijența, incompetența sau,

chiar reaua - credinţă a funcţionarului în ale cărui obligaţii de serviciu se află problema de faţă, să se dispună măsurile legale de sancţionare, potrivit cu gravitatea faptei, gradului de repetare şi prejudiciile aduse autorităţii al cărui angajat este, atât materiale, cât şi de imagine.

Stadiu de soluţionare

Până în prezent nu am primit răspuns din partea acestei autorităţi şi nici a prefectului judeţului Buzău, căruia i-am adus la cunoştinţă acest caz. Considerăm oportun să semnalăm acest fapt Parlamentului României.

Comentariu

Analizând actele dosarului şi răspunsurile primite se constată că petiţionarei i-a fost încălcat dreptul de proprietate garantat prin art. 41 din Constituţia României, în sensul că radierea suprafeţei de 24 mp de la rolul doamnei C. V., în baza declaraţiei de revocare a testamentului, este ilegală, atâta timp cât aceasta a dobândit dreptul de proprietate pe o altă cale decât succesiune testamentară. Întrucât doamna Anghel Profira a decedat la 12.01.1999, aceasta este data de la care se poate pune în discuţie deschiderea succesiunii sale.

Totodată, au fost încălcate prevederile art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei noastre şi art. 1 din protocolul Adiţional al Convenţiei Europene pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale.

Dosar nr. 116/2000
Obiect: *Tergiversarea perfectării contractului de vânzare – cumpărare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 597 din 18.02.2000, domnul D. E. E domiciliat în municipiul Bucureşti, ne-a semnalat tergiversarea încheierii contractului de vânzare-cumpărarea locuinţei pe care o deţine de către S.C. Titan Al S.A.

Petentul ne informează că a încheiat cu S.C. Titan Al S.A. contractul de închiriere nr. 599/17.02.1995 şi a solicitat, invocând prevederile art. 9 din Legea nr. 112/1995, prin cererea nr. 10176/18.09.1996 să-i fie vândută locuinţa.

Totuşi, până în prezent contractul de vânzare–cumpărare nu a fost încheiat, petiţionarul afirmând că i s-a condiţionat încheierea acestuia de acordul colocatarilor săi cu care are în comun dependinţele.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat acestei societăţi şi, întrucât nu am primit răspuns în termenul legal, o delegaţiea Avocatului Poporului s-a deplasat la sediul acesteia unde s-au purtat discuţii cu şefa biroului locativ.

Motivul invocat pentru întârzierea răspunsului către instituţia noastră a fost acela al lipsei de fonduri pentru timbrele poştale.

Soluționare

În răspunsul ce ne-a fost înmânat se precizează că petentul se poate prezenta la Biroul Fond Locativ al S.C. Titan Al S.A. pentru perfectarea actelor de vânzare-cumpărare.

Comentariu

Se remarcă o situație specială la S.C. Titan Al S.A., care nu ne-a transmis răspuns la mai multe adrese ale instituției noastre, iar, la prezentarea unei delegații la sediul acestei societăți, motivul invocat a fost cel al lipsei fondurilor pentru timbrele poştale, ceea ce ilustrează lipsa de cooperare a acestei societăți cu instituția noastră.

Au fost încălcate astfel prevederile art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului.

Datorită insistenței intervențiilor din partea instituției noastre s-a reuşit deblocarea acestei situații în favoarea petentului.

3.2.6.2.8. Refuzul prelungirii contractului de închiriere în baza OUG nr. 40/1999

Dosar nr. 473/2000
Obiect: *Refuzul prelungirii contractului de închiriere în baza OUG nr. 40/1999*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1685 din 5.05.2000, doamna L. L., domiciliată în municipiul Ploieşti, ne sesizează în legătură cu refuzul Primăriei municipiului Ploieşti, prin Serviciul Administrare Fond Locativ, de a-i prelungi contractul de închiriere prin aplicarea prevederilor art. 1 din O.U.G. nr. 40/1999, în ciuda numeroaselor demersuri pe care le-a făcut începând cu luna aprilie 1999.

Potrivit acestui act normativ "Durata contractelor de închiriere pentru suprafețele locative deținute de unitățile administrative ale statului la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, cu destinația de locuințe (...) se prelungeşte de drept pentru o perioadă de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență."

Petenta susține că Serviciul Administrare Fond Locativ a continuat, totuşi, să încaseze chiria pentru imobilul situat în str. B.P. Haşdeu nr. 3 A şi îşi susține afirmația cu extrase de pe statul de plată care atestă faptul că i-a fost reținută chiria

integral în perioada aprilie 1999 - martie 2000. De asemenea, cuantumul chiriei a fost majorat în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 40/1999.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele semnalate, ne-am adresat Serviciului Administrare Fond Locativ din cadrul Primăriei municipiului Ploieşti, care ne-a comunicat faptul că, odată cu apariția Ordonanței de urgență nr. 40/1999 în luna mai 1999, s-a procedat la reînnoirea contractelor de închiriere pentru locuințele ce aparțin domeniului privat al municipiului, în baza Legii nr. 114/1996 şi a Normelor de aplicare a Legii nr. 114/1996 stabilite prin Hotărârea de Guvern nr. 446/1997.

Începând cu aceeaşi dată au fost notificați toți locatarii să se prezinte cu actele necesare conform Legii nr. 114/1996 pentru reînnoirea contractului şi recalcularea chiriei, petenta fiind notificată la data de 5.05.1999 şi 19.07.1999, aceasta prezentându-se abia în luna august, fără a avea, însă, toate actele necesare perfectării contractului.

De altfel, această situație a fost constatată şi cu ocazia verificării efectuate de o delegație a instituției noastre. Reînnoirea contractului de închiriere nu s-a mai făcut, deoarece actele au fost prezentate după terminarea acțiunii de revendicare a imobilului în instanță de către fostul proprietar.

Soluționare

La somația nr. 8766/1999 a Judecătoriei Ploieşti, prin executorul judecătoresc s-a procedat la punerea în aplicare a deciziei nr. 3306 din 15.10.1999 pronunțată de Curtea de Apel, iar doamna R. M. (fosta proprietară), a fost pusă în posesie cu imobilul din str. B.P.Hasdeu nr. 3A, conform procesului verbal de predare-primire nr. 87970/8.02.2000.

Având în vedere prevederile art. 1 din OUG. nr. 40/1999, chiar dacă contractul de închiriere nu a fost reînnoit, el a produs efecte juridice până la data predării imobilului noului proprietar, moment în care Primăria şi-a pierdut calitatea de proprietar.

De la acea dată a fost sistată chiria, iar contractul său de închiriere, împreună cu cele a le celorlalți chiriaşi, au fost predate noului proprietar.

Comentariu

Absența comunicării pertinente a administrației cu clientul a condus la apariția unei stări conflictuale nejustificate din punct de vedere legal în raporturile dintre aceştia.

În urma restituirii imobilului prin procesul verbal de punere în posesie din data de 8.02.2000, cazul iese din competența instituției noastre, intrând în sfera dreptului privat şi a relațiilor dintre proprietar şi chiriaşi, relații care au fost reglementate prin O.U.G. nr. 40/1999 privind protecția chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuință.

3.2.6.2.9. Întârzierea vinderii locuințelor de serviciu

Dosar nr. 690/1999
Obiect: *Întârzierea vinderii locuințelor de serviciu*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 2407 din 29.06.1999, domnul M. F. domiciliat județul Dâmbovița, ne-a sesizat asupra tergiversării soluționării cererii sale de cumpărare, în temeiul Legii nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe şi spații cu altă destinație construite din fondurile unităților economice, a apartamentului în care locuieşte în calitate de chiriaş.

Petiționarul ne-a comunicat că, la cererea chiriaşilor ce locuiesc în acest cămin, S.N.P ,,Petrom" S.A Târgovişte a aprobat, în principiu, vânzarea cumpărarea acestor imobile şi că s-a adresat prin adresa cu nr. 3441 din 15.12.1998 solicitând S.N.P ,,Petrom " S.A Bucureşti să aprobe perfectarea contractelor de vânzare cumpărare.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersului către S.N.P. "Petrom" S.A. Bucureşti, am primit din partea acesteia o adresă din care reiese că, în data de 30.07.1999, S.N.P "Petrom" S.A. Târgovişte a transmis S.N.P "Petrom" S.A. Bucureşti situația apartamentelor de serviciu din Căminul de nefamilişti nr. 47 Ochiuri. La data de 15.09.1999, Direcția Servicii, din cadrul S.N.P "Petrom" S.A. Bucureşti a întocmit formalitățile legale şi le-a înaintat Consiliului de Administrație, urmând să intre pe ordinea de zi odată cu alte cereri.

Totodată, se preciza că adresa nr. 3441/15.12.1998 reprezintă doar propunerea S.N.P "Petrom" S.A. Târgovişte de vânzare a apartamentelor de serviciu către chiriaşi, şi nu aprobarea de vânzare a acestora, care este de competența Consiliului de Administrație al S.N.P "Petrom" S.A. Bucureşti.

Soluționare

În urma continuării demersurilor întreprinse ni s-a comunicat că situația petentului a fost rezolvată în mod favorabil. Astfel, S.N.P. "Petrom" S.A. ne-a adus la cunoştință că în luna mai 2000 a remis Sucursalei "Petrom" Târgovişte scrisoarea nr. 2197 din 18.05.2000 privind stabilirea metodologiei de vânzare – cumpărare a apartamentelor de serviciu construite din fondurile "Petrom" în conformitate cu prevederile Decretului – Lege nr. 61/1991, Legii nr. 85/1992 modificată şi completată prin Legea nr. 76/1994.

Comentariu

Am constatat o reacţie pozitivă a conducerii S.N.P. "Petrom" S.A. Bucureşt,i care a adoptat hotărârea prin care s-a aprobat vânzarea – cumpărarea către titularii contractelor de închiriere salariaţi sau pensionari ai S.N.P. "Petrom" S.A. a şase apartamente, iar dosarul a fost închis favorabil.

3.2.6.2.10. Tergiversarea acordării de compensaţii pentru un imobil în baza Legii nr. 9/1998

Dosar nr. 932/2000
Obiect: *Tergiversarea acordării de compensaţii pentru un imobil în baza Legii nr. 9/1998*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 3399 din 14.09.2000, doamna G. A. domiciliată în municipiul Bucureşti, ne sesizează cu privire la tergiversarea primirii răspunsului la contestaţia pe care afirmă că a adresat-o Comisiei Centrale din Ministerul Finanţelor împotriva hotărârii nr. 96/24.03.2000 a Comisiei municipiului Bucureşti pentru aplicarea Legii nr. 9/1998.

Astfel, prin cererea nr. 1379/150/6.03.1998, petenta, în calitate de moştenitoare a defunctului Teodorescu Nicolae, a solicitat acordarea de compensaţii pentru bunurile abandonate statului bulgar în oraşul Balcic, judeţul Caliacra, respectiv o casă şi două terenuri.

Prin hotărârea nr. 96/24.03.2000 Comisia municipiului Bucureşti de aplicare a Legii nr. 9/1998 i-a stabilit valoarea compensaţiilor pentru 500 mp. teren aferent locuinţei, dar nu şi pentru casă. În consecinţă, doamna G. A. afirmă că s-a adresat Comisiei Centrale pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 şi a anexat dosarului său nr. 150 o copie a extrasului eliberat de Arhivele Naţionale cu privire la casă, promiţându-i-se returnarea dosarului său la comisia municipală, dar până în prezent nu a primit nici o adresă în acest sens.

Demersurile Avocatului Poporului

În consecinţă, ne-am adresat Comisiei Centrale solicitându-i să ne comunice în termen legal motivele întârzierii formulării unui răspuns la contestaţia petentei, o copie a respectivului răspuns, precum şi să ne precizeze măsurile pe care le întrevede pentru soluţionarea optimă a acestei situaţii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 9/1998 modificată şi completată prin Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 172/1999.

Soluționare

Autoritatea menționată refuză să transmită Avocatului Poporului informațiile solicitate, fapt pe care îl aducem la cunoştința Parlamentului.

Comentariu

Se remarcă o lipsă de receptivitate a acestei autorități la solicitarea instituției noastre şi lipsa formulării unui răspuns în termenul legal de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 29/1990 a contenciosului administrativ, precum şi dispozițiile art. 4 din Legea nr. 35/1997 de organizare şi funcționare a instituției Avocatul Poporului.

3.2.6.2.11. Tergiversarea clarificarea situației juridice a unui teren

Dosar nr. 30/2000
Obiect: *Tergiversarea clarificarea situației juridice a unui teren*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 67 din 13.01.2000, domnul I. A. din municipiul Bucureşti, ne sesizează în legătură cu situația juridică a unui teren format din parcelele nr. 12, 13., 28, 29 din blocul 12 a fostei parcelări "Jianu".

Astfel, acest teren a fost cumpărat în anul 1947 de Zoe Dumitraşcu de la Banca Marmorosch Blank, ulterior a trecut în proprietatea statului. Moştenitorul, domnul Ioan Apostol, a depus cerere la Primăria sectorului 1 de restituire a terenului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 18/1991.

Direcția Generală de Urbanism şi Amenajarea Teritoriului din cadrul Consiliului General al municipiului Bucureşti i-a comunicat că în evidențele lor nu figurează actul normativ în baza căruia parcelele menționate au fost trecute în proprietatea statului, menționând că mai există decrete inițiate de ministere (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, alte ministere) precum şi de alte instituții, care nu se află în evidențele lor.

Parcele respective sunt situate în incitata Palatului Primăverii din bd. Primăverii nr. 50, sector 1, aflat în administrarea dvs.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Regiei Autonome Administrarea Patrimoniului Protocolului de Stat şi D.G.A.F.I. din Primăria Municipiului Bucureşti care ne-a informat că imobilul în cauză a fost transmis în administrarea RA APPS prin H.G. nr. 567/1993 şi nr. 940/1996, motiv pentru care nu deține date în legătură cu acesta.

Stadiu de soluționare

Ca atare, au fost făcute trei reveniri către această regie autonomă de la care nu am primit răspuns până în prezent.

Comentariu

Se remarcă o extrem de dificilă colaborare cu Regia Autonomă Administrarea Patrimoniului Protocolului de Stat care, în repetate rânduri, nu a furnizat informații solicitate insistent, încălcând astfel prevederile legii contenciosului administrativ şi a celei de organizare a instituției noastre .

3.2.6.2.12. Neconcordanțe în impozitarea unei suprafețe de teren

Dosar nr. 998/2000
Obiect: *Neconcordanțe în impozitarea unei suprafețe de teren*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 2991 din 14.08.2000, doamna C. I., domiciliată în municipiul Oradea, județul Bihor, ne aduce în atenție situația juridică a imobilului în care locuieşte.

Astfel, petenta este proprietara imobilului situat pe str. G-ral Magheru nr. 26/A, ce figurează în matricolă la Administrația Financiară Oradea la poziția nr. 10222930, având suprafață totală în proprietate de 344,50 mp, suprafață locuibilă 166,40 mp, curte 178,10 mp, pentru care plăteşte impozit.

Din anul 1955, o suprafață de 66 mp din acest teren are destinația de stradă (str. Petru Rareş), iar doamna C. I. a continuat în toată această perioadă să plătească impozitul corespunzător suprafeței susmenționată.

Prin cererea ce ne-a fost adresată, petenta solicită fie acordarea de despăgubiri, fie a unui teren corespunzător, având în vedere că este impozitată pentru o suprafață mai mare decât cea de care se foloseşte efectiv.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de aceste aspecte, ne-am adresat primarului municipiului Oradea care ne-a comunicat că terenul nu mai este impozitat din anul 1995, fiind scutit de impozitare.

Stadiu de soluționare

Întrucât situația nu este pe deplin clarificată Direcția finanțe din cadrul primăriei va efectua o analiză complexă a situației, care ne va fi comunicată.

Comentariu

Primăria Oradea a reacţionat prompt la solicitarea instituţiei noastre şi ne-a pus la dispoziţie informaţiile de care dispunea, exprimându-şi disponibilitatea de efectuare a unei analize a situaţiei pe baza documentelor de care dispune petenta şi a celor aflate la Administraţia financiară.

3.2.6.2.13. Întârzierea restituirea unui imobil confiscat

Dosar nr. 517/2000
Obiect: *Întârzierea restituirea unui imobil confiscat*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1661 din 3.05.2000, domnul episcop V. B. ne sesizează cu privire la situaţia juridică a reşedinţei Episcopiei Greco – Catolice din Oradea.

Astfel, în cerere se menţionează că, prin Decretul nr. 358/1948, cultul greco – catolic a fost desfiinţat, bunurile fiind confiscate.

Conform prevederilor Decretului – Lege nr. 126/1990, privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma (greco – catolică), au fost încheiate actele de predare şi primire a reşedinţei episcopale care era ocupată de biblioteca judeţeană. O comisie din partea episcopiei a fost în audienţe atât la primărie cât şi la domnul Mihai Bar, preşedintele consiliului judeţean, pentru a obţine restituirea sediului birourilor episcopale, fapt ce nu a putut fi realizat deoarece nu exista un spaţiu în care să funcţioneze biblioteca. Deşi s-a găsit un spaţiu corespunzător, care a fost atribuit bibliotecii, episcopia nu a intrat încă în posesia imobilului situat în str. Piaţa Victoriei nr. 3.

Demersurile Avocatului Poporului

În consecinţă, ne-am adresat primarului municipiului Oradea, care ne-a informat că Biblioteca Judeţeană se află sub autoritatea Consiliului Judeţean, iar la data de 01.07.1999, în urma discuţiilor dintre conducerea Primăriei Municipiului Oradea şi Consiliul Judeţean s-a repartizat un sediu în Oradea, str. Piaţa 1 Decembrie nr. 12.

Din discuţiile purtate între reprezentanţii primăriei municipiului Oradea şi domnul Mălinaş Constantin, director al Bibliotecii Judeţene, rezultă că biblioteca deţine spaţiul de la adresa de mai sus dar fondul de carte nu poate fi mutat în acest spaţiu deoarece nu s-au alocat fondurile necesare, de către Consiliul Judeţean, pentru amenajarea spaţiului respectiv.

Soluționare

De asemenea ni se aduce la cunoştinţă că Biblioteca Județeană are un fond de carte de 638.000 de volume din care un număr de 250.000 de volume urmează a fi transferate în spațiul pus la dispoziția bibliotecii dar numai după efectuarea amenajărilor necesare.

Cu această ocazie, imobilul din Piața Unirii nr. 3 urmează a fi restituit parțial Episcopiei Greco – Catolice din municipiul Oradea.

Comentariu

Instituția noastră a fost sesizată prin cereri cu conținut divers având ca obiect fie restituirea unor bunuri imobile, fie protejarea acestora împotriva deteriorărilor, fie urgentarea perfectării actelor de cumpărare a unui apartament în baza prevederilor Legii nr. 61/1990.

Prin demersurile noastre am încercat să deblocăm situația semnalată în municipiul Oradea, ce derivă din aplicarea D.L. 126/1990 prin care se restituie bunuri imobile ce au aparținut Bisericii Române Unite cu Roma. Se constată disponibilitatea autorităților publice locale de rezolvare a situației, întârzierea fiind determinată de necesitatea protejării şi asigurării unui sediu adecvat pentru fondul de carte al bibliotecii aflate în imobilul supus restituirii.

3.2.6.14. Deteriorarea unui imobil

Dosar nr. 114/2000
Obiect: *Deteriorarea unui imobil*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 425 din 10.02.2000, domnul L. A. domiciliat în municipiul Drăgăşani, ne-a semnalat anumite aspecte care prejudiciază starea imobilului în care locuieşte.

Astfel, petentul susține că imobilul este supus deteriorării datorită traficului intens, în ambele sensuri, care se desfăşoară pe strada Cuza –Vodă. Față de această situație, domnul Liță a solicitat în repetate rânduri stabilirea unor măsuri pentru fluidizarea traficului rutier prin devierea celui greu pe şoseaua de centură, dar toate aceste solicitări au rămas fără o soluționare legală.

Demersurile Avocatului Poporului

În consecință, ne-am adresat Primăriei municipiului Drăgăşani, care ne comunică faptul că circulația în municipiul Drăgăşani a fost fluidizată conform Hotărârii nr. 86/1997 a Consiliului Local şi că pe strada Cuza Vodă a fost interzisă

circulaţia autovehiculelor care depăşesc 1 tonă, fiind montate semne de circulaţie corespunzătoare.

Întrucât în urma deplasării efectuate la locuinţa petentului de o delegaţie a instituţiei noastre s-a constatat starea de degradare a carosabilului, lipsa unor indicatoare de orientare şi obligare care să limiteze accesul autovehiculelor de tonaj greu, precum şi existenţa unor fisuri la nivelul plafonului casei şi de aceea am revenit cu o nouă adresă la primăria Drăgăşani.

Soluţionare

Prin adresa transmisă domnul Gh. Iordache, noul primar al municipiului Drăgăşani, ne comunică faptul că indicatoarele de orientare şi obligare care limitează accesul autovehiculelor de tonaj greu au fost recondiţionate şi montate corespunzător.

În aceeaşi adresă se precizează faptul că în programul de reparaţii străzi în cursul anului 2000 este cuprinsă şi repararea carosabilului străzii Cuza Vodă.

Având în vedere informaţiile primite dosarul a fost închis favorabil.

Comentariu

Am avut o colaborare adecvată cu primarul municipiului Drăgăşani faţă de aspectele prezentate. Consecinţa a constat într-o restricţionare a traficului şi în includerea străzii pe lista celor cu prioritate la reparare.

3.2.6.15. Întârzierea vânzării unei locuinţe în baza D.L. 61/1990

Dosar nr. 893/2000
Obiect: *Întârzierea vânzării unei locuinţe în baza D.L. 61/1990*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului sub nr. 2867 din 3 august 2000, doamna C. R. domiciliată în municipiul Hunedoara, ne-a sesizat în legătură cu tergiversarea soluţionării cererii sale de cumpărare a apartamentului situat la adresa de mai sus, în temeiul prevederilor Decretului – Lege nr. 61/1990 privind vânzarea de locuinţe construite din fondurile statului către populaţie.

Petiţionara susţine că a intervenit de mai multe ori, fără rezultat favorabil, pentru a i se soluţiona cererea de cumpărare a locuinţei ce o deţine în baza unui contract de închiriere valabil încheiat, în timp ce RAIL Hunedoara a procedat la perfectarea formelor de vânzare a locuinţei pentru colocatarul aceluiaşi apartament, în condiţiile Decretului – Lege nr. 61/1990.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluţionarea

În urma demersurilor acestei instituţii, am primit din partea Regiei Autonome de Interes Local Hunedoara o adresa, potrivit căreia regia îşi exprimă disponibilitatea pentru încheierea contractului solicitat de petiţionară.

Comentariu

Se constată disponibilitatea societăţii de prestări servicii de a remedia situaţia semnalată de instituţia noastră, dosarul fiind închis.

3.2.6.16. Tergiversarea încheierii unui contract de închiriere

Dosar nr. 405/2000
Obiect: *Tergiversarea încheierii unui contract de închiriere*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1367 din 7.04.2000, doamna P. D. domiciliată în municipiul Craiova, ne-a sesizat în legătură cu refuzul Regiei Autonome de Administrare a Domeniului Public şi Fondului Locativ Craiova de a semna contractul de închiriere şi procesul verbal de predare-primire având ca obiect locuinţa situată în str. Lăpuş Argeş, Bl. 53, ap. 3 pentru care a fost emis ordinul de repartiţie nr. 60102/8 septembrie 1999.

Petenta susţine că Biroul Contracte din cadrul R.A.A.D.P.F.L. refuză semnarea contractului motivat de faptul că fostul chiriaş (Universitatea Craiova) nu părăseşte locuinţa, deşi contractul de închiriere în beneficiul Universităţii a încetat la data de 31.08.1999.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia prezentată, ne-am adresat atât R.A.A.D.P.F.L. Craiova cât şi Primăriei municipiului Craiova, solicitând lămuriri cu privire la situaţia semnalată de doamna P.

Soluţionare

În urma acestui demers, am primit de la Primăria municipiului Craiova o adresă prin care ni se comunică faptul că din verificările efectuate de această autoritate s-a constatat că în data de 2.06.2000 Regia Autonomă de Administrare a Domeniului Public şi Fondului Locativ a procedat la evacuarea familiei Mandache Ion ce a ocupat abuziv locuinţa repartizată familiei P.

De asemenea, se precizează că a fost semnat şi procesul-verbal de predare primire a apartamentului nr. 3 situat în str. Lăpuş-Argeş, Bl. 53, situaţia fiind soluţionată în favoarea petenţilor.

Comentariu

O reacție pozitivă a avut Regia autonomă de administrare a domeniului public şi fondului locativ Craiova care, la sesizarea instituției noastre, a încheiat procesul verbal de predare primire a unei locuinței, asigurându-i totodată petentului posesia asupra spațiului închiriat. Intervenția instituției noastre a condus la deblocarea unei situații care trena datorită indeciziei factorilor de conducere ai regiei prestatoare de servicii publice în domeniul locuințelor.

3.3. Probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei

3.3.1. Protecţia copilului

Neglijarea de către state a exercitării atribuţiilor sale în domeniul protecţiei drepturilor copilului

Cazuistica pe care am examinat-o şi investigaţiile noastre legate de problemele cu care am fost sesizaţi arată ca fiind semnificative următoarele două aspecte:

- Lipsa de suport, coordonare şi control din partea statului cu privire la modul de exercitare a atribuţiilor de autoritate tutelară;
- Lipsa coordonării celorlalte activităţi complementare de protecţie a copilului realizate într-o manieră concurentă şi paralelă de mai multe autorităţi ale administraţiei publice centrale mai vechi sau create după 1989.

Autoritatea tutelară

Primele rapoarte ale instituţiei Avocatul Poporului au subliniat că există mari dificultăţi, care s-au menţinut şi în anul 2000, în exercitarea atribuţiilor de autoritate tutelară, cu consecinţe deosebit de defavorabile asupra copiilor şi asupra funcţionării coerente a sistemului de protecţie a copilului.

Astfel, neexercitarea atribuţiilor de autoritate tutelară, sau a exercitarea necorespunzătoare a acestora, provoacă separarea copilului de familia sa şi alimentarea permanentă a instituţiilor rezidenţiale. Rezultatul obţinut este tocmai ceea ce dorim să evităm.

În loc să se identifice noi mijloace de susţinere a activităţilor de autoritate tutelară, care presupun păstrarea copilului în familie şi în colectivitatea în care acesta trăieşte, a fost deplasat interesul, strategia şi fondurile către susţinerea şi dezvoltarea unui sistem care se bazează pe separarea copilului de familie şi comunitate.

Ţările europene au renunţat de mult timp la un astfel de sistem, pe cât de costisitor pentru societate pe atât de dăunător pentru copil.

Apreciem că, pentru România, alternativa la sistemul instituţiilor rezidenţiale nu este plasamentul familial (asistentul maternal), aşa cum există tendinţa în prezent, ci dezvoltarea unor servicii locale de suport pentru familie şi copil. Cât timp nu există astfel de servicii locale şi nu există criterii precise care să justifice plasarea copiilor în instituţii, altele decât sărăcia, vom avea în continuare sistemul de protecţie a copilului centrat pe separarea copilului de familie şi plasarea acestuia în instituţii rezidenţiale sau alte forme de tip familial.

Rolul primarului

În ceea ce priveşte rolul primarului, care exercită atribuţiile de autoritate tutelară în calitate de reprezentant al statului, acesta nu a mai primit îndrumări în materia în cauză de peste 5 ani de zile.

În domeniul social, primarului îi revin tot mai multe sarcini. Legislaţia apărută după 1990, dar, mai ales, după 1996, îi conferă numeroase responsabilităţi pe care acesta nu le realizează sau, mai exact, nu le poate realiza. Din nefericire, în cei 10 ani de tranziţie mulţi primari s-au obişnuit cu idea că nu se întâmplă nimic dacă nu-şi îndeplinesc atribuţiile prevăzute de lege în calitate de autoritate tutelară.

Introducerea sancţiunii de suspendare a exercitării atribuţiilor de autoritate tutelară prin Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 107/1999 nu a rezolvat problema. Din păcate, foarte mulţi primari nu sunt informaţi în legătură cu această posibilitate.

Pe lângă exercitarea atribuţiilor de autoritate tutelară, care afectează atât drepturile copilului cât şi pe cele ale unor adulţi, primarului şi consiliului local le revin, în sfera socialului, numeroase alte responsabilităţi care demonstrează o anumită incoerenţă şi inconsecvenţă la nivelul politicilor sociale. Astfel, autorităţile administraţiei publice locale sunt obligate:

- Să acorde ajutorul social, potrivit Legii nr. 67/1995, drept care, în majoritatea comunelor din ţară, nu se mai acordă de câţiva ani;
- Să acorde locuinţe sociale, potrivit Legii nr.114/1996, drept care nu se acordă nici în marile oraşe, deci cu atât mai puţin în comune;
- Să creeze servicii de specialitate pentru copii (altele decât serviciile de autoritate tutelară), potrivit prevederilor din O.U.G. nr. 26/1997, precum şi orice alte servicii care să asigure bunăstarea copilului şi a familiei acestuia; până acum acest tip de servicii nu există;
- Să plătească asistenţii personali pentru persoane cu handicap (copii şi adulţi), potrivit prevederilor O.U.G. nr. 102/1999, în timp ce plata asistenţilor maternali pentru copiii care constituie cazuri sociale se face de către consiliul judeţean; în prezent această plata se face, dar prin transferul sumelor necesare de la fondul special de solidaritate;
- Să finanţeze căminele spital pentru adulţi; unele dintre căminele spital pentru copii, au fost transferate consiliului judeţean, în ciuda tuturor evidenţelor că acestea nu sunt servicii de interes local; mai mult, consiliile locale suportă această povară, deşi în unele dintre acestea nu este internată nici o persoană din comunitatea obligată la finanţare; pe moment, în sprijinul colectivităţilor locale se intervine cu transfer de fonduri de la fondul naţional de solidaritate, potrivit Legii nr. 118/1999;
- Să contribuie la realizarea programului de recuperare a persoanelor cu handicap, copii şi adulţi, potrivit O.U.G. nr. 102/1999, sarcină imposibil de realizat în lipsa unor servicii corespunzătoare;
- Să creeze servicii sociale comunitare pentru persoane vârstnice, potrivit prevederilor Legii nr. 17/2000; în prezent astfel de servicii nu există;

- Să plătească asistenţii personali pentru persoane vârstnice, potrivit Legii nr. 17/2000; realizarea drepturilor persoanelor vârstnice la asistenţă şi îngrijirea la domiciliu reprezintă fericite excepţii.

Lipsa coordonării

Coordonarea celorlalte activităţi de protecţie a copilului, altele decât activitatea de autoritate tutelară, care ar trebui să fie complementare acesteia, este dificilă, datorită faptului că ea se realizează într-o manieră concurentă şi paralelă de către mai multe autorităţi ale administraţiei publice centrale, mai vechi, sau create după 1989.

Astfel, este suficient să dăm două exemple care demonstrează:

- eşecul reorganizării cadrului administrativ central cu atribuţii în protecţia drepturilor copilului;
- eşecul reorganizării sistemului de instituţii rezidenţiale.

Am constatat că una din cauzele care au determinat aceste eşecuri este lipsa comunicării şi a colaborării între autorităţile centrale cu atribuţii în protecţia copilului.

Din informaţiile noastre, confirmate şi de investigaţiile realizate, rezultă că autorităţile centrale implicate în protecţia copilului au dificultăţi de comunicare şi manifestă rezistenţă la schimbările care decurg din propunerile de reorganizare a rolului acestora în activitatea de protecţie a drepturilor copilului.

În condiţiile în care nu există o strategie globală în domeniul social, toate încercările de până acum de a crea o administraţie centrală cu rol coordonator în protecţia drepturilor copilului au eşuat. Toate organismele create după anul 1989 (Comitetul de Coordonare a Programelor Umanitare pentru România, Comitetul Naţional pentru Protecţia Copilului, Departamentul pentru Protecţia Copilului, Agenţia Naţională pentru Protecţia Drepturilor Copilului) au fost reorganizate rând pe rând, fiind în imposibilitate de a realiza efectiv rolul de coordonator asumat.

Următorul exemplu este semnificativ:

Dosar nr. 317/2000
Obiect : *Tergiversarea predării/preluării instituţiilor rezidenţiale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

O.U.G. nr. 192/1999 prin care se înfiinţează Agenţia Naţională pentru Protecţia Drepturilor Copilului creează premisele gestionării unitare a problematicii copilului aflat în dificultate (copil lipsit de ocrotire părintească sau care este în pericol în familia proprie).

Agenţia ar trebui să organizeze preluarea de către consiliile judeţene a instituţiilor rezidenţiale gestionate de către Ministerul Educaţiei Naţionale, Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap şi Ministerul Sănătăţii.

În conformitate cu art. 21 din O.U.G. nr. 192/1999 publicată în Monitorul Oficial din 8 decembrie 1999, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a acesteia, trebuia aprobată prin H.G.R., lista instituţiilor care fac obiectul predării/preluării instituţiilor rezidenţiale. Dar, nici până în momentul intervenţiei Avocatului Poporului (februarie 2000), în judeţe Comisiile pentru Protecţia Copilului nu cunoşteau ce instituţii vor fi preluate şi nici bugetul necesar funcţionării acestora.

În multe judeţe din ţară, serviciile descentralizate ale ministerelor au tergiversat întocmirea listelor cu instituţiile care fac obiectul predării acestora către consiliile judeţene. Făcând abstracţie de interesul şi de drepturile copiilor, se recurge la diferite artificii, numai pentru păstrarea instituţiilor: se schimbă destinaţia unor secţii de spital sau chiar instituţii, sau se încearcă predarea copiilor fără patrimoniul respectiv, etc.

Această situaţie este îngrijorătoare deoarece consiliile judeţene sunt în imposibilitate de a-şi planifica bugetul necesar să asigure nevoile copiilor pe care îi au în grijă. Pe de altă parte, conform art. 21 din O.U.G. nr. 192, lista instituţiilor ar fi trebuit să fie aprobată prin hotărâre a Guvernului încă din luna ianuarie 2000.

Rezistenţa la această schimbare, din partea Inspectoratelor Şcolare, a Direcţiilor de Sănătate Publică şi a Inspectoratelor Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap, decurge din lipsa de comunicare şi colaborare dintre structurile administraţiei centrale care nu au transmis în teritoriu mesaje clare de pregătire a transferului de instituţii în spiritul O.U.G. nr. 192/1999.

Demersurile Avocatului Poporului

În legătură cu această situaţie, în interesul copiilor din instituţii, ne-am adresat primului ministru informându-l că există mari dificultăţi în aplicarea O.U.G. nr. 192/1999 şi solicitându-i acestuia să se analizeze posibilitatea urgentării demersului de pregătire a transferului de instituţii către consiliile judeţene şi realizării coerente a acestuia, printr-un ordin comun al Ministrului Educaţiei Naţionale, Ministrului Sănătăţii şi al Secretarului de Stat pentru Persoane cu Handicap.

Este important de menţionat faptul că nici până în luna ianuarie 2001 predarea/preluarea instituţiilor nu s-a încheiat.

Problema copiilor în general, a celor aflaţi în dificultate şi a instituţiilor rezidenţiale în special, nu poate fi rezolvată în interesul copiilor câtă vreme instituţiile statului nu se respectă între ele şi nu colaborează în vederea realizării scopurilor pentru care au fost create. În acest context nici instituţia Avocatul Poporului nu a reuşit să determine celelalte instituţii ale statului să respecte şi să ia în considerare recomandările şi propunerile sale de perfecţionare a activităţii autorităţilor administraţiei publice.

Cu toate că O.U.G. nr. 192/1999 a creat premisele gestionării unitare a instituţiilor rezidenţiale, totuşi problematica serviciilor şi a instituţiilor pentru copii este departe de a fi rezolvată. Această situaţie creează dezechilibre în domeniul finanţării şi discriminare între diferite categorii de copii.

În lipsa unei strategii globale, după 1989 încercările de reorganizare a sistemului de instituţii rezidenţiale au fost sortite eşecului

Prima încercare de acest fel a fost în anul 1990. Astfel, toate instituţiile rezidenţiale (leagăne, cămine spital, cămine şcoală), cu excepţia caselor de copii, precum şi grădiniţele şi şcolile speciale au trecut, prin Hotărârea Guvernului nr.1161/1990 privind atribuţiile, organizarea şi funcţionarea Secretariatului de Stat pentru Handicapaţi, la Secretariatul de Stat pentru Handicapaţi, care le-a finanţat şi administrat până în anul 1993.

HG nr. 1161/1990 nu a fost niciodată aplicată în totalitate, deoarece leagănele nu au fost preluate de SSH.

În anul 1993, prin Legea bugetului, căminele spital şi căminele şcoală au trecut în finanţare locală iar şcolile speciale au revenit la Ministerul Învăţământului care a preluat de la SSH, prin H.G. 1161/1990, unităţi pe care nu le-a avut niciodată, şi anume şcolile de reeducare, căminele şcoală şi şcolile speciale profesionale, pe care SSH, la înfiinţarea sa, le-a preluat de la Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale.

Prin Legea învăţământului nr.84/1995 aceste instituţii au fost incluse în reţeaua de învăţământ special a Ministerului Învăţământului.

Prin OUG nr. 26/1997 casele de copii şi leagănele au fost transferate de la Ministerul Sănătăţii şi de la Ministerul Învăţământului la consiliile judeţene. Această ordonanţă nu s-a pronunţat în legătură cu căminele spital care au rămas în afara reglementării.

Prin O.U.G. nr. 192/1999 s-au transferat către consiliile judeţene toate instituţiile rezidenţiale sau alte structuri care funcţionează ca şi cum ar fi în sistem rezidenţial. Astfel, consiliile judeţene, care nu au reuşit să finanţeze nici ceea ce au preluat prin O.U.G. nr. 26/1997, au primit şi mai multe sarcini, fără să existe o strategie care să argumenteze o serie de modificări.

Prin O.U.G. nr. 192/1999, în ciuda tuturor evidenţelor, s-au introdus în sistemul de instituţii rezidenţiale şi internatele, inclusiv cele ale grădiniţelor speciale şi ale şcolilor speciale (generale şi profesionale) după ce, ani de zile, specialiştii s-au străduit să convingă autorităţile că acestea nu sunt instituţii rezidenţiale, nici la noi, după cum nici în alte ţări nu sunt considerate astfel.

Comentariu

Pentru a evita repetarea reorganizărilor întâmplătoare a sistemului de instituţii şi de a le plasa de la o autoritate la alta după criterii subiective este necesar ca modificările de legislaţie să fie concepute pornindu-se de la nevoile copilului şi de la necesitatea ca sistemul să funcţioneze coerent.

Cu prilejul dezbaterii în Parlament a O.U.G. nr. 192/1999 ar trebui completat art. 17, în sensul de a aborda tot sistemul de instituţii şi servicii existent în prezent: **creşele,** care funcţionează în continuare în sistemul de sănătate, deşi nu sunt unităţi sanitare, **căminele şcoală,** care funcţionează în sistemul de învăţământ special, deşi nu sunt şcoli, **fostele şcoli de reeducare**, actualele **şcoli pentru copiii cu tulburări de comportament** (Nedelea şi Bacău) prevăzute de Legea nr. 84/1995, şi, de asemenea, **accesul copiilor în aceste instituţii,** deoarece în prezent nu există temei legal pentru orientarea copiilor în astfel de şcoli, dar, în mod abuziv, copiii sunt în continuare internaţi.

3.3.1.1. Autorităţile publice la care Avocatul Poporului a intervenit în cazurile de încălcare a drepturilor copilului

Atunci când drepturile copilului sunt încălcate prin activitatea sau inactivitatea autorităţilor publice, Avocatul Poporului intervine şi recomandă, de cele mai multe ori, realizarea dreptului, dar şi repunerea în situaţia anterioară sau repararea pagubei.

Referitor la protecţia drepturilor copilului, Avocatul Poporului s-a adresat autorităţilor publice urmărind:

- Solicitarea de informaţii (evaluări, copii după anchete sociale, copii după diferite alte acte administrative, puncte de vedere privind anumite situaţii de fapt);
- Informarea unor autorităţi în legătură cu demersurile întreprinse (Comisiile de specialitate ale Camerei Deputaţilor şi ale Senatului, Preşedinţi de Consilii judeţene);
- Formularea de Recomandări privind realizarea dreptului: măsuri de protecţie (în conf. cu Codul familiei/Ordonanţa de Urgenţă nr.26/1997), dreptul la întreţinere, ajutor social, locuinţă socială, reevaluarea situaţiei, alocaţie suplimentară, alocaţie de întreţinere pentru copiii încredinţaţi sau în plasament familial, clarificarea statutului juridic, clarificarea statutului civil, dreptul la educaţie şcolară, alocaţie de stat, medicamente gratuite, burse sociale, concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani etc.

De regulă, Avocatul Poporului a intervenit pe lângă **primar în calitatea** acestuia de **autoritate tutelară**, **ofiţer de stare civilă** şi în calitate de autoritate executivă, prin dispoziţia căruia se **acordă ajutor social** sau **ajutor de urgenţă.**

Indiferent dacă drepturile copilului au fost încălcate de către părinţi, din motive imputabile acestora (comportament abuziv, maltratare, neglijenţă, abandon), sau dacă părinţii nu sunt în măsură (din motive neimputabile) să asigure copiilor condiţii corespunzătoare de creştere şi educare, sau aceştia nu mai există în mod fizic ori legal, Avocatul Poporului solicită primarului fie informaţii, fie luarea unor măsuri de protecţie a copiilor în conformitate cu prevederile din Codul familiei.

Dacă primarul nu reuşeşte, la nivelul comunităţii, să ia măsuri adecvate nevoilor copilului, îi recomandă să solicite sprijinul Comisiei pentru Protecţia Copilului.

În mod constant ne adresăm autorităţii tutelare (chiar dacă avem certitudinea că măsurile de protecţie vor fi luate la nivel judeţean), cu scopul de a promova drepturile copilului şi de a reaminti acesteia că, prin lege, are obligaţia de a supraveghea modul în care părinţii îşi exercită drepturile părinteşti şi de a interveni în relaţiile dintre părinţi şi copii atunci când apar disfuncţii cu consecinţe defavorabile asupra dezvoltării copilului.

Astfel, primarul s-ar putea implica mai mult în acţiunile de prevenire a abandonului şi a neglijării copilului şi ar putea determina şi consiliul local să identifice şi să dezvolte unele servicii/suport pentru copil şi familie, în sensul obligaţiilor stipulate de prevederile art. 22 din OUG nr. 26/1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate.

Ne adresăm **autorităţilor publice centrale**, de regulă, atunci când serviciile lor descentralizate nu răspund faţă de demersurile Avocatului Poporului sau când nu acţionează în conformitate cu recomandările acestuia. De asemenea, informăm autorităţile centrale în cazurile de nerespectare a legislaţiei.

În cursul anului 2000, Avocatul Poporului s-a adresat şi **Primului-ministru al României, care de altfel, nu a răspuns,** în două situaţii:

1. lipsa de protecţie a copiilor care comit fapte prevăzute de legea penală, dar care nu răspund penal şi
2. tergiversarea predării unor instituţii către consiliile judeţene ca urmare a prevederilor OUG nr.192/1999.

În soluţionarea a numeroase cazuri individuale, autorităţile publice locale sesizate şi-au dat concursul dovedind receptivitate şi interes pentru problemele copiilor.

Există însă multe situaţii de încălcare a drepturilor copilului care sunt foarte greu de rezolvat atât datorită legislaţiei confuze şi lacunare cât şi din cauza deficienţelor în funcţionarea mecanismului administrativ jurisdicţional de realizare a drepturilor prevăzute de lege.

Autorităţile publice centrale cu competenţe în realizarea drepturilor copiilor, precum şi serviciile descentralizate ale acestora, s-au dovedit a fi mai puţin receptive la intervenţia Avocatului Poporului şi la problemele concrete dramatice cu care se confruntă copiii şi familiile acestora. Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap precum şi inspectoratele sale teritoriale deţin recordul în acest sens.

3.3.1.2. Încălcarea dreptului la protecţie a copiilor sub vârsta de 14 ani care comit fapte penale dar care nu răspund penal

Numărul copiilor străzii ca şi numărul copiilor în conflict cu legea este în creştere constantă. România a ratificat Convenţia ONU cu privire la drepturile

copilului şi a semnat importante documente ale O.N.U. şi ale Consiliului Europei asumându-şi o serie de obligaţii politice dar, cu toate acestea, mai ales în domeniul justiţiei aplicabile minorilor, nu s-au produs modificări semnificative.

În momentul de faţă este reglementat doar regimul juridic al minorilor care comit fapte penale şi care răspund penal.

Nu există reglementare pentru situaţia copiilor sub vârsta de 14 ani care comit fapte prevăzute de legea penală, dar care nu răspund penal, sau care au vârsta peste 14 ani, dar sunt lipsiţi de discernământ.

Această situaţie a apărut ca urmare a declarării neconstituţionalităţii dispoziţiior art. 17 şi 18 din O.U.G. nr. 26/1997, precum şi a dispoziţiilor art. 23-30 din O.U.G. nr. 26/1997, republicată, după aprobarea şi modificarea acesteia prin Legea nr. 108/1998.

Dosar nr. 950/1999- *Sesizare din oficiu*
Obiect*: reglementarea faptelor de natură penală săvârşite de minori care nu răspund penal*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Autosesizare

Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 26/1997, în articolele 16,17 şi 18, prevedea, pentru copiii care nu răspund penal, dar care săvârşesc fapte penale, măsurile educative prevăzute în Codul penal. Astfel, nu exista nici o distincţie între regimul juridic al minorilor neinfractori de cel al minorilor infractori.

Curtea Constituţională, prin Decizia nr.47/1999, a constatat că art. 23-30 din O.U.G. nr. 26/1997, republicată, sunt neconstituţionale. Cu toate acestea, până în luna noiembrie 1999, Guvernul României nu a avut nici o iniţiativă pentru a completa vidul legislativ privind faptele de natură penală săvârşite de minori sub vârsta de 14 ani, precum şi de către cei lipsiţi de discernământ.

Demersurile Avocatului Poporului

În luna noiembrie 1999 ne-am adresat primului ministru, având în vedere faptul că Departamentul pentru Protecţia Copilului nu ne-a răspuns la nici o sesizare.

În luna martie 2000 am revenit la primul ministru, cu o nouă sesizare dar reglemetarea specifică întârzie să apară.

Comentariu

Dacă autorităţile centrale ar fi fost receptive la sesizarea Avocatului Poporului această situaţie putea fi reglementată prin O.U.G. nr. 192/1999 care a prevăzut reorganizarea activităţilor de protecţie a copilului dar a lăsat în afara reglementării acest domeniu de activitate.

Este de neînțeles această lipsă de interes pentru reglementarea unui domeniu atât de important.

Practic copiii care nu răspund penal pot să săvârşească orice fapte prevăzute de legea penală, pot să fure, să cerşească , să vagabondeze sau să ucidă, fără ca prin lege să existe măsuri de protecție specifice, fără să existe servicii de asistență specializată de care astfel de copii au nevoie pentru a se preveni structurarea unui comportament infracțional. Astfel copiii minori pot fi manipulați şi antrenați în activitatea infracțională de către adulți fără ca prin lege să existe modalități specifice de intervenție pentru protecția şi reabilitarea comportamentală a minorilor.

Considerăm necesar să se introducă urgent reglementarea specifică necesară în textul O.U.G. nr.192/1999 cu prilejul dezbaterii în parlament a acesteia.

3.3.1.3. Încălcarea drepturilor copiilor şi ale părinților prin hotărâri ale Comisiei pentru Protecția Copilului

În prezent activitatea comisiilor pentru protecția copilului, definite ca organe de specialitate ale consiliilor județene, cu toate că acestea emit hotărâri executorii, nu este şi nu poate fi coordonată la nivel național. Practicile sunt diverse, rezolvările sunt deseori contradictorii, iar cei care au de suferit sunt copiii şi familiile acestora (părinți şi rude până la gradul IV). Uneori, comisia, în loc să apere interesul copiilor, acționează împotriva acestuia fie prin luarea unor măsuri de protecție fără ca acestea să fie necesare sau, dimpotrivă, prin refuzul luării unor astfel de măsuri.

Dosar nr. 520/2000
Obiect: *refuzul plasamentului la bunici a unui copil aflat în dificultate de către comisia pentru protecția copilului a sectorului 4*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna B.P., domiciliată în municipiul Bucureşti, sector 4, ne sesizează faptul că se ocupă de creşterea nepotului său care este lipsit de ocrotire părintească, fiind părăsit de către aceştia.

Aceasta a solicitat sprijinul Comisiei pentru Protecția Copilului sector 4 în vederea luării unor măsuri de protecție încă din luna martie 1999, însă fără rezultat.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Comisiei pentru Protecția Copilului sector 4 cu Recomandarea nr. 28 ca, în interesul superior al copilului, să ia măsura plasamentului la bunica maternă potrivit art. 12 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/ 1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, republicată în 1998.

Soluționare

Comisia pentru Protecţia Copilului sector 4 şi-a însuşit Recomandarea avocatului poporului şi a hotărât plasamentul minorului Ş.F.R. la bunicii materni. Astfel dosarul a fost soluționat în favoarea petiționarei.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituția României, art 12 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/ 1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, republicată în 1998, art. 3 şi 27 din Convenția cu privire la Drepturile Copilului.

Din informațiile noastre, confirmate cu prilejul investigațiilor realizate, rezultă că sunt frecvente cazurile în care comisiile pentru protecția copilului refuză plasamentul copiilor la bunici, iar atunci când hotărăsc un astfel de plasament nu se acordă şi plata alocației de întreținere.

Astfel de decizii se iau la presiunea acelor membri din comisie, funcționari publici cu multă vechime în această activitate şi cu obiceiuri vechi marcate de aplicarea îndelungată a prevederile Legii nr. 3/1970.

Potrivit Legii nr. 3/1970 privind ocrotirea unor categorii de minori, plasamentul copilului la rude se decidea fără plata alocației de plasament dacă acestea aveau obligația de întreținere în conformitate cu prevederile Codului familiei.

Dimpotrivă, O.U.G. nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, care a abrogat Legea nr. 3/1970, nu mai face această distincție. Înseamnă că, ori de câte ori se ia măsura plasamentului/încredințării, aceasta este însoțită şi de plata alocației de întreținere.

Ca atare, comisia nu poate decide altfel, prevalându-se de prevederile din Codul familiei. Aceasta se poate pronunța numai în legătură cu o eventuală contribuție în sarcina părinților dar în nici un caz în sarcina altor persoane.

Prin noile reglementări introduse în O.U.G. nr. 26/1997, s-a avut în vedere încurajarea rudelor până la gradul IV, inclusiv financiar, de a accepta plasamentul copiilor şi de a se evita plasamentul instituțional.

Comisia pentru Protecția Copilului nu trebuie să intervină cu măsuri de protecție în cazul tuturor copiilor crescuți de bunici. Acest lucru este însă necesar atunci când copiii sunt în dificultate din cauza condițiilor materiale precare. Faptul că părinții sunt la lucru în străinătate iar copiii rămân în grija bunicilor nu justifică luarea unor măsuri de protecție potrivit O.U.G. nr. 26/1997.

În lipsa părinților, pentru rezolvarea unor probleme punctuale, care reclamă prezența acestora sau a unui reprezentant legal, autoritatea tutelară competentă este cea care trebuie să intervină având posibilitatea să desemneze un curator.

Din păcate însă, tendința comisiilor de protecție a copilului este de a prelua din atribuțiile autorității tutelare, sporind artificial numărul de copii aflați în dificultate.

Este important de subliniat faptul că practica comisiilor pentru protecția copilului nu este unitară.

Unele comisii, în aplicarea unei hotărâri judecătoreşti de încredinţare a copiilor la bunici (de regulă ca urmare a acţiunilor de divorţ), atunci când constată că bunicii au o situaţie materială precară, se sesizează consfinţind printr-o hotărâre proprie dispozitivul sentinţei civile iar în acest fel copiii au acces la plata alocaţiei de întreţinere.

Dosar nr. 313/2000
Obiectul cererii: *luarea unei măsuri de protecţie de către Comisia pentru Protecţia Copilului Argeş după încredinţarea copilului de către instanţa de judecată.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Domnul M.F., domiciliat în comuna Vedea, judeţul Argeş, ne sesizează cu privire la situaţia nepoatei minore care, după decesul fiicei sale, i-a fost încredinţată spre creştere şi educare prin Sentinţa civilă nr. 608 din 1987. În anul 1999, minora a plecat să locuiască împreună cu tatăl său în judeţul Olt, care ulterior a decedat.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Comisiei pentru Protecţia Copilului Argeş, Comisiei pentru Protecţia Copilului Olt, Primarului comunei Vedea şi Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Argeş.

Soluţionare

Comisia pentru Protecţia Copilului Argeş ne informează că, după apariţia O.U.G. nr. 26/1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate, a luat o măsură de protecţie în privinţa minorei M.V.M., menţinând încredinţarea acesteia la bunicii materni cu plata alocaţiei de întreţinere.

În anul 1999, Autoritatea Tutelară a internat-o pe minoră la Spitalul de Boli Psihice Vedea pentru a i se asigura protecţie împotriva deselor violenţe ale bunicilor şi pentru ajutor medical. În aceste condiţii Comisia pentru Protecţia Copilului Argeş hotărăşte revocarea măsurii de încredinţare la bunicii materni cu sistarea plăţii alocaţiei de întreţinere şi reintegrarea minorei în familia tatălui.

Comisia pentru Protecţia Copilului Olt critică Hotărârile Comisiei pentru Protecţia Copilului Argeş, considerând că, deoarece minora a fost încredinţată prin hotărâre judecătorească bunicilor materni nu se putea lua o măsură de protecţie prin Comisia pentru Protecţia Copilului şi cu atât mai mult nu se putea face reintegrarea în familia tatălui.

În prezent, minora, în vârstă de 16 ani, locuieşte în apartamentul tatălui său din municipiul Slatina, judeţul Olt şi întreţine o relaţie de concubinaj cu G.I.S.. Aceasta nu doreşte să se întoarcă la domiciliul bunicilor materni deoarece aceştia au un comportament violent şi doreşte să legalizeze relaţia cu domnul G.I.S.

Comisia pentru Protecţia Copilului Olt consideră că, în această situaţie, nu poate institui o măsură de protecţie potrivit O.U.G. nr. 26/1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituţia României şi art. 3 şi 9 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului

În cazul în care există o hotărâre judecătorească de încredinţare, unele comisii nu intervin chiar dacă copiii şi bunicii acestora sunt în imposibilitate de a se descurca decent din cauza unor venituri mici. De regulă, dacă bunicii solicită sprijin, comisia este gata să decidă plasamentul copiilor în instituţie dar nu acceptă plasamentul familial la bunicii care se ocupă de copiii încredinţaţi prin hotărâre judecătorească.

Dosar nr. 900/2000
Obiect: *Refuzul de a lua măsura încredinţării la bunici pentru un copil aflat în dificultate deoarece există o hotărâre de încredinţare a copilului la aceştia*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna D.I. domiciliată în municipiul Bucureşti sector 2, ne sesizează cu privire la situaţia financiară dificilă în care se află şi lipsa de sprijin din partea comisiilor pentru protecţia copilului cărora s-a adresat.

Din susţinerile petiţionarei şi din actele ataşate la dosar rezultă că minora R.E.C., în vârstă de 10 ani a fost încredinţată spre creştere şi educare de către judecătoria sectorului 3 din municipiul Bucureşti, doamnei D.I., bunica maternă, prin sentinţa civilă nr. 11474/27.11.1998.

Anterior acţiunii în justiţie, doamna D.I. a solicitat plasamentul copilului Comisiei pentru Protecţia Copilului sector 3 care, prin Hotărârea nr. 178 din 9 iunie 1998, refuză luarea unei astfel de măsuri. În această situaţie bunica maternă, care se ocupa efectiv de creşterea copilului, se adresează Comisiei pentru Protecţia Copilului sector 2 care întocmeşte un Raport privitor la ancheta psihosocială în care se recomandă plasamentul copilului la bunicii materni, dar cauza respectivă rămâne nefinalizată.

Având în vedere această situaţie, bunicii materni se adresează instanţei care hotărăşte să le încredinţeze copilul. În luna februarie 2000, prin Sentinţa civilă nr. 128, tribunalul Bucureşti decade din drepturile părinteşti pe tatăl copilului şi deleagă exercitarea drepturilor părinteşti bunicilor materni, D.I. şi D.M. Aceştia prin cererile înregistrate la Direcţia pentru Protecţia Copilului cu nr. 1416/8.04.2000 şi 1436/9.05.2000, solicită plasamentul copilului considerând că au dreptul la plata

alocației de plasament în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/1997, dar cererile lor sunt respinse.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Comisiei pentru Protecția Copilului sector 2, solicitându-i să ne comunice motivul care a stat la baza respingerii cererii prin care bunica maternă a solicitat plasamentul copilului R.E.C.. De asemenea, am solicitat acestei autorități să analizeze posibilitatea de a acorda familiei D. asistența şi sprijinul de care are nevoie pentru depăşirea dificultăților cu care se confruntă şi să ne comunice măsurile legale pe care le va întreprinde.

Soluționare

Comisia pentru Protecția Copilului sector 2 ne informează că, în urma anchetei sociale efectuată la domiciliul bunicilor materni, a constatat că aceştia îndeplinesc condițiile materiale necesare plasamentului copilului. Această autoritate i-a îndrumat pe bunici să se adreseze Comisiei pentru Protecția Copilului sector 3, deoarece părinții copilului au avut domiciliul pe raza acestui sector şi menționează că nu a cunoscut faptul că bunicii se adresaseră anterior Comisiei pentru Protecția Copilului sector 3.

De asemenea, Comisia pentru Protecția Copilului sector 2 ne informează că, minora R.E.C. a beneficiat de ajutor material şi financiar din partea Direcției pentru Protecția Copilului în perioada 1998 – 2000 şi că urmează să fie introdusă într-un program de sprijinire a familiilor nevoiaşe.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

În acest caz, s-au încălcat prevederile art. 45 din Constituția României, art. 12 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 26/1997 privind copilul aflat în dificultate şi art. 3 din Convenția cu privire la Drepturile Copilului.

Prima eroare comisă de Comisia pentru Protecția Copilului sector 3 (de la domiciliul copilului) este aceea că a respins inițial cererea bunicilor considerând că respectivul copil nu se află în dificultate, tatăl fiind apt să se ocupe de el. Comisia pentru Protecția Copilului sector 2 (de la domiciliul bunicilor) a abordat superficial cazul, tergiversând soluționarea acestuia.

În aceste circumstanțe bunicii au fost obligați să se adreseze instanței care, luând în considerare interesul copilului, hotărăşte încredințarea acestuia la bunicii materni. Mai mult, în discordanță cu concluziile celor două comisii, autoritatea tutelară introduce acțiune de decădere a tatălui din drepturile părinteşti.

Apreciem că intervenția comisiei prin luarea unei hotărâri proprii în concordanță cu sentința civilă şi în completarea acesteia cu anumite elemente specifice care să asigure accesul copiilor la plata alocației de întreținere este necesară iar o practică unitară sub acest aspect ar trebui instituită. Altfel s-ar putea interpreta că o hotărâre de plasament a copilului anulată de către instanța judecătorească care

dispune plasamentul copilului la altă familie decât aceea propusă de comisie înseamnă desesizarea comisiei.

Dosar nr. 531/2000
Obiect: *încălcarea drepturilor părinteşti prin hotărârea Comisiei pentru Protecţia Copilului a Sectorului 4*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Domnul C. ne-a cerut sprijinul considerând nelegală Hotărârea Comisiei pentru Protecţia prin care se menţine măsura plasamentului fiicei sale la bunica maternă.

Petiţionarul, căsătorit şi cu doi copii dintre care unul major, ne informează că fetiţa sa, în vârstă de 10 ani, este născută în afara căsătoriei fiind recunoscută de acesta. Până la vârsta de 10 ani a fost crescută de mama sa şi de bunica maternă. După decesul mamei, bunica maternă a solicitat Comisiei pentru Protecţia Copilului plasamentul fetiţei tatăl acesteia fiind de acord. Bunica, în vârstă de peste 70 de ani, cu mari probleme de sănătate a fost nevoită să se interneze în spital iar tatăl şi familia acestuia (soţia sa şi cei doi fii) au fost de acord ca fetiţa să intre în familia lor pentru perioada spitalizării bunicii. După externarea bunicii petiţionarul şi-a convins familia, care s-a ataşat de copilul său, să se ocupe în continuare de aceasta şi a solicitat Comisiei pentru Protecţia Copilului revocarea măsurii plasamentului. Împreună cu soţia, sa domnul C. s-a prezentat în faţa Comisiei care a decis menţinerea măsurii de plasament la bunica maternă cu toate că Direcţia pentru Protecţia Copilului care a întocmit raportul de anchetă socială, în interesul copilului, a recomandat comisiei să evoce măsura de ocrotire luată.

Demersurile Avocatului Poporului

După investigarea situaţiei, Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 30/2000 privind situaţia minorei C.C.M., cu domiciliul în municipiul Bucureşti, sector 4, recomandând să se revoce măsura de ocrotire stabilită anterior, situaţie care nu va afecta relaţia copilului cu bunica sa.

Comentariu

Făcând abstracţie de prevederile O.U.G. nr. 26/1997 precum şi de prevederile art. 9 pct. 1 din Convenţia ONU cu privire la drepturile copilului, conform căruia "Statele părţi vor garanta că nici un copil nu va fi separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este în interesul superior al copilului", unele comisii se transformă în

instanţe de judecată şi decid măsuri de protecţie împotriva voinţei părinţilor şi cu încălcarea gravă a drepturile părinteşti

Dosar nr. 942-2000
Obiect: *încălcarea dreptului la alocaţie de întreţinere prin luarea măsurii de plasament familial pentru 90 de copii fără plata alocaţiei de întreţinere*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Domnul V.D., domiciliat în satul Mireasa, comuna Tîrguşor, judeţul Constanţa, solicită sprijinul instituţiei Avocatul Poporului pentru a fi graţiat întrucât are în îngrijire doi copii minori mama acestora fiind decedată.

Demersurile Avocatului Poporului

Am intervenit imediat, solicitând prin telefon informaţii de la Primăria din comuna Tîrguşor despre situaţia copiilor. Ni s-au comunicat câteva informaţii despre copii şi că, prin decret al Preşedintelui României, s-a aprobat cererea de graţiere a domnului V.D.

Ne-am adresat în scris primarului din comuna Târguşor, solicitând detalii cu privire la statutul civil al minorelor aflate în îngrijirea domnului V.D.

Având în vedere informaţiile incomplete am realizat unele investigaţii deplasându-ne atât la domiciliul copiilor cât şi la Primăria comunei Tîrgşor precum şi la Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului Constanţa şi am constatat următoarele:

- *domnul V. D. se ocupă de minorele G.A.G. în vârstă de 15 ani şi G.R.M. în vârstă de 12 ani, mama acestora, G.E., cu care petiţionarul a convieţuit, fiind decedată;*
- *datorită dificultăţilor materiale, în anul 1999 cele două fete au abandonat cursurile de învăţământ;*
- *petiţionarul a recunoscut-o pe minora G.A.G., conform declaraţiei de recunoaştere înregistrată la Consiliul Popular al comunei Tîrguşor şi figurează pe actul de naştere al acesteia;*
- *minora G.R.M., încredinţată domnului V.D., prin Hotărâre a Comisiei pentru Protecţia Copilului Constanţa şi menţinută ca urmare a reevaluărilor ulterioare, nu beneficiază de plata alocaţia de întreţinere, conform prevederilor art. 20 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/1997, republicată*
- *situaţia de faţă nu este singulară; doar în 70 – 80% din cazuri, Comisia pentru Protecţia Copilului Constanţa hotărăşte încredinţarea sau plasamentul copilului cu plata alocaţiei lunare de întreţinere.*

Ca urmare a celor constatate, Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 38/2000 privind situaţia minorelor G.R.M. şi G.A.G. cu domiciliul în satul Mireasa,

comuna Tîrguşor, judeţul Constanţa, şi a celorlalţi copii aflaţi în situaţii similare, astfel:

1) *Să se acorde alocaţia lunară de întreţinere minorei G.R..M., încredinţată domnului V.D., prin hotărâre a Comisiei pentru Protecţia Copilului Constanţa;*
2) *Să se ia măsuri în vederea aplicării preverilor art. 20 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/1997, republicată, la toate cazurile de copii încredinţaţi sau daţi în plasament;*
3) *Să se dispună, ca măsură de ocrotire, încredinţarea minorei G.A.G. la domnul V.D., cu plata alocaţiei lunare de întreţinere, potrivit art. 8 alin. (2) şi art. 20 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/1997, republicată.*

Soluţionare

Comisia pentru Protecţia Copilului Constanţa şi-a însuşit recomandarea avocatului poporului. Am fost informaţi că, din 817 dosare ale copiilor încredinţaţi sau daţi în plasament, aflaţi în evidenţa Serviciului pentru protecţie de tip familial, 90 de cazuri sunt fără plata alocaţiei de întreţinere. Începând cu luna septembrie 2000, au fost reevaluate toate dosarele de încredinţare sau plasament a copiilor unor familii sau persoane, în care Comisia pentru Protecţia Copilului Constanţa stabilise măsura de protecţie fără plata alocaţiei lunare de întreţinere.

În urma reevaluării s-a decis acordarea alocaţiei de întreţinere pentru toţi cei 90 de copii.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituţia României, art**.** art. 8 alin. (2) şi art. 20 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/1997, republicată, art. 3 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului .

Propunem:

Pentru a se evita discriminarea în tratamentul copiilor aflaţi în dificultate şi de a evita plasamentul instituţional ar trebui să se introducă acordarea alocaţiei de întreţinere tuturor celor care au în grijă copii prin hotărârea comisiei, a instanţei de judecată sau prin dispoziţia primarului (dispoziţie de tutelă).

Pe de altă parte, este necesară reorganizarea comisiilor pentru protecţia copilului şi identificarea unei structuri centrale care să poată coordona efectiv activitatea comisiilor judeţene pentru ca activitatea a acestora să fie unitară.

3.3.1.4. Copii, victime ale agresiunii sexuale

Se cunosc deja multe cazuri de copii, victime ale agresiunilor sexuale. Din păcate, astfel de agresiuni se comit nu numai asupra copiilor străzii, recunoscut fiind faptul că aceştia sunt o categorie vulnerabilă aflată la discreţia infractorilor.

Victime ale agresiunilor sexuale sunt şi unii copii din instituţii abuzaţi de colegii lor mai mari, de către tinerii majori crescuţi în case de copii şi care continuă să locuiască aici sau chiar de către angajaţi ai instituţiei.

Nu sunt puține nici cazurile în care copiii, mai ales fete sunt abuzate de către tată sau de către alți adulți din anturajul acestora.

Sunt puține plângerile înregistrate cu acest subiect. Autoritățile cărora ne-am adresat, în legătură cu unele aspecte care au intervenit în cercetările penale efectuate ca urmare a unor agresiuni sexuale asupra copiilor, au dovedit multă receptivitate.

Dosar nr. 153 – Sesizare din oficiu
Obiect: *încălcarea dreptului la securitate a unui copil (victimă a agresiunii sexuale) în timpul derulării anchetei penale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Autosesizare

Avocatul Poporului şi-a exercitat atribuțiile din oficiu privind dreptul la securitate fizică şi psihică a copilului D.G.V., aflată în plasament la Organizația Neguvernamentală SOS – Satele Copiilor.

Directorul organizației susmenționate ne relatează că o minoră, în vârstă de 15 ani, a fost acostată de mai mulți indivizi, fiind răpită, sechestrată şi violată. Conducerea organizației a cerut sprijinul poliției care a reuşit să o găsească. Ca urmare a traumatismelor fizice şi psihice suferite, copilul a fost internat la un centru special de reabilitare, la momentul respectiv nefiind complet restabilit.

Directorul Organizației SOS – Satele Copiilor ne sesizează faptul că minora este chemată la Secția de poliție nr. 11 din municipiul Bucureşti pentru a-i recunoaşte pe agresorii săi, însă poliția nu este în măsură să asigure că această procedură va avea loc în condiții de securitate pentru copil. De asemenea, suntem informați că nu s-a putut lua legătura cu mama minorei deoarece aceasta nu a fost găsită la adresa cunoscută.

Demersurile Avocatului Poporului

Considerând justificate temerile copilului şi ale conducerii organismului privat autorizat, ne-am adresat Secției de poliție nr. 11, cu solicitarea de a asigura securitatea minorei astfel încât, recunoaşterea agresorilor să se realizeze fără ca D.G.V. să fie văzută de către aceştia.

Soluționare

Secția de poliție ne-a comunicat că recunoaşterea din grup a fost amânată, însă ne-a asigurat de faptul că activitățile ce urmează a fi desfăşurate cu ocazia cercetărilor se vor organiza cu respectarea siguranței minorei D.G.V., fără a fi necesar ca aceasta să fie văzută de către agresorii săi.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituția României,art. 3 pct. (1) şi 39 din Convenția cu privire la Drepturile Copilului

Dosar nr. 134/2000
Obiect: *tergiversarea anchetei penale în cazul unei agresiuni sexuale asupra unui copil*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Domnul S.C., domiciliat în municipiul Bacău, judeţul Bacău, ne sesizează faptul că, fiul său minor, S.C.A., a fost agresat sexual de către numitul P.E.

Petiţionarul ne relatează că cercetările penale cu privire la agresarea sexuală a minorului S.C.A., nu au fost finalizate până la acel moment, precum şi că în cursul cercetărilor efectuate de către Poliţia municipiului Bacău, copilul s-a aflat faţă în faţă cu agresorul timp îndelungat, acesta adresându-i injurii şi ameninţări. Acest fapt i-a provocat minorului o stare de panică şi insecuritate, iar recunoaşterea din grup nu a mai putut avea loc.

Demersurile Avocatului Poporului

Am considerat necesar să ne adresăm Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Bacău solicitând să ne comunice motivele care au dus la tergiversarea finalizării anchetei penale.

Soluţionare

Am fost informaţi că cercetările efectuate în cauză de către poliţie au fost finalizate, dosarul cu privire la agresarea sexuală a minorului S.C.A. fiind înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Bacău.

Din informaţiile noastre am constatat că, şi în alte cazuri, copii minori antrenaţi în efectuarea cercetărilor penale nu beneficiază de un tratament adecvat vârstei, în special în situaţiile traumatizante când copii sunt faţă în faţă cu agresorii.

De aceea s-a emis Recomandarea nr. 37/2000 privind organizarea activităţilor ce urmează a fi desfăşurate cu ocazia cercetărilor în cazul în care victimele agresiunilor sunt minori, în sensul de a se dispune ca în timpul activităţilor desfăşurate cu ocazia cercetărilor să fie asigurată securitatea personală a minorilor, prin evitarea confruntării directe dintre agresor şi victimă.

Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Bacău şi-a însuşit Recomandarea, cazul fiind prelucrat cu ofiţerii operativi
Astfel dosarul a fost soluţionat în favoarea petiţionarului.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituţia României,art. 3 pct. (1) şi 39 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului.

3.3.1.5. Copii aflaţi în pericol în propria familie

Mijloacele media prezintă tot mai frecvent cazuri de copii care sunt în pericol din cauza modului abuziv în care părinţii îşi exercită drepturile părinteşti. Mulţi copii sunt bătuţi cu brutalitate, unii, mai ales fete, sunt abuzaţi sexual, alţii sunt trimişi la cerşit sau sunt alungaţi de acasă.

De regulă, autorităţile intervin când faptele devin deja publice, dar **situaţiile de risc** în care se găsesc astfel de copii **nu sunt depistate din timp**, astfel încât nu se pot lua nici un fel de măsuri active de prevenire.

Toate dosarele care au ca obiect protecţia copiilor aflaţi în pericol în propria familie au fost constituite la sesizarea din oficiu a Avocatului Poporului, ca urmare a informaţiilor din ziare sau transmise de diferite posturi de televiziune.

În toate cazurile, ne-am adresat primarului care, în calitate de autoritate tutelară, are obligaţia, potrivit art. 108 din Codul familiei, să exercite control efectiv şi continuu asupra felului în care părinţii îşi îndeplinesc îndatoririle privitoare la persoana şi bunurile copilului.

Acest control, înţeles ca o activitate de informare permanentă care se realizează printr-un serviciu special organizat, se poate finaliza prin propuneri adresate autorităţii decizionale (primarul), în cazul în care exerciţiul drepturilor şi îndatoririlor părinteşti contravine spiritului legii.

Neîndoielnic, această veghe presupune un fond de cunoştinţe de psihologie infantilă, o anumită experienţă, aptitudini de selecţie a informaţiilor primite, pentru a facilita un demers eficient în sprijinul copilului. Dincolo de încărcătura de autoritate care trebuie păstrată pentru realizarea contactului cu părinţii, reprezentanţii autorităţii tutelare trebuie să fie ajutaţi de servicii de asistenţă socială, specialişti în probleme de psihologie şi pedagogie, medici, cadre didactice.

Este greu de admis că un grup de 3-5 funcţionari cu pregătire medie (cât cuprinde un serviciu de autoritate tutelară) poate îndeplini o activitate cu un grad de complexitate atât de accentuat şi care comportă o responsabilitate socială enormă.

Dacă primarul, în calitate de autoritatea tutelară, şi-ar exercita atribuţiile prevăzute de Codul familiei şi dacă la nivelul autorităţilor locale s-ar organiza serviciile de specialitate prevăzute de O.U.G. nr. 26/1997, s-ar putea realiza, efectiv, **depistarea precoce a situaţiilor de risc pentru copii** şi s-ar putea interveni în timp util în favoarea copiilor.

În funcţie de caz, ne adresăm şi Comisiei pentru Protecţia Copilului, mai ales dacă avem convingerea că primarul nu dispune, la nivelul comunităţii de resursele necesare pentru a proteja copiii.

Dosar nr. 634/2000
Obiect: *copii în pericol în propria familie*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna N.F., domiciliată în comuna Ostra , judeţul Suceava, în numele mai multor persoane ne solicită intervenţia pentru rezolvarea situaţiei unor minori, victime ale comportamentului abuziv al părinţilor. În concret, petiţionara ne informează că vecinii acestora, o familie de 15 persoane, atât adulţi cât şi copii, dintre care unele sunt şi persoane cu handicap, au un comportament antisocial, aducând atingere ordinii şi liniştii publice, afectând curăţenia din bloc şi din zonă, având şi mari datorii la întreţinere. De asemenea, ni se relatează că minorii sunt trimişi la cerşit şi sunt bătuţi foarte des de către tatăl lor, nemulţumit de banii şi de produsele strânse de către aceştia.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere aspectele prezentate mai sus, ne-am adresat Comisiei judeţene pentru protecţia copilului Suceava şi Primăriei comunei Ostra.

Soluţionare

Primăria comunei Ostra ne informează că familia în speţă are domiciliul stabil în comuna Bucecea din judeţul Botoşani. În comuna Ostra au venit ca urmare a faptului că o fundaţie a venit în sprijinul acestora şi le-a cumpărat un apartament în localitate. Nici unul dintre membrii familiei nu are un loc de muncă, deşi capacitatea de muncă a adulţilor este validă, nici unul dintre copiii minori nu frecventează vreo formă de învăţământ. Taxele şi impozitele datorate nu sunt achitate, trăiesc din cerşit, nu beneficiază de nici o formă de ajutor social, iar unul dintre copiii minori este afectat medical.

Comisia judeţeană pentru protecţia copilului Suceava răspunde cu promptitudine solicitărilor noastre şi ne transmite informaţii detaliate cu privire la situaţia familiei H, de etnie rromă şi care se compune din 14 membri: soţ, soţie şi 12 copii dintre care 3 sunt majori şi 9 minori.

1. ***Tatăl***

   H.D. - născut la 8 septembrie 1955, în comuna Siminicea, judeţul Suceava – fără ocupaţie – cu domiciliul stabil în comuna Bucecea, jud. Botoşani, reşedinţa în com. Ostra, jud. Suceava.

2. ***Mama***

   H.V. - născută la 10.10.2000, în comuna Pătrăuţi, jud. Suceava- casnică- domiciliul stabil în comuna Bucecea, jud. Botoşani, reşedinţa în comuna Ostra, jud. Suceava.

   Copii:

3. *S.D. – are 24 de ani, este fiu din căsătorie anterioară a mamei, în prezent – condamnat prin privare de libertate pentru infracţiunea de vătămare corporală.*
4. *H.G.F - născut la 12.02.1979, în prezent- fără ocupaţie.*
5. *H.S – născut la 12.02.1979, în prezent – arestat preventiv pentru comiterea unui nr. de 6 furturi din avutul privat.*
6. *H.M.C. - născut la 14.05.1984, în prezent cercetat pentru comiterea infracţiunii de tâlhărie.*
7. *H.C.V. - născut la 12.06.1983, fără ocupaţie , abandon şcolar, afectat medical.*
8. *H.E. – născută la 17.07.1985, absolventă a 4 clase, abandon şcolar, în prezent –fără ocupaţie.*
9. *H.A. – născut la 07.11.1986, abandon şcolar, în prezent – fără ocupaţie.*
10. *H.I. - născut la 21.09.1984, elev în clasa a III-a, Şcoala generală Ostra, frecventează sporadic cursurile şcolare, rezultate slabe la învăţătură.*
11. *H. Va. – născut la 09.04.1991, elev în clasa a II-a, Şcoala generală Ostra, frecvenţă redusă la cursuri, rezultate satisfăcătoare la învăţătură.*
12. *H. Vs. – născut la 20.09.1992, elev clasa I, Şcoala generală Ostra.*
13. *H.M. - născut la 18.05.1995 – preşcolar .*
14. *H.V. – născut la 22.10.1996 – preşcolar.*

Membrii familiei H. au locuit în perioada 1996 - 1998 în oraşul Fălticeni, jud. Suceava, dar ca urmare a comportamentului antisocial au fost repudiaţi de comunitatea locală. În urma colaborării autorităţilor publice locale cu membrii fundaţiei umanitare "Bridges" din S.U.A. – acestei familii I s-a cumpărat un apartament în comuna Ostra, cu dotări corespunzătoare în anul 1998 – în scopul integrării acesteia în societate.

Comportamentul aberant al acestei familii constă în ignorarea unor relaţii fireşti de convieţuire, lipsa curăţeniei în apartament, casa scării, acte de violenţă, provocarea de certuri şi scandaluri, neplata cheltuielilor de întreţinere la apartament, a taxelor şi a impozitelor legale, ceea ce afectează vecinii, punând în pericol furnizarea de servicii către asociaţia de proprietari. În plus au adus apartamentul în condiţii insalubre din punct de vedere igienico-sanitar, provocând distrugeri la instalaţia sanitară, la instalaţia de alimentare cu energie electrică, a uşilor, a ferestrelor.

Membrii adulţi ai familiei sunt sănătoşi şi au capacitate de muncă, însă refuză munca cinstită, trăind din cerşit şi alte moduri uşoare de câştig.

Întrucât copiilor mai mici din familie li se aplică rele tratamente prin impunerea practicării cerşetoriei, folosirea violenţelor fizice şi verbale, o educaţie necorespunzătoare şi o îngrijire sub normele de igienă. şi hrană, s-a încercat instituţionalizarea unui număr de 3 copii într-un centru de plasament, însă părinţii au refuzat acest lucru.

Luând în considerare toate aspectele prezentate, Direcţia generală judeţeană pentru protecţia drepturilor copilului Suceava a propus Autorităţii Tutelare de pe lângă Primăria comunei Ostra intentarea unei acţiuni judecătoreşti pentru decăderea părinţilor din drepturile părinteşti în conformitate cu prevederile Codului familiei.

Considerând că această familie a fost sprijinită consistent atât material – prin achiziţionarea apartamentului, a mobilierului, a aparaturii electro-casnice - cât şi moral prin preocuparea fundaţiei "Bridges" pentru recuperarea medicală neuro - motorie a copilului H.C. şi consiliere, Primăria comunei Ostra nu va acorda o altă formă de protecţie socială, mai cu seamă deoarece membrii acestei familii au domiciliul stabil în altă unitate administrativ - teritorială.

Serviciul public descentralizat îşi asumă angajamentul de a monitoriza în continuare situaţia minorilor din această familie şi de a solicita sprijinul altor organe în drept pentru ridicarea copiilor din acest mediu ostil.

Comentariu

În acest caz, s-au încălcat prevederile art. 45 alin. (1) din Constituţia României, art. 108 din Codul familiei şi art. 3 pct. (1) din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului.

Exemplul de mai sus arată că uneori, cu tot efortul depus de către autorităţi precum şi de ONG-uri, încercarea de a integra social unele familii aflate în dificultate şi marginalizate nu înseamnă un succes imediat.

În astfel de cazuri prima măsură urgentă care se impune este aceea ce a-i separa pe copii de familia care în loc să îi ocrotească, le pune în primejdie integritatea fizică şi dezvoltarea.

Propunem:

Legislaţia trebuie să fie mai precisă în ceea ce priveşte obligaţia de a sesiza cazurile cunoscute de copii a căror securitate şi dezvoltare este periclitată în familie.

Potrivit art. 15 alin. (4) din O.U.G. nr. 26/1997 sunt obligaţi să se sesizeze de îndată "cei care constată".

Art. 108 din Codul familiei "autoritatea tutelară este obligată să exercite un control efectiv şi continuu asupra felului în care părinţii îşi îndeplinesc îndatoririle cu privire la persoana şi bunurile copilului", iar "delegaţii autorităţii tutelare au dreptul să viziteze copiii la locuinţa lor şi să se informeze pe orice cale despre felul cum aceştia sunt îngrijiţi, în ceea ce priveşte sănătatea şi dezvoltarea lor fizică, educarea (…)".

Ar trebui instituită obligaţia de a depista asemenea cazuri şi de a le sesiza pentru cei care vin în contact permanent cu copiii cu ocazia exercitării profesiei: medici, cadre didactice, asistenţi sociali şi poliţişti.

Controlul exercitat efectiv de către delegaţii autorităţii tutelare şi completat de efortul profesioniştilor care lucrează cu copiii ar asigura depistarea precoce a cazurilor de risc şi prevenirea situaţiilor de pericol pentru astfel de copii.

Modul în care O.U.G. nr. 192/1999, prin art. 8, reglementează dreptul la protecție ar trebui reconsiderat. În această perspectivă ne-am adresat Preşedintelui Agenției Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului.

Art. 8, care prevede accesul "nelimitat" al personalului corpului de control la "domiciliul persoanelor fizice care au în îngrijire şi asigură protecția unui copil", aşa cum este formulat, nu respectă dreptul la viață intimă şi privată prevăzut de Constituție art. 26 alin. (1) care stipulează că "Autoritățile publice respectă şi ocrotesc viața intimă, familială şi privată".

Nu este respectat nici art. 16 alin 1 şi 2 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, care prevede că "Nici un copil nu va face obiectul ingerințelor arbitrare sau ilegale în viața sa profesională, familia sa, domiciliul sau corespondența sa şi nici al unor atacuri la onoarea şi reputația sa. Copilul are dreptul la protecția legii contra unor astfel de imixtiuni sau atacuri".

De asemenea art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului stipulează "**nu este admis amestecul unei autorități publice"** în exercitarea dreptului la respectarea vieții private şi de familie **"decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege şi dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii şi prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății şi a moralei, ori protejarea drepturilor şi libertăților altora".**

Este necesară reformularea art. 8 din OUG nr. 192/1999 şi precizarea condițiilor în care acest acces în familie este posibil, făcând specificările necesare atunci când persoana ocrotitoare este alta decât părinții copilului.

Nu ar fi lipsit de interes ca un astfel de acces să fie acordat nu unui organism guvernamental central, ci unui serviciu de specialitate al consiliului județean câtă vreme problematica protecției copilului aflat în dificultate s-a descentralizat.

Protecția copilului prin adopție

Au fost studiate multe dosare administrative ale copiilor în vederea încuviințării adopției sau pentru care instanța s-a pronunțat deja.

Concluziile noastre se întemeiază şi pe informațiile obținute ca urmare a studierii a sute de acte administrative din dosarele în care instanța a încuviințat adopția internațională.

În urma examinării documentelor administrative am constatat următoarele:

- Uneori dosarul administrativ al copilului nu reflectă corect realitatea (ancheta socială nu consemnează corect evenimentele din familie; deşi în aceeaşi instituție sunt ocrotiți mai mulți frați, de multe ori în dosar nu se menționează acest lucru; față de această situație practicile sunt diverse: unele autorități consideră că este în interesul fraților ca aceştia să fie adoptați de aceeaşi familie în timp ce pentru altele acest lucru nu contează);

- La întocmirea actelor administrative, Serviciile publice specializate nu respectă obligaţiile prevăzute de O.U.G. nr. 25/1997 şi O.U.G. nr. 26/1997. Astfel, potrivit art.8 alin. (3), serviciul public specializat are obligaţia să evalueze, cu prioritate, posibilitatea încredinţării copilului rudelor sale până la gradul al patrulea inclusiv, prezentând comisiei rapoarte şi propuneri în acest sens.

Ca atare, independent de iniţiativa sau lipsa de iniţiativă a unor astfel de rude autorităţile sunt obligate să evalueze posibilitatea de a le încredinţa copiii.

Deoarece prin O.U.G. nr. 25/1997 nu se precizează condiţiile în care un copil este adoptabil, există practica de a declara abandonaţi, judecătoreşte, copiii instituţionalizaţi când se apreciază că aceştia sunt neglijaţi, astfel că ei devin adoptabili.

- Există numeroase abuzuri la nivelul organelor administrative competente în aplicarea Legii nr. 47/1993 cu privire la declararea judecătorească a abandonului, având ca efect încălcarea drepturilor copiilor şi ale părinţilor:
- Vizitele părinţilor, dar mai ales ale fraţilor şi ale altor rude până la gradul al patrulea, nu sunt riguros consemnate, cu toate că inexistenţa vizitelor reprezintă motivul pentru care se declanşează procedura declarării judecătoreşti a abandonului, iar registrul de evidenţă a vizitelor este proba principală adusă în instanţă;
- Rudele până la gradul al patrulea care vizitează copiii, chiar dacă aceste vizite sunt consemnate, nu sunt informate în legătură cu proiectele referitoare la copiii vizitaţi, cu atât mai puţin când copilul urmează să fie adoptat în străinătate;
- Deşi există rude până la gradul al patrulea care solicită încredinţarea copiilor, comisia le refuză nemotivat încredinţarea sau solicitarea nu le este luată în considerare, şi se începe procedura de declarare judecătorească a abandonului;
- **Autorităţile administrative aplică prevederile Legii nr. 47/1993 fără să mai respecte noile exigenţe prevăzute de O.U.G. nr. 25/1997 precum şi O.U.G. nr. 26/1997. Astfel, serviciul public care are în grijă copilul are obligaţia legală de a oferi asistenţă şi sprijin părinţilor copilului, precum şi mijloacele necesare pentru contactul personal şi nemijlocit al copilului cu părinţii săi.**
- În multe cazuri, serviciile publice (direcţiile), în loc să încurajeze părinţii şi familia lărgită să menţină legăturile cu copiii aflaţi în instituţii, dimpotrivă, ele descurajează asemenea relaţii, interesate fiind să înceapă procedura de declarare judecătorească a abandonului, în vederea adopţiei (mai ales a adopţiei internaţionale).

Din informaţiile noastre, confirmate de investigaţiile realizate şi de statisticile existente, adopţia naţională **c**a alternativă de protecţie a copilului aflat în dificultate nu este încurajată. Numai în perioada ianuarie-octombrie 2000 au fost adoptaţi în străinătate 2532 de copii în timp ce doar 1.088 au fost adoptaţi în ţară.

Prin procedurile administrative concepute de Comitetul Român pentru Adopţii, în discordanţă cu exigenţele impuse de Convenţia de la Haga, precum şi de legislaţia internă, cea favorizată este adopţia internaţională

În urma încheierii unei adopții internaționale, serviciile publice primesc importante contribuții financiare din partea organismului privat autorizat care a intermediat adopția, în timp ce pentru realizarea unei adopții naționale, serviciul respectiv are doar obligații şi nici un beneficiu financiar.

Pentru că instituțiile rezidențiale s-au confruntat cu mari dificultăți financiare, utilizarea adopției internaționale ca sursă de venit pentru realizarea unor programe în beneficiul copilului a fost percepută ca rezonabilă.

Încercările de a atrage atenția şi de a insista asupra unor ilegalități din practica adopțiilor internaționale sunt descurajate prin argumente de natură emoțională. Se apreciază că este inuman să te împotrivești unui viitor mai bun pe care îl are un copil adoptat într-o țară occidentală, în comparație cu lipsa de perspectivă din România.

Astfel, practicile abuzive, în loc să fie sancționate, se generalizează, iar prevederile legale în materie sunt ignorate tocmai de cei care trebuie să le aplice.

Există tendința de a deplasa responsabilitatea pentru eşecurile şi neregulile depistate în procesul de adopție către organismele private autorizate.

Având în vedere amestecul de responsabilități între serviciile publice şi organismele private autorizate este tot mai greu de depistat partea de contribuție a acestora la negocierile şi la traficul care implică copiii deveniți, după criterii subiective adoptabili în străinătate.

Cazurile prezentate mai jos evidențiază modul defectuos şi practicile abuzive din domeniul adopției.

Dosar nr. 1/2000
Obiectul cererii: *încuviințarea adopției față de o persoană decedată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Autosesizare

Am considerat necesar să ne sesizăm din oficiu în cazul minorei E.A. care a fost adoptată.

În acest caz între finalizarea dosarului de adopție de către autoritățile administrative şi încuviințarea adopției de către instanță a trecut o perioadă de 8 luni, timp în care domnul E.P., care îşi dăduse consimțământul la adopție, a decedat.

Comisia pentru Protecția Copilului, obligată să susțină în instanță interesele minorei, nu a mai verificat actele de la dosar şi nici starea de fapt existentă la data pronunțării adopției de către instanța de judecată, fapt care a făcut posibilă pronunțarea adopției față de o persoană decedată.

Am sesizat Comitetul Român pentru Adopții în legătură cu unele nereguli în activitatea de elaborare a actelor administrative necesare încuviințării adopției, recomandându-i să atragă atenția autorităților implicate în activitatea de adopție, să

verifice, în fiecare caz în parte, actele administrative care se află la dosar pentru a se evita astfel de situaţii.

Demersurile Avocatului Poporului

Comitetul Român pentru Adopţii nu a răspuns solicitării noastre, nu a făcut nici un fel de analiză şi nu a luat nici un fel de măsuri pentru restabilirea legalităţii şi pentru prevenirea unor astfel de situaţii.

Comentariu

Considerăm că în acest caz s-au încălcat prevederile art. 3 alin. 1 şi art. 21 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului şi prevederile O.U.G. nr. 25/1997 cu privire la adopţie.

Dosar nr. 1059/2000

Obiectul cererii: *adopţia internaţională a unui copil care fusese încredinţat spre adopţie unei familii de cetăţeni români*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna H.L., domiciliată în municipiul Bucureşti, sector 6, ne sesizează o serie de nereguli din etapa administrativă a procesului de adopţie a copilului P.M.C..

În acest caz, Comisia pentru Protecţia Copilului sector 6 atestă familia H. ca fiind aptă să adopte şi îi încredinţează în vederea adopţiei minorul P.M.C..

Deşi Comisia pentru Protecţia Copilului sector 6 aduce la cunoştinţa Comitetului Român pentru Adopţii că există o cerere, din partea familiei H., în vederea adopţiei copilul P.M.C., acesta repartizează organismului privat "Happy Family", sarcina identificării unei familii sau persoane potrivite să adopte minorul.

Ulterior, Comisia pentru Protecţia Copilului sector 6 revocă măsura încredinţării în vederea adopţiei la familia H., deoarece a fost identificată o familie din Statele Unite ale Americii care dorea să adopte minorul şi pe fratele acestuia.

În urma încuviinţării adopţiei internaţionale, petiţionarii au depus cerere de revizuire a Sentinţei civile prin care s-a încuviinţat adopţia şi plângere penală la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Comitetului Român pentru Adopţii solicitând să ne comunice care este motivul pentru care a repartizat organismului privat "Happy Family" sarcina identificării unei familii sau persoane potrivite să adopte minorul P.M.C. deşi i s-a comunicat faptul că pentru acest minor există o cerere în vederea adopţiei formulată de către familia H.

Comitetul Român pentru Adopţii nu a răspuns solicitării noastre.

Comentariu

Considerăm că în acest caz s-au încălcat prevederile art. 3 alin. 1 şi art. 21 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului şi prevederile art. 9 alin. 8 şi art. 12 alin. 4 din O.U.G. nr. 25/1997 cu privire la adopţie.

Dosar nr. 1250/2000

Obiectul cererii*: încălcarea drepturilor unui copil de către părinţii adoptivi*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Autosesizare

Am considerat necesar să ne sesizăm din oficiu în cazul minorului L., care a fost adoptat de către familia O.R şi G. din comuna Afumaţi, judeţul Ilfov.

În acest caz părinţii adoptivi l-au supus pe minor la rele tratamente, privându-l de hrană şi ţinându-l legat de un copac din curtea casei.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru a ne informa cu privire la procedurile care au stat la baza întocmirii dosarului administrativ necesar încuviinţării adopţiei, am sesizat Comisia pentru Protecţia Copilului Ilfov, solicitându-i să ne transmită o copie a rapoartelor care au stat la baza eliberării atestatului de familie aptă să adopte, pentru familia O..

Soluţionare

Comisia pentru Protecţia Copilului Ilfov ne-a comunicat că adopţia copilului O.L. a fost încuviinţată de către Tribunalul Bucureşti în anul 1997, în baza Legii nr. 11/1990 privind încuviinţarea adopţiei, iar ancheta socială realizată de către Autoritatea Tutelară a fost singurul act doveditor al situaţiei familiei adoptatoare.

Considerăm că, această situaţie nu excludea obligaţia Comisiei pentru Protecţia Copilului Ilfov de a supraveghea evoluţia copilului şi a relaţiilor dintre acesta şi părinţii săi adoptivi, chiar dacă adopţia a fost încuviinţată anterior intrării în vigoare a O.U.G. nr. 25/1997 cu privire la adopţie.

Comentariu

În acest caz s-au încălcat prevederile art. 3 alin. 1 şi art. 21 din Convenţia cu privire la drepturile copilului, precum şi prevederile art. 23 alin. 2 din O.U.G. nr. 25/1997 cu privire la adopţie.

Dosar nr. 1066/2000

Obiectul cererii: *tergiversarea finalizării unui caz de adopţie naţională*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Soţii E.C.S. şi E.C.P., cu domiciliul în oraşul Vulcan, judeţul Hunedoara, ne solicită sprijinul pentru a adopta copilul pe care îl au în grijă de mai mulţi ani.

Minora P.V. în vârstă de 5 ani, se află în grija petiţionarilor din anul 1995, când aceştia, cu consimţământul părinţilor fireşti ai copilului, au hotărât să adopte fetiţa. După ce, timp de 5 ani, soţii E.C. au întâmpinat mari dificultăţi în obţinerea actelor necesare în procedura adopţiei, atât din partea autorităţilor cât şi a părinţilor fireşti, ulterior aceştia din urmă s-au răzgândit în ceea ce priveşte adopţia şi au introdus acţiune în justiţie împotriva familiei E.C..

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat primarului oraşului Vulcan, solicitându-i să ne transmită care au fost susţinerile sale, ca autoritate tutelară, în faţa instanţelor de judecată, precum şi Comisiei pentru Protecţia Copilului Hunedoara, pentru a ne informa cu privire la situaţia actuală a fetiţei P.V. şi măsura în care a intervenit comisia pentru ca interesul superior al acestui copil să fie respectat.

Soluţionare

Din informaţiile primite a rezultat că susţinerile autorităţii tutelare, în faţa instanţei de judecată au fost în sensul rămânerii fetiţei P.V. la soţii E.C., întoarcerea în familia naturală putând avea efecte negative asupra evoluţiei sale.

De asemenea, suntem informaţi că Direcţia Generală pentru Protecţia Drepturilor Copilului Hunedoara a fost sesizată în legătură cu acest caz, abia în luna martie 2000, când familia E.C. a solicitat atestarea pentru familia aptă pentru adopţie.

Acţiunea părinţilor naturali ai fetiţei P.V., prin care au solicitat înapoierea copilului, a fost respinsă de către instanţa de judecată, copilul rămânând în continuare în îngrijirea petiţionarilor, urmând a fi comunicat la Comitetul Român pentru Adopţii, pe lista copiilor adoptabili.

Am considerat cazul închis.

Comentariu

În acest caz s-au încălcat prevederile art. 3 alin. (1) şi art. 21 din Convenţia cu privire la drepturile copilului, precum şi prevederile Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 25/1997 cu privire la adopţie.

Dosar nr. 1016/2000

Obiectul cererii: *practici abuzive în finalizarea unei adopţii internaţionale*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna B.C., director al Orfelinatului "Iosif", organizat în cadrul Fundației Ajutorul Creştin din România, din oraşul Beiuş, județul Bihor, ne sesizează faptul că au fost încălcate drepturile sale şi ale unor copii din instituția pe care o conduce ca urmare a evenimentelor petrecute în a doua jumătate a lunii august, anul 2000.

Petiționara îşi exprimă nemulțumirea față de actele şi faptele organismului privat autorizat Casa Noastră, anterioare şi concomitente transferului de la Beiuş la Bucureşti a celor patru copii de la Ajutorul Creştin din România, dați în adopție internațională. În acest sens se menționează lipsa informațiilor cu privire la familia adoptivă şi a documentației necesare transferului copiilor, metodele abuzive de persuasiune folosite de cei de la Casa Noastră precum şi lipsa de înțelegere şi considerație a acestora față de nevoile copiilor.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Comisiei pentru Protecția Copilului Bihor, Agenției Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului şi Comitetului Român pentru Adopții.

Soluționare

Comisia pentru Protecția Copilului Bihor ne comunică faptul că Centrul de plasament nu are nici o atribuție în legătură cu instrumentarea procedurii de adopție iar că la data producerii incidentului, hotărârea judecătorească de încuviințare a adopției era definitivă, încredințarea copiilor la Orfelinat fiind sistată. Astfel, centrul de plasament privat nu trebuia decât să predea copiii în bune condiții.

Totodată, ni se comunică faptul că, informațiile cu privire la familia adoptatoare sunt confidențiale, fiind prezentate doar Comisiei pentru Protecția Copilului

Concluzia Comisiei pentru Protecția Copilului Bihor a fost aceea că, în cazul de față, este vorba de o depăşire de atribuții a personalului de la Orfelinatul "Iosif", motiv pentru care, acest centru de plasament a primit un avertisment în ceea ce priveşte reautorizarea pentru a desfăşura activitate în domeniul protecției copilului aflat în dificultate.

Până în prezent nu am primit răspuns de la Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului şi Comitetul Român pentru Adopții.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

În acest caz s-au încălcat prevederile art. 3 alin. (1) şi art. 21 din Convenția cu privire la drepturile copilului, precum şi prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 25/1997 cu privire la adopție.

Propunere

Concluzia evidentă este aceea că sunt necesare standarde de calitate în activitatea de protecţie a copilului prin adopţie care să fie de referinţă nu numai pentru organismele private ci şi pentru cele publice.

De asemenea, sunt necesare noi criterii de autorizare a organismelor care desfăşoară activităţi în domeniul protecţiei drepturilor copilului prin adopţie.

3.3.2. Femei deţinute în penitenciar

Mai multe femei deţinute în penitenciarul Târgşor, judeţul Prahova, ne-au solicitat sprijinul deoarece au fost părăsite de către familii şi nu mai deţin nici o informaţie despre copiii lor minori, unii dintre ei rămaşi fără ocrotire părintească.

Sunt cazuri în care, în urma arestării mamei, minorii au rămas în îngrijirea bunicilor care ulterior au decedat. În altele aceştia sunt instiuţionalizaţi în diferite centre de plasament sau au fost încredinţaţi unor familii sau persoane.

De asemenea ne sunt sesizate şi situaţii în care copii care au împlinit vârsta de 18 ani au părăsit centrele de plasament în care au fost instituţionalizaţi fără să se ştie unde se află sau au dispărut.

Majoritatea femeilor care ni s-au adresat se plâng de faptul că de ani de zile, în ciuda demersurilor repetate, nu au mai putut lua legătura cu familia. Unele dintre acestea au cerut informaţii despre copii autorităţilor dar nu au primit răspuns. .

În aceste situaţii am intervenit la primari, comisiile pentru protecţia copilului şi inspectoratele judeţene de poliţie.

3.3.3. Cazuri de violenţă domestică

Se înregistrează tot mai multe plângeri care au ca obiect violenţa familială. Mulţi petiţionari preferă să ceară sprijinul Avocatului Poporului pentru rezolvarea unor litigii de familie, decât să se adreseze în justiţie.

Uneori ni se solicită intervenţia directă în relaţiile de familie, alteori doar informaţii privind modul de soluţionare a conflictului respectiv.

Majoritatea petiţionarilor ezită introducerea unor acţiuni în justiţie şi speră că problema lor va fi soluţionată mai repede şi mai eficient prin intervenţia unei alte autorităţi decât cea judecătorească. În asemenea situaţii cetăţenii obişnuiesc să solicite mai întâi sprijin poliţiei sau al primarului.

Sunt reclamate violenţele familiale care decurg din comportamentul agresiv al soţului în relaţiile cu soţia şi copiii minori dar şi cele dintre rudele apropiate care au la bază nemulţumiri legate de modul de rezolvare a unor probleme de proprietate sau de succesiune.

Atunci când relaţiile de familie conflictuale afectează relaţiile dintre părinţi şi copiii lor minori sau când unul dintre membrii majori ai familiei este în imposibilitate de a se ocupa de apărarea drepturilor şi intereselor sale, Avocatul Poporului intervine pe lângă autoritatea tutelară competentă în materie şi obligată prin lege să intervină.

Dosar nr. 1066/1999
Obiect: *Violenţa familială; soţul îşi agresează soţia iar conflictul periclitează dezvoltarea copilului*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna A.A., domiciliată în oraşul Buftea, judeţul Ilfov, ne sesizează situaţia dificilă în care se găseşte ca urmare a unui conflict familial.

Aceasta ne relatează că de aproape 9 ani este agresată de către soţul său, fiind de mai multe ori internată în Centrul Pilot de Asistenţă şi Protecţie a Victimelor Violenţei în Familie, cu sediul în Policlinica Universitară Titan. Datorită violenţelor exercitate de către soţ, a fost nevoită să se mute, împreună cu fiul său minor în locuinţa mamei sale, în oraşul Buftea, judeţul Ilfov, într-o casă care nu corespunde unor standarde normale de viaţă.

Petiţionara a revenit de mai multe ori la domiciliu, dar după intervale scurte de timp a fost nevoită să-l părăsească. De asemenea, suntem informaţi că doamna A.A. nu are venituri, trăind împreună cu copilul său minor şi cu mama sa din pensia mică a acesteia din urmă.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere această situaţie dificilă şi luând în considerare interesul superior al copilului ne-am adresat primarului oraşului Buftea solicitându-i o copie după ancheta socială, precum şi măsurile pe care le va lua pentru ameliorarea situaţiei copilului.

Soluţionare

Primarul oraşului Buftea ne-a transmis ancheta socială efectuată la domiciliul soţilor A., din care rezulta necesitatea luării măsurilor de protecţie pentru minorul A.V.O..

Având în vedere rezultatul anchetei sociale şi conflictul prelungit existent între părinţi, precum şi problemele de sănătate ale mamei, am recomandat Comisiei pentru protecţia Copilului Buftea să dispună măsurile de ocrotire ce se impun, evaluând posibilitatea plasamentului copilului la fratele său major, potrivit art. 8,

alin. (3) din O.U.G. nr. 26/ 1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate, republicată în 1998.

Comisia pentru protecţia Copilului Buftea ne-a comunicat că nu consideră necesară luarea unei măsuri de protecţie faţă de minorul A.V.O., precum şi că părinţii acestuia nu sunt de acord cu luarea unei măsuri de protecţie.

Dosarul se află în lucru deoarece mama copilului care are mari probleme de sănătate psihică, fiind în conflict cu toţi membrii familiei continuă să se plângă de lipsa de sprijin din partea autorităţilor. Cu prilejul informaţiilor obţinute în audienţa solicitată, mama recunoaşte că situaţia familială conflictuală, precum şi situaţia materială precară afectează buna dezvoltare a copilului.

Considerăm că o separare temporară a acestuia de familie ar fi benefică.

Comentariu

În acest caz, s-au încălcat prevederile art. 45 alin. (1) din Constituţia României, art. 12 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/ 1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate, republicată în 1998, art. 25 pct. (1) şi (2) din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului şi art 27 pct. (1) şi (3) din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului.

De cele mai multe ori cazurile de violenţă familială îi marchează pe copii care încep să caute ei înşişi soluţii pentru rezolvarea conflictelor şi ameliorarea atmosferei şi a relaţiilor de familie.

Frica faţă de tatăl violent (de regulă) îi determină pe copii să ceară sprijin de la autorităţi dar solicită ca eventualele intervenţii să se realizeze cu discreţie şi cu prudenţă.

În acest sens cazul de mai jos este semnificativ:

Dosar nr. 705/2000 –cerere adresată de copilul
Obiect: *violenţă domestică, relaţiile conflictuale sunt generate de tatăl în raporturile cu soţia şi copiii minori*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Minorul V.M.C., domiciliat în satul Podeni, comuna Moldoveneşti, judeţul Cluj, ne sesizează cu privire la situaţia dificilă în care se află el şi familia sa.

Familia V. este formată din 7 persoane şi întâmpină mari dificultăţi, atât materiale, cât şi familiale. Din petiţie rezultă că doi dintre copiii familiei V. sunt bolnavi. Astfel, unul dintre ei, în vârstă de 13 ani a fost operat la rinichiul stâng, urmând a fi operat şi la cel drept, iar cel mai mic dintre fraţi este încadrat în gradul I de handicap. Un alt frate, în vârstă de 18 ani, suferă de epilepsie şi urmează cursurile Şcolii ajutătoare de surdo-muţi din municipiul Cluj-Napoca. Familia mai

are încă doi copii, o fată căsătorită şi un băiat care, în prezent, satisface stagiul militar, şi care, ca atare, nu pot contribui la întreţinerea familiei.

Doamna V., la rândul ei suferind de mai multe boli, este însoţitorul copilului încadrat în gradul I de handicap, dar nu a mai primit indemnizaţia de asistent personal de aproximativ 3 luni.

Din conţinutul petiţiei rezultă că întreaga familie V. beneficiază de un venit în cuantum de 810.000 lei, format din alocaţiile copiilor şi indemnizaţia de însoţitor, care, după cum am menţionat, nu ar mai fi fost plătită.

Din relatările copilului, tatăl său, fără serviciu, are în familie un comportament violent. Îşi trimite copiii să muncească, îi înjoseşte şi îi jigneşte pe aceştia şi pe soţia sa, creând astfel un climat familial tensionat, deşi, în afara familiei, are o atitudine pozitivă şi binevoitoare.

Situaţia dificilă a copiilor este amplificată şi de faptul că o parte a comunităţii locale (familia V. s-a mutat în sat cu aproximativ 3 ani în urmă) respinge integrarea familiei în acel mediu social. Astfel, există un conflict între minor şi mama sa, pe de-o parte, şi directorul şcolii din satul Podeni, pe de-a altă parte, legat de faptul că minorul ar fi fost pus să transporte nişte lemne, lucru care i-a cauzat o rană la mână, şi de modul în care ajutoarele trimise de către World Vision au fost distribuite prin intermediul şcolii şi la care V.M.C. şi fratele său nu ar fi avut acces.

***Demersurile Avocatului Poporului**.*

Pentru soluţionarea acestei deosebite situaţii ne-am adresat Direcţiei Judeţene de Ocrotire a Drepturilor Copiilor Cluj şi Primăriei comunei Moldoveneşti, judeţul Cluj, cărora le-am solicitat să ia toate măsurile legale pentru ameliorarea situaţiei copiilor V.

Întrucât minorul V.M.C. ne solicită asigurarea confidenţialităţii petiţiei sale, a numelui său şi a faptului că a sesizat instituţia Avocatul Poporului, fapt determinat de temerea insuflată de către tatăl său, am rugat autorităţile sesizate să asigure confidenţialitatea acestui caz şi să ne acorde sprijinul necesar pentru a-i face cunoscut petiţionarului că vom întreprinde toate demersurile posibile în vederea ameliorării situaţiei pe care ne-a prezentat-o.

Soluţionare

Comisia pentru Protecţia Copilului Cluj ne-a comunicat faptul că familia V. se află în continuare în evidenţa sa şi va fi sprijinită atât din punct de vedere material cât şi în ceea ce priveşte medierea relaţiilor dintre membrii familiei. De asemenea, am fost informaţi că la domiciliul familiei V. se mai află un singur copil (V.I.M.), doi dintre copii aflându-se în îngrijirea bunicii materne (V.M.C. şi V.C.C.) în comuna Berceni, judeţul Ilfov.

Primarul comunei Moldoveneşti ne informează că doamna V.A. a primit lunar plata indemnizaţiei de asistent personal, pe bază de stat de plată.

Dacă instituţia noastră poate asigura restabilirea ordinii legale şi luarea măsurilor necesare pentru creşterea, întreţinerea şi dezvoltarea copilului în acord cu interesul acestuia, nu întotdeauna demersurile întreprinse au ca rezultat şi o

ameliorare a situaţiei materiale dificile cu care, fără vina lor, se confruntă mulţi copii.

În acest sens am sesizat organizaţia World Vision România pentru a avea în vedere copii V. în viitoarele activităţi de asistenţă şi ajutorare a copiilor şi familiilor aflate în dificultate.

La sesizarea instituţiei Avocatul Poporului, organizaţia World Vision România a răspuns prompt şi ne-a comunicat că va continua să sprijine familia V. pentru ca aceasta să poată depăşi situaţia de criză în care se află.

Dosarul se află în continuare în lucru.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituţia României, art. 3 alin. (3) din O.U.G. nr. 26/ 1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate, republicată în 1998, art. 25 pct. (1) şi (2) din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, art 19 şi art 27 pct. (1) şi (3) din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului.

Persoanele vârstnice sunt deseori victime ale violenţelor provocate de proprii copii. Uneori alcoolismul şi bolile psihice care afectează pe unii dintre membrii familiei accentuează conflictele şi deteriorează atmosfera familială.

Dosar nr. 43/2000
Obiectul cererii: *lipsa de sprijin pentru persoanele vârstnice, victime ale* ***violenţei fiului lor***
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Soţii A.I. şi A.S., domiciliaţi în oraşul Dumbrăveni, judeţul Sibiu, ne solicită sprijinul deoarece consideră că sunt în pericol datorită comportamentului agresiv al fiului lor.

Petiţionarii, în vârstă de peste 75 de ani, ne informează că fiul lor este bolnav psihic şi le creează mari probleme, în sensul că are manifestări violente, îi ameninţă şi distruge lucruri din casă.

Ca urmare a acestei situaţii, părinţii s-au adresat Poliţiei din oraşul Dumbrăveni care s-a mulţumit doar să încerce împăcarea părţilor, recomandând internarea A.I. într-un spital de psihiatrie.

De asemenea, petiţionarii ne informează că, de mai multă vreme, fiul lor nu a mai primit tratament de specialitate iar fără sprijin, nu sunt în măsură să determine internarea acestuia, cu atât mai mult cu cât acesta refuză categoric să se prezinte la controlul medical periodic.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Direcţiei de Sănătate Publică Sibiu şi Policlinicii Spitalului Municipal Mediaş, care au intervenit rapid şi au determinat internarea bolnavului pentru tratament medical.

Cu prilejul deplasării noastre în oraşul Dumbrăveni, la domiciliul acestora petiţionarii au confirmat sprijinul prompt pe care l-au primit din partea spitalului.

Soluţionare

Din informaţiile obţinute de la autorităţile cărora ne-am adresat reiese că, A.I. a beneficiat de toată gama de servicii medicale – spitaliceşti, iar în ceea ce priveşte periculozitatea pe care o reprezintă acesta pentru cei din jur, petiţionarii au fost informaţi în legătură cu mijloacele legale existente (încadrarea în prevederile Decretului nr. 313/1980 privind asistenţa bolnavilor psihici periculoşi sau instituirea unei măsuri de siguranţă, în cazul săvârşirii unei fapte prevăzute de legea penală) şi procedura de urmat.

Comentariu

În acest caz, s-au încălcat prevederile art. 33 din Constituţia României, prevederile Decretului nr. 313/1980 privind asistenţa bolnavilor psihici periculoşi sau instituirea unei măsuri de siguranţă, în cazul săvârşirii unei fapte prevăzute de legea penală, şi art. 25 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

3.3.4. Încălcarea dreptului la întreţinere

Sunt din ce în ce mai frecvente plângerile care au ca obiect încălcarea dreptului la întreţinere al copilului.

De cele mai multe ori ne sesizează mamele cărora în urma divorţului le-au fost încredinţaţi copiii iar celălalt părinte obligat la plata pensiei de întreţinere nu şi-o respectă.

Dosar nr. 85/2000
Obiect: *neplata pensiei de întreţinere*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţii de reeducare pentru minori*

Solicitarea petentului

Doamna G.C., domiciliată în municipiul Bucureşti, ne-a solicitat sprijinul pentru obţinerea pensiei de întreţinere pe care fiica acesteia este îndreptăţită să o primească de la tatăl său.

Prin sentinţa civilă a Judecătoriei Sectorului 4, rămasă definitivă, fostul soţ al petiţionarei, domnul T.L., a fost obligat la plata pensiei de întreţinere, însă acesta nu a respectat hotărârea respectivă.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluţionare

Ne-am adresat Judecătoriei Sectorului 4 care ne-a comunicat că instanţa a emis de îndată ordonanţă de înfiinţare a popririi pentru pensia de întreţinere către locul de muncă al fostului soţ al doamnei G.C., respectiv Inspectoratul General al Poliţiei Municipiului Bucureşti. Totodată, ne informează că, până la acea dată, nu s-a înregistrat nici o cerere de executare silită sau vreo plângere din partea petiţionarei.

Pentru a ne informa cu privire la nerespectarea ordonanţei de înfiinţare a popririi, ne-am adresat Direcţiei Generale de Poliţiei a Municipiului Bucureşti. Această autoritate ne-a transmis că, în evidenţele financiar – contabile nu figurează ordonanţa de înfiinţare a popririi pe numele domnului T.L..

Faţă de această situaţie, am revenit la Judecătoria Sectorului 4 care ne-a trimis o copie după ordonanţa de înfiinţare a popririi.

De asemenea, ne-am adresat Inspectoratului General al Poliţiei. Răspunsul primit vine tot din partea Direcţiei Generale de Poliţie a Municipiului Bucureşti, motivarea nerespectării ordonanţei de înfiinţare a popririi fiind faptul că Judecătoria a transmis acest document către Inspectoratul General al Poliţiei şi nu către locul de muncă al pârâtului, respectiv Direcţia Generală de Poliţie a Municipiului Bucureşti.

Am revenit la Direcţia Generală de Poliţie a Municipiului Bucureşti, arătând că afirmaţiile sale anterioare nu se confirmă, dovadă fiind copia ordonanţei de înfiinţare a popririi iar în ipoteza în care actul ar fi fost transmis greşit, Inspectoratul General al Poliţiei avea obligaţia să-l transmită către Direcţia Generală de Poliţie a Municipiului Bucureşti.

Totodată, am solicitat respectivei autorităţi să ne transmită măsurile pe care le va lua pentru respectarea ordonanţei de înfiinţare a popririi şi pentru recuperarea restanţei pensiei de întreţinere la care este îndreptăţită fiica petiţionarei.

Dosarul se află în lucru

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 alin. (1) şi (2) din Constituţia României, art. 97 din Codul familiei şi art. 18 pct. (1) din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului

De la începutul anului 2000 au fost deschise 15 dosare care au ca obiect plata pensiei de întreţinere datorată de unul dintre părinţi.

Sunt tot mai frecvente plângerile care au ca obiect punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti care afectează drepturile copilului ca urmare a divorţului intervenit între părinţi: încredinţarea copilului unuia dintre părinţi, obţinerea pensiei de întreţinere, dreptul de a păstra legături personale cu copilul încredinţat celuilalt părinte etc.

De regulă, atât autorităţile administrative (în special autoritatea tutelară), cât şi instanţele judecătoreşti, mai ales în procesul de divorţ unde există copii, nu depun toate diligenţele pentru ca în soluţiile şi deciziile lor, interesul superior al copilului să primeze.

De multe ori copilul devine obiect de litigiu între părinți iar divorțul sau separarea care intervin între aceştia afectează dreptul copilului de a păstra relații cu ambii părinți, independent de faptul că între aceştia relațiile sunt deteriorate.

Luând în considerare faptul că **noțiunea de "interes superior al copilului" nu este definită** nici în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului care a introdus-o, şi nici în O.U.G. nr. 25 şi O.U.G. nr.26/1997 care au preluat-o, rămâne ca instanțele judecătoreşti, autoritatea tutelară, precum şi comisiile pentru protecția copilului, să aprecieze de la caz la caz, dacă o anumită decizie sau măsură de protecție este cu adevărat în interesul superior al copilului.

Din informațiile noastre, în multe județe comisiile pentru protecția copilului discută într-o şedință sute de cazuri, iar deciziile care se iau, în special ca urmare a reevaluărilor periodice, sunt formale.

De asemenea, numeroase anchete sociale se fac din birou sau informațiile nu sunt conforme cu realitatea. Uneori rapoartele de anchetă socială întocmite de către diferite servicii de autoritate tutelară sunt de-a dreptul discordate (Dosar nr. 1424/2000). La fel de contradictorii sunt şi unele rapoarte cu acelaşi subiect dar întocmite de servicii distincte cum sunt cele de autoritatea tutelară şi serviciile publice de specialitate pentru protecția copilului (Dosar nr. 1342).

În urma divorțului, de regulă, copiii sunt încredințați mamei, iar tatăl este obligat la plata pensiei de întreținere. Cu toate că există o hotărâre judecătorească, copilul nu beneficiază de fapt de suma de bani stabilită de instanță, din diverse motive: părintele debitor a dispărut de la domiciliu, nu realizează venituri permanente, întârzie plata pensiei în mod nejustificat etc.

În funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, ne adresăm poliției, parchetului, Ministerului Justiției sau autorității tutelare. De regulă, autoritățile sesizate reacționează imediat.

De cele mai multe ori, interesul superior al copilului nu este luat în considerare atunci când pensia de întreținere trebuie stabilită sau recuperată de la tatăl debitor care se află în străinătate.

Deşi Convenția ONU privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate, din 1956, la care România a aderat în 1991, a fost elaborată tocmai pentru urgentarea soluționării unor astfel de probleme, cazurile concrete au demonstrat contrariul.

Uneori, părintele debitor are domiciliul în străinătate. Procedurile sunt greoaie atât în România, cât şi în țara pe teritoriul căreia se află părintele debitor.

De exemplu, în anul 1989, Judecătoria Tulcea admite acțiunea doamnei N. şi îl obligă pe tatăl copilului, cu domiciliul în Germania, la plata a 875 de mărci lunar. Cu toate că Ministerul Justiției a întreprins demersurile necesare **nici după 10 ani copilul, care în anul 2000 a devenit major, nu a beneficiat de această pensie de întreținere (Dosar nr. 381/1999). Nici unul din dosarele noastre care a avut ca obiect plata pensiei de întreținere datorată de părintele aflat în străinătate nu a fost soluționat de către autoritatea judecătorească, astfel încât copilul să primească suma de bani la care avea dreptul.**

Uneori plângerile care ni se adresează au ca obiect dificultăți privind obținerea pensiei de urmaş, calcularea sau plata acesteia. Pentru acest tip de problemă este semnificativ cazul de mai jos:

Dosar nr. 1151/2000
Obiect: *plata pensiei de urmaş şi calcularea corectă a acesteia*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna M.A, domiciliată în municipiul Constanța, a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru soluționarea problemelor referitoare la pensia de urmaş la care sunt îndreptățite nepoatele sale.

În urma decesului tatălui lor, minorele S.A.G.M. şi S.A.D.M. au fost date în plasament petiționarei, mătuşa lor paternă, prin hotărâre a Comisiei pentru Protecția Copilului.

Petiționara ne sesizează faptul că, deşi dosarul pentru pensia de urmaş este constituit din luna octombrie 1997, S.A.D.M. nu a beneficiat de acest drept. De asemenea, pensia de urmaş pentru S.A.G.M. nu este corect calculată.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Ministerului Muncii şi Protecției Sociale, Direcției Generale de Muncă şi Protecție Socială Constanța, Oficiului Pensii de Stat Sector 6 şi Comisiei pentru Protecția Copilului Constanța, cu solicitarea de a o sprijini pe doamna M.A. în soluționarea cazului său.

Soluționare

Din informațiile obținute de la autoritățile cărora ne-am adresat rezultă că problemele legate de pensia de urmaş la care sunt îndreptățite nepoatele petiționarei au primit o soluționare favorabilă.

Astfel, s-a completat dosarul de pensii cu documentația necesară, ceea ce a permis calcularea corectă a drepturilor de pensie pentru cele două minore şi au fost achitate drepturile băneşti restante.

Comentariu

S-au încălcat încălcat prevederile art. 43 şi 45 din Constituția României, art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 39 din Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat şi asistență socială.

Propuneri:

Se impune realizarea cel puțin a unei evaluări privind modul în care dreptul copilului la pensia de întreținere din partea părintelui debitor este respectat mai ales în privința modalităților de stabilirea a cuantumului acestei pensii datorită sporirii inflației. De asemenea, legea ar trebui să prevadă, expres, un procedeu de calcul.

Din cererile care ne-au fost adresate cunoaştem faptul că dificultăți serioase există şi pentru obținerea pensiei de întreținere, dar mai ales în faza de executare a hotărârilor.

Pentru a veni în sprijinul respectării drepturilor copiilor la pensia de întreținere, România ar trebui să adopte noi reglementări, în spiritul Recomandării nr. 869/1979 a Consiliului Europei.

Câteva aspecte privind lacunele din legislația aplicabilă referitor la alocația de întreținere- contribuția la întерținere- pensia de întreținere

Lacunele legislative existente în domeniul stabilirii prestațiilor pecuniare destinate întreținerii copiilor încredințați sau dați în plasament unei persoane sau familii reprezintă o altă sursă de încălcare a drepturilor copilului.

Astfel, potrivit O.U.G. nr. 26/1997, Comisia pentru Protecția Copilului poate lua ca măsură de protecție încredințarea sau plasamentul copilului unei persoane sau familii. În acest caz, persoana sau familia căreia i s-a încredințat copilul va primi o **alocație lunară de întreținere**, plătită de la bugetul statului. De asemenea, în temeiul aceluiaşi act normativ, Comisia pentru Protecția Copilului care a hotărât încredințarea sau plasamentul copilului va stabili, dacă este cazul, si cuantumul **contribuției lunare a părinților la întreținerea acestuia**, sume care se constituie venit la bugetul județului, respectiv la cel al sectorului municipiului Bucureşti în subordinea căruia funcționează comisia care a stabilit măsura respectivă.

În paralel cu aceste prevederi, Codul familiei, în cadrul obligației legale de întreținere, reglementează în art. 93 – 95 **pensia de întreținere** la care pot fi obligați părinții, adoptatorii, bunicii, străbunicii, frații şi surorile, în măsura în care se îndeplinesc condițiile cerute.

Modul lacunar de reglementare a alocației lunare de întreținere, a contribuției părinților la întreținere şi a pensiei de întreținere a determinat o serie de contradicții în practica Comisiilor pentru Protecția Copilului şi a instanțelor judecătoreşti.

Dosar nr. 32/1997; Dosar nr. 86/2000

Aceste două cazuri relevă o discordanță în aplicarea legislației de către instanțele judecătoreşti, cu privire la compatibilitatea contribuției părinților la întreținerea copiilor cu pensia de întreținere. În ambele cazuri, copiii sunt încredințați, prin hotărârea Comisiei pentru Protecția Copilului, unei persoane sau

familii, fără ca această autoritate să oblige părinţii la plata contribuţiei de întreţinere.

Dacă în primul caz instanţa o obligă pe bunica minorilor la plata pensiei de întreţinere, în temeiul Codului familiei, în calitate de debitor al obligaţiei legale de întreţinere, în cel de-al doilea caz este dată o hotărâre judecătorească contradictorie celei dintâi.

Astfel, bunica paternă, căreia minorul i-a fost dat în plasament, a introdus acţiune împotriva părinţilor pentru majorarea şi stabilirea pensiei de întreţinere. În contradicţie cu cazul anterior, instanţa respinge capătul de cerere privind stabilirea pensiei de întreţinere în sarcina mamei minorului, cu motivarea că, prin hotărârea Comisiei pentru Protecţia Copilului, nu s-a stabilit în sarcina părinţilor contribuţia lunară la întreţinere. Chiar în ipoteza în care aceasta ar fi stabilită ea se plăteşte ca venit la bugetul local şi nu persoanei care a primit copilul în plasament. Pe de altă parte, în acest caz, instanţa nu s-a pronunţat cu privire la majorarea pensiei de întreţinere, la plata căreia fusese obligat tatăl, printr-o hotărâre judecătorească anterioară hotărârii de dare în plasament luată de către Comisia pentru Protecţia Copilului.

Analiza acestor două cazuri a scos la iveală lacune ale legislaţiei în ceea ce priveşte compatibilitatea dintre contribuţia la întreţinere şi pensia de întreţinere.

În unele cazuri, instanţa a considerat legală obligarea la plata pensiei de întreţinere (D. nr. 32/1997) în temeiul Codului familiei, independent de stabilirea de către Comisia pentru Protecţia Copilului a contribuţiei la întreţinere.

Alte instanţe judecătoreşti au respins acţiunea de stabilire a pensiei de întreţinere considerând că ambele prestaţii se exclud reciproc, sau că stabilirea unei sume cu titlu de întreţinere este de competenţa exclusivă a Comisiei pentru Protecţia Copilului.

Dacă, în ceea ce priveşte copiii instituţionalizaţi, modul de reglementare a prestaţiilor pecuniare care au fost instituite în vederea asigurării întreţinerii copilului nu produce efecte negative, în cazul copiilor încredinţaţi sau daţi în plasament unei persoane sau familii acesta nu este în interesul superior al copilului.

Ca soluţie la această situaţie, este în interesul copilului să se precizeze în legislaţie posibilitatea stabilirii pensiei de întreţinere (ca o completare la alocaţia lunară de întreţinere), independent de stabilirea contribuţiei la întreţinere.

3.3.5. Încălcarea dreptului la supravieţuire şi la integrare socială a copiilor cu HIV

Un record trist pe care îl deţinem este şi acela referitor la faptul că numărul cel mai mare de copii infestaţi cu HIV din Europa se află la noi în ţară.

Este cunoscut faptul că cei mai mulţi copii s-au îmbolnăvit în spitale şi în instituţii datorită manevrelor medicale defectuoase. Datorită măsurilor medico-

sanitare luate în ultimii ani cazurile de infestare din spital au scăzut. Şi totuşi cum se poate explica faptul că în continuare, copii din familie sunt depistaţi pozitiv în timp ce părinţii precum şi ceilalţi fraţi sunt sănătoşi?

Părinţii care au copii infectaţi cu HIV şi pe care îi îngrijesc în familie, în ciuda dificultăţilor cu care se confruntă, au început să se constituie în asociaţii încercând să acţioneze mai coerent pentru apărarea drepturilor copiilor lor.

De asemenea, în cursul anului s-au înregistrat mai multe plângeri care au ca obiect drepturile copiilor cu HIV şi bolnavi de SIDA. Mulţi petiţionari, în necunoştinţă de cauză, ne solicită să-i reprezentăm în justiţie în acţiuni îndreptate împotriva statului.

Alţi petiţionari ne solicită să intervenim pe lângă autorităţi pentru ca drepturile copiilor la tratament medical corespunzător şi la un trai decent să fie respectat.

Suntem sesizaţi de asemenea de dificultăţile de integrare pe care le au aceşti copii sau de încălcarea dreptului la educaţie şcolară.

Mai multe informaţii, care au devenit obiectul unor sesizări din oficiu ne-au fost transmise de către organizaţia Health Aid Roumania.

Dosar colectiv nr. 1389/2000

Obiect: *sprijin pentru îngrijirea corespunzătoare a copiilor infestaţi cu virusul HIV*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Mai mulţi părinţi domiciliaţi în judeţul Hunedoara ne sesizează, prin cererile înregistrate la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 4082, 4083, 4084, 4085, 4086, 4087 4088 din 20.11.2000, în legătură cu situaţia dificilă în care se află copiii lor.

Astfel, din afirmaţiile petiţionarilor reiese că mai mulţi copii au fost infestaţi cu virusul HIV în urma internării în Secţia de pediatrie a Spitalului Petroşani şi în Spitalul Vulcan, judeţul Hunedoara.

Din informaţiile noastre rezultă că în această situaţie sunt următorii copii:

- I. C. (10 ani), domiciliat în municipiul Petroşani, str. Aviatorilor;

- C. P. M. (12 ani), cu domiciliul în oraşul Vulcan, bd. Mihai Viteazu;

- B. L. (10 ani), cu domiciliul în municipiul Petroşani, str. Avram Iancu;

- T. M. C. (11 ani), domiciliat în oraşul Petrila, str. Minei;

- fraţii B., domiciliaţi în oraşul Vulcan, str. Traian,;

- D. A. (11 ani), cu domiciliul în municipiul Petroşani, str. Horea;

- D. M. (11 ani), domiciliat în oraşul Petrila, str. Minei.

De asemenea, petiţionarii ne relatează că atât ei cât şi ceilalţi copii ai lor sunt seronegativi.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Direcţiei de Sănătate Publică şi primăriilor în a căror rază domiciliază petiţionarii solicitând informaţii în legătură cu starea actuală de sănătate a acestor copii, perioadele de spitalizare, cauza infestării lor cu virusul HIV şi dacă aceşti copii beneficiază de tratament medical adecvat şi de alimentaţia corespunzătoare.

În prezent, cazul este în lucru.

Comentariu

În acest caz, s-au încălcat prevederile art.24 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului, art. 25 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

În cursul acestui an au fost deschise mai multe dosare colective privind drepturile unor copii infestaţi cu HIV, la tratament medical adecvat şi la educaţie şcolară în comunitate.

Dosar nr. 1155/2000-sesizare din oficiu nr. 43

Obiect: *tergiversarea eliberării unei autorizaţii de construire în vederea modernizării unei locuinţe sociale pentru copii infestaţi cu HIV de către Primarul sectorului 1*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Autosesizare

Am considerat necesar să ne informăm cu privire la tergiversarea acordării autorizaţiei de construcţie în vederea realizării unei mansarde şi consolidării imobilului situat în municipiul Bucureşti, sector 1, destinat ocrotirii unor copii infestaţi cu HIV şi abandonaţi de către familiile naturale în spital sau în stradă.

Din informaţiile noastre reiese faptul că autorităţile locale tergiversează eliberarea autorizaţiei de construcţie pentru imobilul respectiv, relevante fiind nu aspectele tehnice, ci destinaţia acestui imobil de a oferi locuinţă copiilor infestaţi cu HIV.

Astfel, Asociaţia Caritas Bucureşti, care este proprietara imobilului, a depus la Primăria sector 1 solicitarea pentru obţinerea certificatului de urbanism, în data de 24 mai 2000. Această autoritate acceptă propunerile privind intervenţiile de construcţie, solicitând depunerea dosarului de autorizare.

Ulterior se blochează eliberarea autorizaţiei de construcţie (şi ca urmare a reclamaţiei unui vecin care era nemulţumit de faptul că lângă curtea sa locuiesc copii HIV pozitivi), se sistează lucrările, iar Asociaţia Caritas Bucureşti este obligată la plata unor amenzi.

Această asociaţie a fost autorizată şi îşi desfăşoară activitatea potrivit legislaţiei în vigoare, iar copii pe care îi ocroteşte au fost daţi în plasament prin

hotărâri ale Comisiei pentru Protecţia Copilului sector 3. Alternativa de tip familial promovată de către Asociaţia Caritas Bucureşti este în concordanţă cu strategia Guvernului şi convenţiile internaţionale la care România este parte.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere faptul că drepturile acestor copii trebuie respectate chiar dacă au fost depistaţi HIV pozitiv, iar autorităţile locale au obligaţia de a favoriza integrarea socială a acestora, ne-am adresat Primarului sectorului 1, solicitând să ne transmită care sunt motivele tergiversării eliberării autorizaţiei de construcţie.

Soluţionare

La intervenţia avocatului poporului, primarul sectorului 1 răspunde cu promptitudine şi în data de 11.12.2000 eliberează autorizaţia de construcţie.

Astfel dosarul a fost soluţionat în favoarea copiilor pentru care s-a intervenit.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 46 din Constituţia României, art. 23 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului şi art. 43 din Legea locuinţei nr. 114/1996.

3.3.6. Alte situaţii de încălcare a drepturilor copilului care afectează nivelul de trai al copilului şi al familiei

Din experienţa acumulată se poate afirma că situaţiile de încălcare a drepturilor copilului şi a familiei sunt diverse. Multe familii cu copii aflate în situaţii dramatice ne informează despre natura dificultăţilor (de regulă acestea sunt financiare) şi despre faptul că s-au adresat primarului care nu a întreprins nimic pentru a le veni în ajutor.

Din corespondenţa noastră cu autorităţile am constatat că nu numai familiile care ni se adresează nu cunosc drepturile de care pot beneficia, dar de mai multe ori nici primarul nu are mai multe informaţii în acest sens.

Astfel am constatat că în foarte multe cazuri cei care nu sunt corect informaţi sunt chiar funcţionarii de la primărie. De exemplu, mulţi primari ne-au declarat că livretul de familie se întocmeşte numai cu prilejul căsătoriei.

Deşi toate familiile care au doi copii au dreptul la alocaţie suplimentară care se obţine pe baza livretului de familie, multe familii aflate în dificultate nu beneficiază de acest drept pentru că nu-l cunosc, iar funcţionarii publici nu i-au informat, fiind ei înşişi în necunoştinţă de cauză.

Mulţi primari şi funcţionari din primărie nu cunosc faptul că persoanele fără venituri pentru care nu se poate acorda ajutorul social din lipsă de fonduri pot beneficia de alocaţie de solidaritate. Cetăţeni trebuie să fie informaţi în legătură cu demersurile care trebuiesc întocmite. Mai mult, aceştia nu cunosc faptul că şi copiii şcolari pot fi beneficiari ai alocaţiei de solidaritate sau de burse sociale.

La deficienţele de informare ale funcţionarilor şi lipsa de disponibilitate a acestora, uneori se adaugă şi superficialitate în îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

Acestea sunt câteva din cauzele care afectează realizarea drepturilor copiilor şi ale familiilor aflate în dificultate, la diferite forme de sprijin.
Exemplele de mai jos sunt semnificative:

Dosar nr. 505/2000
Obiect : *încălcarea drepturilor la protecţie specială a unui copil cu handicap*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Domnul G.V., domiciliat în municipiul Roman, judeţul Neamţ, ne relatează că are o situaţie familială dificilă, întrucât nu realizează un venit permanent şi are trei copii, dintre care doi au mari probleme de sănătate.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia prezentată ne-am adresat primarului municipiului Roman, solicitându-i să ne transmită o anchetă socială care să cuprindă şi informaţii cu privire la starea de sănătate a copiilor familiei G.

În urma anchetei sociale transmise de către primarul municipiului Roman, am considerat necesar să ne adresăm Comisiei pentru Protecţia Copilului Neamţ, solicitându-i să acorde familiei G. sprijinul şi consilierea de care are nevoie pentru a-şi obţine drepturile şi să ne informeze în legătură cu aceasta.

În acelaşi timp l-am informat pe petiţionar ce demersuri urmează să întreprindă în vederea obţinerii burselor de ajutor social pentru copiii care frecventează cursurile unei forme de învăţământ, evaluarea în vederea încadrării într-o categorie de persoană cu handicap pentru copii care au probleme de sănătate, identificarea unui loc de muncă, eventual acordarea unei alocaţii de solidaritate pentru copiii minori care au vârstă şcolară, pe perioada studiilor.

Soluţionare

Comisia pentru Protecţia Copilului Neamţ ne informează că nu este în măsură să satisfacă doleanţele familiei G. deoarece aceasta nu doreşte decât despăgubiri din partea persoanei care l-a accidentat pe unul dintre copii care este major.

Având în vedere faptul că din ancheta socială reiese faptul cu minorul G.C. are o stare de anemie avansată, dezvoltare înceată din cauza carenţei în alimentaţie şi s-a născut fără un rinichi, am revenit la Comisia pentru Protecţia Copilului Neamţ, solicitându-i să acorde familiei G. sprijinul necesar în vederea încadrării copilului G.C. într-o categorie de persoană cu handicap, în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

Deşi iniţial a abordat cazul cu superficialitate, ulterior Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului Neamţ a reacţionat prompt şi ne-a informat că v-a întreprinde demersurile necesare pentru ca minorul G.V. să poată fi examinat în

vederea încadrării într-o categorie de persoană cu handicap, precum şi că cei trei copii ai familiei G. vor primi un ajutor financiar în cuantum de 400.000 lei pentru o perioadă de 4 luni, în cadrul unui program de prevenire a abandonului.

Ulterior, Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului Neamţ ne-a comunicat că minorul G.V. a fost încadrat în gradul III de handicap şi va beneficia de toate drepturile conferite de O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

Astfel dosarul a fost soluţionat în favoarea copiilor pentru care s-a intervenit.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 46 din Constituţia României, art. 23 din Convenţia cu privire la Drepturile Copilului şi prevederile O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

În cursul anului şcolar 1999-2000 dreptul la bursă socială se stabilea de către instituţiile Ministerului Educaţiei Naţionale iar plata acesteia se efectua de către autorităţile locale.

Datorită faptului că multe autorităţi locale nu au fost în măsură să respecte drepturile copilului la bursă socială stabilită s-a revenit asupra acestui aspect iar în momentul de faţă plata se face de la bugetul Ministerului Educaţiei Naţionale.

Sunt însă situaţii când plata burselor restante nu s-a mai realizat, ca şi în cazul prezentat mai jos:

Dosar nr. 805/2000

Obiect: *încălcarea dreptului la plata bursei de ajutor social*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2098 din 02.06.2000, doamna R. M., domiciliată în comuna Andrieşeni, judeţul Iaşi, ne sesizează în legătură cu încălcarea dreptului fiului său, R. C la bursă de ajutor social.

Din afirmaţiile petiţionarei reiese faptul că fiul său, elev al Şcolii Andrieşeni, în vârstă de 11 ani, bolnav de epilepsie, nu a beneficiat de plata bursei sociale în perioada 01.01.1999 – 31.08.1999, deşi a solicitat sprijin în acest sens atât Inspectoratului Şcolar Judeţean Iaşi cât şi Primăriei comunei Andrieşeni.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de această situaţie, ne-am adresat Primăriei comunei Andrieşeni cu Recomandarea nr. 41/2000 privind plata bursei de ajutor social elevului R. C. pentru perioada 01.01.1999 – 31.08.1999. S-a recomandat să se asigure plata bursei sociale

pentru perioada susmenţionată în conformitate cu dispoziţiile art. 24 din Ordonanţa de urgenţă nr. 140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999 şi prevederile pct. 6 lit. a din Hotărârea nr. 558/1998 privind stabilirea criteriilor generale de acordare a burselor şi a altor forme de sprijin material pentru elevii, studenţii şi cursanţii din învăţământul de stat, cursuri de zi.

Soluţionare

Consiliul local al comunei Andrieşeni ne-a comunicat faptul că "recunoaşte dreptul la bursă de ajutor social a minorului R.C., dar în bugetul local din anii 1999 şi 2000 nu au fost prevăzute sume pentru protecţie socială".

Urmare acestui fapt nu s-a putut efectua plata bursei de ajutor social minorului R.C."

Având în vedere că respectivul consiliu local nu şi-a însuşit recomandarea emisă de instituţia Avocatul Poporului, am recomandat petiţionarei să se adreseze instanţei de judecată în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29/1990 a contenciosului administrativ.

De asemenea, în vederea depăşirii dificultăţilor financiare pe care le întâmpină pe ne-am adresat Direcţiei pentru protecţia copilului.

Dosarul este în lucru.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituţia României, art. 28 lit. b din Convenţia cu privire la drepturile copilului, art. 6 lit. a din Hotărârea nr. 558/1998 privind stabilirea criteriilor generale de acordare a burselor şi a altor forme de sprijin material pentru elevii, studenţii şi cursanţii din învăţământul de stat, cursuri de zi.

Un alt exemplu de superficialitate în soluţionarea unor cazuri luate în lucru de către Serviciul Public Specializat pentru Protecţia Copilului din judeţul Cluj este prezentat mai jos:

Dosar nr. 284/1999
Obiect: *încălcarea dreptului la protecţie a copiilor orfani*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna R. S., domiciliată în comuna Lunca – Bradului, str. Principala, bl. C 1, ap. 3, judeţul Mureş, ne sesizează faptul că deşi are un venit foarte mic nu primeşte ajutor social conform prevederilor Legii nr. 67/1995.

Petiţionara are în îngrijire şapte copii iar singurul venit lunar este de 260.000 lei, reprezentând alocaţia de stat pentru copii.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de conținutul cererii petiționarei, ne-am adresat primarului comunei Lunca –Bradului şi Comisiei pentru Protecția Copilului Mureş. Întrucât de la autoritățile susmenționate nu am primit nici un răspuns, ne-am adresat preşedintelui Consiliului Județean Mureş, care ne-a in format în legătură cu decesul petiționarei şi situația copiilor minori ai acesteia.

Astfel, față de trei dintre minorii R. s-a luat măsura plasamentului la sora lor mai mare, B. G., ceilalți doi rămânând să locuiască împreună cu frații lor majori R.F., R.I. şi R.P.

Din informațiile obținute de la directorul Direcției Județene pentru Protecția Drepturilor Copilului Mureş, cu prilejul deplasării noastre la această autoritate, rezultă că, în realitate, cei doi minori față de care nu s-a luat nici o măsură de protecție nu au locuit niciodată la frații lor majori, fiind de fapt dispăruți.

Referitor la această situație, ne-am adresat Comisiei pentru Protecția Copilului Mureş, cu Recomandarea nr. 21/2000 privind situația minorilor dispăruți de la domiciliu şi față de care nu s-a luat nici o măsură de protecție.

În interesul superior al copiilor, s-a recomandat să se înceapă demersurile de căutare a celor doi copii şi luarea măsurilor de protecție corespunzătoare.

Aceeaşi solicitare a fost adresată şi Inspectoratului de Poliție al județului Mureş.

Soluționare

Autoritățile sesizate ne-au comunicat faptul că cei doi copii au fost găsiți, față de unul dintre ei instituindu-se măsura de plasament la Centrul de Plasament Miercurea Nirajului. În ceea ce priveşte al doilea copil, acesta se afla la momentul respectiv la o stână de oi, în munții Călimani, urmând să se întoarcă în comuna Lunca – Bradului, la unul dintre frații lui majori.

Întrucât demersurile noastre au dus la soluționarea favorabilă a situației copiilor petiționarei, dosarul a fost închis.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 45 din Constituția României şi art. 3 din Convenția cu privire la Drepturile Copilului.

Implicarea superficială a autorităților în finalizarea corespunzătoare a cazurilor luate în lucru, neglijarea începerii demersurilor de căutare a copiilor dispăruți din instituții sau din familie sunt cauze care duc la creşterea cazurilor de copii ai străzii , a celor care vagabondează sau care cerşesc.

3.3.7. Încălcarea dreptului la locuință

Aşa cum arătam şi în Raportul pe anul 1999, petiționarii întâmpină mari dificultăți în realizarea dreptului la locuință din fondul locativ de stat în general şi la locuință socială în special.

Situația este generală şi nu s-a îmbunătățit nici în cursul anului 2000.

Dacă în cursul anului 1998 au fost lucrate 15 dosare, în anul 1999 au fost 52 iar în anul 2000 am intervenit în 88 de cazuri.

Din cele 88 de dosare au fost închise 26 din care doar 8 petiționari au primit din partea autorităților un spațiu de locuit. Un număr de 7 petiționari nu mai aveau dreptul la locuință din fondul de stat iar 18 dosare au fost închise după ce autoritățile au confirmat dreptul petiționarilor aceştia fiind incluşi pe listele de priorități. În prezent sunt în lucru 62 de dosare.

Autoritățile locale continuă să ne răspundă că nu au constituit fondul de locuințe sociale şi nu sunt speranțe ca acest lucru să sufere modificări prea curând.

De asemenea, multe autorități locale ne comunică faptul că nu au reuşit să întocmească liste de priorități nici pentru anul 1999.

Cazurile în care unul dintre petiționarii noştri primeşte o locuință din fondul de stat sau o locuință socială sunt rare.

Situația este dramatică şi în municipiul Bucureşti. Un caz mai deosebit este cel al greviştilor din fața Primăriei municipiului Bucureşti pentru care primarul general al capitalei a încercat o soluție globală, fără ca fiecare caz în parte să-şi găsească de fapt rezolvarea.

Dosar colectiv nr. 974/2000

Obiect cerere: *Realizarea dreptului la locuință socială*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Prin cererile înregistrate la instituția Avocatul Poporului cu nr. 2665 din 19.07.2000, nr. 3356 din 12.09.2000 şi nr. 3756 din 19.10.2000, doamna P.L împreună cu cei doi copii majori P.R.G. şi P.P.S, ne solicită sprijinul deoarece demersurile întreprinse pentru obținerea unei locuințe sociale au rămas fără rezultat.

Petiționarii ne relatează că, pentru obținerea unei locuințe sociale, s-au adresat în repetate rânduri atât primăriei de sector cât şi Primăriei Municipiului Bucureşti.

Doamna P.L. mai are doi copii minori şi, în prezent, locuiesc provizoriu în Căminul de nefamilişti din Bd. Energeticienilor, bl. M 2B, sector 3, municipiul Bucureşti, la intervenția domnului Traian Băsescu, Primarul General al Capitalei.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersurilor întreprinse, primarul sectorului 6 ne-a informat că, potrivit prevederilor Legii locuinţei nr. 114/1996, doamna P.L. nu mai are dreptul la locuinţă socială deoarece a înstrăinat o locuinţă împreună cu soţul său după data de 1 ianuarie 1990.

Pentru a veni în sprijinul celor doi copii minori ne-am adresat şi Direcţiei pentru Protecţia Copilului sector 6, care ne-a comunicat că familia P. a fost înscrisă în programul de "Prevenire a abandonului" conform căruia a primit un ajutor material lunar în lunile septembrie – decembrie 2000, precum şi faptul că aceasta asigură plata internatului pentru minorul P.C.V.

În ceea ce îi priveşte pe ceilalţi doi petiţionari, P.R.G. şi P.P.S. nu am primit un răspuns din partea primarului sectorului 6.

În prezent, cazul este în lucru.

Mai multe familii (16 dosare) care au fost cazate provizoriu în Căminul de nefamilişti din Bd. Energeticienilor, la intervenţia domnului Traian Băsescu, Primarul General al Capitalei, au solicitat sprijinul instituţiei noastre pentru obţinerea unei locuinţe sociale.

Aceştia s-au plâns şi de faptul că, pentru a locui în căminul respectiv, au fost anunţaţi că vor fi obligaţi să plătească o chirie în cuantum de 26.000 lei/zi pentru fiecare persoană, situaţia materială dificilă nepermiţându-le să achite această sumă.

Faţă de această situaţie, ne-am adresat primăriilor de sector, solicitând acestora să ne comunice dacă petiţionarii care ni s-au adresat au dreptul la o locuinţă socială, dacă s-au întocmit liste de priorităţi şi la ce poziţii au fost incluşi pe aceste liste. De asemenea ne-am deplasat în strada Energeticienilor pentru a obţine informaţii suplimentare de la petiţionari.

În urma investigaţiilor întreprinse am constatat următoarele:

- *O parte dintre petiţionari nu mai au dreptul la locuinţă din fondul locativ de stat;*
- *În unele sectoare, listele cu ordinea de prioritate în acordarea locuinţelor din fondul locativ de stat conform Legii nr. 114/1996 nu au fost definitivate şi acestea conţin solicitările petiţionarilor înregistrate încă în cursul anului 1999;*
- *Până în prezent nu este constituit la nivelul sectoarelor un fond de locuinţe sociale.*
- *Mulţi petiţionari au în familie copii minori sau persoane cu handicap. Pentru a veni în sprijinul acestora ne-am adresat autorităţilor competente.*

O altă categorie de petiţionari care solicită sprijinul pentru obţinerea unei locuinţe sociale sunt tinerii care au împlinit vârsta de 18 ani şi au fost instituţionalizaţi în diferite case de copii (15 dosare).

Deşi potrivit Legii nr. 114/1996 aceşti tineri au prioritate în obţinerea unei locuinţe sociale, practic aceştia nu au nici o şansă. Sunt extrem de rare cazurile când astfel de tineri obţin un spaţiu de locuit, fie şi impropriu.

Cele mai dramatice situaţii sunt ale tinerilor care au ca domiciliul stabil înscris pe buletinul de identitate adresa centrului de plasament în care au crescut. După împlinirea vârstei de 18 ani, dacă nu continuă şcolarizarea nu mai au dreptul să locuiască nici în centrul respectiv dar nici locuinţă nu li se repartizează cu toate că au prioritate. Nici loc de muncă nu pot obţine iar singura soluţie pe care o încearcă, în cele din urmă este migrarea în grupuri către capitală, trăind pe străzi, sau, temporar, sunt găzduiţi în centre ale unor ONG.

În aceste circumstanţe, fără familie, loc de muncă şi un spaţiu de locuit este greu să reziste să nu se lase antrenaţi de într-o activitate infracţională.

Ne sunt adresate plângeri de către astfel de tineri care au ajuns deja în penitenciare. Unii dintre ei, aflând că au fraţi adoptaţi în străinătate ne solicită sprijinul pentru a relua relaţiile cu aceştia. Alţii ne solicită să-i sprijinim pentru a se reintegra după ispăşirea pedepse neavând o familie pe care să se poată bizui.

Dosar nr. 303
Obiect: *realizarea dreptului la locuinţă socială*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1048 din 17.03.2000, domnul R. V., domiciliat în municipiul Bucureşti, str. Valea Călugărească, nr. 15, bl. Z 1, et. 4, ap. 27, sectorul 6, ne sesizează în legătură cu situaţia sa locativă.

Începând cu anul 1997, domnul R. V. s-a adresat atât Primăriei sectorului 6 cât şi Primăriei municipiului Bucureşti, solicitând repartizarea unei locuinţe, demersurile sale rămânând însă fără rezultat.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea soluţionării cererii, ne-am adresat Primarului sectorului 6 şi Primarului municipiului Bucureşti, solicitând să ne informeze asupra posibilităţii de repartizare a unei locuinţe sociale.

Soluţionare

Primarul sectorului 6 ne-a comunicat că situaţia petiţionarului a fost analizată anual, iar în prezent (mai 2000) acesta figurează pe lista de priorităţi la poziţia 20, cu 22 de puncte.

În data de 1 noiembrie 2000 am fost informaţi că petiţionarului i s-a repartizat o locuinţă socială.

Dosarul s-a încheiat în favoarea petiţionarului.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 43 din Legea locuinţei nr.114/1996 şi art. 25 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

3.3.8. Dificultăţi de integrare socială a tinerilor majori crescuţi în instituţii rezidenţiale

Mai mulţi tineri, crescuţi în case de copii până la vârsta de 18 ani, s-au prezentat în audienţă şi au depus plângeri cu privire la lipsa de sprijin din partea autorităţilor cărora s-au adresat.

Cei mai mulţi au fost abandonaţi de către părinţi încă de la naştere. Unii dintre aceştia aveau buletin de identitate eliberat pe adresa casei de copii unde au crescut iar alţii au înscrise adrese care nu există în realitate.

Câţiva dintre tinerii care ne-au cerut sprijinul au absolvit şcoli profesionale speciale dar nu au reuşit să se încadreze în muncă.

Încercările de a reveni în familiile care i-au abandonat în instituţii au eşuat dar nici solicitările de sprijin adresate autorităţilor nu au dus la rezultatul aşteptat.

Unele Organizaţii neguvernamentale, cum ar fi Salvaţi Copiii, au încercat să sensibilizeze autorităţile în dorinţa de a veni în sprijinul unui important număr de tineri care trăiesc în stradă.

La începutul anului 2000 organizaţia Salvaţi Copiii a solicitat implicarea următoarelor autorităţi pentru a rezolva situaţia extremă în care se află unii tineri: Ministerul Tineretului şi Sportului, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, Direcţia de Muncă şi Protecţie Socială a Municipiului Bucureşti şi Agenţia Naţională pentru Protecţia Drepturilor Copilului. În afara unei întâlniri cu consilierul ministrului tineretului care le-a comunicat că ministerul respectiv nu are în vedere această categorie de tineri, celelalte autorităţi nu au răspuns.

Cazurile prezentate mai jos arată cât de ineficient este sistemul actual de protecţie a copilului, reflectând în acelaşi timp lipsa de perspectivă pentru aceşti tineri protejaţi în instituţii până la vârsta de 18 ani şi extrem de marginalizaţi după atingerea majoratului.

Situaţia este mai dramatică în cazul tinerilor care au absolvit o formă de învăţământ special. În lipsa unor criterii precise, copiii intră cu uşurinţă în sistemul special de învăţământ care are un caracter extrem de închis, dar la absolvire nu se poate realiza aproape nimic pentru facilitarea integrării lor socio-profesionale.

Cu toate că, de mai multe ori, ne-am adresat Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap, solicitând informaţii în legătură cu existenţa unor programe pentru integrarea socială a tinerilor cu handicap în vederea soluţionării unor cereri, nu am primit răspuns.

Dosar nr. 906/2000
Obiect: *încălcarea dreptului la locuinţă socială a unui tânăr crescut în casa de copii care, potrivit Legii nr. 114/1996, are prioritate în obţinerea repartiţiei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

P.M s-a prezentat de mai multe ori în audienţă şi a adresat mai multe cereri solicitându-ne sprijinul deoarece toate încercările sale de a obţine o locuinţă şi un loc de muncă au rămas fără nici un rezultat.

Petiţionarul a crescut la casa de copii din oraşul Mediaş, str. Piscului, nr.8 având domiciliul stabil la această adresă. După împlinirea vârstei de 18 ani P.M. a fost nevoit să părăsească instituţia în care a crescut şi unde avea domiciliul legal. A depus la Consiliul local Mediaş cerere pentru atribuirea unui spaţiu locativ din fondul de stat dar aceasta nu a fost soluţionată.

Demersurile Avocatului Poporului

La întrebarea noastră dacă la nivel local există programe sau diferite forme de sprijin pentru tinerii proveniţi din centre de plasament, mai ales pentru cei care au buletin pe adresa acestora primarul ne-a răspuns că astfel de programe nu există.

Am revenit atât la primar cât şi la Comisia pentru Protecţia Copilului Sibiu, care nu ne-a răspuns, pentru a identifica în ce mod acest tânăr poate fi sprijinit pentru a facilita integrarea sa în viaţa socială.

Dosarul este în lucru.

Comentariu

Am cerut informaţii despre 8 tineri care au fost ocrotiţi în case de copii şi au fost şcolarizaţi în învăţământul special (din judeţul Mureş, Brăila şi Galaţi) şi care, în prezent trăiesc pe străzi în Bucureşti pentru a identifica autorităţile cărora ne putem adresa. De asemenea, am solicitat informaţii în legătură cu programe existente pentru integrarea socială şi profesională a majorilor crescuţi în case de copii precum şi numărul copiilor care au înscris în buletinele de identitate adresa centrelor de plasament.

Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului Mureş ne-a comunicat că, începând cu anul 1997, Primăria municipiului Tg. Mureş s-a preocupat de situaţia tinerilor orfani care au depăşit vârsta de 18 ani. S-au făcut eforturi pentru găsirea de locuri de muncă, tinerii fiind îndrumaţi la Bursa locurilor de muncă.

Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului, în colaborare cu diferite ONG, derulează proiecte ce vizează inserţia socio- profesională a acestor tineri.

În aceste demersuri s-a urmărit îndrumarea tinerilor către localităţile din care provin. Pentru a veni în sprijinul unui tânăr (Dosar nr. 907/2000) ne-am adresat primarului din comuna din care provenea acesta. Primarul comunei Vânători din judeţul Mureş ne-a confirmat spusele tânărului, în sensul că în comuna respectivă nu

are pe nimeni care să-i vină în ajutor. Bunicii acestuia au avut o casă pe care au vândut-o plecând definitiv din comuna Vânători iar din informațiile obținute de la poliție mama tânărului conviețuieşte în altă comună dar nu are posibilități pentru a veni în sprijinul fiului său pe care l-a abandonat de foarte multă vreme.

De asemenea, ni se comunică faptul că mulți tineri au refuzat ofertele de muncă sau nu au fost capabili să facă față exigențelor cerute la locurile de muncă. Unii din aceştia lucrează ocazional şi sunt cazați la Azilul de Noapte pe diferite perioade de timp.

Dacă autoritățile responsabile din județul Mureş ne comunică faptul că nu au cazuri de copii care să aibă buletine de identitate eliberate pe adresele caselor de copii în care au crescut, autoritățile din județul Brăila ne transmit că există 105 copii în această situație. Cum vor soluționa primarii din județul Brăila cererile celor 105 de tineri care, vor fi în imposibilitate să locuiască în centrele de plasament după împlinirea vârstei de 18 ani şi, având prioritate, vor veni să solicite locuințe?

În condițiile în care nu există prevederi legale specifice pentru a veni în sprijinul acestor tineri, iar autoritățile locale nu se consideră responsabile de soarta lor, se poate constata cu uşurință faptul că reintegrarea majorilor în familia proprie după vârsta de 18 ani aproape că nu mai este posibilă.

Subliniem încă o dată că soluția cea mai bună este evitarea separării copilului de familie şi concentrarea eforturilor de a sprijini familia să-şi crească copiii.

Dosar nr. 587/2000
Obiect: *dificultăți de integrare socială a unui tânăr crescut în casa de copii; lipsă de suport din partea autorităților*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1466 din 17.04.2000, tânărul D.F.O., în vârstă de 21 de ani, domiciliat în comuna Şuletea, județul Vaslui, ne sesizează în legătură cu situația dificilă în se află.

D. F. O. ne relatează faptul că Poliția municipiului Brad i-a eliberat buletin de identitate pe adresa susmențională cu toate că s-a născut în municipiul Petroşani, județul Hunedoara, fapt care poate fi confirmat prin certificatul de naştere. De asemenea, din afirmațiile petiționarului reiese faptul că până la vârsta de 18 ani a crescut la Casa de Copii Baia de Criş, jud. Hunedoara.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere că pentru a veni în sprijinul petiționarului era necesar să identificăm autoritățile la care putem interveni, ne-am adresat în data de 12.06.2000, Poliției municipiului Brad şi Primăriei comunei Şuletea, cu solicitarea de a ne comunica toate informațiile în legătură cu situația domnului D. F. O. şi cu datele de

identitate ale petiţionarului precum şi motivele care au dus la stabilirea domiciliului acestuia în comuna Şuletea.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituţia noastră, Poliţia municipiului Brad ne-a comunicat că domnul D.F.O. are, în prezent domiciliul în oraşul Simeria, str. Atelierului, nr. 100, judeţul Hunedoara.

Faţă de această situaţie, ne-am adresat Primăriei oraşului Simeria care ne-a adus la cunoştinţă faptul că domnul D. nu a fost depistat de organele de poliţie ca locuitor al acestui oraş, pe strada Atelierului ultimul imobil având numărul 77.

În prezent, cazul este în lucru.

Dosar nr. 308/2000
Obiect: *încălcarea dreptului la locuinţă din fondul locativ de stat*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Tânărul V.A., cu domiciliul (conform actelor de identitate) în oraşul Năvodari, judeţul Constanţa, ne solicită sprijinul pentru clarificarea situaţiei sale locative.

Petiţionarul ne relatează că în anul 1971, fiind abandonat de părinţi, a fost internat într-un leagăn de copii din oraşul Năvodari, unde a stat până în anul 1973 când a fost adoptat de familia V.. Ulterior, părinţii adoptivi s-au despărţit în fapt iar copilul a continuat să locuiască împreună cu mama sa în imobilul din Năvodari. În anul 1980 aceasta a decedat iar minorul a fost trimis la o casă de copii din acelaşi oraş.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat primarului oraşului Năvodari, solicitându-i să ne comunice care este situaţia locativă a petiţionarului.

Soluţionare

Din informaţiile obţinute de la primar, confirmate cu prilejul deplasării noastre la Primăria oraşului Năvodari, rezultă că, în urma decesului mamei adoptive şi în lipsa unui reprezentant legal, V.A. a pierdut beneficiul contractului de închiriere a apartamentului, al cărei titular fusese mama sa adoptivă.

Totodată, suntem informaţi că cererea lui V.A. de acordare a unei locuinţe sociale a fost luată în evidenţa primăriei, însă nu poate fi soluţionată din cauza lipsei spaţiilor locative disponibile din fondul de stat. Singura modalitate pentru repartizarea unei locuinţe sociale o reprezintă evacuările datorate neplăţii cotelor de întreţinere.

Cazul se află în lucru.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 43 alin. (1) din Constituția României şi art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Menționăm că în această situație s-au aflat mulți copii care au fost internați în instituții. Autoritatea tutelară nu şi-a exercitat atribuțiile, iar consecințele asupra copiilor sunt grave, uneori fiind ireparabile.

Sunt, însă, şi cazuri în care autoritatea tutelară îşi exercită corect îndatoririle.

3.3.9. Încălcarea dreptului la ajutor social

În Raportul de activitate pentru anul 1999 am arătat că Legea nr. 67/1995 privind acordarea ajutorului social nu se mai aplică de câțiva ani.

De regulă, primarii din comune au suspendat acordarea ajutorului social din lipsă de fonduri.

În acelaşi Raport apreciam că apariția Fondului național de solidaritate este prima măsură de ameliorare a situației, dar care nu este suficientă pentru a rezolva această problema. Din păcate, lipsa noastră de optimism s-a dovedit a fi îndreptățită.

Şi în anul 2000 ajutorul social nu s-a acordat din lipsă de fonduri, mai ales în comune, rareori primarul acordând în situații cu totul excepționale ajutoare de urgență.

Pornind de la faptul că mai multor petiționari le-a fost încălcat dreptul prevăzut de Legea nr. 67/1995, datorită lipsei de fonduri la nivel local, avocatul poporului a emis o recomandare următorilor primari:

- Primar oraş Băicoi, județul Prahova
- Primar comuna Măneşti, județul Prahova
- Primar comuna Băneasa, județul Galați
- Primar oraş Costeşti, județul Argeş
- Primar comuna Livezile, județul Bistrița – Năsăud
- Primar comuna Vâlcele, județul Covasna
- Primar comuna Sulița, județul Botoşani
- Primar comuna Grințieş, județul Neamț
- Primar comuna Ciurea, județul Iaşi
- Primar comuna Ulma, județul Suceava

Prin aceasta, avocatul poporului a recomandat primarilor să solicite completarea fondurilor destinate plății ajutorului social, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 118/1999 privind înființarea şi utilizarea Fondului național de solidaritate şi H.G. nr. 661/1999 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. 118/1999.

Întrucât primarii cărora li s-a făcut respectiva recomandare nu au răspuns şi luând în considerare şi faptul că în perioada iunie – iulie 2000 au avut loc alegerile locale, ne-am adresat şi secretarilor unităţilor administrative respective, având în vedere atribuţiile pe care aceştia le au, potrivit art. 53 din Legea nr. 69/1991 privind administraţia publică locală, republicată.

Singurul răspuns pe care l-am primit este din partea domnului Dumitru Leca, secretarul comunei Măneşti, care ne informează că au început demersurile pentru completarea fondurilor necesare acordării ajutorului social.

Mai mult, la cazurile concrete la care intervenim, primarii continuă să ne transmită că, din lipsă de fonduri, ajutorul social nu se poate acorda. Primarii respectivi nu au întreprins nici un demers astfel încât dreptul cetăţenilor la ajutor social să fie respectat şi pentru punerea în aplicare a recomandării avocatului poporului.

Dosar nr. 699/2000
Obiectul cererii: *încălcarea dreptului la ajutor social: mamă singură, fără venit care creşte un copil de 11 luni nerecunoscut de tată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna C.A., domiciliată în satul Costeleva de Sus, comuna Ulma, judeţul Suceava, ne sesizează cu privire la situaţia dificilă în care se află şi ne solicită intervenţia pentru a beneficia de o formă de sprijin financiar.

Petiţionara ne relatează că are un copil în vârstă de 11 luni, care nu a fost recunoscut de către tatăl său şi locuieşte, alături de sora sa şi copiii acesteia în casa mamei sale

Doamna C.A. s-a adresat Primăriei comunei Ulma, pentru acordarea unui ajutor financiar, dar demersurile sale au rămas fără rezultat.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru a veni în sprijinul petiţionarei, ne-am adresat primarului comunei Ulma, pentru a ne informa care sunt măsurile pe care le are în vedere pentru a veni în sprijinul petiţionarei, analizând posibilitatea de a-i acorda ajutor social, precum şi Comisiei pentru Protecţia Copilului Suceava, solicitându-i să-i acorde doamnei C.A. şi copilului său, sprijinul necesar pentru a depăşi dificultăţile cu care se confruntă şi a beneficia de drepturile prevăzute de lege.

Soluţionare

În luna iulie 2000, primarul comunei Ulma ne-a comunicat că petiţionara are întocmit dosar pentru ajutor social, însă, din cauza lipsei de fonduri, aceasta nu poate beneficia de dreptul său.

Ca urmare a răspunsului primit, avocatul poporului i-a recomandat primarului să solicite completarea fondurilor destinate plăţii ajutorului social, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 118/1999 privind înfiinţarea şi utilizarea Fondului naţional de solidaritate şi H.G. nr. 661/1999 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. 118/1999.

La numai câteva luni, în ianuarie 2001, primarul comunei Ulma revine asupra deciziei iniţiale, infirmând dreptul doamnei C.A. de a beneficia de ajutor social.

Comisia pentru Protecţia Copilului Suceava ne-a informat că, faţă de situaţia existentă, a hotărât menţinerea copilului în familia naturală şi includerea sa într-un program de sprijin financiar, pentru o perioadă de 3 luni.
Cazul a fost soluţionat în favoarea petiţionarei.

Comentariu

În acest caz s-au încălcat prevederile art. 43 din Constituţia României, prevederile Legii nr. 67/1995 privind ajutorul social, art. 25 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului

Deşi, ca urmare a intervenţiei noastre, petiţionarul beneficiază de un sprijin financiar, situaţia dificilă a acestuia nu este cu adevărat soluţionată. Forma de sprijin identificată de către Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului Suceava este temporară. Datorită acestui sprijin financiar acordat de către direcţia menţionată mai sus, petiţionara nu mai poate beneficia de prevederile Legii nr.67/1995.

Deocamdată legislaţia nu prevede măsuri active, sistematice de prevenire a abandonului.

3.3.10. Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare a atribuţiilor de autoritate tutelară

Sunt din ce în ce mai frecvente cazurile de încălcare a drepturilor petiţionarilor adulţi prin modul de exercitare a atribuţiilor de autoritate tutelară

Ni s-au adresat atât petiţionari care solicitau luarea unor măsuri de protecţie deoarece din cauza unor boli erau în imposibilitate de a se ocupa de rezolvarea unor probleme cât şi persoane care contestau necesitatea luării unor astfel de măsuri sau care contestau decizii ale primarilor de numire a unor curatori.

Cu prilejul investigaţiilor noastre am constatat că mulţi primari nu-şi exercită atribuţiile de autoritate tutelară, mai ales în cazul persoanelor adulte fie pentru că nu-şi cunosc atribuţiile, nu sunt la curent cu cazul respectiv, nu au experienţă şi informaţii suficiente în domeniu sau, nu-i preocupă problematica de autoritate tutelară.

Inexistenţa unei căi de atac ierarhice, precum şi ambiguitatea prevederilor legale care acordă competenţe de autoritate tutelară nu numai primarului ci şi

secretarului, precum şi Comisiei pentru protecţia copilului sunt dificultăţi creându-se şi posibilitatea pasării sarcinilor.

Inexistenţa coordonării şi a controlului exercitării atribuţiilor de autoritate tutelară, contribuie din plin la pasivitate şi la rezolvări formale a cazurilor.

Deşi se exercită la nivelul fiecărei autorităţi administrativ teritoriale atribuţiile de autoritate tutelară presupun existenţa unei unităţi conceptuale, soluţii compatibile la nivel naţional şi evitarea unor soluţii particulare, în dezacord cu interesul persoanelor ocrotite, copii sau adulţi.

După cum am mai arătat, unii primari şi funcţionari de autoritate tutelară ne-au informat că de 4-5 ani nu s-au mai primit nici un fel de recomandări sau instrucţiuni din partea Departamentului Administraţiei Publice.

Apariţia OUG nr. 107/1999 pentru modificarea şi completarea art. 43 din Legea administraţiei publice locale nr. 691991 nu a rezolvat nici problema coordonării şi nici a controlului exercitării atribuţiilor de **autoritate tutelară** exercitate de către **primar ca reprezentant al statului**

Mulţi primari nici nu cunosc modificările intervenite.

Au fost situaţii în care petiţionarii, persoane în vârstă şi bolnave, au decedat înainte ca plângerile lor care au avut ca obiect contestarea unor dispoziţii de curatelă a primarului, să fie soluţionate.

Din cazuistica noastră şi din investigaţiile realizate rezultă că primarii încep unele demersuri în calitate tutelară numai dacă sunt sesizaţi iar cazurile adulţilor sunt, în general, neglijate.

Cazurile prezentate mai jos sunt semnificative:

Dosar nr.1054/2000, sesizare din oficiu
Obiect: *neexercitarea atribuţiilor de autoritate tutelară în cazul unui adult incapabil care nu are acces la cota-parte din moştenirea ce i se cuvine*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Autosesizare

Avocatul Poporului şi-a exercitat atribuţiile din oficiu cu privire la necesitatea instituirii măsurii de protecţie pentru un bolnav cu diagnostic psihiatric internat într-un cămin spital după ce mama sa, care i-a asigurat îngrijirea în familie, a decedat.

În urma unei emisiuni transmise de către Radio România Actualităţi am fost informaţi în legătură cu situaţia lui A. R., în vârstă de 43 de ani, cu debilitate mintală, care a fost internat în Căminul – Spital SASCA, judeţul Suceava, de către domnul P., soţul mamei sale, domiciliat în municipiul Suceava.

Drepturile domnului A. R. au fost încălcate deoarece a fost internat de fostul soţ al mamei în acest cămin spital, iar după decesul acesteia nu a avut acces la cota-parte din moştenire care i se cuvenea, el fiind în imposibilitate să-şi apere interesele.

Demersurile Avocatului Poporului

Din informaţiile transmise de Primăria municipiului Suceava, reiese faptul că domnul A. R. datorită stării sale de sănătate (oligofrenie gr. III) şi a comportamentului agresiv nu mai poate fi îngrijit de către domnul P. care l-a internat în căminul spital Sasca. În ancheta socială, întocmită la internare de serviciul de autoritate tutelară, nu se face nici un fel de menţiune cu privire la reprezentantul legal al numitului AR. Mai mult primarul ne informează că nu ştie din ce cauză bolnavul respectiv nu a avut acces la cota-parte din moştenirea care i se cuvenea după decesul mamei.

În aceste condiţii, Avocatul Poporului a revenit cu Recomandarea nr. 39 adresată primarului, de a lua măsurile de protecţie necesare, având în vedere art. 146 din Codul familiei care prevede "în caz de nevoie şi până la rezolvarea cererii de punerii sub interdicţie, autoritatea tutelară va putea numi un curator pentru îngrijirea persoanei şi reprezentarea celui a cărui interdicţie a fost cerută, precum şi pentru administrarea bunurilor".

Cazul este în lucru.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 46 din Constituţia României şi 146 din Codul Familiei.

Sunt frecvente situaţiile în care unele familii (părinţi şi copii) se confruntă cu mari probleme de sănătate psihică care afectează discernământul iar primarii nu intervin pentru apărarea drepturilor acestora.

Lipsite de protecţia necesară, multe persoane cu deficienţe intelectuale grave rămân la discreţia infractorilor şi în pericol de a-şi pierde bunurile, inclusiv locuinţele.

Dosar nr. 921/2000
Obiect: *neexercitarea atribuţiilor de autoritate tutelară la o persoană cu diagnostic psihiatric ce afectează discerământul şi care are în grijă copii minor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna P.E., domiciliată în comuna Rodna, judeţul Bistriţa-Năsăud, ne sesizează faptul că îi este tulburată liniştea personală de către anumite persoane şi ne solicită să efectuăm cercetări în cazul său.

Petiţionara ne relatează faptul că este supravegheată, urmărită şi insultată de către anumite persoane care locuiesc la un vecin al acesteia, motiv pentru care s-a adresat cu mai multe plângeri atât Postului de Poliţie din comuna Rodna cât şi Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Bistriţa-Năsăud, dar fără nici un rezultat.

De asemenea, doamna P.E. ne solicită sprijinul pentru aducerea în ţară a soţului său, care, la începutul anului 2000, a plecat să lucreze în străinătate.

Pentru a veni în sprijinul petiţionarei, ne-am adresat primarului din comuna Rodna şi Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Bistriţa-Năsăud.

Întrucât nu am primit răspuns de la primar iar petiţionara ne-a sesizat cu o nouă plângere, solicitând sprijin pentru depăşirea dificultăţilor financiare cu care se confruntă, am revenit la această autoritate pentru a ne informa în legătură cu situaţia copiilor minori ai doamnei P.E. şi măsurile ce se pot lua pentru a ajuta această familie.

Inspectoratul de Poliţie al judeţului Bistriţa – Năsăud ne transmite că nu se confirmă afirmaţiile petiţionarei cu privire la faptul că este supravegheată, urmărită sau insultată de către anumite persoane. Totodată suntem informaţi că aceasta este bolnavă psihic şi a fost internată de mai multe ori în la Spitalul Judeţean Bistriţa – Năsăud – Secţia Neuropsihiatrie, ultima dată, stabilindu-i-se diagnosticul "schizofrenie paranoidă".

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

În cazul de mai sus, autoritatea tutelară ar fi trebuit să evalueze situaţia acestei familii cu atât mai mult cu cât nu este vorba numai de situaţia petiţionarei ci şi de copiii minori aflaţi în îngrijirea acesteia şi care ar putea fi în pericol.

Dosar nr. 403/2000

Obiectul cererii: *neexercitarea atribuţiilor de autoritate în cazul unei persoane incapabile şi a copiilor săi care în momentul de faţă sunt dispăruţi*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna T.P., domiciliată în comuna Popeşti Leordeni, judeţul Ilfov, ne solicită sprijinul deoarece imobilul în care a locuit a fost distrus de un incendiu, iar sprijinul solicitat autorităţilor a rămas fără rezultat.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca urmare demersurilor întreprinse, inclusiv deplasarea la Primăria comunei Popeşti Leordeni şi la domiciliul petiţionarei, am constatat faptul că aceasta nu mai locuieşte pe raza comunei Popeşti Leordeni, mutându-se fără forme legale în comuna Axintele, judeţul Ialomiţa, la domiciliul domnului B.M..

Soluţionare

Am fost informaţi că petiţionara are şapte copii, rezultaţi în urma mai multor relaţii de concubinaj, şi care sunt instituţionalizaţi în diferite centre de plasament.

Având în vedere faptul că doamna T.P. a ataşat la cerere un Certificat medical din care rezultă că suferă de o întârziere mintală uşoară şi tulburări de personalitate, precum şi informaţiile obţinute de la autorităţi, ne-am adresat şi Inspectoratului de Stat pentru Persoane cu Handicap, însă aceasta nu a răspuns solicitărilor noastre.

Deoarece Autoritatea Tutelară nu deţinea date privind numele copiilor şi nici centrele de plasament în care se află, ne-am adresat Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Ilfov, care ne-a informat că, datorită vieţii familiale dezorganizate şi concubinajului cu mai mulţi bărbaţi, doamna T.P. nu poate furniza detalii precise despre datele şi locurile de naştere ale copiilor săi şi nu îşi aminteşte numele celui de-al şaptelea copil.

Cazul este în lucru.

Comentariu

În acest caz, au fost încălcate prevederile art. 43 din Constituţie şi art. 25 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

Dacă autoritatea tutelară intervenea la timp cu măsuri de protecţie corespunzătoare putea să evite atât dispariţia copiilor cât şi distrugerea bunurilor.

În momentul de faţă cele două autorităţi care ar fi trebuit să fie în măsură să ne ofere date despre copii Primarul (fie în calitate de autoritate tutelară fie în calitate de ofiţer de stare civilă) şi poliţia nu sunt în măsură să ne transmită nici un fel de informaţii despre şapte copii.

Uneori neexercitarea atribuţiilor de autoritate tutelară are consecinţe greu de reparat.

Un astfel de caz este cel de mai jos.

Dosar nr. 512/2000
Obiect: *încălcarea dreptului la protecţie potrivit Codului familiei; comportament abuziv al funcţionarilor; acordarea drepturilor legale cuvenite persoanelor cu handicap*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Doamna B.V., domiciliată în municipiul Galaţi, judeţul Galaţi, ne solicită intervenţia pentru a beneficia de ajutorul special lunar la care sunt îndreptăţite, potrivit legii, persoanele cu handicap, precum şi pentru a-şi recupera bunurile despre care susţine că nu ştie unde au fost depozitate în urma evacuării sale din imobilul de la adresa din str. Mazepa, bl. Salcia 2, ap. 93.

Demersurile Avocatului Poporului

Deoarece informaţiile erau incomplete, ne-am adresat Inspectoratului de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Galaţi precum şi Primăriei Municipiului Galaţi.

Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap ne informează că B.V. se află în evidenţa I.S.T.P.H. Galaţi cu dosarul nr. 2209, fiind asimilabilă gradului doi de handicap.

Fiind pensionată pe caz de boală, B.V. nu poate beneficia şi de ajutor special.

Primăria Municipiului Galaţi ne informează că Asociaţia de locatari la care este arondat bl. Salcia 2 a solicitat Primăriei "luarea de măsuri urgente ***împotriva*** *locatarei B.V. care punea în pericol întregul bloc" şi că, de asemenea, "în urma deplasărilor efectuate pe teren de către salariaţii Serv. Administrare fond locativ, au fost luate declaraţii în care toţi locatarii reclamau starea jalnică a apartamentului" precum şi faptul că au sesizat acest aspect prin petiţii adresate Primăriei Municipiului Galaţi, dar "nu s-au luat măsuri* ***împotriva*** *numitei B.V."*

Ne înştiinţează, de asemenea că d-na B.V. a fost internată în Căminul Spital Găneşti din data de 23.02.1998 până la data de 16.03.1998, când a fost transferată la secţia de boli infecţioase timp de 4 zile, şi a revenit la data de 20.03.1998 până la data de 08.09.1998, când a fost externată de către sora sa, precum şi că în prezent fostul apartament al d-nei B.V. pe care aceasta îl deţinea în temeiul unui contract de închiriere încheiat cu Primăria, a fost repartizat unei alte persoane care între timp l-a şi cumpărat, devenind proprietate personală.

În prezent B.V. se află în situaţia de a nu avea o locuinţă în condiţiile în care este şi bolnavă de epilepsie. .

Dosarul este în lucru.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 46 din Constituţia României, prevederile Codului familiei privind măsurile de protecţie instituite în cazul unei persoane incapabile, art. 25 pct. (1) din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

Este îngrijorător faptul că, deşi se menţionează că petiţionara este bolnavă psihic, este considerată mai degrabă infractor "împotriva" căreia trebuie luate sancţiuni tocmai de către cei care, potrivit prevederilor Codului familiei, sunt chemate să protejeze astfel de persoane. Cu toate că măsurile de protecţie trebuie luate în interesul persoanei şi nu împotriva acesteia, în final petiţionarei noastre i s-a luat apartamentul.

Au fost mediatizate şi alte cazuri când locuinţele persoanelor asistate au fost luate, cu concursul funcţionarilor de la primărie, de către angajaţii instituţiilor de protecţie.

Dacă primarul ar fi desemnat un reprezentant legal care să se ocupe de drepturile şi de interesele petiţionarei, aceasta nu ar fi rămas fără locuinţă. Astfel de situaţii, din păcate, nu sunt singulare.

Uneori, copiii care au rămas orfani şi au fost plasaţi în instituţii nu s-au mai putut întoarce in apartamentul în care au locuit cu chirie împreună cu părinţii deoarece, în lipsa unui reprezentant legal care să se ocupe de drepturile copiilor, primăria a repartizat apartamentul altor beneficiari (Dosar nr. 308/2000)

Sunt, însă, şi cazuri când autoritatea tutelară examinează cu grijă fiecare caz în parte şi ia măsuri în interesul persoanei ocrotite (copii sau adulţi).

În acest mod a fost soluţionată şi situaţia locativă a trei minori a căror mamă, titulară a unui contract de închiriere, a decedat. Minorele au fost internate într-un centru de plasament, iar primarul oraşului Petrila a dispus numirea unui curator (rudă cu minorele, dar aflat în afara conflictului iscat între rude pe marginea locuinţei) care să le reprezinte la încheierea contractului de închiriere (Dosar. nr. 279/2000).

Din cazuistica noastră şi din investigaţiile realizate putem trage concluzia că activitatea de autoritate tutelară se desfăşoară în general în virtutea inerţiei.

Foarte rar, cazurile luate în lucru au parte de o analiză aprofundată.

Rare sunt şi cazurile când autoritatea tutelară este dispusă să revină asupra propriilor dispoziţii.

Un astfel de caz este cel prezentat mai jos.

Dosar nr. 893/1999
Obiect : *contestă dispoziţia de curatelă emisă de primarul sectorului 1*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Petiţionarul E.M cu domiciliul în municipiul Bucureşti sector 1, ne solicită sprijinul deoarece consideră că primarul sectorului 1 nu a luat în considerare faptul că este în conflict de interese cu soţia sa numită curator al său prin Dispoziţia nr.64/16.02.1999.

Petiţionarul, pensionar de invaliditate, pretinde că locuieşte la mama sa în comuna Ghioroiu judeţul Vâlcea care îl întreţine din pensia foarte mică pe care o primeşte aceasta.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat primarului din sectorul 1 prezentând susţinerile petiţionarului şi solicitând toate informaţiile referitoare la caz.

Soluţionare

Informaţiile transmise de primărie (16 pagini) cuprind şi Dispoziţia nr. 1241/4.08/1999 prin care Primarul General a respins ca neîntemeiată contestaţia formulată de E.M. împotriva Dispoziţiei nr. 64/16.02.1999 a primarului sector 1 care se menţine.

Totuşi, ca urmare a intervenţiei noastre, autoritatea tutelară sector 1 solicită informaţii primarului din comuna Ghioroiu. În paralel şi Avocatul Poporului se adresează acestei autorităţi care confirmă susţinerile petiţionarului.

Având la dispoziţie date suplimentare autoritatea tutelară a sectorului 1 revine asupra Dispoziţiei nr. 64/16.02.2000 şi emite Dispoziţia nr. 85/9.02.2000 prin care o desemnează pe mama petiţionarului drept cuator al acestuia.

Cazul a fost închis în favoarea petiţionarului.

Comentariu

Doar cetăţenii capitalei nemulţumiţi de deciziile pe care le iau primarii de sector în calitate de autoritate tutelară pot utiliza calea de atac ierarhică prevăzută de prevederile Codului familiei.

Cu toate acestea, din păcate nici primarul general al municipiului Bucureşti nu coordonează activitatea de autoritate tutelară nici în domeniul protecţiei copilului şi nici a protecţiei persoanelor adulte care necesită protecţie potrivit prevederilor Codului familiei.

Deşi sunt multe persoane nemulţumite de modul în care autoritatea tutelară de sector îşi exercită atribuţiile în domeniul protecţiei copilului totuşi contestaţiile acestora nu ajung la primarul general ci se plimbă de la primar la comisia pentru protecţia copilului fără ca pe fond aceste nemulţumiri să fie soluţionate corect.

3.3.11. Dificultăţi în realizarea dreptului persoanelor vărstice la asistenţă socială

În Raportul de activitate pe anul 1999 am prezentat câteva din dificultăţile cu care se confruntă persoanele vârstnice. În lipsa unei legislaţii specifice care să vină în sprijinul acestora, de regulă ne adresam primarilor, încercând să-i sensibilizăm cu problemele vârstnicilor şi să-i determinăm să identifice mijloacele prin care comunitatea ar putea veni în sprijinul acestora.

În anul 2000, din punct de vedere al legislaţiei situaţia s-a modificat considerabil:

- În luna martie a anului 2000 a apărut Legea nr. 17 privind asistenţa socială a persoanelor vârstnice;
- În aceeaşi perioadă a apărut şi Legea nr. 16 privind organizarea şi Funcţionarea Consiliului Naţional al Persoanelor Vârstnice modificată prin OUG nr. 184 din noiembrie 2000
- În luna octombrie 2000 a apărut H.G.nr.886 pentru aprobarea Grilei naţionale de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice.

Practic însă, asistenţa persoanelor vârstnice, potrivit prevederilor Legii nr. 16/2000, nu s-a îmbunătăţit. În multe locuri aceasta nu se acordă de loc.

Dosar nr. 844/2000

Obiect : *refuzul acordării de asistenţă socială unei persoane vârstnice*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura, sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori copilului a femeii şi a familiei*

Solicitarea petentului

Prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 2519 din 10.07.2000, doamna B. E, cu domiciliul în municipiului Orăştie, str. Pricazului, bl. 36, sc. 1, et.4, judeţul Hunedoara, ne-a sesizat în legătură cu situaţia dificilă în care se află.

Demersurile Avocatului Poporului

Deoarece relatările petiţionarei prezintă particularităţi deosebite am solicitat primarului municipiului Orăştie informaţii în legătură cu starea de sănătate actuală a petiţionarei şi a fiului acesteia, situaţia veniturilor pe care le realizează precum şi situaţia locativă a doamnei B. E.

Din cuprinsul anchetei sociale pe care Primăria municipiului Orăştie ne-a transmis-o în data de 5.10.2000 a reieşit situaţia dificilă a petiţionarei: este încadrată în gradul III de invaliditate, fiind bolnavă psihic, nu se înţelege cu fiul său şi în afară de pensie, nu realizează de alte venituri.

Faţă de această situaţie, am revenit cu o adresă către Primăria municipiului Orăştie solicitându-i să analizeze posibilitatea aprobării dreptului la asistenţă socială, îndeosebi posibilitatea de îngrijire temporară sau permanentă, potrivit Legii nr. 17/2000 privind asistenţa socială a persoanelor vârstnice.

Contrar informaţiilor transmise de către aceeaşi autoritate prin adresa anterioară, Primăria municipiului Orăştie ne-a comunicat, de această dată, faptul că petiţionara este ajutată de către fiul său, având cele necesare unui trai decent.

Având în vedere neconcordanţa acestor adrese, ne vom adresa Primăriei municipiului Orăştie, cu solicitarea de a asigura asistenţa socială prevăzută în Legea nr. 17/2000.

În prezent, cazul este în lucru.

Comentariu

S-au încălcat prevederile art. 46 din Constituţia României şi prevederile Legii nr. 17/2000 privind asistenţa socială a persoanelor vârstnice

Cu toate că de la apariţia Legii nr. 17/2000 a trecut aproape un an, nici una din autorităţile solicitate nu a acordat dreptul la asistenţă socială.

Serviciile comunitare nu au fost create încă. Autorităţile au redus însă activitatea complexă prevăzută de Legea nr.17 la asistenţa la domiciliu, încercând să justifice imposibilitatea acordării acesteia. Până în luna noiembrie motivul neacordării drepturilor era motivat de inexistenţa grilei de evaluare (apărută abia în octombrie 2000) iar după apariţia acesteia, de lipsa fondurilor.

Din păcate, mulți primari află de existența acestei legi abia la solicitările noastre. De aceea este puțin probabil că în viitorul apropiat serviciile comunitare vor fi create. Ritmul de punere în aplicare a legislației sociale de către autoritățile locale este foarte lent dacă avem în vedere faptul că încă din anul 1997 autoritățile locale trebuiau să creeze servicii de specialitate locale pentru protecția copilului dar pe care nu le-au creat nici până acum.

Solicităm în continuare autorităților să acorde drepturile prevăzute de lege persoanelor vârstnice mai ales acelora care au nevoie şi de consiliere juridică. Din experiența de până acum am constatat că, în lipsa unei consilieri adecvate, multe persoane, din cauza dificultăților materiale şi-au pierdut locuințele încheind diferite acte juridice în necunoştință de cauză.

De asemenea, mulți petiționari vârstnici fără venituri şi fără să ne cunoască atribuțiile, ne solicită să-i reprezentăm în justiție. În aceste situații ne adresăm autorităților locale care, potrivit legii pot solicita acordarea în favoarea acestora asistență juridică gratuită.

3.4. Probleme privind ordinea publică, serviciile militare, speciale, penitenciare; protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului

3.4.1. Probleme privind ordine publică

Consideraţii generale

Rolul poliţiei într-o societate democratică este vital, dacă se doreşte continuarea afirmării principiului supremaţiei legii, şi dacă se urmăreşte protecţia drepturilor omului şi garantarea exercitării acestora de către toţi cetăţenii.

Protecţia juridică a drepturilor omului este esenţială în virtutea tensiunii care se manifestă uneori, între respectarea acestor drepturi şi exigenţele impuse de menţinerea ordinii.

Drepturile omului sunt protejate de lege, în timp ce poliţia, ca instituţie însărcinată cu menţinerea ordinii, este aceea căreia îi revine îndatorirea de a impune respectarea legilor care protejează drepturile omului, şi de a le respecta ea însăşi. Poliţia nu are, în mod evident, dreptul de a încălca aceste legi în momentul în care impune respectarea altora.

Cu toate acestea, încălcări de acest fel se înregistrează destul de frecvent, ceea ce nu are ca efect scăderea gradului de delicvenţă, ci dimpotrivă, sporirea lui.

Este adevărat că drepturile omului nu se pot exercita în absenţa ordinii publice şi că de eficienţa poliţiei depinde existenţa unui nivel tolerabil al delicvenţei şi intensitatea redusă a tulburărilor şi tensiunilor sociale. Nu se poate considera însă că există ordine publică dacă aceasta este menţinută în condiţiile încălcării legii şi a drepturilor omului. Mai mult decât atât, o "ordine" asigurată prin abuz de putere nu este altceva decât o formă de dezordine absolută, de negare completă a noţiunii însăşi de aplicare a legii.

În acest context, Avocatul Poporului intervine atunci când constată încălcări ale drepturilor omului de către cadrele de poliţie, prin acte sau fapte administrative ilegale şi emite recomandări prin care aceştia să-şi îndrepte actul administrativ sau să fie sancţionaţi, pe cale administrativă, pentru comportamentul inadecvat şi abuziv.

În acest capitol încercăm să prezentăm câteva cazuri mai importante, care au fost soluţionate de Avocatul Poporului, privind abuzurile comise de cadre ale poliţiei.

În acest sens considerăm că este important ca analizele cazurilor individuale semnificative să facă obiectul unor rapoarte speciale care să fie aduse la cunoştinţa autorităţilor publice în drept, inclusiv Ministerului de Interne. De asemenea, această prezentare a unor cazurilor de abuzuri ale poliţiei va duce, în cele din urmă, la autocontrolul comportamentului din partea autorităţilor poliţieneşti sau al cadrelor care fac parte din poliţie.

3.4.1.1. Cercetare abuzivă şi tratamente inumane

Dosar nr. 428/2000
***Obiect**: Abuzuri ale poliţiştilor*
***Titular:** Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Prin cererile înregistrate în cursul anului 2000 la instituţia Avocatul Poporului, domnii H.E., P.E.B. şi H.H., membrii ai organizaţiei "Amnesty International", ne-au sesizat cu privire la presupusele abuzuri şi rele tratamente comise de lucrători de poliţie din cadrul Secţiei de Poliţie nr. 14 din municipiul Bucureşti asupra domnului D.I. Cu privire la acest caz, organizaţia Amnesty International ne-a comunicat că a fost sesizat şi domnul G.V., membru al Comisiei Europene.

Conform afirmaţiilor petiţionarilor, în data de 3 februarie 1997 domnul D.I. a fost condus la Secţia de poliţie nr. 14 din municipiul Bucureşti şi reţinut până în data de 5 februarie 1997. După această deţinere domnul D.I. a fost internat la Spitalul de urgenţă datorită fracturii maxilarului şi hematoamelor de pe piept, care au necesitat peste 50 de zile de îngrijiri medicale. Se presupune că rănile au fost căpătate în urma bătăilor primite cât a fost deţinut la Secţia de poliţie nr. 14 din municipiul Bucureşti.

Totodată, domnii H.E. şi P.E.B. susţineau că domnul D.I. a fost ţinut în curtea secţiei de poliţie susmenţionate împreună cu câinii folosiţi în acţiunile poliţiei.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat autorităţilor susmenţionate pentru a afla informaţii despre cazul respectiv.

Secţia Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie ne-a comunicat că respectivul caz a făcut obiectul cercetărilor în dosarul nr. 293/P/1997 al Parchetului militar de pe lângă Curtea Militară de Apel Bucureşti.

Apelând la această instituţie pentru a ni se comunica soluţia dispusă în cazul domnului D.I., Parchetul militar de pe lângă Curtea Militară de Apel ne-a informat că, prin rezoluţia nr. 293/P/1997 din 1.03.2000, s-a dispus neînceperea urmăririi penale faţă de colonelul P.F. pentru săvârşirea infracţiunilor prevăzute de art. 181 (vătămare corporală), 189 (lipsire de libertate în mod ilegal) şi 266 (arestare nelegală şi cercetare abuzivă) din Codul penal. Soluţia respectivă a fost infirmată prin rezoluţia nr. 779/1997 din 20.09.2000 a Secţiei Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, prin care s-a constatat că actele premergătoare efectuate în cauză sunt incomplete şi neconvingătoare, dispunându-se totodată reluarea verificărilor şi completarea cercetării penale.

Soluționare

După readministrarea mijloacelor de probă şi administrarea altora noi în completarea acestora, Parchetul militar de pe lângă Curtea Militară de Apel ne-a transmis că soluția dispusă în cauza respectivă - neînceperea urmăririi penale - a fost menținută, întrucât din examinarea materialului probator administrat în cauză reiese nevinovăția lucrătorilor de poliție reclamați.

Dosarul a fost clasat definitiv.

Dosar nr. 1263/2000

Obiect: *Martori bătuți de un polițist*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului.*

Autosesizare

Maiorul O.P., ofițer în cadrul Biroului Ordine Publică din IJP Covasna, a convocat la sediul Poliției doi martori, pe care i-a bătut pentru a obține o mărturie favorabilă într-un caz în care era cercetată o rudă de-a sa. Deşi şeful postului local de poliție i-a solicitat lui mr. O.P. să nu se implice în cazul respectiv, acesta a nesocotit ordinul superiorului său.

Demersurile Avocatului Poporului

Ca urmare a acestui fapt, ne-am adresat inspectorului şef al IPJ Covasna, din partea căruia am solicitat informații în legătură cu acest caz.

Inspectorul şef al IPJ Covasna ne-a comunicat că în ziua de 8.10.2000 maiorul O.P. a aplicat câteva lovituri uşoare unor persoane cercetate de un alt cadru de poliție, într-o cauză în care socrul ofițerului reclamase distrugerea unor culturi.

Soluționare

Pentru cele de mai sus şi pentru alte abateri, conducerea inspectoratului a dispus trimiterea ofițerului în fața Consiliului de judecată, care a hotărât îndepărtarea acestuia din rândul cadrelor de poliție. Conducerea inspectoratului şi-a însuşit această decizie, ofițerul fiind trecut în rezervă cu data de 8.12.2000.

Ținând cont că, în urma sesizării noastre, IPJ Covasna a luat măsurile legale care se impuneau, respectiv trecerea în rezervă a ofițerul de poliție, acest dosar a fost închis, fiind soluționat favorabil.

Dosar nr. 66/2000

Obiect: *Cercetare abuzivă*

Titular*: Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Petenţii D.C. şi P.F. au susţinut că, în noaptea de 13-14.01.2000, fiind suspectaţi de comiterea unui furt, au fost reţinuţi fără întocmirea formelor legale la sediul Poliţiei orăşeneşti şi supuşi, în opinia lor, unor cercetări abuzive instrumentate de comandantul Poliţiei, care, conform afirmaţiilor publicate în cotidian, se afla în stare de ebrietate.

Demersurile Avocatului Poporului

Având în vedere informaţiile primite, am solicitat date referitoare la cazul semnalat, cât şi informaţii privind măsurile legale care se impun a fi luate, Parchetului de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti, precum şi Inspectoratului de Poliţie al judeţului.

Soluţionare

Din răspunsul I.P.J. a reieşit că s-au efectuat cercetări în urma cărora poliţistul a fost destituit pentru deficienţe în activitatea profesională.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 1191/1999

Obiect: *Violenţe ale unui lucrător de poliţie*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul M.R. ne sesizează asupra faptului că, fiind reţinut mai mult de cinci ore la sediul Poliţiei, a fost bătut cu picioarele, coatele şi bastonul de cauciuc de un căpitan.

Demersurile Avocatului Poporului

Din informaţiile obţinute de la organele Ministerului de Interne (Inspectoratul de Poliţie al judeţului şi Poliţia municipiului), cărora ne-am adresat, reieşea că respectivul căpitan a fost cercetat pentru comiterea infracţiunii de purtare abuzivă, în care parte vătămată a fost M.R. A fost sesizat Parchetul Militar, fiind întocmit dosarul penal nr. 569/P/1999. De asemenea, a rezultat că, prin ordonanţă, parchetul militar a dispus scoaterea de sub urmărire penală a căpitanului H.N. întrucât fapta nu realiza gradul de pericol social al unei infracţiuni. S-a dispus totodată sancţionarea administrativă a ofiţerului cu amendă în valoare de 1.000.000 lei.

Soluţionare

Din adresa Parchetului a reieşit că urmărirea penală a căpitanului respectiv se face de către Parchetul Militar, sub aspectul săvârşirii infracţiunilor de arestare nelegală şi cercetare abuzivă (art.266 Cod penal). De asemenea, prin adresa Parchetului Militar erau confirmate datele prezentate mai sus, precizându-se că respectivul parchet s-a sesizat cu promptitudine, din oficiu, pe baza unei ştiri difuzate în mas-media. Totodată rezulta că, în urma cercetărilor efectuate, ţinându-se cont de circumstanţele în care s-au petrecut faptele, atitudinea necooperantă a părţii vătămate, starea de stress a ofiţerului direct implicat în cercetările ce priveau

depistarea criminalului pedofil, s-a constat că fapta nu realiza gradul de pericol social al unei infracţiuni. Avându-se în vedere şi persoana ofiţerului, profilul său profesional şi disciplinar, s-a considerat suficientă, pentru îndreptarea acestuia, aplicarea unei sancţiuni administrative şi, prin urmare, în baza art.249 cu referire la art.11, lit. b şi art.10, lit. b¹ C.p.p., cu referire la art. 18¹ şi 91 C.p., s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 947/2000
Obiect: *Abuzul în serviciu al unui poliţist*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

T.M., fiica unei familii rrome dintr-un sat din Judeţul Iaşi, a fost violată de către un tânăr român. Familia s-a plâns la postul de poliţie din localitate, iar poliţistul a decis să medieze împăcarea părţilor. S-a convenit, verbal, în prezenţa poliţistului, ca violatorul să plătească o despăgubire de 15 milioane lei. Cert rămâne faptul că violatorul a dispărut, iar poliţistul, cu sau fără voia sa, l-a ajutat să scape de responsabilitate.

Demersurile Avocatului Poporului

Avocatul poporului s-a adresat inspectorului şef al Inspectoratului judeţean de poliţie, solicitându-i intervenţia.

Soluţionare

În răspunsul său Inspectoratului judeţean de poliţie a comunicat că din dosar rezultă că părţile s-au împăcat, prin retragerea plângerii. În consecinţă, i s-au indicat petiţionarului temeiurile legale potrivit cărora, în cazul în care doreşte, se poate adresa instanţei de judecată.

Comentariu

Se cunoaşte faptul că, în cultura rromilor, înţelegerile verbale au caracter de lege, ceea ce, probabil, a ştiut şi poliţistul, din moment ce a acceptat doar înţelegerea verbală a părţilor, fără să se întocmească un proces verbal în care să se precizeze termenul, sau termenele, în ce condiţii şi în prezenţa cui se face plata, etc.

Dosar nr. 1200/2000
Obiect: *nerespectarea condiţiilor de validitate la încheierea unui contract de vânzare-cumpărare cu clauză de întreţinere; manopere dolosive exercitate de cumpărător, debitor al obligaţiei de întreţinere; lezarea integrităţii fizice şi psihice.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Doamna B.O., în vârstă de 71 de ani, bolnavă de cataractă, domiciliată în municipiul Bucureşti, ne-a sesizat asupra situaţiei dificile cu care se confruntă.

Petenta susţinea că, prin manopere dolosive, serg. maj. E. G. C. din cadrul Secţiei 1 Poliţie a determinat-o să încheie un contract de vânzare-cumpărare cu clauză de întreţinere, prin care a înstrăinat imobilul care era proprietatea sa, precum şi alte bunuri, preţul de 100.000.000 lei stipulat în contract nefiind achitat de cumpărător.

Din examinarea copiei de pe contractul transmis instituţiei noastre rezulta că acesta nu îndeplinea condiţiile de validitate, lipsind semnătura cumpărătorului, în speţă a domnului E. G. C., a notarului şi, de asemenea nu era datat.

În continuare, doamna B. O îşi exprima îngrijorarea şi temerea faţă de comportamentul violent şi presiunile de natură fizică şi psihică pe care debitorul obligaţiei de întreţinere, E.G C., locuind în comun, le exercită asupra ei.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea soluţionării cererii ne-am adresat Secţiei 1 Poliţie a municipiului Bucureşti şi Direcţiei Generale de Poliţie a municipiului Bucureşti.

Direcţia Generală de Poliţie a municipiului Bucureşti ne-a comunicat că, în urma verificărilor efectuate, s-a stabilit că preţul tranzacţiei de 100.000.000 lei, stipulat în contractul de vânzare-cumpărare, nu a fost achitat petiţionarei, fapt recunoscut de serg. maj. E G. C. şi confirmat de tatăl acestuia.

În raportul solicitat, subofiţerul a arătat că suma de bani a fost trecută în contract doar ca "măsură de protecţie".

Soluţionare

Secţia 1 Poliţie ne-a transmis că a intervenit pentru soluţionarea cazului expus, subofiţerul E G C fiind determinat să părăsească locuinţa petentei, mutându-se la o altă adresă.

Totodată, ni s-a precizat că subofiţerul şi tatăl său, care s-a ocupat efectiv de încheierea contractului de vânzare-cumpărare cu clauză de întreţinere, au fost de acord cu desfacerea acestui act juridic.

Dosarul a fost soluţionat favorabil. Demnă de reţinut este promptitudinea reacţiei avută de Direcţia Generală de Poliţie a municipiului Bucureşti şi Secţia 1 Poliţie în cazul expus.

Comentariu

Din prezentarea cazurilor mai sus expuse se desprinde concluzia că, în timpul anchetelor penale sau în timpul misiunilor, sunt situaţii când ofiţerii şi subofiţerii de poliţie recurg la violenţă pentru obţinerea unor informaţii necesare anchetei. În cele mai multe cazuri, violenţele nu pot fi dovedite, deoarece respectiva victimă este singură în timpul interogatoriilor, în momentul efectuării actelor premergătoare, când persoanelor respective încă nu li s-a asigurat prezenţa apărătorului.

În plus, se constată o "îngăduință" a organelor chemate să investigheze şi să ia măsuri vizavi de acest gen de comportament al ofițerilor de poliție, mai ales atunci când victime ale agresiunii acestora sunt persoane a căror moralitate este pusă sub semnul întrebării, cu toate că potrivit art. 16 din Constituție prevede că cetățenii sunt egali în fața legii şi a autorităților publice, fără privilegii şi fără discriminări. Această "clemență" poate fi explicată, probabil, şi prin faptul că, atunci când sunt anchetați ofițeri de poliție, atribuții în cadrul urmării penale revin unor instanțe şi parchete militare, în componența cărora intră magistrați care, la rândul lor sunt ofițeri.

Plecând de la prevederile art. 5 din **Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale**, prin care se garantează dreptul la libertate şi la siguranță, şi ale **Convenției europene pentru prevenirea torturii şi tratamentelor inumane sau degradante** se impune modificarea legislației penale şi procesual penale interne.

În cazurile prezentate mai sus, s-au constatat mai multe încălcări ale normelor juridice internaționale:

- încălcări ale articolelor 3, 5, 7, 9 şi 11 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;
- încălcări ale articolelor 1, 3, 4 şi 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi libertăților fundamentale, amendată prin Protocolul nr. 11;
- încălcări ale articolelor 22 şi 23 din Constituția României.

Astfel, apreciem că art. 224, 143 şi 144 Cod. proc. pen. trebuiesc modificate, în sensul de a prevedea care sunt activitățile ce se pot desfăşura în cadrul actelor premergătoare, precum şi posibilitatea ca, încă din această fază sau cu ocazia luării unei măsuri preventive, în speță reținerea, persoana asupra căreia există suspiciuni că a comis o faptă de natură penală să beneficieze de asistență juridică din partea unui apărător ales sau din oficiu, în caz contrar, toate actele întocmite de către lucrătorul de poliție să fie nule de drept.

Totodată, persoanele private de libertate de către poliție sau interogate în cadrul actelor premergătoare trebuie să beneficieze şi de următoarele drepturi:

- dreptul acestor persoane de a informa despre situația sa un apropiat sau un terț ales de aceasta;
- dreptul de a avea acces la un medic la venirea şi plecarea din sediul poliției.

De asemenea, sunt necesare inițierea unor strategii de asistență şi consiliere psihologică al lucrătorilor de poliție, precum şi realizarea unor programe de antrenament psihologic al polițiştilor, mai ales al celor de la "Ordine Publică".

3.4.13.2. Tergiversarea actelor de urmărire penală

Dosar nr. 102/2000
Obiect: *tergiversare acordare răspuns*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul C.N. ne-a sesizat cu privire la imposibilitatea de a afla informaţii asupra desfăşurării cercetărilor de către Poliţia municipiului Câmpia Turzii, în cauza privind accidentul căruia petiţionara i-a căzut victimă în data de 23.09.1999.

Demersurile Avocatul Poporului

În urma intervenţiei noastre, Poliţia municipiului Câmpia Turzii ne-a comunicat că, prin referatul de terminare a urmăririi penale nr. 91250 din 25.01.2000, s-a propus punerea în mişcare a acţiunii penale, întocmirea rechizitoriului şi trimiterea în judecată a învinuitului B.C. pentru săvârşirea infracţiunii de vătămare corporală din culpă.

Soluţionare

În aceeaşi zi, dosarul a fost înaintat de Poliţia municipiului Câmpia Turzii la Parchetul de pe lângă Judecătoria Turda pentru a se dispune soluţia în cauză.

Dosarul a fost finalizat în favoarea petentei.

Dosar nr. 136/2000
Obiect: *Întârziere soluţionare dosar penal*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul R.M. ne-a sesizat cu privire la întârzierea soluţionării dosarului penal nr. 4382/P/1997 ce se afla în lucru la Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat în două rânduri (14.03.2000 şi 17.08.2000) Parchetului de pe lângă Judecătoria Craiova, care, după o perioadă de 8 luni, ne-a comunicat că, în baza ordonanţei nr. 4382/P/1997 din 21.06.2000, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală pentru infracţiunea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, prevăzută de art. 246 din Codul Penal, faţă de angajaţii Primăriei Craiova care alcătuiesc Comisia locală de aplicare a Legii nr. 18/1991.

Soluționare

Instituția susmenționată ne-a informat că dosarul penal nr. 4382/P/1997 a fost înaintat la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova în data de 10.07.2000, în conformitate cu ordinul acestei instituții.

Dosarul a fost clasat în favoarea petentului.

Dosar nr. 361/2000
Obiect: *Plângere nesoluționată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul G.A. ne-a sesizat că, reclamând la Postul de poliție al comunei Teiu, județul Argeş, comportamentul violent al cumnatului său, domnul M..B.I., intervenit pe fondul dezbaterii succesiunii, nu s-a dispus nici o măsură.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea soluționării cererii am considerat necesar să ne adresăm Inspectoratului de Poliție al Județului Argeş.

Soluționare

Această autoritate ne-a comunicat că, în data de 8.06.2000, domnul M.I., cumnatul petentei, a fost invitat la sediul Poliției din comuna Teiu, prilej cu care a fost avertizat în scris şi i s-a pus în vedere ca litigiul existent să fie soluționat pe cale legală. În caz contrar urmează a se lua împotriva sa măsuri de sancționare contravențională, potrivit Legii nr. 61/1999 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii şi liniştii publice.

Dosarul a fost soluționat în favoarea petentei.

Dosar nr. 292/2000
Obiect: *Tergiversare soluționare plângere penală*
Titular*: Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.R. ne-a sesizat asupra tergiversării soluționării plângerii penale depuse la Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu.

Plângerea formulată împotriva numitului M.F, domiciliat în județul Giurgiu, avea ca obiect solicitarea cercetării acestuia pentru săvârşirea infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, faptă incriminată de art. 290 Cod penal.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea soluționării cererii am considerat oportun să ne adresăm prim-procurorului de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu.

Soluționare

Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu ne-a răspuns că plângerea penală în discuție este în curs de soluționare, urmând a se efectua o expertiză dactiloscopică pentru a se stabili dacă numitul M. F. este sau nu autorul falsului.

Dosarul a fost soluționat în favoarea petiționarului.

Dosar nr. 675/2000

Obiect: *Tergiversare soluționare dosar penal*

Titular: *Departamentul IV - pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul P.M. ne-a sesizat că s-a adresat Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, cu privire la tergiversarea soluționării dosarului penal nr. 1801/1999, având ca obiect cercetarea împrejurărilor accidentului produs în data de 18.05.1998 pe strada Grigore Moisil, însă nu a primit răspuns. Petentul afirma că, printr-o adresa oficială, i s-a comunicat că Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați a înaintat acest dosar Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Facem precizarea că, în urma exploziei produse la blocul nr. 9 din str. Grigore Moisil, provocată de acumularea gazelor naturale, au fost distruse 6 apartamente iar 7 persoane şi-au pierdut viața, printre care şi fiul petiționarului.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersurilor întreprinse de instituția noastră, Filiala de Distribuție a Gazelor Naturale "Distrigaz Sud" S.A ne-a informat că această societate a asigurat spitalizarea persoanelor accidentate şi efectuarea reparațiilor necesare apartamentelor avariate de explozia produsă la data de 18 mai 1998.

Soluționare

În aceeaşi adresă se precizează că societatea nu a putut achita despăgubiri victimelor accidentului de muncă, întrucât expertiza tehnică privind cauzele acumulării de gaze naturale ce au determinat accidentul, nu a fost finalizată.

Comentariu

Menționăm că ne-am adresat Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, atât telefonic cât şi în scris, în data de 04.07.2000 şi respectiv 23.11.2000, însă nu am primit răspuns.

Dosarul este în lucru.

Comentariu general

Art. 22 alin 1 din Constituţia României prevede că dreptul la viaţă, precum şi dreptul la integritate fizică şi psihică ale persoanei sunt garantate. Dreptul la viaţă este dreptul "cel mai natural" datorat tocmai prin faptul naşterii, "el este inerent persoanei umane", nimeni nu poate fi privat de viaţa sa în mod arbitrar (art. 6 paragraful 1din Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice din 1966)

De asemenea, dreptul la viaţă este consacrat în art. 2 al Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, publicată în Monitorul Oficial nr. 135 din 31 mai 1994.

Se constată o anumită "încetineală" manifestată de organele de cercetare penală în activitatea de strângere a probelor necesare cu privire la existenţa infracţiunilor, la identificarea făptuitorilor şi la stabilirea răspunderii acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată. Astfel, această atitudine contravine principiului celerităţii (operativităţii) procesului penal, principiu fundamental care presupune promptitudine în desfăşurarea activităţii judiciare şi calitate în efectuarea actelor procedurale.

Operativitatea în procesul penal are efecte importante asupra calităţii probelor administrate în cauzele penale, cunoscându-se că, odată cu trecerea timpului, se estompează amintirile martorilor, dispar anumite obiecte, etc.

În acest mod se creează o garanţie în vederea aflării adevărului în procesul penal.

Dosar nr. 157/2000

Obiect: *Tergiversare completare cercetare penală*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D.G. ne-a sesizat cu privire la lipsa de reacţie a organelor de poliţie, în privinţa completării cercetării penale, într-un dosar de urmărire penală. Domnul D.G. susţinea că, în anul 1993, a depus un denunţ, pentru fals şi uz de fals, la Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu, înregistrat cu nr. 492/P/1993, prin care a solicitat anularea unui act de vânzare-cumpărare (I 20 II/1992), încheiat între M.I. şi D.I. Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu a repartizat acest caz Poliţiei Ghimpaţi, însă organele de poliţie nu au efectuat cercetarea, îndrumând petentul să se adreseze organelor cu competenţe în materia executării silite. În data de 17.06.1998, petentul depune la Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu o altă cerere, înregistrată cu nr. 431/P/1998, aceasta având acelaşi obiect cu denunţul nr. 492/P/1993. Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu a dispus restituirea acestei cauze organelor de poliţie, în vederea completării cercetării penale. Petentul

susţinea că, deşi au trecut mai bine de 6 luni de la data când Poliţia Ghimpaţi a primit această cauză, nu a mai fost efectuată nici o cercetare.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Inspectoratului Judeţean de Poliţie Giurgiu, solicitând informaţii despre situaţia reclamantă de petent, precum şi măsurile luate pentru soluţionarea legală a cazului respectiv, în situaţia în care cele sesizate de aceasta se confirmau.

I.J.P. Giurgiu ne-a comunicat că, urmare a restituirii, de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu, a dosarului 431/P/1998, pentru completarea cercetărilor, lucrătorii Postului de Poliţie Ghimpaţi au finalizat cercetările şi la data de 16.11.1999, au predat dosarul parchetului, însoţit de un nou referat cu propunere de neîncepere a urmăririi penale.

Soluţionare

În prezent, dosarul 431/P/1998, se află la Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu, urmând ca această instituţie să se pronunţe cu privire la soluţia propusă de Postul de Poliţie Ghimpaţi.

Dosarul a fost finalizat în favoarea petentului.

Dosar nr. 41/2000

Obiect: *Întârziere acordare răspuns*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Petentul V.G. ne-a sesizat în legătură cu întârzierea nejustificată a primirii unui răspuns, din partea Secţiei 4 Poliţie, la sesizarea sa făcută în ziua de 2.09.1999. Domnul V.G. susţinea că a adresat o cerere Secţiei 4 Poliţie, înregistrată cu nr. 1348409 din 2.09.1999, prin care solicita efectuarea unor cercetări privind stabilirea domiciliului real al numitului T.I. şi al soţiei acestuia, T.E.. Cu toate că petentul a primit asigurări, din partea sectoristului, că va primi un răspuns scris la sesizarea sa, acesta nu s-a întâmplat.

Demersurile Avocatului Poporului

Direcţia Generală de Poliţie a Municipiului Bucureşti, autoritatea sesizată de instituţia noastră, ne-a făcut precizat că această plângere a fost repartizată, pentru verificarea aspectelor semnalate de petent, plutonierului adjutant Z.O., sectoristul zonei. Acesta a constatat că T.I. şi soţia acestuia, precum şi fiica acestora, căsătorită cu C.M., locuiesc legal la adresă, având domiciliul stabil în baza contractelor de închiriere cu ROMVIAL. Ţinând cont de cele constatate, lucrătorul de poliţie a întocmit un raport cu propunere de clasare a plângerii în cadrul Secţiei 4 Poliţie, omiţând însă să trimită petentului un răspuns în scris. De fapt, din raportul

subofiţerului rezultă că acesta a considerat a fi suficient faptul că a adus verbal la cunoştinţă rezultatul cercetărilor întreprinse.

Soluţionare

Direcţia Generală de Poliţie a Municipiului Bucureşti ne-a asigurat că, în urma sesizării făcute de către instituţia noastră, a fost luată măsura trimiterii în scris, către petent, a rezultatului verificărilor întreprinse de Secţia 4 Poliţie.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 721/2000

Obiect: *Tergiversare soluţionare cercetare penală*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Petentul B.I., din satul Magheru, comuna Breznița – Ocol, Judeţul Mehedinţi, a reclamat pe unii lucrători de poliţie din cadrul IJP Mehedinţi care au tergiversat foarte mult finalizarea unui dosar penal privind un accident de circulaţie produs la data de 02.10.1998, a cărui victimă a fost petentul. În acest dosar a fost propusă, iniţial, neînceperea urmăririi penale.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma mai multor scrisori trimise conducerii Ministerului de Interne s-a acceptat efectuarea unei noi expertize tehnice auto.

Soluţionare

Aceasta a dovedit vinovăţia conducătorului auto P.D. care a şi fost trimis în judecată pe data de 18.08.2000, deci, la aproape 2 ani de zile de la producerea accidentului respectiv.

Dosarul a fost închis în favoarea petentului.

Dosar nr. 1062/2000

Obiect: *Abuzuri ale unor lucrători de poliţie*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul A.I., din comuna Todireşti, Judeţul Suceava, reclamă unii lucrători de poliţie din cadrul I.J.P. Suceava şi unii magistraţi de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Suceava care, în opinia petentului, în mod abuziv i-au întocmit dosarul penal şi l-a sancţionat cu amendă administrativă de 2.000.000 lei pentru infracţiunile de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul neînmatriculat şi fără permis

de conducere. Petentul sesizează totodată existența unor neconcordanțe a legislației rutiere din România cu legislația rutieră adoptată prin Convenția Internațională asupra circulației rutiere de la Viena din 08.11.1968 (conducerea unui minitractor).

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru clarificarea celor sesizate de petent ne-am adresat Direcției Poliție Rutieră din Inspectoratul General al Poliției şi Direcției Generale de Transporturi Rutiere din Ministerul Transporturilor. Din răspunsurile primite de la cele două autorități rezultă unele contradicții cu privire la modul de interpretare diferit a legislației din partea celor două entități. De asemenea, se face referire la necesitatea reglementării clare a problemei legate de înmatricularea tractoarelor - indiferent de capacitate - şi a utilajelor cu motor precum şi la obligativitatea ca persoanele care conduc asemenea vehicule să posede permis de conducere de tractor. Aceste prevederi, care au fost incluse în proiectul Codului rutiere, act normativ care din anul 1994 se află în dezbaterea celor două camere ale Parlamentului României.

Soluționare

Petentului i s-au adus la cunoştință răspunsurile primite de la cele două autorități şi i s-a recomandat cum trebuie să procedeze în continuare.

Dosarul a fost închis în defavoarea petentului.

Dosar nr. 40/2000; Dosar nr. 312/2000
Obiect: *Recuperare titluri de valoare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Petenții B.P.şi M.A. ne-au solicitat sprijinul în vederea recuperării unor acțiuni, care, susțineau petenții, le-au fost furate.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma demersurilor efectuate, am fost informați de către Inspectoratul de Poliție al județului, prin Serviciul de combatere a criminalității economico – financiare, că au fost efectuate verificări, în lucrarea nr. 1578/1999, privind tranzacționarea ilegală a acțiunilor deținute la S.C. Alro S.A. Slatina. În urma acestora s-a stabilit că, deşi petenta deține legal certificatul de acționar emis de S.C. Alro S.A. Slatina, acțiunile au fost tranzacționate prin intermediul SVM EXPERT BROKER GROUP Bucureşti.

Soluționare

Sesizarea doamnei B. P. a fost conexată la dosarul penal nr. A/3000409/1999 şi înaintată către Inspectoratul General al Poliției – Direcția Cercetări Penale – Serviciul IV pentru conexare la dosarul penal principal nr. 00238/1999, aflat sub supravegherea Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sub nr.

340/P/1999. Totodată am fost informaţi că aspectele precizate mai sus au fost aduse la cunoştinţa petentei încă din 15.11.1999.

Un alt organ din subordinea Ministerului de Interne, respectiv Inspectoratul General de Poliţie - Direcţia Cercetări Penale, ne-a informat că fapte similare cazului relatat de fac obiectul dosarului penal nr. 00238/1999, privind pe inculpatul P.M.V. şi alţii, instrumentat de respectiva direcţie. În continuare se preciza că este necesar ca petenţii să formuleze o plângere penală la sediul acestei direcţii, anexând certificatul de acţionar în original, şi precizând dacă se constituie parte civilă în cauză. Ulterior, aceiaşi autoritate ne-a adus la cunoştinţă că plângerea formulată de doamna B.P. este cercetată în dosarul penal mai sus menţionat. În acest dosar sunt peste 10000 de persoane păgubite, din care, la acea dată, fuseseră audiate peste 3600. În continuare se preciza că dosarul este în supravegherea Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie – Secţia anticorupţie, urmărire penală şi criminalistică.

Ambele dosare au fost soluţionate favorabil.

Comentariu

Din analiza cazurilor de mai sus se observă că, în unele situaţii, cadrele de poliţie şi, mai ales, reprezentanţii Parchetelor, întârzie soluţionarea plângerilor petenţilor, depăşind un termen rezonabil de timp (1-2 ani). Sunt şi situaţii obiective (neidentificarea vinovatului, etc.) dar, există cazuri în care, prin trecerea unui anumit termen răspunderea penală s-a prescris. De aceea propunem ca în noul proiect al Codului de procedură penală activitatea de cercetare şi urmărire penală să aibă un termen precis de finalizare în funcţie de gravitatea infracţiunilor care sunt anchetate, fără să depăşească jumătate din termenul de prescripţie a răspunderii penale.

De asemenea, în situaţiile prezentate s-au constatat încălcări ale dispoziţiilor prevăzute în articolul 31 din Constituţia României, respectiv a art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. “Dreptul la un proces echitabil”.

Totodată, deoarece autorităţile poliţieneşti fac parte din administraţia publică, în cazul în care primesc o plângere din partea unui cetăţean sunt datoare ca, în termenul stabilit de lege (30-45 de zile), să comunice petentului măsurile care au fost luate sau cum a fost soluţionată cererea. Însă, în anumite situaţii, organele de poliţie nu trimit răspunsul, fiind nevoie de intervenţia instituţiei noastre pentru aflarea modului de soluţionare a cererii.

În legătură cu ultimele două cazuri prezentate este interesantă prezenţa unui aspect colateral, respectiv săvârşirea infracţiunilor în domeniul activităţii societăţilor de valori mobiliare. Se poate constat că infracţiunile de această natură tind să capete amploare, atât sub aspectul numărului lor cât şi sub aspectul persoanelor păgubite şi al pagubelor produse. Legislaţia în domeniu (Legea nr.52/1994 privind valorile mobiliare şi bursele de valori, O.U.G. nr. 64/2000, respectiv nr. 229/2000, pentru modificarea şi completarea precedentei, Regulamentul nr. 4/2000 privind organizarea Comisiei Naţionale a Valorilor Mobiliare, Instrucţiunile nr. 2/1999 privind regulile de acceptare spre executare a unui ordin de vânzare de valori mobiliare, cu modificările

ulterioare etc.) pare cel puţin ineficientă şi insuficient aplicată. Modul în care acţionează autorităţile cu atribuţii în domeniul autorizării şi controlului activităţii acestei categorii de societăţi lasă loc creării unor astfel de situaţii, care pot lua proporţii considerabile, cum este cazul Fondului Naţional de Investiţii.

Dosar nr. 167/2000
Obiect: *Tergiversarea pronunţării unei soluţii în cadrul unei urmăriri penale.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D.G., domiciliat în municipiul Braşov, este nemulţumit în legătură cu tergiversarea pronunţării unei soluţii în Dosarul penal nr. 1123/P/1999 de care depinde judecarea unei cauze civile în care este parte.

Demersurile Avocatului Poporului

Motivat de aceste aspecte, am solicitat informaţii de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Vălenii de Munte. Acesta ne-a comunicat faptul că Dosarul penal nr. 1123/P/1999 având ca obiect infracţiunea de mărturie mincinoasă, în care petiţionarul o reclamă pe experta D. L. M., a fost trimis Poliţiei oraşului Slănic la data de 24.08.1999. De asemenea, se menţionează faptul că, datorită dificultăţii cauzei, dosarul respectiv a fost preluat de F.C.P. (Formaţiunea Cercetări Penale) din cadrul Poliţiei oraşului Vălenii de Munte. Totodată, se afirmă că în dosarul penal respectiv s-a dispus efectuarea unei expertize tehnice, dar aceasta nu a fost întocmită până în prezent, fapt ce a dus la tergiversarea lucrărilor din dosar.

Soluţionare

Ni se menţionează că pentru rezolvarea cazului s-a luat legătura cu expertul respectiv, urmând ca dosarul să fie soluţionat într-un timp foarte scurt. Petentul revine însă, cu o nouă plângere, nr. 3503 din 25.09.2000, în care susţine faptul că, totuşi, dosarul respectiv nu a fost soluţionat încă. Am reluat, în acest sens, demersurile la Parchetul de pe lângă Judecătoria Vălenii de Munte. Acesta ne-a comunicat rezultatele finale ale urmăririi penale în cadrul dosarului penal în cauză, ce constau în rezoluţia de neîncepere a urmăririi penale.

Dosarul a fost închis.

Comentariu:

Putem observa în acest caz, o încălcare a art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. “Dreptul la un proces echitabil”.

Dosar nr. 431/2000
Obiect: *Acte de urmărire penală*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Petentul V.A., domiciliat în municipiul Iaşi, ne-a sesizat în legătură cu ordonanţa de scoatere de sub urmărire penală dispusă în dosarul nr. 3534/P/1997, aflat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Iaşi.

Petentul susţine că, urmare a unui litigiu cu un concetăţean, al cărui nume nu-l precizează, care i-a demolat garajul, construit cu forme legale, şi care şi-a însuşit atât materialul rezultat cât şi obiectele depozitate în acesta, s-a adresat Parchetului de pe lângă Judecătoria Iaşi, dosarul fiind trimis spre cercetare Poliţiei Municipiului Iaşi.

În luna octombrie 1998 dosarul a fost înaintat Parchetului de pe lângă Judecătoria Iaşi, formând obiectul dosarului nr. 3534/P/1997.

Deşi a solicitat în lunile octombrie 1998 şi ianuarie 2000 să i se comunice informaţii în legătură modul de soluţionare a dosarului, domnul V. A. a fost informat, prin adresa nr. 363/VIII/2000 din 16.02.2000, că, prin ordonanţa din 01.10.1998, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului.

Astfel, petentul se plânge de faptul că, deşi soluţia dispusă în cauză fusese pronunţată din data de 01.10.1998, aceasta i-a fost adusă la cunoştinţă abia în data de 16.02.2000, în pofida faptului că în decursul unui an şi jumătate a solicitat de mai multe ori comunicarea soluţiei.

Memoriului adresat Parchetului de pe lângă Judecătoria Iaşi, prin care petentul contesta soluţia dispusă în cauză şi solicita, în acelaşi timp, acordarea unei audienţe, i s-a răspuns că plângerea se respinge ca neîntemeiată "întrucât aspectele reclamate nu se confirmă".

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât domnul V. A. este nemulţumit de tergiversarea, timp de un an şi jumătate, a comunicării soluţiei dispuse în cauză, şi de însăşi soluţia pronunţată, ne-am adresat atât Parchetului de pe lângă Judecătoria Iaşi cât şi Parchetului de pe lângă Tribunalul Iaşi, solicitând să ni se comunice informaţii în legătură cu susţinerile petentului şi cu dosarul nr. 3534/P/1997.

Punctul de vedere al autorităţii

Urmare a intervenţiei noastre, Parchetul de pe lângă Tribunalul Iaşi ne-a comunicat că, la data de 17.06.1997, petentul a sesizat organele de urmărire penale cu privire la fapta numitului S. Gh., care, începând cu anul 1978 i-a distrus garajul.

La data de 22.09.1997, prin rezoluţia nr. 3534/P/1997, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului S. Gh., în conformitate cu dispoziţiile art. 10 lit. a Codului de procedură penală.

Prin aceeaşi adresă suntem informaţi că, tot ca urmare a plângerii formulate de domnul V.A., prin rezoluţia nr. 263/II/2/1998 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Iaşi a fost infirmată rezoluţia nr. 3534/P/1997, cauza fiind restituită Poliţiei Municipiului Iaşi în vederea completării cercetărilor.

În urma suplimentării materialului probator administrat în cauză, prin ordonanţa din 1.10.1998, în temeiul dispoziţiilor art. 249 C.proc.pen. şi art. 11 punctul 1 lit. b şi art. 10 lit. a C.proc. pen., s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului S. Gh., actul Parchetului de pe lângă Judecătoria Iaşi fiind contestat de petent la data de 19.01.1999.

Prin rezoluţia nr. 673/II/2/2000 a Prim-procurorului Parchetului de pe lângă Judecătoria Iaşi, în temeiul dispoziţiilor art. 275-279 C.proc. pen., a fost respinsă plângerea domnului V. A, apreciindu-se ca legală şi temeinică rezoluţia nr. 3534/P/1997. Din actele de urmărire penală desfăşurate în cauză a rezultat că, în anul 1995, numitul S. Gh. a dobândit 600 mp. teren intravilan pe care se afla construit în anul 1973 un garaj ce aparţinea petentului, iar petentul. a refuzat ridicarea construcţiei de pe terenul aparţinând acestuia.

Actele de urmărire penală efectuate în cauză nu au evidenţiat că numitul S. Gh. ar fi efectuat acte de distrugere a construcţiei domnului V. A.

Martorii audiaţi în cauză au arătat că, datorită neexercitării actelor de întreţinere a construcţiei de către petent, construcţia s-a degradat autodemolându-se.

Verificând actele de urmărire penală efectuate în cauză nu au fost constatate tergiversări în derularea cercetărilor.

În privinţa comunicărilor efectuate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Iaşi, prin aceeaşi adresă, ni se transmite că, într-adevăr, s-a constatat că petentul nu a fost înştiinţat în legătură cu modul de soluţionare a cauzei penale, astfel încât nici rezoluţia nr.3534/P/22.09.1997, nici rezoluţia nr. 263/II/2/ 3.03.1998 şi nici ordonanţa nr.3534/1.10.1998 nu au fost comunicate petentului.

Soluţionare

Ca atare, domnul V. A. a luat cunoştinţă, la data de 3.04.2000, prin rezoluţia nr. 673/II/2/2000, că Parchetul de pe lângă Judecătoria Iaşi a reanalizat ultimul act de dispoziţie emis în cauză, respectiv ordonanţa nr. 3534/1.10.1998 (prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului S. Gh.) şi s-a apreciat că soluţia este legală şi temeinică.

De asemenea, se menţionează că faţă de cele expuse, se apreciază că, în mod regretabil, s-au manifestat disfuncţionalităţi în comunicarea modului de soluţionare a cauzei.

Dosarul a fost soluţionat nefavorabil, deşi susţinerile petentului privind necomunicarea actelor dispuse de parchet s-au confirmat..

Dosar nr. 485/2000
Obiect: *Acte de urmărire penală*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna M.E., domiciliată în judeţul Dâmboviţa, ne-a sesizat susţinând că membrii familiei E. i-au tulburat posesia şi au supus-o agresiunilor fizice.

Totodată, petenta menţionează că, profitând de invaliditatea sa, în data de 1 noiembrie 1999, membrii familiei E. au ocupat abuziv o suprafaţa de teren aflat în proprietatea sa, şi că, în pofida plângerilor adresate Parchetului de pe lângă Judecătoria Găeşti, situaţia a rămas neschimbată.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia petentei am considerat oportun să ne adresăm Parchetului de pe lângă Judecătoria Găeşti.

Urmare a intervenţiei noastre, Parchetul de pe lângă Judecătoria Găeşti ne-a comunicat că, în anul 1995, numitul E.G. a cumpărat suprafaţa de 1000 m.p., având-o vecină în partea de vest pe doamna M. E., aşa cum rezultă din conţinutul contractului de vânzare-cumpărare autentificat de Notariatul de stat Găeşti, prin încheierea nr. 2958 din 18.05.1995.

În anul 1996, urmare a unor litigii cu petenta, domnul E. Gh. a introdus acţiune la Judecătoria Găeşti, prin care a solicitat ca doamna M. E. să fie obligată să-i lase în deplină proprietate şi posesie suprafaţa ocupată pe nedrept, de 75 mp., fapt pentru care, la rândul ei, petenta a depus întâmpinarea.

Cele două acţiuni au făcut obiectul dosarului civil nr. 459/1996 al Judecătoriei Găeşti, iar, prin sentinţa civilă nr. 232 din 26.01.1998, acestea au fost respinse întrucât pe baza probelor administrate a rezultat că linia hotarului este corect stabilită în raport de suprafeţele de teren la care aveau dreptul fiecare dintre părţi.

Totodată, ni se precizează că, la data de 6.10.1998, doamna M. E. a depus plângere penală împotriva numiţilor E. Gh., E. V., E. I., E. M., susţinând că în anul 1996 aceştia au ocupat în mod abuziv cei 75 mp. teren şi că ar fi lovit-o, adresându-i injurii şi insulte.

Prin rezoluţia nr. 1135/P/1998 din 1.03.1999 a fost confirmată propunerea de neîncepere a urmăririi penale faţă de membrii familiei E., întrucât din probele administrate nu s-a dovedit că familia E. ar fi ocupat terenul petentei, iar în legătură cu infracţiunea de lovire prevăzută de art. 180 alin.(1) C.pen., aceasta a făcut obiectul dosarului penal nr. 476/P/1999 al Judecătoriei Găeşti.

Ulterior, la data de 7.05.1999, doamna M. E. a depus o nouă plângere, relatând aceleaşi fapte, care au făcut obiectul dosarului penal nr. 476/P/1999, motiv pentru care, prin ordonanţa din 24.09.1999 s-a dispus conexarea cauzelor.

Ca urmare a intervenţiei adresate de instituţia Avocatul Poporului Parchetului de pe lângă Judecătoria Găeşti, la data de 8.06.2000 petenta a fost invitată la sediul parchetului, unde a fost însoţită de sora sa, L. M., ocazie cu care aceasta a relatat că familia E. a mutat semnele de hotar şi a ocupat o parte din terenul aflat în proprietatea petentei.

Totodată, Parchetul de pe lângă Judecătoria Găeşti ne-a înştiinţat că, deşi a fost lovită de membrii familiei E., doamna M.E. nu a depus plângere la judecătorie pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 220 C.pen. şi art. 180 alin. (1) C.pen. şi nici la Parchetul de pe lângă Judecătoria Găeşti, însă a sesizat Poliţia Găeşti, care nu a luat măsuri împotriva acestora.

În urma verificărilor efectuate la Poliţia Găeşti s-a constatat că nu a fost înregistrată vreo sesizare formulată de petentă.

Ca atare, Parchetul de pe lângă Judecătoria Găeşti ne specifică faptul că faptele comise la sfârşitul lunii martie 2000 întrunesc elementele constitutive ale infracţiunii prevăzute de art. 220 şi art. 180 alin. (1) C.pen., pentru care punerea în mişcare a acţiunii penale se făcea la plângerea prealabilă a părţii vătămate, plângere ce trebuia depusă de petentă direct la instanţă (respectiv, Judecătoria Găeşti) în termen de 2 luni de la data când a ştiut cine este făptuitorul.

În încheierea adresei, Parchetul de pe lângă Judecătoria Găeşti ne face precizarea că sesizarea adresată instituţiei noastre ar fi posibil să se încadreze în termenul de 2 luni de la data săvârşirii faptei.

Întrucât termenul de 2 luni, în care trebuia introdusă plângerea prealabilă instanţei de judecată, a expirat, şi întrucât instituţia noastră nu are competenţa de a interveni la autoritatea judecătorească pentru a fi luată în consideraţie plângerea prealabilă, am recomandat petentei ca, în cazul unui alt incident cu membrii familiei E., să depună (în termen de 2 luni de la data când a ştiut cine este făptuitorul şi de la data săvârşirii faptei) o plângere scrisă Judecătoriei Găeşti sau Parchetului de pe lângă Judecătoria Găeşti.

Potrivit art. 285 C.proc pen.," Plângerea prealabilă greşit îndreptată la organul de urmărire penală sau de instanţa de judecată se trimite organului competent. În aceste cazuri plângerea se consideră valabilă, dacă a fost introdusă în termen la organul necompetent".

În cazul de faţă, s-a considerat de către instituţia noastră că nu se poate prevala de prevederile art. 285 C.proc. pen., deoarece din calculul termenului de introducere a plângerii la parchet rezulta depăşirea termenului legal.

Totuşi, instituţia noastră a continuat demersurile în legătură cu situaţia petentei, întrucât din adresa parchetului nu rezulta cum au fost soluţionate plângerile la care face referire petenta (din data de 02.11.1999 şi 10.11.1999), fapt pentru care ne-am adresat din nou Parchetului de pe lângă Judecătoria Găeşti, solicitând informaţii referitoare la plângerile pe care doamna M. E. le-a depus acestei autorităţi la data de 02.11.1999 şi 10.11.1999.

Urmare a celei de-a doua intervenţii a instituţiei noastre la Parchetul de pe lângă Judecătoria Găeşti, prim-procurorul parchetului ne-a comunicat că plângerea depusă în data de 10.11.1999 a făcut obiectul dosarului penal nr. 1256/P/1999.

Soluţionare

Astfel, din cercetările efectuate de poliţie nu a rezultat că membrii familiei E. au ocupat o parte din teren şi nici că ar fi lovi-o pe petentă, motiv pentru care, prin referatul nr. 112577 din 10.02.2000, Poliţia Găeşti a propus neînceperea urmăririi penale faţă de numiţii E. V., E. Gh., E. I. şi E. M., iar prin rezoluţia nr. 1256/P/1999 din 5.03.2000 procurorul a confirmat propunerea de neîncepere a urmăririi penale pentru că nu s-au dovedit faptele sesizate.

Prin aceeaşi adresă ni se specifică că: "întrucât potrivit art. 279 alin. (2) lit. a C.proc.pen., infracţiunile prevăzute de art. 180, art. 205 şi art. 220 C.pen. sunt de competenţa Judecătoriei Găeşti, în mod greşit procurorul a confirmat propunerea de neîncepere a urmăririi penale pe considerentul că faptele nu sunt dovedite, soluţia legală era aceea ca dosarul să fie trimis la Judecătoria Găeşti pentru a pronunţa o hotărâre, aşa cum prevede art. 285 C.proc.pen".

Faţă de această situaţie, prin rezoluţia nr. 1256/P/1999 din 17.07.2000, în temeiul art. 275 C.proc.pen., soluţia procurorului a fost infirmată iar dosarul a fost trimis la Judecătoria Găeşti.

Ca atare, am precizat petentei că litigiul dintre aceasta şi membrii familiei E., urmează să fie soluţionat de Judecătoria Găeşti.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 17/2000

Obiect: *Contravenţie vamală. Bijuterii confiscate de organele de poliţie şi depuse la bancă; tergiversarea de către organele de poliţie, de punere la dispoziţia autorităţilor vamale a acestora, potrivit Codului Vamal al României*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul O.I., domiciliat în municipiul Piteşti, judeţul Argeş, ne-a sesizat cu privire la faptul că s-a adresat Direcţiei Generale a Vămilor, în vederea restituirii unui număr de bijuterii din aur achiziţionate în urma unei excursii în Turcia şi confiscate de organele Poliţiei municipiului Piteşti, după trecerea frontierei în România, pe autostrada Bucureşti – Piteşti.

Solicitarea către D.G.V. a fost motivată de faptul că, prin Ordonanţa nr.397/P/1998 a Parchetului de pe lângă Tribunalul Argeş, s-a dispus scoaterea de

sub urmărire penală a petentului, întrucât fapta nu constituie infracţiune ci contravenţie.

Demersurile Avocatului Poporului

Din informaţiile solicitate de la D.G.V. a rezultat că bijuteriile au fost confiscate de organele poliţiei şi depuse la Banca Naţională - Sucursala Piteşti. Pe data de 2.10.1998 Biroul Vamal a solicitat Inspectoratului Judeţean de Poliţie Argeş punerea la dispoziţia autorităţii vamale a bunurilor confiscate, în conformitate cu art. 185 alin. (2) din Legea nr. 141/1997 privind Codul Vamal al României, însă solicitarea a rămas fără răspuns.

În acelaşi timp, Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeş ne-a comunicat faptul că a înaintat la data de 2.09.1998, Rezoluţia nr. 377/P/1998 şi întreaga documentaţie, către Biroul Vamal Piteşti, pentru a se angaja răspunderea contravenţională a petentului. Inspectoratul Judeţean de Poliţie – Argeş însă, susţine că Biroul Vamal Piteşti nu i-a solicitat punerea la dispoziţie a bijuteriilor.

Am revenit cu o nouă scrisoare la Direcţia Generală a Vămilor, dar aceasta ne-a informat că a solicitat, din nou, I.J.P. Argeş, la data de 6.11.2000, punerea la dispoziţie a bijuteriilor, întrucât nu s-a dat curs demersului anterior din 2.10.1998.

Soluţionare

Am considerat necesar să aducem aceste aspecte şi la cunoştinţa ministrului de interne.

Din partea Ministerului de Interne se susţine că Poliţia nu are posibilitatea de a ridica de la bancă bijuteriile şi de a le pune la dispoziţia Biroului Vamal Piteşti (cum de altfel prevede Codul Vamal al României), ci organele vamale trebuie să ia măsura sancţionării contravenţionale a petentului şi să dispună confiscarea bijuteriilor. Ulterior, această măsură trebuie să fie comunicată băncii, pentru ca bijuteriile să fie valorificate în beneficiul statului.

Organele vamale însă, solicită punerea la dispoziţie a bunurilor confiscate, după cum stabilesc reglementările vamale în vigoare.

Dosarul a rămas în lucru.

3.4.2. Probleme privind serviciile militare şi speciale

Consideraţii generale

O problematică de importanţă majoră pentru Avocatul Poporului este supravegherea respectării drepturilor omului în cadrul serviciilor militare şi speciale.

"Armata este subordonată exclusiv voinţei poporului", precizează articolul 117 din Constituţie. Într-o societate atât de puternic grevată de problemele schimbării, ale reformelor structurale, atât de încetinită în definirea opţiunilor datorită slabelor performanţe economice, cele peste 80 de procente de încredere în instituţia militară se datorează şi structurilor care au amplificat şi diversificat dialogul cu societatea şi au menţinut o imagine publică credibilă a armatei.

"Reforma armatei constituie o reformă de sistem", considera fostul ministru al apărării naţionale, domnul Victor Babiuc. Restructurarea armatei, modernizarea înzestrării, managementul resurselor umane, reforma cercetării şi industriei militare reprezintă câştiguri pentru sistemul apărării naţionale.

Faptul că marea majoritate a comandanţilor din armata română au înţeles rolul deosebit al comunicării şi transparenţei în activitatea de conducere este o realitate şi un lucru absolut benefic. Din păcate însă, există încă multe zone de rezistenţă determinate, în principal, de neînţelegerea importanţei fenomenului colaborării între structurile statului.

Armata, instituţie însărcinată cu păstrarea securităţii şi stabilităţii statului român, are totodată şi obligaţia aplicării şi respectării legilor care protejează drepturile omului, şi de a la respecta ea însăşi. Cu toate acestea, încă se mai înregistrează diverse încălcări ale drepturilor omului în unităţile militare, în special în rândul militarilor în termen, efectuarea stagiului militar provocând tinerilor recruţi, cel puţin în perioada de început, traume psihologice importante, care nu pot fi ignorate. Dincolo de faptul că eficienţa armatei este pusă în pericol de nivelul din ce în ce mai precar al dotării tehnice, constrângerile impuse de buget nepermiţând înzestrarea armatei cu echipamente performante, capacitatea ei de reacţie poate fi afectată şi de starea de spirit negativă a tinerilor recruţi.

În acest context, Avocatul Poporului intervine atunci când se constată încălcări ale drepturilor omului în rândul cadrelor militare (active sau în rezervă), al militarilor în termen sau al veteranilor de război, emiţând recomandări privind înlăturarea şi prevenirea acestor situaţii prin sancţionarea, pe cale administrativă, a celor vinovaţi de comportamentul inadecvat statutului de cadru militar.

În cele ce urmează vom prezenta o serie de cazuri referitoare la sinucideri ale unor militari, la refuzul efectuării serviciului militar pe motive religioase, la încălcarea prevederilor referitoare la protecţia socială a cadrelor militare trecute în rezervă şi la impozitarea sumelor acordate la trecerea în rezervă a cadrelor militare.

De asemenea, în premieră pentru instituţia noastră, facem referiri şi la un caz privind accesul la propriul dosar întocmit de fosta poliţie politică.

Aceste situaţii au fost instrumentate de Avocatul Poporului în cursul anului 2000, fie ca urmare a memoriilor depuse de petenţi, fie prin procedura autosesizării, ca urmare a informaţiilor obţinute prin mijloacele mass-media.

3.4.2.1. Cadre militare

Dosar nr. 47/2000
Obiect: *Sinucidere militar în termen*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Autosesizare

M.A., fruntaş din cadrul Detaşamentului Poliţiei de Frontieră "Urziceni", sectorul Pază Frontieră, U.M. 0379 Carei, judeţul Oradea şi-a tras un glonţ în inimă, în timp ce efectua misiunea de pază şi controlul frontierei.

Demersurile Avocatului Poporului

Conform declaraţiilor colegului de unitate, care a fost cu fruntaşul în misiune, soldatul B.R., audiat de experţii Avocatului Poporului, M.A. s-a oprit într-un local din Urziceni şi a cumpărat o sticlă de ţuică, din care a consumat aproape un litru, după care s-a dus la marginea localităţii, unde s-a sinucis. Soldatul B.R. a raportat că fruntaşul M. acuza o stare depresivă, motivată de faptul că prietena sa îl părăsise, fapt confirmat ulterior prin găsirea unor scrisori în valiza personală a acestuia.

Soluţionare

În urma cercetărilor întreprinse de Parchetul Militar Oradea s-a stabilit că nu există suspiciuni cu privire la împrejurările în care a avut loc decesul.

Dosarul a fost închis.

Comentariu

Conform unui studiu statistic, efectuat de Ministerul Apărării Naţionale, începând cu anul 1997 rata sinuciderilor în armată a scăzut cu 30%. Un procent de 60% din aceste sinucideri sunt considerate ca având "cauze necunoscute". Îngrijorător este procentul de 90% al sinuciderilor cu autori din rândul tinerilor recruţi. S-a constatat că efectuarea stagiului militar provoacă unui procent (relativ scăzut) din totalul tinerilor recruţi, cel puţin în perioada de început a serviciului, o serie de traume psihologice. Acel procent, format din tinerii recruţi care manifestă o posibilă labilitate psihică, sunt impresionaţi negativ de mediul cazon, precum şi de obligaţia de a se supune la reglementările stricte care guvernează acest mediu, acest fapt manifestându-se într-o stare de spirit negativă a tinerilor soldaţi.

În ultimii ani s-a constatat o reducere substanţială a numărului de sinucideri în rândul soldaţilor în termen, aceasta datorându-se, în primul rând, eforturilor deosebite depuse de Ministerul Apărării Naţionale de a face tot ceea ce este posibil pentru îmbunătăţirea condiţiile existente în unităţile militare.

Activitatea de recrutare a devenit mai exigentă, testul psihologic fiind realizat într-o formă mult mai complexă, putându-se determina mai uşor tinerii cu posibile carenţe psihologice. Foarte important este că majoritatea încorporărilor sunt făcute în localităţile de baştină ale recruţilor.

S-a constatat o încălcare a articolelor 3, 5 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

De asemenea, în cadrul unităţilor militare este făcută o selecţie mai riguroasă a persoanelor care efectuează serviciul de gardă, mai ales cei din posturile izolate.

Dosar nr. 389/2000
Obiect: *Refuz îndeplinire serviciu militar*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul S.I. ne-a sesizat în legătură cu faptul că el, împreună cu alţi cetăţeni români, este învinuit de săvârşirea infracţiunii de neprezentare la încorporare, cu toate că în calitate de membru al cultului "Martorii lui Iehova" ar fi trebuit să beneficieze de dispoziţiile art. 29, Capitolul II, Titlul II din Constituţia României, şi de normele prevăzute în Legea nr. 46/1996, privind pregătirea populaţiei pentru apărare.

Demersurile Avocatului Poporului

Instituţia Avocatul Poporului a făcut demersurile necesare la Direcţia Legislativă şi Contencios din Ministerul Apărării Naţionale solicitând comunicarea tuturor informaţiilor referitoare la cazul în speţă şi măsurile întreprinse pentru soluţionarea acestei situaţii. Direcţia Legislativă şi Contencios ne-a informat că respectivul cult religios nu este recunoscut ca atare prin Decretul nr. 177/1948, cu toate că dispoziţiile acestui act normativ nu cuprind o enumerare a cultelor religioase existente la acea dată în România. Recunoaşterea sau nu a cultului "Martorii lui Iehova" excede atribuţiilor Ministerului Apărării Naţionale, singura autoritate competentă fiind Secretariatul de Stat pentru Culte.

În ceea ce priveşte învinuirea pentru săvârşirea infracţiunii de neprezentare la încorporare, dacă au fost îndeplinite condiţiile de încorporare sau dacă petentul a avut calitatea de executant al serviciului utilitar alternativ, şi nu le-a executat, au fost întrunite condiţiile pentru existenţa infracţiunii de neprezentare la încorporare, prevăzută şi pedepsită de art. 354 Cod penal.

Soluţionare

Un număr de 13 cetăţeni români au fost condamnaţi la pedepse de 1 an şi 6 luni închisoare (cu suspendare), pentru faptul că au refuzat să se prezinte la încorporare sau să-şi satisfacă stagiul militar pe motive religioase, etice, morale, umanitare sau politice.

De asemenea, 16 cetăţeni români, printre care şi domnul S.I., au fost trimişi în judecată pentru săvârşirea infracţiunii de neprezentare la încorporare, prevăzută şi pedepsită de art. 354 pct. 1 din Codul penal, în prezent cauzele aflându-se pe rolul Curţii Militare de Apel Bucureşti. Aceştia, membrii în cadrul cultului religios "Martorii lui Iehova", refuzând să-şi satisfacă stagiul militar, deoarece conştiinţa şi credinţa lor religioasă le interzic să facă armata.

Comentariu

Este ştiut faptul că, urmare a Revoluţiei din decembrie 1989, un număr mare de cetăţeni s-au asociat în organizaţii cu scopuri religioase. În prezent, în România

cultele religioase sunt libere şi autonome, statul recunoscând şi garantând aceste drepturi. Toate aceste drepturi au fost stipulate într-un proiect de lege a cultelor şi libertăţilor religioase, elaborat de Secretariatul de Stat pentru Culte, proiect care se află în curs de avizare la Parlament.

Pe baza normelor legale ce reglementează domeniul asociaţiilor fără scop lucrativ, Secretariatul de Stat pentru Culte a avizat înfiinţarea unui mare număr de organizaţii cu caracter religios şi caritabil. Din cele peste 700 de asociaţii şi fundaţii care au primit avizul Secretariatului de Stat pentru Culte, mai mult de jumătate activează sub egida şi în cadrul cultelor legal recunoscute în ţară, iar o parte însemnată dintre celelalte, deşi autonome, sunt formate din credincioşi ce aparţin cultelor recunoscute.

Este de subliniat că acei cetăţeni români care, înainte de decembrie 1989, îşi exercitau credinţa religioasă în clandestinitate şi erau persecutaţi pentru aceasta, se bucură acum de libertate şi îşi desfăşoară activitatea cultică în cadrul unor asociaţii religioase cu personalitate juridică.

În această situaţie sunt ortodocşii de stil vechi - în jur de 25.000, cu centru la Mănăstirea Slătioara, cei circa 22.000 martori ai lui Iehova, 6.000 de nazarineni, câteva mii de adventişti reformişti, creştinii nouapostolici şi alţii. Ca asociaţii religioase cu personalitate juridică funcţionează şi un număr de organizaţii cu caracter interconfesional, ca: Alianţa Evanghelică (grupează cultele: baptist, penticostal şi creştin după Evanghelie), Asociaţia Ecumenică a Bisericilor din România - AIDROM, şi altele.

Organizaţia "Martorii lui Iehova" funcţionează legal în România, fiind înfiinţată prin sentinţa nr. 1166/1990, iar în anii 1998 şi 1999 şi-a modificat statutul, tot cu acordul instanţei, înscriind în dispoziţiile acestuia faptul că reprezintă un cult creştin.

De altfel, Constituţia României stabileşte, în Titlul II, Capitolul II, art. 29, că: "Libertatea gândirii şi a opiniilor, precum şi libertatea credinţelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credinţă religioasă, contrare convingerilor sale". În baza acestui principiu constituţional, legislativul român a adoptat Legea nr. 46/1996 privind pregătirea populaţiei pentru apărare, art. 4 şi art. 6 stabilind cazurile şi situaţiile în care cetăţenii români nu vor îndeplini serviciul militar sau vor executa serviciul utilitar alternativ. De asemenea, Guvernul României a emis Hotărârea nr. 618/1997 privind executarea acestui serviciu alternativ.

În ceea ce priveşte situaţia petentului putem afirma că, datorită interpretării subiective a unor acte normative adoptate de vechiul regim, precum şi a unor lacune ale legislaţiei româneşti, se ajunge la situaţii ca cea prezentată mai sus, caz în care a fost încălcat un drept fundamental prevăzut de art. 9 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor şi a Libertăţilor Fundamentale ale Omului, încheiată la Roma în anul 1950 şi ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, încălcări ale articolelor 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11 şi 14 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor

fundamentale, amendată prin Protocolul nr. 11; o încălcare a articolelor 29, 30 şi 38 din Constituţia României.

Dosar nr. 292/2000
Obiect: *Lipsa unor înscrisuri din cartea de muncă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul V.M.M. ne-a sesizat cu privire la unele înscrisuri din cartea sa de muncă, precum şi la lipsa unei perioade de vechime de trei ani din adeverinţa eliberată de U.M. 01175 Iaşi. Domnul V.M.M. susţinea că, din adeverinţa nr. B-643 din 24.09.1999, eliberată de U.M. 01175 Iaşi, lipsesc trei ani din vechimea sa în muncă, respectiv perioada 30.09.1995-30.09.1998. De asemenea, petentul reclama valabilitatea ultimelor înscrisuri, efectuate în cartea sa de muncă.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Serviciului Pensii Militare din Ministerul Apărării Naţionale, solicitând informaţii în legătură cu cele semnalate de către domnul V.M.M., precum şi cu măsurile legale care se impuneau a fi luate pentru rezolvarea situaţiei, dacă cele sesizate de petent se confirmau.

Punctul de vedere al autorităţii

Această instituţie ne-a comunicat că domnul V. s-a adresat Secţiei Pensii Militare cu două cereri înregistrate cu nr. 5938/5.04.1999 şi nr. 11276/15.07.1999, prin care a reclamat modul de calcul al sporului corespunzător grupei a II-a de muncă, în care acesta a fost încadrat în perioada 19.02.1980-30.06.1983. O dată cu răspunsurile comunicate, a primit şi relaţiile necesare, fiind îndrumat ca, în situaţia în care şi-a desfăşurat activitatea în condiţii grele, să solicite unităţii militare din care a făcut parte, un document justificativ în acest sens. U.M. 01175 Iaşi a emis, la data de 24.09.1999, adeverinţa nr. B 643 prin care s-a atestat încadrarea în grupa a II a de muncă, în perioadele 19.08.1979-19.08.1980 şi 30.06.1983-31.09.1995, Secţia Pensii Militare emiţând decizia de revizuire a drepturilor de pensie, cu nr. 080861 din 1.11.1999. Drepturile revizuite s-au acordat, în baza art. 51 alin. (1) lit. "b" din Decretul nr. 214/1977, adică din prima zi a lunii următoare aceleia în care cererea şi actul doveditor au fost înregistrate la Secţia Pensii Militare.

La înscrierea datelor în cartea de muncă s-a produs o eroare, pentru care Secţia Pensii Militare şi-a cerut scuze, emiţându-se în acest sens decizia nr. 080861 din 9.03.1999, cu 759.106 lei pensie şi 322.534 lei pensie suplimentară, drepturi ce au fost deja încasate de către petent. Pentru corectarea datelor din ştampila aplicată, domnul V. poate trimite Secţiei Pensii Militare carnetul de muncă original.

Cu privire la lipsa a 3 ani vechime în cadrul grupei a II-a de muncă, din adeverinţa nr. B 643 din 24.09.1999, eliberată petentului de U.M. 01175 Iaşi,

instituţia noastră s-a adresat domnului colonel B.C., comandantul U.M. 01175 Iaşi, solicitându-i informaţii privind această problemă.

Soluţionare

Prin adresa nr. B 163 din 25.03.2000, domnul colonel B., ne-a comunicat că, dintr-o regretabilă interpretare, în adeverinţa care i-a fost eliberată petentului, nu i s-a luat în calcul şi perioada cuprinsă între 30.09.1995 - 30.09.1998, ca activitate desfăşurată în grupa a II a de muncă. Domnul colonel B. ne-a comunicat că a fost expediată petentului o nouă adeverinţă, cu numărul B - 173/2000, care cuprinde şi perioada mai sus menţionată.

Dosarul a fost închis în favoarea petentului.

Comentariu

În urma discuţiilor purtate cu reprezentanţi ai Secţiei Pensii Militare din Ministerul Apărării Naţionale, aceştia ne-au făcut cunoscut faptul că trecerea în rezervă a celor aproximativ 13.000 de cadre militare, în anul 1999, a creat un volum foarte mare de lucru. Astfel, cadrele militare responsabile au făcut eforturi deosebite, reuşind să prelucreze aproximativ 100 de dosare pe zi, datorită acestei situaţii, pensionarii primindu-şi drepturile materiale cu întârziere, cazul domnului V. fiind unul izolat, datorat erorii umane.

3. 4.2.2. Servicii speciale

Dosar nr. 835/2000
Obiect: *Acces la dosarul făcut de poliţia politică*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B.M.D., candidat din partea Federaţiei Ecologiste din România la funcţia de primar general al municipiului Bucureşti, ne-a sesizat cu privire la tergiversarea accesului la propriul dosar întocmit de fosta Securitate.

Petentul susţinea că, înainte de a da declaraţia necesară depunerii candidaturii sale la funcţia de primar general, a dorit să-şi vadă dosarul, dar Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a afirmat că, din lipsă de spaţiu de desfăşurare, nu îi poate pune la dispoziţie acest dosar. Aceasta, în condiţiile în care art. 1 alin. (1) din Legea nr. 187/1999, privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea securităţii ca poliţie politică, orice cetăţean român sau cetăţean străin care după 1945 a avut cetăţenie română are dreptul de acces la propriul dosar întocmit de organele securităţii, ca poliţie politică. Acest drept se exercită la cerere şi constă în studierea nemijlocită a dosarului, eliberarea de copii

de pe actele dosarului şi de pe înscrisurile doveditoare despre cuprinsul dosarului. De asemenea, potrivit art. 12 din aceeaşi lege, Consiliul trebuie să răspundă solicitării cetăţeanului interesat în termen de 30 de zile. Or, invocând motivele mai sus menţionate, Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii nu a răspuns solicitărilor domnului B.M., lipsindu-l pe acesta de posibilitatea de a acţiona în consecinţă, în sensul de a continua sau nu campania sa electorală.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma sesizării făcute de instituţia noastră, Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii ne-a comunicat că, deşi art. 11 alin. (2) din Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea securităţii ca poliţie politică obligă ca, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a legii, Consiliul General al Municipiului Bucureşti să asigure spaţiul corespunzător desfăşurării activităţii Consiliului, acest lucru nu s-a întâmplat. Astfel, debutul activităţii Consiliului a fost mult îngreunat, membrii acestuia fiind obligaţi să-şi desfăşoare munca în condiţii improprii. Pe de altă parte, protocoalele de cooperare cu instituţiile deţinătoare a documentelor ce asigură exercitarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 187/1999 s-au semnat cu întârziere, unele dintre acestea fiind şi în prezent în faza negocierilor.

Soluţionare

În consecinţă, reacţia C.N.S.A.S. a fost determinată de condiţiile obiective existente la momentul cererii petentului. În plus, termenul de 7 zile, în care Colegiul C.N.S.A.S. trebuie să transmită rezultatele verificării solicitate de Biroul Electoral Central, este foarte scurt. Acest fapt a dus la crearea unor probleme suplimentare, respectiv întârzierea soluţionării unor cereri privind accesul la propriul dosar.

În prezent, fiind depăşit impedimentul lipsei de spaţiu, Colegiul C.N.S.A.S. a afirmat că-şi va îndeplini atribuţiile stabilite prin lege în condiţii optime, luându-se toate măsurile necesare pentru evitarea repetării unor cazuri cum a fost cel reclamat de petent.

Dosarul a fost închis în defavoarea petentului.

Comentariu

Din păcate, se constată din nou, existenţa unui instituţii care nu şi-a putut desfăşura normal activitatea datorită lipsei sediului, ştiut fiind faptul că C.N.S.A.S. şi-a desfăşurat activitatea, la început, la subsolul unei clădiri.

În acest caz s-a constatat o încălcare a articolului 31 din Constituţia României.

Cel mai recent precedent l-a constituit cazul instituţiei Avocatul Poporului, care a întâmpinat şi întâmpină numeroase dificultăţi în încercarea de a obţine un sediu adecvat.

3.4.3.Probleme privind penitenciarele

3.4.3.1. Aspecte generale

Una din atribuţiile avocatului poporului este aceea de apărător al drepturilor persoanelor aflate în detenţie.

Astfel, art. 17 din Legea nr. 35/1997 prevede: "Conducerea penitenciarelor, a instituţiilor de reeducare şi resocializare, precum şi Ministerul Public şi organele de poliţie sunt obligate să permită, fără nici o restricţie, persoanelor care execută pedeapsa închisorii sau, după caz, se află arestate ori reţinute, să se adreseze în orice mod avocatului poporului cu privire la lezarea drepturilor şi libertăţilor lor, cu excepţia restrângerilor legale".

În completarea acestui articol, Regulamentul de organizare şi funcţionare a instituţiei Avocatul Poporului prevede, la art. 46, că avocatul poporului sau împuternicitul său poate efectua inspecţii în incinta penitenciarelor sau a altor locuri de detenţie, reeducare şi resocializare, precum şi la celelalte unităţi unde persoanele sunt supuse unui regim restrictiv al libertăţii de circulaţie, având dreptul de a purta discuţii private cu oricare dintre persoanele aflate în situaţiile menţionate, accesul fiind posibil în baza unui acord prealabil al conducerii administrative a unităţii sau al organului ierarhic superior.

Scopul şi justificare pedepselor şi măsurilor privative de liberate sunt, în definitiv, protejarea societăţii împotriva crimei. Un asemenea scop nu va fi atins decât dacă perioada privativă de libertate este folosită în scopul de a obţine, în măsura în care este posibil, ca delincventul, odată liberat, să nu mai fie dornic de a săvârşi alte fapte penale, ci să fie capabili să trăiască respectând legea.

Prevenirea săvârşirii infracţiunilor prin executarea sancţiunilor penale se realizează prin pedepsirea celor vinovaţi şi executarea pedepselor, aceasta fiind de natură să le mărească puterea de inhibiţie, astfel încât, după executarea pedepselor, se presupune că deţinuţii vor trage învăţămintele necesare şi se vor abţine de la comiterea de noi infracţiuni, măcar pentru a evita pe viitor alte pedepse şi alte executări de pedepse.

Pe acest considerent, penitenciarele nu reprezintă numai un mediu de aplicare a sancţiunilor penale, de excludere a individului vinovat, ci constituie şi poluri ale umanizării, în care deţinutul trebuie să găsească sprijinul necesar pentru a regăsi o dimensiune de autoapărare la ieşirea sa din detenţie.

Astfel, principalele sarcini ale sistemului penitenciar derivă din obligaţia personalului de a-i trata cu umanitate pe cei lipsiţi temporar de libertate şi de ai ajuta să se reintegreze în societate, după punerea în libertate.

De aceea, principalele îndatoriri ale personalului penitenciar sunt acelea de asigurare a custodiei deţinuţilor; de acordare a unor condiţii decente, inclusiv de asigurare a sănătăţii; de menţinere a ordinii, controlului, disciplinei şi siguranţei locului de deţinere şi de aplicare a unor programe care să contribuie la recuperarea deţinuţilor ca cetăţeni capabili să respecte legea.

Societatea are nevoie de penitenciare, instituții sociale, care să contribuie la reducerea comportamentelor infracționale. Din această perspectivă se poate deduce sensul dezvoltării instituției penitenciare, ca serviciu public specializat în recuperarea celor cu un comportament infracțional deosebit de grav, latura sa de asistență socială specializată fiind tot mai pregnantă față de latura "custodială".

Prin prezentarea cazurilor selectate, dorim să scoatem în evidență unele deficiențe constatate în administrația penitenciarelor, precum şi necesitatea adoptării unor noi reglementări în domeniu.

3.4.3.2. Cazuistica în materia respectării drepturilor şi libertăților persoanelor aflate în detenție

3.4.3.2.1.Tratamente inumane

Dosar nr. 188/1999
Obiect: *Agresarea deținuților*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul A.V. ne semnalează faptul că, în anul 1999, a fost arestat preventiv în penitenciarul Rahova, fiind dus la Tribunalul Bucureşti, pentru termenul de judecată. Potrivit petentului, subofițerii de la Penitenciarul Jilava, care făceau parte din escortă, l-au bătut, rupându-i maxilarul.

Demersurile Avocatului Poporului

Solicitând informații în legătură cu susținerile deținutului, Direcția Generală a Penitenciarelor ne-a comunicat că, din verificările efectuate, a rezultat că după prezentarea în fața completului de judecată şi introducerea în camera de arest, deținutul A. V., pe fondul nemulțumirii sale legate de faptul că nu i s-a oferit de către subofițerii din escortă medicamentul solicitat, a avut față de aceştia o atitudine total necorespunzătoare, adresându-le injurii şi amenințări.

În această situație, întrucât prin faptele sale deținutul tulbura ordinea şi disciplina, subofițerii i-au aplicat mijloace de imobilizare (cătuşe) şi l-au izolat într-o altă cameră a arestului, împreună cu alți deținuți, declarând că s-a autoagresat, lovindu-se de pereți şi calorifer.

De asemenea, ni se menționează că A.B. este în evidențele cabinetului medical al unității cu diagnosticul de "tulburări de comportament, suspect de epilepsie datorită numeroaselor traume cranio-cerebrale pe care le are în antecedente".

La sosirea în penitenciar, deţinutului i s-au acordat îngrijiri medicale, iar în zilele de 3 şi 4 februarie 1999 a fost prezentat la Clinica de chirurgie buco-maxilo-facială din cadrul Facultăţii de Stomatologie, unde, în urma consultului de specialitate, i s-a imobilizat maxilarul.

Totodată, ni s-a adus la cunoştinţă că aspectele prezentate de petent au fost verificate de comanda Penitenciarului Bucureşti - Rahova, care a constatat că deţinutul nu a fost agresat de subofiţerii din escortă.

Urmare a răspunsului primit şi a celor constatate de reprezentanţii instituţiei noastre cu ocazia discuţiei purtate în penitenciar atât cu condamnatul cât şi cu comanda unităţii, ne-am adresat din nou Direcţia Generală a Penitenciarelor, cu următoarele precizări:

- *declaraţiile deţinuţilor şi ale subofiţerilor, martori la incident sunt contradictorii;*
- *inexistenţa unei declaraţii a subofiţerului de la Penitenciarul Rahova, care a făcut parte din escortă;*
- *nerespectarea prevederilor Regulamentului privind organizarea şi executarea serviciului de pază, escortare şi supraveghere a deţinuţilor din penitenciare, cu atât mai mult cu cât comanda Penitenciarului Rahova cunoştea diagnosticul deţinutului de "tulburări de comportament, suspect epilepsie datorită numeroaselor traume cranio-cerebrale pe care le are în antecedente".*
- *existenţa unui certificat medico-legal eliberat de IML Bucureşti, din care rezultă că deţinutul a prezentat leziuni, ce au necesitat 16-18 zile de îngrijiri medicale.*

Urmare a celei de-a doua intervenţii, Direcţia Generală a Penitenciarelor ne-a transmis că la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti a fost înregistrată o plângere privind incidentul produs, care face obiectul dosarului 257/P/1999, iar Direcţia Generală a Penitenciarelor nu mai are competenţă în efectuarea actelor de cercetare.

Adresându-ne Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti am fost informaţi că pe rolul acestui parchet se află dosarul privind cercetarea condiţiilor în care a avut loc agresarea deţinutului A. V., în data de 02.02.1999, în timp ce se afla în arestul Tribunalului Bucureşti, menţionându-ni-se că vom fi înştiinţaţi în legătură cu soluţia dispusă în cauză.

Ultimul răspuns primit din partea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti, ne informează că, urmare a sesizării noastre, s-a procedat la examinarea stadiului de soluţionare a dosarului penal aflat pe rolul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti, constatându-se că această cauză se află încă în curs de cercetare, deoarece s-a dispus efectuarea unei expertize medico-legale (suplimentar certificatului medico-legal existent).

Dosarul se află în lucru.

Dosar nr. 112/1999 (finalizat în anul 2000)
Obiect: *Agresarea deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul V.F., deţinut în Spitalul Penitenciar Jilava, ne-a sesizat în legătură cu faptul că a fost bătut de subofiţerii de poliţie în timp ce se afla în sediul Secţiei 18 de Poliţie Bucureşti.

Petiţionarul susţine că există un proces verbal încheiat de subofiţerii care au preluat schimbul, prin care sunt confirmate vătămările corporale suferite de acesta şi că, în urma acestor bătăi, a fost internat la Spitalul Penitenciar Jilava, având coloana vertebrală fracturată.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele relatate de deţinut, am considerat oportun să ne adresăm Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti, care ne-a transmis că dosarul penal privind cercetarea condiţiilor în care deţinutul V. F. a fost agresat de subofiţerii de poliţie, în timp ce se afla arestat în sediul Secţiei 18 de Poliţie, se află pe rolul acestui parchet, urmând ca după definitivarea anchetei să ni se comunice soluţia dispusă în cauză.

Ulterior, faţă de o nouă sesizare prin care solicitam comunicarea modului de finalizare a cercetărilor în dosarul mai sus menţionat, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti ne-a răspuns că, prin rezoluţia acestui parchet, cauza a fost declinată în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti, întrucât din actele dosarului rezultă că sunt indicii de săvârşire a infracţiunii de cercetare abuzivă, prevăzută de art. 266 din Cod penal.

Soluţionare

Adresându-ne din nou Parchetului de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti am fost înştiinţaţi că, în temeiul art. 228 alin. (4) raportat la art. 10 lit. a C.proc.pen., s-a dispus neînceperea urmăririi penale faţă de cpt. Ghidarcea Ion din cadrul secţiei 24 Poliţie şi faţă de cpt. Zamfirache Costel din cadrul Secţiei 18 Poliţie, cercetaţi sub aspectul infracţiunilor prevăzute de art. 254 şi art. 267 C.pen., imputate de petent.

Dosarul a fost soluţionat nefavorabil.

Dosar nr. 36/2000
Obiect: *Agresarea deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.G.D., deţinut din Penitenciarul Arad, ne-a relatat că, fiind reţinut de un sergent major din cadrul postului de poliţie al comunei Macea pentru a fi anchetat în legătură cu furtul unui viţel, acesta i-a pricinuit o vătămare corporală constând dintr-o plagă tăiată în zona inimii.

În sprijinul afirmaţiilor sale, petentul precizează că i s-a eliberat un certificat medico-legal (pe care nu-l anexează cererii), în care se precizează că a beneficiat de 14 zile de îngrijiri medicale.

Demersurile Avocatului Poporului

Urmare a demersurilor întreprinse, Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Arad ne-a comunicat că domnul C.G.D. a furat un viţel de la S.C. "Optima" din satul Sînmartin, judeţul Arad, iar după săvârşirea faptei a fost identificat şi cercetat la Postul de Poliţie Macea, judeţul Arad, de către serg. major Alexandru Robert, ajutor şef de post la Postul de poliţie Macea, judeţul Arad.

Dosarul penal întocmit de subofiţer a fost înaintat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Arad, cu propunerea de trimitere în judecată.

Aspectele sesizate de petent, privind vătămarea corporală suferită, au făcut obiectul dosarului nr. P/415/999, subofiţerul reclamat fiind cercetat pentru purtare abuzivă, conform art. 250 alin.(2) C.pen., declinat ulterior, pentru competentă soluţionare, Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti.

Solicitând a ni se comunica date despre soluţia dispusă în cauză, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti ne-a transmis că s-a dispus neînceperea urmăririi penale faţă de serg. maj. Alexandru Robert, din cadrul Inspectoratului Judeţean de Poliţie Arad, cercetat pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 266 alin. (2) C.pen., întrucât probele administrate în cauză nu au confirmat fapta penală ce i-a fost imputată.

Dosarul a fost soluţionat nefavorabil.

Comentariu

a. Unul din principiile de bază ale Regulilor europene pentru penitenciare prevede că privarea de libertate se face în condiţii morale şi materiale care să asigure condamnatului respectul necesar faţă de demnitatea umană, să ocrotească sănătatea, propriul respect, dezvoltarea simţului responsabilităţii, încurajarea unor atitudini şi abilităţi ce le vor fi de folos la reintegrarea lor în societate cu şanse mai bune în părăsirea câmpului infracţional.

Or, nu este posibilă instrucţia şi reeducarea prin folosirea unor mijloace care încalcă demnitatea umană şi drepturile condamnaţilor, în condiţiile în care personalul penitenciar trebuie numit, selectat ţinându-se seama de integritatea morală, de umanismul, de aptitudinile individuale, nivelul intelectual, capacitatea, pregătirea profesională.

Potrivit art. 2 din Declarația privind protecția tuturor persoanelor împotriva torturii şi a altor pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluția 3452(XXX), din 9 decembrie 1975, orice tratament crud, inuman sau degradant este un ultraj adus demnității umane şi trebuie să fie condamnat şi considerat o violare a drepturilor omului şi libertăților fundamentale proclamate în Declarația universală a drepturilor omului.

b. Executarea măsurii arestării preventive implică, pe de o parte, privarea de libertate a unei persoane, iar pe de altă parte, menținerea acestei stări pe o anumită durată, până la terminarea urmăririi penale sau pronunțarea hotărârii judecătoreşti definitive.

Persoanele arestate preventiv beneficiază de prezumția de nevinovăție, principiu prevăzut atât de art. 23 alin. (8) din Constituția Române cât şi de art. 11 (1) al Declarației Universale a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. prin Rezoluția 217 A(III) din 10 decembrie 1948. Nu există nici o îndoială că prezumția de nevinovăție joacă un rol fundamental în exercitarea justiției penale.

Totuşi, după cum se observă din cazurile prezentate, plângerile arestaților preventiv referitoare la tratamente inumane aplicate de organele de cercetare penală, sunt, fără a generaliza, soluționate cu neînceperea urmăririi penale de către parchetele militare.

4.3.2.2. Deținuți bolnavi psihic

Dosar nr. 126/2000
Obiect: *Bolnav psihic*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Petenții T. F.şi T.V. ne-au sesizat în legătură cu starea sănătății fiului lor, T. L. S., deținut în Penitenciarul Botoşani, condamnat la 14 ani de închisoare pentru săvârşirea infracțiunii de omor.

Astfel, petenții susțin că starea sănătății fiului lor s-a agravat pe parcursul celor patru ani de detenție, fapt confirmat şi de biletele de ieşire (anexate petiției), eliberate de Spitalul Municipal Rădăuți - Secția psihiatrie, în care este notat ca diagnostic: depresie reactivă persistentă cu elemente atipice pe un fond mixt psihopat, schizopatie - decompensare depresiv anxioasă atipică persistentă.

Demersurile Avocatului Poporului

În legătură cu starea sănătății deținutului ne-am adresat comandantului Penitenciarului Botoşani, care ne-a comunicat că atât la depunerea în penitenciar

(14.02.1995) cât şi la expertiza psihiatrică, efectuată la data de 04.04.1995 în cadrul secţiei de psihiatrie a Spitalului Penitenciar Bucureşti, acesta a fost găsit "clinic sănătos".

De asemenea, ni s-a precizat că, la data de 19.03.1997, condamnatul a părăsit Penitenciarul Botoşani prin transfer, iar în prezent beneficiază de întreruperea executării pedepsei.

Întrucât atât la data depunerii în penitenciar cât şi cu ocazia expertizei psihiatrice efectuate deţinutul era clinic sănătos, ne-am adresat Direcţiei Generale a Penitenciarelor solicitând să ni se comunice care era starea sănătăţii acestuia înainte de a beneficia de întreruperea executării pedepsei, cât şi starea actuală, motivat de faptul că în ultimul bilet de ieşire din spital (FO/215/16 din 6.01.2000), se specifică: "în vederea continuării terapiei se specialitate, se recomandă preluarea pacientului în regim psihiatric, în regim general supravegheat medical" .

Soluţionare

Direcţia Generală a Penitenciarelor ne-a transmis că, pe parcursul detenţiei în Penitenciarul Botoşani, condamnatul nu a prezentat afecţiuni care să necesite dispensarizarea sau internarea într-o unitate spitalicească, însă la data de 06.01.1999 a fost pus în întreruperea executării pedepsei de la Penitenciarul Gherla, şi că, în acelaşi timp, i s-a admis cererea de amânare a executării pedepsei, urmând ca, după externarea din Spitalul Rădăuţi-Secţia Psihiatrie, unde a fost internat cu diagnosticul: "Stare de agitaţie psihomotorie" să fie arestat şi depus în arestul poliţiei.

Dosar soluţionat nefavorabil.

Dosar nr. 432/2000
Obiect: *Bolnav psihic*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.F., deţinut în Penitenciarul Miercurea Ciuc, condamnat la 10 ani de închisoare pentru săvârşirea infracţiunii de omor calificat, s-a adresat instituţiei noastre, precizându-ne, printre altele, că este bolnav psihic.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de această menţiune, am considerat oportun să ne adresăm Penitenciarului Miercurea Ciuc, solicitând informaţii în legătură cu starea sănătăţii deţinutului şi dacă în penitenciar acesta beneficiază de un regim special sau de un tratament adecvat bolii de care suferă.

Soluționare

Penitenciarul Miercurea Ciuc ne-a transmis că deținutul figurează în evidența cabinetului medical al unității cu diagnosticul de tulburări nevrotice reactive pe fondul unei personalități modificate (diagnostic stabilit cu ocazia unei expertize medico-legale psihiatrice, efectuate în Spitalul Penitenciar Bucureşti, în iunie 1999), pentru care primeşte tratamentul medical adecvat bolii, prescris de medicul specialist psihiatru.

Totodată, suntem informați că starea sănătății deținutului este bună fiind dispensarizat şi primind tratament cronic.

Dosar soluționat nefavorabil.

Comentariu

Pentru deținuții bolnavi psihic executarea pedepsei devine fără sens, deoarece aceştia nu mai înțeleg rostul şi acțiunea de executare a pedepsei, iar indisciplina la care ei se dedau este o indisciplină izvorâtă din lipsa de discernământ, care nu poate fi combătută şi remediată cu mijloace sancționatorii în penitenciar.

De aceea, aceşti condamnați trebuie examinați medical, depistați şi trimişi spre a fi supuşi unui tratament special, care poate fi urmat numai în spitale sau instituții medicale speciale, în sensul că aceşti bolnavi să fie internați în spitale psihiatrice sau în secții speciale ale spitalelor penitenciare, fiindcă aceştia trebuie supravegheați în mod deosebit.

Totodată, condamnații bolnavi ridică şi unele probleme juridice privind executarea pedepsei privative de libertate, deoarece executarea pedepsei în continuare nu-şi poate atinge scopul, iar tratamentul în penitenciar este dificil de executat.

Potrivit prevederilor art. 82 Din Ansamblul de reguli minimale pentru tratamentul Deținuților (adoptat în anul 1957 de Consiliul Economic şi Social al O.N.U), deținuții atinşi de afecțiuni sau tulburări mentale trebuie să fie observați şi tratați în instituții specializate, plasate sub o conducere medicală, iar pe durata şederii lor în penitenciare, aceste persoane trebuie să fie plasate sub supravegherea specializată a unui medic.

Asigurarea unui grad suficient de bunăstare a deținuților este foarte dificilă şi este în acelaşi timp foarte importantă pentru deținuții alienați, pentru anormalii mintali şi pentru deținuții care încearcă o tensiune psihologică serioasă.

De aceea, deținuții cu probleme psihice nu ar trebui să fie ținuți în închisori ci ar trebui transferați imediat ce este posibil, în aşezăminte pentru bolnavi mintali.

3.4.3.2.3. Transferarea deținuților

Dosar nr. 627/2000
Obiect: *Transfer*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Petentul B.M., deţinut aflat în executarea pedepsei în Penitenciarul Poarta Albă, condamnat la o pedeapsă de 17 ani de închisoare pentru săvârşirea infracţiunii de omor, ne-a sesizat solicitându-ne sprijinul pentru a fi transferat la Penitenciarul Gherla.

Astfel, petentul afirmă că s-a adresat cu mai multe cereri de transfer atât conducerii penitenciarului cât şi Direcţiei Generale a Penitenciarelor, fără a primi vreun răspuns şi că motivul cererii de transfer este acela că ambii părinţi au decedat, casa în care locuia împreună cu aceştia a fost trecută în proprietatea statului, iar o rudă (domiciliată în judeţul Suceava) s-a oferit să-l ajute la ieşirea din detenţie.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluționare

Adresându-ne Direcţiei Generale a Penitenciarelor ni s-a comunicat că transferul deţinutului din penitenciarul Poarta Albă în Penitenciarul Gherla nu a fost aprobat, deoarece spaţiile de cazare ale unităţii solicitate sunt supraaglomerate, transferul la Penitenciarul Poarta Albă aprobându-se la solicitarea deţinutului.

Dosarul a fost soluţionat nefavorabil.

Dosar nr. 1204/2000
Obiect: *Transfer*
Titular: *Departamentul IV - pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Petentul Ş.M. ne-a solicitat sprijinul pentru a afla informaţii în legătură cu situaţia deţinutei I. M. G., condamnată la 7 ani şi 5 luni de închisoare, susţinând că aceasta a fost transferată în mai multe penitenciare: Rahova, Timişoara, Oradea iar starea sănătăţii deţinutei, aflată la data formulării cererii, în Penitenciarul Oradea, este precară.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de afirmaţiile petentei, am solicitat Direcţiei Generale a Penitenciarelor să ne transmită dacă susţinerile petentei referitoare la transferarea deţinutei se

confirmă, precum şi cu motivele pentru care a fost necesară transferarea acesteia în diferite penitenciare.

Totodată, am rugat să ni se precizeze dacă, motivat de starea sănătăţii mamei deţinutei, domiciliată în judeţul Vâlcea, este posibilă transferarea într-un penitenciar mai apropiat.

În acelaşi timp, am prezentat cazul şi am solicitat informaţii şi Penitenciarului Oradea.

Urmare a intervenţiilor noastre, Penitenciarul Oradea ne-a comunicat că susţinerile doamnei Ş.M. privind starea sănătăţii deţinutei nu se confirmă, iar din declaraţia deţinutei, anexată răspunsului, rezultă că, încă de la data transferării în acest penitenciar, a fost repartizată la muncă, fără a necesita întreruperi sau scutiri medicale.

De asemenea, condamnata a declarat că din analizele medicale efectuate în penitenciar a rezultat că starea sănătăţii sale este bună, precizând că: "nu ştiu să sufăr de vreo boală şi nu am acuzat niciodată vreo afecţiune".

Direcţia Generală a Penitenciarelor ne-a comunicat că numita I. M. G. a fost încarcerată iniţial în Penitenciarul Colibaşi, având afaceri judiciare la Tribunalul Vâlcea, instanţă deservită de această unitate.

După definitivarea afacerilor judiciare la instanţele deservite de Penitenciarul Colibaşi, a fost transferată la Penitenciarul Bucureşti-Rahova, pentru a fi prezentată la Curtea Supremă de Justiţie în vederea judecării recursului, iar după definitivarea afacerilor judiciare la această instanţă, la data de 19.01.2000, a fost transferată la Penitenciarul Târgşor, singura unitate profilată pe deţinerea femeilor condamnate la pedeapsa închisorii.

La data de 28.02.2000, ni se menţionează în adresă, numita I. M. G. şi-a dat acordul pentru a fi transferată la Penitenciarul Oradea, pentru a fi folosită la activităţi productive.

Soluţionare

În prezent, deţinuta este folosită la muncă, iar pentru conştiinciozitatea manifestată a fost recompensată şi are posibilitatea de a fi liberată condiţionat înaintea expirării în termen a pedepsei.

În ceea ce priveşte transferarea condamnatei la o unitate mai apropiată de domiciliu, aceasta nu a fost aprobată, deoarece cu excepţia Penitenciarului Târgşor, celelalte unităţi nu au în profil ţinerea în custodie a femeilor condamnate la o pedeapsă privativă de libertate.

Din punct de vedere medical, deţinuta a fost consultată atât la depunerea în penitenciar cât şi la data de 07.12.2000, stabilindu-se diagnosticul de "clinic sănătoasă", fără alte afecţiuni.

Dosarul a fost soluţionat nefavorabil.

Dosar nr. 1259/2000
***Obiect**: Transfer*
***Titular:** Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul P.G., în calitate de apărător al domnului I. C., cetăţean român, aflat într-un penitenciar din Austria, ne-a sesizat în legătură cu demersurile întreprinse în vederea transferării condamnatului într-un penitenciar din România.

Astfel, domnul P. G. ne-a precizat că, urmare a intervenţiei Ministerului de Justiţie din România pe lângă Ministerul Federal de Justiţie al Austriei, prin care s-a solicitat transferarea deţinutului pentru a executa în România restul de pedeapsă rămas neexecutat (4 ani), i s-a comunicat că cererea de transfer nu a fost încă soluţionată de autorităţile austriece deoarece prezenţa deţinutului mai este încă necesară în Austria, unde urmează să fie audiat în calitate de martor într-un proces aflat pe rolul instanţelor judiciare din această ţară.

Totuşi, Ministerul Federal de Justiţie din Republica Austria l-a informat pe avocatul deţinutului că partea română a mai fost solicitată o dată pentru preluarea executării pedepsei, însă Ministerul de Justiţie din România i-a comunicat că autorităţile din Austria nu şi-au dat acordul pentru transfer. Pentru acest fapt, adresându-se statului austriac, i s-a transmis de acesta că este de acord cu transferul, în condiţiile în care statul român va da asigurări că nu îl va elibera condiţionat.

Demersurile Avocatului Poporului

Urmare a adresei formulate de instituţia noastră Direcţiei relaţii internaţionale din cadrul Ministerului Justiţiei, în care solicitam să ni se transmită dacă Ministerul Justiţiei din România şi Ministerul Federal de Justiţie al Austriei au realizat un acord privind transferarea deţinutului I C., am fost înştiinţaţi că acordul prevăzut de Convenţia Europeană asupra transferării persoanelor condamnate nu s-a realizat, întrucât Austria, ca stat de condamnare, nu a comunicat acordul său.

Totodată, ni s-a precizat că Ministerul Justiţiei din România a solicitat Ministerului Federal de Justiţie al Austriei să informeze dacă, în prezent, sunt îndeplinite condiţiile pentru realizarea transferului, însă, până la data comunicării adresei către instituţia noastră nu se primise nici un răspuns.

Faţă de răspunsul primit de la Ministerul Justiţiei şi întrucât ni s-a menţionat că una din condiţiile realizării transferului persoanelor condamnate este aceea ca statul de condamnare şi statul de executare să se pună de acord asupra transferului, am revenit cu o nouă adresă, făcând următoarele precizări:

Convenţia Europene asupra transferării persoanelor condamnate adoptată la Strasbourg la 21 martie 1983 şi ratificată prin Legea nr. 76 din 12 iulie 1996 precizează în preambul că:

"Statele membre ale Consiliului Europei şi celelalte state semnatare ale prezentei convenţii, considerând Scopul Consiliului Europei este de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi, dornice să dezvolte mai mult cooperarea internaţionale în materie penală, considerând că această cooperare trebuie să servească intereselor unei bune administrări a justiţiei şi să favorizeze reintegrarea socială a persoanelor condamnate, considerând că aceste obiective impun ca străinii, care sunt privaţi de libertate ca urmare a unei infracţiuni penale, să aibă posibilitatea de a-şi ispăşi condamnarea în mediul lor social de origine, considerând că cel mai bun mijloc de a se ajunge la aceasta este de a-i transfera în propriile lor ţări, au convenit…."

Totodată, art. 2 din aceeaşi Convenţie prevede că o persoană condamnată pe teritoriul unei părţi poate să fie transferată pe teritoriul altei părţi, pentru a executa aici condamnarea care i-a fost aplicată.

Pornind de la această orientare, prevăzută în preambul şi în art. 2, respectiv de a acorda condamnatului posibilitatea reintegrării sociale, este stipulată mai departe, condiţia prevăzută la art. 3 lit. f, potrivit căreia statul de condamnare şi statul de executare trebuie să se pună de acord asupra acestei transferări.

Ca atare, am subliniat în adresa noastră că nu trebuie omis că, deşi transferul persoanelor condamnate este rezultatul unui acord între părţile implicate, este totuşi un drept al persoanei condamnate care poate să-şi exprime, fie pe lângă statul de condamnare, fie pe lângă statul de executare, dorinţa de a fi transferată în temeiul prezentei convenţii.

De asemenea, am subliniat că, din adresa nr. 0240089/192-IV1/00 a Ministerului Federal de Justiţie din Republica Austria, pe care petentul ne-a pus-o la dispoziţie, rezultă că partea română a mai fost solicitată o dată pentru preluarea executării pedepsei şi că statul austriac îşi va da acordul la comutarea în România a executării pedepsei, numai în condiţiile în care statul român va da asigurări că îl va prelua pe condamnat în detenţie şi că nu îl va elibera condiţionat.

În concluzie, considerând că statul austriac şi-a exprimat condiţiile pentru transferarea condamnatului, am solicitat Direcţiei Relaţii Internaţionale din cadrul Ministerului Justiţiei să ne comunice rezultatul demersurilor întreprinse la Ministerul Federal de Justiţie al Austriei în privinţa îndeplinirii sau nu a condiţiilor pentru realizarea transferului deţinutului I. C.

Soluționare

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

După rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, deţinutul poate fi transferat în alt penitenciar, însă numai pe baza unei dispoziţii de transferare şi numai în cazurile strict necesare.

Importanţa menţinerii legăturilor cu membrii familiei şi prietenii are consecinţe înainte de toate asupra locului de detenţie a deţinuţilor. Dacă aceştia sunt încarceraţi

departe de domiciliul lor, această împrejurare face vizitele mai dificile şi mai costisitoare.

De aceea, se propune ca persoana deţinută sau închisă, pe cât posibil, să fie internată într-un loc de detenţie sau de închidere apropiat de domiciliul legal.

Posibilitatea de transfer într-un loc mai apropiat de domiciliu ar trebui să fie discutată cu fiecare deţinut.

Transferarea poate contribui la reintegrarea socială a persoanei condamnate, creând pentru deţinut posibilitatea de a-şi executa pedeapsa în mediul său social de origine.

.Potrivit principiului nr. 20 din Ansamblul de principii pentru apărarea tuturor persoanelor care se găsesc în orice formă de arest sau închisoare, cuprins în lucrarea "A pune regulile în acţiune", publicată de Penal Reform International,), "Dacă o persoană deţinută sau închisă cere, ea trebuie, pe cât posibil, să fie internată într-un loc de detenţie sau închidere apropiat de domiciliul legal".

3.4.3.2.4. Respectarea principiului separării deţinuţilor

Dosar nr. 422/1998 - finalizat în anul 2000
Obiect: *Separarea deţinuţilor*
Titular: *Departamentul IV - pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Autosesizare

În cotidianul "Ziua" din data de 30 octombrie 1998 a fost prezentat cazul acestui minor în vârstă de 16 ani, arestat pentru furt.

În timp ce se afla în arestul Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Satu Mare, colegii lui de celulă l-au legat de mâini şi l-au supus perversiunilor sexuale, fapt confirmat de agresorul său, C. R.

După 30 de zile petrecute în arest, minorul a fost transferat la Penitenciarul Satu Mare, fiind cazat în aceeaşi celulă cu agresorul său.

Demersurile Avocatului Poporului

Sesizându-ne din oficiu, am solicitat informaţii Penitenciarului Satu Mare, care ne-a comunicat că, în ziua depunerii în penitenciar (14.07.1998) minorul A.K. nu a declarat nimic, dar, ulterior, acuzând dureri la nivelul braţului stâng, a fost supus unui examen radiologic la Cabinetul Medical şi internat în infirmeria penitenciarului, dar nu a fost cazat în cameră cu minorul C. R.

Punctul de vedere al autorităţii

În ceea ce priveşte comportarea deţinutului C.R., în prima adresă, comandantul Penitenciarului Satu Mare ne-a comunicat că acesta a fost caracterizat

ca fiind greu adaptabil, labil psihic pe fondul inexistenţei nivelului de instruire şi educare, prezentând zilnic probleme de comportament şi, cu toate că a fost cuprins la activităţi de terapie ocupaţională, receptivitatea lui este foarte scăzută şi nu prezintă schimbări pozitive ale atitudinii comportamentale. În cea de-a doua adresă, dimpotrivă, ni se precizează că C.R. a fost cuprins la activităţi de alfabetizare, la activităţi de stabilire a personalităţii, la activităţi de conciliere, la activităţi de educaţie moral cetăţenească şi că, toate activităţile desfăşurate pe parcursul unui an au contribuit la influenţarea pozitivă a condamnatului, actualmente nemairidicând probleme de comportament.

Solicitând informaţii în legătură cu cazul minorului A. K. şi Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Satu Mare, ni s-a adus la cunoştinţă că la momentul oportun au fost efectuate verificări, fără să se poată administra probe din care să rezulte că minorul a fost agresat sexual în timp ce se afla în arestul Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Satu Mare: "aspectul a fost sesizat (...) la o lună după depunerea în Penitenciarul Satu Mare, unde a fost cazat cu C.R. în aceeaşi cameră".

De asemenea, se precizează că "din declaraţiile lui C.R. rezultă că au întreţinut relaţii sexuale la propunerea lui A.K., în timp ce se aflau în aceeaşi cameră de la penitenciarul Satu Mare".

Faţă de răspunsul primit de la Penitenciarul Satu Mare, raportat la informaţiile transmise de Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Satu Mare, am solicitat Direcţiei Generale a Penitenciarelor şi Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Satu Mare să ne comunice punctul de vedere privind:

- *neconcordanţa informaţiilor primite de la Inspectoratul de poliţie al Judeţului Satu Mare;*
- *contradictorialitatea informaţiilor puse la dispoziţie de comandantul Penitenciarului Satu Mare în cele două adrese, referitoare la cazarea deţinuţilor şi la comportamentul minorului C.R;*
- *lipsa unui examen medical al deţinutului A. K.*

La data 13.12.1999, Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Satu ne-a comunicat că, în urma aprofundării cercetărilor efectuate în cauză au fost, totuşi, administrate probe de vinovăţie împotriva deţinutului C.R., rezultând că acesta a întreţinut relaţii sexuale prin constrângere cu minorul A.K. în arestul Poliţiei Judeţului Satu Mare cât şi în Penitenciarul Satu Mare.

Soluţionare

Faţă de C. R. s-a dispus începerea urmăririi penale pentru săvârşirea infracţiunilor de: relaţii sexuale între persoane de acelaşi sex şi perversiuni sexuale, fapte prevăzute şi pedepsite de art. 200 alin. (1) şi (2) Cod penal, art. 201 alin. (1) şi (3) Cod penal, cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal, făcându-se, totodată, propunerea de punere în mişcare a acţiunii penale şi trimiterea în judecată la Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare.

Referitor la acest caz, facem următoarele precizări:

- *transmiţându-ne regretul de a ne fi furnizat informaţii inexacte cu privire la situaţia deţinutului minor, Direcţia Generală a Penitenciarelor a atenţionat*

comanda Penitenciarului Satu Mare cu privire la necesitatea efectuării de cercetări amănunţite şi complete, iar ofiţerul, care a efectuat verificările în acest caz, a fost sancţionat disciplinar.

- *pentru a putea finaliza dosarul în cauză, prin adresa din 2.05.2000 ne-am adresat şi Parchetului de pe lângă Judecătoria Satu Mare, care ne-a înştiinţat că, Parchetul de pe lângă Judecătoria Satu Mare ne-a transmis că, prin rechizitoriul din dosarul nr. 133/P/2000, din data de 27.01.2000, inculpatul C.R., fiul lui Gheorghe şi Magdalena, a fost trimis în judecată pentru comiterea infracţiunii de relaţii sexuale între persoane de acelaşi sex, prevăzută şi pedepsită de art. 200 alin. (3) C.pen. cu aplicarea art. 99 alin. (3) şi art. 41 alin. (2) C.pen., comise asupra părţii vătămate A. K.*
- *dosarul se află la Judecătoria Satu Mare înregistrat sub nr. 1388/2000.*

Menţionăm că dosarul a fost deschis în anul 1999 şi finalizat în anul 2000, favorabil.

Comentariu

Normele de drept execuţional penal exprimă principiul individualizării executării sancţiunilor penale, potrivit căruia executarea pedepselor şi a celorlalte sancţiunii penale trebuie adaptată după felul individului, după felul personalităţii condamnatului, astfel încât regimul şi tratamentul condamnaţilor să se individualizeze pe baza examinării şi analizării personalităţii fiecărui condamnat, ţinând seama de sexul, vârsta, statutul social.

Penitenciarul este uneori un loc în care condamnaţii recidivişti exercită o influenţă negativă asupra condamnaţilor care sunt la prima infracţiune (condamnaţi primar).

Oricâte măsuri s-ar lua, o evitare completă a acestei influenţe este greu de realizat.

Penitenciarele sunt pentru deţinuţi medii în care sunt obligaţi să trăiască, furnizându-le acestora posibilităţi de a se asocia şi de a se instrui reciproc în rău şi, uneori, de a găsi satisfacţii.

În această situaţie, reglementarea executării pedepsei într-un loc de deţinere cuprinde dispoziţii de separare a condamnaţilor recidivişti de ceilalţi condamnaţi, în funcţie de gravitatea infracţiunii săvârşite, durata pedepsei aplicate, numărul infracţiunilor săvârşite, sexul, vârsta condamnaţilor, sănătatea fizică, sănătatea psihică, diferitele trăsături psihice: capacitatea mentală, trăsături de caracter.

Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deţinuţilor prevede ca principiu fundamental că diferitele categorii de deţinuţi trebuie să fie plasate în instituţii sau secţii ale instituţiei distincte, ţinând cont de sex, vârstă, antecedente, motive de detenţie şi exigenţe de tratament.

Scopul clasificării deţinuţilor este acela al despărţirii acelora care, din cauza înclinaţiilor primejdioase, ar exercita o influenţă inoportună asupra celorlalţi deţinuţi,

de a repartiza deținuții în grupe pentru a le facilita tratamentul în vederea readaptării sociale.

În concluzie, deținerea separată a unor arestați preventiv de alți arestați preventiv este o regulă, cu putere de principiu, potrivit căreia unii arestați preventiv trebuie separați de alți arestați preventiv. O asemenea regulă este importantă pentru că dacă diferiții arestați preventiv ar fi deținuți în aceeași camere sau în contact unii cu alții, s-ar produce urmări defavorabile atât pentru buna desfăşurare a urmăririi penale sau judecății, cât şi asupra conduitei arestaților.

3.4.3.2.5. Corespondență

Dosar nr. 456/2000
Obiect: *Corespondența deținuților*
Titular: *Departamentul IV - pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D. N., cetățean iugoslav, deținut în Penitenciarul Rahova, ne-a sesizat că, în timpul deținerii în Penitenciarul Colibaşi, în luna noiembrie 1998, familia sa din Suedia i-a expediat o scrisoare cu valoare (800 DM), însă aceasta a fost desigilată iar suma de 800 DM nu i-a parvenit.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de susținerile petentului am considerat oportun să ne adresăm Direcției Generale a Penitenciarelor, Inspectoratului de Poliție al Județului Argeş, Penitenciarului Colibaşi.

Urmare a intervenției noastre, Penitenciarul Colibaşi ne-a comunicat că delegatul penitenciarului a ridicat de la Oficiul poştal Mioveni scrisoarea recomandată expediată din Suedia, care nu a fost îmborderată ca având conținut cu valoare declarată, iar plicul a fost desfăcut de lucrătorii penitenciarului în prezența deținutului, ocazie cu care s-a constatat că acesta era gol.

Punctul de vedere al autorităților

Din cercetările administrative efectuate la penitenciar nu a rezultat vinovăția vreunui angajat privind primirea şi predarea scrisorii către acesta, motiv pentru care deținutul a sesizat Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeş în vederea efectuării urmăririi penale sub aspectul violării secretului corespondenței, prevăzută de art. 195 C.pen. şi furt, prevăzută de art. 208 alin. (1) C.pen.

Prin rezoluția Parchetului de pe lângă Tribunalul Argeş s-a dispus declinarea competenței în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti, unde se află dosarul în curs de urmărire penală.

Prin adresa primită de la Direcţia Generală a Penitenciarelor am fost informaţi că, în urma plângerii adresate de către deţinutul D.N, s-a dispus o cercetarea administrativă, care, însă, nu a stabilit vreo culpă a personalului privind primirea şi predarea scrisorii în cauză, fapt pentru care deţinutul a fost îndrumat să adreseze o plângere Parchetului de pe lângă Tribunalului Argeş.

La data de 15.12.1998, Oficiul poştal Mioveni, judeţul Argeş, a comunicat Penitenciarului Colibaşi prin adresa nr. 1071 că scrisoarea recomandată nr. 15318096, primită de domnul D.N. din Suedia nu era îmborderată ca fiind cu conţinut valoare declarată şi era lipită pe una din laturile mici ale plicului cu scotch.

Faţă de informaţiile transmise, instituţia Avocatul Poporului l-a informat pe deţinut că, potrivit prevederilor legale trimiterile poştale care conţin valori se expediază condiţionat de declararea valorii acestor, astfel încât, potrivit art. 34 pct. 2 lit. a din Legea privind serviciile poştale nr. 83/1996, constituie contravenţii introducerea în scrisori simple de bani, valori.

Cât priveşte faptul că plicul a fost desigilat, fiind gol şi având una din laturile mici ale plicului lipită cu scotch, am considerat oportun să solicităm informaţii în această privinţa atât Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti, Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Argeş şi Direcţiei de poştă internaţională.

Astfel:

1. Direcţia de Poştă Internaţională, Serviciul Exploatare Poştală Internaţională, ne-a comunicat că, din cercetările efectuate în documentaţia ce o deţine unitatea, s-a stabilit că scrisoarea recomandată nr. RR415318096 a sosit în reţeaua poştală română la data de 06.12.1998 şi a fost predată la data de 08.12.1998, pe baza semnăturii delegatului Penitenciarului Colibaşi fără obiecţiuni, care a predat-o supraveghetorului de la secţia unde era repartizat deţinutul.

Totodată, ni se face precizarea că scrisoarea recomandată nr. RR415318096 a circulat în reţeaua poştală de la prezentare până la destinaţie, ca o trimitere recomandată şi nu ca o trimitere cu valoare declarată.

2. Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Argeş ne-a informat că, urmare a verificărilor efectuate, s-a constatat că, la începutul anului 1999, Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeş a trimis spre verificare plângerea deţinutului Poliţiei oraşului Mioveni, din care rezulta comiterea infracţiunii de "violarea secretului corespondenţei", faptă prevăzută şi pedepsită de art. 195 C.pen.

Din referatul de propunere a declinării competenţei, pe care Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Argeş ni l-a pus la dispoziţie, rezultă că ofiţerul Andone Liviu a înmânat deţinutului plicul, procedându-se la desfacerea acestuia în prezenţa ofiţerului de serviciu, Bogdan Comănoiu, ocazie cu care s-a constatat că în el nu se aflau nici bani şi nici scrisoarea, iar plicul nu avea sigiliu şi era lipit cu scotch.

Din audierea numiţilor Popa Aurel şi Badea Liliana, salariaţi la oficiul poştal Mioveni, a rezultat că data primirii corespondenţei de la D.R.P.Ploieşti, sacul în care se afla recomandata externă nu a prezentat urme de forţare la sigiliu. Recipisa

externă prezenta pe una din laturile mici ale plicului o bandă scoth, motiv pentru care la predarea către delegaţia de la Penitenciarul Colibaşi s-a constatat într-o notă constatatoare, conform instrucţiunilor, semnată fără obiecţiuni de numita Popa Viorica, delegata din partea penitenciarului.

Întrucât din cercetările efectuate rezulta că plicul adresat deţinutului nu a fost desfăcut pe traseul de la expeditor la Penitenciarul Colibaşi, şi că acesta putea fi violat în interiorul penitenciarului, s-a propus, în baza art. 210 C.proc.pen., raportat la art. 26 pct. 1 C.proc.pen., declinarea competenţei în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti.

Soluţionare

Întrucât cele sesizate de domnul D.N. fac obiectul dosarului penal aflat pe rolul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Bucureşti, ne-am adresat acestuia solicitând informaţii în legătură cu stadiul de soluţionare a plângerii petentului, însă, până la data întocmirii prezentului raport nu s-a primit nici un răspuns.

Dosarul se află în lucru.

Dosar nr. 80/2000
Obiect: *Corespondenţa deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B.M., condamnat la 15 ani de închisoare pentru săvârşirea infracţiunii de omor, s-a adresat Avocatului Poporului în timp ce se afla în Penitenciarul Jilava, unde, la data expedierii petiţiei, executa pedeapsa privativă de libertate. Răspunsul i s-a comunicat în Penitenciarul Jilava.

Fiind transferat din Penitenciarul Bucureşti-Jilava în Penitenciarul Rahova, corespondenţa către deţinut a fost predată Penitenciarului Rahova, care a returnat-o instituţiei noastre, cu menţiunea pe plic "operat sector vizate" şi "nu figurează în Penitenciarul Rahova".

Demersurile Avocatului Poporului

Solicitând informaţii Direcţiei Generale a Penitenciarelor în legătură cu locul de detenţie în care numitul B. M. execută, în prezent, pedeapsa privativă de libertate, ni s-a comunicat că acesta se află, totuşi, începând din data de 20.03.2000 în Penitenciarul Bucureşti-Rahova.

Adresându-ne Penitenciarului de maximă siguranţă Bucureşti-Rahova cu rugămintea de a ne preciza motivele pentru care s-a procedat la returnarea corespondenţei către deţinut, deşi acesta se afla în Penitenciarul Rahova la data de

07.06.2000, când s-a primit plicul adresat din partea instituţiei noastre, am fost înştiinţaţi că la data expedierii răspunsului nostru din 16.02.2000, deţinutul B. M. executa în această unitate o pedeapsă privativă de libertate de 15 ani, pentru săvârşirea infracţiunii de omor.

De asemenea, ni s-a comunicat că, datorită neglijenţei lucrătorilor de la sectorul vizită şi a superficialităţii în exercitarea atribuţiilor de serviciu, scrisoarea a fost returnată.

Soluţionare

Suntem înştiinţaţi că sesizarea adresată de instituţia Avocatul Poporului a determinat efectuarea unei verificări amănunţite a activităţii sectorului, soldată cu sancţionarea administrativă a două subofiţere, vinovate de returnarea petiţiei, întocmirea unui plan de măsuri şi prelucrarea cu întregul colectiv a ordinelor Direcţiei Generale a Penitenciarelor şi Ministerului Justiţiei cu privire la corespondenţă.

Acest caz a fost adus şi la cunoştinţa Direcţiei Generale a Penitenciarelor.

Dosar soluţionat nefavorabil.

Dosar nr. 732/2000
Obiect: *Corespondenţa deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul V.V., arestat pentru săvârşirea infracţiunii de tentativă de furt, ne-a sesizat susţinând că în penitenciar i se încalcă dreptul la corespondenţă.

Astfel, deţinutul afirmă că scrisorile pe care le adresează familiei nu ajung la destinaţie, iar corespondenţa expediată de aceasta nu-i parvine, fiindu-i reţinută.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele menţionate mai sus şi în conformitate cu prevederile legale, am solicitat Penitenciarului Focşani informaţii în legătură cu susţinerile petentului.

Urmare a intervenţiei noastre, comandantul Penitenciarului Focşani ne-a comunicat că, din discuţiile purtate cu deţinutul şi din actele aflate la dosar (rechizitoriul Parchetului de pe lângă Tribunalul Vrancea) rezultă că, la data de 10.02.2000, i s-a reţinut o scrisoare, care se află anexată la dosarul aflat pe rolul Judecătoriei Adjud, corespondenţă în care încerca să determine o altă persoană să intervină în desfăşurarea procesului aflat pe rol.

De asemenea, ni se menţionează că, după cum reiese din rechizitoriu, scrisoarea respectivă a fost reţinută în timp ce domnul V.V. se afla în arestul Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Vrancea.

Totodată, comandantul Penitenciarului Focşani ne-a precizat că în penitenciar condamnatului i se respectă dreptul la corespondenţă, în sensul că acesta are posibilitatea să expedieze şi să primească corespondenţă de la familie sau de la alte persoane, fără ca aceasta să fie citită de către persoane din administraţia penitenciarului.

Cât priveşte situaţia în care reţinerea corespondenţei a avut loc în timp ce deţinutul se afla în arestul poliţiei, am considerat oportun să ne adresăm Parchetului de pe lângă Tribunalul Vrancea, solicitând să ni se comunice dacă reţinerea scrisorilor s-a efectuat cu încuviinţarea procurorului, deoarece, potrivit art. 98 C.proc. pen., organul de cercetare penală, cu încuviinţarea procurorului poate dispune ca orice unitate poştală sau de transport să reţină şi să predea corespondenţa trimisă de învinuit sau inculpat, ori adresată acestuia fie direct, fie indirect.

Soluţionare

La solicitarea noastră, Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea ne-a comunicat că la data de 10.02.2000, cu ocazia transferului deţinutului N. M. din arestul Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Vrancea la Penitenciarul Focşani, au fost găsite asupra acestuia cinci bilete ascunse în talpa pantofului.

Totodată, ni se transmite că un alt deţinut, N. M., a recunoscut că acele bilete scrise pe foiţe de ţigară aparţin deţinutului V. V. şi urmau să fie scoase clandestin pentru a fi trimise unui membru al familiei, în scopul determinării anumitor persoane de a face declaraţii mincinoase în favoarea sa, în sensul de a-şi crea un alibi pentru noaptea în care a săvârşit fapta.

De asemenea suntem înştiinţaţi că biletele nu au fost transmise pe cale oficială de către deţinutul V. V., fapt pentru care nu a fost necesar avizul procurorului, biletelele fiind reţinute pentru că erau trimise contrar "Instrucţiunilor privind organizarea şi funcţionarea locurilor de reţinere", aprobat la data de 10.05.1999.

Dosar finalizat nefavorabil.

Comentariu

Dispoziţiile aplicabile din Legea nr. 23/1969 cu privire la executarea pedepselor sunt următoarele:

- art. 17:"Condamnaţii au dreptul (...) de a primi şi trimite corespondenţă şi sume de bani.";
- art. 18: "Drepturile condamnaţilor de a primi (...) şi trimite corespondenţă se acordă în raport cu natura infracţiunii, durata pedepsei, existenţa stării de recidivă, folosirea la muncă, comportarea şi receptivitatea la acţiunea de reeducare. (...).";
- art. 20: "Corespondenţa, cărţile, ziarele şi revistele, al căror conţinut este apreciat de comandantul penitenciarului ca necorespunzător procesului de reeducare a condamnatului, se reţin şi se păstrează la locul de deţinere,

predându-i-se acestuia la punerea în libertate. Corespondența cu conținut necorespunzător se înaintează, dacă este cazul, organelor competente."

Articolele aplicabile din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 23/1969, aprobat de Consiliul de Miniştri din 15 decembrie 1969 - nepublicat – dispun următoarele:

- art. 75: "Condamnații au dreptul să adreseze cereri, reclamații, sesizări scrise sau verbale comandantului penitenciarului, procurorului, preşedintelui tribunalului județean în a cărui rază teritorială se află penitenciarul, precum şi altor organe. Administrația penitenciarului asigură condamnaților cele necesare pentru scris";
- art.76: "Cererile, reclamațiile şi sesizările adresate organelor centrale sau locale se înaintează direct de către penitenciar acestor organe, iar cele care au un conținut necorespunzător se înaintează Direcției Generale a Penitenciarelor, pentru a lua măsurile ce se impun potrivit legii.";
- art.77: "Comandantul penitenciarului are obligația ca cererile, reclamațiile şi sesizările să fie expediate în cel mult 5 zile de la data primirii lor. Rezultatul acestora va fi adus la cunoştință condamnatului îndată după primirea răspunsului."

Conform tabelului anexat la regulamentul sus-menționat deținuții condamnați pentru infracțiunea de omor au dreptul să primească şi să trimită câte o scrisoare la fiecare două luni, atunci când prestează o muncă, şi câte o scrisoare la 3 luni, atunci când nu prestează nici o muncă.

Reglementările enumerate mai sus, au fost aspru criticate în Hotărârea din 23 septembrie 1998 privind cazul Petra împotriva României (115/1997/899/1.111) a Curții Europene a Drepturilor Omului, privind cazul Petra împotriva României.

Astfel, se subliniază că art. 17, 18 şi 20 ale amintitei legi lasă autorităților penitenciare latitudinea de apreciere: legea se limitează la a indica, într-o manieră foarte generală, dreptul condamnaților de a primi şi de a trimite corespondență şi acordă directorilor penitenciarelor autoritatea de a păstra orice scrisoare, ziar, carte sau revistă "neadecvate reeducării condamnatului".

În plus, legea nu indică destul de clar întinderea şi modalitățile de exercitare a acestei puteri de apreciere acordate autorităților, raportat la art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi libertăților fundamentale(adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950), care prevede:

"1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private şi de familie, a domiciliului său şi a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege şi dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii şi prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei ori protejarea drepturilor şi libertăților altora." Ca atare, dreptul intern lasă autorităților o marjă prea largă de apreciere.

Într-adevăr, deşi Legea nr. 23/1969 recunoaşte deţinuţilor dreptul de a primi şi de a trimite corespondenţă şi stabileşte criteriile de exercitare a acestui drept, dispoziţiile sale nu prevăd cu claritate şi precizie funcţionarea sistemului de control al corespondenţei deţinuţilor.

De asemenea, Legea nr. 23/1969 nu conţine nici o dispoziţie care să descrie sistemul de control al corespondenţei. Mai mult, art. 20 din această lege acordă comandantului penitenciarului o putere discreţionară foarte întinsă atunci când este vorba să verifice dacă conţinutul corespondenţei este "adecvat reeducării condamnatului", precum şi să decidă reţinerea corespondenţei.

Achiesând la observaţiile Curţii Europene a Drepturilor Omului, apreciem că legea în vigoare nu conţine garanţii împotriva eventualelor abuzuri, de exemplu dispunerea unui sistem de recurs în materie de control al corespondenţei deţinuţilor.

Urmare a desuetudinii Legii nr. 23/1969 şi a Regulamentului privind executarea pedepselor, Ministerul Justiţiei a adoptat o serie de reglementări interne (ordine) având ca obiect aducerea standardelor penitenciare româneşti la cerinţele actuale.

Astfel de ordine sunt:

- Ordinul ministrului justiţiei nr. 2553 din 06.10.2000, care a abrogat Ordinul ministrului justiţiei nr. 1 din 23.01.1992, prin care se crea posibilitatea ca deţinuţii să primească televizoare, aparate de radio şi casetofoane (radiocasetofoane), instrumente muzicale, echipament şi materiale sportive;
- Ordinul Directorului General al Direcţiei Generale a Penitenciarelor nr. 32.338 din 06.01.1995, în care se enumeră obiectele ce pot fi primite şi păstrate de către deţinuţi;
- Ordinul Directorului General al Direcţiei Generale a Penitenciarelor nr. 41.232 din 21.02.1992, prin care s-a interzis cu desăvârşire folosirea lanţurilor pentru mâini şi picioare;
- Ordinului ministrului justiţiei nr. 2036/C/24.11.1997 privind exercitarea drepturilor la corespondenţă şi petiţionare ale deţinuţilor, minorilor aflaţi în centrele de reeducare şi persoanelor care execută măsura arestării preventive;
- Ordinul Directorului General al Direcţiei Generale a Penitenciarelor nr. 49.901 din 21.12.1992, prin care se stabilesc condiţii pentru executarea măsurii disciplinare cu izolare severă (cazare, hrană, drept la corespondenţă, plimbare);
- Ordinul ministrului justiţiei nr. 545 din 09.07.1991 şi 700/C din 08.05.1997 privind accesul în unităţile penitenciare a ziariştilor, redactori, reporteri, fotoreporteri, operatori de audio-vizual, reprezentanţi ai organizaţiilor neguvernamentale, interne şi internaţionale care au în atenţie apărarea drepturilor omului.

În concluzie, deşi această metodă este benefică prin rezultat, totuşi aceste ordine nu pot abroga sau modifica legile şi hotărârile Guvernului (Legea nr. 23/1969 şi Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 2282/1969), şi neexistând obligaţia publicării nu sunt cunoscute şi ca atare nu pot fi supuse controlului; persoanele private de libertate sunt lipsite de informaţiile strict necesare, fiindu-le necunoscut conţinutul respectivelor reglementări.

Nu trebuie uitat, totuşi, că există posibilitatea, conform art. 20 alin. (2) din Constituţia României, ca, dacă există neconcordanţă între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, şi legile interne, să aibă prioritate reglementările internaţionale.

3.4.3.2.6. Dreptul la învăţătură

Dosar nr. 1216/2000
Obiect: *Dreptul la studiu al deţinuţilor*
Titular: *Departamentul IV - pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul T.L., deţinut în Penitenciarul Oradea ne-a sesizat susţinând că urmează cursurile Institutului Internaţional prin corespondenţă - Secţiunea Management, Marketing şi Business English.

Astfel, petentul afirmă că, pe lângă materialul de studiu, trebuie să asculte şi diverse casete, însă acest lucru este imposibil întrucât casetofoanele şi radiourile au fost retrase din penitenciar.

De asemenea deţinutul ne-a solicitat sprijinul pentru studierea dosarului penal aflat pe rolul Tribunalului Bihor.

Demersurile Avocatului Poporului

Potrivit informaţiilor de care dispunem, prin Ordinul ministrului justiţiei nr. 1 din 23.01.1992, se creează pentru deţinuţi posibilitatea ca aceştia să primească televizoare, aparate de radio, casetofoane, (radiocasetofoane).

Faţă de afirmaţiile deţinutului am considerat oportun să ne adresăm Penitenciarului Oradea solicitând următoarele:

a. *să ni se comunice dacă susţinerile deţinutului se confirmă şi, în caz afirmativ, să se dispună, dacă este posibil, măsurile legale pentru a facilita deţinutului audierea casetelor necesare pentru studiu;*
b. *să ni se transmită dacă este posibil a se facilita deţinutului accesul la serviciile unui avocat, sau să i se permită acestuia studierea dosarului penal aflat la Tribunalul Bihor.*

Punctul de vedere al autorității

Urmare a intervenției noastre, Penitenciarul Oradea ne-a comunicat că susținerile domnului T.L. s-au confirmat, deoarece aparatele de radio şi radiocasetofoanele au fost retrase din penitenciar datorită unor cauze obiective, fapt pentru care, pentru motivul invocat de deținut, s-a făcut o excepție, aprobându-i-se un casetofon Walkman cu căşti, alimentat cu baterii, pentru o perioadă de 3 luni.

Motivul obiectiv invocat de comandantul Penitenciarului Oradea este acela al înlocuirii "Ordinului subsecretarului de stat din Ministerul Justiției nr. 1/23.I.1992", ce a fost abrogat, cu "Ordinul Secretarului de Stat nr. 2553/06.10.2000", care prevede posibilitatea primirii de către deținuți a televizoarelor şi aparatelor de radio cu baterii".

Față de aceste ordine, denumite în mod greşit "ordine ale Subsecretarului de stat", întrucât ordine poate emite numai ministrul, ne exprimăm, din nou, rezerva față de această tehnică de abrogare a unor articole, din legi, încă în vigoare, deoarece:

1. *aceste ordine nu pot abroga sau modifica legile şi hotărârile Guvernului (Legea nr. 23/1969 şi Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 2282/1969);*
2. *nepublicare acestor ordine determină necunoaşterea lor şi imposibilitatea supunerii lor controlului;*
3. *deținuții nu pot cunoaşte informațiile strict necesare referitoare la drepturile lor, pentru a le putea invoca.*

Soluționare

Cât priveşte solicitarea adresată de instituția noastră Penitenciarului Oradea, de a permite condamnatului prezentarea la Tribunalul Bihor în vederea studierii dosarului penal, am fost înştiințați că, prin adresa nr. Y9141/06.09.2000, a fost înaintată instanței competente un memoriu prin care deținutul a solicitat acordarea posibilității studierii dosarului la Tribunalul Bihor, urmând ca, în cazul în care cererea sa va fi soluționată favorabil, Penitenciarul Oradea să aducă la îndeplinire dispoziția respectivă.
Dosar finalizat favorabil.

Comentariu

Deținuții trebuie considerați drept indivizi care participă la viața socială din exterior.

Activitățile educative şi culturale constituie o parte fundamentală a dezvoltării umane, deoarece toți deținuții trebuie să aibă dreptul de a lua parte la activitățile culturale şi educative vizând o deplină dezvoltare a personalității umane.

De aceea, după posibilități, pregătire deținuților se face după sistemul învățământului public pentru ca aceştia să poată continua pregătirea, fără dificultăți, după punerea în libertate.

Tranziția deținuților spre viața din exterior ar trebui să fie facilitată de organizarea unor forme de învățământ, care pot fi continuate după liberarea lor din penitenciar

Totodată, art.77 din Ansamblul de reguli minimale pentru tratamentul deținuților, adoptat de Consiliul Economic şi Social al O.N.U prevede că instruirea analfabeților şi a tinerilor deținuți trebuie să fie obligatorie şi administrația trebuie să vegheze la aceasta cu atenție.

În măsura posibilului, instruirea deținuților trebuie să fie coordonată cu sistemul instrucției publice pentru ca aceştia să-ți poată continua pregătirea fără dificultate după eliberare.

3.4.3.2.7. Proteste ale deținuților

Dosar nr. 1058/1999
Obiect: *Refuz de hrană*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.A., deținut în penitenciarul Colibaşi, arestat preventiv, ne-a solicitat să fie audiat de un reprezentant al instituției fiind nemulțumit de actele de cercetare penală efectuate în dosarul penal în care este cercetat pentru săvârşirea infracțiunii de viol şi perversiuni sexuale.

În acelaşi timp, în plângerea adresată instituției s-a specificat că deținutul se află în refuz de hrană.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de prima solicitare a deținutului instituția noastră a comunicat petentului că acordarea unei audienţe în penitenciar nu se justifică, deoarece obiectul cererii sale nu se referă la acte sau fapte ale autorităților administrației publice, ci are ca obiect acte de cercetare penală, care nu sunt de competența Avocatului Poporului.

Totuşi, s-a considerat oportun să se intervină la Penitenciarul Colibaşi întrucât deținutul se afla în refuz de hrană.

Soluționare

Solicitând informații în legătură cu motivele pentru care deținutul se află în această formă de protest şi în legătură cu măsurile legale întreprinse pentru soluționarea nemulțumirilor acestuia, respectiv pentru a înceta greva foamei, comandantul Penitenciarului Colibaşi ne-a comunicat că deținutul a încetat refuzul de hrană, declarat pe motive juridice, la data de 10.12.1999.

Acestuia i s-a adus la cunoştinţă că cele solicitate constituie atributul exclusiv al instanţei de judecată şi în cazul unor nemulţumiri legate strict de hotărârea judecătorească poate uza de căile legale de atac prevăzute de legislaţia în vigoare.

De asemenea, la data încetării refuzului de hrană deţinutului i s-a luat o declaraţie în acest sens şi a fost informat Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeş. În privinţa stării de sănătate a numitului C.A., acesta se află în evidenţa cabinetului medical cu diagnosticul de psihopatie polimorfă.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 1180/2000
Obiect: *Refuz de hrană*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul P.L. ne-a sesizat în legătură cu situaţia cetăţeanului belgian P. H., deţinut în Penitenciarul Poarta Albă, despre care afirmă că este închis pe o perioadă neprecizată şi fără un temei legal.

Astfel, petentul precizează că domnul P. H., inginer, se află de 14 luni în Penitenciarul Poarta Albă, iar în luna iulie 1999 Tribunalul Constanţa a decis ca perioada de detenţie să fie prelungită până în luna ianuarie a acestui an. De atunci, afirmă petentul, domnul P. H. este închis pe o perioadă neprecizată şi fără temei legal.

De asemenea, domnul P. L. ne menţionează că domnul P. H. s-a hotărât să intre în refuz de hrană, apreciind, în acelaşi timp, că starea sănătăţii acestuia ar putea fi pusă în pericol întrucât nu va beneficia de tratamentul medical corespunzător.

Demersurile Avocatului Poporului

Urmare a intervenţiilor noastre, Direcţia Generală a Penitenciarelor ne-a comunicat că domnul P. H. a fost arestat de Poliţia Municipiului Constanţa pentru săvârşirea infracţiunii de falsificare de monedă, fiind depus în Penitenciarul Poarta Albă la data de 30.08.1999.

Fapta a constat în aceea că, în cursul lunii iulie 1999, a fost descoperit deţinând valută falsă la domiciliu şi, împreună cu alte persoane, în ziua de 06.07.1999, a pus în circulaţie suma de 11.000 dolari, cunoscând că sunt falşi, în scopul obţinerii de dolari autentici, rezultaţi din vânzarea celor falşi.

La data de 24.08.1999 a fost trimis în judecată la Tribunalul Constanţa prin rechizitoriul nr. 1031/P/1999 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Constanţa, iar,

prin încheierea din data de 25.11.1999, instanța a dispus prelungirea mandatului de arestare preventivă de la data de 30.12.1999 până la data de 29.01.2000.

Prin încheierea de şedinţă, la data de 07.01.2000, Tribunalul Constanța a admis cererea invocată de inculpat cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 148 lit. h, alin. (1) C.proc.pen., a suspendat judecata şi a trimis cauza la Curtea Constituțională, menținând starea de arest a inculpatului P. H.

În data de 12.04.2000, deținutul a fost transferat la Penitenciarul Bucureşti-Jilava, în vederea prezentării în fața Curții Constituționale, pe rolul căreia s-a aflat judecarea excepției de neconstituționalitate, ridicată de către aceasta. A fost citat pentru data de 20.04.2000, iar prin decizia penală nr. 73/2000, Curtea Constituțională a respins excepția invocată.

Urmare a solicitării formulate de familie, remisă Direcției Generale a Penitenciarelor prin intermediul Ambasadei Belgiei la Bucureşti, la data de 10.05.2000 s-a dispus transferarea deținutului la Penitenciarul Poarta Albă, avându-se în vedere că şi-a încheiat afacerile la Curtea Constituțională.

După sosirea la Penitenciarul Poarta Albă, începând cu data de 22.06.2000, deținutul a fost prezent la Tribunalul Constanța, în cauza privind dosarul nr. 1565/1999, următoarele termene fiind fixate la data de 19.07; 09.08; 07.09.2000, însă instanța nu a comunicat administrației Penitenciarului Poarta Albă nici o hotărâre privind starea de arest preventiv, deținutul rămânând în continuare la dispoziția acestuia.

La data de 29.08.2000, deținutul a fost prezentat la Tribunalul Constanța pentru soluționarea cererii de revocare a măsurii arestării preventive.

Hotărârea luată a rămas în pronunțare până la data de 05.10.2000, neprimindu-se nici o comunicare din partea instanței, pe adresa Penitenciarului Poarta Albă.

La data de 05.10. 2000 deținutul P. H. a fost prezentat la Tribunalul Constanța, iar pentru procedură incompletă ca urmare al lipsei apărătorului uneia dintre părți, s-a fixat un nou termen pentru data de 17.10.2000.

Prin sentința penală nr. 569/2000, la data de 17.10.2000, Tribunalul Constanța l-a condamnat pe inculpat la 1 an, 3 luni şi 9 zile de închisoare şi, totodată, în baza art. 88 C.pen., a computat la zi durata reținerii şi arestării preventive cu începere de la data de 08.07.1999, constatând că pedeapsa aplicată a fost integral executată, iar în baza art. 350 lit. a C.proc. pen., a dispus punerea în libertate a inculpatului de sub puterea mandatului de arestare preventivă nr. 169/09.07.1999 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Constanța.

Soluționare

Având în vedere cele prezentate, la data de 17.10.2000 deținutul a fost pus în libertate.

Răspunsul comunicat de Direcţia Generală a Penitenciarelor a fost adus la cunoştinţă domului P.L., iar dosarul a fost închis, motivat de faptul că pedeapsa aplicată domnului P.H. a fost integral executată, acesta fiind pus în libertate.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 446/2000
Obiect: *Refuz de hrană*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*
Solicitarea petentului

Domnul G.M.D., arestat preventiv pentru săvârşirea infracţiunii de furt calificat, deţinut în Penitenciarul Satu Mare, ne-a sesizat că se află în refuz de hrană.

Demersurile Avocatului Poporului

Instituţia noastră a considerat oportun să se adreseze Penitenciarului Satu Mare, solicitând a ni se comunica informaţii referitoare la motivele pentru care deţinutul se află în această formă de protest, măsurile legale întreprinse pentru soluţionarea nemulţumirilor acestuia şi pentru a înceta greva foamei, precum şi date în legătură cu starea sănătăţii deţinutului.

Urmare a intervenţiei noastre, Penitenciarul Satu Mare ne-a comunicat că deţinutul s-a aflat în refuz de hrană timp de 3 zile, în perioada cuprinsă între 28.04.2000 şi 30.04.2000, protestând pentru a fi selecţionat pentru prestarea unor activităţi productive, în afara sau în interiorul locului de detenţie.

Soluţionare

Prin aceeaşi adresă ni s-a transmis că motivul neselecţionării a fost acelea că deţinutul nu îndeplinea condiţiile pentru a fi scos la astfel de activităţi, deoarece are un comportament deviant şi încalcă regulile specifice regimului de detenţie (aducere de injurii, ameninţarea cadrelor).

De asemenea, suntem înştiinţaţi că, în urma comunicării motivului neselecţionării la muncă, petentul a decis să nu mai protesteze prin forma refuzului de hrană. Cât priveşte starea sănătăţii acestuia, ni se menţionează că aceasta este bună.

Dosar soluţionat favorabil, deţinutul renunţând la refuzul de hrană.

Dosar nr. 580/2000
Obiect: *Refuz de hrană*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul T.T., deţinut în Penitenciarul Brăila, arestat preventiv, cercetat pentru săvârşirea infracţiunilor prevăzute şi pedepsite de art. 215 C.pen. şi 290 C.pen., ne-a sesizat printre altele că, începând din data de 28.03.2000, se află în refuz de hrană.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de situaţia pententului am considerat oportun să ne adresăm Penitenciarului Brăila, solicitând să ni se comunice starea sănătăţii petentului, motivele declarării refuzului de hrană şi măsurile legale întreprinse pentru soluţionarea nemulţumirilor deţinutului.

Penitenciarul Brăila ne-a adus la cunoştinţă că domnul T. T. se află în refuz de hrană din data de 27.03.2000 şi că forma de protest a deţinutului a fost adusă la cunoştinţă Parchetului de pe lângă Tribunalul Brăila de către Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Brăila, cu adresa nr. 15609/27.03.2000, la care s-a anexat şi cererea de refuz de hrană pe motive juridice.

Totodată, ni se aduce la cunoştinţă că numitul T. T. a fost audiat de reprezentanţii Parchetului de pe lângă Tribunalul Brăila şi de cei ai Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Galaţi.

Cât priveşte starea sănătăţii acestuia, am fost informaţi că aceasta este pentru moment satisfăcătoare.

Raportat la cele comunicate de Penitenciarul Brăila, instituţia noastră a considerat necesară intervenţia atât la Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila cât şi la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galaţi.

Soluţionare

Urmare a demersurilor întreprinse de instituţia noastră, Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila ne-a comunicat că prin cererea adresată acestei instituţii deţinutul a declarat că încetează refuzul de hrană începând cu data de 3.07.2000.

Totodată, ni se precizează că, prin rechizitoriul cu nr. 170/P/2000 din 27.06.2000 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Brăila, numitul T. T. a fost trimis în judecată, în stare de arest preventiv, pentru săvârşirea infracţiunilor prevăzute de art. 215 alin. (1),(2),(3) şi (5) C.pen., art. 26 raportat la art. 290 C.pen. şi art. 323 C.pen., precum şi a art. 9 din Legea nr. 87/1994 şi art. 266 pct. 2 din Legea nr. 31/1990, dosarul aflându-se, în prezent, pe rolul Tribunalului Brăila.

Cele transmise de Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila ne-au fost confirmate şi de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galaţi, fiind aduse la cunoştinţa petentului.

Dosar nr. 299/2000
Obiect: *Refuz de hrană*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

B.A.L.: *condamnat pentru săvârşirea infracţiunilor de uzurpare de calităţi oficiale şi înşelăciune, prevăzute şi pedepsite de art. 240 C.pen. şi de art. 215 C.pen., deţinut în Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava, ne-a sesizat printre altele, că se află în refuz de hrană.*

Demersurile Avocatului Poporului

Referitor la forma de protest a deţinutului, am considerat oportun să ne adresăm comandantului Spitalului Penitenciar Bucureşti-Jilava, solicitând informaţii privind măsurile legale întreprinse pentru soluţionarea nemulţumirilor domnului B.A.L. şi pentru încetarea acestei forme de protest.

Soluţionare

Urmare a intervenţiei noastre, Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava ne-a comunicat că deţinutul a declarat intrarea în refuz de hrană, pe motive juridice, la data de 08.02.2000, şi că, încă de la primirea în spital, i s-au explicat modalităţile rezolvării situaţiei juridice pentru care protesta.

Totodată, am fost informaţi că i s-a luat o declaraţie atât la data intrării în refuz de hrană (08.02.2000) cât şi la data încetării acestei forme de protest (29.03.2000).

În privinţa stării sănătăţii deţinutului, am fost înştiinţaţi că, la data comunicării răspunsului, acesta se afla internat în secţia chirurgie, cu diagnosticul de abcese la ambele gambe după autoinjectare cu produse biologice.

Dosar nr. 593/2000
Obiect: *Refuz de hrană*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.V., arestat preventiv pentru săvârşirea infracţiunii de omor deosebit de grav, deţinut în Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava, ne-a precizat că se află în refuz de hrană din data de 9.02.2000.

Demersurile Avocatului Poporului

Solicitând informaţii atât în legătură cu starea sănătăţii deţinutului cât şi în privinţa măsurilor legale întreprinse pentru soluţionarea nemulţumirilor acestuia şi pentru încetarea grevei foamei, Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava ne-a transmis că deţinutul se află în refuz de hrană din data de 2.03.2000, deoarece se consideră nevinovat.

De asemenea, am fost informaţi că intrarea în refuz de hrană a deţinutului a fost anunţată Parchetului de pe lângă Tribunalul Timiş (deţinutul fiind arestat preventiv conform M.A.P. emis de Parchetul de pe lângă Tribunalul Timiş), Parchetului de pe lângă Tribunalul Bucureşti şi Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Bucureşti.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituţia noastră, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bucureşti, ne-a adus la cunoştinţă că domnul C. V. se declară nevinovat, fapt pentru care, în timp ce se afla în Penitenciarul Timişoara, a intrat în refuz de hrană.

În urma agravării stării de sănătate, cauzată de refuzul de hrană, la data de 4.05.2000, deţinutul a fost transferat la Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava.

În cadrul audienţelor pe care procurorul le acordă deţinuţilor la locurile de deţinere, la data de 25.05.2000 s-a discutat cu deţinutul şi i s-a explicat că problemele juridice invocate drept motiv al refuzului de hrană, nu pot fi soluţionate decât de parchetul care a dispus arestarea, mai ales că în cauză cercetările nu au fost definitivate.

Pentru restabilirea stării normale de sănătate, cadrele de specialitate de la Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava au recurs la norma de alimentare prin perfuzie iar, după ce s-au stabilit parametrii normali de viabilitate, deţinutul a fost transferat la Penitenciarul Timişoara, la data de 1.08.2000.

Soluţionare

Parchetul de pe lângă Tribunalul Bucureşti ne-a informat că deţinutul urmează să prezinte procurorului care a dispus arestarea preventivă toate probele în apărarea sa, în vederea verificării, stabilirii exacte a situaţiei de fapt, astfel încât, în final să se poată dispune o soluţie legală şi temeinică cu privire la fapta pentru care a fost arestat preventiv.

Faţă de cele menţionate mai sus, ne-am adresat Penitenciarului Timişoara solicitând să ni se transmită informaţii în legătură cu starea actuală a sănătăţii deţinutului C. V.

Dosarul este în lucru.

Comentarii:

Refuzul de hrană este o formă de protest prin care un condamnat îşi exprimă o nemulţumire, care poate fi reală, dar poate fi şi expresia unei ambiţii exagerate, a unei încăpăţânări sau a unor neînţelegeri şi necunoaşterii anumitor stări de lucruri.

Oricum, greva foamei, care poate fi dăunătoare sănătății condamnatului, poate să fie şi un exemplu negativ pentru alți condamnați.

Aşa fiind, într-o asemenea situație trebuie să se trateze cu grijă cazul şi să se ajungă la soluționarea conflictului şi la încetarea grevei.

În legătură cu refuzul de hrană trebuie făcută distincție între refuzul hranei ca protest şi cel care este un simptom al unei tulburări psihice.

Uneori nu există nici o legătură logică între refuzul hranei şi acțiunile dorite.

De exemplu, în cazul deținutului care refuză hrana deoarece doreşte ca tribunalul să dea o altă decizie, această situație trebuie semnalată conducerii penitenciarului, iar în cazul în care persistă în acțiunea respectivă, starea sa trebuie supravegheată de un medic care trebuie să-l sfătuiască despre riscurile pentru sănătatea sa, iar dacă este necesar deținutul va fi transferat într-un spital.

Deținuții care refuză hrana pot prezenta tulburări sau încearcă să atragă atenția asupra situației lor grele, dar pot recurge la această formă de protest şi pentru ca cineva să întreprindă sau nu anumite acțiuni.

3.4.3.2.8. Obligația deținuților de a munci

Dosar nr. 4025/2000
Obiect: *Respectarea normelor de protecție a muncii*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul P.G. ne-a transmis plângerea formulată de domnul P. F., în prezent deținut în Penitenciarul Timişoara, care susține că, deşi suferea de afecțiuni la ochiul drept, încă dinaintea intrării în penitenciar, a fost repartizat să lucreze la punctul de lucru "Centrul comercial Terra SRL" Timişoara.

Cu această ocazie, şeful punctului de lucru, plt. maj. Alexandru Covaci, i-a ordonat să lucreze la un scripete improvizat şi, dezechilibrându-se, a căzut de la o înălțime de aproximativ 8-9 metri, fracturându-şi piciorul şi mâna dreaptă.

Totodată, deținutul afirmă că nu i s-a făcut instructajul pentru protecția muncii, acesta realizându-se ulterior, în spital, iar fişa de protecție a muncii a fost obligat să o semneze în spital.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele menționate mai sus, ne-am adresat Penitenciarului Timişoara şi Direcției Generale a Penitenciarelor, solicitând să ni se comunice informații în legătură cu susținerile petentului şi, în mod special, dacă folosirea la muncă a deținutului s-a efectuat cu avizul medicului penitenciarului şi dacă repartizarea

condamnatului la activitatea productivă s-a făcut în raport de capacitatea de muncă a deţinutului.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1202/2000
Obiect: *Solicitarea deţinutului de a munci*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul M.V., arestat preventiv, ne-a sesizat în legătură cu refuzul pe care-l întâmpină din partea comenzii Penitenciarului Mândreşti de a fi scos la muncă.

Astfel, petentul afirmă că, datorită stării sănătăţii sale, a dat o declaraţie privind refuzul de a presta munci agricole, însă aceasta nu s-a referit la un refuz total de muncă.

De asemenea, deţinutul pretinde că numeroasele solicitări de a fi scos la activităţi productive i-au fost respinse pe motiv că este suspect de intenţii de evadare.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele menţionate mai sus şi în conformitate cu prevederile legale, ne-am adresat Penitenciarului Focşani solicitând a ni se comunica informaţii în legătură cu susţinerile petentului.

Dosarul este în lucru.

Comentariu

Munca este o coordonată deosebit de importantă a executării pedepsei privative de libertate, putând deveni o pârghie de bază în combaterea criminalităţii, în reeducarea socială şi în reîncadrarea infractorilor în societate.

Munca desfăşurată de deţinuţi se realizează cu respectarea măsurilor de protecţie a muncii.

Obligaţia condamnatului de a munci este o componentă de bază a regimului penitenciar, obligaţie înscrisă în Codul penal (art. 58), în Legea nr. 23 din 1969 pentru executarea pedepselor.

Aceste prevederi îşi au temeiul în necesitatea menţinerii unei stări fizice şi psihice corespunzătoare condamnaţilor, mai ales când este vorba despre pedeapsa privativă de libertate de lungă durată.

De asemenea, necesitatea muncii se întemeiază pe ideea formării unei pregătiri profesionale care să-i folosească condamnatului după ieşirea din detenţie.

Pedeapsa privațiunii de libertate trebuie folosită pentru reeducarea şi obişnuirea condamnaților la muncă, aşa cum prevede art. 52 C.pen., potrivit căruia, prin executare pedepsei se urmăreşte formarea unei atitudini corecte față de muncă, față de ordinea de drept, față de regulile de conviețuire socială.

În acelaşi timp, obligarea la muncă se fondează pe necesitatea acoperirii cheltuielilor de întreținere ale condamnatului în penitenciar.

Folosirea la muncă a deținuților reprezintă o condiție pentru reeducarea acestora, fiind necesar ca măcar pentru viitor să se asigure pentru toți condamnații, apți de muncă, îndeplinirea acestei obligații

În prezent, această condiției inerentă a executării pedepsei, respectiv obligația de a munci, este parțial îndeplinită de conducerile penitenciarelor cărora le revine datoria de a organiza munca condamnaților şi de a-i cuprinde la cursuri de calificare şi recalificare profesională.

Astfel, art. 71 din Ansamblul de reguli minimale pentru tratamentul deținuților, adoptată de Consiliul Economic li Social al O.N.U., prevede că toți deținuții condamnați sunt supuşi obligației de a munci, în raport cu aptitudinile lor fizice şi mentale aşa cum vor fi ele determinate de medic.

Această muncă trebuie să fie, în măsura posibilului, de natură să mențină şi spori capacitatea de a-şi câştiga în mod cinstit existența după eliberare.

3.4.3.2.9. Îndeplinirea procedurii de citare a deținuților

Dosar nr. 1156/1999 (finalizat în anul 2000)
Obiect: *Citarea în locurile de detenție*
Titular*: Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul M.I. ne-a sesizat că a fost citat de Curtea Supremă de Justiție în dosarul penal nr. 3844/1998 la domiciliul din comuna Pârgăreşti, județul Bacău, deşi se afla deținut în Penitenciarul Tulcea, colonia Chilia Veche, județul Tulcea.

Astfel, petentul susține că, în legătură cu cele trei citații în care se fixau ca termene de judecată datele de 23.03.1999, 06.07.1999, 23.11.1999, a înştiințat comanda penitenciarului şi, în acelaşi timp, s-a adresat Curții Supreme de Justiție făcând cunoscut că se află sub puterea unui alt mandat de executare.

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât deținutul afirma că nu a primit nici un răspuns sesizărilor adresate din penitenciar Curții Supreme de Justiție, ne-am adresat pentru soluționarea cererii sale atât Curții Supreme de Justiție cât şi Direcției Generale a Penitenciarelor.

Urmare a intervenţiei noastre, Curtea Supremă de Justiţie ne-a comunicat că, iniţial, procedura citării inculpatului în dosarul nr. 3844/1998 s-a efectuat la domiciliul său, întrucât se afla în stare de libertate. Ulterior au fost înregistrate mai multe memorii ale petentului, dar acestea aveau ca obiect direcţionarea instanţei spre ideea unei noi individualizări a pedepsei prin considerarea de circumstanţe atenuante personale, astfel încât, la data când instanţa supremă a fost încunoştiinţată că inculpatul este arestat în altă cauză, citarea s-a dispus la locul de detenţie.

În concluzie, ni s-a precizat că pentru termenul de judecată din data de 7 martie 2000 inculpatul a fost citat la Penitenciarul Chilia Veche, judeţul Tulcea, în cauză asigurându-i-se apărarea din partea unui avocat desemnat din oficiu.

Punctul de vedere al autorităţii

Direcţia Generală a Penitenciarelor ne-a adus la cunoştinţă următoarele:

- *la locul de deţinere nu s-a primit nici un document din care să rezulte susţinerile petentului în legătură cu cele trei citaţii ale Curţii Supreme de Justiţie, prin care se fixau ca termene de judecată datele de 23.03.1999,06.07.1999 şi 23.11.1999;*
- *deţinutul s-a adresat din Penitenciarul Tulcea cu trei memorii Curţii Supreme de Justiţie, dar nu a primit nici un răspuns;*
- *din verificările efectuate la Curtea Supremă de Justiţie a rezultat că această instituţie a fixat un nou termen de judecată în dosarul nr. 3844/1998 la data de 07.03.2000 şi urmează să citeze deţinutul la Penitenciarul Tulcea;*
- *la primirea citaţiei vor fi luate măsuri de transferare a deţinutului la Penitenciarul Bucureşti Jilava, în vederea prezentării acestuia la termenul de judecată fixat.*

Urmare a informaţiilor primite, Avocatul Poporului a solicitat comandantului Penitenciarului Tulcea să asigure informarea deţinutului cu privire la termenul de judecată din data de 7 martie 2000 şi să transmită dacă deţinutul a fost citat înainte de acest termen la locul de deţinere, conform celor comunicate de Curtea Supremă de Justiţie.

Comandantul Penitenciarului Tulcea a comunicat următoarele:

a) deţinutul a fost citat de Curtea Supremă de Justiţie înainte de termenul de 07.03.2000;

b) deţinutul a luat la cunoştinţă, sub semnătură cu privire la termenul de judecată din data de 07.03.2000 al Curţii Supreme de Justiţie;

c) conform Dispoziţiei de transfer nr. 3.844/1999 a Curţii Supreme de Justiţie deţinutul a fost transferat cu prima cursă la Penitenciarul Bucureşti pentru a fi pus la dispoziţia Curţii Supreme de Justiţie la termenul de 07.03.2000, transfer realizat la data de 10.02.2000.

Soluționare

Răspunsurile au fost aduse la cunoştinţă petentului la Penitenciarul Bucureşti-Jilava.

Față de informațiile transmise instituției noastre de Curtea Supremă de Justiție, Direcția Generală a Penitenciarelor şi Penitenciarul Tulcea se constată că, spre deosebire de afirmația Direcției Generale a Penitenciarelor potrivit căreia "locul de deținere nu a primit vreun document din care să rezulte susținerile pententului în legătură cu cele trei citații ale Curții Supreme de Justiție, prin care se fixau ca termene de judecată datele de 23.03.1999, 06.07.1999 şi 23.11.1999", celelalte două autorități, respectiv Penitenciarul Tulcea şi Curtea Supremă de Justiție, ne-au comunicat că citarea privind aceste termene s-a efectuat la locul de deținere.

Dosar nr. 1084/2000
Obiect: *Citarea în locurile de detenție*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul R.M., în calitate de apărător al deținutului R. I., ne-a sesizat susținând că acesta nu a fost citat pentru termenul de judecată din data de 29.08.2000, instanța judecând cauza în lipsa inculpatului.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele menționate mai sus, am solicitat Spitalului Penitenciar Jilava să ne comunice dacă deținutul a fost citat în penitenciar pentru termenul de judecată din data de 29.08.2000 şi dacă starea sănătății deținutului îi permitea acestuia, la acea dată, să participe la termenul de judecată din data de 29.08.2000.

Urmare a intervenției noastre, Penitenciarul Jilava ne-a comunicat că deținutul R. I. a fost citat în dosarul penal nr. 3420/2000 pentru data de 29.08.2000 la Tribunalul Teleorman, dar citația a sosit tardiv în penitenciar, respectiv la data de 31.08.2000.

De asemenea, ni se precizează că deținutul a luat la cunoştinţă de această citație cu ocazia efectuării procedurii penale pe data de 01.09.2000.

În privința stării de sănătate a deținutului Penitenciarul Jilava ne-a înştiințat că aceasta îi permitea prezentarea la instanță dacă era citat în timp util.

Față de cele menționate mai sus, am făcut petentei următoarele precizări:

1. *Din cuprinsul cererii rezultă că la data de 29.08.2000 a avut loc prelungirea mandatului de arestare a inculpatului R. I. Potrivit art. 159 alin. (2) şi (3) C.proc.pen. inculpatul este adus în fața instanței şi va fi*

asistat de apărător, iar în cazul în care acesta se află internat în spital şi din cauza sănătăţii nu poate fi adus în faţa instanţei, sau în alte cazuri în care deplasarea nu este posibilă, propunerea de prelungire a duratei arestării preventive va fi examinată în lipsa inculpatului, dar numai în prezenţa apărătorului.

2. *Ca atare, chiar dacă datorită unui viciu de procedură inculpatul nu a fost prezent la termenul stabilit de instanţă pentru prelungirea arestării preventive, totuşi, conform încheierii pronunţate în şedinţa publică de la 29 august 2000 doamna R.M, în calitate de apărător a inculpatului R.I, a participat la acest termen de judecată, astfel încât, procedura a fost legal îndeplinită.*

În privinţa tardivităţii citării inculpatului pentru termenul de judecată din data de 29.08.2000 am prezentat cazul Preşedintelui Tribunalului Teleorman, care ne-a comunicat că susţinerile comandantului Spitalului penitenciar Bucureşti – Jilava, potrivit cărora "starea sănătăţii deţinutului permitea a fi prezentat la judecată" sunt infirmate prin nota telefonică adresată penitenciarului.

De asemenea, ni se precizează că citaţia a fost înaintată în timp util la locul de detenţie.

Soluţionare

Dosarul este în lucru, existând o clară contradicţie între informaţiile transmise de Spitalul penitenciar Bucureşti –Jilava, potrivit cărora "starea sănătăţii îi permitea deţinutului prezentarea la instanţă, dacă era citat în timp util" şi afirmaţiile Tribunalului Teleorman, potrivit cărora "citaţia a fost înaintată în timp util la locul de detenţie".

Comentariu

Potrivit art. 313 C.proc. pen., citarea inculpatului trebuie să se facă în aşa fel încât citaţia să fie înmânată acestuia cu cel puţin trei zile înainte de termenul de judecată.

De asemenea, art. 159 C.proc.pen. prevede că în cazul procedurii prelungirii arestării de către instanţă, inculpatul este adus în faţa instanţei şi va fi asistat de apărător.

În cazul în care inculpatul arestat se află internat în spital şi din cauza stării sănătăţii nu poate fi adus în faţa instanţei, sau în alte cazuri în care deplasarea sa nu este posibilă, propunerea de prelungire a duratei arestării preventive va fi examinată în lipsa inculpatului, dar numai în prezenţa apărătorului, căruia i se dă cuvântul pentru a pune concluzii.

Din cazurile prezentate se constată o disfuncţionalitate în îndeplinirea procedurii de citare a inculpaţilor, deţinuţi în penitenciare, şi asigurarea măsurii de prezentare a acestora de către conducerile penitenciarelor la instanţele de judecată care efectuează citarea.

3.4.3.2.10. Acte ale autorității judecătoreşti

Dosar nr. 394/2000
Obiect: *Contestarea hotărârii judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul M.D.C., deținut din Penitenciarul Rahova, condamnat pentru săvârşirea infracțiunii de furt, ne-a sesizat susținând că durata pedepsei aplicate prin sentința penală nr. 176/1998, pronunțată de Judecătoria Videle, a fost greşit calculată.

Astfel, petentul afirmă că Judecătoria Videle, care l-a condamnat în anul 1998 pentru săvârşirea infracțiunii de furt, a luat în considerație la calculul acestei pedepse şi cei 9 ani amnistiați dintr-o pedeapsă anterioară de 18 ani, aplicată în anul 1984, pentru săvârşirea infracțiunii de omor.

Într-adevăr, art. 2 din Decretul nr. 11 din 26 ianuarie 1988 privind amnistierea unor infracțiuni şi reducerea unor pedepse, stipulează, fără nici o condiție, reducerea cu ½ a pedepselor cu închisoare mai mari de 10 ani aplicate de instanța de judecată.

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât, potrivit art. 15 alin.(4) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului, "nu fac obiectul activității sale cererile privind actele emise de autoritățile judecătoreşti", ne-am adresat comandantului Penitenciarului Bucureşti-Rahova cu rugămintea de a facilita deținutului accesul la serviciile unui avocat, care, în funcție de conținutul dosarului penal şi de informațiile puse la dispoziție de condamnat, să-i acorde consultații juridice pentru promovarea unei posibile căi de atac împotriva hotărârii judecătoreşti contestate.

Penitenciarul de Maximă Siguranță Bucureşti-Rahova ne-a comunicat că, în baza sentinței penale nr. 176/1998, dispusă de Judecătoria Videle, domnul M.D.C. execută o pedeapsă privativă de libertate de 10 ani şi 248 de zile, a cărei efectuare a început la data de 28.09.1999, urmând să expire la data de 02.06.2010.

Totodată, suntem informați că, încă de la sosirea în penitenciar, solicitând lămuriri cu privire la pedeapsa aplicată, condamnatului i s-a indicat să adreseze un memoriu Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție pentru promovarea unui recurs în anulare.

De asemenea, ni s-a transmis că, la data de 18.02.2000, memoriul pentru promovarea recursului în anulare a fost înaintat Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție dar, până în prezent, nu s-a primit nici un răspuns şi că în dosarul nr. 205/2000 există o citație emisă de Judecătoria Videle, în calitate de revizuient.

Față de cele comunicate, am considerat oportun să ne adresăm Judecătoriei Videle, solicitând informații în legătură cu dosarul penal al deținutului.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția noastră, Judecătoria Videle ne-a comunicat că, prin sentința penală nr. 159/2000 a Judecătoriei Videle, a fost respinsă cererea de revizuire formulată de condamnat, sentință menținută prin decizia penală nr. 426/2000 a Tribunalului Teleorman, prin respingerea apelului formulat împotriva sentinței penale nr. 159/2000, pronunțată de Judecătoria Videle.

În aceeaşi adresă ni se menționează că, prin decizia penală nr. 3033 din 28.06.2000 a Curții Supreme de Justiție-Secția penală, a fost admis recursul în anulare declarat de Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție împotriva sentinței penale nr. 176/1998 a Judecătoriei Videle.

Soluționare

Ca atare, a fost casată sentința penală nr. 176 din 30 aprilie 1998 a Judecătoriei Videle, numai cu privire la pedeapsa aplicată şi greşita reținere a dispozițiilor art. 37 lit. a, art. 61 C.pen., art. 39 alin. (2) din Codul penal, dispoziții pe care le-a înlăturat.

De asemenea, au fost descontopite pedepsele aplicate şi, conform art. 334 Cod procedură penală, a fost schimbată încadrarea juridică, în dispozițiile art. 192 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 37 lit. b C. pen. şi art. 13 din C. pen., text în baza căruia a fost condamnat la pedeapsa de 10 (zece) luni închisoare şi art. 208, 209 lit. a C.pen. cu aplicarea art. 37 lit. b C.pen. şi art. 13 C.pen.- text în baza căruia a fost condamnat la 1 an şi 5 luni de închisoare.

Contopindu-se pedepsele aplicate, s-a dispus executarea de către condamnat, în final, a pedepsei rezultante de 1 an şi 5 luni de închisoare, față de 10 ani şi 248 de zile.

Au fost menținute şi celelalte dispoziții ale sentinței şi a fost dedusă din pedeapsă perioada executată.

Dosarul a fost finalizat favorabil.

Dosar nr. 65/2000
Obiect: *Sistarea pensiei pe durata arestării preventive*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul Ş.F.C., deținut în penitenciarul Drobeta Turnu Severin, ne-a solicitat intervenția pentru obținerea pensiei pentru perioada cât a fost arestat preventiv.

Astfel, petentul, pensionar I.O.V.R., susține că în perioada cuprinsă între data de 29.07.1997, când a fost arestat preventiv, şi data de 6.10.1998, când a fost

condamnat definitiv, nu a beneficiat de drepturile băneşti reprezentând pensia I.O.V.R.

Potrivit dispoziţiilor art. 60 alin. (1) din Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat şi asistenţă socială, plata pensiei se suspendă pe timpul cât pensionarul execută o pedeapsă privativă de libertate.

Referitor la acest caz de suspendare, în literatura juridică s-a considerat că el este incident doar în ipotezele când privarea de libertate este consecinţa unei măsuri de executare a pedepsei şi nu a unei măsuri preventive luate pe parcursul procesului.

Faţă de situaţia prezentată, în conformitate cu art. 62 alin.(2) din Legea nr.3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat şi asistenţă socială, "Instanţele au obligaţia ca, în termen de 15 zile de la data condamnării pensionarului, să comunice această situaţie, în scris, organului de pensii respective".

În doctrină s-a exprimat punctul de vedere potrivit căruia suspendarea plăţii pensiei trebuie să intervină la data trimiterii mandatului de executare a pedepsei.

Ca atare, suspendarea plăţii pensiei trebuia să intervină numai după condamnarea pensionarului.

Demersurile Avocatului Poporului

În legătură cu cazul petentului, ne-am adresat Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Mehedinţi solicitând să ne comunice informaţii în legătură cu susţinerile petentului, şi în acelaşi timp, să ne precizeze data la care instanţa judecătorească a comunicat despre condamnarea definitivă a domnului Ş.F.C.

Astfel, Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Mehedinţi ne-a transmis că situaţia domnului Ş. F.C. nu a fost adusă la cunoştinţă Oficiului de pensii din această instituţie de către instanţa de judecată, fapt pentru care s-a procedat la suspendarea plăţii pensiei ca urmare a sesizării agentului poştal.

Întrucât în adresa susmenţionată ni se precizează că instanţa de judecată nu a informat Oficiul de pensii despre condamnarea petentului, ne-am adresat Tribunalului Mehedinţi pentru a ne comunica dacă se confirmă cele transmise de Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Mehedinţi, în caz contrar, solicitând a transmite în scris data condamnării definitive a domnului S.F.C..

Urmare a demersurilor noastre, Tribunalul Mehedinţi ne-a înştiinţat că din dosarul cauzei nu rezultă că s-a făcut vreo comunicare către Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Mehedinţi privind sistarea pensiei, de care beneficia petentul, expediindu-ni-se şi o copie de pe mandatul de executare a pedepsei închisorii emis pe numele domnului Ş.F. C.

Ulterior, Tribunalul Mehedinţi ne-a adus la cunoştinţă că, la data de 5.07. 2000, a fost comunicat, în scris, Direcţiei Generale de Muncă şi Protecţie Socială Mehedinţi că numitul Ş.F.C. a fost condamnat definitiv prin decizia penală nr. 513/1998 şi că s-a emis mandatul de executare nr. 179 din 19.10.1998.

Faţă de această situaţie, instituţia Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 32/2000, deoarece analizând actele dosarului şi răspunsurile primite de la

Tribunalul Mehedinţi şi de la Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Mehedinţi s-a constatat că petiţionarului i-au fost încălcate drepturile prevăzute în art. 2 alin.(1) din Legea nr. 49/1999 privind pensiile I.O.V.R.

În conformitate cu art. 22 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, avocatul poporului a emis RECOMANDAREA nr. 32, privind revocarea actului administrativ prin care drepturile băneşti reprezentând pensia I.O.V.R. i-au fost reţinute pentru perioada cât a fost arestat preventiv, constatat ca ilegal şi repunerea în drepturi a domnului Ş. F.C.

Soluţionare

Urmarea celor două adrese ale instituţiei noastre, prin care solicitam comunicarea unui răspuns, la data de 10.11.2000, Direcţia Generale de Muncă şi Protecţie Socială Mehedinţi ne-a transmis că la data de 12.05.2000 domnul Ş.F.C. s-a adresat instanţei de judecată, respectiv Curţii de Apel Craiova pentru soluţionarea acestei probleme, drept pentru care se consideră că nu se poate lua măsura plăţii drepturilor de pensie pentru perioada arestării preventive, până când nu decide instanţa de judecată.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1162/2000
Obiect: *Executarea pedepsei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul Z.I. ne-a sesizat susţinând că pentru săvârşirea unei singure infracţiuni (înşelăciune), pentru care a fost condamnat de Tribunalul Buzău la 1 (un) an de închisoare a executat, în fapt, două pedepse: pedeapsa cu închisoarea în Penitenciarul Focşani şi pedeapsa la locul de muncă la Servagromec S.A.

Totodată, anexat cererii, se află o adresă pe care SERVAGROMEC SA (locul executării pedepsei la locul de muncă) a înaintat-o Judecătoriei Râmnicu Sărat, prin care au fost comunicate cotele din realizările reţinute domnului Z. I., conform Legii nr. 23/1969 pentru executarea pedepsei.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de această situaţie, am solicitat Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Buzău, Serviciul de informatică şi evidenţă operativă, să ne comunice pedepsele înregistrate în cazierul judiciar al numitului Z. I., care ne-a înştiinţat că acestea sunt:

- *condamnat la 3 ani şi 6 luni închisoare pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 215 alin. (2), art. 229 alin. (1) C.pen., 1 an de închisoare*

pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 288 alin. (2) C.pen., prin sentinţa nr. 63/06.02.1990 a Judecătoriei Buzău, graţiat conform Decretului nr. 23/1990;

- *condamnat la 20.000 lei amendă penală pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 290 C.pen., 1 an închisoare pentru art. 215 alin. (2) C. pen. coroborat cu art. 33, 34 C.pen., execută 1 an de închisoare prin sentinţa nr. 649/22.10.1998 a Judecătoriei Râmnicu Sărat, arestat la 05.02. 2000, eliberat la 04.08.2000, condiţionat-rest 184 zile.*

Întrucât în cazierul judiciar al domnului Z.I. se face referire numai la infracţiunea pentru care a fost condamnat la 1 an de închisoare de către Judecătoria Râmnicu Sărat, deşi acesta a mai executat o altă pedeapsă, tot de 1 an, la locul de muncă (între luna iunie 1996 şi iunie 1997, am considerat oportun să ne adresăm:

1.Judecătoriei Râmnicu Sărat, solicitând să ne comunice care este sentinţa penală în temeiul căreia domnul Z. I. a executat pedeapsa la locul de muncă (SERVAGRMOMC S.A), dat fiind că, prin sentinţa penală nr.649/2000 pronunţată de aceeaşi instanţă deţinutul a executat pedeapsa de 1 an de închisoare la Penitenciarul Focşani, fără ca cealaltă condamnare (în afara celei graţiate) de 1 ani de închisoare (la locul de muncă) să se regăsească în cazierul judiciar;

2. SERVAGROMEC S.A. Buzău, solicitând a ni se transmite care este sentinţa în temeiul căreia domnul Z. I. a executat pedeapsa la locul de muncă în această unitate, cuantumul pedepsei şi infracţiunea pentru care petentul a fost condamnat la locul de muncă.

Dosarul este în lucru.

Comentariu

În situaţiile prezentate mai sus, apreciindu-se ca probabilă o încălcare a drepturile persoanelor fizice care ne-au sesizat, am solicitat informaţii instanţelor judecătoreşti, (fără a încerca să le influenţăm în vreun fel), chiar dacă verificarea actele acestora nu intră în competenţa instituţiei Avocatul Poporului.

Sănătatea fizică şi mintală a deţinuţilor este aspectul cel mai vital şi mai vulnerabil al vieţii din închisoare.

Declaraţia Universală a Drepturilor Omului precizează la art. 3 că: ”Fiecare are dreptul la viaţă, libertate şi securitatea persoanei” şi că art. 5 “Nimeni nu trebuie să facă obiectul unui tratament sau pedepse inumane, degradante sau crude sau unei torturi”.

Îngrijirile medicale au o importanţă primordială şi sănătatea deţinuţilor trebuie să fie prioritară în închisoare. Nivelul îngrijirii sănătăţii într-o închisoare şi medicaţia trebuie să fie cel puţin echivalente cu cele din societate Aceasta este o responsabilitate a guvernanţilor faţă de societate, de a-i priva de libertate şi devenind astfel complet dependenţi de autoritatea statului.

Punctul de vedere acceptat într-o măsură mai largă este că guvernul are o responsabilitate deplină privind persoanele aflate în detenție şi care sunt plasate sub totala sa autoritate, aceasta incluzând în primul rând sănătatea lor. Această responsabilitate este chiar mai mare pentru că situația de detenție în sine aduce prejudicii sănătății fizice sau minatale într-o măsură mai mare sau mai mică.

Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi libertăților fundamentale stipulează în art. 6 că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil al cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Întrucât art. 15 alin.(4) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului, prevede că: "Nu fac obiectul activității instituției Avocatul Poporului şi vor fi respinse fără motivare cererile privind (…) actele autorității judecătoreşti", în cazul unor acte provenind de la instanțe, chiar dacă se constată încălcări ale drepturilor cetățenilor, instituția nu se poate adresa acesteia, neavând decât, cel mult, posibilitatea oferirii de consultații petentului.

3.4.3.2.11. Întreruperea executării pedepse

Dosar nr. 990/2000
Obiect: *Întreruperea executării pedepsei*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul A.M.S., deținut din Penitenciarul Iaşi, condamnat la 4 ani şi 6 luni de închisoare pentru săvârşirea infracțiunii de evaziune fiscală, ne-a sesizat că, în baza sentinței penale nr.3124 din 22.06.2000 a Judecătoriei Iaşi, a beneficiat de întreruperea executării pedepsei pe o perioadă de 3 (trei) luni, începând cu data de 22.06.2000.

În continuare, petentul ne relatează că, în ziua de 2.08.2000, întâlnindu-se cu dl. colonel B. I., acesta a dispus încarcerarea şi depunerea la Penitenciarul Iaşi, deşi perioada de întrerupere a executării pedepsei nu expirase.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele menționate mai sus, ne-am adresat Penitenciarului Iaşi, solicitând să ne comunice informații în legătură cu temeiul legal care a stat la baza revocării măsurii de întrerupere a executării pedepsei, dispusă de instanța judecătorească.

Urmare a demersurilor noastre, comandantul Penitenciarul Iaşi ne-a comunicat că deţinutul a fost condamnat la 4 ani şi 6 luni de închisoare, conform sentinţei penale nr. 204/1998 a Tribunalului Iaşi şi la pedeapsa de 10 ani pentru înşelăciune, în baza sentinţei penale nr. 204/1998 a Tribunalului Iaşi.

Urmare a solicitării condamnatului privind întreruperea celor două pedepse, Judecătoria Iaşi a dispus prin sentinţa penală nr. 3124 din 22.06.2000 întreruperea executării pedepsei închisorii de 4 ani şi 6 luni, iar Tribunalul Iaşi a admis cererea de întrerupere a executării pedepsei de 10 ani prin sentinţa penală nr. 236 din 27.04.2000.

La solicitarea Parchetului de pe lângă Tribunalul Iaşi, Curtea de Apel Iaşi a admis apelul declarat de acesta.

Prin aceeaşi adresă, Penitenciarul Iaşi ne-a precizat că deţinutul a fost pus în libertate în baza sentinţei penale nr. 3124/2000 a Judecătoriei Iaşi, fără a observa că cererea de întrerupere a executării pedepsei de 10 ani a fost respinsă, fapt pentru care s-a impus rearestarea şi depunerea acestuia în Penitenciarul Iaşi.

Acest caz a fost adus la cunoştinţa Direcţiei Generale a Penitenciarelor, care, ne-a informat că aspectele prezentate la solicitarea instituţiei noastre de către Penitenciarul Iaşi corespund realităţii, iar la momentul producerii evenimentului negativ au fost dispuse verificări ale împrejurărilor şi cauzelor care au generat liberarea eronată a deţinutului, luându-se măsura sancţionării disciplinare a vinovaţilor, inclusiv a factorilor de comandă.

Soluţionare

De asemenea, suntem înştiinţaţi că incidentul acesta a fost prezentat personalului cu atribuţiuni în domeniul asigurării legalităţii deţinerii şi s-au transmis măsuri pentru prevenirea, în viitor, a unor astfel de situaţii.

În acelaşi timp s-au stabilit măsuri, la nivelul tuturor unităţilor subordonate, în vederea prevenirii producerii unor astfel de situaţii.

Dosar nr. 1255/2000

Obiect: *Revenirea în penitenciar după expirarea perioadei de întrerupere a executării pedepsei*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

În cotidianul "Naţional" din data de 17 noiembrie 2000 este prezentat articolul în care se relatează că I.B., în vârstă de 33 de ani, din comuna Topana, judeţul Olt, a fost condamnat în anul 1998 la 10 ani de închisoare pentru furtul a 13 vite din ogrăzile sătenilor.

Urmare a condamnării a fost încarcerat în Penitenciarul Craiova, unde a executat un an şi două luni de pedeapsă.

Începând din data de 18 noiembrie 1999 deţinutul a fost transferat în Penitenciarul Colibaşi, iar pe data de 9 august 2000 a beneficiat de întreruperea executării pedepsei.

În ziua de 9 noiembrie 2000, deţinutul s-a prezentat la Penitenciarul Colibaşi cerând să fie reprimit pentru a-şi continua executarea pedepsei, însă ofiţerul de serviciu al penitenciarului nu l-a primit, motivând că dosarul a fost trimis la Craiova, unde trebuia să ajungă până la ora 24.00 a aceleiaşi zile.

Totodată, se relatează în articol, ofiţerul de serviciu al Penitenciarului Craiova l-a trimis înapoi la Colibaşi.

A doua zi, deţinutul a revenit la Colibaşi, dar din nou conducerea penitenciarului l-a trimis la Penitenciarul Craiova.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele expuse mai sus, ne-am adresat Direcţiei Generale a Penitenciarelor, care ne-a comunicat că deţinutul a fost arestat la data de 18.09.1998 în baza mandatului de arestare preventivă nr. 100/1998, emis de Parchetul de pe lângă Judecătoria Slatina şi este condamnat la două pedepse cu închisoarea de 6 ani şi respectiv 3, 8 ani pentru săvârşirea infracţiunii de furt, fiind recidivist.

De asemenea, ni se precizează în adresă, condamnatul a fost depus în Penitenciarul Craiova în data de 20.11.1998, de unde, la data de 18.11.1999 a fost transferat la Penitenciarul Colibaşi pentru soluţionarea afacerilor judiciare.

Conform hotărârii penale nr. 1281 din 09.08.2000 a Tribunalului Argeş, deţinutul a fost pus în libertate prin întreruperea executării pedepsei închisorii pe o perioadă de 3 luni, iar în ziua de 09.11.2000, la expirarea duratei întreruperii executării pedepsei, s-a prezentat la Penitenciarul Colibaşi.

Administraţia acestui loc de deţinere a solicitat deţinutului să se prezinte, în aceeaşi zi, la Penitenciarul Craiova întrucât, potrivit dispoziţiilor în vigoare, dosarele penitenciar ale condamnaţilor aflaţi în întreruperea executării pedepsei se transmit la penitenciarele în a căror rază de competenţă se află domiciliul acestora.

Deţinutul s-a prezentat în jurul orelor 21 la Penitenciarul Craiova, unde, dată fiind ora prezentării, care făcea imposibilă studierea dosarului de penitenciar necesar identificării, i s-a solicitat să revină în dimineaţa zilei de 10.11.2000.

Condamnatul nu a ţinut seama de precizările ce i-au fost făcute şi s-a prezentat, în ziua de 10.11.2000, din nou la Penitenciarul Colibaşi, fapt pentru care i s-a explicat că este necesar să se prezinte la Penitenciarul Craiova, unde a fost încarcerat în ziua de 11.11. 2000.

Soluţionare

Faţă de acest caz, Direcţia Generală a Penitenciarelor ne-a informat că, avându-se în vedere deficienţele ce s-au manifestat în activitatea personalului vinovat de producerea acestei situaţii, un număr de 5 cadre de la cele două unităţi au fost sancţionate disciplinar.

În acelaşi timp, se precizează că s-au stabilit măsuri, la nivelul tuturor unităţilor subordonate în vederea prevenirii producerii unor astfel de situaţii.

Comentariu

Efectul juridic al acordării întreruperii executării pedepsei închisorii constă în aceea că persoana condamnată este liberată din penitenciar pe durata întreruperii executării pedepsei. Astfel, instanța care aprobă întreruperea comunică de îndată această măsură locului de deținere (art. 457 C.proc.pen).

La expirarea termenului de întrerupere cel condamnat la pedeapsa închisorii este obligat să se prezinte la locul de deținere pentru reluarea executării pedepsei întrerupte.

Administrația locului de deținere are obligația de a comunica instanței de executare data la care a reînceput executarea pedepsei.

Față de cazurile prezentate se desprinde concluzia necesității unei mai bune colaborări dintre instanțele de executare şi administrațiile locurilor de deținere, obligate să țină evidența întreruperilor sau amânărilor acordate deținuților.

3.4.3.2.12. Erori materiale

Dosar nr. 1064/2000
Obiect: *Menţiuni greşite în acte ale autorităţii judecătoreşti*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.D.F., deţinut în Penitenciarul Colibaşi, ne-a sesizat susţinând că atât în sentinţa penală nr. 119/15.06.1997, prin care a fost condamnat la 8 ani şi 6 luni de închisoare, cât şi în mandatul de executare s-a menţionat greşit data săvârşirii infracţiunii.

Astfel, petentul afirmă că a fost arestat în data de 6.03.1996, iar în sentinţa penală nr. 119/1997 şi în mandatul de executare se specifică ca dată a comiterii infracţiunii ziua de 6.06.1996, dată la care acesta era deja arestat.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele menţionate mai sus, ne-am adresat Penitenciarului Colibaşi solicitând să ne comunice informaţii în legătură cu susţinerile petentului.

Penitenciarul Colibaşi, ne-a transmis că domnul C. D. F. a fost arestat la data de 06.03.1996, în baza mandatului de arestare preventivă nr. 428/P/1996 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Piteşti, pentru mai multe infracţiuni de furt comise în perioada august 1995-ianuarie 1996, şi condamnat la 6 ani şi 6 luni prin sentinţa penală nr. 2516/09.09.1997, pronunţată de Judecătoria Piteşti în dosarul nr. 3151/1996, definitivă prin decizia nr. 1/06.01.1998 a Tribunalului Argeş.

Prin sentința penală nr. 396/25.07.1996, pronunțată în dosarul nr. 1374/1996 al Judecătoriei Curtea de Argeş, definitivă prin decizia penală nr. 968/28.11.1996 a Tribunalului Argeş a fost condamnat la 4 ani şi 6 luni pentru infracțiuni de furt comise în perioada ianuarie-martie 1996.

De asemenea, prin sentința penală nr. 119/15.07.1997, pronunțată de Tribunalul Argeş în dosarul nr. 2802/1997, definitivă prin decizia penală nr. 167/A/11.11.1997 a Curții de Apel Piteşti, a fost condamnat la pedeapsa de 8 ani şi 6 luni (pentru infracțiunea de tâlhărie comisă la 06.06.1990 şi nu la 07.06.1996, cum în mod greşit a fost reținut în mandatul de arestare preventivă nr. 769/P/1996 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Argeş, dată la care era deja arestat).

În prezent deținutul se află în executarea pedepsei de 10 ani aplicată de sentința penală nr. 67/28.04.1998, pronunțată de Tribunalul de Tribunalul Argeş în dosarul nr. 1306/1998, definitivă prin decizia penală nr. 120/16.06.1998 a Curții de Apel Piteşti, rezultată din contopirea pedepselor susmenționate.

Față de cele prezentate mai sus, am solicitat:

1. *Parchetului de pe lângă Tribunalul Vrancea - verificarea celor transmise de Penitenciarul Colibaşi privind privind data săvârşirii infracțiunii, menționată în mandatul de arestare preventivă, iar în caz afirmativ să dispunerea măsurile legale pentru îndreptarea erorii materiale cuprinse în mandatul de arestare preventivă;*
2. *Tribunalului Argeş şi Curții de Apel Piteşti - informații privind existența unei posibile erori materiale sentința penală nr. 119/15.07.1997. şi deciziei penale nr. 167/A/11.11.1997 .*

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1186/2000
Obiect: *Eroare în dosarul de penitenciar*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.G., condamnat la 19 ani de închisoare pentru săvârşirea infracțiunii de omor, în prezent deținut în Spitalul penitenciar Târgu Ocna, susține că a fost victima unei erori comise de cadrele Biroului Evidență din Penitenciarului Gherla, deoarece în dosarul de penitenciar figurează un raport de pedepsire întocmit unui alt deținut (C. Gh.-condamnat la 6 ani de tâlhărie), care a participat la revolta din data de 30.08.2000 din Penitenciarul Gherla.

Urmare a existenței acestui raport, petentul susține că în decurs de 10 ani a fost supus unui regim sever de detenție în Penitenciarul Gherla, îmbolnăvindu-se de tuberculoză şi nebeneficiind de zile de muncă.

Totodată, petentul argumentează că revolta din Penitenciarul Gherla a avut loc în data de 30.08.1990, iar dânsul a fost transferat din Penitenciarul Mărgineni în Penitenciarul Gherla în data de 12/13 decembrie 1990.

În acelaşi timp, deținutul ne precizează că, în acest sens, s-a adresat Ministerului Justiției, care a transmis spre soluționare plângerea condamnatului Direcției Generale a Penitenciarelor, care, potrivit susținerilor petentului, n-a întreprins nici o verificare privind veridicitatea afirmațiilor sale.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele menționate mai sus, am considerat oportun:

a. *să prezentăm cazul deținutului C.G. Direcției Generale a Penitenciarelor, solicitând să ne comunice măsurile legale întreprinse împotriva persoanelor vinovate, în situația în care susținerile petentului se confirmă;*
b. *Penitenciarului Gherla i-am solicitat să ne comunice dacă domnul C.Gh., condamnat la 19 ani de închisoare pentru săvârşirea infracțiunii de omor, a participat la revolta din data de 30.08.1990, şi în acelaşi timp, dacă susținerile deținutului se confirmă;*
c. *Penitenciarului Mărgineni i-am cerut să ne precizeze data în care s-a efectuat transferul condamnatului în Penitenciarul Gherla;*
d. *Spitalului Penitenciar Târgu Ocna i-am cerut să ne comunice dacă susținerile domnului C.Gh. privind existența unui raport de pedepsire redactat pentru un alt condamnat se află în dosarul său personal, se confirmă şi, totodată, să ne expediați o copie a acestui raport.*

Urmare a intervențiilor noastre ni s-au comunicat următoarele:

1.Penitenciarul Mărgineni ne-a comunicat că deținutul C.Gh., a fost primit prin transfer la data de 31.01.1990 şi transferat la Penitenciarul Gherla în data de 11.12.1990;

2. Spitalul Penitenciar Târgu Ocna ne-a informat că aspectele prezentate de domnul C. Gh., privind existența unui raport de pedepsire introdus eronat în dosarul său de penitenciar, raport, ce aparținea, în fapt, altui deținut, se confirmă;

De asemenea, ni se aduce la cunoştință că, după apelul general desfăşurat în luna septembrie 2000, deținutul s-a adresat Ministerului Justiției cu o cerere prin care reclama existența în dosarul său a unui raport de pedepsire care nu-i aparținea, cererea fiind remisă Direcției Generale a Penitenciarelor spre soluționare, instituție care, după efectuarea verificărilor care se impuneau, a ordonat prin adresa nr. 62.740 din 05.10.2000 luarea măsurii de anulare a acestui raport de pedepsire, ordin care a fost executat cu promptitudine.

3. Deşi prin adresa instituţiei Avocatul Poporului nr. 3866/2 din 27.11.2000 Penitenciarului Gherla i s-au solicitat informaţii asupra cazului, până la data redactării Raportului de faţă nu ni s-a comunicat nici un răspuns;

4. Direcţia Generală a Penitenciarelor ne-a comunicat că domnul C. Gh. a fost arestat la data de 09.04.1988, în baza mandatului de arestare preventivă nr. 50/1988, emis de Parchetul de pe lângă Tribunalul Bucureşti pentru săvârşirea infracţiunii de omor, iar prin sentinţa penală nr. 98/1989, Tribunalul Bucureşti l-a condamnat la 19 ani de închisoare.

În perioada executată din pedeapsă deţinutul a avut o conduită corespunzătoare, fapt pentru care a fost recompensat în 8 (opt) rânduri pentru participarea la activităţi socio-educative şi moral-religioase, însă nu a fost folosit la activităţi productive având în vedere starea sa de sănătate, deţinutul prezentând diagnosticul de psihopatie polimorfă şi TBC pulmonar stabilizat.

Datorită maladiilor de care suferea a fost internat în Spitalul Penitenciar Bucureşti şi se află internat în Spitalul Penitenciar Târgu Ocna, unde pentru a sprijini activitatea terapeutică ce i s-a prescris a fost folosit numai la activităţi socio-educative şi moral-religioase, unde s-a evidenţiat pozitiv.

Referitor la raportul de incident, suntem informaţi în continuarea adresei, un astfel de document se afla la dosarul său de deţinere, dar acesta privea o cu totul altă persoană, însă, în urma sesizării deţinutului, acest raport, la data de 05 octombrie 2000 a fost anulat.

În continuare, ni se precizează că "este vădit că deţinutul nu a avut nici un fel de consecinţă pentru faptul că în dosarul său de deţinere s-a aflat raportul de incident, în acest sens pledând faptul că raportul de incident se află la dosarul său de deţinere din anul 1998, că a fost folosit la activităţi socio-educative şi moral religioase şi că nu i s-au restricţionat în nici un fel drepturile prevăzute de lege".

Cât priveşte persoanele vinovate, ni se comunică faptul că verificările efectuate nu au putut pune în evidenţă clar persoanele care răspund de clasarea eronată în dosarul deţinutului.

Soluţionare

Raportat la acest caz, suntem asiguraţi de către Direcţia Generală a Penitenciarelor că, pentru prevenirea unor astfel de aspecte similare, au fost atenţionate unităţile din subordine cu privire la necesitatea verificării atente a tuturor documentelor ce se clasează în dosarele deţinuţilor.

Comentariu

Greşelile unor cadre ale penitenciarelor se pot repercuta asupra deţinuţilor, astfel încât sunt necesare măsuri ferme din parte conducerii penitenciarelor şi a Direcţiei Generale a Penitenciarelor pentru sancţionarea persoanelor vinovate, preîntâmpinându-se astfel greşeli similare, inclusiv a erorilor materiale cuprinse în actele emise.

3.4.3.2.13. Sancţiuni disciplinare

Dosar nr. 591/2000
Obiect: *Măsuri de respectare a ordinii penitenciare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.C.V., condamnat la 4 ani de închisoare pentru săvârşirea infracţiunii de furt, prin cererea înregistrată la instituţia Avocatul Poporului cu nr. 1766 din 11.05.2000, ne-a sesizat susţinând că este nemulţumit de sancţiunea disciplinară a izolării, dispusă împotriva sa de comanda Penitenciarului Mândreşti.

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât deţinutul afirmă că această măsură a fost luată pe nedrept şi că nu i s-a întocmit un raport de pedepsire, ne-am adresat comandantului Penitenciarului Focşani (Mândreşti), solicitând să ni se transmită informaţii referitoare la fapta de indisciplină pentru care deţinutului i s-a aplicat sancţiunea disciplinară şi dacă în legătură cu măsura disciplinară dispusă s-a întocmit un raport pe baza verificărilor efectuate.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituţia noastră, comandantul Penitenciarului Focşani ne-a comunicat că, de la data depunerii în penitenciar deţinutul nu a primit nici o sancţiune disciplinară, cu atât mai puţin măsura disciplinară a izolării.

Prin aceeaşi adresă, suntem informaţi că domnul C. C. V. a fost folosit la muncă, dar în luna septembrie 1999, în timp ce se afla la un punct de lucru din afara perimetrului unităţii, s-a descoperit că purta, pe sub echipamentul penal, un costum de trening, fapt pentru care, reanalizându-se situaţia acestuia, coroborată cu menţiunea de pe mandatul de arestare preventivă ("s-a sustras de la urmărire"), Comisia de clasare şi reclasare a deţinuţilor din penitenciar a decis că prezintă pericolul de a avea intenţii de evadare.

În consecinţă, faţă de deţinut s-au luat următoarele măsuri de securitate şi de siguranţă a deţinerii: de a nu mai fi repartizat la puncte de lucru în afara perimetrului penitenciarului, iar vizitarea de către membrii de familie sau alte persoane să se efectueze în regim de siguranţă.

Soluţionare

Suntem înştiinţaţi că măsurile dispuse şi caracterul acestora, respectiv faptul că nu sunt măsuri disciplinare, au fost aduse la cunoştinţă deţinutului cu diferite prilejuri, inclusiv cu ocazia scoaterii la raport la Şeful Biroului Socio-Educativ, la Şeful Biroului Evidenţă Deţinuţi şi Organizarea Muncii, la Locţiitorul comandantului pentru tratament penitenciar şi siguranţa deţinerii şi la Comandantul unităţii.

În plus, conform declarației acestuia din data de 19.06. 2000, domnul C. C. V. a afirmat că împotriva sa nu s-a întocmit raport de pedepsire, că nu a fost sancționat cu izolarea sau retragerea dreptului la pachete şi vizite, iar măsurile de securitate şi de siguranță i-au fost aduse la cunoştință.

Comentariu

Un instrument important pentru realizarea reeducării şi îndreptării condamnaților îl constituie măsurile (sancțiunile) disciplinare şi recompensele.

În procesul de reeducare al condamnaților, sancțiunile şi recompensele sunt pârghii necesare, care, mânuite cu grijă şi într-o măsură justă, dau rezultate favorabile.

Nerespectarea regimului penitenciar, a obligațiilor în timpul executării pedepsei, obligații prevăzute în legea şi regulamentul pentru executarea pedepselor contravine scopului executării pedepsei, adică scopului reeducării condamnatului, mai exact, scopului dezvoltării la condamnat a unei atitudini corecte față de muncă şi față de normele de conviețuire socială.

Aplicarea sancțiunilor disciplinare trebuie să intervină numai când se constată existența unor încălcări ale ordinii din penitenciar şi numai când acestea prezintă o gravitate şi un pericol care justifică recurgerea la asemenea sancțiuni.

Standardele pentru drepturile omului care guvernează aplicarea pedepsei în închisoare subliniază principiul proporționalității, astfel ca pedeapsa să nu fie în nici un caz disproporționată față de abuzul comis. În acest sens, art.3 din Codul de conduită pentru funcționarii care aplică legea interzice folosirea forței de către demnitarii care aplică legea, cu excepția cazului "când este strict necesară şi este cerută pentru îndeplinirea datoriei lor".

3.4.3.2.14. Asistența medicală acordată deținuților

Dosar nr. 270/2000
Obiect: *Ocrotirea sănătății deținuților*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul J.M., deținut din Penitenciarul Miercurea Ciuc, ne-a sesizat că starea sănătății sale este gravă.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru acest fapt am intervenit la comandantul Penitenciarului Miercurea Ciuc care ne-a comunicat că domnul J. M. figurează în evidenţele cabinetului medical al unităţii cu diagnosticele de: hipertensiune arterială esenţială stad. II, cardiopatie ischemică, stare sub accident vascular cerebral cu hemipareză dreaptă, spondiloză cervico-dorsală şi psihopatie de tip sociopat.

Soluţionare

În aceeaşi adresă suntem informaţi că deţinutul se află internat în infirmeria unităţii şi că primeşte tratamentul recomandat de medicii specialişti din Policlinica judeţeană Harghita, iar pentru fiecare afecţiune în parte, starea sănătăţii este bună.

Totodată, ni se precizează că dintre toate afecţiunile enumerate, predomină psihopatia cu polimorfismul manifestărilor sale.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1339/2000
Obiect: *Ocrotirea sănătăţii deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna B.M., condamnată la 3 ani de închisoare pentru săvârşirea infracţiunii de violare de domiciliu, deţinută în prezent în Penitenciarul Târgşor, ne-a sesizat în legătură cu starea sănătăţii sale, solicitându-ne sprijinul pentru acordarea transferului la Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava, în scopul supunerii unei intervenţii chirurgicale.

Astfel, deţinuta ne-a precizat că este operată de peritonită, iar cu ocazia efectuării unei ecografii i-a fost depistat un fibrom, ce necesită intervenţie chirurgicală.

Demersurile Avocatului Poporului

Întrucât petenta afirmă că starea sănătăţii sale s-a agravat, necesitând de urgenţă intervenţia chirurgicală, ne-am adresat Direcţiei Generale a Penitenciarelor cu rugămintea de ne transmite măsurile legale dispuse pentru soluţionarea cazului condamnatei.

Totodată, am solicitat să ni se transmită dacă este posibilă transferarea deţinutei fie într-un spital din reţeaua sanitară penitenciară, fie într-un spital din reţeaua sanitară civilă.

Dosarul se află în lucru.

Dosar nr. 1357/2000
Obiect: *Ocrotirea sănătăţii deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.R.C., deţinut din Penitenciarul Ploieşti, ne-a solicitat sprijinul pentru a fi prezentat unui medic stomatolog, deoarece necesită efectuarea unei lucrări dentare urgente, întrucât în urma unui incident şi-a pierdut patru dinţi.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de sesizarea petentului ne-am adresat Penitenciarului Ploieşti solicitând să ne comunice măsurile legale dispuse pentru soluţionarea cazului petentului, ţinând seama că acest penitenciar nu dispune de un cabinet stomatologic.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1348/2000
Obiect: *Ocrotirea sănătăţii deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul G.S.F., în prezent deţinut în Penitenciarul Ploieşti, ne-a solicitat intervenţia în vederea acordării transferului în Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava, susţinând că are nevoie, de urgenţă, de o intervenţie chirurgicale, datorită unei infecţii la nivelul organelor genitale (chist, hernie inghinală).

Demersurile Avocatului Poporului

În legătură cu susţinerile petentului, ne-am adresat Penitenciarului Ploieşti cu rugămintea de a ne informa dacă medicul penitenciarului a constatat că deţinutul suferă de o astfel de afecţiune şi dacă apreciază că este necesară o intervenţie chirurgicală, pentru care Direcţia Generală a Penitenciarelor poate aproba transferul condamnatului în Spitalul Penitenciar Bucureşti-Jilava .

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1341/2000
Obiect: *Ocrotirea sănătăţii deţinuţilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul T.N., condamnat la 5 ani de închisoare pentru săvârşirea infracţiunii de furt, în prezent deţinut în Penitenciarul Ploieşti, ne-a relatat că, deşi a fost tratat de medicul penitenciarului, are nevoie, de urgenţă, ca pentru extracţia unei măsele, să fie prezentat la un cabinet stomatologic.

Demersurile Avocatului Poporului

În legătură cu acest caz, am solicitat comandantului Penitenciarului Ploieşti solicitând prezentarea deţinutului la un cabinet stomatologic din oraşele Vălenii de Munte sau Mizil, unde se poate acorda asistenţă stomatologică deţinuţilor, dat fiind că acesta afirmă că durerile persistă de 3 luni, iar tratamentul medicul din penitenciar nu a fost eficient.

Faţă de cele menţionate mai sus, ne-am adresat şi Direcţiei Generale a Penitenciarelor cu rugămintea de a ne preciza, care sunt în perspectivă, măsurile legale preconizate pentru înfiinţarea în cadrul acestui penitenciar a unui cabinet stomatologic, care să asigure deţinuţilor asistenţa medicală specializată, dat fiind că în acest scop, în prezent, asistenţa medicală este asigurată de medicul generalist al penitenciarului.

Dosarul este în lucru.

Comentariu

Potrivit art. 22 din Ansamblul de reguli minimale pentru tratamentul deţinuţilor, pentru bolnavii care au nevoie de îngrijiri speciale trebuie să se prevadă transferul spre instituţii penitenciare specializate sau spre spitale civile.

Acelaşi articol prevede că orice deţinut trebuie să poată beneficia de îngrijirile unui medic stomatolog calificat.

Fiind vorba despre sănătatea condamnatului, acordarea acestui drept este justificată din toate punctele de vedere. Îngrijirile medicale se dau, în primul rând, în penitenciar, în infirmerie, de către medicul penitenciarului în cazul unor boli mai uşoare. În cazul unor boli mai grave, bolnavul se internează într-un spital din sistemul penitenciar, iar, la nevoie, într-un spital din reţeaua externă a spitalelor.

Îngrijirea şi tratamentul medical revine medicului penitenciarului, iar în cazul transferării într-un spital, îngrijirea revine medicului acelui spital.

În prezent, considerăm că cea mai stringentă problemă cu care se confruntă o parte din unităţile penitenciare este cea privind acordarea asistenţei medicale de specialitate în cazul afecţiunilor care nu pot fi tratate de medicii din cadrul sistemului penitenciar, necesitând asistenţă medicală de specialitate.

Astfel, în concret, cu ocazia a două vizite efectuate de reprezentanţii Avocatului Poporului, medicii penitenciarelor ne-au relatat că, în situaţia în care deţinuţii necesită un control sau o asistenţa medicală de specialitate, aceştia sunt transportaţi de urgenţă la spitalele civile, din afara sistemului penitenciar, însă le este refuzată examinare.

Urmare a acestui fapt, singura asistenţă medicală ce se poate asigura deţinuţilor, în cazurile urgente, este cea acordată de medicul din penitenciar, acestuia revenindu-i întreaga răspundere privind actul medical.

Întrucât, potrivit susţinerilor celor doi medici din cadrul penitenciarelor vizitate, refuzul medicilor specialişti din reţeaua sanitară civilă de a acorda asistenţă medicală reprezintă un aspect generalizat, la nivelul întregului sistem penitenciar, riscul ivirii unor incidente neprevăzute este foarte mare.

Potrivit art. 3 lit. c din Ordonanţa nr. 56/1998 privind înfiinţare, organizarea şi funcţionarea Casei Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranţei Naţionale şi Autorităţii Judecătoreşti, fondul acestei case de asigurări, la care sunt afiliate penitenciarele, este alcătuit şi din contribuţiile suportate de la bugetul de stat pentru persoanele care execută o sancţiune privativă de libertate sau arestate preventiv, iar potrivit art. 4 din aceeaşi reglementare, această casă de asigurări poate încheia contracte cu furnizorii de servicii medicale (spitale şi policlinici militare şi civile).

Totodată, potrivit art. 21 din Legea asigurărilor de sănătate nr. 145/1997, asiguraţii au dreptul la asistenţă medicală de specialitate ambulatorie, la indicaţia medicului de familie, cu respectarea liberei alegeri a medicului specialist acreditat.

Asistenţa medicală de specialitate se acordă de către medicii specialişti, iar în situaţia în care tratamentul ambulatoriu nu este eficace, asiguraţii primesc asistenţa medicală de specialitate în spitalele acreditate.

În temeiul art. 21 alin. (3) şi (4) din legea mai sus menţionată, tratamentul în spital se acordă prin spitalizare integrală sau parţială, care cuprinde: consultaţii, investigaţii, stabilirea diagnosticului, tratament medical şi/sau tratament chirurgical, îngrijire, medicamente şi materiale sanitare, cazare şi masă, iar asigurarea asistenţei medicale spitaliceşti revine spitalului, potrivit contractului încheiat de acesta cu casa de asigurări de sănătate.

În concluzie, raportat la aceste reglementări, considerăm că este obligaţia Direcţiei Generale a Penitenciarelor şi a Ministerului Justiţiei de a face toate demersurile pe lângă Casei Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranţei Naţionale şi Autorităţii Judecătoreşti pentru a încheia contracte cu spitalele din sistemul sanitar civil pentru asigurarea sănătăţii deţinuţilor.

3.4.3.2.15. Evadări; abuzuri ale personalului penitenciarelor

Obiect: *Diverse*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi a contribuabilului*

Numărul redus al personalului de pază, de supraveghere şi intervenţie a creat situaţia unor evadări a deţinuţilor. Prezentăm, în continuare, câteva asemenea incidente, relatate de mass-media:

1. Cotidianul "Naţional" din 10 august 2000 a prezentat cazul deţinutului E. I., deţinut la Penitenciarul Poarta Albă, care a evadat în timp ce se afla la lucru.

Astfel, în articol se relatează că un grup de deţinuţi, ce făceau parte din sistemul "fără pază" executau o serie de lucrări de amenajare la un grajd din Valea Seacă, fiind însoţiţi de un subofiţer, care nu avea în dotare armament. La pauza pentru masa de prânz deţinutul E.I. s-a îndepărtat de grup, pentru a-şi rezolva problemele fiziologice, după care fugind, a vrut să evadeze. După o oră de la evadare, efectivele de gardieni de la Penitenciarul Poarta Albă l-au prins pe deţinut la marginea comunei Valul lui Traian.

Acesta a motivat că a vrut să evadeze pentru a-şi vedea părinţii.

2. Cotidianul "Evenimentul Zilei" nr. 2444 din 4 iunie 2000 a relatat despre un deţinut care, după ce a evadat de la Penitenciarul Târgu Mureş, s-a întors de bună voie în detenţie.

Se menţionează în articol că G.R. fusese scos la muncă şi profitând de o clipă de neatenţie din partea gardienilor a evadat, după care a anunţat de la un post local de radio că după ce-şi va rezolva unele probleme se va întoarce în penitenciar, promisiune, pe care, de altfel, şi-a respectat-o.

3. În cotidianul "Naţional" din data de 17 septembrie 1999 a fost publicat un articol, referitor la cazul a doi deţinuţi care au evadat din penitenciarul Codlea, judeţul Braşov.

Deţinuţii F. C. (33 ani) şi A. H. (28 ani) au fost condamnaţi pentru furt. Primul avea de executat 5 ani de închisoare, iar cel de-al doilea 6 ani, ambii fiind la cea de-a patra condamnare cu închisoarea.

Condamnaţii au fost scoşi la lucru, împreună cu alţi 38 de deţinuţi la o fermă din Feldioara, unde trebuiau să culeagă cartofi. Cei 40 de deţinuţi erau păziţi de trei gardieni înarmaţi cu pistoale şi de alţi doi deţinuţi care ajutau la pază.

În timpul apelului nominal s-a constatat evadarea deţinuţilor, pe urmele celor doi evadaţi fiind trimişi mai mulţi poliţişti şi jandarmi.

După prinderea unuia din evadaţi, F.C., declaraţia acestuia din timpul procesului a stârnit un scandal amplu în sistemul penitenciar.

Astfel, în cotidianul "Curentul" din 22-23 iulie 2000 se relatează că, plutonierul L.M., plutonierul S.E.R. şi sergentul major L.T. au fost cercetaţi şi trimişi în judecată la Tribunalul Militar Bucureşti pentru săvârşirea infracţiunilor de înlesnire a evadării, favorizarea infractorului, călcarea de consemn, participaţie improprie la mărturie mincinoasă şi mărturie mincinoasă.

În timpul procesului, deţinuţii martori au susţinut că gardienii au înscenat totul la sfârşitul zilei de muncă, deşi cei doi deţinuţi F.C. şi A.H. dispăruseră încă de la

prânz, cu acordul tacit al gardienilor, astfel că, neputându-se întoarce fără deținuți, gardienii au tras un foc în aer, declanşând oficial căutarea evadaților.

De asemenea, deținuții au povestit că F.C. a beneficiat în detenție de mai multe favoruri, şi că, împotriva regulamentului era vizitat de prieteni şi rude, pleca de la punctele de lucru sau chiar din afara penitenciarului.

Potrivit rechizitoriului, se menționează în articol, deținutul F.C. a făcut plângere penală împotriva colonelului E.F., comandant al Penitenciarului Codlea, fiind cercetat, totodată şi fostul locțiitor al comandantului penitenciarului, colonelul G.O.

4. "Cotidianul" nr. 2605 din 6 martie 2000 relatează că în data de 4-5 martie 2000 din Penitenciarul Colibaşi au evadat şase deținuți, care au reuşit să îndepărteze două rânduri de gratii, după care au trecut şi de cel de-al treilea obstacol.

Gardienii au constatat în jurul orei 6.00, când deținuții se pregăteau pentru apel, absența a şase deținuți aflați la izolator. Motivul pentru care aceştia se aflau în izolator a fost urmare a gesturilor de protest constând în urcarea pe acoperişul penitenciarului, declarând că nu se dau jos până nu vor constata că justiția va fi de partea lor.

Pentru a scăpa de acest sistem de siguranță, deținuții au tăiat cu ajutorul unor obiecte de tăiat confecționate artizanal (un fel de lame metalice), ambele rânduri de gratii ce-i înconjurau, şi au ieşit din curtea penitenciarului.

Cercetările efectuate la fața locului de specialiştii din cadrul Direcției Generale a Penitenciarelor şi ai Ministerului Justiției au stabilit că evadarea s-a produs din camera de regim restrictiv prin tăierea gratiilor de la grilajul de siguranță şi fereastra camerei de deținere.

După tăierea gratiilor, deținuții au trecut peste trei împrejmuiri, favorizați de gradul ridicat de uzură al acestora.

În egală măsură, se apreciază în articol, evenimentul s-a produs ca urmare a gravelor încălcări ale atribuțiilor de serviciu ale subofițerului supraveghetor, subofițerului de serviciu, şefului de schimb, subofițerilor din posturile de pază care asigurau zona prin care cei şase deținuți au părăsit zona.

Urmare a acestui eveniment au fost luate mai multe sancțiuni.

5. Cotidianul "Adevărul" din 21.12.2000, relatează cazul fostului comandant al Penitenciarului Gherla, M.V. şi a colonelului V.D.F., şef al Serviciului Independent de Protecție şi Anticorupție, arestați pentru trafic de influență.

Procurorii au stabilit că, între anii 1999-2000, M.V. a pretins şi primit, în mod repetat, diferite sume de bani şi bunuri de la familia lui G.L., care în acea perioadă îşi executa condamnarea în Penitenciarul Gherla.

De asemenea, se precizează că, M.V. urma ca în schimbul acestor bani şi bunuri, prin influența sa, să obțină punerea în libertate a lui G.L. înainte de executarea pedepsei.

Comentariu

În pofida faptului că instituția Avocatul Poporului nu este abilitată să intervină în cercetarea cazurilor de evadare, acestea intrând exclusiv în competența organelor de urmărire penală, considerăm că asemenea incidente trebuie semnalate întrucât deținuții săvârşesc astfel de fapte penale profitând de neatenția, de lipsa de vigilență a gardienilor din penitenciare. În plus, starea de libertate a condamnaților evadați creează un pericol social pentru cetățeni.

Potrivit art. 1 din Regulamentul privind organizarea şi executarea serviciului de pază, escortare şi supraveghere a deținuților din penitenciare, organizarea şi executarea serviciului de pază, escortare şi supraveghere a deținuților are drept scop să contribuie la reeducarea acestora prin aplicarea cu fermitate a regimului legal de deținere, prevenirea sustragerii lor de la executarea pedepsei închisorii, a măsurii arestării preventive (…) şi apărarea locurilor de deținere.

Munca în penitenciare reprezintă o sarcină deosebită pentru personal, locurile de detenție putând fi focare de tensiune, de explozii de violență din partea condamnaților, nemulțumiți de soarta lor. Personalul trebuie pregătit şi echipat pentru a identifica eventualele probleme şi pericole, pentru a lua măsuri de evitare şi reducere a riscurilor. De aceea personalul din penitenciar trebuie atent selectat, fiind necesar nu numai să fie atent la securitatea deținerii dar şi să cunoască necesitățile deținuților.

În acest sens, art. 46 din Ansamblul de reguli minimale pentru tratamentul deținuților stipulează că administrația penitenciară trebuie să aleagă cu grijă personalul de toate gradele, întrucât de integritatea, umanitatea, aptitudinile personale depinde o bună gestiune a instituțiilor penitenciare.

Administrația penitenciară trebuie să aleagă cu grijă personalul de toate gradele, deoarece de integritatea, umanitatea, aptitudinile personale şi comportarea sa profesională depind buna funcționare a locurilor de deținere.

3.4.3.2.16 Supraaglomerarea populației carcerale

Penitenciarele au servit din totdeauna la izolarea delincvenților de societate, considerându-se că cei care au fost condamnați pierd, prin acest fapt, toate drepturile.

Executarea pedepselor şi a celorlalte sancțiuni penale în legislația noastră este orientată spre realizarea unui scop special, anume apărarea valorilor sociale, a ordinii de drept prin prevenirea săvârşirii de noi infracțiuni şi reeducarea celor condamnați. În art. 52 alin. (1) Cod penal se prevede că "scopul pedepsei este prevenirea săvârşirii de noi infracțiuni", executarea pedepsei urmărind formarea unei atitudini corecte față de muncă, față de ordinea de drept şi față de regulile de conviețuire socială.

Tratamentul indivizilor condamnați la o pedeapsă sau măsură privativă de libertate trebuie să aibă ca scop, crearea voinței şi aptitudinilor care le vor permite, după eliberare, să trăiască în respectul legii şi să le înlesnească să-şi asigure cele

necesare traiului. Acest tratament trebuie să fie de natură a încuraja respectul față de ei înşişi şi să le dezvolte sentimentul responsabilității.

Luarea în custodie a unei persoane care a fost privată de libertate implică obligativitatea autorităților de a respecta statutul de deținut, personalul din penitenciar având sarcina față de societate de a asigura deținutului securitatea publică, fiind obligat nu numai să se abțină de a aduce prejudicii drepturilor şi libertăților fundamentale, dar în anumite circumstanțe trebuie să intervină activ pentru a asigura apărarea acestor drepturi.

Dacă "societățile au criminalii pe care-i merită", autoritățile române trebuie să recunoască că supraaglomerarea carcerală, consecință a politicii penale actuale, a devenit în ultimii ani un fenomen îngrijorător, ce ridică pe de o parte semne de întrebare în privința respectării drepturilor omului, iar pe de altă parte diminuează eforturile susținute ale administrației penitenciare pentru reforma în sistemul penitenciar.

Interdicțiile la care sunt supuşi deținuții, consecințe inevitabile ale pedepselor aplicate, nu trebuie amplificate de încălcări ale dreptului lor de a fi tratați cu umanitate.

Starea fizică extrem de proastă ale închisorilor, adăugate încălcării drepturilor deținuților la demnitate, pot duce la o pedeapsă crudă şi neobişnuită, devenind periculoase pentru sănătatea şi viața lor, violând dreptul de a fi protejați de tortură şi pedeapsă sau tratamente inumane sau degradante.

Referindu-ne la însăşi noțiunea de tortură (aşa cum este prevăzută în Declarația privind protecția tuturor persoanelor împotriva torturii şi a altor pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante), acest termen desemnează orice act prin care sunt provocate, în mod deliberat, unei persoane o durere sau suferințe adânci, fizice sau psihice, de către agenți ai organelor publice. Acest termen nu se referă la durerea sau suferințele rezultate exclusiv din aplicarea sancțiunilor legale, care sunt inerente acestor sancțiuni sau provocate de acestea, într-o măsură compatibilă cu Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților.

Potrivit principiilor stabilite de Ansamblul de Reguli Minimale pentru Tratamentul Deținuților, localurile de detenție trebuie să răspundă exigențelor de igienă, mai ales în ceea ce priveşte cubajul de aer, suprafața minimă, iluminat, încălzire şi ventilație.

Ca atare, raportându-ne la această prevedere, una dintre problemele majore ale sistemului penitenciar din România, considerată o piedică actuală în evoluția favorabilă a procesului de reformă în sistemul penitenciar, care, odată reglementată, ar putea să contribuie la apropierea condițiilor de detenție de regulile europene, este supraaglomerarea închisorilor.

Diferența dintre numărul deținuților şi cel al locurilor de cazare a impus soluții de moment constând în cazarea a doi deținuți într-un pat sau trei în două paturi, determinat de faptul că un număr semnificativ de persoane supuse măsurilor privative de libertate nu dispun de un pat individual.

Situația din ultimii ani a supraaglomerării carcerale se prezintă astfel:

În **1997**:	Capacitatea legală 30.840
	Persoane în detenție 42.445
1998:	Capacitate legală 33.353
	Persoane în detenție 52.142
1999:	Capacitate legală 32.945
	Persoane în detenție: 49.790
2000:	Capacitate legală: 32.945
	Persoane în detenție: 49.790

Pentru cunoaşterea efectelor suprapopulării închisorilor trebuie analizate, înainte de toate, cauzele acestui fenomen:

1. Desfiinţarea unor penitenciare.

În anul 1969 sistemul penitenciar dispunea de 45 de penitenciare şi 25 de secţii de deţinere, problema capacităţii de deţinere fiind, de regulă, rezolvată prin soluţia decretelor de graţiere şi amnistie.

Prin Decretul nr. 225/1977 au fost desfiinţate 27 de penitenciare, 25 de secţii de deţinere şi 6 centre speciale de muncă şi reeducare a minorilor.

Urmare a acestei măsuri, spaţiile pierdute de administraţia penitenciarelor nu au fost recuperate, recurgându-se totuşi la rezolvarea parţială a problemei supraaglomerării prin reînfiinţarea improvizată a unor unităţi.

2. Evoluţia ascendenta a numărului de arestaţi preventiv sau condamnaţi în primă instanţă aflaţi în penitenciare.

Deţinerea în penitenciar a persoanelor împotriva cărora nu s-a pronunţat o condamnare definitivă, în aceleaşi condiţii cu cei condamnaţi măreşte suprapopularea, îngreunează activitatea desfăşurată în penitenciar şi constituie, în acelaşi timp o încălcare a prezumţiei de nevinovăţie.

3. Raportul dintre numărul deţinuţilor intraţi în penitenciar şi numărul deţinuţilor ieşiţi din penitenciar.

Până în anul 1990 raportul deţinuţilor intraţi şi ieşiţi din penitenciari era echilibrat prin decretele de graţiere.

Ulterior, singurele măsuri care au avut ca efecte reducerea efectivelor deţinuţilor au fost Decretul de graţiere colectivă din 1 iulie 1997, prin care au fost puse în libertate 2.248 persoane, şi Legea nr. 82/1999 privind înlocuirea închisorii contravenţionale cu sancţiunea obligării contravenientului la prestarea unei activităţi în folosul comunităţii, de prevederile căreia au beneficiat 800 de persoane.

4. Predominanţa pedepselor mari

Este ştiut că măsura majorării pedepselor este mai înainte de toate inumană şi apoi inutilă, căci "nu rigoarea supliciului, ci certitudinea pedepsei este cea care exercită un rol preventiv".

Sporirea pedepselor, urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 140/1996 pentru modificarea şi completarea Codului penal, a generat o creştere substanţială a numărului persoanelor deţinute astfel încât la data de 01.01. 2000 în unităţile

subordonate ale Direcției Generale a Penitenciarelor se aflau 49.790 de persoane, la o capacitate legală de 32.945 de locuri, rezultând un indice de supraaglomerare egal cu 151%.

În sistemul judiciar românesc pedepsele cel mai des aplicate sunt cele cuprinse între 2-5 ani-40%, între 1 şi 2 ani-20% şi între 10 şi 15 ani-14%.

Îngrijorător este că în ultima perioadă se constată o pondere crescândă a pedepselor cuprinse între 10 şi 15 ani, între 15-20 de ani, peste 20 de ani şi pe viață.

A continuat să crească numărul recidiviştilor, de la 3.589 în 1990 la 20.086 în 1999, concomitent cu durata pedepselor privative de libertate aplicate de instanțele judecătoreşti:12.506 pedepse de până la 10 ani în 1990, 21.444 în 1995 şi 33. 572 în 1999; pedepsele de peste 10 ani au crescut de la 1.282 în 1990 la 3.112 în 1995 şi 5.246 în 1999.

După cum se poate constata, pedepsele mari nu contribuie la reducerea recidivei, implicit a infracționalității, concluzie dovedită şi de experiența țărilor cu o democrație avansată, unde media unei pedepse privative de libertate se situează între 1 şi 3 ani. În sistemul juridic românesc, pedepsele cele mai des aplicate sunt cuprinse între 2-5 ani închisoare (48%) şi 5-10 ani (17%).

5. Reducerea numărului liberărilor condiționate, urmare a prevederile Legii nr. 140/1996 pentru modificarea şi completarea Codului penal.

Urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 140/1996, numărul liberărilor condiționate înregistrează o scădere îngrijorătoare (de la 27.684 în 1996, la 25.618 în 1997, 23.646 în 1998) având drept consecință creşterea numărului persoanelor condamnate.

Această scădere poate fi pusă pe seama următorilor factori:

- fracțiuni mari pe care condamnatul trebuie să le execute pentru a fi luat în discuția comisiilor de propuneri în vederea liberării condiționate;
- cuantumurilor mărite ale pedepselor cu închisoarea;
- condițiilor mult mai severe de acordare a liberării sub control judiciar, pe cauțiune;
- condițiilor impuse pentru suspendarea executării pedepsei sub supraveghere şi executarea pedepsei la locul de muncă.

Supraaglomerarea penitenciarelor generează, la rândul său, o gamă de efecte negative:

1. Din punct de vedere al regimului de deținere au crescut efectivele deținuților în camere, acestea devenind neîncăpătoare, fără loc de mişcare pentru deținuți, s-a redus posibilitatea de a beneficia de asistență medicală, s-au deteriorat condițiile de igienă individuală şi colectivă, camerele au fost dotate cu paturi supraetajate pe 3-4 niveluri, timpul dedicat activităților social-educative s-a redus;

2. Un alt efect al supraaglomerării constă în scăderea, la minimul prevăzut de lege a timpului afectat plimbării deținuților în aer liber, desfăşurării activității cultural-educative, reducerea posibilităților de folosire la muncă a unui număr cât mai mare de deținuți;

3. Acelaşi fenomen se manifestă la nivelul psihicului deţinutului prin prăbuşirea psihosocială, instalarea intoleranţei emoţionale faţă de mediul penitenciar, înrăutăţirea relaţiilor interumane, apariţia resentimentelor, sinuciderilor, autorănirilor, protestelor cu greva foamei;

4. Diminuarea capacităţii personalului de a face faţă problemelor. Astfel, creşte riscul pe care-l reprezintă populaţia carcerală pentru siguranţa deţinerii prin manifestări periculoase, evadări, revolte, atacuri asupra cadrelor, omucideri, abateri disciplinare în continuă creştere, sporesc numărul schimburilor nepermise de bunuri între deţinuţi, sporesc pagubele la principalele bunuri la care deţinuţii au dreptul (cazarmament, echipament, etc.);

5. Contribuabilul este cel care trebuie să suporte întreţinerea deţinuţilor, ţinând cont că pentru0întreţinerea unui deţinut cheltuielile materiale se ridică la aproximativ 20.000 de lei pe zi, iar un număr de 20.086 deţinuţi sunt recidivişti, deveniţi în timp întreţinuţi ai statului;

6. Acelaşi fenomen al supraaglomerării determină imposibilitatea respectării criteriilor de separaţie a deţinuţilor şi aplicării regimurilor diferenţiate şi individuale, astfel încât deţinerea persoanelor împotriva cărora nu a fost pronunţată o condamnare definitivă în aceleaşi condiţii cu cei condamnaţi la pedepse privative de libertate constituie o încălcare a prezumţiei de nevinovăţie.

7. Dificultăţi în conducerea şi gestionarea penitenciarelor în contextul unor restricţii bugetare în care accentul se pune pe siguranţa deţinerii în detrimentul echipamentelor destinate modernizării serviciilor specifice locurilor de deţinere.

Comentariu

Prin urmare, în structura penitenciară se prefigurează discrepanţe majore între nevoile oamenilor din sistem - deţinuţi sau funcţionari - şi mijloacele disponibile de satisfacere; faptul că Legea nr. 23/1969 nu mai corespunde evoluţiilor din lumea închisorilor; o criză a funcţiilor terapeutice a închisorilor; disfuncţionalităţi generate de nediferenţierea regimurilor pentru deţinuţi.

Acţiunile de reformă se impun cu stringenţă atât în interiorul sistemului penitenciar cât şi în afara lui. Astfel, din prima categorie se impun cu urgenţă elaborarea unor acte normative specifice, implicarea sectorului privat, iar în cea de-a doua categorie trebuiesc incluse cu precădere informarea şi cooperarea cu diverse organisme naţionale şi internaţionale.

Aceste efecte îngrijorătoare pentru evoluţia sistemului penitenciar impun adoptarea unor măsuri viabile pentru reducerea procesului de inflaţie a populaţiei penitenciare, care se reduc la modificarea Legii nr. 23/1969 privind executarea pedepselor şi introducerea serviciilor de probaţiune, ca instituţii specializate în sprijinirea şi consilierea persoanelor condamnate şi aflate în detenţie.

De asemenea, trebuie să ţinem cont de prevederile Consiliului Europei, mă refer aici la Recomandarea Nr. R (99) 22 a Comitetului Miniştrilor privind suprapopularea penitenciarelor care, în virtutea articolului 5.b din Statul Consiliului Europei consideră că:

1. suprapopularea penitenciarelor şi creşterea populaţiei carcerale constituie o problemă majoră pentru administraţia penitenciară privind atât respectarea drepturilor omului cât şi pentru gestiunea eficientă a stabilimentelor penitenciare;

2. consideră că gestiunea eficientă a populaţiei carcerale este subordonată cu certitudine circumstanţelor situaţiei globale a criminalităţii, priorităţilor în materie de luptă contra criminalităţii, diversităţii (evantaiului) de pedepse prevăzute de textele legislative, de severitatea pedepselor pronunţate;

3. consideră că măsurile destinate luptei contra suprapopulării penitenciare şi a reducerii populaţiei carcerale trebuie să se înscrie în politica penală coerentă şi raţională axată pe prevenirea crimei şi a comportamentelor criminale, pe aplicarea efectivă a legii, pe securitate şi protecţia publicului, pe individualizarea sancţiunilor şi a măsurilor, pe reintegrarea socială a delincvenţilor;

4. că măsurile adoptate trebuie să fie conforme cu principiile fundamentale ale statelor democratice, să fie guvernate de principiile proeminente ale dreptului, şi inspirate de obiectivul primordial privind garantarea drepturilor omului, conformării cu Convenţia Europeană a Drepturilor Omului şi cu jurisprudenţa organelor însărcinate cu supravegherea aplicării lor;

5. recunoaşte, printre altele, că măsurile reclamă sprijinul responsabililor politici şi administrativi, al judecătorilor, procurorilor şi ale marelui public, în sfârşit o informare echilibrată asupra funcţiilor sancţiunilor, asupra eficienţei relative a sancţiunilor şi a măsurilor privative şi neprivative de libertate şi asupra realităţii din închisori.

Consiliul Europei recomandă guvernelor statelor membre următoarele măsuri pentru reducerea supraaglomerării:

- să ia toate măsurile de însuşire a recomandării şi de a-şi revizui legislaţiile şi practica referitoare la suprapopularea penitenciarelor şi a inflaţiei carcerale;
- privarea de libertate să fie privită ca o sancţiune sau măsură de ultim nivel, acolo unde există o infracţiune, ca o măsură excepţională ;
- ţările care au capacităţi suficiente de detenţie, dar sărace din punct de vedere al satisfacerii distribuţiei locale a deţinuţilor trebuie să raţionalizeze repartizarea deţinuţilor pe zone de distribuţie a capacităţilor de detenţie;
- elaborarea unor strategii coerente pornind de la analiza tipurilor de infracţiuni cărora li se aplică pedepse cu închisoarea pe termen lung;
- evitarea nivelelor maxime de supraaglomerare, iar în locurile unde există, adoptarea unor măsuri speciale cu respectarea demnităţii umane;
- acordarea unei atenţii deosebite respectării igienei, sănătăţii, aprovizionării cu hrană a deţinuţilor, etc.;
- facilitarea până la maximum a contactelor prizonierilor cu familia şi cu opinia publică şi comunitatea;
- supravegherea intensă a prizonierilor;
- serviciu în folosul comunităţii.

Din examinarea acestor cazuri rezultă că:

1. în unele situații, privarea de libertate se efectuează cu încălcarea dreptului la demnitate umană prin supunerea deținuților la tratamente inumane;
2. încălcarea principiului separării deținuților şi aplicării regimurilor diferențiate de detenție;
3. existența unor categorii de condamnați, care, în pofida faptului ca trebuie internați în spitale sau instituții specializate în care să fie supuşi unui tratament special, sunt încarcerați în aceleaşi condiții cu ceilalți condamnați sănătoşi;
4. cazuri de sinucidere ce dovedesc inadaptabilitatea condamnatului la regimul penitenciar impus;
5. evadările;
6. formele de protest de genul refuzului de hrană;
7. supraaglomerarea populației penitenciare;
8. imposibilitatea asigurării condițiilor de cazare a deținuților;
9. insuficiența personalului penitenciar, obligat de a face față suprasolicitării;
10. abuzurile unor funcționari din cadrul administrației penitenciarelor;
11. creşterea îngrijorătoare a incidentelor colective;
12. restricțiile bugetare axate pe siguranța deținerii în detrimentul echipamentelor şi serviciilor specifice locurilor de detenție.

3.4.4. Probleme privind protecția minorităților naționale şi a străinilor

3.4.4.1. Cereri ale străinilor, migranților şi refugiaților

3.4.4.1.1. Considerații generale

Activitatea destinată soluționării problemelor acestor categorii de persoane, aflate pe teritoriul României, a reprezentat examinarea unui număr de 17 cereri adresate instituției în anul 2000, din care 15 au fost de competența instituției şi au constituit motive pentru deschiderea a tot atâtor dosare.
Din acestea 8 dosare s-au soluționat în favoarea petenților şi 3 în defavoarea lor, celelalte 4 neputând fi soluționate în cursul anului 2000 şi urmând să fie în atenția noastră în anul 2001.

3.4.4.1.2. Solicitanți ai statutului de refugiat

Dosar nr. 461/2000; Dosar nr. 525/2000; Dosar nr. 527/2000; Dosar nr. 530/2000; Dosar nr. 838/2000
Obiect: *Eliberare din detenție şi statutul de azilant*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petenților

S-a adresat Avocatului Poporului un grup de persoane având cetățenii diferite, reținute, fără vreo hotărâre judecătorească, în Centrul de Primire, Triere şi Cazare Otopeni. Petenții fuseseră reținuți datorită expirării vizei de şedere în România (lucru care s-a produs, după cum am constatat, nu întotdeauna din vina lor) şi care aveau depuse cereri pentru obținerea statutului de refugiat. Datorită detenției în centru nu puteau lua legătura cu avocații şi instanțele de judecată. Semnatarii solicitau asistență juridică, urgentarea procedurii de obținere a statutului de refugiat şi îmbunătățirea condițiilor de viață din Centrul în care erau reținuți.

Demersurile Avocatului Poporului

Reprezentanții Avocatului Poporului s-au deplasat la Otopeni, la Centrul de Primire, Triere şi Cazare, împreună cu reprezentanții Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați şi au analizat, împreună cu reprezentanții Ministerului de Interne care erau posibilitățile de soluționare a doleanțelor petenților.

Soluționare

După intervenția noastră situația petenților s-a clarificat, petenții având acces la justiție şi la apărătorii lor. În câteva zile statutul lor a fost examinat şi s-au luat măsurile legale. Întrucât nu îndeplineau criterii cerute pentru a obține statutul de refugiat cei mai mulți dintre ei au părăsit teritoriul României.

.

Dosar nr. 1086/2000
Obiect: *Expulzare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi* speciale*, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul J.N.L. s-a adresat Avocatului Poporului în perioada în care se găsea în Centrul de Primire, Triere şi Cazare din Otopeni. Petentul primise ordinul de expulzare, nu avea voie să revină în România timp de un an dar acuza faptul că nu primise documentele de călătorie. Nu avea bani pentru a-şi procura biletele de

călătorie până în Camerun şi nu avea drept de muncă, deoarece sosise în România ca student.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Ministerului de Interne cu solicitarea de a se găsi o soluţie în acest caz.

Soluţionare

După intervenţia noastră s-au identificat resursele necesare pentru acoperirea cheltuielilor legate de transportul petentului în Camerun.

3.4.4.1.3. Petiţii primite din afara ţării

Dosar nr. 555/2000
Obiect: *Furt automobil*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul O.M., cetăţean din Republica Moldova a fost prins de poliţia din Vaslui conducând un autoturism furat, motiv pentru care i s-a întocmit dosar penal şi i-a confiscat autoturismul.

Potrivit tratatului de colaborare încheiat între ministerele de interne ale României şi Republicii Moldova, autorităţile române trebuiau să-şi decline competenţa în favoarea celor moldovene şi să le comunice dosarul prin intermediul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie.

Demersurile Avocatului Poporului

Datorită faptului că autorităţile din Moldova, respectiv instituţia Avocatului Parlamentar, reclamau o întârziere mai mare de un an în expedierea dosarului, ne-am adresat pentru informaţii, Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie.

Soluţionare

Ni s-a comunicat faptul că dosarul se afla, de aproape un an, la Procuratura Generală a Republicii Moldova, informaţie ce am transmis-o şi instituţiei omoloage nouă din această ţară.

Dosarul a fost închis.

Dosar nr. 555/2000
Obiect: *Instituţie internaţională*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul A.I. afirmă că, în anul 1995, a fost supus la tratamente inumane de către doi subofiţeri ai Poliţiei din Bârlad. Văzând că reclamaţia sa nu se materializează în nici un fel, s-a adresat Organizaţiei Amnesty International, iar aceasta a solicitat informaţii Instituţiei Avocatul Poporului.

Demersurile Avocatului Poporului

Din informaţiile obţinute de la diferitele autorităţi cărora ne-am adresat a rezultat că petentul a fost condamnat la 1,3 ani de închisoare, prin sentinţa 209/25.11.1997 a Tribunalului Militar Teritorial Bucureşti, menţinută prin Decizia nr. 247/25.01.2000 a Curţii Supreme de Justiţie Pedeapsa a fost grațiată conform art. 1 şi 10 din Legea nr. 137/1997.

Soluționare

La rândul său, Ministerul de Interne a dispus trecerea în rezervă a celor doi subofiţeri la 30.06 şi, respectiv, 23.10.2000.

Dosarul a fost închis.

3.4.4.1.4. Dosarele aflate în curs de soționare

Dosar nr. 504/2000; Dosar nr. 522/2000
Obiect: *Tergiversare răspuns*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnii O.A.H., A.A.M.AL-A. s-au adresat Avocatului Poporului din Centrul de Primire, Triere şi Cazare Otopeni, acuzând comportament abuziv din parte Direcţiei Străini şi Paşapoarte.

Primului petent, O.A.H., pretindea că este student în anul doi la Politehnica Bucureşti şi, datorită unui cutremur în ţara de origine (Camerun), care i-a afectat grav familia şi gospodăria, părinţii nu au putut să-i trimită banii necesari pentru taxele şcolare şi prelungirea vizei de şedere, fapt ce a determinat şi reţineri din partea secretariatului facultăţii în a-i elibera adeverinţa de student.

Demersurile Avocatului Poporului

Adresându-ne Direcţiei de specialitate din Ministerul de Interne am primit răspunsul că petentul a venit în România pentru a studia, dar nu s-a înscris la cursuri şi nu a absolvit nici un an de studiu.

Ne-am adresat instituţiei de învăţământ superior indicată de petent, care ne-a confirmat afirmaţiile acestuia, în sensul că ne confirmau calitatea sa de student.

Ne-am adresat din nou Ministerului de Interne, în data de 13.11.2000, anexând şi răspunsul Politehnicii, dar până în prezent nu s-a mai primit nici un răspuns de la această autoritate.

Subiectul celuilalt dosar, A.A.M.AL-A., matematician, specializat în statistică agrară, reclama faptul că, deşi a venit în România (la Iaşi) să facă afaceri legale, a devenit persoană indezirabilă, datorită faptului că a intrat, după afirmaţiile sale, în conflict cu dl. maior A.I., care i-a întocmit referate nefavorabile. Cauza conflictului, afirmă petentul, a constituit-o refuzul său de a-i mai face diferite favoruri materiale d-lui maior care, la un moment dat, ar fi pretins un autoturism, ceea ce petentului i s-a părut prea mult.

Ne-am adresat, în data de 29.05.2000, domnului colonel M.A. – şeful Inspectoratului Judeţean de Poliţie Iaşi, dar răspunsul nu ne-a parvenit nici până în prezent. Din acest motiv dosarul nu a putut fi închis în anul de analiză 2000.

Dosarul se află în lucru.

3.4.4.2. Cereri ale minorităţilor

3.4.4.2.1. Cereri ale minorităţii rrome

Dosarele deschise pentru probleme ce vizează o parte dintre membrii minorităţii rrome totalizează 8 dosare deschise în anul 2000

Cererile acestei minorităţi vizează, în principal, două aspecte:

I. probleme de muncă şi proprietate;

II. fenomenele de discriminare şi respingere socială.

Legat de primul aspect, adresările membrilor acestei minorităţi se referă la:

1. recunoaşterea şi respectarea dreptului de proprietate asupra terenurilor pe care li s-a "indicat" să-şi construiască locuinţele, după sedentarizarea lor forţată, prin dispoziţii administrative şi acţiuni poliţieneşti, din anii '50 şi '60;

2. respectarea, şi în ceea ce-i priveşte, a prevederilor Legii nr. 18/1991 a fondului funciar şi a celor care i-au urmat, respectiv Legea nr. 169 din 1997 şi Legea nr. 1 din 2000, cu sancţionarea şi anularea abuzurilor sau discriminării intervenite în cazul aplicării acestor legi;

3. nerespectarea prevederilor Legii ajutorului social nr. 67 din 1995, atunci când trebuie să se aplice membrilor acestei populaţii.

În ceea ce priveşte cel de-al doilea aspect, plângerile se referă la:

1. manifestări de intoleranţă şi respingere socială, exprimate prin interzicerea accesului în unele localuri publice aparţinând unor întreprinzători particulari;

2. refuzul acordării unui loc de muncă, anunţuri discriminatorii în raport cu legislaţia muncii sau acţiuni instituţionale de respingere a rromilor de pe piaţa muncii.

Aplicarea abuzivă a actelor normative

Solicitarea petenților

În ceea ce priveşte primul aspect, Instituția Avocatul Poporului a intervenit în momentul când ni s-au adresat, într-un interval de numai 3 luni, un număr de 157 petiționari rromi din două localități din zone geografice diferite(101 din Transilvania şi 56 din Oltenia).

Ambele plângeri au fost formulate şi înregistrate în anul 1999 şi încheiate în anul 2000.

Grupurile respective apreciau (şi, din câte ne-am informat, opinia este împărtăşită de o considerabilă majoritate a etnicilor rromi) că situația lor disperată se datorează, în principal, neaplicării sau aplicării defectuoase, abuzive sau discriminatorii a legii ajutorului social.

Demersurile Avocatului Poporului

În cazul celor 101 cereri, investigația noastră a stabilit că încălcarea dreptului nu s-a produs datorită discriminării pe baze etnice. Nerespectarea legii, prin neonorarea drepturilor de ajutor social, a fost valabilă pentru toți beneficiarii din comunitate, indiferent de etnie, nefiind vorba de discriminare ci de nerespectarea legii.

Nu acelaşi lucru se poate spune şi despre semnatarii celorlalte 56 cereri.

De această dată autoritatea locală, tot datorită insuficienței fondurilor, a procedat la reducerea numărului beneficiarilor de ajutor social prin recalcularea ideală (teoretică) a veniturilor pe care ar trebui să le realizeze o gospodărie, în contradictoriu cu legea care se referă la veniturile reale pe persoană.

În realitate, primarul, în loc să protejeze dreptul petiționarilor la ajutorul social, chiar şi în condițiile neonorării sale, procedează contrar legii, afectând beneficiarii rromi prin înlocuirea incapacității plată a primăriei cu ridicarea dreptului conferit de lege.

Consecințele nu s-au materializat numai în limitarea drastică a posibilităților elementare de întreținere ale familiilor, dar ridicându-li-se dreptul la ajutorul social petenții au pierdut şi dreptul la asistență socială gratuită.

Datorită acestui fapt, femeile de etnie rromă care au născut în această perioadă şi nu au putut plăti taxele medicale, nu au primit înscrisul necesar pentru eliberarea certificatelor de naştere noilor născuți. Neeliberarea certificatului de naştere în termen de 15 zile de la producerea naşterii atrage, conform legii, obligația obținerii acestuia pe cale judecătorească, ceea ce necesită alte cheltuieli. Soluția adoptată, de persoanele în cauză, a fost aceea a părăsirii fără forme a maternității şi creşterii copiilor fără acte de identitate, îngroşând astfel rândurile celor, deja foarte mulți, aflați în această situație.

Mai mult, persoanele care aveau acte de identitate şi au fost spitalizate, neavând bani să plătească asigurarea de sănătate, au abandonat actele în spital, de unde au fugit fără biletul de ieşire normală ce se întocmeşte în astfel de cazuri. Cazul reprezintă o încălcare a Legii nr. 67/1995, chiar şi în condițiile existenței H.G. nr.

125/1995, care a generat şi încălcarea Legii nr. 145/1997 a asigurărilor sociale de sănătate.

Ambele cazuri constituie, în acelaşi timp, încălcări evidente ale art. 9 din Pactului Internaţional cu privire la drepturile economice, sociale şi culturale, adoptat şi deschis spre semnare de Adunarea Generală a Naţiunilor Unite la 16 decembrie 1966 şi ratificat de România la 31 octombrie 1974 prin Decretul nr. 212, iar cel de-al doilea caz încalcă şi prevederile art. 10 a aceluiaşi document.

Discriminare pe motive etnice

Aspectul poate fi ilustrat prin două petiţii venite din partea unor studenţi rromi cărora li s-a refuzat, pe motive etnice, accesul în discoteci, atât în capitală cât şi în oraşe din provincie.

Dosar nr. 1086/99
Obiect: *Interzicerea accesului în discotecă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Studenţii rromi din trei centre universitare(Bucureşti, Cluj şi Craiova), întruniţi la un seminar ce s-a desfăşurat la Craiova, au aflat de la colegii lor că în acest municipiu tinerii rromi nu sunt primiţi în unele discoteci, chiar dacă sunt decent îmbrăcaţi şi nu sunt cunoscuţi cu comportamente deviante.

Pentru a verifica, au invitat câţiva reprezentanţi a-i presei şi au încercat să intre la una din discotecile Gin-Gin şi New York. La ambele au găsit afişe prin care accesul rromilor era interzis şi în ciuda insistenţelor de a fi primiţi bodyguarzii nu le-au permis spunând că aşa au ordin de la patronii respectivelor localuri.

Dosar nr. 1150/2000
Obiect: *Interzicerea accesului în discotecă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Acest caz este identic cu primul, dar are ca loc de desfăşurare campusurile studenţeşti Regie şi Grozăveşti. Studenţii rromi din Centrul Universitar Bucureşti, împreună cu ziariştii, au repetat experimentul pentru a vedea dacă atitudinea colegilor lor studenţi este diferită de cea a nestudenţilor. Rezultatul experimentului a fost identic şi amplu mediatizat şi comentat în presă.

Dosarul a fost închis.

Dosar nr. 8/99 *(deschis în 1999 şi soluţionat nefavorabil în 2000).*
Obiect: *Interzicerea accesului în restaurant*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

"Nu servim ţigani", aşa suna afişul discriminator din localul Pizza Parc, neautorizat de autorităţile sanitare, din Galaţi.

În acest local a intrat o familie de rromi care, după ce i s-a arătat afişul şi i s-a explicat de ce nu poate fi servită şi a fost invitată afară, a reconstituit evenimentul cu reporterii şi fotografii revistei "Opinia" din localitate. Apoi s-a adresat instituţiei noastre, de la care spera mai mult sprijin decât de la poliţia şi primăria locală cărora s-a adresat în primă instanţă.

Ne-am adresat cu scrisori primarului şi Poliţiei. Apoi la în 23.11.2000, ne-am adresat Parchetului, căruia i-am anexat răspunsurile poliţiei şi primarului. Până în prezent nu am primit nici un răspuns, motiv pentru care dosarul deschis în anul 1999 va continua să rămână în lucru şi în anul 2001.

Comentariu

Atât în cazul discotecilor cât şi în cel al pizzeriei presa nu numai că a fost prezentă, dar a şi dat dovadă de un civism demn de a fi remarcat.

Primarul Craiovei , după cercetarea faptelor, a ajuns la concluzia că existenţa afişelor din cele două discoteci este reală , motiv pentru care a prezentat scuze pentru situaţia creată şi ne-a comunicat măsurile luate. Domnul colonel M.I., Şeful Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Dolj, confirmă şi domnia sa existenţa afişelor cu înscrisul "interzis ţiganilor, dar precizează că "grupul de rromi nu au primit accesul în discotecă întrucât erau în stare de ebrietate".

În schimb, organele parchetului, în ambele situaţii, fie că nu recunosc existenţa faptelor (prim procuror C.M.D. din Galaţi şi procuror D.M. din Craiova), fie că explică atitudinea de respingere prin lipsa locurilor libere la mesele localului (doamna prim procuror L.G. din Galaţi), fie invocă lipsa unui text de lege care să-i încrimineze pe patroni (aceeaşi doamnă procuror, într-o altă scrisoare).

Aşa cum am explicat şi organelor parchetelor, faptele constituie încălcări ale unor prevederi constituţionale printre care cele stipulate în art. 4, alin (2); art. 6; art. 16 alin.(1) şi (2) şi art. 20 din Constituţia României.

În mod special, se încalcă dispoziţiile art. 30 alin.(7) din titlul II Drepturile, libertăţile şi îndatoririle fundamentale, din Constituţie prin care "sunt interzise de lege defăimarea ţării şi a naţiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură naţională, rasială, de clasă sau religioasă, incitare la discriminare, la separatism teritorial sau la violenţă publică, precum şi manifestările obscene, contrare bunelor moravuri."

De asemenea faptul reprezintă şi o încălcare a Convenţiei-cadru privind protecţia minorităţilor naţionale, document internaţional ratificat de ţara noastră (Legea nr. 33/1995) ce constituie obiectul monitorizării anuale de către un grup de

experţi ai Consiliului Europei. Este, de asemenea, o încălcare a Recomandării nr. 1203/1995 şi a Rezoluţiei nr. 249/1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, respectiv a Congresului Puterilor Locale şi Regionale ale Europei, ca şi a documentelor care le-au completat, respectiv Rezoluţia 16 din 30.05.1995 urmată de Recomandarea 16 din 31.05.1995 a aceluiaşi Congres al Puterilor Locale şi Regionale ale Europei cu privire la contribuţia rromilor (ţiganilor) la construcţia unei Europe tolerante.

Ultimele documente vin să completeze, să aprofundeze şi să concretizeze prevederile mai vechilor documente care sunt: Rezoluţia (75)13 a Comitetului de Miniştri privind situaţia socială a populaţiilor nomade din Europa, Recomandarea R(83)1 a aceluiaşi organism, relativ la nomazii apatrizi şi de naţionalitate nedeterminată sau Rezoluţia 125(1981) cu privire la alegerea unui mediator european pentru rromi.

Acestor documente, de o importanţă fără precedent, li se adaogă mai noua Rezoluţie 44 din 1997 a CPLRE, care reia setul de măsuri şi acţiuni cu privire la contribuţia rromilor la construirea unei Europe tolerante şi Recomandarea de politică generală nr. 3 a Comisiei europene contra rasismului şi intoleranţei(ECRI) cu privire la lupta contra rasismului şi intoleranţei faţă de rromi/ţigani, ale căror prevederi au fost, de asemenea încălcate.

Faptul în sine evidenţiază o situaţie aberantă: prevederi ale constituţiei unei ţări pot fi încălcate flagrant şi umilitor, iar instituţiile abilitate cu vegherea la respectarea constituţiei şi legilor ţării respective rămân, aşa cum s-a arătat, impasibile, invocând argumente cel puţin puerile.

Deoarece Ordonanţa Guvernului nr. 137 privind prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare, a apărut abia la sfârşitul lunii august a anului 2000, soluţia pe care au adoptat-o petenţii a fost aceea de a se adresa Curţii Europene pentru Drepturile Omului.

Plata despăgubirilor, în cazul că vor câştiga, nu va reveni procurorilor şi nici instanţelor de judecată, ci aceluiaşi răbdător popor român.

Discriminare în muncă şi încălcarea legislaţiei

Dosar nr. 881/2000
Obiect: *Discriminare pentru locuri de muncă vacante*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Autosesizare

Dacă menţiunea "exclus rromi" în anunţurile de locuri de muncă vacante, publicate prin intermediul presei de către angajatorii privaţi, nu mai este o noutate, recent ne-am confruntat cu situaţia în care un astfel de anunţ era găzduit de o instituţie a statului, specializată în ocuparea forţei de muncă. Aceasta nu a fost alta

decât o unitate bucureşteană a Agenţiei Naţionale de Ocupare şi Formare Profesională.

Demersurile Avocatului Poporului

Cazul a făcut obiectul autosesizării instituţiei noastre încă din luna august 2000 şi se află în curs de soluţionare. Ar fi putut fi încheiat mult mai repede, dar cei implicaţi şi răspunzători de situaţia creată şi prevenirea unor situaţii asemănătoarea, din 28.08.2000, când ne-am adresat prima dată, nu au găsit timpul şi disponibilitatea necesară de a răspunde, în conformitate cu prevederile legale nici până în momentul prezent (70 zile). Este vorba de Agenţia Naţională de Ocupare şi Formare Profesională (preşedinte Dorin Nicolae Pârvu), şi Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale (ministru Smaranda Dobrescu).

Unitatea la care s-a produs evenimentul, (afişarea, într-un loc public, a unor oferte de locuri de muncă care se făcea menţiunea că rromii nu vor fi acceptaţi) în loc să răspundă întrebărilor şi solicitărilor adresate conform legii, ne comunică, în compensare, răspunsul oferit uneia dintre organizaţiile rromilor.

Dosar nr. 1254/2000
Obiect: *Discriminare pentru locuri de muncă vacante*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Lipsa unei atitudini ferme şi lipsa măsurilor concrete faţă de asemenea manifestări au făcut posibil ca societăţi cu capital de stat, aflate în subordinea instituţiilor statului, cum ar fi Societatea Urban S.A. din sectorul 6 al capitalei, să anunţe public lăudabila dorinţă ca "ridicarea gunoiului să se facă după principiile din Occident", motiv pentru care a hotărât ca pentru respectivele activităţi, prestate tradiţional de către rromi, aceştia să nu mai fie angajaţi la numita societate.

Faptul a fost prompt prezentat şi chiar sancţionat de presă, care, ca şi în cazul discotecilor din Bucureşti sau al pizzeriei din Galaţi, a dat dovadă de un civism deosebit şi a constituit şi temeiul sau sursa autosesizării instituţiei noastre.

Respectivul dosar se află în lucru aşteptându-se răspunsurile autorităţilor sesizate în data de 11.12.00, care nu au răspuns încă: primarul general al capitalei şi Parchetul de pe lângă Judecătoria sectorului 6.

Primarul sectorului 6, în răspunsul său, s-a delimitat net de atitudinea societăţii de salubritate şi a precizat că politica primăriei este total contrară atitudinii condamnabile a societăţii de salubritate şi în primărie există constituită chiar o structură specială pentru problemele minorităţilor pentru care problemele sociale şi de muncă ale rromilor constituie o prioritate.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

Ambele situaţii prezentate constituie încălcări atât a legislaţiei interne a muncii, a principiilor de egalitate pronunţate de Constituţie şi Codul muncii, cât şi a art. 5 al Convenţiei nr. 111/1950 a Organizaţiei Internaţionale a Muncii, la care ţara noastră este parte. În temeiul acesteia, în anul 1991, o Comisie de Anchetă a Biroului Internaţional al Muncii a efectuat o cercetare privind discriminarea în muncă în ţara noastră, urmată de recomandări pe cât de clare pe atât de ferme, adresate Guvernului României, în urma cărora astfel de evenimente nu ar fi trebuit să se mai producă.

Alte aspecte de discriminare etnică

Dosar nr. 342/2000
Obiect: *Handicapaţi ai minorităţii romilor*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna A.L. s-a adresat Avocatului Poporului arătând că este aparţinătoare la minoritatea rromilor, din Judeţul Dâmboviţa. Fetiţa sa s-a născut şi trăit cu diagnosticul "Sechele maladie amniotică la ambele mâini şi picior drept şi amputaţie antepicior drept cu proteză". Până la vârsta de 12 ani afecţiunea s-a încadrat în gradul I de handicap, cu însoţitor, atribuţie pe care o îndeplinea chiar petenta şi pentru care, încă de la naşterea copilului, a renunţat la serviciul pe care l-a avut. După această vârstă, aceeaşi comisie care efectuase încadrările anterioare, păstrează diagnosticul, dar nu mai face precizarea "cu însoţitor". La audienţă, petenta a relatata că datorită faptului că şi soţul a rămas fără loc de muncă, nu şi-a mai permis, ca altă dată, să meargă cu ceva atenţii la comisie şi considerând că şi aşa situaţia este destul de dificilă şi clară pentru a-şi face probleme.

Observând că o colegă de clasă a fetiţei, bolnavă de diabet, a primit, în continuare dreptul de însoţitor, deşi aceasta, având o boală, într-adevăr, grea, dar, având, totuşi, posibilităţi clare de a se deplasa singură, de a se spăla, de a servi masa, ceea ce pentru fiica sa nu era posibil. Revenind la instanţa medicală, doctoriţa care avea copilul în evidenţă a întâmpinat-o cu "aşa sunteţi voi ăştia…", ceea ce a determinat-o să se adreseze instituţiei noastre.

În urma intervenţiei noastre problema s-a rezolvat, dar faptul şi gustul amar pe care l-a generat au rămas.

3.4.4.2.2. Celelalte minorități

Maghiari

Dosar nr. 806/2000
Obiect: *Profanare de monumente funerare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Se referă la monumentul ridicat în cimitirul din Comuna Feldioara, Judeţul Braşov, de către Parohia Reformată Hăghig, Judeţul Covasna, împreună cu persoane fizice din Ungaria, în memoria prizonierilor maghiari aflaţi în lagărul de la Feldioara, morţi în 1944.

Deşi existau toate aprobările şi avizele (comunicate în copie de către parohul bisericii din Hăghig, preotul Ungvári Barna András), imediat după terminarea lucrărilor primarul comunei Feldioara a dispus demolarea monumentului.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat, printre alte autorităţi, şi respectivului primar, încă din data 04.08.2000, dar nici după mai mult de 150 zile de la adresare acesta nu a răspuns adresei noastre. Evenimentul nu reprezintă o premieră, deoarece nu este prima dată când avem de-a face cu o astfel de atitudine din partea domnului primar. La un alt caz, derulat în anii trecuţi, domnia sa a binevoit să răspundă solicitării noastre după mai mult de 550 de zile.

Demersurile Avocatului Poporului

Şi de această dată, conform legii, ne-am adresat în data de 16.10. 2000 domnului prefectului Judeţului Braşov, dar până în prezent nu s-a primit nici un răspuns nici de la prefect. Cazul rămâne deschis şi pentru anul 2001.

Evrei

Dosar nr. 692/2000
Obiect: *Tergiversare în obţinerea drepturilor legale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul I.M., evreu din Craiova, ne semnalează că, aflând de prevederile O.G. nr. 9 din 1999 s-a adresat, cu o cerere însoţită de actele doveditoare, conform prevederilor Ordonanţei, la Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială a

Judeţului Dolj pentru aţi obţine drepturile prevăzute de legislaţia în vigoare. Un funcţionar i-a spus că dovezile nu sunt suficiente şi că dosarul trebuie completat, motiv pentru care nu a înregistrat dosarul. Când petentul a revenit cu alte dovezi, procurate de la foşti colegi din ţară, i s-a răspuns că termenul de depunere a dosarelor a expirat.

Demersurile Avocatului Poporului

La intervenţia noastră la instituţia menţionată ni s-a răspuns că nu există nici o persoană cu numele petentului nostru care să aibă dosar înregistrat potrivit prevederilor ordonanţei citate.

Turci

Dosar nr. 423/2000
Obiect: *Nerespectarea drepturilor legale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Doamnele M.V.şi M.B., surori, turcoaice, în vârstă, una din Bucureşti şi cealaltă din Constanţa, s-au adresat Avocatului Poporului cu aceeaşi problemă. O unitate agricolă ce ţine de Fondul Proprietăţii de stat Constanţa (Direcţia Generală pentru Agricultură şi Industrie Alimentară Constanţa) nu le respectă drepturile ce le revin în calitate de locator şi acţionară

Demersurile Avocatului Poporului şi soluţionarea

În urma intervenţiei noastre problema s-a rezolvat şi dosarul s-a încheiat favorabil.

Comentariu

Se poate aprecia, la o rapidă şi globală evaluare a activităţii în domeniu, că de-a lungul acestui an, Avocatul Poporului se află într-un moment mult diferit, în raport cu anii precedenţi, faţă de problemele adresate de către migranţi, apatrizi, străini şi, în mod deosebit, de către minorităţi.

Facem această apreciere, deoarece optica cu privire la chestiunile menţionate a început să depăşească stadiul strict al interpretării normative, îndreptându-se, aşa cum este firesc pentru o instituţie de tip ombudsman, spre analiza mai largă, contextuală şi mult mai atentă la implicaţiile viitoare pe care le incumbă tratamentul aplicat fiecărui caz cu care ne confruntăm.

Cauzele care au concurat la această schimbare sunt multiple şi cu influenţe diferite, dar demne de reţinut. Depăşirea stadiului emoţional şi, de multe ori, paternalist, aplecarea cu raţionalitate şi comprehensiune asupra problemelor teoretice, practice şi normative ale domeniului minorităţilor, migranţilor, străinilor şi apatrizilor

au determinat o tratare mai profundă, mult mai apropiată de spiritul european şi normele internaţionale în domeniu.

Activitatea internaţională intensă din domeniu, desele schimburi de vizite şi informaţii, cunoaşterea modului în care problematica se tratează la nivelul structurilor instituţionale internaţionale, dublată de condiţionările făcute ţării noastre pentru atingerea obiectivelor sale de a pătrunde în structurile europene şi euroatlantice, au constituit, de asemenea, argumente solide şi factori stimulativi importanţi.

Abordarea şi discutarea problemelor de către delegaţii importante ale forurilor şi organismelor internaţionale care ne-au vizitat ţara şi instituţia, ca şi reprezentarea noastră la vârf la întâlnirile şi dezbaterile internaţionale au constituit argumente dintre cele mai importante.

Aşa se explică şi faptul că Raportul special al Avocatului Poporului asupra domeniului menţionat, pe anul 1999, a fost primul prezentat presei şi publicului interesat, primul tradus într-o limbă de circulaţie internaţională, primul utilizat şi prezentat la întâlnirile internaţionale (la Oradea, în întâlnirea cu Ombudsmanul maghiar pentru problemele minorităţilor naţionale şi etnice; la Strasbourg, la Conferinţa europeană de luptă împotriva rasismului, discriminării, xenofobiei şi formele asociate, menită să pregătească conferinţa mondială din 2001 pe aceeaşi temă) şi, totodată, primul publicat, alături de raportul cu privire la drepturile copilului, pe pagina de Internet a instituţiei noastre.

Chiar dacă numărul cererilor şi dosarelor soluţionate la compartimentul de resort în anul analizat reprezintă, cel puţin la prima vedere, o uşoară scădere numerică în comparaţie cu nivelul anului anterior, în fapt numărul adresărilor, din partea categoriilor menţionate a crescut, deoarece aparenta scădere nu provine dintr-o reducere a adresabilităţii ci din deplasarea solicitărilor venite din partea cultelor spre alte departamente ale instituţiei

Dar, chiar şi în condiţiile unei scăderi reale a adresărilor din partea minoritarilor, migranţilor, străinilor şi apatrizilor, nu credem că ar fi fost motiv de îngrijorare. Aceasta deoarece analiza şi timpul de reflecţie asupra cererilor recepţionate au atins aspecte calitative superioare de la care se aşteaptă mutaţii de atitudine, conduită şi comportament, la nivel instituţional şi individual, ce se va reproduce din punct de vedere social într-un timp mai scurt decât ne aşteptăm.

Spunem într-un timp scut şi nu imediat, deoarece observaţiile curente, rezultate din raporturile noastre cu instituţii şi autorităţi publice, ne conduc la o concluzie diferită de cea cu privire la instituţia noastră, sub aspectul atributelor calitative.

Dacă aici schimbarea de optică şi acţiune este realmente benefică, avem neplăcuta surpriză ca la nivelul unor autorităţi şi instituţii terţe, de importanţă deosebită în aplicarea normelor civice şi de drept, să regăsim comportamente total contraproductive, de fals şi demagogic patriotism, sub care se ascunde, de fapt, neglijenţă, lipsă de patriotism sau reavoinţă, ceea ce a determinat o creştere considerabilă a numărului mediu de adresări pe dosar.

Dacă în anul 1998 şi prima jumătate a anului 1999 cazurile în care se impunea mai mult de o adresare pe dosar erau o raritate, pentru a avea posibilitatea unui

răspuns clar către petiționar, în prezent sunt din ce în ce mai multe cazurile când este necesar să ne adresăm la 2-3 şi chiar 4 autorități pentru a realiza acelaşi lucru, ca să nu mai amintim revenirile la aceeaşi autoritate, ceea ce îngreunează mult soluționarea cazurilor ce ne revin, atât ca timp cât şi ca eficiență socială.

3.4.5.Probleme privind cultele

Acei cetățeni români care, înainte de decembrie 1989, îşi exercitau credința religioasă în clandestinitate şi erau persecutați pentru aceasta, se bucură acum de libertate şi îşi desfăşoară activitatea cultică în cadrul unor asociații religioase cu personalitate juridică.

În această situație sunt ortodocşii de stil vechi - în jur de 25.000, cu centru la Mănăstirea Slătioara, cei circa 22.000 martori ai lui Iehova, 6.000 de nazarineni, câteva mii de adventişti reformişti, creştinii nouapostolici şi alții. Ca asociații religioase cu personalitate juridică funcționează şi un număr de organizații cu caracter interconfesional, ca: Alianța Evanghelică (grupează cultele: baptist, intercostal şi creştin după Evanghelie), Asociația Ecumenică a Bisericilor din România - AIDROM, şi altele.

Constituția României stabileşte, în Titlul II, Capitolul II, art. 29, că: "Libertatea gândirii şi a opiniilor, precum şi libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale".

Cu toate acestea, încă se mai semnalează în țară existența unor cazuri de discriminare pe motive religioase, încălcându-se astfel: dispozițiile art. 9, 10, 11 şi 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi libertăților fundamentale, precum şi a articolelor 29 şi 30 din Constituția României.

Dosar nr. 398/2000
Obiect: *Discriminare de ordin religios*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul V. D. reclamă discriminări de ordin religios manifestate de unii localnici din oraşul Mizil, acesta fiind pastor ordinat în cultul "Martorii lui Iehova". Repetatele sale plângeri adresate autorităților administrației locale şi Poliției locale au fost soluționate atât la nivelul poliției prin amendarea celor care l-au agresat pe petent, cât şi de primarul oraşului Mizil, care, împreună cu prim-procurorul din Parchetul de pe lângă Judecătoria Mizil, au inițiat o întrevedere între reprezentanții

cultului creştin ortodox şi cei ai cultului "Martorii lui Iehova" în scopul realizării unei concilieri.

Iniţiativa autorităţilor susmenţionate a eşuat, motiv pentru care conflictul s-a mutat la instanţa judecătorească.

Din această cauză, potrivit art. 15 alin. (4) din legea nr. 35/1997, petiţia susnumitului, ieşind din sfera de competenţă a instituţiei Avocatul Poporului, a fost respinsă.

3.4.6. Probleme privind protecţia consumatorului

3.4.6.1. Aspecte generale

În ceea ce priveşte protecţia consumatorului, plângerile cu ponderea cea mai mare înregistrate la nivelul instituţiei sunt cele privind furnizarea serviciilor de telefonie, urmate de cele privind furnizarea energiei electrice, a apei şi energiei termice (în special din partea asociaţiilor de proprietari), şi de serviciile poştale.

Nemulţumirile faţă de serviciile de telefonie furnizate de Romtelecom vizează:

- nesiguranţa cu privire la înregistrarea numărului de impulsuri consumate în realitate de abonaţi faţă de cele contorizate de centrala telefonică;
- imposibilitatea de a dovedi că nu abonatul în cauză a apelat numerele înregistrate în contul postului său telefonic;
- refuzul (şi întârzierea) funcţionarilor societăţii de a primi reclamaţiile, de a soluţiona contestaţii pe deplin întemeiate şi justificate, de a oferi informaţii clare legate de sumele percepute în facturile telefonice, precum şi comportamentul nepoliticos al acestora în relaţiile cu abonaţii; întârzieri în soluţionarea
- întârzieri în soluţionarea cererilor pentru instalarea posturilor telefonice solicitate de persoane handicapate;
- nemulţumirile abonaţilor privind majorarea tarifelor şi preţurilor la serviciile telefonice de bază interne şi internaţionale de către Romtelecom;
- necunoaşterea în totalitate a clauzelor contractuale de către abonaţi, acestea nefiind tipărite integral în contractul – cadru stabilit de Romtelecom;
- existenţa unor clauze abuzive care creează un dezechilibru manifest între drepturile şi obligaţiile părţilor din contract;
- nemulţumirile cetăţenilor faţă de "încărcarea" facturilor telefonice cu impulsuri pe care abonaţii le contestă; acestea reprezintă cel mai adesea convorbiri la serviciile cu valoare adăugată, în special la numerele 89XXXXX ce aparţin unor societăţi comerciale care prestează anumite servicii şi care au încheiat un contract cu Romtelecom;

- nemulţumiri faţă de instituirea abonamentului la energia electrică pentru consumul casnic şi faţă de neclaritatea conţinutului facturii în acest domeniu;
- nemulţumiri ale cetăţenilor faţă de modul de facturare a consumului de apă şi energie termică;
- nemulţumiri faţă de serviciile poştale, etc.

3.4.6.2. Serviciile de telefonie fixă furnizate de Romtelecom; încălcări ale art. 31 "Dreptul la informaţie", art. 41 "Protecţia proprietăţii private", art. 47 "Dreptul de petiţionare", art. 48 "Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică" din Constituţia României.

Dosar nr. 210/2000
Obiect: *Lacune şi neclarităţi în contractul de furnizare a serviciilor de telefonie fixă.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Doamna O.M., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 3, se plânge în legătură cu întinderea drepturilor abonatului şi, respectiv, ale furnizorului, asupra instalaţiei telefonice.

În acest context, precizăm că, deşi prevederile Legii locuinţei nr. 114/1996 referitoare la proprietatea comună include instalaţiile de telefonie cu care a fost înzestrată clădirea în proprietatea comună, în acelaşi timp însă, potrivit art. 1 pct.1.2 din Condiţiile generale pentru furnizarea serviciului telefonic aprobate prin Ordinul ministrului comunicaţiilor nr.122/1998, linia telefonică principală este conectată la reţeaua publică de telecomunicaţii a Romtelecom printr-un punct de acces (priza sau nişa telefonică). Totodată, conform aceluiaşi articol, linia telefonică principală, inclusiv priza/nişa telefonică aparţin sau sunt în administrarea Romtelecom.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat conducerii S.N.Tc. Romtelecom SA şi am solicitat furnizarea unor explicaţii mai detaliate cu privire la situarea punctului de acces (priza sau nişa telefonică) la care este conectată linia telefonică principală şi care aparţin sau sunt în administrarea Romtelecom.

Ca răspuns la solicitările noastre, Romtelecom ne comunică punctul său de vedere în sensul că nu există alte prevederi legale în privinţa delimitării instalaţiilor telefonice dintre furnizor şi consumator, decât cele din Condiţiile generale de furnizare a serviciului telefonic, aprobate prin Ordinul ministrului comunicaţiilor nr. 122/1998.

De asemenea, Romtelecom susţine că situaţia de "neclaritate" privind delimitarea instalaţiilor telefonice este generată de faptul că în prezent nu se aplică

corect prevederile Legii locuinţei nr. 114/1996 cu privire la proprietatea comună pe cote-părţi din imobilele cu mai multe apartamente, de către asociaţiile de proprietari. Prin urmare, soluţia actuală privind costul lucrărilor nesemnificative la instalaţiile telefonice aparţinând proprietăţii comune este aceea de a le suporta furnizorul de telefonie, fără nici o obligaţie din partea asociaţiei de proprietari.

Soluţionare

În acest context, în răspuns se menţionează că, într-o viitoare modificare a contractului dintre Romtelecom şi abonat, se vor introduce precizări detaliate cu privire la punctul de delimitare a instalaţiilor telefonice dintre furnizor şi consumator. Până atunci însă, se susţine că, pentru imobilele cu mai mulţi proprietari, datorită existenţei şi a abonaţilor cuplaţi cărora nu le este permis să intervină în instalaţia telefonică şi imposibilităţii asociaţiilor de proprietari de a achita lucrările minime, Romtelecom exercită rolul de "administrator benevol" al instalaţiilor telefonice de pe proprietatea comună.

Cât priveşte însă, celelalte lucrări care impun costuri mai mari, acestea sunt solicitate să fie achitate de către proprietarii ce deţin părţile comune ale proprietăţii.

Comentariu

Întrucât aspectele supuse analizei de faţă nu sunt singura neclaritate existentă în contract, iar observaţiile şi propunerile Oficiului pentru Protecţia Consumatorilor în vederea realizării unui contract echitabil, corect şi alineat la directivele UE în domeniu nu au fost luate în considerare la momentul stabilirii acestuia, am recomandat conducerii Romtelecom să aibă în vedere necesitatea modificării cât mai grabnice a clauzelor contractuale. Aceleaşi recomandări le-am înaintat şi fostei Agenţii Naţionale pentru Comunicaţii şi Informatică, în prezent Ministerul Comunicaţiilor şi Tehnologia Informaţiei.

Dosar nr. 474/2000

Obiect: *Solicitare avizului Oficiului Concurenţei la majorarea tarifelor şi serviciilor telefonice de bază interne şi internaţionale, de către Romtelecom.*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B.N. este nemulţumit de tarifele şi preţurile practicate de furnizorul de servicii telefonice, precum şi de modul în care acestea au fost majorate şi ajustate.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele prezentate mai sus, am solicitat şi punctul de vedere al Consiliului Concurenţei cu privire la legislaţia în vigoare care reglementează competenţa

Oficiului Concurenţei în privinţa avizului la majorarea tarifelor şi serviciilor telefonice de bază interne şi internaţionale, de către Romtelecom.

Acesta susţine că a înaintat propuneri de modificare şi completare a O.U.G. nr. 25/1998, Comisiei de Buget Finanţe Bănci a Senatului României, în data de 10.05.1999. Propunerile vizează: avizarea de către Oficiul Concurenţei a tarifelor privind serviciile telefonice de bază, interne şi internaţionale, înainte de aplicarea acestora; ajustarea tarifelor să se facă în funcţie de rata inflaţiei calculată pe baza indicelui preţurilor de consum publicat de Comisia Naţională pentru Statistică.

Continuând corespondenţa cu Oficiul Concurenţei în legătură cu această problematică, acesta susţine că nu deţine controlul asupra formulei de ajustare a preţurilor de către Romtelecom potrivit H.G. nr. 670/1998 care, în acest fel, poate ajusta tarifele cu mult peste evoluţia inflaţiei sau a cursului de schimb leu/dolar, lucru care s-a întâmplat în realitate. Totodată, se susţine că H.G. nr. 670/1998 nu acordă Oficiului Concurenţei atribuţii în privinţa luării unor măsuri sau aplicării de sancţiuni, în cazul în care constată că formula nu este corect aplicată.

De asemenea, Oficiul Concurenţei ne informează că s-a autosesizat în legătură cu situaţia creată şi a propus Guvernului un proiect de hotărâre pentru modificarea formulei de ajustare a tarifelor faţă de un singur parametru. Cât priveşte legislaţia în vigoare care reglementează atribuţiile Oficiului în privinţa avizării tarifelor serviciilor telefonice de bază, acesta consideră că, întrucât O.U.G. nr. 25/1998 face încă obiectul examinării în Parlament, până la eventuala sa respingere ea este în vigoare şi ca atare, Oficiul nu este competent în privinţa avizului în cauză.

La data de 28.09.1998, a analizării de către Consiliul Legislativ a proiectului O.U.G. nr. 25/1998 de modificare a O.U.G. nr. 7/1998, acesta a menţionat în Avizul său că prin proiect se intenţionează scoaterea serviciilor telefonice de sub incidenţa O.U.G. nr. 7/1998, pentru ca acestea să poată fi supuse, în ceea ce priveşte politica tarifară, unui control guvernamental, în condiţiile prevăzute de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 21/1996. De asemenea, analizând modalitatea de legiferare aleasă, respectiv ordonanţă de urgenţă, Consiliul Legislativ consideră că pentru respectarea prevederilor art. 114 din Constituţia României, se impune ca în Nota de fundamentare să fie explicat şi motivat cazul excepţional care legitimează această procedură legislativă. Acesta se poate deduce, susţine Consiliul Legislativ, din efectele şi implicaţiile privatizării "Romtelecom" – ului, dar ele trebuie prezentate explicit şi detaliat, atât sub aspectul justificării măsurilor preconizate cât şi al urgenţei lor.

Legat de acest aspect, instituţia noastră s-a adresat, potrivit atribuţiilor conferite de lege, Oficiului Concurenţei, solicitând un punct de vedere cu privire la respectarea reglementărilor legale în domeniu, de către furnizorul de servicii telefonice, precum şi asupra competenţelor pe care acest organ de specialitate le are în privinţa controlului tarifelor şi preţurilor instituite de Romtelecom la serviciile telefonice de bază.

Soluţionare

În urma corespondenței purtată cu Oficiul Concurenței, acesta ne-a comunicat că, în conformitate cu dispozițiile O.U.G. nr. 25/1998 şi ale H.G. nr. 670/1998, Oficiul Concurenței nu mai are atribuții de avizare şi control asupra tarifelor serviciilor telefonice de baza şi ca atare, nu poate lua nici măsuri de corectare a acestor tarife în situația constatării unor greşeli în fundamentarea şi respectarea lor.

În acest context, precizăm că O.U.G. nr. 7 din 30.03.1998 prevede că prețurile şi tarifele serviciilor telefonice de bază interne şi internaționale se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței. Aceasta a fost modificată prin O.U.G. nr. 25 din 30.09.1998 în sensul eliminării competențelor Oficiului Concurenței în privința acordării avizului său la ajustarea prețurilor şi tarifelor serviciilor telefonice. Cu toate acestea însă, Legea nr. 88/1999 aprobă O.U.G. nr. 7/1998 în forma sa inițială, fără modificările aduse de O.U.G. nr. 25/1998, deci cu păstrarea atribuțiilor Oficiului Concurenței în privința avizului respectiv. Totodată, un alt act normativ în vigoare, H.G. nr. 670 din 30.09.1998, acordă Oficiului Concurenței dreptul de a participa la propunerea coeficientului "X" din formula care se aplică la stabilirea şi ajustarea tarifelor pentru serviciile de telecomunicații de bază. De asemenea, potrivit legii, Oficiul Concurenței poate să solicite Romelecom, date statistice sau informații suplimentare pentru respectarea formulei de stabilire şi de ajustare a tarifelor şi a celorlalte dispoziții ale H.G. nr. 670/1998.

Cât priveşte însă O.U.G. nr. 25/1998, aceasta a fost respinsă de Senat la data de 28.09.1999, aflându-se încă la Camera Deputaților unde urmează să fie luată în examinare.

Prin urmare, apreciem că, potrivit legislației în vigoare, Oficiul Concurenței şi-a păstrat competența de a controla modul în care Romtelecom ajustează prețurile şi tarifele practicate la serviciile telefonice de bază. În caz contrar, şi ținând seama de poziția de monopol a furnizorul de servicii telefonice în comparație cu consumatorul care este partea "slabă" în contract, fără putere economică şi juridică, precum şi de faptul că acesta refuză de cele mai multe ori soluționarea pe cale amiabilă a litigiilor izvorâte din contractul cu abonatul persoană fizică, se creează un dezechilibru între drepturile şi obligațiile părților, ajungându-se la consecințe negative în planul relației de consum.

Dosarul este în lucru.

Comentariu

Datorită existenței unor puncte de vedere contrare a autorităților competente în domeniu, în privința actelor normative în vigoare care reglementează competențele Oficiului Concurenței în privința avizului la majorarea tarifelor şi serviciilor telefonice de bază interne şi internaționale, de către Romtelecom, am informat despre această situație, Guvernul României şi Camera Deputaților, pentru a analiza modalitățile de rezolvare ale sale. Sub acest aspect, situația a rămas în atenția instituției noastre.

Dosar nr. 371/2000
Obiect: *Întârzieri în soluţionarea cererilor abonaţilor telefonici.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul T.C., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 6, este nemulţumit faţă de modul în care a fost soluţionată cererea privind desfiinţarea postului telefonic. Astfel, petiţionarul susţine că la data de 28.06.1999 a solicitat Direcţiei de Telecomunicaţii Bucureşti, printr-o cerere, desfiinţarea postului telefonic începând cu data de 1.07.1999. Cu toate acestea însă, el afirmă că încă din 29.06.1999 nu a mai avut ton la aparat, aflându-se în imposibilitatea de a anunţa persoanelor interesate, decizia sa de a-şi desfiinţa postul telefonic.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma corespondenţei purtată cu D.Tc.Bucureşti ni s-a comunicat faptul că postul telefonic al petentului fost desfiinţat cu data de 13.07.1999.

Soluţionare

Pentru aspectul privind suspendarea postului telefonic pe data de 20.06.1999 şi nu pe 1.07.1999, se menţionează că oficianta vinovată de acest fapt a fost atenţionată în conformitate cu prevederile legale în acest sens.

Dosarul a fost închis în favoarea petentului.

Dosar nr. 941/2000
Obiect: *Întârzieri în soluţionarea cererilor abonaţilor telefonici.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul I.T., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 3, având linie telefonică cuplată, ne sesizează cu privire la încărcarea facturii telefonice din 30.06.2000, cu suma de 41.250 lei, reprezentând convorbiri la 991, în situaţia în care el nu a efectuat comenzi interurbane. Totodată, dl. I.T. susţine că a solicitat Direcţiei de Telecomunicaţii Bucureşti, decuplarea postului său telefonic, unul din motive fiind şi acela că deţinătorul celuilalt post apelează în mod excesiv serviciul telefonic şi de foarte multe ori, petiţionarul este împiedicat să efectuează convorbiri urgente.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma semnalării cazului, Direcţia de Telecomunicaţii Bucureşti ne-a comunicat faptul că plângerea petiţionarului a fost soluţionată în mod favorabil.

Prim urmare, i s-a aprobat scăderea sumei de 41.250 lei reprezentând convorbirea telefonică interurbană cu Sighetu – Marmaţiei, din data de 13.05.2000.

Soluţionare

Ni se menţionează că în privinţa decuplării postului telefonic s-a efectuat studiul tehnic, iar cererea abonatului a fost aprobată. În acest sens, i s-a atribuit un nou număr de apel.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 305/2000
Obiect: *Întârzieri în soluţionarea cererilor abonaţilor telefonici.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B.Ş.A. ne-a sesizat cu privire la nemulţumirea sa faţă de supraevaluarea facturii telefonice şi faţă de calitatea serviciilor oferite de Oficiul comercial de telecomunicaţii din b-dul Banu Manta nr. 10-12, de care aparţine. Petiţionarul susţine că încă din 1993 a avut diverse probleme în legătură cu funcţionarea telefonului său. În urma reclamaţiilor efectuate, i s-a comunicat faptul că acestea se vor rezolva după trecerea telefonului pe centrală digitală. Abonatul însă continuă să fie nemulţumit de calitatea serviciilor oferite de furnizor, în sensul obţinerii cu greutate a unui apel de plecare, blocarea frecventă a aparatului telefonic, perceperea unor convorbiri străine pe fir, etc. De asemenea, petentul afirmă că în factura telefonică apar foarte multe numere de telefon pe care nu le recunoaşte. La solicitările sale adresate Oficiului comercial respectiv pentru obţinerea facturilor detaliate, acestea nu au fost eliberate în timp rezonabil şi nu a reuşit obţinerea unei audienţe, deşi avea bon de ordine.

Răspunsul primit la reclamaţiile sale, de la Sectorul operaţional de calitate Dacia, au fost în sensul că în urma verificărilor efectuate s-a constatat corecta înregistrare şi taxare a convorbirilor telefonice şi lipsa unor conexiuni clandestine pe circuitul telefonic. Cu toate acestea, dl. B.Şt.A. susţine că, deşi a solicitat suspendarea postului telefonic până la 6.04.2000, în factură apar totuşi impulsuri efectuate. Totodată, petentul se plânge de faptul că funcţionarii cărora s-a adresat nu au putut fi identificaţi datorită lipsei ecusonului, iar în anul 1998 a suferit şi o plagă muşcată datorită unui câine ce era (şi continuă să se afle) în incinta Oficiului comercial de care aparţine.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de sesizările petentului, ne-am adresat O.P.C. – Bucureşti, precum şi Direcţiei de Telecomunicaţii – Bucureşti.

Direcţiei de Telecomunicaţii – Bucureşti ne-a transmis că, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat corecta înregistrare a apelurilor de la postul telefonic al petentului. De asemenea, menţionează că nu s-au înregistrat deranjamente, atingeri sau conexiuni clandestine pe circuitul postului telefonic al abonatului, iar în perioada în care a fost solicitată suspendarea sa, nu s-a înregistrat trafic. Asupra celorlalte aspecte reclamate de petent, furnizorul de servicii telefonice nu s-a pronunţat.

Soluţionare

O.P.C. – Bucureşti ne comunică faptul că reclamaţia petiţionarului este neîntemeiată, menţionându-se că abonatul utilizează în mod frecvent restricţionarea cu parolă a serviciului de plecare cu clasa de restricţie 08, ceea ce permite apeluri interurbane şi în reţeaua de telefonie mobilă.

Dosarul a fost închis în defavoarea petentului.

Comentarii:

Faţă de această situaţie, precizăm că art. 13 din Condiţiile generale pentru furnizarea serviciului telefonic aprobate prin Ordinul ministrului comunicaţiilor nr. 122/1998, stabileşte faptul că litigiile dintre abonaţi şi Romtelecom se vor rezolva pe cale amiabilă, iar în caz contrar, de către instanţa de judecată competentă.

Prin urmare, abonatul are dreptul, potrivit legii, de a se adresa instanţei judecătoreşti, în situaţia în care societatea Romtelecom refuză soluţionarea în mod amiabil a situaţiei sale, lucru pe care şi instituţia noastră l-a încercat, prin demersurile iniţiate, potrivit competenţelor legale.

Dosar nr. 738/2000
Obiect: *Întârzieri în soluţionarea cererilor abonaţilor telefonici.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Doamna S.R.N. ne-a sesizat cu privire la faptul că a moştenit un imobil de la mama sa în comuna Iveşti, şi a solicitat transferul postului telefonic pe numele său. De asemenea, petiţionara susţine că în perioada solicitărilor sale s-au derulat şi acţiuni de transfer a postului respectiv pe centrală digitală, înregistrându-se în acest sens o perioadă în care telefonul nu a funcţionat. Totodată, abonata susţine că asigurările primite din partea Direcţiei de Telecomunicaţii Galaţi în sensul că va fi creditată cu suma reprezentând perioada de nefuncţionare a aparatului telefonic, nu s-au concretizat în practică, în ciuda demersurilor nenumărate efectuate în acest sens. În acelaşi timp, abonata afirmă că, deşi, potrivit ofertei Romtelecom, a optat

pentru tipul III de abonament, după trecerea telefonului pe centrală digitală a continuat să plătească tipul I de abonament, până la rectificarea efectuată în acest sens de către furnizor.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru aceste motive, ne-am adresat Oficiului Județean pentru Protecția Consumatorilor Galați.

O.J.P.C. Galați, ne-a comunicat faptul că, deşi la data solicitării petenta nu îndeplinea condițiile prevăzute de lege pentru "Schimbare de Nume şi Responsabilitate" în urma decesului mamei sale, Direcția de Telecomunicații Galați a aprobat trecerea postului telefonic nr. 54 din centrala telefonică manuală în centrala digitală, concomitent cu transferul acestuia pe numele petiționarei.

Referitor la facturile achitate pe lunile septembrie-decembrie 1999, s-a concluzionat faptul că reclamația este întemeiată, abonata fiind creditată cu suma de 251.620 lei în factura pentru luna decembrie, dar care a fost operată abia în luna aprilie 2000. De asemenea, în răspuns se menționează că în luna octombrie 2000 petiționara a fost creditată cu suma de 251.620 lei, precum şi cu suma de 6000 lei reprezentând majorări pentru achitarea cu întârziere a facturilor în perioada de nefuncționare a telefonului.

Cât priveşte nefuncționarea postului telefonic din luna mai, după cum afirma abonata în cerere, O.J.P.C. Galați susține că în urma verificării Registrului de Evidență a opririlor tehnice şi deranjamentelor telefonice, nu au fost găsite înscrise deranjamente ale postului cu nr. 54, în perioada reclamată.

În legătură cu diferența de taxă de abonament pentru noiembrie 1999 şi lunile ianuarie - februarie 2000, se precizează că pentru liniile telefonice conectate în centralele automate abonamentul telefonic era de 82.000 lei, spre deosebire de cel pentru liniile conectate în centrale manuale de 87.0000 lei.

Soluționare

Legat de impunerea în facturi a tipului I de abonament față de solicitarea tipului III de abonament în septembrie 1999 de către petiționară, se menționează că, pentru suma aferentă diferenței respective petenta a fost creditată în factura lunii iunie 2000.

În final, se susține că în urma greşelilor Direcției de Telecomunicații Galați aceasta, dorind să soluționeze litigiul cu abonata, i-a facilitat trecerea gratuită în centrala digitală, a aprobat S.N.R. fără îndeplinirea condițiilor legale şi a creditat-o cu suma de 251.620 lei.

Dosarul a fost soluționat parțial, în mod favorabil.

Dosar nr. 966/2000
Obiect: *Contestarea apeluri telefonice, la serviciile cu valoare adăugată.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna T.A., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 2, ne sesizează cu privire la încărcarea facturii telefonice pentru perioada 11.05.2000 – 10.06.2000, cu apeluri la SVA în valoare de 3.813.800 lei.

Totodată, petiţionara contestă apelurile în cauză, susţinând că familia sa are venituri mici şi este conştientă că nu îşi poate permite să efectueze convorbiri telefonice de o asemenea valoare.

Demersurile Avocatului Poporului

Cu privire la cazul abonatei, atât Direcţia de Telecomunicaţii Bucureşti, cât şi O.P.C. Bucureşti ne-au comunicat faptul că, în urma verificărilor minuţioase care s-au efectuat, a rezultat că nu au fost înregistrate conexiuni clandestine la postul telefonic în cauză, iar toate numerele pe care petenta le contestă au fost apelate de la telefonul din locuinţa sa.

Soluţionare

În această situaţie, în care petenta se declară nemulţumită de rezultatele demersurilor, calea legală la care poate apela este aceea de a formula o plângere în acest sens, la organele de poliţie competente.

Dosarul a fost închis în defavoarea petentei.

Dosar nr. 137/2000
Obiect: *Contestarea apeluri telefonice, la serviciile cu valoare adăugată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna C.M., domiciliată în comuna Floreşti, judeţul Prahova, ne sesizează în legătură cu faptul că pe luna august 1999 valoarea facturii telefonice este de 3.708.700 lei. Această sumă reprezintă, conform facturii detaliate, în cea mai mare parte, convorbiri la serviciile cu valoare adăugată (Audioline). De asemenea, petiţionara susţine că în perioada respectivă a avut postul telefonic restricţionat pentru numerele cu 89XXXXX şi a fost acasă zilnic.

Demersurile Avocatului Poporului

Aspectele semnalate de petentă au fost aduse la cunoştinţa Direcţiei de Telecomunicaţii Prahova, precum şi Oficiului judeţean pentru Protecţia Consumatorilor Prahova.

Direcţia de Telecomunicaţii Prahova ne-a comunicat faptul că din verificările efectuate nu s-au constatat deranjamente sau conectări frauduloase care să determine apariţia convorbirilor contestate. De asemenea, D.Tc. Prahova susţine că petiţionara a solicitat restricţionarea cu parolă a serviciului telefonic, însă nu a activat-o. O.J.P.C. – Prahova ne comunică aceeaşi soluţie în cazul petentei, ca şi cea dată de Direcţia de Telecomunicaţii Prahova.

Soluţionare

Ca şi în celelalte cazuri, dacă petenta se declară nemulţumită de rezultatul verificărilor, are posibilitatea de a se adresa instanţei de judecată competente.

Dosarul a fost închis în defavoarea petentei.

Dosar nr. 971/2000
Obiect: *Contestarea apeluri telefonice, la serviciile cu valoare adăugată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Doamna B.R., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 2, ne sesizează cu privire la încărcarea facturii telefonice în perioada 19-26.04.2000 şi 1-18.05.2000, cu suma de 1.148.800 lei, respectiv 4.302.000 lei. Petiţionara susţine că în factura telefonică apar frecvent apelate numere la 89XXXXX şi la telefonia mobilă, pe care nu le recunoaşte. Pentru aceasta, s-a adresat cu o reclamaţie Direcţiei de Telecomunicaţii Bucureşti. Răspunsul primit a fost în sensul corectei înregistrări a convorbirilor de la postul telefonic al abonatei, aceasta fiind somată să plătească factura în cauză până pe data de 15.02.2000, în caz contrar, telefonul va fi suspendat.

Demersurile Avocatului Poporului

Oficiul pentru Protecţia Consumatorului al municipiului Bucureşti, ne-a comunicat faptul că în urma analizei efectuate, reclamaţia petentei este neîntemeiată. Totodată, se menţionează că factura detaliată evidenţiază apeluri către SVA care sunt fie precedate, fie urmate, de apeluri locale la numere de telefon ce se regăsesc şi în alte perioade, astfel că abonata poartă răspunderea pentru efectuarea acestor prestaţii.

Solicitând şi un punct de vedere referitor la posibilitatea de diminuare a acestui fenomen de cuplări clandestine pe liniile abonaţilor telefonici, Direcţia de Telecomunicaţii Bucureşti ne-a informat asupra faptului că, din sesizările abonaţilor reies două mari categorii de situaţii: 1. convorbiri efectuate de la postul telefonic al

abonatului, cu sau fără ştirea acestuia, de către copii, rude, prieteni etc. sau efectuate chiar de petent, conştient sau nu de modul de tarifare; şi 2. convorbiri efectuate fraudulos, prin conectare clandestină, de anumite persoane, cu scopul de a obţine diverse avantaje materiale (apeluri la jocuri şi concursuri) sau cu scopul de a face trafic către prestatorul de Servicii cu Valoare Adăugată (SVA), în urma unei înţelegeri prealabile cu acesta.

De asemenea, în comunicarea D.Tc. Bucureşti se menţionează că aceasta, în cadrul sesizărilor scrise privind convorbiri necunoscute, întâmpină mari dificultăţi în stabilirea responsabilităţilor faţă de aceste convorbiri, întrucât sunt foarte greu de prezentat probe materiale pentru furturile de impulsuri. Aprofundarea cercetărilor în caz de fraudă (amprentare, fotografiere, declaraţii etc.) depăşeşte competenţa Direcţiei, aceasta având făcute în acest sens, câteva sute de demersuri la organele de poliţie, fără nici un rezultat.

Totodată, se susţine de către D.Tc. Bucureşti că cercetarea sesizărilor este îngreunată şi de durata mare de timp dintre sesizarea abonatului şi momentul efectuării convorbirilor contestate, în acest interval de timp putând să dispară urmele conectărilor clandestine.

Cât priveşte solicitarea de date de către D.Tc. Bucureşti, privind identificarea unor abonaţi, de la operatorii de telefonie mobilă şi prestatorii de SVA, aceştia refuză furnizarea lor, motivând confidenţialitatea datelor abonaţilor. Astfel, cu toate că Direcţia de Telecomunicaţii are dovezi indirecte edificatoare, de trafic fraudulos către unii prestatori de SVA, situaţia fiind în cercetarea Brigăzii de Combatere a Criminalităţii Economico – Financiare din cadrul Direcţiei Generale a Poliţiei Municipiului Bucureşti, aceşti prestatori fac presiuni, ameninţând cu acţionarea în justiţie, pentru a li se deconta sume mari de bani.

D.Tc. Bucureşti ne informează că pentru limitarea traficului fraudulos către SVA utilizează o procedură de supraveghere în timp real a acestui trafic, demarându-se imediat cercetarea în teren în cazurile când durata convorbirii depăşeşte o valoare prestabilită şi monitorizează salturile de trafic. De asemenea, se susţine că abonaţii sunt înştiinţaţi, chiar şi în scris, despre posibilitatea de apelare gratuită a serviciului de restricţionare cu parolă a apelurilor de plecare.

D.Tc. Bucureşti ne mai aduce la cunoştinţă faptul că de la data de 1 iulie 2000, contractul încheiat cu prestatorii de SVA s-a modificat, având prevederi mult mai restrictive, în sensul scurtării duratei convorbirilor la 15 minute, menţiuni privind prezentarea tarifului şi a serviciului, obţinerea de informaţii din baza de date a prestatorilor etc.

În final, se arată că pentru limitarea numărului de astfel de plângeri şi a fenomenului de fraudă, sunt necesare o serie de măsuri legale ca: elaborarea unei legi a reclamei mincinoase (în acest sens menţionăm că a apărut deja Legea privind publicitatea nr. 148 din 26 iulie 2000 şi care interzice publicitatea înşelătoare); modificarea legii comunicaţiilor; elaborarea de către Autoritatea Naţională pentru Comunicaţii şi Informatică (ANCI) sau altă autoritate competentă a unui Cod

deontologic obligatoriu pentru prestatorii de SVA; obligativitatea ca operatorii de telecomunicaţii şi prestatorii de SVA să furnizeze toate datele necesare pentru cercetarea unor sesizări; continuarea campaniei de informare a abonaţilor despre facilităţile oferite de centralele digitale.

Referitor însă la aspectul menţionat în răspunsul D.Tc. Bucureşti, privind faptul că aceasta a făcut o serie de demersuri la organele de poliţie, semnalând fraudele înregistrate şi care au rămas fără nici un rezultat, am deschis în acest sens o corespondenţă cu Direcţia Generală de Poliţie a Municipiului Bucureşti. Aceasta ne-a informat că în perioada iulie-octombrie 2000 au fost depuse de către furnizorul de servicii telefonice la Serviciul Poliţiei Economico-Financiare din cadrul D.G.P.M.B., un număr de cinci sesizări având ca obiect convorbirile telefonice efectuate la serviciile cu valoare adăugată. În cazul a trei din aceste plângeri a fost începută urmărirea penală, lucrările referitoare la celelalte două sesizări, urmând a fi finalizate la sfârşitul lunii noiembrie 2000.

Totodată, se afirmă că, diferit de aceste sesizări, la Direcţia Generală de Poliţie a Municipiului Bucureşti au mai fost depuse şi soluţionate un număr de 19 astfel de plângeri, din partea unor instituţii, precum şi din partea unor cetăţeni, pe parcursul anului 2000.

Soluţionare

În acest caz am recomandat petentei să se adreseze cu o plângere organelor de poliţie, întrucât demersurile instituţiei noastre, potrivit competenţelor legale, se limitează la acest nivel.

Dosarul a fost închis nefavorabil.

Comentarii:

Plângerile abonaţilor nu au fost soluţionate favorabil de Romtelecom, în sensul că nu li s-au acordat scăderi ale sumelor contestate. Prin urmare, cazurile nu pot fi soluţionate decât de instanţa de judecată.

Dosar nr. 370/2000
Obiect: *Încărcarea facturilor cu apeluri la serviciile cu valoare adăugată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D.I., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 3, ne sesizează cu privire la nemulţumirea faţă de încărcarea facturii telefonice în perioada 21.11.1999 - 2.12.1999, cu apeluri la SVA. Petiţionarul susţine că valoarea acestora se ridică la suma de 2.047.000 lei, în situaţia în care pe lunile anterioare facturile telefonice au

fost simţitor mai mici. De asemenea, petentul afirmă că familia sa este formată numai din persoane pensionate şi nu a efectuat astfel de convorbiri telefonice la SVA, fiind conştient că s-ar fi supus riscului achitării unor sume foarte mari pentru factura telefonică.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluționare

Din corespondența purtată cu Oficiul pentru Protecția Consumatorilor Bucureşti, acesta ne informează că în urma analizei reclamației abonatului, s-a constatat că aceasta este întemeiată şi i s-a acordat o scădere a sumei de 2.047.000 lei, din totalul apelurilor către SVA în data de 2.12.1999.

Dosar soluționat favorabil.

Dosar nr. 967/2000
Obiect: *Încărcarea facturilor cu apeluri la serviciile cu valoare adăugată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna D.F., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 2, ne sesizează cu privire la supraevaluarea facturii telefonice din perioada 11.06.-10.07.2000 la suma de 4.645.500 lei, reprezentând convorbiri la SVA.

Totodată, petiționara susține că a apelat la serviciul de parolare a apelurilor de plecare, iar în perioada menționată, ca şi în prezent, locuieşte la o rudă în Bucureşti.

De asemenea, petenta susține că atât în blocul în care locuieşte, cât şi în cel de la nr. 4 s-au înregistrat astfel de cazuri şi la alți abonați, soluționate favorabil de către o comisie a Romtelecom.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma sesizării Oficiului pentru Protecția Consumatorilor al municipiului Bucureşti şi Direcției de Telecomunicații Bucureşti cu privire la aspectele semnalate de petentă, ni s-a comunicat faptul că în urma verificărilor şi analizelor efectuate, s-a aprobat scăderea din factura abonatei, a sumei de 4.684.000 lei, reprezentând contravaloarea convorbirilor efectuate la SVA din data de 29.06.2000.

Soluționare

În răspuns se menționează că aceste convorbiri au fost efectuate prin conectare clandestină pe circuitul postului telefonic al petiționarei, iar în prezent cazul este în cercetarea organelor de poliție.

Dosar închis favorabil.

Dosar nr. 953/2000
Obiect: *Încărcarea facturilor cu apeluri la serviciile cu valoare adăugată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul N.T., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 2, este nemulţumit de încărcarea facturii telefonice din perioada 16.04.-15.05.2000 cu suma de 6.670.000 lei, reprezentând convorbiri la serviciul "Telecenter".

Totodată, petiţionarul susţine că este pensionar, are venituri mici şi a evitat efectuarea de convorbiri telefonice peste limita posibilităţilor sale financiare. În acest sens, aduce ca dovezi copii ale facturilor de pe lunile anterioare, care nu depăşesc valoarea de 100.000 lei.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de aspectele prezentate de petiţionar în cerere, am solicitat Oficiului pentru Protecţia Consumatorilor al municipiului Bucureşti analizarea plângerii sale.

Soluţionare

Aceasta a fost soluţionată în mod favorabil şi, în consecinţă, abonatului i s-a aprobat scăderea sumei de 6.670.000 lei, reprezentând contravaloarea convorbirilor la "Telecenter".

Dosar închis favorabil.

Dosar nr. 779/2000
Obiect: *Încărcarea facturilor cu apeluri la serviciile cu valoare adăugată*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B.C., domiciliat în comuna Brebu, judeţul Caraş – Severin, se declară nemulţumit de încărcarea sistematică a facturii telefonice cu sume reprezentând impulsuri pe care nu le-a efectuat de la postul său telefonic.

De asemenea, petiţionarul susţine că, motivat de aceasta, a efectuat mai multe sesizări, la care însă a primit răspunsuri negative din partea Direcţiei de Telecomunicaţii Caraş – Severin, în sensul că nu s-au constatat erori în înregistrarea convorbirilor şi nici deranjamente ale liniei telefonice.

Demersurile Avocatului Poporului

Direcţia de Telecomunicaţii Caraş-Severin, ne-a comunicat faptul că în urma verificărilor evoluţiei traficului convorbirilor telefonice pe ultimele 12 luni nu au fost

evidențiate cauze tehnice care să fi condus la înregistrarea eronată a apelurilor telefonice.

Soluționare

Cu toate acestea, apreciind că numărul de impulsuri reclamat poate fi urmarea unui deranjament nedepistat, s-a acordat o scădere a sumei de 434.100 lei din contul petentului potrivit "Procedurii operaționale pentru tratarea reclamațiilor scrise privind serviciile S.N.Tc. Romtelecom".

Dosar închis favorabil.

Comentariu

Cazurile prezentate mai sus au fost soluționate în mod favorabil, în sensul că au fost acordate abonaților, scăderi ale sumelor contestate.

3.4.6.3. Situații de supraevaluare a facturilor telefonice, față de care am considerat necesar deschiderea unor dosare şi care se află în lucru.

Dosar nr. 1175/2000
Obiect: *Supraevaluare a facturilor telefonice*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna N.E., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 3, având linie telefonică cuplată, ne sesizează cu privire la nemulțumirea sa față de valoarea facturilor telefonice de peste 1 milion de lei. În acest sens, petenta susține că în facturi apar convorbiri pe care nu le recunoaşte ca fiind efectuate de la telefonul său. Pentru susținerea celor reclamate însă, petenta nu ataşează cererii sale şi copii de pe facturile respective. Totodată, din plângere se înțelege că în prezent abonata are telefonul suspendat.

De asemenea, petiționara menționează că este persoană handicapată - suferind de epilepsie, iar soțul său este de asemenea bolnav şi starea lor de sănătate necesită funcționarea permanentă a telefonului.

Demersurile Avocatului Poporului

Cazul a fost transmis spre analiză, O.P.C. Bucureşti.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1269/2000
Obiect: *Supraevaluare a facturilor telefonice*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.I., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 1, sesizează cu privire la încărcarea facturii telefonice din luna septembrie 2000, cu suma de 3.355.785 lei.

De asemenea, petiţionarul susţine că este pensionar, are venituri mici şi a evitat efectuarea de convorbiri telefonice peste limita posibilităţilor sale financiare. În acest sens, el afirmă că valoarea facturilor de pe lunile anterioare nu a depăşit suma de 160.000 lei, iar în perioada 8.09.- 25.09. 2000 a fost plecat din Bucureşti, fără a lăsa cheile locuinţei sale în custodia vreunei persoane.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de sesizările petentului, am solicitat informaţii Direcţiei de Telecomunicaţii Bucureşti şi am făcut cunoscut cazul şi O.P.C. Bucureşti.
Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1340/2000
Obiect: *Supraevaluare a facturilor telefonice*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna P.M., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 6, ne sesizează cu privire la încărcarea facturii telefonice pentru perioada 01.11.2000 – 30.11.2000, cu apeluri la SVA (Linia Albastră) în valoare de 3.356.380 lei. Totodată, petiţionara contestă apelurile în cauză, susţinând că atât ea, cât şi soţul ei au fost plecaţi din Bucureşti în perioada respectivă, iar în urma solicitării informaţiilor cu privire la convorbirile în cauză, nu i s-au furnizat toate datele necesare identificării societăţii care furnizează astfel de servicii.

Demersurile Avocatului Poporului

În privinţa cazului au fost solicitate informaţii de la Direcţia de Telecomunicaţii Bucureşti.

Dosarul se află în lucru.

Dosar nr. 306/2000
Obiect: *Conexiuni clandestine pe liniile abonaţilor telefonici*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Din articolul " O nouă escrocherie loveşte România –Telefoanele pirat ", publicat în cotidianul "Ziua" din 13.03.2000, reieşea faptul că unii abonaţi ai Romtelecom au de plătit facturi exorbitante, în care figurează că aceştia au apelat serviciile " 89.89…", deşi, în realitate, se practică metoda " piratării ", respectiv montarea, pe timpul nopţii, la căsuţele telefonice ale blocurilor a unor aparate electronice, care apelează automat numerele " 89.89…", în numele unuia sau al mai multor posturi telefonice.

Având în vedere acest caz am solicitat informaţii Societăţii Naţionale de Telecomunicaţii Romtelecom S.A., Direcţia de Telecomunicaţii Bucureşti – Biroul prevenire Fraude, Direcţia Internaţional, Reglementări şi Relaţii cu Operatorii – Divizia Relaţii cu Operatorii.

Începând cu luna ianuarie a.c. s-au constat mai multe tentative de accesare frauduloasă a serviciilor AUDIOTEX, realizate prin intermediul conectărilor clandestine la abonaţii telefonici sau direct la liniile telefonice.

Măsurile luate la nivelul respectivei autorităţi se axează pe două direcţii:

a) în cazurile în care au existat dovezi sigure de conectări clandestine:

- *s-a dispus nefacturarea către abonaţi a convorbirilor respective sau creditarea acestora în situaţia în care factura fusese deja emisă;*
- *în primul trimestru numărul reclamaţiilor aferente convorbirilor pe serviciile 89xxxxx reprezintă 15% din totalul reclamaţiilor formulate de abonaţii Romtelecom. Pentru acelea dintre reclamaţii care s-au dovedit întemeiate (au existat dovezi de accesare frauduloasă) Romtelecom a dispus nefacturarea sau creditarea titularilor posturilor telefonice cu peste 2 miliarde lei;*
- *fraudele depistate în lunile martie şi aprilie aferente convorbirilor SVA se ridică la 995.870.000 lei, abonaţii fiind creditaţi cu contravaloarea convorbirilor fraudate;*
- *în toate cazurile cercetate de organele de poliţie sau care fac obiectul unor dosare penale, Romtelecom, prin intermediul Direcţiilor de Telecomunicaţii şi a diviziilor abilitate din centralul Romtelecom, a păstrat o legătură permanentă cu organismele în drept să soluţioneze aceste situaţii furnizând acestora toate datele necesare clarificării cazurilor în speţă;*

b) în scop preventiv:

- *la nivelul fiecărei Direcţii de Telecomunicaţii s-a desfăşurat o acţiune de popularizare a posibilităţilor de restricţionare a accesului la liniile telefonice, în scopul protejării abonaţilor în faţa unor eventuale tentative de fraudă;*
- *accesul la acest serviciu este gratuit;*

- *în Bucureşti, la numărul de telefon 930 se pot obţine în direct informaţii cu privire la modul concret de restricţionare a linilor telefonice;*
- *odată cu factura telefonică abonaţii au primit la domiciliu un pliant informativ privind activitatea serviciului de restricţionare cu parolă;*
- *acest serviciu este foarte utilizat de abonaţii persoane juridice, însă nu a fost prea bine receptat de abonaţii persoane fizice, care nu apelează la restricţionare decât în momentul primirii notei de plată majorate;*
- *în continuare Romtelecom desfăşoară o campanie de conştientizare a abonaţilor, referitoare la necesitatea protejării prin parolare sau prin restricţionare din centrală.*

c) alte date privind serviciile AUDIOTEX:

- *în prezent există 17 furnizori de servicii AUDIOTEX care au încheiat contracte administrate la nivel central Romtelecom şi care oferă servicii de acest tip abonaţilor digitali din întreaga ţară, iar peste 80 furnizori locali au încheiat contracte administrate la nivelul fiecărei Direcţii de Telecomunicaţii şi oferă aceleaşi servicii abonaţilor din cadrul unui judeţ;*
- *multe din reclamaţiile primite în legătură cu aceste servicii se referă la conţinutul informaţiilor (în special cele care oferă locuri de muncă, dar şi cele care oferă produse ale căror calităţi nu corespund publicităţii făcute). În acest sens se consideră necesară reglementarea din punct de vedere deontologic, de către organele în drept, a activităţii acestor furnizori, deoarece în prezent piaţa acestor servicii este necontrolată în România;*
- *în lipsa unor norme clare de reglementare a furnizării acestor servicii, Romtelecom a întocmit un contract-cadru de prestări servicii, prin aplicarea căruia se estimează preîntâmpinarea situaţiilor de inducere în eroare a abonaţilor (prin corectarea modului în care se face publicitate acestui serviciu) precum şi a eventualelor fraude;*
- *se consideră necesară implicarea Agenţiei Naţionale pentru Comunicaţii şi informatică şi a Oficiului pentru Protecţia Consumatorului în vederea creării cadrului deontologic şi controlării pieţei acestor servicii, dar şi a ministerelor care administrează o serie de domenii din care se oferă informaţii pe 89xxxxx (Ministerul sănătăţii, Educaţiei Naţionale, Justiţiei, Muncii şi Protecţiei Sociale);*
- *în prezent Romtelecom este în curs de stabilire a unei strategii cu privire la oportunitatea implicării operatorului naţional în comercializarea acestor servicii, strategie care să protejeze abonaţii săi telefonici, dar în acelaşi timp să contribuie la îmbunătăţirea imaginii sale.*
  Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Comentariu

În legătură cu cazul prezentat se pot constata anumite aspecte pozitive referitoare la activitatea prestatorului de servicii publice. Astfel, la nivelul Romtelecom aspectele sesizate de abonaţi au fost analizate iar în cazurile în care reclamaţiile s-au dovedit întemeiate (au existat dovezi de accesare frauduloasă) s-a dispus nefacturarea către abonaţi a convorbirilor respective sau creditarea acestora. Societatea Naţională de Telecomunicaţii Romtelecom S.A. a colaborat cu autorităţile competente să cerceteze cazurile de accesare frauduloasă. La dispoziţia abonaţilor au fost puse servicii specifice în scopul prevenirii cazurilor de accesare frauduloasă.

Este totuşi regretabil faptul că domeniul serviciilor AUDIOTEX nu este mai pe larg reglementat, mai ales sub aspectul celor ce pot beneficia de aceste servicii, având în vedere că cel mai adesea este vorba de agenţi economicii care pe această cale prezintă publicului larg oferte de bunuri şi servicii. Acest domeniu de reglementare trebuie corelat cu ce al actelor normative aplicabile reclamei, publicităţii, concurenţei şi protecţiei consumatorului.

3.4.6.4. Servicii telefonice. Drepturi conferite în acest sens, prin legi speciale, persoanelor handicapate. Întârziere în soluţionarea unor cereri îndreptăţite.

Dosar nr. 153/2000
Obiect: *Întârziere în soluţionarea unor cereri îndreptăţite*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna C.D., domiciliată în satul Piatra, comuna Runcu, judeţul Dâmboviţa, ne sesizează cu privire la refuzul de a i se instala un post telefonic.

Petiţionara susţine că este persoană handicapată gr. I, imobilizată şi de circa cinci ani a solicitat în repetate rânduri instalarea unui post telefonic. De asemenea, petenta afirmă că refuzul instalării este motivat de lipsa posturilor telefonice, deşi în decursul unui an, pe strada unde locuieşte au fost instalate trei posturi.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de aceste susţineri, ne-am adresat Direcţiei de Telecomunicaţii Dâmboviţa. În urma corespondenţei purtată cu aceasta, ni s-a comunicat faptul că solicitarea petiţionarei a fost aprobată, urmând să i se instaleze postul telefonic solicitat.

La data de 12.06.2000 petenta a revenit cu o nouă cerere, în care ne semnalează faptul că i s-a instalat postul telefonic solicitat, însă a fost obligată la plata taxei de instalare, în valoare de 400.000 lei, deşi beneficiază de prevederile

O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor handicapate, modificată, prin care i se acordă scutire de această taxă.

Motivat de acest fapt, am revenit cu o nouă adresă la Direcţia de Telecomunicaţii Dâmboviţa. În urma acestui demers, D.Tc. Dâmboviţa ne comunică faptul că, dintr-o eroare, i s-a pretins petentei o taxă de instalare a telefonului, de 381.000 lei. De asemenea, în răspuns se menţionează că prima factură a abonatei este în valoare de 700.000 lei, iar în urma reglării contului său cu valoarea taxei de instalare, mai are de achitat diferenţa, pentru a putea beneficia în continuare de serviciul telefonic.

Soluţionare

Deşi petiţionara a revenit cu o nouă cerere cu nr. 3568 din 2.10.2000 solicitând sprijinul în vederea redeschiderii postului telefonic, i-am făcut următoarele precizări: potrivit contractului încheiat de Romtelecom cu abonatul, în cazul în care acesta nu achită sumele restante, telefonul se suspendă începând cu a – 16 – a zi de neplată de la termenul scadent, iar în a – 61 – zi postul se desfiinţează.

Ca atare, acest aspect nu mai poate fi soluţionat de instituţia noastră. Petiţionara, ca persoană care beneficiază de prevederile O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor handicapate, modificată, are dreptul la scutire numai pentru impulsurile gratuite incluse în abonament, nu şi pentru cele efectuate în plus faţă de acestea.

Dosar soluţionat parţial favorabil.

Dosar nr. 736/2000
Obiect: *Întârziere în soluţionarea unor cereri îndreptăţite*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul S.G.C., domiciliat în municipiul Cluj-Napoca, judeţul Cluj, ne sesizează cu privire la faptul că i se refuză acordarea gratuităţilor de care beneficiază ca persoană handicapată, în privinţa abonamentului telefonic şi a numărului de impulsuri. Petiţionarul susţine că deţine o linie telefonică cuplată şi domiciliază în aceeaşi locuinţă cu tatăl său, de asemenea persoană handicapată şi posesoare a unui post telefonic, ce beneficiază de gratuităţile prevăzute de O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, modificată.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru aspectele prezentate în cererea petentului, ne-am adresat Secretariatului de Stat pentru Persoane cu Handicap, care ne-a transmis răspunsul

solicitat Inspectoratului de Stat Teritorial pentru persoanele cu Handicap – Cluj, cu privire la cazul petentului.

Soluționare

Acesta din urmă susține că, analizându-se cele sesizate de petiționar, s-a decis acordarea gratuităților privind abonamentul telefonic şi numărul de impulsuri de care beneficiază, potrivit legii.

Dosarul a fost închis favorabil.

3.4.6.5. Lacune legislative şi restrângerea drepturilor privind acordarea unui anumit număr de impulsuri gratuite abonaților beneficiari ai Legii nr. 44/1994 şi ai Decretului - Lege nr. 118/1990. ; **încălcarea art. 43 "Nivelul de trai" din Constituția României.**

Dosar nr. 1111/1999

***Obiect**: Veterani de război, foşti deținuți politici; drepturi acordate de lege privind includerea în abonamentele telefonice a unui anumit număr de impulsuri gratuite.*

***Titular:** Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

În acest sens, instituția noastră a fost sesizată de către reprezentanți ai asociațiilor ce au drept scop respectarea drepturilor foştilor deținuți politici şi luptători anticomunişti din România. Problematica în cauză este legată de faptul că beneficiarii Decretului-Lege nr. 118/1990 republicat, au dreptul, începând cu luna iulie 1999, la gratuitatea abonamentului telefonic de tipul trei, ce corespunde categoriei de abonament fără impulsuri incluse, față de abonamentul anterior, cu 100 de impulsuri incluse.

De asemenea, în sesizare se menționa faptul că S.N.Tc. "Romtelecom" S.A. percepe acest tip de abonament în baza unei adrese emise de Ministerul Muncii şi Protecției Sociale către societate, cu nr. 1246 din 17.08.1999. Din conținutul adresei respective rezultă că M.M.P.S. consideră că potrivit prevederilor legale, foştii deținuți politici, veteranii şi văduvele de război, beneficiază de scutirea de la plata abonamentelor telefonice şi nu de scutirea de la plata impulsurilor telefonice şi că a optat pentru decontarea abonamentului telefonic fără impulsuri.

Demersurile Avocatului Poporului

Direcția metodologie şi asigurări sociale din cadrul M.M.P.S., Oficiul central de plată a pensiilor ne comunică faptul că, nu există obligație legală, în mod explicit, pentru plata unui tip de abonament cu impulsuri incluse, de vreme ce, la apariția legii respective, nu exista decât un singur tip de abonament. De asemenea, în răspuns se invocă art. 983 din Codul Civil ("Când există îndoială, convenția se interpretează

în favoarea celui ce se obligă"), susţinându-se implicit, că Decizia nr. 1246 din 17.08.1999 luată în sensul decontării abonamentului fără impulsuri incluse, este un contract între M.M.P.S. şi furnizorul de servicii de telefonie. Faţă de această susţinere, apreciem că decizia în cauză nu poate fi calificată, în aceste condiţii, drept contract, cum nu poate îmbrăca nici aspectul juridic al stipulaţiei pentru altul, întrucât nu respectă cu adevărat normele legale civile în domeniu.

Din corespondenţa purtată cu Ministerul Apărării Naţionale referitor la drepturile veteranilor de război în acest sens, rezultă faptul că acesta a solicitat Ministerului Finanţelor o convocare a tuturor autorităţilor competente să deconteze către Romtelecom, abonamentul de telefon pentru categoriile sociale care beneficiază de gratuitatea acestuia. Convocarea avea drept scop stabilirea unui punct de vedere unitar, în sensul suportării celui mai mic tarif al abonamentului sau oricare ales de beneficiar. La această convocare însă, M.M.P.S. nu a participat.

Potrivit normelor dreptului administrativ, decizia Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale de modificare a tipului de abonament telefonic este un act administrativ emis de o autoritate a administraţiei publice cu intenţia de a produce efecte juridice. Prin emiterea sa, acesta a produs implicit şi o modificare a legii. Ca atare, se impunea mai întâi modificarea legii şi apoi emiterea deciziei în cauză, întrucât actele administrative se emit numai pe baza şi în executarea legii şi numai pentru organizarea executării legilor, nu şi pentru modificarea textului acestora. Totodată, actele administrative se emit numai în limitele competenţelor conferite de lege autorităţii administraţiei publice.

În acest sens, am solicitat în două rânduri (la data de 25.04.2000 şi 23.08.2000) Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale, fie să revină asupra deciziei luate, în sensul decontării unui abonament telefonic care să aibă totuşi incluse, un număr minim de impulsuri gratuite, fie să ia orice alte măsuri legale necesare unei reale protecţii sociale a categoriilor de persoane în cauză. Solicitările au rămas fără un răspuns până în prezent.

De asemenea, există un tratament diferenţiat faţă de persoanele handicapate care au prevăzut prin legi speciale, în mod expres, un anumit număr de impulsuri gratuite în abonament.

Soluţionare

Dosarul a fost deschis în 1999, s-au continuat demersurile pe tot parcursul anului 2000, fără obţinerea unui răspuns din partea Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale.

Dosarul este în lucru.

3.4.6.6. Energie electrică; încălcarea art. 31 "Dreptul la informaţie", art. 41 "Protecţia proprietăţii private" din Constituţia României.

Dosar nr. 702/2000
Obiect: *Perceperea abonamentului zilnic pentru consumul casnic de energie electrică*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul G.G., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 6, ne sesizează în legătură cu nemulţumirea sa faţă de perceperea taxei de abonament zilnic pentru consumul de energie, de la consumatorii casnici.

Petiţionarul susţine că informaţia privind abonamentul zilnic în cuantum de 1005 lei pe zi care va fi perceput de către furnizorul de energie electrică, a fost difuzată în presă, ca urmare a unui ordin emis de preşedintele Autorităţii Naţionale pentru Reglementare din domeniul Energiei.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru nemulţumirile petiţionarului am solicitat preşedintelui ANRE să ne comunice argumentele care au stat la baza instituirii abonamentului pentru energia electrică furnizată consumatorului casnic în cazul contoarelor cu plata postconsum.

În acest context, în opinia noastră apreciem că, în condiţiile în care consumatorul casnic este dependent de energia electrică şi nu poate renunţa la utilizarea ei, acesta nu poate fi comparat cu consumatorul de servicii telefonice care plăteşte un abonament lunar şi pentru care renunţarea la aceste servicii este posibilă întrucât nu generează urmări semnificative, nu se justifică perceperea abonamentului respectiv.

A.N.R.E. ne comunică faptul că potrivit reglementărilor legale în vigoare (Ordonanţa de Urgenţă nr. 29/1998 aprobată prin Legea nr. 99/2000, Ordonanţa de Urgenţă nr. 63/1998 şi Ordonanţa de Urgenţă nr. 67/2000 privind unele măsuri referitoare la preţurile şi tarifele pentru energia electrică şi termică), ea este autoritatea competentă care emite reglementări privind metodologia de calcul a preţurilor şi tarifelor aplicabile activităţilor cu monopol natural, stabileşte preţurile şi tarifele aplicate consumatorilor captivi, cele practicate între operatorii economici din cadrul sectorului energiei electrice şi termice, precum şi preţurile şi tarifele practicate pentru serviciile aferente producerii şi distribuţiei energiei termice.

De asemenea, se menţionează faptul că, prin Decizia nr. 99 din 6.06.2000 (publicată în M.O. nr. 263/13.06.2000), A.N.R.E. a aprobat tarifele la energia electrică livrată consumatorilor finali (captivi), actualmente în vigoare. Tarifele pentru consumatorii casnici, exceptând tariful opţional de tip social, cuprind abonamentul (lei/lună) şi preţul (preţurile) energiei.

Cât priveşte perceperea abonamentului în cauză, argumentele aduse de A.N.R.E. se referă, alături de acela că el se percepe în multe alte ţări, şi la următoarele:

Abonamentul – partea fixă – reprezintă cota – parte din costurile fixe ale agenţilor economici din lanţul producere-transport-distribuţie-furnizare şi se plăteşte indiferent dacă se consumă sau nu energie electrică. Acesta reprezintă efortul continuu al agenţilor economici din sectorul energiei de a asigura energia cerută de consumatori în orice moment şi sunt cheltuieli care se fac indiferent de cantitatea de energie electrică consumată: întreţinerea reţelelor electrice, plata electricienilor şi a cititorilor de contor, investiţii etc.

Preţul energiei consumate - partea variabilă - reprezintă costurile care depind de cantitatea de energie electrică consumată, de exemplu costul combustibilului.

Totodată, A.N.R.E. precizează că introducerea abonamentului nu a condus la creşterea preţului total al energiei electrice, acesta rezultând din gruparea costurilor fixe şi a costurilor variabile în preţul energiei. În cazul în care tarifele pentru consumatorii casnici nu ar conţine abonamentul, preţul energiei ar fi fost mai mare, corespunzător includerii costurilor fixe.

Prin urmare, datorită abonamentului, se asigură o plată echitabilă a energiei electrice consumate, lipsa acestuia ducând la subvenţionarea consumatorilor cu consum mic de către consumatorii cu consum mare de energie. În scopul protecţiei sociale a consumatorilor cu posibilităţi materiale limitate, s-a menţinut tariful opţional de tip social, fără abonament.

Faţă de argumentele de mai sus, în scopul obţinerii şi a unui punct de vedere din partea Oficiului pentru Protecţia Consumatorilor, am considerat necesară deschiderea unei corespondenţe cu conducerea oficiului.

Dosarul se află încă în lucru.

Dosar nr. 1083/2000
Obiect: *Perceperea abonamentului zilnic pentru consumul casnic de energie electrică. Neprecizarea clară în factură a sumelor percepute.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.F., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 3, ne sesizează cu privire la nemulţumirea sa faţă de modul în care i se calculează consumul de energie electrică pentru consumul casnic. Petenta susţine că în anumite facturi (pe care le ataşează cererii sale), apar sume pentru care nu se menţionează destinaţia acestora.

De asemenea, petiţionara este nemulţumită şi de faptul că în facturi mai apar sume ce reprezintă abonamentul zilnic şi TVA pentru consumul de energie electrică

şi pentru abonament. Totodată, ea susţine că nu a încheiat, după cum prevede legea, până în prezent, un nou contract cu furnizorul de energie electrică, faţă de cel din 1.08.1997, cu nr. 10801.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma sesizării ANRE cu privire la situaţia petentei, aceasta a recunoscut că modul de prezentare a informaţiei şi de efectuare a calculelor de pe facturile de energie nu este suficient de clar şi de bine detaliat, angajându-se că va solicita S.C. Electrica S.A. să se implice în continuare în îmbunătăţirea modului de prezentare a formularelor tipizate ale facturilor. Referitor la perceperea TVA – ului pentru consumul de energie electrică, ANRE susţine că aceasta a fost introdusă prin hotărârea Guvernului şi nu a reprezentat o scumpire a energiei electrice şi termice, aşa după cum a fost percepută de către cetăţeni. În realitate, această diferenţă ajunge la bugetul statului şi nu la cel al agenţilor economici.

Soluţionare

Cât priveşte aspectul referitor la încheierea noilor contracte privind furnizarea energiei electrice, ANRE nu s-a pronunţat asupra acestuia, motiv pentru care am revenit cu o nouă solicitare în acest sens. ANRE susţine însă că, legea (Decizia nr. 57 din 11.10.1999 pentru aprobarea contractelor-cadru de furnizare a energiei electrice) stabileşte ca dată limită de încheiere a contractele-cadru 30.06.2000 doar pentru cele încheiate cu micii consumatori finali, industriali şi similari, respectiv cu marii consumatori finali, industriali şi similari, şi nu pentru contractele încheiate cu consumatorii casnici. De asemenea, se menţionează că numărul consumatorilor casnici fiind foarte mare, acest lucru face ca această activitate să fie de lungă durată, vechile contracte rămânând valabile până la semnarea celor noi.

Dosarul a fost închis.

3.4.6.7. Preţurile şi tarifele la produsele şi serviciile cu caracter de monopol; încălcarea art. 31 "Dreptul la informaţie" din Constituţia României.

Dosar nr. 399/2000

Obiect: *Nemulţumire faţă de modul în care agenţii economici au majorat preţurile şi tarifele în privinţa energiei termice şi electrice, a apei şi gazelor naturale.*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Un grup de cetăţeni, membri ai Asociaţiei de proprietari bl. R 27 din şos. Colentina nr. 5, sectorul 2, municipiul Bucureşti sunt nemulţumiţi faţă de modul în care agenţii economici au majorat preţurile şi tarifele în privinţa energiei termice şi electrice, a apei şi gazelor naturale.

Demersurile Avocatului Poporului

În acest sens, ne-am adresat Oficiului Concurenţei, solicitând informaţii cu privire la respectarea reglementărilor legale de către agenţii economici, în majorarea preţurilor şi tarifelor la produsele şi serviciile cu caracter de monopol (energie termică, electrică, apă, gaze naturale).

Oficiul Concurenţei ne-a informat că în conformitate cu art. 2 din O.U.G. nr. 7/1998 aprobată prin Legea nr. 88/1999, preţurile şi tarifele serviciilor de apă potabilă şi de canalizare se pot ajusta periodic, cu avizul Oficiului Concurenţei, cu informarea prealabilă a Guvernului şi în limitele preţului nominal rezultat din aplicarea, la preţul iniţial, a modificării indicelui preţurilor de consum. Avizarea de către Oficiul Concurenţei a preţurilor şi tarifelor pentru apă potabilă şi canalizare se face pe baza analizei situaţiei financiare a producătorilor sau prestatorilor, a influenţelor reale în costuri, a avantajului cuvenit consumatorilor, ţinându-se seama şi de prevederile programelor proprii de reducere a costurilor aşa cum este prevăzut în Legea nr. 88/1999.

Referitor la gazele naturale, Oficiul Concurenţei menţionează faptul că potrivit prevederilor H.G. nr. 37/26.02.1997 şi a H.G. nr. 240/29.05.1997 cu modificările ulterioare, emise în baza art. 2 şi 3 din Legea concurenţei nr. 21/1996, s-a instituit temporar supravegherea şi controlul preţurilor la gaze naturale până la 31.08.1997 pentru livrările la agenţii economici, iar pentru livrările la populaţie până la 30.06.1998. Ulterior acestei date, preţurile la gaze naturale s-au determinat în mod liber, în funcţie de cerere şi ofertă, potrivit art. 4 alin.(1) din Legea concurenţei nr. 21/1996.

Preţurile şi tarifele energiei electrice şi termice se stabilesc şi se ajustează de Autoritatea Naţională de Reglementare în domeniul Energiei cu avizul Oficiului Concurenţei, în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 7/1998 aprobată prin Legea nr. 88/1999, coroborate cu prevederile O.U.G. nr. 63/1998.

Aceste preţuri se pot ajusta periodic, de regulă trimestrial, pe baza avizului Oficiului Concurenţei cu informarea prealabilă a Guvernului, în limitele preţului nominal rezultat din aplicarea la preţul iniţial a modificării parametrului de ajustare, în acest caz, cursul mediu de schimb al leului faţă de dolar.

Avizarea de către Oficiul Concurenţei a preţurilor şi tarifelor pentru producătorii şi distribuitorii de energie termică şi electrică se face pe baza analizei situaţiei economico-financiare a producătorilor sau distribuitorilor, a influenţelor reale în costuri în limita indicilor de creştere aprobaţi de Guvern.

Totodată, se precizează în răspuns că, Oficiul Concurenţei, potrivit art. 5 din O.U.G. nr. 7/1998 are şi atribuţii de control asupra modului cum agenţii economici fundamentează nivelurile preţurilor şi tarifelor supuse avizării şi cum sunt respectate acestea în relaţiile cu beneficiarii.

Soluționare

Astfel de controale s-au efectuat permanent de către Inspectoratele de Concurență teritoriale ale Oficiului Concurenței, iar la agenții economici producători sau prestatori la care s-au constatat abateri au fost luate măsuri de corectare a prețurilor şi tarifelor, de confiscare a sumelor încasate necuvenit şi au fost aplicate sancțiuni contravenționale.

Dosarul a fost închis.

Comentariu

Față de cele de mai sus precizăm, în completare, faptul că O.U.G. nr. 67 din 2.06.2000, modifică O.U.G. nr. 7/1998, în sensul că prețurile la energia electrică şi termică se stabilesc de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei – ANRE, fără avizul Oficiului Concurenței, având la bază propunerile fundamentate şi prezentate de agenții economici care desfăşoară activitate cu caracter de monopol natural.

3.4.6.8. Furnizarea energiei termice şi apei; încălcarea H.G. nr. 348/1993 privind contorizarea apei şi a energiei termice la populație, instituții publice şi agenți economici, Ordinului Nr. 29/N71993 pentru aprobarea Normativului-cadru privind contorizarea apei şi a energiei termice la populație, instituții publice şi agenți economici.

Dosar nr. 730/2000
***Obiect**: Nerespectarea clauzelor contractuale în privința contorizării apei potabile*
***Titular:** Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

*Domnul V.D.**,** domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 2, ne sesizează cu privire la faptul că citirea şi înregistrarea datelor furnizate de apometru, privind consumul de apă de la nivelul imobilului în care locuieşte, nu se efectuează potrivit normelor legale.*

În acest sens, petiționarul susține că, în mod frecvent, citirea indexului nu se efectuează în prezența unui delegat al consumatorilor. De asemenea, în perioadele de nefuncționare ale apometrului, consumul nu s-a înregistrat aşa după cu stabileşte Ordinul Nr. 29/N71993 pentru aprobarea Normativului-cadru privind contorizarea apei şi a energiei termice la populație, instituții publice şi agenți economici, ci într-un cuantum mult mai mare decât media zilnică corespunzătoare unei perioade similare în care contorul a funcționat normal.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de aceste aspecte ne-am adresat conducerii RGAB, precum şi Oficiului pentru Protecția Consumatorilor al municipiului Bucureşti, motivat de faptul că furnizarea apei se efectuează în baza unui contract între furnizor şi consumator.

Soluționare

În urma corespondenței purtată cu conducerea RGAB, precum şi cu Oficiul pentru Protecția Consumatorilor al municipiului Bucureşti ni s-a comunicat faptul că problemele ridicate de petent au fost analizate şi soluționate.

Dosar închis favorabil.

Dosar nr. 167/1999

***Obiect**: Furnizarea energiei termice şi a apei calde; contorizare individuală pe apartamente*

***Titular:** Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Furnizarea energiei termice şi a apei calde reprezintă o altă problemă acută cu care se confruntă cetățenii țării în prezent, proprietari sau locatari ai apartamentelor din blocuri. Deşi demersurile în această privință au fost începute în cadrul unui dosar din anul 1999, am continuat seria acestora pe tot parcursul anului 2000, motivat de prezența situației la nivelul întregii țări.

Imposibilitatea achitării de către unii consumatori a facturilor privind plata întreținerii, determină apariția unor situații critice în recuperarea datoriilor de către furnizorul de energie termică şi apă, ce conduc implicit la întreruperi colective ale furnizării de astfel de utilități.

Potrivit reglementărilor în vigoare, persoana fizică nu participă în nume propriu şi în mod direct la raporturile contractuale cu prestatorul serviciilor de furnizare a agentului termic şi a apei, cu toate că ea este consumatorul direct (şi individual) al acestor servicii. În acest fel, drepturile sale nu pot fi susținute în nume propriu, ci doar în numele unei entități juridice în care se regăseşte (în speță, asociația de proprietari/locatari din care face parte), beneficiară a contractului. În acest context, considerăm că apărarea drepturilor consumatorului individual poate fi garantată doar în măsura în care se trece la contorizarea separată a consumului, nu numai pe blocuri, ci şi pe apartamente, mai ales în mediul urban. În acest fel nu va mai fi afectat întreg grupul de consumatori, ci doar consumatorii culpabili, care vor putea fi mai uşor identificați şi traşi la răspundere.

Demersurile Avocatului Poporului

În acest sens, s-au derulat întâlniri de lucru şi dezbateri cu reprezentanţi ai Oficiului Pentru Protectia Consumatorilor, Autorităţii Nationale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), Biroului Roman de Metrologie, precum şi alte autorităţi competente în domeniu. Deşi până în prezent nu s-au obţinut decât promisiuni, stăruim în rezolvarea acestei situaţii, cât mai urgent posibil, la nivelul întregii ţări.

Cât priveşte această problemă în Bucureşti, din informaţiile mass-media am aflat că Banca Europeană de Investiţii va acorda un împrumut pe termen lung autorităţii administraţiei publice locale, în scopul mai multor investiţii, printre care şi instalarea de contoare de energie termică la fiecare scară de bloc.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1267/2000

Obiect: *Refuzul furnizorului de a încheia contracte direct cu consumatorii persoane fizice*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul S.G., domiciliat în municipiul Botoşani, judeţul Botoşani, semnalează refuzul SC "Termica" SA Botoşani de a respecta prevederile art. 6 alin. (2) din H.G. nr. 348/1993 privind contorizarea apei şi energiei termice la populaţie, instituţii publice şi agenţi economici. Petentul susţine că şi-a montat contoare pentru înregistrarea consumului de energie termică şi apă caldă din apartamentul său, dar SC "Termica" SA Botoşani refuză să-i deducă din obligaţia de plată a serviciilor prestate, contravaloarea acestor contoare. Motivaţia societăţii constă în aceea că în sarcina sa este montarea contoarelor doar pe blocuri şi nu pe apartamente, la cererea membrilor individuali ai asociaţiilor de proprietari, aşa după cum prevede Decizia nr. 70/1999 a preşedintelui Autorităţii Naţionale pentru Reglementare în domeniul Energiei.

Demersurile Avocatului Poporului

Am solicitat informaţii de la S.C. "Termica" SA Botoşani.

Cazul se află încă în lucru.

Comentariu

Deşi reglementările în vigoare (H.G. nr. 348/1993 şi Decizia nr. 70/1999 a preşedintelui ANRE) dau dreptul membrilor individuali ai asociaţiilor de proprietari de a solicita instalarea de echipamente de măsurare/contorizare, totuşi furnizorii de astfel de utilităţi nu acceptă încheierea unor contracte individuale cu consumatorii şi,

implicit, facturarea consumului, invocând faptul că beneficiarul este doar asociația de proprietari. De asemenea, furnizorul refuză, în unele cazuri şi decontarea valorii contorilor instalați în devans de către consumatorii individuali, motivând că prevederile H.G. nr. 348/1992 privind contorizarea energiei termice şi a apei stabileşte contorizarea pe blocuri şi nu individuală, pe apartamente. Or, din economia textului hotărârii amintite, rezultă faptul că legiuitorul nu a făcut distincție în această privință, între consumatorii persoane fizice şi cele juridice, utilizând în acest sens sintagma "contorizare (…) la populație". Totodată, textul stabileşte şi obligativitatea deducerii din obligația de plată a serviciilor prestate de distribuitor, a costurilor privind montarea contorilor în devans față de programul stabilit.

3.4.6.9. Servicii poştale; încălcarea Legii serviciilor poştale nr. 83/1996.

Dosar nr. 646/2000

Obiect: *Nemulțumire față de serviciile poştale; trimiterea poştală nu a ajuns la destinație.*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul S.C., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 4, ne sesizează cu privire la faptul că a expediat o scrisoare recomandată nr. 5027 pe data de 12. 12. 1999, cu destinația - Franța, de la Oficiul Poştal nr. 6 de pe Calea Văcăreşti care însă, nu a ajuns la destinație.

De asemenea, petentul susține că, legat de acest aspect, a depus reclamație administrativă în termen, la oficiul poştal în cauză, însă este nemulțumit de modalitatea rezolvării acesteia de către Direcția de Poştă Internațională – Serviciul Exploatare Poştală Internațională, precum şi de acordarea unor despăgubiri ce nu reflectă valoarea reală a pierderii.

Demersurile Avocatului Poporului

Cazul a fost transmis Oficiului pentru Protecția Consumatorilor Bucureşti.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

În acest context precizăm că, întrucât România a ratificat prin Legea nr. 182/1997 actele adoptate de Congresul Uniunii Poştale Universale de la Seul (1994), în special Convenția Poştală Universală, se impune ca reglementările legale în domeniul serviciilor poştale interne şi internaționale să se armonizeze cu prevederile convențiilor respective. Aceasta, cu atât mai mult cu cât Legea serviciilor poştale nr. 83/1996 stabileşte în art. 30 că "Regia Autonomă "Poşta Română" răspunde pentru

trimiterile poştale externe în conformitate cu prevederile convenţiilor şi aranjamentelor internaţionale la care România este parte".

Dosar nr. 1268/2000

Obiect: *Nemulţumire faţă de serviciile poştale; trimiterea poştală nu a ajuns la destinaţie*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna T.S., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 2, susţine că a expediat o scrisoare recomandată cu confirmare de primire, primarului comunei Cilibia, judeţul Buzău, pe data de 12.10.2000. După aproximativ două săptămâni de la expedierea scrisorii, întrucât nu primise confirmarea de primire, petenta a depus o reclamaţie administrativă la Oficiul Poştal nr. 79 din Bucureşti, dar, în acest timp, trimiterea sa poştală s-a înapoiat, pe motiv că destinatarul este necunoscut în comuna Cilibia.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluţionare

În cazul de faţă, plângerea expeditorului fiind întemeiată, au fost declanşate investigaţiile necesare de către Oficiul Judeţean pentru Protecţia Consumatorilor Buzău.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

Cu tot cadrul legislativ existent în domeniu, consumatorul rămâne totuşi în pasivitate, renunţând să apeleze la forţa de constrângere a statului, motivat atât de modul în care este respectat principiul celerităţii procesului în sistemul nostru de drept, cât şi de temerea pierderii acestuia, ştiind că este într-o poziţie de inferioritate economică faţă de adversarul său, agentul economic respectiv. Acesta este şi motivul pentru care cetăţenii preferă să se adreseze Avocatului Poporului şi nu instanţei de judecată. De aceea, spetele soluţionate de instanţele române în privinţa protecţiei consumatorilor, dar mai ales a nemulţumirilor faţă de serviciile telefonice furnizate de Romtelecom, sunt aproape inexistente. Instituţia noastră recomandă cetăţenilor să apeleze la justiţie în toate situaţiile în care litigiile lor nu sunt rezolvate pe cale amiabilă de către prestatorii de servicii. În acest sens, legea acordă scutiri de taxe de timbru în cazul în care consumatorii se adresează în nume personal sau prin intermediul unei asociaţii de protecţie a consumatorilor, instanţei de judecată, pentru recunoaşterea drepturilor lor.

Totodată, considerăm că ar fi necesară înfiinţarea unor instituţii de mediere sau a unor centre de arbitraj a conflictelor de consum, după modelul unor state

comunitare, pentru a face posibilă o soluționare rapidă, eficientă şi lipsită de taxe a conflictelor de consum cu valoare mică. În acest sens, există şi recomandări ale Comisiei Europene privind principiile aplicabile organismelor responsabile pentru rezolvarea pe cale prejudecătorească a litigiilor consumatorilor, precum şi un model de formular de reclamație pentru consumator.

3.4.6.10. Drepturi ale persoanelor handicapate încălcate de către Casa Națională a Asigurărilor de Sănătate. Refuz de comunicare a unui răspuns din partea CNAS; încălcarea Ordonanței de Urgență nr. 102/1999 privind protecția specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, cu modificările şi completările ulterioare.

Dosar nr. 288/2000
Obiect: *Nemulțumire față de serviciile furnizate de CAS Bucureşti.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B.N., domiciliat în municipiul Bucureşti, persoană handicapată, ne sesizează cu privire la nemulțumirea sa față de faptul că serviciul de preluare a comenzilor pentru dispozitivele medicale, de la nivelul Casei de Asigurări de Sănătate Bucureşti este situat la etajul 2 al clădirii, ceea ce îi creează dificultăți în solicitarea acestuia. De asemenea, petiționarul susține că la nivelul serviciului în cauză lipsesc informațiile necesare referitoare la termenele în care pot fi reparate dispozitivele medicale, termenele de înlocuire ale acestor dispozitive etc.

Demersurile Avocatului Poporului

Deşi instituția noastră a solicitat informații de la CAS – Bucureşti, întâi la 24.04.2000 şi apoi la 27.11.2000, aceasta a refuzat să dea un răspuns, până în prezent.

Dosarul se află în lucru.

3.4.7. Probleme privind protecția contribuabilului

3.4.7.1. Aspecte generale

Cât priveşte drepturile contribuabilului, din cererile adresate de cetățeni, rezultă încălcări ale drepturilor acestora din partea:

A. Ministerului Finanţelor şi serviciilor descentralizate ale sale, respectiv direcţii generale ale finanţelor publice, administraţii financiare, servicii de specialitate din cadrul consiliilor locale şi judeţene etc., cu precădere referitoare la:
   - refuzul nejustificat de înregistrare şi eliberare a unor acte sau tardivitatea eliberării acestora;
   - comiterea unor erori la întocmirea declaraţiilor de impunere;
   - comportamentul necorespunzător al unor funcţionari din cadrul acestor servicii;
   - tergiversarea soluţionării corecte a cererilor cetăţenilor care ajung fie în situaţia de a nu se mai încadra în termenele legale de formulare a unor noi cereri, fie de a nu mai putea beneficia de prevederile legale anterioare, datorită modificărilor legislative survenite pe parcurs.

B. lipsa unei interpretări unitare a legislaţiei în domeniul impozitelor şi taxelor;

C. lipsa unei proceduri prestabilite, a unui model-cadru prin care să se stabilească impozitele şi taxele locale;

D. lipsuri de reglementare în privinţa condiţiilor de formă şi de fond a hotărârilor emise de consiliile locale;

E. exprimări pleonastice, confuze, ambigue, interpretări din cele mai diferite care pun sub semnul întrebării legalitatea hotărârilor consiliilor locale;

F. nerespectarea termenului prevăzut de lege privind emiterea unor hotărâri de către consiliile locale, în domeniul impozitelor şi taxelor locale.

3.4.7.2. Taxe speciale pentru serviciul de stare civilă, iluminat public, salubritate. Percepere a acestora fără temei legal; Percepere a acestora fără temei legal; încălcarea art. 44 şi urm. din Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale.

Dosar nr. 1260/2000
Obiect: *Taxe speciale pentru serviciul de stare civilă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna G.M., domiciliată în oraşul Zărneşti, judeţul Braşov, ne sesizează cu privire la nemulţumirea sa faţă de unele condiţii de muncă din cadrul serviciului de stare civilă în care îşi desfăşoară activitatea în calitate de inspector. Acest aspect nu este de competenţa instituţiei noastre, ci intră sub incidenţa prevederilor Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici, precum şi ale actelor normative ce reglementează organizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale a Funcţionarilor Publici. Agenţia este un organ de specialitate al administraţiei publice centrale, în

subordinea Ministerului Administraţiei Publice care are, printre altele, competenţe în ceea ce priveşte verificarea modului de aplicare a legislaţiei privind funcţia publică şi funcţionarii publici în cadrul autorităţilor şi instituţiilor publice.

Un alt aspect care se desprinde din cererea petiţionarei şi pe care dorim să-l subliniem se referă la instituirea taxelor speciale pentru serviciul de stare civilă, prin Hotărârea nr. 1/1999 a Consiliului local Zărneşti.

Comentariu

În acest sens, se impune să revenim asupra următoarelor precizări pe care le-am menţionat şi în raportul pe anul 1999 al instituţiei noastre:

Pe de o parte, taxele speciale se instituie în conformitate cu art. 44 şi urm. din Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale. Aceste taxe speciale constituie venituri cu destinaţie specială ale bugetelor locale, fiind utilizate în scopurile pentru care au fost înfiinţate (potrivit art.44 alin.(3) din legea mai sus menţionată).

Deci, reglementările legale privind instituirea taxelor speciale stabilesc scopul taxelor, în interesul cui şi condiţiile în care se percep, care sunt persoanele de la care se încasează, modul în care se obţine acordul persoanelor plătitoare, cuantumul în care trebuie să se stabilească etc.

În acest context, precizăm că serviciul de stare civilă nu poate fi considerat un serviciu public creat de autoritatea locală, în baza prevederilor legale, pentru care să se perceapă taxe speciale. Astfel, în cazul de faţă, taxele speciale nu sunt percepute pentru acoperirea cheltuielilor cu înfiinţarea serviciului de stare civilă (care de altfel are o îndelungată existenţă anterioară) şi nici cu întreţinerea şi funcţionarea lui, întrucât finanţarea acestuia se face prin transferuri de la bugetele centrale, respectiv subvenţii acordate în acest scop.

Este adevărat că, în mod tradiţional (şi frecvent), oficierea căsătoriei se face la sfârşit de săptămână, sâmbăta sau duminica, când evenimentul se leagă de alte momente solemne, cum ar fi cununia religioasă. Acest fapt însă, nu justifică, din punct de vedere legal, instituirea unei taxe speciale, deoarece aceasta nu poate fi stabilită decât în condiţiile prevăzute de lege.

Pe de altă parte, primarul, potrivit art. 44 lit. t) din Legea administraţiei publice locale nr. 69/1991, republicată, îndeplineşte funcţia de ofiţer de stare civilă, iar potrivit art. 43 din aceeaşi lege, în exercitarea atribuţiilor ce îi revin ca ofiţer de stare civilă, acesta acţionează şi ca reprezentant al statului în oraşul în care a fost ales.

Prin urmare, funcţia de ofiţer de stare civilă face parte din rândul atribuţiilor statale delegate autorităţilor administraţiei publice locale, de interes general sau naţional. În acest sens, legiuitorul organic a stabilit prin art. 122 din Legea nr. 69/1991, controlul direct al exercitării de către primar a atribuţiilor sale delegate, în sarcina Ministerului Administraţiei Publice (fostul Departament pentru Administraţie Publică Locală).

În acelaşi timp şi Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, stabileşte persoanele care pot fi ofiţeri de stare civilă, precum şi faptul că atribuţiile de stare civilă se îndeplinesc de către consiliile judeţene şi de către autorităţile

administrației publice locale. Totodată, art. 3 din Metodologia nr. 1/1997 pentru aplicarea unitară a dispozițiilor Legii nr.119/1996, stabileşte că ofițerii de stare civilă sunt obligați să întocmească actele de stare civilă.

Actul de stare civilă este întocmit de o autoritate administrativă (primarul sau persoana delegată), iar prin conținutul său nu se stabilesc drepturi şi obligații noi pentru persoanele cărora li se adresează, ci se constată existența unor împrejurări, a unor fapte juridice (naşterea, decesul), a unor acte juridice (căsătoria). Prin urmare, oficierea căsătoriilor, declararea naşterii, căsătoriei, decesului, întocmirea anexei 1 pentru procedura succesorală sunt activități de interes general, fiind delegate de stat pentru constatarea unor raporturi juridice.

Cât priveşte celelalte taxe, respectiv pentru fotografierea şi înregistrarea video a căsătoriilor, nici acestea nu sunt instituite conform prevederilor legale referitoare la taxele speciale. De asemenea, prezența lor nu se justifică întrucât, imobilul în care se desfăşoară serviciul de stare civilă aparține domeniului public de interes local şi nu patrimoniului cultural, iar fotografierea şi înregistrarea pe bandă magnetică a ceremoniei nu are nimic comun cu reproducerea prin diferite mijloace a obiectelor – bunuri culturale proprietate publică sau privată, activitate pentru care se percepe o anumită taxă.

Totodată, instituirea taxelor respective nu poate fi motivată, ca fiind necesare remunerării persoanelor stabilite prin lege să efectueze actele de stare civilă, cât şi în scopul bunei organizări şi funcționări a serviciului de stare civilă, în folosul cetățenilor oraşului Zărneşti, şi pentru următoarele argumente legale:

Potrivit Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, atribuțiile de ofițer de stare civilă, pot fi îndeplinite şi de către şefii misiunilor diplomatice şi ai oficiilor consulare de carieră ale României, de comandanții de nave şi aeronave. Astfel, dacă şi aceste persoane şi-ar exercita atribuțiile de ofițeri de stare civilă în afara programului de lucru, aceasta ar necesita remunerarea aparte a persoanelor respective, prin instituirea unor taxe care să acopere organizarea şi funcționarea serviciului şi plata funcționarilor. În calitate de şef al administrației publice locale, primarul poate rezolva acest aspect prin alte modalități legale: acordarea unor recuperări pentru orele lucrate în plus de către funcționarii în cauză, premii, etc.

În acelaşi timp, art. 101 din Legea nr. 69/1991 prevede că în bugetele locale sau județene, la capitolul cheltuieli se înscriu şi sumele necesare pentru salarizarea primarilor, viceprimarilor, secretarilor, etc., prin urmare, taxa pentru căsătoriile celebrate în zilele nelucrătoare, nu se justifică din punct de vedere legal, pentru plata persoanelor stabilite prin lege să efectueze asemenea acte sau pentru faptul că reprezintă un serviciu public local creat special în interesul cetățenilor. Cu atât mai mult, actele de stare civilă se întocmesc, potrivit legii, în primul rând în interesul statului şi mai apoi al persoanei.

Este adevărat că autoritățile locale pot institui, potrivit legii, şi taxe speciale pentru serviciile publice create la nivelul comunelor, municipiilor sau județelor, în interesul persoanelor fizice şi juridice, cu condiția ca taxele percepute să acopere cel puțin sumele investite şi cheltuielile curente de întreținere şi funcționare a acestor

servicii. Însă, serviciul de stare civilă nu poate fi considerat ca un serviciu public local creat de autoritatea administrației publice locale, pentru funcționarea căruia să se perceapă taxe speciale, ci este un serviciu public al statului, delegat de către stat, administrației publice locale.

Ca atare, perceperea taxelor speciale pentru serviciul de stare civilă nu se poate realiza nici în temeiul Legii nr. 189/1998, dar nici în temeiul Legii nr. 27/1994, ale căror prevederi cu privire la instituirea taxelor speciale trebuie coroborate pentru a se evita paralelismul în interpretarea şi aplicarea acestora. În acest context, precizăm că organizarea şi funcționarea activității de stare civilă, ca activitate statală, este reglementată de Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă.

Pentru aceste aspecte ne-am adresat primarului oraşului Zărneşti.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1195/2000
Obiect: *Taxă specială pentru iluminatul public.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.I.N., domiciliat în municipiul Iaşi, județul Iaşi, ne sesizează cu privire la faptul că în cursul anului 1999 i s-a reținut pe factura pentru consumul casnic de energie electrică o "taxă de iluminat". Petiționarul susține că această taxă a fost la început în cuantum de 4000 lei, iar apoi de 5% din valoarea energiei electrice consumate. În cererea sa petentul solicită restituirea acesteia.

În acest context, precizăm că, la data de 7.03.2000, în cadrul unei corespondențe purtată, în contextul unui alt caz de instituire a taxei speciale pentru iluminatul public, cu prefectul județului Iaşi, acesta ne-a comunicat faptul că prin Hotărârea nr. 19/28.02.2000 a Consiliului local, s-a hotărât respingerea taxei pentru iluminatul public urban pe raza municipiului Iaşi, începând cu data de 1.01.2000. De asemenea, în hotărârea respectivă se menționează că acest lucru a fost adus la cunoştința Direcției Tehnice, Conel SA, Direcția de Finanțe Publice Locale, Direcția Economică şi Serviciul - Cabinet Primar.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de cele solicitate de petent, am cerut primarului municipiului Iaşi să ne comunice măsurile legale luate în privința sumelor percepute ca taxă specială de iluminat.

Dosarul se află în lucru.

Dosar nr. 1207/2000
Obiect: *Taxa specială de salubrizare.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.R., domiciliat în municipiul Iaşi, str. Vasile Conta nr. 13, ne sesizează cu privire la faptul că este obligat să achite taxa de salubrizare, în condiţiile în care acesta nu are încheiat un contract de prestări de servicii cu R.A. "Citadin". De asemenea, petentul susţine faptul că la nivelul autorităţii administraţiei publice locale nu se înregistrează toate cererile cetăţenilor, ci doar acelea care se încadrează într-o anumită cazuistică prestabilită de primar şi numai pe formulare tipizate care se furnizează contra sumei de 11.295 lei.

Totodată, petiţionarul afirmă că la postul local de radio s-a anunţat faptul că "R.A."Citadin" va acţiona în judecată persoanele care nu achită taxa pentru ridicarea gunoiului menajer".

În ceea ce priveşte salubritatea, se impune să precizăm că am mai purtat o astfel de corespondenţă, în acest sens, cu primarul municipiului Iaşi, cu privire la iluminatul public. În acest context, reiterăm faptul că Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale include "salubritatea" în lista cheltuielilor (Anexa nr.II, Cap.II) care se prevăd în bugetele proprii ale comunelor, oraşelor, municipiilor, şi nu la capitolul ce stabileşte veniturile acestor bugete, obţinute din taxe şi impozite.

Cum taxele speciale se instituie numai în conformitate cu art. 44 şi urm. din Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale, rezultă că, nici perceperea taxei pentru salubritate nu se realizează în temeiul Legii nr. 189/1998, veniturile bugetelor locale definite de art. 8 al prezentei legi, fiind constituite din cele prevăzute în Anexa nr.1.

În acest context, facem cunoscut faptul că o astfel de taxă specială a fost instituită şi la nivelul municipiului Bucureşti. În urma sesizării de către Avocatul Poporului a prefectului municipiului Bucureşti acesta, potrivit competenţelor sale, a atacat actul Consiliului General al Municipiului Bucureşti în contencios administrativ, taxa respectivă fiind anulată de Curtea de Apel Bucureşti.

Ulterior, Consiliul General al Municipiului Bucureşti a atacat cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie, Secţia contencios, Sentinţa civilă nr. 491 din 15.05.2000 prin care Curtea de Apel Bucureşti a admis acţiunea prefectului de anulare a Hotărârii nr. 81/2000 prin care s-au instituit taxele speciale pentru salubrizare şi igienizare.

Cât priveşte restituirea sumelor încasate drept taxe speciale, prefectul municipiului Bucureşti susţine că, în prezent, acesta aşteaptă citarea la CSJ în dosarul respectiv; prin urmare, nu există încă o hotărâre definitivă şi irevocabilă a

instanţei supreme şi deci nici bază legală pentru a se realiza o reglare a sumelor încasate ca taxe speciale de salubritate şi igienizare.

Dosarul a fost închis favorabil.

Comentariu

Prin legislaţia în vigoare s-a acordat o competenţă sporită consiliilor locale şi judeţene în stabilirea taxelor şi impozitelor locale. Situaţii de genul celor prezentate mai sus au apărut atât în anul 1999 cât şi în anul 2000, instituţia noastră întocmind în acest sens un raport special pe care l-a înaintat la data de 18.04.2000, fostului Minister al Funcţiei Publice pentru a lua măsurile necesare în scopul aducerii la cunoştinţa tuturor unităţilor administrativ-teritoriale aceste aspecte. Deşi am revenit, la 15.11.2000, motivat de faptul că această autoritate nu a luat nici o măsură în acest sens, până în prezent solicitările noastre au rămas fără răspuns. De asemenea, din cazurile prezentate mai sus se desprinde faptul că s-a ajuns în prezent, să se perceapă taxe chiar şi în cazurile exceptate de lege sau cu depăşirea limitelor legale, accentuându-se deruta contribuabililor, iar nenumăratele surse care ar putea să întregească bugetul local sunt scăpate din vedere.

Dosar nr. 1115/2000

Obiect: *Taxă pentru ocuparea domeniului privat; scutire acordată de Legea nr.44/1994 privind veteranii de război.*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnii A.I., P.I., domiciliaţi în municipiul Bucureşti, str. dr. Lister nr. 46, sectorul 5, ne-au solicitat intervenţia în vederea clarificării situaţiei cu care se confruntau. Petenţii relatau că deţin în imediata apropiere a locuinţei un teren în suprafaţă de 15 mp pe care au construit un garaj în anul 1977.Contravaloarea chiriei pentru acest garaj fusese achitată la S.C. Cotroceni S.A. de către petenţi, astfel:

Domnul A.I. până la 31.03.1999 (chitanţa cu nr. 0321042/03.03.1999);

Domnul P.I. până la 31 01.2000 (chitanţa cu nr. 1500691/ 25.01.2000).

Demersurile Avocatului Poporului

Prin adresa nr. 53689/11.09.2000 Direcţia de Impozite şi Taxe Locale sector 5 petenţii sunt solicitaţi să achite diferenţele rămase de plată în urma virării de către S.C. Cotroceni S.A. a sumelor plătite în perioada 1 ianuarie 1997-18 septembrie 2000, diferenţe evaluate la suma de 5.486.088. lei deşi înştiinţările au fost emise cu întârziere. Totodată precizam că domnul P. I. este veteran de război.

În conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 35/1997 şi ale art. 56 alin 2 din Constituţie ne-am adresat Direcţia de impozite şi taxe locale a sectorului 5.

Prin adresa nr. 56.289/14.12.2000 Direcţia de impozite şi taxe locale a sectorului 5 ne comunică că situaţia relatată poate fi soluţionată astfel:

"... b) având în vedere calitatea de veteran de război a unuia dintre petenţi, situaţie care nu ne-a fost prezentată, conform Legii nr. 44/1990 şi Legii nr.27/1994, la cerere, în baza documentelor justificative şi a taxei de timbru aferente, începând cu luna următoare depunerii acestora se poate acorda o scutire de taxe pentru cota parte din terenul obiect al taxării ce revine titularului beneficiar al Legii nr.44/1990; c) petenţii pot solicita la C.G.M.B în baza H.G.R nr.714/1999 scutire de la plata a majorărilor cumulate cu suspendarea plăţii până la soluţionarea cererii. "

Comentariu

În raport de aceste formulări, se impun două observaţii:

În primul rând sediul materiei îl reprezintă Legea nr.44/1994 privind veteranii de război, precum şi unele drepturi ale invalizilor şi văduvelor de război (publicată în Monitorul Oficial nr.172 din 7 iulie 1994), şi nu Legea nr. 44/1990 (care, de altfel nici nu există).

În al doilea rând art. 2 alin.(1) din Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 714 din 2 septembrie 1999 pentru aprobarea procedurii şi competenţelor de acordare a înlesnirilor la plata impozitelor, taxelor şi a altor venituri ale bugetelor locale stabileşte expressis verbis competenţa de acordare a acestor înlesniri, în funcţie de destinaţia bugetară a venitului pentru plata căruia s-a solicitat înlesnirea.

Art. 1 din Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale precizează că impozitele şi taxele locale constituie venituri proprii ale bugetelor unităţilor administrativ teritoriale. De asemenea, orice hotărâre a consiliului local prin care se stabilesc taxele trebuie adoptată pe baza şi în executarea legii (în speţă Legea nr. 27/1994, republicată şi modificată prin O.U.G. 62/1998 şi O.U.G. 15/1999).

Pe de o parte, ocuparea domeniului public nu se poate considera un serviciu public special creat la nivel local, în baza prevederilor legale, pentru ca astfel să se perceapă taxe speciale în scopul acoperirii, aşa cum prevede legea, a cheltuielilor făcute cu înfiinţarea, întreţinerea şi funcţionarea serviciului respectiv.

Precizăm că taxele speciale se instituie în conformitate cu art. 44 şi următoarele din Legea nr.189/1998 privind finanţele publice locale, acestea constituind venituri cu destinaţie specială ale bugetelor locale, fiind utilizate în scopurile pentru care au fost înfiinţate

Pe de altă parte, în art. 6 din Hotărârea nr. 291/30.11.1999 a Consiliului General al municipiului Bucureşti prin care s-a stabilit nivelul taxelor locale pentru anul 2000 în mod corect este folosită sintagma " taxa pentru ocuparea domeniului privat al municipiului Bucureşti cu construcţii provizorii (garaje, autoturisme) " şi nu cea de taxă specială.

De asemenea, atât art. 2 din Anexa nr. 3 a Hotărârii nr.17/26.03.1999 a Consiliului General al municipiului Bucureşti cât şi art. 2 din Anexa nr. 4 la Hotărârea nr.4/30.01.1997 a Consiliului General al municipiului Bucureşti prin care

s-a instituit taxa specială (denumire improprie) pentru ocuparea terenurilor aparținând domeniului al municipiului Bucureşti cu construcții provizorii (garaje, autoturisme) prevăd că taxa locală pentru ocuparea domeniului privat al municipiului Bucureşti cu construcții provizorii (garaje, autoturisme) " se achită trimestrial, anticipat, la serviciile Consiliilor locale de sector şi constituie venit la bugetul acestora".

Totodată, în acelaşi sens art. 4 din Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 714 /1999 pentru aprobarea procedurii şi competențelor de acordare a înlesnirilor la plata impozitelor, taxelor şi a altor venituri ale bugetelor locale stipulează că cererea de înlesnire la plata respectivului impozit, a taxei şi a altui venit al bugetului local (…) se constituie într-un dosar care se depune de către plătitor la consiliul local, la Consiliul General al Municipiului Bucureşti sau la consiliul județean, după caz, în funcție de destinația bugetară a venitului pentru plata căruia s-a solicitat înlesnirea.

Prin urmare, exprimarea din pct. c) al adresei transmisă de Direcția de impozite şi taxe locale a sectorului 5 este cel puțin discutabilă sub aspectul stabilirii competenței ratione materiae în sarcina Consiliului general al Municipiului Bucureşti de a soluționa cererile de acordare a înlesnirilor.

Trecerea activității de constatare, stabilire, urmărire şi încasare a impozitelor şi taxelor locale, de la organele Ministerului Finanțelor la serviciile specializate ale Consiliilor locale presupune importante modificări ale legislației în vigoare. O importanță deosebită, în acest sens o constituie şi cele referitoare la înlesnirile ce se pot acorda la plata impozitelor şi taxelor locale. Din conținutul prevederilor legale existente se constată că este vorba numai despre impozitele şi taxele locale prevăzute prin Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale, cu toate că această lege reglementează doar o parte dintre acestea.

Astfel, numeroase şi importante impozite şi taxe sunt reglementat prin alte legi, precum Legea nr. 69/1993 privind instituirea taxei pentru folosirea terenurilor proprietate de stat în alte scopuri decât pentru agricultură sau silvicultură, Legea nr. 147/1998 privind impozitul pe spectacole, cu modificările ulterioare şi alte creanțe bugetare (venituri) pe care le administrează consiliile locale. Prin lege trebuie să se facă o distincție între cele două categorii de venituri şi să se reglementeze în mod clar, neechivoc, cine verifică celelalte venituri (creanțe bugetare), iar în cazul cererilor de înlesniri la plata din partea contribuabililor, pentru obligații de plată ale acestora către consiliile locale şi județene, altele decât impozitele şi taxele locale prevăzute prin Legea nr. 27/1994, cine primeşte cererile, efectuează verificările, întocmeşte documentația, cine avizează, aprobă etc.

Efectiv în activitatea practică se constată ambiguități în stabilirea organelor abilitate să verifice veniturile cuvenite bugetelor locale şi a celor care trebuie să soluționeze cererile de acordare a unor înlesniri la plată pentru obligațiile contribuabililor.

Dosar nr. 943/2000
Obiect: *Rectificare rol fiscal*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna C.C., domiciliată în municipiul Bucureşti, str. Fraţii Golescu nr.14, sectorul 1, care, prin cererea înregistrată la instituţia noastră cu nr. 2956 din 9.08.2000, ne solicita intervenţia în vederea refacerii dosarului depus pentru rectificarea rolului fiscal la Direcţia de impozite şi taxe locale a sectorului 1-Bucureşti.

Petiţionara menţiona că, în data de 25.05.2000 a înaintat la registratura din cadrul Direcţiei de impozite şi taxe locale a sectorului 1 (nr. de înregistrare 1509630) documentaţia necesară pentru rectificare, cuprinzând copii după sentinţa civilă nr. 1705/2.11.1998, decizia civilă nr. 1602/31.05.1999, decizia civilă nr. 733/31.03.2000, schiţa casei, formularul tip şi chitanţa ce atestă achitarea taxei de 70.000lei.

În continuare doamna C.C. afirma că, în data de 7 august 2000, dosarul respectiv nu s-a mai găsit.

În scopul reglementării acestei situaţii, petenta a depus la Direcţia de impozite şi taxe locale a sectorului1, o plângere înregistrată cu nr. 5325/8.08.2000, la care nu a primit răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

Serviciul Stabilire, Constatare şi Impunere persoane fizice din cadrul Direcţiei de impozite şi taxe locale a sectorului 1-Bucureşti, ne-a informat că petiţionara s-a prezentat la respectiva autoritate în data de 25.05.2000, solicitând rectificarea rolului fiscal din C. V. şi C. C. în C.C.

În vederea efectuării acestei modificări i s-au solicitat acte suplimentare, atât prin adresa nr. 1514473/28.09.2000, cât şi verbal. Întrucât petiţionara nu a depus aceste acte, rectificarea a fost efectuată conform cadrului legal, doar pe baza documentaţiei existente la dosar.

În ceea ce priveşte reţinerea chitanţei cu nr.0090165 din 25.05.2000 ce atestă achitarea taxei de 70.000 lei, de către Direcţia de Impozite şi taxe locale a sectorului 1, acest aspect a fost elucidat în urma discuţiei telefonice purtată cu doamna R.R., Şef Serviciului Stabilire, Constatare şi Impunere persoane fizice din cadrul Direcţiei de impozite şi taxe locale a sectorului 1-Bucureşti.

Soluţionare

I-am comunicat petiţionarei că toate cotoarele chitanţierelor se predau la Serviciul Contabilitate al Direcţiei de impozite şi taxe locale a sectorului 1 cu sediul în Calea Griviţei nr. 208-210, chitanţa în original este înmânată plătitorului iar copia chitanţei se anexează la dosarul constituit în scopul rectificării rolului fiscal.

Comentariu

Răspunsurile expeditive, lipsa de transparență şi comunicare existentă între contribuabili şi funcționarii din cadrul Direcției de impozite şi taxe locale a sectorului 1 – Bucureşti generează dificultăți în aplicarea legii în materia impozitelor şi taxelor locale pentru ambele părți.

Dosar nr. 158/2000
Obiect: *Plata taxelor aferente unui teren pe care s-a construit un garaj metalic.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B. C., acesta, potrivit unor cutume practicate de ROMVIAL sector 1, a fost îndrumat să achite taxa pentru terenul (domeniul public) pe care a construit un garaj metalic, la această societate, deşi, începând cu anul 1999, conform unei Hotărâri a Consiliului General al municipiului Bucureşti, nr. 4/1.02.1999, aceste taxe se achitau la Consiliile locale de sector, trimestrial şi anticipat, fiind luați în evidență de acestea pe baza declarațiilor de impunere ale celor interesați.

Pentru neplata corectă a taxelor respective, Primăria sector 1 a solicitat petentului achitarea de penalități calculate pe trei (3) ani în urmă.

Demersurile Avocatului Poporului şi soluționare

Urmare a intervenției noastre, Primăria sectorului 1-municipiul Bucureşti ne-a comunicat cele de mai sus, cu precizarea că petentul are deschisă calea unei acțiuni judecătoreşti împotriva ROMVIAL sector 1 pentru a fi despăgubit cu sumele pe care această societate le-a încasat necuvenit în perioada cuprinsă între anii 1997-2000.

Comentariu

Considerăm că, independent de faptul că petentul avea obligația să se informeze cu privire la cuantumul, locul şi termenul pentru achitarea taxei respective, cel puțin în egală măsură, Primăria Sectorului 1, prin Direcția sa de impozite şi taxe, avea obligația legală de a face diligențele, constând în :

- popularizarea prin presă şi afişaje a hotărârii CLMB nr. 4/1999;
- solicitarea adresată (măcar) ROMVIAL sector 1 pentru a-i fi predată situația tuturor obiectivelor aflate în evidențele sale şi pentru care s-au încasat taxele în discuție (cuantum, data până la care s-au făcut aceste încasări, etc.).

Menționăm că în scrisoarea de răspuns a Primarului sector 1 se recunoaşte că "nu a existat nici un protocol de predare-primire a documentațiilor cu privire la posesorii de construcții provizorii-garaje de pe raza sectorului 1".

În lipsa dovezilor menționate mai sus, apreciem că perceperea penalităților de la contribuabilul în cauză, motivat de neplata sumelor datorate la consiliul local al

sectorului 1, ci la ROMVIAL, se constituie într-un abuz cu consecința sa, îmbogățirea fără just temei.

Dosar nr. 720/2000
Obiect: *Impozitul pe clădiri, scutiri acordate de Legea locuinței nr. 114/1996*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul I.S., ne-a sesizat în legătură cu faptul că în luna februarie 2000 a primit repartiţie pentru o locuinţă şi a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu DAFI în baza prevederilor O.G. nr. 19/1994 privind stimularea investiţiilor pentru realizarea unor lucrări publice şi construcţii de locuinţe. În continuare petiţionara arăta că în luna aprilie a.c., a depus declaraţia de impunere în vederea stabilirii impozitului pentru locuinţa astfel achiziţionată, însă nu i s-a acordat scutirea de la plata acestuia, de care beneficia, conform prevederilor art. 10, alin (2) din Legea locuinţei nr. 114/1996.

Demersurile Avocatului Poporului şi Soluționare

În urma demersurilor făcute la Direcţia de Impozite şi Taxe Locale am fost informaţi că scutirea de la plata impozitului pe clădire a fost acordată la data de 20.09.2000, pe o perioadă de 10 ani, începând cu luna mai. Totodată în adresa autorităţii respective se menţiona că lipsa de promptitudine în soluţionarea cererii petentei se datora "gradului pronunţat de interpretabilitate a actelor normative din domeniul respectiv".

Dosarul a fost soluţionat în favoarea petiţionarei.

Dosar nr. 1174/2000
Obiect: *Impozitul pe clădiri, scutiri acordate de Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum şi unele drepturi ale invalizilor şi văduvelor de război*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.C., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne-a informat că, deşi a făcut numeroase rânduri dovada calităţii sale de veteran de război, în data de 06.06.2000 a fost somat să achite impozit şi majorări.

Demersurile Avocatului Poporului

Ulterior demersurilor efectuate am fost informaţi că, în urma depunerii documentelor justificative prin care se atestă calitatea de veteran de război şi a

declarației de impunere din data de 31.07.2000, în baza art. 50, alin. (5), din Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale, cu modificările şi completările ulterioare, petiționarul a fost scutit de la plata impozitului pe clădire începând cu data de 01.08.2000. De asemenea, ni s-a adus la cunoştință că printr-o adresă transmisă D.I.T.L. sector 5 de către Administrația Financiară a aceluiaşi sector s-a comunicat serviciului local faptul că, în anul 1999, eronat nu s-a operat scutirea conform legii.

Soluționare

Prin urmare petiționarul a fost scutit de la plata impozitului începând cu data de 01.01.1999, fapt ce i-a fost adus la cunoştință la data de 21.11.2000.

Dosarul a fost soluționat în favoarea petiționarului.

Comentariu

"Gradul pronunțat de interpretabilitate", invocat chiar de structurile specializate constituite în cadrul consiliilor locale este o sintagmă care prea puțin potrivită pentru a caracteriza legislația actuală domeniul impozitelor şi taxelor locale. Trebuie reținut că Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale, lege care constituie dreptul comun în domeniu, chiar republicată în 1998, a fost modificată considerabil în multe etape, după cum urmează:

- O.U.G. nr.62/1998 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale;
- O.U.G. nr. 15/1999 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale;
- Legea nr. 122/1999 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 15/1999;
- Legea nr. 149/1999 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/1999;
- Legea nr. 67/2000 pentru completarea anexei nr. 2 la Legea nr. 24/1994 privind impozitele şi taxele locale;
- O.U.G. nr. 27/1999 pentru modificarea art. 27 din Legea nr. 27/1994 privind impozitele si taxele locale;
- Legea nr. 123/1999 privind aprobarea O.U.G. nr. 27/1999;
- O.U.G. nr. 228/2000 privind protejarea monumentelor istorice.

La acestea se adaugă numeroase alte acte normative care instituie scutiri sau reduceri ale impozitelor pentru anumite categorii de contribuabili precum şi alte acte normative care reglementează activitatea organelor cu atribuții în domeniu. Dată fiind această stare de fapt şi de drept nu este greu de conceput că aceia care sunt chemați să aplice legea întâmpină numeroase dificultăți în activitatea lor.

În ceea ce îl priveşte pe contribuabilul care este obligat, potrivit Constituției, să contribuie prin impozite şi taxe la cheltuielile publice, acesta este pus de cele mai multe ori în imposibilitatea cunoaşterii drepturilor de care beneficiază, precum şi de a aprecierii legalității sumelor pe care trebuie să le plătească. Această imposibilitate

este datorată şi lipsei de transparenţă, de solicitudine, şi de respect faţă de cetăţean care caracterizează uneori activitatea organelor cu atribuţii în domeniul fiscal.

Ceea ce este de apreciat în primul caz prezentat este faptul că Direcţia de impozite şi taxe locale contactată a fost receptivă şi a remediat starea de nelegalitatea cu promptitudine astfel încât nici măcar nu a fost necesar ca Avocatul Poporului să emită o recomandare.

În ceea ce priveşte al doilea caz, se remarcă faptul că, deşi încălcarea drepturilor cetăţeanului s-a datorat şi caracterului defectuos al preluării datelor de la Administraţia financiară de sector (ca urmare a aplicării Legii nr. 189/1998 privind finanţele publice locale, aşa cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 61/1998), la restabilirea legalităţii a contribuit şi conlucrarea celor două autorităţi(administraţie financiară şi D.I.T.L.)

Dosar nr. 293/2000, dosar nr. 1096/2000
Obiect: *Impozitul pe clădiri, modalitatea de calcul*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul N.I. *ne-a sesizat faptul că, pe lângă impozitul pe clădire pe anul 1999, achitat, ulterior i s-a mai pretins o sumă reprezentând majorarea impozitului pe clădire pe anul 1999, ca urmare a aplicării coeficienţilor de corectare a suprafeţelor declarate de contribuabili, stabiliţi în conformitate cu Ordinul nr. 40 din 1979 emis de Ministerul Finanţelor. Totodată petiţionarul ne solicita sprijinul în vederea stabilirii modalităţii de calcul a impozitului pe clădiri, pe anul 1999, datorat pentru apartamentul al cărui proprietar este.*

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele relatate de petiţionar, ne-am adresat Administraţiei Financiare cât şi Primăriei - Direcţia finanţe şi buget local, solicitând date şi informaţii referitoare la modalitatea de calcul a impozitului pe clădiri.

Din informaţiile obţinute de la Direcţia finanţe şi buget local a reieşit faptul că la nivelul acestei autorităţi nu există o modalitate efectivă de verificare a calculelor făcute în scopul determinării impozitului pe clădiri şi ca atare în cazul în care contribuabilii solicită informaţii sau contestă aspecte referitoare la calculul impozitului respectiv, nu li se poate da un răspuns pertinent.

În continuare se arată că la această stare de fapt a contribuit şi ambiguitatea creată în jurul Ordinului Ministerului Finanţelor nr. 40/1979. Deşi respectivul ordin este deosebit de important pentru calcularea impozitului pe clădiri, autorităţile locale cu atribuţii în domeniu nu cunosc textul acestuia, cu excepţia unui tabel ce cuprinde coeficienţilor de corectare a suprafeţelor declarate de contribuabili. Mai mult, ni s-a adus la cunoştinţă că, deşi Ministerului Finanţelor i-au fost solicitate,

chiar de către autoritățile locale, informații privind formula de calcul a impozitului pe clădiri, nu s-a primit un răspuns pozitiv.

Totodată încercările noastre de a obține acest ordin au rămas până în acest moment fără rezultat.

Față de aspectele relatate ne-am adresat Ministerului Finanțelor solicitând un punct de vedere asupra situației create. De asemenea, am solicitat date şi informații privind modalitatea de calcul a impozitului pe clădiri din perspectiva Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 40 din 1979, precum şi sprijinul respectivului minister pentru a lua la cunoştință cuprinsul respectivului ordin.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

În esență, în cele două dosare petiționarii erau nemulțumiți de sumele pe care le datorau cu titlu de impozit pe clădire, considerându-le exagerat de ridicate. Deşi s-au adresat serviciilor de specialitate care funcționează pe lângă consiliile locale răspunsurile acestora nu i-au mulțumit pe petiționari.

Contribuabilii nu au posibilitatea unei informări complete asupra modalității de determinare impozitului pe clădiri, nici chiar în cazul când solicită aceste informații de la direcțiile de impozite şi taxe locale. În plus, nici adoptarea programului Vernis de către direcțiile de impozite şi taxe locale nu a adus beneficii sub aspectul transparenței efectuării calculului în vederea determinării impozitului pe clădiri.

De altfel, cu ocazia unei deplasări efectuate de câțiva lucrători ai departamentului IV în perioada 07-14.02.2000, la sediile şi centrele direcțiilor de impozite şi taxe locale, în scopul documentării cu privire la programul de lucru, modalitatea prin care se trimit înştiințările de plată, felul în care se pot face plățile, modul de organizare a fiecărei direcții, directorul unui centru îşi manifesta nemulțumirea vizavi de preluarea programului de operare pe calculator Vernis, considerându-l un program vechi, care dă multe erori.

Evident acest fapt creează nemulțumiri şi în rândul cetățenilor care învinovățesc autoritățile locale de rea voință şi lipsă de transparență.

Dosar nr. 728/2000
Obiect: *Majorarea impozitul pe clădiri prin hotărârea Consiliului local, prin depăşirea termenului legal*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D.D., domiciliat în municipiul Oradea, ne-a informat că, în februarie 1999, a achitat integral impozitul pe clădiri şi pe teren aferent anului 1999. Cu toate acestea, în luna februarie 2000, când s-a prezentat la Direcția Finanțe Locale, i s-a

comunicat faptul că mai există de plată o "rămăşiţă" de 738.700 lei plus majorările aferente. Prin adresa Direcţiei Finanţe Locale, ni s-a comunicat faptul că rămăşiţa din impozitul pe anul 1999 şi majorările se datorează recalculării impozitului datorat în anul respectiv, potrivit modificărilor succesive aduse Legii nr. 27/1994 privind taxele şi impozitele locale. Totodată se menţiona că, prin hotărâri ale consiliului local au fost modificate impozitele şi taxele locale.

Demersurile Avocatului Poporului

Pornind de la aceste informaţii am considerat util să luăm la cunoştinţa cuprinsul Hotărârilor Consiliului Local nr. 2 din 03.01.1999, respectiv nr. 37 din 25.03.2000, formulând solicitări în acest sens către Direcţia Finanţe Locale. Interesul era justificat deoarece, potrivit art. II, alin. (4) din O.U.G. nr. 15/1999 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 27/1994 privind impozitele locale, pentru impozitele şi taxele datorate pentru anul 1999, hotărârea de modificare prevăzută de art. I, pct. 7 din această ordonanţă, urma să fie adoptată în termen de 15 zile de la data publicării acesteia (adică cel târziu la data de 03.03.1999 şi nu la data de 25.03.2000, cum s-a întâmplat în realitate).

Punctul de vedere şi argumentele primite ulterior de la autoritatea sesizată sunt cel puţin surprinzătoare. Astfel se argumentează că în Legea nr. 27/1994 modificată nu se face nici o referire la situaţia în care o hotărâre este emisă după termenul de 15 zile, după cum nu se prevăd nici sancţiuni sau alte măsuri, de unde s-a tras concluzia că respectivul termen este de recomandare şi nu de decădere.

Tot surprinzător este faptul că respectiva autoritate consideră ca fiind suficient şi necesar ca reglementările locale să "reflecteze în totalitate" (când de fapt mai potrivit ar fi termenul copieze) prevederile legislaţiei cu privire la impozite şi taxe locale, chiar cu ignorarea termenului prevăzut în însăţi legea ce se doreşte "reflectată", dar din păcate nu şi respectată.

Un alt argument este faptul că Monitorul oficial în care a fost publicată O.U.G. nr. 15/1999 a fost primit efectiv pe data de 15.03.2000 şi prin urmare cele trei zile erau insuficiente pentru pregătirea unei şedinţe a Consiliului local.

Soluţionare

Respectiva hotărâre a Consiliului local a fost atacată în contencios administrativ de către prefect, acţiunea în anulare fiind respinsă de către Tribunal.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

Acest caz ridică mai multe probleme:

1. efectele O.U.G. nr. 15/1999 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale, ordonanţă publicată în Monitorul Oficial la 03.03.1999 şi aprobată prin Legea nr. 122/1999, publicată în 16.07.2000. Astfel potrivit art. II, alin. (3) din ordonanţă, impozitele datorate de contribuabilii prevăzuţi la art. 3 din Legea nr. 27/1999 vor fi recalculate pentru întregul an 1999. Serviciul de specialitate al consiliului local a recalculat inclusiv impozitele aferente anului 1999 achitate integral până la 03.03.1999, interpretând ad literam

textul legal care nu face nici o precizare în privința contribuabililor care achitaseră impozitul până la data intrării în vigoare a respectivei ordonanțe. Astfel se naşte idea unei aplicări retroactive a O.U.G. nr. 15/1999. Aceste aspecte trebuiesc corelate cu prevederile art. 16, alin. (2) din Constituție conform căruia "Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile". Singura modificare adusă de Legea nr. 122/1999, prin care este aprobată O.U.G. nr. 15/1999, este introducerea unei noi categorii de localități la art. 14 din Legea nr. 27/1994;

2. potrivit art. 49, alin (2) din Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale, aşa cum a fost modificat prin ordonanța mai sus amintită, impozitele şi taxele locale vor putea fi majorate sau diminuate anual, cu până la 50%, de către consiliile locale şi județene. În legătură cu acest aspect art. II, alin. final din ordonanță prevede că, pentru impozitele şi taxele datorate pentru anul 1999, hotărârea de modificare prevăzută la art. I, pct. 7, va fi adoptată în termen de 15 zile de la data publicării ordonanței (03.03.1999). În cazul prezentat există două hotărâri ale consiliului local, dintre care cea de-a doua este adoptată în data de 25.03.1999, prin urmare termenul de 15 zile fiind depăşit;
3. nu există nici o explicație logică a necesității ca modificările aduse impozitelor şi taxelor locale printr-o ordonanță de urgență, dată în baza unei legi de abilitare, ordonanță care este aprobată printr-o altă lege, să fie consacrate mot a mot printr-o hotărâre a consiliului local. Este evident că având forță juridică superioară prevederile legii se vor aplica, cu excepțiile prevăzute în chiar textul ei;
4. problema naturii termenului de 15 zile prevăzut expres în lege. Se pare că expresia "va fi adoptată în termen de…" utilizată în art. II din ordonanță, precum şi sintagma "trebuie adoptată…" din art. 49, alin (3) din Legea 27/1994 modificată nu sunt suficient de clare. O interpretare sistematică a prevederilor ordonanței duce la concluzia incotestabilă că termenul prevăzut la art. 49 din lege, precum şi cel prevăzut de art. II din ordonanță au aceiaşi natură juridică. Să se înțeleagă de aici că nici primul termen menționat nu este de decădere şi prin urmare pot fi adoptate hotărâri de modificarea impozitelor şi taxelor şi după data de 31 octombrie a anului precedent? Mai ales că nu se prevede nici sancțiunea depăşirii datei de 31 octombrie;
5. întârzierea cu care a ajuns Monitorul oficial nu este un argument pentru depăşirea termenului de adoptare a hotărârii întrucât nemo censetur ignorare legem. Prezumția absolută a cunoaşterii legii nu funcționează doar în ceea ce-i priveşte pe contribuabili. Este interesat de ştiut dacă respectiva autoritate s-ar arăta clementă față de un cetățean care nu a depus în termen declarația de impunere întrucât nu i-a parvenit cu maximă promptitudine Monitorul oficial. De asemenea, trebuie menționat faptul că potrivit Legii nr. 69/1991 republicată, convocarea consiliului local se poate face de îndată, în caz de forță majoră sau de maximă urgență pentru rezolvarea intereselor locuitorilor comunei sau ai oraşului (art. 23, alin. (4));
6. competența şi posibilitatea de a acționa a Avocatului Poporului în cazul în care o autoritate a administrației publice aduce în sprijinul unui act administrativ

argumentul respingerii de către instanța judecătorească a unei acțiuni în contencios administrativ prin care se solicita anularea actului respectiv.

Dosar nr. 837/2000
Obiect: *Condiționarea modului de încasare a impozitul pe clădiri*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul M.D., domiciliat în municipiul Bucureşti, ne-a relatat faptul că, prezentându-se în data de 06.03.2000 la Direcția Venituri în vederea achitării impozitului aferent anului 2000, a fost somat să achite şi un debit de 40.000 lei reprezentând o amendă contravențională aplicată fiului său major, domiciliat la aceiaşi adresă.

În continuare petiționarul susține că, deşi a solicitat explicații, acestea nu i-au fost date, iar la cele patru plângerile depuse de domnia sa la registratura Direcției Venituri) nu a primit nici un răspuns.

De asemenea, într-o adresă transmisă domnului M.D. de către Primăria municipiului Bucureşti, Departamentul economic, Direcția impozite taxe locale şi metodologie legislativă, după ce se arată că, potrivit Legii nr. 32/1968 şi O.G. nr. 11/1996, amenzile sunt personale se precizează că modul de încasare a impozitelor şi taxelor locale este stabilit de direcțiile de impozite şi taxe locale de sector şi ca atare acest regim se aplică şi încasării amenzii respectiv.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

Art. 5 pct. 2 din Legea nr. 189/1998 privind finanțele publice locale, aşa cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 61/1998, prevede că una dintre competențele şi răspunderile autorităților administrației publice locale este stabilirea, constatarea, controlul, urmărirea şi încasarea impozitelor şi taxelor locale, precum şi a altor venituri ale unităților administrativ - teritoriale prin compartimente proprii de specialitate, în condițiile legii. Prin urmare, "libertatea" acordată acestor autorități în virtutea principiului autonomiei locale (art. 119 din Constituția României) este îngrădită de cadrul legislativ existent, întrucât Constituția care prevede în art. 120, alin (1) că primarii şi consiliile locale funcționează în condițiile legii, ca autorități administrative autonome.

În sistemul de drept românesc există principiul răspunderii contravenționale personale după cum se arată şi în art. 5, alin (2) din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea şi sancționarea contravențiilor sancțiunile se aplică persoanelor fizice care au săvârşit contravențiile.

În acest context trebuie menționat că în vederea executării amenzii contravenționale organele constatatoare comunică organului fiscal în raza căruia domiciliază contravenientul procesul verbal de constatare, executarea făcându-se asupra veniturilor şi celorlalte bunuri ale contravenientului. Abuzând de procedura de mai sus arătată, serviciile locale cu competențe în domeniu, sunt interesate exclusiv de obținerea sumelor provenind din amenzi, fără a fi interesate cine plăteşte amenda şi prin urmare cine suportă consecințele răspunderii. Mai mult, cetățenii de bună credință care doresc să-şi îndeplinească obligațiile constituționale (art. 53, alin. (1)) sunt "şantajați", condiționându-se primirea de către funcționari a sumelor datorate cu titlu de impozit, de suportarea unor sancțiuni aplicate unor persoane pentru care nu răspund legal.

Deşi practica pare să se generalizeze şi este cunoscută starea de spirit a cetățeanului care se prezintă în fața unui ghişeu, ca în fața unui prim simbol al autorității statului, gata să accepte condițiile impuse de funcționarul public, în lipsa unor dovezi imbatabile serviciile locale pot pretinde că aceste situații nu implică nici un abuz din partea lor.

Dosar nr. 536/2000
Obiect: *Discriminare între cei care au achitat suma fixă anuală şi cei care au cumpărat autovehicule între 1.1.2000 şi 19.4.2000, pentru taxa de 5 % fiind inclusă în prețul autoturismului, în vederea constituirii Fondului special al drumurilor publice*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.B.M. ne sesiza că, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 35/2000 pentru modificarea Legii nr. 118/1996 privind constituirea şi utilizarea Fondului special al drumurilor publice, nu s-a prevăzut modul de reglementare a taxei de 5 %, inclusă în prețul autoturismului, făcându-se astfel discriminare între cei care au achitat suma fixă anuală şi cei care au cumpărat autovehicule între 1.1.2000 şi 19.4.2000.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat domnului Gheorghe Adrian Marinescu, Secretar de Stat în Ministerul Transporturilor, solicitând date şi informații privind situația creată prin emiterea respectivei ordonanțe de urgență.

Soluționare

Din răspunsul respectivei autorități reies următoarele idei:

1. *cota de 5% aplicată asupra valorii autovehiculelor, achiziționate din producția internă sau din import, era datorată până la 19.04.2000;*

2. *conform art. 10 din respectiva ordonanţă de urgenţă, se restituie numai suma fixă anuală, achitată de deţinătorii de autovehicule pentru anul 2000 prin unităţile C.E.C. unde s-a plătit suma şi de unde s-au ridicat rovignetele;*
3. *suma rezultată din aplicarea cotei de 5% asupra preţului cu ridicata, exclusiv accizele sau asupra valorii în vamă, nu are nici o legătură cu suma fixă achitată anual prin C.E.C. de către toţi deţinători de autovehicule.*
   Dosarul a fost soluţionat nefavorabil.

Comentariu

Întrucât se susţine că suma fixă achitată anual nu are nici o legătură cu cota de 5% , se impune o analiză mai atentă a naturii juridice, pentru a se constata în ce măsură se justifică aplicarea unui regim diferit persoanelor ce achită cota faţă de cei ce achită suma fixă.

În primul rând ambele obligaţii au ca izvor art. 4 din Legea nr. 118/1996 privind constituirea şi utilizarea Fondului social al drumurilor publice, republicată în 1998 şi modificată de Ordonanţa Guvernului nr. 110/1999. De asemenea, ca urmare a modificărilor aduse respectivei legi de către O.U.G. nr. 35/2000, nu mai există obligaţia achitării nici a cotei şi nici a sumei fixe.

În al doilea rând, potrivit prevederilor Legii nr. 118/1996, înainte de apariţia O.U.G. nr. 35/2000, persoanele achizitoare de autovehicule după data de 01.01.1997 erau exceptate de la plata sumei fixe anuale pe o perioadă de un an calendaristic de la data înscrierii în circulaţie, la înscrierea în circulaţie eliberându-se rovigneta. După expirarea perioadei de exceptare de la plată la alin. 1, persoanele fizice şi persoanele juridice au obligaţia de a solicita o nouă rovignetă, plătind suma fixă anuală proporţional cu perioada rămasă până la sfârşitul anului. Este clar că această exceptare se datora achitării o dată cu achiziţionarea autovehiculului a cotei de 5%, pentru a se evita o “dublă impunere”.

În plus în ambele cazuri, dovada achitării obligaţiei faţă de stat o reprezenta rovigneta.

Prin urmare se poate constata o echivalenţă făcută chiar de legiuitor: cine a achiziţionat un autovehicul şi a achitat cota de 5% nu mai este obligat să plătească în anul respectiv suma fixă anuală.

Potrivit art. 10 din O.U.G. nr. 35/2000 sumele fixe pentru utilizarea drumurilor, aferente anului 2000, achitate de persoanele fizice sau juridice la bugetul Fondului special al drumurilor publice până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă, calculate potrivit prevederilor art. 4 alin. 1 pct. 3 din Legea nr. 118/1996, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, se vor restitui integral acestora. O prevedere similară nu viza şi pe cei ce au achiziţionat autoturisme în anul 2000, suportând cota de 5%.

3.4.7.3. Autosesizări ale instituției în diverse cazuri de stabilire a unor taxe în afara cadrului legal, pentru care am considerat că se impune deschiderea unor dosare care se află în lucru; încălcarea art. 138 din Constituția României "Impozite, taxe".

Autosesizare nr. 59/4556 din 29.12.2000
Obiect: *Stabilirea impozitele şi taxele locale pentru anul 2001 în municipiul Bucureşti, în afara cadrului legal*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Prin Hotărârea nr. 273 din 21.12.2000 a Consiliului General al Municipiului Bucureşti, modificată de Hotărârea nr. 1 din 4.01.2001, s-a stabilit nivelul impozitelor şi taxelor locale pentru anul 2001 în municipiul Bucureşti.

Față de conținutul şi data emiterii acestor hotărâri, se impune să facem următoarele precizări:

În primul rând, legea prevede că hotărârea de modificare anuală (majorare sau diminuare) a impozitelor şi taxelor locale trebuie adoptată până la data de 31 octombrie a fiecărui an şi se aplică în anul următor (art. 49 din Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale, modificată şi completată de O.U.G. nr. 62/1998 şi O.U.G. nr. 15/1999). Or, Hotărârea nr. 273/2000 a Consiliului General al Municipiului Bucureşti, nu a respectat termenul prevăzut de lege.

Apoi, art. 58 din Legea nr. 27/1994 modificat prin O.U.G. nr. 62/1998 prevede faptul că indexarea anuală a taxelor şi impozitelor locale stabilite în sume fixe, precum şi amenzile, se face prin hotărâre a consiliilor locale sau județene, până la data de 30 noiembrie a fiecărui an fiscal, pe baza indicelui de inflație aferent unei perioade de 12 luni care se sfârşeşte la 1 noiembrie a aceluiaşi an. Nici din acest punct de vedere H.C.G.M.B. nr. 273/2000 nu respectă condițiile legale.

În acest context, precizăm că nu rezultă explicit de ce facilități beneficiază contribuabilii persoane fizice, în situația în care achită anticipat şi integral impozitele pe terenuri şi clădiri pe anul 2001(art. 9 din Hotărârea nr. 273/2000 modificat de Hotărârea nr. 1/2001 nu este în concordanță cu Anexa nr. 3 la Hotărârea nr. 1/2001).

Cât priveşte indexarea valorilor impozabile prevăzute în Anexa nr. 1, precum şi a amenzilor, legea stabileşte că şi aceasta se face pe baza indicelui de inflație aferent unei perioade de 12 luni care se sfârşeşte la 1 noiembrie a aceluiaşi an, la fel ca şi impozitele şi taxele locale. În acest sens, în Anexa nr. 1 la Hotărârea nr. 273/2000, nu se menționează care este indicele de inflație avut în vedere atât la indexarea valorilor impozabile, cât şi la celelalte taxe.

De asemenea, art. 47 alin. (8) din Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale, aşa după cum a fost completat de O.U.G. nr. 62/1998 (şi nu art. 47 din O.U.G. nr. 62/1998 astfel după cum a fost menționat în Anexa nr. 3 la H.C.G.M.B.

nr. 1/2001), stabileşte ca termen limită de acordare a bonificaţiei de 5% persoanelor fizice, pentru plata integrală a impozitului pe clădiri şi terenuri data de 15 martie a anului fiscal şi nu 28 februarie, astfel după cum se deduce din cuprinsul hotărârilor de faţă.

Totodată, sintagma "taxă specială pentru ocuparea domeniului public şi privat" utilizat în Hotărârea nr. 273/2000 nu respectă terminologia şi condiţiile legii în această privinţă, întrucât taxele speciale se instituie potrivit Legii nr. 189/1998 privind finanţele publice locale, fiind stabilite pentru funcţionarea unor servicii publice locale create în interesul persoanelor fizice. Se impune în acest sens, menţionarea clară a regimului juridic al taxelor instituite în exercitarea atribuţiilor ce revin autorităţilor locale în administrarea domeniului public şi privat al municipiului Bucureşti.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de aceste aspecte, am considerat că se impune să aducem la cunoştinţă această situaţie Consiliului General al Municipiului Bucureşti, primarului general, precum şi prefectului municipiului Bucureşti.

Demersurile se află în curs de desfăşurare.

Dosar nr. 1261/2000

Obiect: *Taxe percepute ilegal pentru serviciile de stare civilă.*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

În urma unor informaţii difuzate în presă am aflat faptul că la Casa de Căsătorii a Sectorului 5, cetăţenii care doresc să se căsătorească sunt obligaţi să achite o taxă de 500.000 lei pentru serviciile unui fotograf, chiar dacă nu au nevoie de acestea.

De asemenea, în articolul respectiv se menţiona că taxa se plăteşte direct fotografului, iar pentru aceasta nu se eliberează chitanţă.

Totodată, se susţinea că o altă taxă, pentru care tot nu se eliberează chitanţă, se percepe în mod diferenţiat, de către biroul de dactilografiere de la nivelul Casei de Căsătorii.

Demersurile Avocatului Poporului

Referitor la cele menţionate mai sus ne-am adresat primarului Sectorului 5 al municipiului Bucureşti.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1237/2000
Obiect: *Taxă specială stabilită ilegal pentru acumularea fondurilor necesare reabilitării drumurilor comunale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Din informaţiile difuzate prin mijloacele mass-media, am aflat faptul că la nivelul comunei Avram – Iancu consilierii locali au instituit o taxă specială pentru acumularea fondurilor necesare reabilitării drumurilor comunale distruse de autovehiculele de mare tonaj care transportă material lemnos din pădurile apropiate.

Comentariu

În acest context, precizăm că Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale stabileşte, pe de o parte, la capitolul "Venituri" ale bugetului local, "Venituri din fondul pentru drumurile publice". Pe de altă parte, la capitolul "Cheltuieli" sunt cuprinse şi cheltuieli pentru "Transporturi", respectiv pentru "Drumuri şi Poduri".

Prin urmare, se poate observa faptul că în bugetul local există un fond cu destinaţie specială alocat de către Guvern din bugetul de stat, pentru reabilitarea şi modernizarea drumurilor publice de la nivelul comunelor. Ca atare, această taxă specială nu poate fi instituită în conformitate cu prevederile Legii 189/1998.

Faţă de cele prezentate mai sus am solicitat punctul de vedere referitor la conţinutul acestor informaţii, de la primarul comunei Avram-Iancu, judeţul Alba.

Dosarul se află în lucru.

Autosesizare nr. 55/4479 din 21.12.2000
Obiect: *Taxe percepute în afara legii pentru o serie de activităţi cu caracter funerar*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

În urma unor informaţii difuzate în presă am aflat faptul că pentru o serie de activităţi funerare sunt percepute anumite taxe, contrar prevederilor legale.

Astfel, în primul rând este percepută o taxă pentru intrare în cimitirele aflate în administrarea autorităţii administraţiei publice locale, în cuantum de 2000 lei, pentru care se eliberează bilete tipărite în 1975 şi având menţionată valoarea de 1 leu.

Apoi, sunt percepute taxe pentru săparea mormintelor şi astuparea acestora, pentru "înfrumuseţarea" lor, deşi potrivit legii (Ordinul Nr. 261/1982 pentru aprobarea Regulamentului tip privind administrarea cimitirelor şi crematoriilor localităţilor, în vigoare în prezent), asigurarea lucrărilor şi obiectivelor necesare ceremoniilor funerare, precum şi a unor servicii specifice, revin Administraţiei cimitirelor.

De asemenea, din informaţiile respective rezultă că familiilor persoanelor decedate nu li se permite executarea de lucrări funerare, astfel după cum prevede Regulamentul menţionat mai sus.

Totodată, se menţionează că nu sunt respectate nici dimensiunile gropilor, aleilor şi spaţiilor dintre morminte, prin aceasta sporindu-se numărul locurilor din cimitire peste prevederile legale. La acestea se adaugă şi vânzarea (chiar de mai multe ori) a locurilor de veci, deşi Regulamentul prevede că "Locurile de înhumare vor putea fi atribuite în folosinţă numai după decesul unei persoane, pe durata de 7 ani sau 25 de ani, cu posibilitatea de prelungire a acestei perioade."(art. 7).

Demersurile Avocatului Poporului

În acest sens, am solicitat informaţii de la primarul general al municipiului Bucureşti.

Dosarul este în lucru.

3.4.7.4. Nerespectarea Protocolului-cadru de predare-preluare a exercitării de către consiliile judeţene, consiliile locale şi Consiliul General al Municipiului Bucureşti a atribuţiilor prevăzute de Legea nr. 189/1998 privind finanţele publice locale şi neajunsurile generate de aceste acţiuni; încălcarea art. 47 "Dreptul de petiţionare" şi a art. 31 "Dreptul la informaţie".

Dosar nr. 688/2000

Obiect: *Refuzul înregistrării declaraţiei de impunere*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul G.M., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 4, ne sesizează cu privire la refuzul înregistrării declaraţiei de impunere, de către Administraţia financiară a Sectorului 4, pentru un imobil din sectorul 4, depusă pe data de 7.06.1999, pe baza unui act de partaj şi a certificatului de moştenitor.

De asemenea, petiţionarul susţine că, deşi a revenit ulterior solicitând şi verbal înregistrarea declaraţiei, a fost refuzat, acest fapt motivându-se prin aceea de a aştepta noua impunere pe anul 2000. Până la data când s-a adresat instituţiei noastre, petentul afirmă că solicitarea sa nu a fost rezolvată.

Totodată, dl. G.M. susţine că a depus la Administraţia financiară a Sectorului 4, o cerere de interdicţie cu privire la imobilul din strada Grâului nr. 1, întrucât i-au fost sustrase actele de proprietate şi buletinul de identitate în vederea încheierii unui act de vânzare – cumpărare. Cu toate acestea însă, a fost emis un certificat fiscal care a stat la baza întocmirii unui act de vânzare-cumpărare asupra imobilului în cauză, a cărui anulare a solicitat-o în justiţie.

Aspectele din cerere referitoare la litigiul cu privire la anularea actului de vânzare-cumpărare a cotei-părţi din imobilul al cărui moştenitor pretinde că este, sunt de competenţa autorităţii judecătoreşti. Cât priveşte depunerea declaraţiei de impunere, O.U.G. nr. 113/1999 care modifică O.G. nr. 68/1997 privind procedura de întocmire şi depunere a declaraţiilor de impozite şi taxe, republicată, stabileşte la Art. II pct.2 că art. 5 din O.G. nr. 68/1997 va cuprinde şi menţiunea că plătitorul este obligat să depună o declaraţie de impozite şi taxe şi dacă în cursul anului fiscal se află în situaţia unei modificări intervenite în baza de impozitare a impozitelor şi taxelor locale.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de celelalte aspecte şi motivat de faptul că până la data de 31.12.1999 activitatea de colectare a impozitelor şi taxelor locale a fost de competenţa Administraţiei financiare a Sectorului 4, ne-am adresat acesteia.

În acelaşi timp însă, întrucât începând cu data de 1.01.2000 activitatea de colectare a impozitelor şi taxelor a trecut în competenţa Consiliului local al Sectorului 4, ne-am adresat şi acestei autorităţi, cu rugămintea de a ne comunica dacă s-au finalizat lucrările de organizare şi funcţionare a serviciului în cauză şi desfăşurarea activităţii a intrat în normalitate, precum şi dacă petiţionarul se află în evidenţele Direcţiei de Impozite şi Taxe locale.

Administraţia financiară a Sectorului 4 infirmă cele susţinute de petent, în sensul că, la nivelul instituţiei nu se refuză înregistrarea declaraţiilor de impunere ale contribuabililor, care pot fi transmise şi prin poştă. De asemenea, se susţine că sunt înregistrate şi notificările de interzicere a emiterii certificatului de atestare fiscală în vederea înstrăinării imobilelor, deşi legea nu prevede o asemenea obligaţie. Întrucât, de la data de 1.01.2000 evidenţa documentelor privind imobilele a trecut la Direcţia de Impozite şi Taxe Locale din cadrul Consiliului local al Sectorului 4, Administraţia financiară susţine că s-a adresat acestei autorităţi la data de 19.07.2000, în scopul obţinerii datelor solicitate, fără a primi însă răspuns. Prin urmare, ne indică să ne adresăm şi noi Consiliului local al Sectorului 4.

Soluţionare

Din corespondenţa purtată cu Consiliul local rezultă că terenul în cauză a trecut în proprietatea d-lui M.I. motiv pentru care nu s-a putut efectua rectificarea de rol solicitată.

De asemenea, la răspuns este anexată şi adresa transmisă petentului, (înainte de a se adresa instituţiei noastre), de către această autoritate, în care se motivează că certificatul de atestare fiscală în cauză a fost eliberat de Administraţia financiară a Sectorului 4 în baza unei procuri autentificate.

Comentariu

Faţă de aspectele de mai sus, stabilirea dreptului de proprietate al petentului asupra imobilului în litigiu este de competenţa instanţei de judecată care se va pronunţa şi asupra condiţiilor legale în care a fost eliberat certificatul de atestare fiscală. Ulterior, în situaţia în care instanţa îi va recunoaşte calitatea de proprietar al

terenului şi cotei-părţi din casa respectivă, va putea depune declaraţia de impunere la serviciul financiar competent.

Dosarul a fost închis.

Dosar nr. 569/1999
Obiect: *Refuz de eliberare a unor copii de pe actele din arhivă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul T.G. domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 1, ne sesizează în legătură cu faptul că i-a fost refuzată eliberarea unei adeverinţe din care să rezulte faptul că între anii 1950-1982, pentru imobilul din proprietatea surorii sale M. M. din str. Progresului, sectorul 1, au fost achitate impozitele aferente. De asemenea, petiţionarul susţine că până în anul 1950, imobilul a fost în evidenţele Administraţiei financiare a Sectorului 7(ulterior 6), iar după această dată a trecut în evidenţele Administraţiei financiare a Sectorului 1, în anul plecării în străinătate a surorii sale - 1982, locuinţa intrând în proprietatea statului.

Demersurile Avocatului Poporului

La adresa noastră din data de 23.08.1999 către Administraţia financiară a Sectorului 2 nu s-a primit răspuns, motiv pentru care am revenit cu o nouă adresă, la 15.12.1999. A fost nevoie însă, de încă o revenire pe data de 27.11.2000, pentru ca, în final, Administraţia financiară să ne recomande să ne adresăm Consiliului local al Sectorului 1, Direcţia de Impozite şi Taxe Locale, întrucât, "arhiva Administraţiei financiare Sector 1 a fost predată acesteia".

Dosarul este în lucru.

Comentariu

Astfel, deşi în protocolul de predare – preluare a exercitării acestor atribuţii se prevede că va fi pusă la dispoziţie doar întreaga situaţie şi documentaţie, la zi, la data predării – preluării, administraţiile financiare susţin că au predat toată arhiva direcţiilor de taxe şi impozite din cadrul autorităţilor administraţiei publice locale; prin urmare, petiţionarii cărora nu li s-au rezolvat anumite cereri până la data când au fost predate activităţile de colectare a impozitelor şi taxelor (31.12.1999), sunt îndrumaţi către serviciile financiare din cadrul consiliilor locale; de asemenea, administraţiile financiare nu-şi mai asumă răspunderea privind nerezolvarea cererilor contribuabililor atâta timp cât erau competente în acest sens.

3.4.7.5. Impunere ilegală; încălcarea art. 138 din Constituţia României "Impozite, taxe".

Dosar nr. 290/2000
Obiect: *Impunere ilegală datorită unei erori de înregistrare a numelui petentului.*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D.A.D., domiciliat în municipiul Bucureşti, sectorul 3, ne-a sesizat cu privire la refuzul de a fi scutit de la plata impozitului pe casa şi terenul aferent, situate în oraşul Sinaia, motivat de faptul că este beneficiar al Legii nr. 44/1994 şi Decretului-Lege nr. 118/1990 (veteran de război şi fost deţinut politic).

Petiţionarul susţine în cererea sa, că la data de 25.01.1999, a expediat prin poştă Administraţiei financiare a oraşului Sinaia declaraţia de impunere împreună cu actele de proprietate şi cele doveditoare ale calităţii sale de veteran de război şi fost deţinut politic. De asemenea, petentul afirmă că în urma unei audienţe, în luna mai 1999, la directorul Administraţiei financiare a oraşului Sinaia, i s-a confirmat faptul că va beneficia în continuare de facilităţile prevăzute de lege, în privinţa scutirii de impozit.

Cu toate acestea însă, D.A.D. a primit o înştiinţare de plată pentru impozit pe teren în perioada 1999/2000 (cu majorări de întârziere), emisă de Compartimentul de urmărire şi încasare a impozitelor şi taxelor locale, din cadrul Consiliului local al oraşului Sinaia.

Demersurile Avocatului Poporului

Adresându-ne primarului oraşului Sinaia, acesta ne-a comunicat faptul că petiţionarul beneficiază de scutire în procent de 100% de la plata impozitului pe clădire şi teren. De asemenea, menţionează că, datorită unei erori de operare în evidenţa serviciului financiar, petentul figura pe un alt nume - Dumitraşcu, motiv pentru care a fost înştiinţat pentru plata impozitului respectiv. Rectificarea necesară a fost efectuată şi situaţia soluţionată în favoarea petentului.

Dosar nr. 636/2000
Obiect: *Nerespectarea legii în privinţa modalităţii de impunere a unui contribuabil persoană fizică care desfăşoară o activitate independentă, autorizată în baza Decretului-Lege nr. 54/1990*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna T.P., domiciliată în satul Gherăeşti, comuna Gherăeşti, judeţul Neamţ, ne sesizează cu privire la nemulţumirea sa faţă de modul în care i s-a

recalculat impozitul pentru veniturile obţinute pe anii 1995, 1996 şi 1997. Petiţionara susţine că desfăşoară o activitate independentă, autorizată în baza Decretului-Lege nr. 54/1990, fiind croitoreasă.

Din procesul-verbal de verificare, întocmit la data de 8.04.1998 de verificatorul de la nivelul Percepţiei rurale a comunei Gherăieşti rezultă că s-a efectuat impunerea pentru anul 1997, în baza art. 14 din O.G. 85/1997. Aceasta însă, la art. 42, stabileşte că definitivarea impunerii privind veniturile realizate anterior datei de 1 ianuarie 1998 (data intrării în vigoare a ordonanţei), respectiv plata obligaţiilor către buget, se face potrivit legislaţiei în vigoare, până la această dată. Pentru anii 1998 şi 1999, petenta susţine că a fost scutită de la plata impozitului în baza art. 3 lit. n din O.G. nr. 85/1997.

Demersurile Avocatului Poporului

Din documentaţia transmisă de D.G.F.P.C.F.S. a judeţului Neamţ, cu privire la cazul petentei, există anumite neconcordanţe între acestea şi cele prezentate de petentă:

- legalitatea definitivării impunerii pe anii 1995 şi 1996, în mod cumulat, în 1997, pe baza unei note de constatare, precum şi data de la care curg majorările de întârziere, pentru anul 1995;

- impunerea definitivă a venitului pe anul 1997 pe baza prevederilor art. 4 din Ordonanţa Guvernului nr. 85/1997, aşa cum reiese din procesul-verbal de verificare din 8.04.1998; dacă prin acesta s-a voit de fapt stabilirea impunerii provizorii pe anul 1998, nu se înţelege menţiunea din dispoziţia de impunere-înştiinţare de plată din 8.04.1998, în care contribuabilul este impus pe bază de normă anuală de venit;

- lipsa dispoziţiilor de impunere-înştiinţare de plată pe anii 1995 şi 1996 pe baza cărora se calculează şi se comunică impozitul pe venit; în acest sens, Ministerul Finanţelor susţine că singurul document prin care se calculează şi se comunică impozitul pe venit este dispoziţia de impunere-înştiinţare de plată (şi care poate fi contestată potrivit Legii nr. 105/1997) şi nu nota de constatare; în schimb D.G.F.P.C.F.S. Neamţ susţine că petiţionara a depăşit termenul prevăzut de lege pentru obiecţiunile formulate împotriva notei de constatare prin care s-a stabilit şi calculat impozitul;

- autoritatea competentă să calculeze contribuţia la fondul de asigurări sociale de sănătate şi majorările de întârziere;

Asupra celor menţionate mai sus, am solicitat un punct de vedere, Ministerului Finanţelor.

Cazul se află în atenţia noastră.

Dosar nr. 882/2000; Dosar nr. 488/2000; Dosar nr. 625/2000
Obiect: *Impozitarea abuzivă a sumelor acordate la trecerea în rezervă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

În acest domeniu s-a înregistrat o situaţie deosebită, datorită aplicării prevederilor Ordonanţei Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venitul global. Începând cu data de 1.01.2000 (dată de la care intră în vigoare acest act normativ, potrivit art. 70), toate veniturile realizate (încasate) de către o persoană fizică rezidentă (denumită "contribuabil") se supun regulilor impozitării instituite de respectiva ordonanţă. Aceasta a fost emisă în temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) şi (3) din Constituţia României şi ale art. 1 lit. D pct. 13 din Legea nr.140/1999 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanţe, pe perioada vacanţei parlamentare (până la data de 1 septembrie). Legea nr. 140/1999 este o lege specială, în baza căreia Guvernul poate emite ordonanţe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.

În cursul acestui an am primit spre soluţionare un număr de 7 cazuri (din care unul este autosesizare), având ca obiect impozitarea sumelor acordate ca urmare a trecerii în rezervă a cadrelor militare. Din acestea, 3 au fost constituite dosare (toate fiind finalizate în defavoarea petenţilor), celelalte fiind considerate în afara sferei de competenţă a instituţiei noastre.

Petiţionarii au reclamat impozitarea sumei compensatorii acordate ca urmare a trecerii lor în rezervă, considerând ilegală această impunere, invocând în sprijinul acestei afirmaţii prevederile art. 6 lit. "e" din O.G. nr. 73/1999. Potrivit acestui articol, sunt venituri scutite de impozit pe venit, sumele reprezentând plăţile compensatorii, calculate pe baza soldelor lunare nete, acordate cadrelor militare trecute în rezervă ca urmare a nevoilor de reducere şi de restructurare, precum şi ajutoarele stabilite în raport cu solda lunară netă, acordate acestora la trecerea în rezervă sau direct în retragere cu drept de pensie sau pentru cele care nu îndeplinesc condiţiile de pensie. Au mai fost invocate şi dispoziţiile art. 31 din Legea nr. 138/1999 privind salarizarea şi alte drepturi ale personalului militar, care stabilesc că, la trecerea în rezervă sau direct în retragere, cu drept la pensie, cadrele militare, pentru activitatea depusă, în funcţie de vechimea efectivă ca militar şi ca salariat civil în cadrul ministerelor şi instituţiilor centrale prevăzute la art. 1 al respectivei legi, beneficiază de un ajutor neimpozabil stabilit în raport cu solda lunară brută avută în luna schimbării poziţiei de activitate.

Demersurile Avocatului Poporului

Potrivit informaţiilor puse la dispoziţia noastră de Direcţia Legislaţie şi Impozite Directe din Ministerul Finanţelor, sumele compensatorii au fost plătite petenţilor, însă acestea au fost impozitate conform dispoziţiilor art. 70 din O.G. nr. 73/1999 şi art. 1 din Hotărârea de Guvern nr. 1065/1999 privind stabilirea

baremului lunar pentru impunerea veniturilor din salarii şi asimilate acestora, realizate în anul 2000. În fapt, sumele compensatorii au fost calculate ţinându-se cont de solda lunară brută, impozitându-se prin cumul cu celelalte drepturi salariale realizate în luna respectivă.

Comentariu

Informaţiile precare, puse la dispoziţie de către funcţionarii Ministerului Finanţelor, precum şi faptul că, la acea dată, nu exista vreun act normativ care să stabilească modul privind calculul soldei lunare nete (care nu este supusă impunerii), au avut o contribuţie esenţială pentru crearea acestei situaţii. Cadrele militare au fost nemulţumite, de cele mai multe ori, de răspunsurile stereotipe primite din partea instituţiilor interpelate, care ofereau explicaţii sumare, de genul: "Tehnic nu se poate realiza scutirea de impozitul pe venit prin sistemul global de impunere a veniturilor realizate de o persoană fizică."

Această problemă a fost rezolvată prin intrarea în vigoare a Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 136/2000, începând cu data de 22 septembrie 2000, care stabileşte cadrul normativ pentru calculul soldei lunare nete. Astfel, baza de calcul a soldei lunare nete o constituie solda lunară brută din ultima lună de activitate, din care se scade o sumă calculată prin aplicarea asupra acesteia a baremului lunar de impozitare, în vigoare la data stabilirii soldei lunare nete. Baremul lunar de impozitare este cel prevăzut de Ordonanţa Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit.

Dosar nr. 496/2000

Obiect: *Neacordarea deducerilor din venitul anual global, prevăzute de art. 12 al Ordonanţei Guvernului nr. 73/1999, în cazul persoanelor a căror singură sursă de venit o reprezintă sumele obţinute din cedarea folosinţei bunurilor*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul P.M. ne-a solicitat informaţii privind modul în care se calculează în anul 2000 deducerile din venitul anual global, prevăzute de art. 12 al Ordonanţei Guvernului nr. 73/1999, în cazul persoanelor a căror singură sursă de venit o reprezintă sumele obţinute din cedarea folosinţei bunurilor

În continuare petiţionarul arăta că în cazul acestei categorii de contribuabili, întrucât decizia de impunere pentru plăţi anticipate cu titlu de impozit privind venitul din cedarea folosinţei bunurilor (anexa nr. 1 a Ordinului Ministerului Finanţelor nr. 1423/24.11.1999) utilizează expresia "venit net impozabil", cotele de impunere se aplică asupra venitului net şi nu asupra venitului anual global impozabil. Având în vedere că potrivit art. 1, lit. b) din respectiva ordonanţă venitul anual global

impozabil reprezintă suma veniturilor nete din care se scad pierderile fiscale şi deducerile personale, prin impozitarea venitului net se anulează dreptul la deducerea din venitul anual global, prevăzut de art. 12, alin. (1).

Prin urmare, aplicarea în practică a conceptului de impozitare globală este diferită de cel prevăzut de Ordonanţa Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit.

În vederea soluţionării petiţiei, ne-am adresat în trei rânduri Secretarului General al Ministerului Finanţelor, prezentând cazul petiţionarului. După primul demers, prin adresa respectivei autorităţi din 07.06.2000 ni s-a comunică faptul că petiţionarul primise un răspuns din partea Ministerului Finanţelor în care i s-a explicat mecanismul aplicări O.G. nr. 73/1999 privind impozitul pe venit. Răspunsul autorităţii avea un grad ridicat de generalitate, fără să se refere la aspectele concrete sesizate de petiţionar şi prin urmare era departe de a fi mulţumitor. Ca atare demersurile noastre au fost reluate, în acest scop solicitând chiar telefonic relaţii de la respectivul minister. În următoarea adresă transmisă aceleiaşi autorităţi la data de 31.07.2000 solicitam date şi informaţii privind modul în care se calculează şi se acordă în anul 2000 deducerile din venitul anual global în cazul persoanelor a căror singură sursă de venit o reprezintă veniturile din cedarea folosinţei bunurilor, precum şi măsurile legale ce se impun.

Deşi nu am primit un răspuns la solicitările noastre, am constat că în anexa 1 a Ordinului Ministerului Finanţelor nr. 1372 din 18 10 2000 (Monitorul Oficial nr. 549 din 07.11.2000), care însă va intra în vigoare la data de 01.01.2001, formularul 206 "declaraţie specială privind veniturile din cedarea folosinţei bunurilor" nu mai cuprinde sintagma "venit net impozabil".

Prin urmare ne-am adresat din nou Ministerului Finanţelor în data de 04.12.2000 solicitând ca datele şi informaţiile privind modalitatea de calcul şi de acordare a deducerilor în 2000 şi în 2001 să aibă în vedere atât Ordinul Ministerului Finanţelor nr. 1423/24.11.1999, cât şi Ordinul Ministerului Finanţelor nr. 1372 din 18 10 2000.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

Deşi s-a intenţionat ca adoptarea O.G. nr. 73/1999 privind impozitul pe venit să fie un pas important în reforma fiscală prin instituirea unui sistem de impozitarea veniturilor caracterizat prin raţionalitate, echitate şi coerenţă, urmărindu-se unificarea legislaţiei impozitării veniturilor, stabilirea unui sistem echitabil prin prevederea baremurilor progresive, precum şi asigurarea unei minime protecţii sociale prin neimpozitarea deducerilor personale, totuşi în aplicare ordonanţei n-au întârziat să apară disfuncţionalităţi.

Că rezultatele nu s-au ridicat la nivelul aşteptărilor o dovedeşte şi faptul că respectiva ordonanţă a fost deja modificată prin O.U.G. nr. 87/2000. În plus reglementările menite să contribuie la crearea cadrului necesar aplicări prevederilor

respectivei ordonanțe au denaturat uneori prevederile acestei. Contribuabili vor avea de întâmpinat aceleaşi dificultăți ca şi în cazul impozitelor locale.

În acest context Ordinul ministrului finanțelor nr. 767 din 01.06.2000 pentru aprobarea Instrucțiunilor cuprinzând procedura de asistare a contribuabililor în domeniul fiscal, este menit să contribuie la asigurarea unor servicii de calitate, dar încă nu şi-a dovedit eficacitatea

3.4.7.6. Contribuabil persoană fizică. Neclarități în privința perceperii contribuției la asigurările de sănătate şi la asigurările sociale; încălcarea art. 31 din Constituția României "Dreptul la informație".

Dosar nr. 687/2000
Obiect: *Neclarități privind perceperea contribuției la asigurările de sănătate şi la asigurările sociale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul V.M., domiciliat în municipiul Constanța, județul Constanța, este pensionar şi desfăşoară şi o activitate pe bază de convenție civilă de prestări de servicii sau liber-profesionistă (din cerere nu rezultă explicit acest lucru). În acest sens, petiționarul susține că i se percepe contribuția la asigurările sociale de sănătate atât din drepturile cuvenite din pensie cât şi din sumele obținute în întregirea veniturilor sale.

Demersurile Avocatului Poporului

Solicitând informații de la MMPS şi Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, ni s-au făcut următoarele precizări:

Ministerul Muncii şi Protecției Sociale, ne-a transmis faptul că, potrivit prevederilor legale în vigoare, pensionarii care desfăşoară activități în baza unei convenții civile de prestări de servicii pot să se asigure în sistemul asigurărilor sociale de stat, dar nu au această obligație. De asemenea, în răspuns se menționează că, în situația în care aceştia se asigură, vor achita o contribuție de 30% CAS şi contribuția pentru pensia suplimentară de 5%. Totodată, în cazul în care această activitate are o durată de minim 5 ani, pensionarul are dreptul de a cere recalcularea pensiei cu schimbarea bazei de calcul, conform Legii nr. 3/1997 privind pensiile de asigurări sociale de stat şi asistență socială.

Reglementările legale care prevăd cele menționate în răspunsul MMPS, sunt Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii şi alte drepturi de asigurări sociale, modificată şi completată de Ordonanța de Urgență nr. 41/2000 şi Ordinul

315/11.05.2000 pentru aprobarea Normelor metodologice privind aplicarea prevederilor art. II din O.U.G. nr. 41/2000 (pct. 4).

Cât priveşte contribuţia pentru asigurările sociale de sănătate, preşedintele Casei Naţionale de Asigurări de Sănătate ne comunică următoarele: "în conformitate cu prevederile Cap. B pct. 1 lit. a), b) şi d) din Normele privind modul de încasare a contribuţiilor la asigurările sociale de sănătate, aprobate prin Ordinul preşedintelui CNAS nr. 74/2000, persoanele care desfăşoară o activitate liber-profesionistă sau pe bază de convenţie civilă şi beneficiază de pensie de asigurări sociale de stat sunt obligate la plata contribuţiei pentru asigurările sociale de sănătate atât asupra drepturilor provenite din pensie, cât şi asupra venitului efectiv realizat".

Soluţionare

Am precizat petiţionarului că potrivit pct. 7 lit. a) şi b) din Normele mai sus menţionate, contribuţiile pentru asigurările sociale de sănătate, în cazul persoanelor care desfăşoară o activitate pe bază de convenţie civilă se calculează şi se reţin de către angajatori din veniturile salariale, iar în cazul în care desfăşoară o activitate liber-profesionistă, contribuţia respectivă se plăteşte de către beneficiarii de venituri, odată cu plata impozitului pe venitul datorat, pe baza declaraţiei de impunere. Totodată, Cap. B pct. 1 lit. b) stabileşte şi modul în care se stabileşte venitul la care se aplică cota de 7%.

Precizăm că, până la intrarea în vigoare a noilor Norme aprobate prin Ordinul nr. 74/2000 al preşedintelui CNAS, contribuţia pentru asigurările sociale de sănătate a fost percepută în baza Normelor (publicate în M.O. nr. 114 din 19.03.21999) privind modul de încasare a contribuţiilor la asigurările sociale de sănătate, după cum i-am menţionat petentului şi în primul nostru răspuns.

Dosarul este închis nefavorabil.

Comentariu

Prin urmare, contribuţia la asigurările sociale de sănătate de 7% a fost percepută potrivit prevederilor legale în vigoare la momentul respectiv. Petentul însă, este nemulţumit de reţinerea contribuţiei pentru asigurările de sănătate, atât din pensie, cât şi din venitul realizat. În acest context, precizăm că ar fi necesară reanalizarea modalităţii de colectare a contribuţiei la asigurările de sănătate.

3.4.8. Alte situaţii

Dosar nr. 92/2000
Obiect: *Întârziere nejustificată a trimiterii unor acte medicale*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul L.T. ne-a sesizat cu privire la tergiversarea Spitalului Judeţean Timiş de a trimite Judecătoriei Hunedoara actele care justifică zilele şi cheltuielile de spitalizare suportate de domnul L.C. în perioada 26.06.1998-29.06.1998.

Demersurile Avocatului Poporului

Ne-am adresat Direcţiei Sanitare a Judeţului Timiş solicitând informaţii despre acest caz.

Soluţionare

Spitalul Clinic nr. 1 Judeţean Timişoara a transmis Tribunalului Hunedoara foile de observaţii întocmite cu prilejul internării fiului petentului, Luca Cristian, în Clinica de Neurochirurgie în perioada 26.06. – 30.06.1998.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

Dosar nr. 861/2000
Obiect: *Tergiversare acordării de compensaţii*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituţii de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, protecţia consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul O.I.P. acesta ne-a sesizat cu privire la tergiversarea soluţionării dosarului său pentru acordarea despăgubirilor prevăzute de Legea nr. 9/1998, privind acordarea de compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar. Petentul susţinea că, deşi s-a prezentat, împreună cu fratele său O.I.V., de două ori la sediul acestei comisii, în data de 15.11.1999 şi în data de 31.05.2000, dosarele nr. 2165 şi nr. 2019 nu au fost soluţionate nici până la data depunerii memoriului său la sediul instituţiei noastre. Or, dispoziţiile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 9/1998, stabilesc că hotărârile privind acordarea compensaţiilor se dau în termen de cel mult 6 luni de la primirea cererilor.

Demersurile Avocatului Poporului

Prefecturii Municipiului Bucureşti, de la care am solicitat informaţii despre situaţia reclamată de petent, ne-a comunicat că, urmare a elaborării cu întârziere a normelor juridice privind modalitatea de constituire a comisiilor tehnice de

specialitate pentru evaluarea bunurilor pentru care se acordă despăgubiri (30.11.1998, respectiv 9.11.1999), Comisia a analizat circa 1300 dosare, iar pentru primele 242 dosare a adoptat hotărâri, înaintate spre validare Comisiei Centrale.

Soluționare

Cât priveşte dosarele petentului (nr. 2019 şi nr. 2165), acestea sunt înregistrate în registrul special întocmit, urmând a fi verificate în ordinea depunerii şi înregistrării lor în registrul special deschis. Hotărârile ce se vor lua, privind aceste dosare, vor fi aduse imediat la cunoştinţa domnului O.

Dosarul a fost soluționat în favoarea petentului.

Comentariu

Din cele două cazuri prezentate se observă că autoritățile publice implicate nu răspund solicitărilor petenților sau, atunci când o fac, răspunsul este foarte sumar iar cetățeanul constată că este purtat de la o autoritate la alta, fără a obține lămuririle necesare soluționării cazului său. Situația este total diferită atunci când sesizările sunt făcute de instituția noastră, în acest caz autoritățile (majoritatea lor) reacționând favorabil. Acest fapt este îngrijorător, deoarece acestea sunt instituții publice bugetare, al căror unic scop este asigurarea serviciilor pentru cetățeanul român.

Dosar nr. 716/2000
Obiect: *Anchetă administrativă privind un caz de privatizare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, servicii militare, speciale, instituții de reeducare pentru tineri şi penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, protecția consumatorului şi a contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul V.C.C. a solicitat Ministerului Finanțelor demararea unei anchete administrative privind modalitatea privatizării unor active practicată de S.C. METACHIM S.A. Constanța în anul 1999.

În speță, este vorba de un imobil situat în municipiul Constanța, care face obiectul unui proces inițiat de petent şi fratele său, în calitate de moştenitori, în cadrul căruia se solicită retrocedarea acestuia în proprietatea lor.

În acest scop, petentul a notificat tuturor autorităților din municipiul Constanța (Primar, FPS, S.C.METACHIM S.A.) faptul că acest imobil face obiectul unui proces de revendicare a dreptului său de proprietate asupra lui, solicitând ca orice procedură de privatizare cu privire la acesta să fie suspendată până la pronunțarea unei hotărâri judecătoreşti definitive.

Cu toate acestea şi în pofida recunoaşterii deschise a FPS – Bucureşti, exprimată în răspunsul adresat petentului sub nr. 1/1308/21.03.1997, potrivit căruia "…..cazul dvs. se află în atenția Consiliului de Administrație al FPS ce a vdispus ca societățile comerciale ce au în patrimoniu bunurile preluate de stat în mod abuziv şi care se află în curs de privatizare, să oprească derularea acestui proces ", precum

şi, în lipsa unei hotărâri judecătoreşti definitive pronunţată în cauză, S.C.METACHIM S.A. Constanţa a înregistrat în activele sale, prin privatizare, imobilul în discuţie.

Demersurile Avocatului Poporului

La intervenţia noastră, Direcţia Generală Controlul Administrării Activelor Statului din Ministerul Finanţelor, cu adresa nr. 660772/25.10.2000, ne-a comunicat, după trecerea a 90 zile, că "Ministerul Finanţelor nu se poate substitui în acest moment puterii judecătoreşti care a fost sesizată la diferite nivele urmând ca acestea să judece şi să dispună".

Faţă de această situaţie, am considerat oportun să revenim cu o nouă adresă scrisă, de data aceasta în atenţia Secretarului General al Ministerului Finanţelor, căruia i-am solicitat ca, în temeiul prevederilor legale susmenţionate, să dispună reanalizarea cazului relatat.

Până în prezent nu am primit cuvenitul răspuns, urmând să revenim cu o nouă solicitare.

Dosarul se află în lucru.

Comentariu

În afara formalismului excesiv care se degajă din acest răspuns, dar el exprimă ignorarea prevederilor legale cuprinse în Titlul I, Cap. V, pct. 18, art. 10 din Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice coroborat cu prevederile art. 25 alin. (2) raportat la art. 23 şi 24 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de corupţie.

În temeiul prevederilor legale susmenţionate, Ministerului Finanţelor îi revine dreptul şi obligaţia corelativă de a efectua "controlul respectării de către instituţia publică implicată a cadrului juridic aplicabil în materia privatizării, constatarea contravenţiilor şi stabilirea sancţiunilor …….în condiţiile stabilite prin Normele Metodologice emise în aplicarea prezentei Ordonanţe de Urgenţă", precum şi că, independent de faptul că în cauză s-ar fi pronunţat soluţia de neîncepere a urmăririi penale sau chiar de achitare, în cazul când s-ar fi depus o plângere penală, nu anulează dreptul (şi obligaţia corelativă, în cazul când este sesizat) Ministerului Finanţelor de a demara efectuarea anchetei administrative prevăzută de lege.

Dosar nr. 1208/2000
Obiect: *Refuzul de plată a muncii prestate*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

*DomnulD.N.***,** *domiciliat în satul Bătrâni, comuna Starchiojd, judeţul Prahova, susţine că i se refuză de către primarul comunei Starchiojd plata materialelor şi a*

muncii prestate la construcţia unui podeţ de traversare a pârâului Bătrâneanca. Acest aspect nu poate fi soluţionat decât pe calea unei acţiuni la instanţa competentă. De asemenea, din cele prezentate de petent în cererea sa, rezultă că acesta, în calitatea sa de consilier local a iniţiat un proiect de hotărâre pentru construcţia podeţului respectiv, care a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului local al comunei Starchiojd nr. 26/30.11.1999.

În acest context, precizăm că, potrivit Legii administraţiei publice locale nr. 69/1991 republicată, realizarea lucrărilor publice se face potrivit art. 87-90, adică în baza unor documentaţii tehnico-economice aprobate de consiliul local sau judeţean şi atribuite spre execuţie în baza licitaţiei organizate în condiţiile legii. De asemenea, potrivit art. 30 din aceeaşi lege mai sus menţionată, consilierul care are un interes personal patrimonial în problema supusă dezbaterii consiliului, nu poate lua parte la deliberare şi la adoptarea hotărârilor respective. În caz contrar, hotărârea în cauză poate fi anulată, în condiţiile legii.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de aspectele legale amintite mai sus şi întrucât din cererea petiţionarului nu rezultă că aceste condiţii legale ar fi fost îndeplinite la realizarea lucrării respective, precum şi potrivit prevederilor Legii nr. 35/1997, am solicitat prefectului judeţului Prahova şi primarului comunei Starchiojd, să ne comunice dacă Hotărârile nr. 26/30.11.1999 şi nr. 2/28.02.2000 ale Consiliului local cu privire la desfăşurarea lucrărilor în vederea construirii podeţului de traversare a pârâului Bătrâneanca, au respectat condiţiile prevăzute de lege. Primarul susţine că hotărârile menţionate au respectat condiţiile prevăzute de lege, petentul a primit indemnizaţia cuvenită în calitate de consilier local, iar materialele înglobate în manoperă au fost decontate intergal acestuia. Totodată, afirmă că lucrarea a fost realizată potrivit documentaţiei tehnice întocmită de un specialist autorizat din oraşul Vălenii de Munte.

Cazul este în lucru.

Dosar nr. 289/2000

Obiect: *Refuzul instituirii tutelei de către primar*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul B.M., domiciliat în satul Horia, comuna Axintele, judeţul Ialomiţa, ne sesizează cu privire la faptul că este persoană handicapată gr. II având diagnosticul de schizofrenie paranoidă, în prezent este singur (întrucât mama sa a decedat în luna ianuarie 2000) şi locuieşte în condiţii improprii, neavând suficiente mijloace materiale şi financiare de subzistenţă. Totodată, petentul susţinea că i se refuză eliberarea titlului de proprietate pentru o anumită suprafaţă de teren, cererea

privind obţinerea cupoanelor agricole pentru anul 2000, precum şi scutirea de la plata impozitului pe teren.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele reclamate de petiţionar, ne-am adresat primarului comunei Axintele, solicitând să ni se comunice care este situaţia reală a petentului şi dacă beneficiază, în calitate de persoană handicapată, de drepturile băneşti ce i se cuvin potrivit legislaţiei în vigoare. În acest sens, am solicitat şi o copie de pe ancheta socială privind situaţia d-lui B. M., precum şi un punct de vedere al medicului de familie al petentului, privind situaţia sa medicală (diagnosticul exact, starea de sănătate actuală, dacă urmează tratamentul prescris de medicul specialist psihiatru şi a fost reevaluat gradul său de handicap, dacă beneficiază de tratament gratuit).

Totodată, întrucât starea de sănătate a petentului necesită protecţie specială şi acesta nu se poate îngriji de interesele sale, am recomandat primarului, să ia măsurile necesare în vederea instituirii curatelei şi punerea sub interdicţie a petentului, potrivit art. 142 şi urm. din Codul familiei.

Soluţionare

Acesta însă nu a dat curs solicitărilor avocatului poporului, motiv pentru care am continuat demersurile noastre, potrivit competenţei şi am revenit cu aceleaşi recomandări către primar. În situaţia în care rezultatul va fi din nou negativ, urmează să ne adresăm, potrivit legii, prefectului.

Dosarul se află în lucru.

Dosar nr. 1270/2000
Obiect: *Tergiversarea formulării ofertei de expropriere de către primar*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

DomnulA.I., domiciliat în municipiul Galaţi, judeţul Galaţi, ne sesizează cu privire la nemulţumirea sa faţă de tergiversarea luării de către autoritatea locală a unei decizii în privinţa formulării ofertei de expropriere a imobilului în care locuieşte în prezent.

De asemenea, petentul afirmă că a primit notificarea de expropriere încă de la data de 1.11. 1999 şi a depus întâmpinare în acest sens, potrivit Legii nr. 33/1994 privind exproprierea pentru utilitate publică. Totodată, petiţionarul susţine că prin procesul-verbal din 19.10.2000 al Comisiei de la nivelul Consiliului judeţean Galaţi, aceasta a restituit dosarul privind exproprierea imobilului aparţinând familiei A.I., primarului municipiului Galaţi, întrucât nu a formulat încă oferta valorică privind imobilul în cauză.

Legat de aceleaşi aspecte, petentul se plânge şi de faptul că de la primirea notificării de expropriere a trecut un timp îndelungat, perioadă în care, în

apropierea imobilului de la adresa mai sus menţionată au fost autorizate diverse lucrări de construcţii care au dus şi mai mult la degradarea locuinţei, fiind în prezent, în situaţia de a locui în condiţii improprii.

Demersurile Avocatului Poporului

Am solicitat informaţii de la primarul municipiului Galaţi.

Soluţionare

Acesta ne-a informat că documentaţia privind exproprierea imobilului în cauză este definitivată, iar dosarul a fost înaintat Tribunalului Galaţi. În acest sens, familia A.I. urmează să primească copii de pe întreaga documentaţie întocmită, precum şi citaţia la termenul de judecată.

Dosarul a fost soluţionat favorabil.

***Comentariu**:*

Din cazul prezentat mai sus, se poate deduce o intenţie de nerespectare a art. **41 din Constituţia României "Protecţia proprietăţii private".**

Dosar nr. 1042/2000

***Obiect:** Tăcerea autorităţii administraţiei publice locale; refuz de soluţionare a unei cereri din partea furnizorului de servicii telefonice*

***Titular:** Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

D-na C.L., domiciliată în municipiul Bucureşti, str. Prevederii nr. 22, bl. G 6, sc. A, et. 1, ap. 3, sectorul 3, ne-a sesizat cu privire la faptul că nu a primit nici un răspuns la cererea sa adresată primarului general al municipiului Bucureşti, cu nr. 20.821 din 28.06.2000. Aceasta se referea la faptul că cele două acţiuni ale Administraţiei pentru Supravegherea Animalelor – Baza Paladi, de ridicare a câinilor comunitari, au fost împiedicate de vecinii petentei de la apartamentul 4, respectiv 5. În acest context, petiţionara adresa solicitarea de a se rezolva această situaţie întrucât, fiul ei a suferit o plagă muşcată, fiind nevoit să urmeze tratamentul antirabic obligatoriu în acest caz.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru cele prezentate mai sus, ne-am adresat primarului general al municipiului Bucureşti.

De asemenea, petiţionara se plângea şi de faptul că, deşi a solicitat furnizorului de servicii telefonice instalarea unei linii principale întrucât doreşte cuplarea la serviciul Internet acesta a refuzat, motivând că nu există condiţii tehnice pentru a se da curs favorabil cererii abonatei. Cu privire la acest ultim aspect, am solicitat informaţii de la Direcţia de Telecomunicaţii Bucureşti.

Soluționare

Ulterior, petiționara a revenit, adresându-ne mulțumiri pentru soluționarea cererii sale, în acest sens.

Dosarul este în lucru.

Comentariu:

Cazul poate fi menționat ca o încălcare a **art. 47 din Constituția României "Dreptul de petiționare".**

Dosar nr. 1164/2000

Obiect: *Nerespectarea legii în domeniul realizării construcțiilor.*

Titular: *Departamentul IV - pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Ş.N.*: domiciliat în municipiul Galați, județul Galați, sesizează nerespectarea regimului de înălțime în privința construcției "Centrul de Afaceri" din str. Brăilei nr. 7-9. Petiționarul susține că, inițial, construcția era prevăzută în proiect pentru S+P+2E, dar ulterior, constructorul a modificat proiectul construcției la cinci nivele. De asemenea, petentul afirmă că la controlul efectuat de Inspecția Sanitară de Stat din cadrul Direcției de Sănătate Publică a județului Galați, s-a constat că obiectivul în construcție nu respectă distanțele legale față de imobilele învecinate şi lipsesc acordurile vecinilor. Prin urmare, s-a decis anularea Avizului Sanitar nr.1872/7.08.1998, petentul fiind îndrumat să se adreseze Inspecției Județene în Construcții – Galați. Totodată, măsura de anulare a avizului sanitar în cauză a fost adusă la cunoştința primarului.*

În acest sens, petentul afirmă că s-a adresat atât Inspecției Județene în Construcții, cât şi primarului municipiului Galați, însă nu au fost luate măsurile legale necesare.

Demersurile Avocatului Poporului

Pentru aceste aspecte ne-am adresat şi noi, primarului.

Dosarul a rămas în lucru.

Comentariu:

Aspectele prezentate mai sus relevă încălcări ale prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării construcțiilor şi unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată ,cu modificările ulterioare, precum şi a altor norme legale în vigoare din domeniul executării construcțiilor.

Dosar nr. 295/2000
Obiect: *Tăcerea autorităţii administraţiei publice locale cu privire la o concesiune*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul T.G., domiciliat în oraşul Râşnov, judeţul Braşov, ne sesizează în numele locatarilor blocurilor din str. Florilor nr. 3 şi nr. 5 în legătură cu nemulţumirea unor locuitori ai oraşului faţă de hotărârea Consiliului local prin care s-a concesionat o suprafaţă de teren. În acest sens a adresat o plângere primarului, la care însă nu a primit răspuns.

Petiţionarul susţinea că terenul în cauză este un parc situat la periferia oraşului şi face parte din domeniul public al acestuia. De asemenea, petentul afirma că, întrucât concesionarul a construit o staţie de benzină pe suprafaţa respectivă, datorită vecinătăţilor acesteia, există oricând pericolul izbucnirii unui incendiu, precum şi acela al poluării atmosferei.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele prezentate mai sus am solicitat primarului oraşului Râşnov să ne comunice dacă la concesionarea terenului în cauză a fost necesară îndeplinirea procedurilor de mediu, potrivit legislaţiei în vigoare, precum şi dacă acestea s-au realizat. Totodată, am cerut să ne precizeze dacă a fost emis un răspuns, în termen legal, la cererea petenţilor din data de 20.08.1999.

Primarul oraşului Râşnov ne-a comunicat că modalitatea de concesionare a terenului în cauză s-a efectuat cu respectarea prevederilor Legii nr. 69/1991 a administraţiei publice locale, republicată, sens în care a fost organizată licitaţie publică deschisă.

De asemenea, menţionează că autoritatea administraţiei publice locale a hotărât concesionarea suprafeţei respective de teren, întrucât aceasta era o zonă neutilizată şi neîntreţinută şi, fiind situată între două artere de circulaţie, prezenta pericol pentru joaca copiilor. Totodată, primarul susţinea că societatea câştigătoare a licitaţiei a obţinut toate avizele necesare în scopul eliberării autorizaţiei de construcţie.

Faţă de aceste aspecte, potrivit legislaţiei în vigoare, contractul de concesiune, fiind un contract administrativ (şi nu un act administrativ), în situaţia în care, acesta încalcă drepturile cetăţenilor, ei au deschisă calea acţiunii în instanţă, avocatul poporului neavând competenţa de a soluţiona litigiul de faţă.

Dosarul a rămas în atenţia noastră, întrucât Agenţia judeţeană Pentru Protecţia Mediului Braşov, competentă să emită avizul de mediu şi căreia i-am solicitat de asemenea informaţii, nu ni le-a transmis până în prezent.

Comentariu:

Se cuvine însă, să evidenţiem aici faptul că, unul din drepturile pe care le au cetăţenii în legătură cu protecţia mediului înconjurător este şi cel al dreptului de consultare în vederea luării deciziilor privind eliberarea acordurilor şi autorizaţiilor de mediu, inclusiv pentru planurile de amenajare a teritoriului şi de urbanism. Acest drept este o formă de participare a cetăţenilor la protejarea mediului înconjurător care însă, nu este respectat de autorităţile administraţiei publice locale. Putem afirma, prin urmare, că a fost încălcat art. 31 din Constituţia României "Dreptul la informaţie" şi art. 41 alin. (6) referitor la protecţia mediului.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 180/2000
Obiect: *Neclarităţi cu privire la încadrarea terenurilor pe zone de către consiliul local, cu privire la stabilirea chiriei pentru spaţiile cu destinaţie de locuinţă*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

*Domnul T.I.**,** domiciliat în oraşul Sulina, str. a-III-a nr. 93, judeţul Tulcea, este nemulţumit faţă de cuantumul chiriei, stabilită pentru locuinţa sa, construită din paiantă. Petiţionarul susţine că nu cunoaşte modul în care s-a realizat încadrarea terenurilor pe zone, în oraşul Sulina, încadrare ce contribuie la calcularea chiriei pentru casă.*

Din cele prezentate de petiţionar în cerere, se înţelege faptul că este parte într-un contract de închiriere, încheiat în baza Ordonanţei de Urgenţă nr. 40/1999 privind protecţia chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe, în calitate de locatar.

Am precizat petentului că art. 42 din aceeaşi ordonanţă susmenţionată, prevede că orice litigii între chiriaş şi proprietar cu privire la nivelul şi plata chiriei se soluţionează de către judecătoria în a cărei rază teritorială este situată locuinţa.

Referitor la încadrarea terenurilor pe zone, art. 15 din Legea nr. 27/1994 privind impozitele şi taxele locale republicată, stabileşte că aceasta se face de către consiliile locale, în funcţie de poziţia terenurilor faţă de centrul localităţilor, de caracterul zonei respective (zonă de locuit sau zonă industrială), apropierea sau depărtarea faţă de căile de comunicaţie, precum şi de alte elemente specifice fiecărei localităţi în parte.

Cât priveşte însă calculul chiriei, acesta se efectuează după cum prevede Ordonanţa de Urgenţă nr. 40/1999. De asemenea, tariful de bază lunar al chiriei şi valoarea coeficientului de bază aplicabil la chiria de bază, sunt stabilite prin acest

act normativ (art.27 alin.(1) şi respectiv, art.26 alin.(2)). Ordonanţa mai prevede şi reduceri cu diferite procente ale tarifului de bază lunar al chiriei, pentru întreaga suprafaţă locuibilă, inclusiv reduceri pentru locuinţele construite din paiantă, după cum susţine petentul că este casa sa. Prin urmare, legea îi acordă reducerea corespunzătoare, după cum reiese şi din fişa de calcul anexată de petent cererii sale.

Ca atare, în privinţa nemulţumirii privind nivelul chiriei care a fost stabilit, cererea petiţionarului nu este de competenţa instituţiei noastre, urmând ca acesta să se adreseze instanţei de judecată competente.

Demersurile Avocatului Poporului

În ceea ce priveşte însă aspectul referitor la încadrarea terenurilor pe zone de către Consiliul local al oraşului Sulina, am solicitat informaţii acestei autorităţi, cu privire la hotărârea prin care s-a stabilit acest lucru.

Consiliul local al oraşului Sulina ne-a transmis Hotărârea nr. 87/28.10.1999 (şi anexele sale) privind încadrarea terenurilor pe zone în cadrul localităţii. Din aceasta rezultă că strada a-III-a aparţine atât zonei A cât şi zonei B, iar numărul la care locuieşte petentul este situat în zona B. Faţă de conţinutul Hotărârii nr. 87/1999 a Consiliului local Sulina, transmisă în copie, am revenit la autoritatea locală, făcând următoarele precizări:

- *în preambulul hotărârii se face menţiune, pe lângă alte prevederi legale şi despre acelea ale Ordonanţei de Urgenţă nr. 22/1997 care modifică Legea administraţiei publice locale nr. 69/1991. În acest sens, am informat Consiliul local că prin Decizia nr. 83/1998 (definitivă şi obligatorie), Curtea Constituţională a constatat faptul că dispoziţiile ordonanţei sunt neconstituţionale. Ca atare, ordonanţa în cauză a fost abrogată.*
- *de asemenea, am solicitat primarului să ne precizeze criteriile generale, potrivit legii, precum şi criteriile locale luate în considerare la efectuarea zonării, potrivit notei de fundamentare întocmite în acest sens, pe care am solicitat-o în copie.*

Soluţionare

Primarul oraşului Sulina ne-a comunicat criteriile generale (potrivit legislaţiei în vigoare) şi cele locale care au stat la baza zonării oraşului Sulina, precum şi faptul că hotărârea privind stabilirea zonelor a fost emisă în urma referatului întocmit de inspectorii din cadrul primăriei, la care s-a ataşat proiectul de zonare avizat şi aprobat de comisia de specialitate.

Comentariu

Considerăm că elementele stabilite de lege, în funcţie de care se face încadrarea terenurilor pe zone sunt foarte generale şi nu suficient de clare, precise, pentru a permite consilierilor să facă o bună împărţire a terenurilor pe zone şi a respecta astfel, unele criterii de echitate şi raţiune în acest sens. De asemenea, din situaţia prezentată, se desprinde şi aspectul încălcării art. 31 din Constituţia României "Dreptul la informaţie".

Dosar nr. 693/2000

Obiect: *Nemulţumire faţă de modul de administrare a bunurilor din patrimoniul societăţii agricole la care petentul este acţionar*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.*

Solicitarea petentului

Domnul M.V., domiciliat în municipiul Iaşi, în calitate de acţionar la Societatea Agricolă "Unirea" SA din satul Vlădeni, comuna Corlăţeni, judeţul Botoşani, ne-a sesizat în legătură cu faptele de înstrăinare a unor bunuri din patrimoniul societăţii amintite mai sus, precum şi alte nereguli, săvârşite de către dl. A. Şt., fostul preşedinte al acesteia. De asemenea, petiţionarul susţinea că din sumele acordate societăţii ca despăgubiri pentru acoperirea pagubelor înregistrate în urma calamităţilor naturale produse în anul agricol 1996, în valoare de 90 milioane lei, acţionarilor nu le-a revenit nici o cotă-parte. Totodată – se susţine în plângere - cupoanele agricole primite de societate pentru acţionarii săi, nu au fost utilizate în scopurile prevăzute de lege.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de aceste aspecte, ne-am adresat prefectului judeţului Botoşani şi primarului comunei Corlăţeni.

Potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991 republicată, drepturile petentului asupra bunurilor ce au aparţinut cooperativei agricole de producţie desfiinţate, s-au constituit ca aport în natură la societatea agricolă "Unirea" atunci când acesta a devenit acţionar la această societate. Potrivit aceleiaşi legi, numai în situaţia în care nu se înfiinţa o asemenea societate agricolă iar bunurile respective nu erau vândute prin licitaţie publică în termen de un an de la data desfiinţării cooperativei agricole de producţie, acestea treceau în proprietatea privată a comunelor, oraşelor şi a municipiilor şi în administrarea primăriilor.

Din aspectele sesizate de petiţionar se înţelege că bunurile pe care susţine că fostul preşedinte al asociaţiei le-a vândut, au aparţinut în totalitate patrimoniului societăţii agricole. Prin urmare, din plângerea sa, nu se constată existenţa unor acte administrative emise de autorităţi ale administraţiei publice, ci încălcarea drepturilor sale în calitate de acţionar la o societate agricolă. În acest sens, cererea petiţionarului nu este de competenţa instituţiei noastre, întrucât stabilirea săvârşirii faptelor respective de către fostul preşedinte al asociaţiei agricole şi constatarea vinovăţiei acestuia, nu poate fi efectuată decât de instanţa de judecată competentă.

De asemenea, petentul fiind parte într-un contract de arendare încheiat cu asociaţia în cauză, potrivit art. 24 alin.(2) din Legea arendării nr. 16/1994 are dreptul de a cere în justiţie rezilierea contractului de arendare în cazul neîndeplinirii obligaţiilor de către cealaltă parte contractantă, sau recunoaşterea drepturilor încălcate.

În urma corespondenței purtată cu prefectul județului Botoşani şi primarul comunei Corlăţeni ni s-a comunicat faptul că plângerea pe care petentul a înaintat-o Parchetului de pe lângă Judecătoria Dorohoi împotriva fostului preşedinte al societății agricole "Unirea", a fost soluționată prin ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.

În acest caz, dacă petentul este nemulțumit de soluția dată de procuror, are dreptul de a face plângere la prim – procurorul Parchetului de pe lângă Judecătoria Dorohoi, precum şi la procurorul ierarhic superior acestuia din urmă, potrivit art. 279 din Codul de procedură penală. Totodată, potrivit art. 21 din Constituția României, are dreptul să se adreseze şi instanței de judecată în cazul în care este nemulțumit față de soluția dată plângerii sale penale.

Referitor la situația despăgubirilor în valoare de 75. 000.000 lei, primite de Societatea Agricolă "Unirea" Vlădeni, primarul susține că au fost folosite pentru plata lucrărilor efectuate de către Agromec S.A. Dorohoi.

Cât priveşte reclamația cu privire la cupoanele agricole, primarul susține că acestea au fost ridicate direct de la oficiul poştal de către fiecare asociat în parte. Unii dintre asociați au încredințat cupoanele societății agricole în cauză, acestea fiind utilizate pentru achitarea lucrărilor agricole ce au fost efectuate.

Soluționare

În concluzie, întrucât autoritățile administrației publice locale au infirmat sesizările petiționarului, soluționarea cazului de față este de competența autorității judecătoreşti.

Comentariu:

Cazul nu este de competența instituției noastre însă, am dorit să evidențiem faptul că există nemulțumiri ale cetățenilor care au devenit acționari la societățile agricole provenite din fostele cooperative agricole de producție, față de modul de administrare a bunurilor preluate din patrimoniul C.A.P.- urilor, de către conducerea noilor societăți agricole, înființate. Totodată, se poate remarca din analiza celor expuse mai sus, încălcarea art. 41 din Constituția României "Protecția proprietății private" şi a art. 31 "Dreptul la informație".

Dosar nr. 1057/2000
Obiect: *Nefinalizarea de către Conel a unor lucrări specifice efectuate pe domeniul public*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul I.M., domiciliat în municipiul Bucureşti, b-dul Iuliu Maniu, sectorul 6, ne sesizează cu privire la nefinalizarea lucrărilor efectuate în zona în care locuieşte, de către Conel – Secţia Vest. Totodată, petiţionarul susţinea că, deşi a sesizat autorităţile competente, nu au fost refăcute partea carosabilă şi trotuarul în zona respectivă, motiv pentru care maşina societăţii de salubritate nu are posibilitatea de a ridica deşeurile menajere.

De asemenea, petentul ataşează cererii o adresă emisă de Administraţia Străzilor din 30.08.2000, prin care recomanda Conel – Secţia Vest, să rezolve situaţia reclamată, până la data de 25.08.2000.

Demersurile Avocatului Poporului

Faţă de cele prezentate de petent, am solicitat şi noi Administraţiei Străzilor, la data de 24.10.2000, să ne comunice dacă cele sesizate au avut o rezolvare favorabilă, iar în caz contrar, măsurile legale luate în acest sens.

Dosarul se află încă în lucru.

Dosar nr. 458/2000

Obiect: *Tăcerea CNVM în emiterea unor răspunsuri la solicitările cetăţenilor; nemulţumire faţă de activitatea CNVM şi FPS în cadrul acţiunilor de privatizare*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul C.A., domiciliat în oraşul Comăneşti, judeţul Bacău, în calitate de reprezentant a 134 de acţionari ai S.C. Transporturi Rutiere S.A. Comăneşti, ne sesizează cu privire la nemulţumirea acţionarilor în ceea ce priveşte organizarea licitaţiei pentru vânzarea de către F.P.S. a pachetului majoritar de acţiuni deţinute la societatea mai sus amintită. În acest sens, petiţionarul solicită anularea licitaţiei, aspect ce nu este de competenţa instituţiei noastre.

Totodată, petiţionarul susţinea că a înaintat, în acest sens, un memoriu privind organizarea licitaţiei în cauză, Comisiei Naţionale a Valorilor Mobiliare, la data de 17.03.2000, însă nu a primit răspuns până la data când a sesizat instituţia noastră.

Demersurile Avocatului Poporului

În urma corespondenţei cu CNVM, aceasta ne-a comunicat că vânzarea pachetului de acţiuni deţinut de FPS la societăţile comerciale, prin licitaţie electronică pe piaţa RASDAQ, nu necesită autorizarea din partea CNVM, conform Regulamentului nr. 6/1995 privind oferta publică de vânzare.

De asemenea, CNVM menţionează că s-a solicitat punctul de vedere al FPS cu privire la modul în care SVM Gelsor SA – Direcţia Teritorială Bacău şi-a respectat obligaţiile contractuale, precum şi cele privind confidenţialitatea datelor privind

licitaţia. Totodată, se susţine că răspunsul primit de la FPS conţinând punctul de vedere al acestuia în sensul că au fost respectate dispoziţiile legale contractuale la vânzarea-cumpărarea pachetului de acţiuni, a fost transmis Sindicatului liber de la SC Transporturi Rutiere SA Comăneşti.

În acest context, precizăm că, potrivit art. 1 pct. 1.2 din Regulamentul nr. 13/19.11.1999 privind licitaţia electronică pe piaţa RASDAQ, derularea licitaţiei electronice se face în conformitate cu: Legea nr. 52/1994 privind valorile mobiliare şi bursele de valori, Regulamentul nr. 3/1999 privind autorizarea şi exercitarea intermedierii de valori mobiliare, şi Procedura FPS privind derularea licitaţiei electronice, aprobată de Consiliul de administraţie al FPS.

Soluționare

Dosarul a fost închis în defavoarea petentului.

Dosar nr. 152/2000

Obiect: *Tăcerea CNVM în emiterea unor răspunsuri la solicitările cetăţenilor; nemulţumire faţă de activitatea CNVM şi FPS în cadrul acţiunilor de privatizare*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D.I., domiciliat în municipiul Craiova, Judeţul Dolj, ne sesizează cu privire la faptul că a depus o plângere la CNVM., la data de 22.11.1999, la care nu a primit nici un răspuns.

Petiţionarul susţine că a subscris la societatea "Dacia Piteşti" şi i-au fost plătite dividendele pentru anii 1996 şi 1997, la solicitarea sa. După aceasta, i s-a comunicat faptul că nu mai este acţionar la societatea în cauză, întrucât acţiunile deţinute de el au fost furate.

Demersurile Avocatului Poporului

Cele reclamate de petiţionar le-am adus la cunoştinţa Comisiei Naţionale de Valori Mobiliare la data de 14.03.2000, fiind însă nevoie de o nouă adresă la data de 27.11.2000 întrucât, Comisia a întârziat în emiterea unui răspuns către instituţia noastră.

CNVM – Departamentul Control Anchetă, ne-a informat că acţiunile depuse de petent la S.C. Automobile Dacia S.A. Piteşti au fost tranzacţionate de către S.I.V.M. Broker SA cu sediul în Cluj-Napoca, str. Einstein nr. 8, judeţul Cluj, la data de 3.03.1998.

Dosar închis nefavorabil.

Comentariu

În final, soluționarea celor două cazuri prezentate este de competența autorității judecătoreşti întrucât avocatul poporului, potrivit legii, nu se poate substitui altor autorități publice şi, prin urmare, nu poate să efectueze acte de cercetare sau urmărire penală.

Am dorit însă detalierea lor pentru a evidenția nemulțumirile cetățenilor în calitatea lor cumulată de angajați şi acționari sau doar acționari la diverse societăți comerciale, față de activitatea F.P.S., desfăşurată în cadrul acțiunilor de privatizare sau de vânzare a pachetelor de acțiuni, precum şi nemulțumirile față de neîndeplinirea de către CNVM a atribuțiilor legale privind supravegherea pieței valorilor mobiliare.

De asemenea, menționăm că din conținutul plângerilor adresate instituției noastre se mai poate constata lipsa de transparență a F.P.S. cu privire la activitatea sa, precum şi refuzul de soluționare a unor cereri îndreptățite, formulate de persoanele interesate, în scopul solicitării unor informații sau eliberării unor copii de pe documentele din arhiva acestei instituții. În concluzie putem susține că în astfel de cazuri au fost încălcate art. 41 din Constituția României "Protecția proprietății private" şi art. 31 "Dreptul la informație".

Dosar nr. 605/2000

Obiect: *Refuzul eliberării unor copii de pe acte doveditoare confiscării unor bijuterii din aur şi un anumit număr de monezi de aur, înainte de 1989*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituții de reeducare pentru tineri, protecția minorităților cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Doamna Z.M., domiciliată în municipiul Bucureşti, sectorul 1, ne sesizează în legătură cu dificultățile întâmpinate în obținerea copiei de pe Ordonanța fostei Direcții Generale a Miliției în baza căreia tatălui petentei i s-au confiscat anumite bijuterii din aur şi un anumit număr de monezi de aur. Petiționara susținea că la data de 3.02.2000 s-a adresat Direcției de cercetări penale din cadrul Inspectoratului General al Poliției, solicitând eliberarea copiei de pe actul în cauză. La solicitarea sa, i s-a comunicat faptul că, documentele mai vechi de 30 de ani nu mai sunt în arhivele Inspectoratului.

Prin urmare, petenta s-a adresat Arhivelor Naționale în acest sens, la data de 29.03.2000. Arhivele Naționale – Direcția Arhivelor Naționale Istorice Centrale îi comunică d-nei Z.M. faptul că ordonanța solicitată nu există în evidențele sale, recomandându-i în acelaşi timp să se adreseze Inspectoratului General al Poliției.

Demersurile Avocatului Poporului

Față de aceste aspecte, ne-am adresat Inspectoratului General al Poliției. Acesta ne-a comunicat faptul că, în urma verificărilor efectuate în arhivele proprii,

nu au putut fi identificate documente privind confiscarea sau predarea bijuteriilor în cauză la Banca Naţională a României. De asemenea, menţionează că de la BNR s-au primit copiile de pe procesele-verbale de predare-primire, din care rezultă că organele de poliţie au predat la această autoritate un anumit de monede de aur şi mai multe bijuterii confiscate de la tatăl petentei şi fratele acestuia, precum şi copia de pe Ordonanţa prin care s-a dispus încetarea procesului penal împotriva persoanelor mai sus menţionate.

Soluţionare

În final, se susţine că obiectele din aur au fost valorificate în folosul statului, iar pentru restituirea acestora, petenta se poate adresa instanţei competente, lucru pe care l-am recomandat de altfel şi noi

Petiţionara a adresat mulţumiri instituţiei pentru faptul că solicitările sale au primit o rezolvare favorabilă.

Comentariu:

Din cele expuse mai sus, se poate observa o încălcare a art. 31 din Constituţia României "Dreptul la informaţie".

Dosar nr. 1114/2000
Obiect: *Îngrădirea dreptului la liberă circulaţie; condiţii impuse cetăţenilor români de către autorităţile de frontieră ungare, slove şi croate, în timpul unor călătorii de tranzit*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul G.N., domiciliat în oraşul Petroşani, judeţul Hunedoara, este nemulţumit de modul în care a fost tratat (împreună cu alţi doi colegi), de către autorităţile de frontieră slovene, croate şi maghiare, în călătoria sa spre Croaţia. Aici urma să beneficieze de un sejur în perioada 17.06 – 24.06.2000, în localitatea Labin-Rabac.

Petiţionarul reclamă în primul rând faptul că la punctul de frontieră Curtici i s-a pretins de către lucrătorii vamali de aici, suma de 50 DM pentru a-şi putea continua călătoria spre Ungaria (atât el, cât şi colegii săi).

Apoi, după tranzitarea teritoriului acestei ţări, la graniţa cu Croaţia, petentul susţine că a fost obligat să coboare din tren şi, fără nici un fel de explicaţii, a fost predat de către autorităţile croate poliţiei de frontieră maghiare. Aceasta din urmă a afirmat că "sunt anumite probleme cu poliţia de frontieră croată" şi i-a îndrumat către frontiera slovenă, susţinând că aceasta "este o ţară de tranzit". Aici însă, după

verificarea paşaportului, i s-a interzis intrarea pe teritoriul Sloveniei, recomandându-i-se să se întoarcă în România.

După acest moment, petentul afirmă că, la aproximativ 250 de metri de frontiera slovenă, pe teritoriul Ungariei, a fost reţinut (împreună cu colegii săi), de către poliţia maghiară într-un pichet, unde a fost percheziţionat şi interogat. În urma acestor măsuri, a fost obligat să semneze un proces – verbal care nu evidenţia în totalitate realitatea celor petrecute. De asemenea, dl. G.N. susţine că ofiţerul de poliţie care a luat aceste măsuri, a dispus ulterior trimiterea petentului (împreună cu ceilalţi doi cetăţeni români), în lagărul de la Szombathely unde a stat în perioada 17.06 - 20.06. 2000 ora 20, când a fost eliberat şi trimis spre punctul de frontieră Nădlac, după achitarea cheltuielilor de staţionare în lagăr şi transport. Totodată, petentul afirmă că acest tratament este aplicat şi altor cetăţeni români care tranzitează teritoriul Ungariei.

Demersurile Avocatului Poporului

Aspectele sesizate de petiţionar au fost aduse la cunoştinţa Ministerului Afacerilor Externe.

Ministerul Afacerilor Externe – Direcţia Relaţii Consulare, ne-a informat că a transmis un răspuns petentului la data de 12.12.2000, în care i s-au solicitat copii de pe anumite acte, pentru continuarea demersurilor către Ambasada Croaţiei la Bucureşti, cu privire la cazul său. De asemenea, MAE susţine că se aşteaptă încă, din partea Ambasadei Croaţiei la Bucureşti, explicaţii în legătură cu motivele pentru care petentului nu i s-a permis intrarea în Croaţia. Totodată, se menţionează că Ambasada Ungariei susţine că petentul a fost acuzat de trecere frauduloasă a frontierei din Ungaria în Slovenia şi i s-a aplicat interdicţia de a intra pe teritoriul Ungariei pe o perioadă de un an.

Soluţionare

Cazul a fost prezentat şi Avocatului Poporului din Ungaria, căruia i-am adresat rugămintea de a efectua verificările necesare.

Dosarul se află în atenţia noastră.

Dosar nr. 1109/2000

Obiect: *Îngrădirea dreptului la liberă circulaţie; condiţii impuse cetăţenilor români de către autorităţile de frontieră ungare, slovene şi croate, în timpul unor călătorii de tranzit*

Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul M.A.D. relatează caz similar celui de mai sus şi demn de semnalat, deşi a fost deschis din anul 1999. Acesta ne sesizează în legătură cu modul în care a

fost tratat de autorităţile slovene, în data de 6.05.1999, ora 0,35, la punctul de trecere a frontierei între Slovenia şi Italia. Petiţionarul susţine că aici a fost obligat de către şeful poliţiei de frontieră să coboare din tren, (cu toate că deţinea documentele legale pentru continuarea călătoriei), motivat de faptul că nu posedă o anumită sumă în valută (mărci germane sau dolari SUA), neprecizată, necesară tranzitării Sloveniei. În acelaşi timp, dl. Marinescu afirmă că, pentru continuarea călătoriei sale i s-a pretins suma de 100 de mărci germane, de către şeful poliţiei din punctul de frontieră şi, deoarece a refuzat, a fost obligat să se întoarcă în ţară.

Totodată, petentul afirma că acest tratament era aplicat cu precădere cetăţenilor români care treceau prin punctul de frontieră menţionat mai sus. De asemenea, dl. M. ataşează plângerii sale unele articole, în copie, apărute în diverse cotidiene din România, prin care sunt prezentate cazuri similare în care, în mod frecvent, cetăţeni români sunt daţi jos din trenurile ce vin sau pleacă spre Italia, pe motiv că nu au suficientă valută pentru a tranzita Slovenia, sunt supuşi unor tratamente nepoliticoase din partea poliţistilor sloveni şi obligaţi fie să-şi modifice traseul călătoriei, fie să se întoarcă în România, respectiv Italia.

Demersurile Avocatului Poporului

Direcţia Relaţii Consulare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe ne informează că Ambasada României la Ljubliana a făcut demersuri diplomatice ferme pe lângă autorităţile slovene în legătură cu situaţia sesizată de petent. De asemenea, se menţionează că Ministerul Afacerilor Externe a transmis instrucţiuni misiunilor diplomatice şi oficiilor consulare ale României, precum şi autorităţilor competente din ţară, în vederea aplicării reciprocităţii faţă de cetăţenii sloveni care intră sau tranzitează România. Totodată, se afirmă că aspectele sesizate de petiţionar cu privire la tratamentul nepoliticos la care a fost supus din partea poliţiştilor sloveni, vor fi prezentate în cadrul întâlnirilor bilaterale organizate de ministerele afacerilor externe ale celor două ţări.

Cazul a fost prezentat şi Apărătorului Drepturilor Omului din Slovenia.

Concluziile acestuia sunt în sensul că, în urma cercetărilor efectuate în cazul petentului, plângerea s-a dovedit a fi întemeiată. De asemenea, s-a constatat că poliţistul în cauză nu a produs nici un fel de documente în sprijinul măsurilor luate, ceea ce înseamnă că argumentele avansate de el nu pot fi verificate, astfel că, acesta nu a acţionat corect.

Soluţionare

Totodată, Apărătorul Drepturilor Omului, potrivit competenţelor sale legale, a propus Direcţiei Generale a Poliţiei să evalueze modul în care au acţionat poliţiştii, pentru a lua o decizie în ceea ce priveşte cererea de rambursare a pagubei pe care petentul a suferit-o datorită întreruperii călătoriei.

Ministerul de Interne din Slovenia a refuzat să recunoască vinovăţia cu care a acţionat poliţistul respectiv.

Dosarul este în lucru.

Comentariu

În acest context, precizăm că, la fel ca şi instituţia noastră, şi Apărătorul Drepturilor Omului din Slovenia are dreptul de a înainta un raport special Parlamentului şi de a-l face public prin mass-media, potrivit legii, în situaţia în care autoritatea nu a respectat recomandarea acestuia sau a adus-o la îndeplinire parţial.

Ca atare, în cazul în care Ministerul de Interne din Slovenia refuză să ia o decizie în privinţa reparării pagubelor suferite de petent, acesta mai are la dispoziţie doar calea promovării unei acţiuni în justiţie.

Totodată, am considerat necesară o nouă intervenţie la M.A.E. – Directia Consulară, cu rugămintea de a ni se comunica informaţii referitoare la ultimele demersuri realizate în cadrul întâlnirilor bilaterale organizate de ministerele afacerilor externe ale României şi Sloveniei, cu privire la situaţia de faţă.

În concluzie, din cazurile prezentate pe larg mai sus, se poate constata încălcarea art. 25 "Libera circulaţie" şi a art. 31 "Dreptul la informaţie" din Constituţia României, precum şi a art. 5 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, "Dreptul la libertate şi siguranţă".

Dosar nr. 1403/2000
Obiect: *Încălcarea dreptului la ocrotirea sănătăţii*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul D.C., în prezent deţinut în cadrul penitenciarului Ploieşti, ne-a sesizat faptul că suferă de o boală gravă la piciorul drept însă nu beneficiază de asistenţa medicală corespunzătoare.

Demersurile Avocatului Poporului

În acest sens am propus deschiderea de dosar şi în consecinţă, ne-am adresat conducerii Penitenciarului Ploieşti în vederea obţinerii de către instituţia noastră, de date şi informaţii referitoare la situaţia petiţionarului.

Dosarul este în prezent deschis şi se află în curs de soluţionare.

Dosar nr. 1345/2000
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*
Obiect: *Probleme de dreptul familiei*

Solicitarea petentului

Domnul M.M., în prezent deţinut aflat în cadrul Penitenciarului Ploieşti , ne-a sesizat faptul că, începând cu anul 1997, deşi a trimis numeroase scrisori familiei sale, nu a primit nici un răspuns de la aceştia.

Demersurile Avocatului Poporului

În acest sens, ne-am adresat atât poliţiei din oraşul Urlaţi, cât şi primăriei din această localitate, cărora le-am cerut furnizarea de date şi informaţii în legătură cu situaţia familiei petiţionarului.

Dosarul este în prezent deschis şi se află în curs de soluţionare.

Dosar nr. 1346/2000
Obiect: *Neacordarea unui spaţiu locativ pentru minori*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul R.A., aflat în prezent în calitate de deţinut, în penitenciarul Ploieşti, ne-a sesizat faptul că, cei trei copii ai dumnealui aflaţi în îngrijirea concubinei, locuiesc în prezent în calitate de chiriaşi într-un imobil ce urmează a fi vândut de către proprietar.

Demersurile Avocatului Poporului

În vederea soluţionării problemei cu care se confruntă petiţionarul, am formulat o adresă către primarul Oraşului Vălenii de Munte, adresă prin care am solicitat furnizarea de date şi informaţii prin intermediul serviciilor de specialitate din cadrul primăriei, în vederea obţinerii unei spaţiu locativ pentru copii în cauză.

Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 1404/2000
Obiect: *Încălcarea dreptului de petiţionare*
Titular: *Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, instituţii de reeducare pentru tineri, protecţia minorităţilor cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului*

Solicitarea petentului

Domnul R.O.R. ne-a sesizat faptul că Parchetul Sectorului 6 nu a răspuns repetatelor lui sesizări.

Din petiţia sa, rezultă că, în lunile aprilie şi iulie 2000, deşi a sesizat Parchetul Sectorului 6 prin intermediul a două scrisori recomandate cu confirmare de primire, cu privire la săvârşirea infracţiunii de înşelăciune, infracţiune al cărei subiect pasiv este, nu a primit nici un răspuns.

Demersurile Avocatului Poporului

În acest sens, în scopul soluționării problemei cu care se confruntă, ne-am adresat parchetului Sectorului 6 din Bucureşti, solicitându-le furnizarea de informații în legătură cu cazul expus mai sus.

Dosarul se află în lucru.

4. Audiența instituției

4.1. Generalități

Pentru o instituție care este pusă la dispoziția cetățeanului cea mai importantă condiție a eficacității sale este modul în care reuşeşte să se facă cunoscută în rândul populației, nu numai prin simpla sa existență, cât mai ales prin atribuțiile sale stabilite prin lege, cu ajutorul cărora are posibilitatea să-l ajute pe cel care dintr-un motiv sau altul se consideră nedreptățit față de o autoritate publică.

4.2. Creşterea numărului de persoane care se adresează şi a numărului de cereri care sunt de competența Avocatului Poporului

Faptul că de la an la an sporeşte numărul persoanelor care se adresează avocatului poporului este un indicator semnificativ al creşterii gradului de audiență al instituție în rândul populației. Totodată, a crescut şi numărul plângerilor care sunt de competența Avocatului Poporului şi au putut face obiectul cercetării noastre, scăzând semnificativ ponderea cererilor care au trebuit respinse pe motive de necompetență, stabilite de lege. Acesta este un element pozitiv deoarece relevă faptul că a crescut numărul cetățenilor care se adresează instituției în cunoştință de cauză, informați asupra competențelor şi limitelor instituției.

4.3. Importanța înființării de birouri teritoriale

Un indicator relevant al creşterii gradului de audiență în rândul populației este penetrarea tot mai accentuată în zonele geografice în care, în anii trecuți, prezența cetățenilor care ni se adresau era mai redusă. Este însă evident că în acest domeniu mai sunt încă posibilități de dezvoltare.

O măsură importantă în acest domeniu a fost înființarea experimentală, în anul 2000, a unui birou teritorial al instituției Avocatul Poporului în municipiul Oradea. Acest fapt a permis ca prezența instituției să fie remarcată în mod concret într-o zonă îndepărtată de sediul de la Bucureşti.

Eficiența deschiderii biroului teritorial nu a întârziat să se vadă. În primele 6 luni ale anului 2000 din județul Bihor s-au primit la sediul instituției 29 de plângeri. În a doua parte a anului, după înființarea biroului teritorial, la data de 1 iulie, s-au primit 120 de plângeri, deci o creştere de peste 400%. Datele nu mai necesită comentarii, dar demonstrează elocvent că ideea continuării existenței biroului de la Oradea şi a înființării altor birouri teritoriale, în alte zone ale țării, trebuie avută în vedere şi pe viitor.

4.4. Utilitatea audienţelor

Un alt indicator al creşterii interesului populaţiei pentru instituţia Avocatul Poporului este numărul tot mai mare al celor care ni se adresează direct, la sediul din Bucureşti. Dacă în 1999 numărul **audienţelor** a fost de 1866, în 2000 s-a înregistrat o creştere de peste 73%, ajungându-se la un număr de 3238. Această formă de contact direct între cetăţean şi personalul instituţiei este benefică, întrucât permite o cunoaştere mai nuanţată a cauzei prezentate iar asistenţa de specialitate permite petiţionarului să afle exact ce are de făcut, fiind astfel scutit de demersuri inutile care îl pot costa bani şi timp irosit. Ca urmare, multe din problemele prezentate la audienţe se transformă în dosare luate în lucru de instituţia noastră.

4.5. Colaborarea cu organizaţiile neguvernamentale

Pentru creşterea audienţei instituţiei, colaborarea cu alte organisme interesate în domenii de activitate asemănătoare cu cele ale avocatului poporului este importantă şi utilă pentru toţi. În cursul anului 2000 am fost solicitaţi de către diferite organizaţii neguvernamentale să participăm la diferite reuniuni în care să prezentăm instituţia în faţa participanţilor, sau să colaborăm cu acestea în scopul promovării şi respectării drepturilor omului.

Astfel, împreună cu Asociaţia "Club Europa" se derulează în judeţul Neamţ, începând cu anul 2000, proiectul "Servicii de informare, orientare şi consiliere pentru cetăţeni" finanţat prin Programul Phare pentru Democraţie, care îşi propune să realizeze:

- Un centru de servicii de informare pentru cetăţeni în municipiul Piatra Neamţ;
- Redactarea unui ghid al serviciilor publice pentru cetăţeni;
- Redactarea Manualului "Avocatul Poporului în serviciul cetăţeanului".

Specialiştii instituţiei au susţinut două sesiuni de formare pentru funcţionari publici, consilieri şi voluntari, în vederea apropierii cetăţenilor de instituţia Avocatul Poporului.

De asemenea, în Bucureşti există un program de colaborare cu "Fundaţia Internaţională pentru Copil şi Familie" pentru implementarea unui proiect intitulat "Serviciul de asistenţă juridică şi socială pentru femeile victime ale violenţei domestice şi pentru copiii victime şi potenţiale victime ale abuzului şi/sau neglijării în mediul lor de viaţă".

Personal de specialitate din instituţia noastră a colaborat cu Organizaţia "World Learning", care a organizat activităţi de formare a primarilor în domeniul protecţiei drepturilor copilului. Astfel am avut prilejul de face cunoscute rolul şi atribuţiile

avocatului poporului în rândul a 30 de primari din judeţul Suceava şi a altor 30 din judeţul Vâlcea.

4.6. Relaţiile cu autorităţile publice

Audienţa instituţiei nu se măsoară numai în raport cu populaţia. Menirea avocatului poporului este de mediere între cetăţean şi administraţia publică centrală şi locală. Aşa încât la fel de important este modul în care se realizează relaţia cu autorităţile, întrucât din această colaborare are de câştigat cetăţeanul care a depus o plângere la noi.

Relaţiile dintre instituţia Avocatului Poporului şi autorităţile publice sunt reglementate prin Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului.

Art. 4 dispune:

"Autorităţile publice sunt obligate să comunice sau, după caz, să pună la dispoziţia avocatului poporului, în condiţiile legii, informaţiile, documentele sau actele pe care le deţin în legătură cu cererile care au fost adresate avocatului poporului…"

Art. 22 prevede următoarele:

"(1) În cazul în care, în urma cererilor făcute, avocatul poporului constată că plângerea persoanei lezate este întemeiată, el va cere în scris autorităţii administraţiei publice care a încălcat drepturile acesteia să reformeze sau să revoce actul administrativ şi să repare pagubele produse, precum şi să repună persoana lezată în situaţia anterioară.

(2) Autorităţile publice în cauză vor lua de îndată măsurile necesare pentru înlăturarea ilegalităţilor constatate, repararea pagubelor şi înlăturarea cauzelor care au generat sau au favorizat încălcarea drepturilor persoanei lezate şi îl vor informa despre aceasta pe avocatul poporului."

Art. 23 prevede:

"(1) În cazul în care autoritatea administraţiei publice sau funcţionarul public nu înlătură, în termen de 30 de zile de la data sesizării, ilegalităţile comise, avocatul poporului se adresează autorităţilor administraţiei publice ierarhic superioare, care sunt datoare să îi comunice, în termen de cel mult 45 de zile, măsurile luate.

(2) Dacă autoritatea publică sau funcţionarul public aparţine administraţiei publice locale, avocatul poporului se adresează prefectului. De la data depunerii cererii la prefectul judeţului curge un nou termen de 45 de zile."

Art. 24 stabileşte următoarele:

"(1) Avocatul poporului este îndreptăţit să sesizeze Guvernul cu privire la orice act sau fapt administrativ ilegal al administraţiei publice centrale şi al prefecţilor.

(2) Neadoptarea de către Guvern, în termen de cel mult 20 de zile, a măsurilor privitoare la ilegalitatea actelor sau faptelor administrative semnalate de avocatul poporului se comunică Parlamentului."

Cunoaşterea de către fiecare primar sau funcţionar public a termenelor în care are obligaţia de a răspunde la o scrisoare venită din partea avocatului poporului şi, mai ales, asumarea conştiinţei profesională de a respecta această obligaţie, reprezintă o condiţie esenţială pentru apărarea drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti.

Apreciem că textele art. 4, menţionat mai sus, precum şi cele ale art. 22, 23 şi 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, nu numai că nu sunt în concordanţă cu prevederile legale ce reglementează activitatea administraţiei publice, dar conduc şi la slăbirea eficienţei intervenţiilor instituţiei. Aceasta datorită modului în care sunt formulate în prezent, respectiv în condiţiile lipsei corelativului firesc, sancţiunea,

Aceste texte se referă la cazurile în care cererea adresată de petiţionar conţine toate datele necesare, care fac posibilă emiterea unei recomandări. De cele mai multe ori însă ne confruntăm cu cazuri în care cetăţeanul care se adresează instituţiei noastre este în imposibilitatea de a ataşa toate documentele necesare probării pretenţiilor sale, fie datorită stării materiale şi informative precare, fie datorită faptului că documentele care îi confirmă punctul de vedere se află la autoritatea reclamată. Din aceste motive suntem obligaţi ca, într-o primă fază, să ne solicităm autorităţilor administraţiei publice informaţiile necesare. Prin aceasta considerăm că respectăm şi principiul contradictorialităţii, permiţând autorităţilor reclamate să îşi prezinte poziţia şi stabilind apoi, în mod obiectiv, dacă s-a produs sau nu o lezare a drepturilor şi libertăţilor petiţionarului.

Lipsa unei cooperări a instituţiilor sesizate, în această fază premergătoare emiterii unei recomandări, precum şi lipsa unor prevederi exprese cu privire la mijloacele de sancţionare a autorităţilor care refuză cooperarea cu Avocatul Poporului, tergiversează transmiterea de date, ori transmit informaţii incorecte ca răspuns la solicitările avocatului poporului sunt de natură a slăbi eficienţa intervenţiei noastre. Prin aceasta se aduce, în mod evident un mare prejudiciu cetăţeanului.

Colaborarea cu autorităţile nu a decurs întotdeauna normal. Uneori nu s-a primit nici un răspuns din partea organelor solicitate, alteori răspunsurile au ajuns cu mare întârziere.

Prezentăm mai jos o listă, din păcate destul de lungă, dar nici pe departe exhaustivă, cu autorităţile care ne-au împiedicat să rezolvăm în condiţii normale cazurile pe care le aveam de investigat, prin refuzul lor evident de a-şi îndeplini obligaţiile prevăzute de lege referitoare la colaborarea cu Avocatul Poporului:

- Radu Vasile, Prim Ministru, Guvernul României: 6 luni;
- Mugur Isărescu, Prim Ministru, Guvernul României: 8 luni;
- Andrei Marga, ministru, Ministerul Educaţiei Naţionale: 11 luni;

- Alexandru Popescu, secretar de stat, Comitetul Român pentru Adopții: 11 luni;
- Vlad Romano, Preşedinte, Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului: 11 luni;
- Radu Stroe, secretarul general al guvernului, Secretariatul General al Guvernului: 1 an şi 9 luni;
- Ecstein Kovacs Peter, ministru delegat, Departamentul pentru Protecția Minorităților Naționale: 12 luni;
- Simona Marinescu, secretar de stat, Ministerul Muncii şu Protecției Sociale: 1 an;
- Gabriela Popescu, secretar de stat, Secretariatul de Stat pentru Persoane cu Handicap: 1 an şi 8 luni;
- Traian Băsescu, primar general, Primăria Generală a municipiului Bucureşti: 7 luni;
- Ministerul Sănătății, Direcția Generală a Asistenței Medicale: 11 luni;
- Laurențiu Lupu, preşedinte, Comisia pentru Protecția Copilului sector 4: 8 luni;
- Gheorghe Barbărasă, preşedinte, Comisia pentru Protecția Copilului Dolj: 12 luni;
- Traian Bratu, preşedinte, Comisia pentru Protecția Copilului Teleorman: 5 luni;
- Gheorghe Stan, preşedinte, Comisia pentru Protecția Copilului Argeş: 2 luni;
- Ioan Mihăilă, preşedinte, Comisia pentru Protecția Copilului Maramureş: 2 luni;
- Liviu Coman Kund, preşedinte, Comisia pentru Protecția Copilului Galați: 4 luni;
- Dumitra Drăghici, preşedinte, Comisia pentru Protecția Copilului Buzău: 4 luni;
- Dan Ionuț Fleacă, director, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sector 1: 2 luni;
- Marian Vanghelie, primarul sectorului 5: 1 lună;
- Eugen Durbacă, primarul municipiului Galați: 9 luni;
- Primarul comunei Frumuşița, județul Galați: 4 luni;
- Primarul comunei Solonț, județul Bacău: 1 an;
- Primarul municipiului Tîrgu Jiu: 5 luni;
- Primar comuna Dobreşti, județul Argeş: 9 luni;
- Primăria comunei Corbeanca, județul Ilfov: 9 luni;
- Primarul oraşului Lupeni, județul Hunedoara: 9 luni;
- Primarul comunei Măgurele, județul Ilfov: 5 luni;
- Primarul comunei Rodna, județul Bistrița Năsăud: 3 luni;
- Primarul municipiului Râmnicu Sărat, județul Buzău: 7 luni;
- Primarul comunei Domajnea, județul Caraş Severin: 5 luni;
- Primarul comunei Borca, județul Neamț: 2 luni;
- Primarul comunei Murgeşti, județul Buzău: 11 luni;
- Primarul comunei Izvoarele, județul Olt: 6 luni;
- Primarul municipiului Câmpulung, județul Argeş: 7 luni;

- Neculaie Rățoi, primarul oraşului Paşcani, județul Iaşi: 7 luni;
- Primarul comunei Popeşti, Leordeni, Ilfov: 3 luni;
- Primarul municipiului Oradea: 5 luni;
- Primarul oraşului Drăgăşani, județul Olt: 3 luni;
- Primarul comunei Lopătari, județul Buzău: 5 luni;
- Primarul comunei Goicea, județul Dolj: 4 luni;
- Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoanele cu Handicap Hunedoara: 9 luni;
- Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoanele cu Handicap Prahova: 5 luni;
- Inspectoratul de Poliție, județul Olt: 11 luni;
- Tiu Elena, Preşedintele Judecătoriei sectorului 6: 8 luni;
- Parchetul de pe lângă Judecătoria sector 4: 5 luni;
- Parchetul de pe lângă Tribunalul municipiului Bucureşti: 7 luni;
- Parchetul de pe lângă Tribunalul municipiului Bacău: 2 luni;
- Secretarul Consiliului Local Băicoi, județul Prahova: 5 luni;
- Secretarul Consiliului Local Băneasa, județul Galați: 5 luni;
- Secretarul Consiliului Local Costeşti, județulArgeş: 5 luni;
- Secretarul Consiliului local Grințieş, județul Neamț: 5 luni;
- Ciolan Emilian, primarul comunei Dârmăneşti, județul Argeş: 1 an, 10 luni şi 17 zile: nu a răspuns încă;
- Primarul comunei Borcea: 180 zile;
- Ghetina Mihai, primarul Comunei Doba, județul Satu Mare: 2 luni şi 18 zile;
- Primarul comunei Bascov, județul Argeş: la adresa din 18.01.2000 şi la revenirea din data de 15.05.2000: 317 zile întârziere;
- Primarul comunei Axintele, județul Ialomița: la adresa din 24.04.2000 şi la revenirea din 24.10.2000, în Dosar nr. 289/2000: 221 zile;
- Aurel Teodorescu, prefectul județului Argeş: 7 luni şi 27 de zile;
- D.I.T.L. sectorul 2 Bucureşti: 270 zile;
- D.I.T.L. sectorul 3 Bucureşti: 120 zile;
- Administrația Financiară a Sectorului 1 a răspuns după două reveniri, la data de 12.12.2000: 15 luni întârziere;
- Comisia pentru constatarea calității de luptător în rezistența anticomunistă: 60 zile;
- Comisia pentru studierea arhivelor securității: 90 zile (**nu a răspuns încă**);
- Prof. Gheorghe Radu, director al Direcției Arhivelor Naționale a județului Neamț: 90 zile;
- Ioan Căprariu, director general adjunct, DGMPS Timiş,: 60 zile;
- Marian Alexandrescu, director general, DGMPS Braşov: 60 zile;
- Conf. Dr. Sorin Pescaru, director, Direcția Sanitară a Județului Timiş: 270 zile;
- General de Divizie Niculaie Neagu, I.G.P.: 180 zile;
- I.P.J. Braşov: 4 luni şi 14 zile;
- Col. Jipa Traian, I.P.J. Brăila: 60 zile;
- Col. Tcaciuc Victor, I.P.J. Suceava: 60 zile;

- I.P.J. Iaşi: 60 zile;
- Col. Alexandru Molnar, I.P.J. Satu Mare: 2 luni şi 18 zile;
- Ion Busuioc, director, Direcţia Legislaţie Impozite Directe, Ministerul Finanţelor: 60 zile;
- Col. Mihai Verbiceanu, Penitenciarul Focşani: 2 luni şi 15 zile;
- Lt. col. Vasile Stegărescu, Penitenciarul Galaţi: 2 luni şi 15 zile.
- Ministerul Finanţelor: 8 luni;
- Secretarul general al Ministerului Finanţelor: la adresa din 24.08.1999 şi la revenirile de la 17.12.1999 şi 27.11.2000: 15 luni întârziere.
- Ministerul Justiţiei: 60 zile;
- Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale: 220 zile;
- Ministerul Educaţiei Naţionale: **nu a răspuns încă**;
- Ion Nicolae Fava, preşedinte, Curtea de Apel Ploieşti: 90 zile;
- Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar Ploieşti: 2 ani şi 11 luni: **nu a răspuns încă;**
- Mircea Criste, procuror general, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie: 11 luni;
- V. Pantea, prim procuror militar, Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti: 1 an şi 9 luni, **nu a răspuns încă**;
- Sergiu Gabura, prim procuror, Parchetul de pe lângă Judecătoria sectorului 1 Bucureşti: 10 luni, **nu a răspuns încă**;
- Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 Bucureşti: 240 zile;
- Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 6 Bucureşti: 17 luni (**nu a răspuns încă)**;
- C. Dinculescu, prim procuror, Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova: 180 zile;
- Rudolf Radu, prim procuror, Parchetul de pe lângă Judecătoria Drobeta Turnu Severin: 60 zile;
- Col. Magistrat Ionel Slăvoiu, prim procuror, Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti: 18 luni;
- Col. Magistrat Mihai Popov, procuror general militar, Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel Bucureşti: 60 zile;
- Consiliul Naţional al Audiovizualului: 60 zile;
- Oficiul pentru Protecţia Consumatorului Bucureşti: 150 zile;
- Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului Bucureşti: la adresa din 24.04.2000 şi la revenirea de la 27.11.2000: 221 zile;
- Dr. Alexandru Ciocâlteu, director, Casa Naţională pentru Asigurări de Sănătate: 24 luni;
- Oficiul Judeţean pentru Protecţia Consumatorilor Teleorman: la adresa din 13.03.2000: 262 zile;
- Agenţia pentru Protecţia Mediului Braşov: la adresa din 24.04.2000 şi la revenirea de la 27.11.2000: 221 zile;
- Direcţia Sanitară a Judeţului Timiş, director, conf. dr. Sorin Pescaru: 270 zile;

- Iacoban O., şef serviciu, Oficiul de pensii sector 2, Bucureşti: 180 zile;
- Sachelarie Daniela, şef serviciu, Oficiul de pensii sector 6, Bucureşti: 180 zile;
- Felicia Paligora, şef oficiu, Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Bucureşti: 150 de zile;
- Ionel Ţecu, director, Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Dolj: 120 de zile;
- Lazăr Eleonora, şef oficiu, Oficiul de pensii Petroşani: 270 de zile;
- Nicolae Nan, preşedinte, Consiliul Judeţean Sibiu: 90 de zile;
- Gh. Tomoiagă, primarul comunei Iacobeni, judeţul Suceava: 270 de zile;
- Durbacă Eugen, primarul municipiului Galaţi: 300 de zile;
- Policlinica Vitan: 300 de zile;
- Iancu Caramihai, preşedinte, Judecătoria sector 5: 270 de zile;
- Mihai Semenescu, director general, Compania Naţională a Lignitului S.A.:), 270 de zile
- Radu Sârbu, preşedinte, Fondul Proprietăţii de Stat: 250 de zile;
- Vasile Statu, primarul oraşului Sebiş: 180 de zile;
- Constantin Huţan, primarul oraşului Vatra Dornei: 60 de zile;
- Inspectoratul teritorial de muncă Hunedoara, 270 de zile;
- C. Moraru, director, Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Suceava: 150 de zile;
- Nicolae Mircea, director, Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Buzău: 120 de zile;
- Ioan Capfariu, director, Direcţia Generală de Muncă şi Protecţie Socială Timiş: 45 de zile;
- Col. Dumitru Jianu, Direcţia Generală de Poliţie Bucureşti: 60 de zile.

Este limpede că aceste întârzieri sau chiar ignorarea totală a intervenţiilor noastre perturbă serios activitatea instituţiei. Mai mult decât atât, nu de puţine ori răspunsurile pe care le primim nu cuprind toate informaţiile solicitate necesare clarificării cauzei pe care o cercetăm. Această situaţie ne determină să revenim cu noi adrese, cu apeluri telefonice ceea ce prelungeşte mult soluţionarea cauzei şi, în plus, ridică costul rezolvării unui dosar.

Tăcerea autorităţilor publice sau răspunsurile evazive conţin în sine prezumţia unor nereguli, care necesită deplasări în teritoriu, deci alt timp suplimentar şi costuri în plus.

4.7. Ignorarea recomandărilor Avocatului Poporului

Un alt aspect negativ în relaţia dintre instituţia noastră şi autorităţile publice îl reprezintă ignorarea recomandărilor făcute de avocatul poporului, în urma finalizării

unui dosar. Printre cei care s-au situat pe această poziție de obstrucționare a rezolvării unui caz, menționăm:

- Primarul oraşului Băicoi, județul Prahova;
- Primarul comunei Băneasa, județul Galați;
- Primarul oraşului Costeşti, jud Argeş;
- Primarul comunei Livezile, județul Bistrița–Năsăud;
- Primarul comunei Vâlcele, județul Covasna;
- Primarul comunei Sulița, județul Botoşani;
- Primarul comunei Grințieş, județul Neamț;
- Primarul comunei Ciurea, județul Iaşi;
- Primarul comunei Ulma, județul Suceava;
- Consiliul Local Pănătău, județul Buzău.

4.8. Respectarea recomandărilor Avocatului Poporului

Nu se poate afirma că toate autoritățile publice care au fost sesizate în dosarele deschise au manifestat lipsă de interes, Dimpotrivă, în destule cazuri s,a remarcat o colaborare promptă prin răspunsurile adresate în cadrul termenelor legale prevăzute de legea organică. În acest sens, menționăm următoarele autorități:

- Comisia pentru Protecția Copilului Prahova;
- Comisia pentru Protecția Copilului Suceava;
- Comisia pentru Protecția Copilului Brăila;
- Comisia pentru Protecția Copilului Neamț;
- Comisia pentru Protecția Copilului sector 6;
- Comisia pentru Protecția Copilului sector 2;
- Primarul sectorului 6, Bucureşti;
- Direcția de Sănătate Publică Sibiu;
- Policlinica Spitalului Mediaş;
- Primarul comunei Floreşti, județul Cluj;
- Inspecoratul şcolar Iaşi;
- Inspectoratul şcolar Dâmbovița;
- Inspectoratul şcolar Bucureşti;
- Primarul comunei Vânători, județul Mureş;
- Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului Mureş;
- Primarul municipiului Mediaş;
- Inspectoratul Județean de Poliție Iaşi;
- Primarul comunei Dagâța, județul Iaşi;
- Direcția Generală de Muncă şi Protecție Socială Neamț;
- Primarul oraşului Comăneşti, județul Bacău;

- Primarul municipiului Ploieşti, judeţul Prahova;
- Primarul comunei Ulma, judeţul Suceava;
- Agenţia Judeţeană pentru Ocuparea şi Formarea Profesională Argeş;
- Inspectoratul judeţean de Poliţie Bistriţa Năsăud;
- Direcţia pentru Protecţia Copilului Bihor;
- Direcţia pentru Protecţiei Copilului sector 1;
- Comisia pentru Protecţia Copilului Constanţa;
- Comisia pentru Protecţia Copilului Braşov;
- Primarul municipiului Oradea, judeţul Bihor;
- Primarul municipiului Brăila;
- Prefectura judeţului Botoşani;
- Primarii comunelor: Turceni, judeţul Gorj, Berca – judeţul Bacău, Voloiac – judeţul Mehedinţi;
- Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgovişte – judeţul Dâmboviţa;
- Oficiul Judeţean pentru Protecţia Consumatorului Galaţi;
- Prefectura judeţului Prahova.

De asemenea trebuie remarcat ca un fapt pozitiv, promptitudinea însuşirii **recomandărilor avocatului poporului** de către unele autorităţi. Este satisfacţia cea mai mare pe care o putem avea în activitatea noastră, aceea de a vedea că eforturile noastre de apărare a drepturilor cetăţenilor au fost încununate de succes. Însuşirea recomandărilor avocatului poporului demonstrează receptivitatea autorităţilor şi, implicit, recunoaşterea rolului şi menirii instituţie noastre. Prezentăm mai jos câteva exemple de acest fel:

- Comisia pentru Protecţia Copilului Călăraşi;
- Comisia pentru Protecţia Copilului sector 4;
- Primarul municipiului Focşani, judeţul Vrancea;
- Inspectoratul Judeţean de Poliţie Bacău;
- Comisia pentru Protecţia Copilului Constanţa;
- Primarul comunei Măneşti, judeţul Prahova;
- Direcţia pentru Protecţia Copilului sector 2;
- Primarul municipiului Slatina, judeţul Olt;
- Comisia pentru Protecţia Copilului Prahova.

4.9. Relaţiile de colaborare ale Avocatului Poporului cu diferite autorităţi ale administraţiei publice

În unele situaţii, buna cooperare cu autorităţile a depăşit simplu schimb de informaţii privind cercetarea unor cazuri. S-au stabilit unele forme de parteneriat în scopul unei mai eficiente urmăriri a fenomenelor care vizează anumite drepturile ale unor cetăţeni.

Astfel, instituţia noastră a considerat că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1997 şi a art. 45 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a instituţiei Avocatul Poporului, ar fi oportună efectuarea unor vizite, după un program stabilit de comun acord cu Inspectoratul General al Poliţiei, la câteva aresturi ale poliţiei de pe raza municipiului Bucureşti. În acest scop, IGP împreună departamentul specializat în acest domeniu au elaborat un proiect privind un parteneriat în domeniul drepturilor omului, între Instituţia Avocatul Poporului şi Inspectoratul General al Poliţiei. Astfel, datorită disponibilităţii şi deschiderii reprezentanţilor Ministerului de Interne şi a conducerii Inspectoratului General de Poliţie, a fost încheiat şi semnat "Protocolul de parteneriat în domeniul drepturilor omului".

De menţionat, de asemenea, că, urmare a sesizării făcute de instituţia noastră către I.P,J. Covasna, referitor la comportamentul incalificabil al unui poliţist, această instituţie a reacţionat imediat, luând măsura sancţionării drastice a ofiţerul de poliţie, potrivit gravităţii faptei, cu trecerea în rezervă;

Raporturile instituţiei noastre cu direcţiile şi serviciile Ministerului Apărării Naţionale sunt, de asemenea, de menţionat, întrucât au constat într,o bună colaborare cu această instituţie. Cadrele militare de la care am solicitat informaţii necesare rezolvării unor cazuri au fost deosebit de receptive, aducându-şi o importantă contribuţie la soluţionarea plângerilor adresate Instituţiei Avocatul Poporului, prin întreprinderea de cercetări asupra cazurilor respective, în mod operativ şi într-o argumentare în conformitate cu dispoziţiile legale în vigoare, comunicându-ne în termen informaţiile necesare.

Într-un alt caz, referitor la instituirea taxelor speciale de salubrizare şi igienizare în municipiul Bucureşti, pe care Avocatul Poporului le-a considerat ca fiind ilegale, este de remarcat că, în urma sesizării de către avocatul poporului a prefectului municipiului Bucureşti, acesta, potrivit competenţelor sale, a atacat în contencios administrativ Hotărârea nr. 81/2000 a Consiliului General al Municipiului Bucureşti prin care s-au instituit aceste taxe. Potrivit prevederilor constituţionale, actul administrativ atacat este suspendat de drept. Prin urmare, s-a sistat acţiunea de colectare a acestor taxe, la nivelul municipiului Bucureşti. Taxele respective au fost anulate de Curtea de Apel Bucureşti. Situaţia a mai fost adusă şi la cunoştinţa Consiliului General al Municipiului Bucureşti, precum şi a primarului general. Acesta din urmă nu a exprimat însă nici un punct de vedere faţă de cele prezentate de noi.

5. Relaţiile cu mass-media

5.1. Interesul pentru o relaţie bună cu mass-media

Având în vedere că imaginea are un caracter în mod esenţial subiectiv, de natură psihologică şi fiind conştienţi că bătălia pentru o imagine bună a unei instituţii este la fel de importantă ca şi calitatea serviciilor prestate, instituţia Avocatul Poporului şi-a propus, în anul 2000, să-şi creeze o imagine pozitivă în raporturile sale cu publicul.

Instituţia a afectat mai mult timp pentru aceasta şi a desemnat un grup de specialişti pentru a prelucra informaţiile obţinute din presa scrisă, de la posturile de radio şi cele de televiziune, din comentariile despre instituţie, şi pentru a observa modul în care sunt apreciate serviciile Avocatului Poporului. S-a încercat totodată identificarea celor mai potrivite mijloace pentru realizarea unui dialog eficient cu societatea.

Principalele canale de comunicare pe care le-am folosit pentru transmiterea informaţiilor ocazionate de evenimente speciale din activitatea noastră au fost presa scrisă, emisiunile de radio şi televiziune, comunicatul de presă şi conferinţa de presă.

5.2. Importanţa relaţiei cu mass media

Nu dorim ca presa să ne considere perfecţi, pentru că nici nu suntem. Ceea ce dorim este ca populaţia să fie informată exact asupra existenţei instituţiei, asupra competenţelor sale (desigur, destul de limitate, prin lege, în comparaţie cu textul Constituţiei), asupra posibilităţilor sale de a face bine oamenilor, şi asupra situaţiilor (nu puţine) în care ne-am dovedit utili semenilor noştri.

Aceasta nu pentru că am aştepta laude sau mulţumiri, ci pentru că dorim ca un număr cât mai mare de oameni să ştie că, în anumite situaţii, se pot bizui pe un sprijin, pe "Un om care te ascultă".

În opinia noastră, relaţia cu mass media este importantă din următoarele motive:

1. Contribuie la informarea şi la educarea populaţiei atât în ceea ce priveşte cunoaşterea drepturilor şi libertăţilor lor constituţionale, cât şi pentru înţelegerea mijloacelor care le stau la dispoziţie pentru a şi le apăra, inclusiv prin cunoaşterea competenţelor avocatului poporului. O dovadă clară a creşterii gradului de informare a populaţiei o constituie creşterea numărului de plângeri adresate avocatului poporului care, în anul 2000 a ajuns la peste 4500, faţă de aproximativ 1000 în anul 1997. De asemenea, numărul cererilor admise ca fiind de competenţa noastră, respectiv numărul de cereri adresate de cetăţeni în cunoştinţă de cauză faţă de competenţele Avocatului Poporului reprezintă, în anul 2000, 48,5% din totalul cererilor, faţă de 9,2 % cât au reprezentat în anul 1997. Acest fapt

dovedeşte că, beneficiind de ajutorul (uneori involuntar) al presei, s-a depăşit etapa în care se credea că Avocatul Poporului este un avocat obişnuit, care îşi poate reprezenta clienţii în justiţie, dar, fiind al poporului, este mai serviabil, mai accesibil şi, desigur, mai ieftin, avându-şi biroul în Bufetul Senatului României.

2. Constituie o sursă permanentă de informaţii pentru Avocatul Poporului, care are posibilitatea de a acţiona din proprie iniţiativă în apărarea drepturilor şi libertăţilor cetăţeanului. În anul 2000 avocatul poporului s-a autosesizat într-un număr de 60 de cazuri, faţă de 1999 când cercetările din oficiu au demarat în 51 de situaţii, şi faţă de perioada 1997-1998 când această procedură a avut o pondere total nesemnificativă în activitatea Avocatului Poporului.

5.3. Posibilităţi de îmbunătăţire a comunicării cu societatea

Avocatul Poporului este rareori un subiect savuros pentru prima pagină a cotidienelor. Neavând, prin lege, dreptul de a se substitui altor autorităţi ale statului, Avocatul Poporului nu poate acuza, aresta, condamna. El este o instituţie de influenţare, creat pentru a atrage atenţia instituţiilor statului asupra "proastei administrări".

Aceasta fiind situaţia, Avocatul Poporului nu poate ieşi în stradă, singur, şi a stârpi corupţia, a rezolva problema copiilor străzii, a rectifica procedura de încasare a impozitelor, a spori salariile, a opri inflaţia, a restitui bunurile foştilor proprietari, a sprijini, în acelaşi timp, chiriaşii în faţa aceloraşi foşti proprietari, a destitui primari şi prefecţi, a modifica hotărâri ale Guvernului şi legi adoptate de Parlament, şi lista aceasta ar putea continua.

El poate doar ceea ce legea îl abilitează să facă. Considerăm însă că acest lucru, respectiv competenţele şi procedurile instituţiei, trebuie cunoscute de oricine, aşa după cum se cunosc regulile de circulaţie sau normele de comportare civilizată.

În opinia noastră, pentru a intra definitiv în "cetate", Avocatul Poporului ar trebui să-şi aibă coordonatele înscrise alături de cele ale altor instituţii care fac parte din viaţa de zi cu zi, cum ar serviciul de Ambulanţă, Pompierii, informaţiile telefonice, etc.

Din acest punct de vedere, în opinia noastră, mijloacele mass media nu au reflectat întotdeauna adevăratele rezultate sau nu au înţeles suficient de bine rolul şi locul avocatului poporului într-o societate cu adevărat democratică.

Constatăm că Avocatul Poporului a intrat în primele pagini ale presei doar în momentele în care a făcut afirmaţii-şoc, de tipul "Paul Mitroi, Avocatul Poporului, recunoaşte: În România, câinii vagabonzi au mai multe drepturi decât copii". Cu titlu de exemplu, menţionăm că nu acelaşi lucru s-a petrecut atunci când, cu discreţie,

Avocatul Poporului a determinat suspendarea unor taxe ilegale care urmau să afecteze câteva milioane de contribuabili (cazul este prezentat în corpul Raportului).

Considerăm că acest neajuns poate fi eliminat, în primul rând, de Avocatul Poporului el însuşi, prin informarea corectă şi permanentă a jurnaliştilor, care sunt, ca peste tot în lume, principalii săi aliaţi şi principalul mijloc de influenţare a Administraţiei, atunci când nici un alt procedeu nu dă rezultate şi când numai mobilizarea opiniei publice mai poate provoca o reacţie activă a autorităţilor.

5.4. Principalele apariţii publice ale Avocatului Poporului

5.4.1. Conferinţe de presă

- În luna aprilie 2000, cu prilejul inaugurării Biroului teritorial de la Oradea: avocatul poporului şi domnul Jenö Kaltenbach, unul dintre omologii săi din Ungaria s-au întâlnit pentru a afirma, încă odată, colaborarea bună existentă între cele două instituţii;
- În luna iunie 2000, după dezbaterea celor două Rapoarte anuale ale instituţiei în Parlamentul României: s-au făcut cunoscute rezultatele activităţii noastre, propunerile de modificare a legislaţiei în domeniile în care s-au constat mai multe abuzuri, precum şi modul de lucru cu autorităţile administraţiei publice;
- În luna iulie 2000, ca urmare a vizitei efectuate de reprezentanţii Avocatului Poporului la Penitenciarul din Oradea: în cadrul programului de monitorizare a condiţiilor de detenţie din ţara noastră au fost examinate realităţile din respectivul penitenciar;
- În luna septembrie 2000 cu prilejul lucrărilor Consiliului de administraţie al Asociaţiei Mediatorilor şi Ombudsman-ilor Francofoni, organizate la Bucureşti la Palatul Parlamentului, organizate de instituţia Avocatul Poporului: s-au prezentat, în prezenţa tuturor ombudsmanilor şi mediatorilor prezenţi la Bucureşti, principalele hotărâri adoptate;
- În luna octombrie 2000 s-a prezentat Raportului special "Protecţia drepturilor copilului" publicat cu sprijinul Reprezentanţei UNICEF în România.

5.4.2.Comunicatele de presă

Acestea au fost transmise cu prilejul diferitelor evenimente apreciate de avocatul poporului importante şi demne de a fi făcute publice. Cele mai importante au fost:

- La 18 octombrie 2000, cu prilejul lansării "Raportului special privind drepturile copilului";
- la 2 noiembrie 2000, cu prilejul participării Avocatului Poporului la lucrările Conferinţei 2000 a Institutului Internaţional al Ombudsman-ului, desfăşurată la Durban, în perioada 30 octombrie – 2 noiembrie 2000.

5.4.3. Interviuri

Avocatul poporului a acordat mai multe interviuri referitoare la specificul activității instituției, dintre care cele mai semnificative sunt:

- 6 mai 2000: Revista "Palatul de Justiție": interviu cu Avocatul Poporului: "Suntem în permanentă căutare de sediu…";
- 22 aprilie 2000, cotidianul "Crişana": "Avocatul Poporului la Oradea - Suntem servitorii cetățeanului";
- 22 aprilie 2000: cotidianul "Național": "Avocatul Poporului din România va înființa un birou-pilot la Oradea";
- 7 iunie 2000: "Ziarul Financiar": "Avocatul Poporului a rămas o instituție fără putere";
- Cotidianul "Curentul": "Avocatul Poporului se luptă cu indolența autorităților";
- Cotidianul "Curierul Național": "Autoritățile publice din România tratează Avocatul Poporului cu indiferență";
- Cotidianul "Cronica Română": interviu cu Avocatului Poporului: "Avocatul Poporului, asaltat de plângeri privind dreptul de proprietate";
- 16 iunie 2000, "Cotidianul": interviu cu Avocatul Poporului: "La aproape trei ani de la înființare, Avocatul Poporului cere dreptul de a-i trimite pe funcționarii publici în judecată";
- 20 iunie 2000, cotidianul "Evenimentul zilei": interviu cu Avocatul Poporului: "Peste 10.200 de plângeri primite de Avocatul Poporului în trei ani";
- 29 iunie 2000, cotidianul "Cronica Română": "Avocatul Poporului vrea să amendeze funcționarii publici";
- 7 iulie 2000, cotidianul "România Liberă": "Avocatul Poporului este nemulțumit de relația cu instituțiile publice";
- 11 septembrie 2000, cotidianul "România Liberă": interviu cu domnul Bernard Stasi, Mediatorul Republicii Franceze: "Suntem în slujba cetățenilor, a drepturilor lor".

5.4.4. Articolele în presă

- 10 martie 2000, "Libertatea": "Avocatul Poporului în război cu Primăria – Noile taxe sunt ilegale";
- 22 aprilie 2000, "Jurnal Bihorean": "Avocații Poporului din Ungaria şi România s-au întâlnit la Oradea";
- 24 aprilie 2000, "Adevărul": "La întâlnirea cu omologul său din Ungaria, Avocatul Poporului din România acuză obtuzitatea instituțiilor şi ignoranța parlamentarilor";
- 12 iulie 2000: "Jurnalul de dimineață", "Avocatul Poporului a inspectat Penitenciarul din Oradea";
- "Bihari Naplo": "Nalunk is zsufolt a borton";
- "Ştirea Bihoreană": "Avocatul Poporului verifică respectarea drepturilor puşcăriaşilor";

- "Vest": "În opinia reprezentanţilor Avocatului Poporului, Penitenciarul Oradea este paradisul deţinuţilor";
- 19 octombrie 2000: "Adevărul": "Paul Mitroi, Avocatul Poporului, recunoaşte: În România, câinii vagabonzi au mai multe drepturi decât copii";
- "Naţional": "Copiii cer ajutorul Avocatului Poporului";
- "Ziua": "Avocatul Poporului acuză orfelinatele că facilitează adopţii ilegale";
- 1 noiembrie 2000, "Naţional": "O fetiţă de 13 ani cere Avocatului Poporului să-i împace părinţii divorţaţi".

5.4.5. Emisiunile de radio şi televiziune

- Postul TVR Internaţional: avocatul poporului a prezentat "Instituţia Avocatul Poporului pentru românii de pretutindeni";
- Postul TVR 1 – avocatul poporului, a prezentat relaţiile bilaterale de colaborare stabilite între instituţia noastră şi omologii din Ungaria;
- Postul TVR Internaţional: un adjunct al avocatului poporului a prezentat "Problemele apatrizilor de origine română aflaţi pe teritoriul Germaniei";
- Postul TVS Oradea: un adjunct al avocatului poporului a prezentat colaborarea cu instituţia similară din Ungaria;
- Postul Tele 7abc: un adjunct al avocatului poporului a prezentat "Competenţele Avocatului Poporului ";
- Postul Pro Tv: un şef de departament, a prezentat în mai multe rânduri, sesizările din oficiu ale instituţiei în ceea ce priveşte nerespectarea drepturilor copilului;
- Radio România Cultural: un adjunct al avocatului poporului a prezentat în mai multe emisiuni drepturile omului şi cadrul legal internaţional şi intern;
- Postul Radio Vacanţa: un consilier al Avocatului Poporului a prezentat instituţia, modul în care cetăţenii se pot adresa avocatului poporului precum şi actele care nu scad în sfera de competenţă a acestuia;
- Postul Radio România–Oltenia: un consilier al Avocatului Poporului a prezentat competenţele Avocatului Poporului în ceea ce priveşte drepturile femeilor din România;
- Radio România Actualităţi: un şef de departament a prezentat în cadrul unei serii de emisiuni, competenţele avocatului poporului şi modul în care se poate implica în cazul petiţiilor ce se referă la abuzurile poliţiei, autorităţilor locale, în domeniul protecţiei consumatorului şi contribuabilului;
- Radio România Actualităţi: un şef de departament a răspuns în direct unor întrebări ale ascultătorilor precum şi la unele scrisori adresate postului de radio în care se semnalau abuzuri de competenţa de rezolvare a avocatului poporului.

6. Politica de personal a instituției

6.1. Generalități

Politica de personal a avocatul poporului este planificată pe termen lung, pornind de la premisa că o instituție nou creată într-un domeniu fără tradiții în țara noastră, are nevoie de un nucleu de specialişti formați în timp, care să asigure o continuitate a activității la cei mai înalți parametri profesionali. În consecință, prioritatea în politica de personal a fost angajarea unui număr important de tineri.

La modul general, strategia privind gestionarea resurselor umane a avut în vedere următoarele obiective:

- planificarea resurselor umane, corelată cu volumul de muncă şi spațiile repartizate instituției pentru desfăşurarea activității;
- recrutarea şi selecția personalului;
- evaluarea performanțelor profesionale individuale, în strânsă legătură cu motivarea şi salarizarea personalului;
- integrarea politicilor de personal în politica generală a instituției.

Prin aceste obiective s-a urmărit, în principal, definirea competențelor şi abilităților pentru fiecare post cuprins în organigramă, asigurarea menținerii competenței pe post prin corelarea nevoilor viitoare cu planul de carieră al fiecărui salariat, precum şi elaborarea tendințelor viitoare referitoare la pregătire şi perfecționare în funcție de resursele disponibile.

O primă măsură, luată încă de la început, a fost angajarea prin concurs a personalului de specialitate numai din rândul absolvenților din ultimii trei ani. În felul acesta, existența tineretului oferă posibilitatea perfecționării profesionale pe parcurs, prin diverse forme care să asigure o bună cunoaştere a domeniilor legate de activitatea instituției Avocatul Poporului şi ale altor instituții de tip ombudsman din alte țări.

La sfârşitul anului 1997, anul înființării instituției, erau angajate 19 persoane, dintre care numai şase pentru departamentele de specialitate.

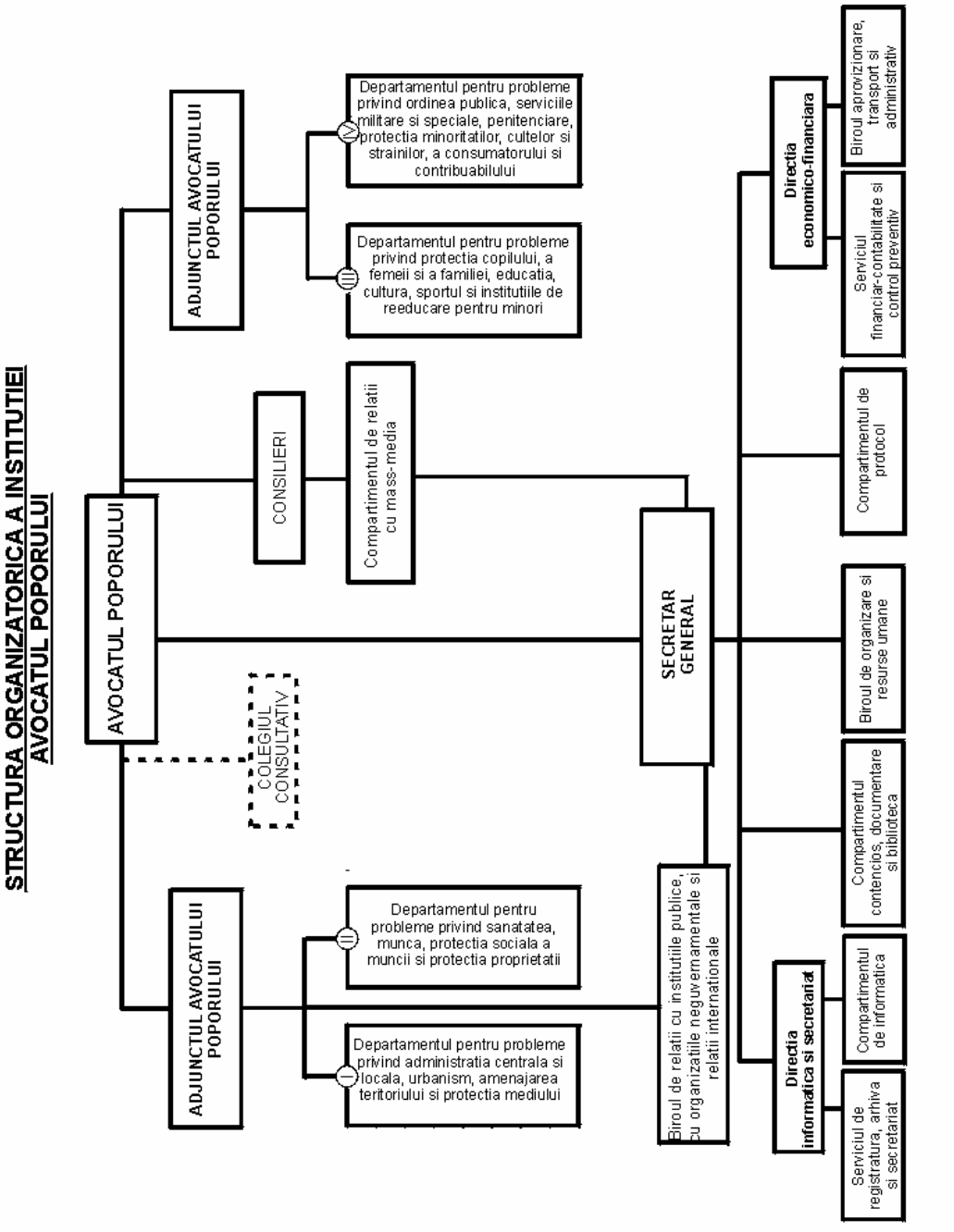
În 1998 s-au organizat două concursuri care au adus instituția în situația de a face față solicitărilor din ce în ce mai frecvente ale cetățenilor, care începuseră să fie familiarizați cu profilul noii instituții create.

Astfel, în luna aprilie 1998 a fost organizat un concurs pentru ocuparea posturilor de referenți de specialitate – debutanți. La concurs s-au prezentat 67 de persoane, dintre care au fost promovate şi angajate 20. În acelaşi an, între 26-27 noiembrie, s-a organizat un nou concurs pentru ocuparea unor posturi de experți şi consultanți Dintre cei 30 de candidați, au fost admişi un consilier, trei experți şi un consultant,

astfel încât, la sfârşitul anului 1998, instituţia Avocatul Poporului avea angajat un număr de 66 de persoane, dintre care 35 cu pregătire juridică.

În anul 1999 procesul de completare a cadrelor necesare funcţionării instituţiei a continuat, organizându-se un nou concurs, în luna noiembrie, pentru ocuparea a cinci posturi de consultanţi, care au fost selectaţi dintr-un număr de 42 de candidaţi.

6.2. Structura organizatorică a instituţiei

6.3. Structura personalului

Prin Legea nr.76/2000 privind bugetul de stat pe anul 2000 Instituției Avocatul Poporului i-au fost repartizate 108 posturi.

Acestea erau necesare pentru desfăşurarea cu maximă eficiență a activității instituției, în condițiile în care pentru soluționarea cererilor primite de Avocatul Poporului personalul de specialitate trebuie să efectueze frecvent deplasări în teritoriu.

La sfârşitul anului 2000 din cele 108 posturi erau ocupate doar 77, deoarece creditele bugetare repartizate pentru cheltuielile de personal au fost insuficiente, iar spațiul repartizat instituției nu a permis ocuparea posturilor vacante.

Avocatul Poporului cu echipa sa

Pentru creşterea eficienței activității instituției este necesară înființarea unor structuri în teritoriu sau creşterea numărului de angajați. Acest lucru devine imposibil prin reducerea în anul 2001 a numărului de posturi, de la 108 la 80.

Personalul existent la sfârşitul anului 2000 este repartizat conform organigramei aprobate prin Regulamentul de organizare şi funcționare al instituției publicat în Monitorul Oficial nr.393/19.08.1999.

Astfel activitatea desfăşurată de personalul instituției este coordonată de Avocatul Poporului şi de 2 Adjuncți ai Avocatului Poporului.

În activitatea sa Avocatul Poporului colaborează permanent cu următorul personal de specialitate:

- 1 consilier
- 1 expert pentru auditul intern (economist).

Din dispoziția Avocatului Poporului, adjuncții săi coordonează activitatea personalului din cadrul departamentelor de specialitate, unde sunt soluționate petițiile adresate instituției, precum şi pe cea a unor compartimente care au în componență doar personal de execuție (Compartimentul de relații cu mass-media, Biroul de relații cu instituțiile publice, cu organizațiile neguvernamentale şi relații internaționale, Compartimentul contencios, documentare şi bibliotecă, Compartimentul de protocol.

Departamentele de specialitate sunt coordonate de 4 şefi de departamente (cu pregătire juridică) şi soluționează cererile adresate instituției după domeniul de activitate, astfel:

	Denumirea departamentului	Structura personalului coordonat de şefii de departament (numărul şi pregătirea profesională)			
		Consilier	expert	expert deb.	Total
Departamentul I	Departamentul pentru probleme privind administrația centrală şi locală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecția mediului	1 jurist	9 jurişti	1 jurist	**11**
Departamentul II	Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecția socială a muncii şi protecția proprietății	1 jurist	6 jurişti	1 jurist	**8**
Departamentul III	Departamentul pentru probleme privind protecția copilului, a femeii şi a familiei, educația, cultura, sportul şi instituțiile de reeducare pentru minori	1 jurist	5 jurişti	1 jurist	**7**
Departamentul IV	Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecția minorităților, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului	1 sociolog	8 jurişti	1 jurist	**10**

Activitatea desfăşurată la departamentele de specialitate este susținută de personalul care îşi desfăşoară activitatea în cadrul Secretariatului general.

Activitatea acestui personal este coordonată de un adjunctul al Avocatului Poporului.

Secretariatul general are următoarea structură:

1. Direcţia de informatică şi secretariat este condusă de 1 director şi are în subordine următoarele structuri**:**

Denumirea structurii	**Structura personalului**						
	Personal cu studii medii				**Şefi de cabinete**		**TOTAL**
	Referent IA	**Referent II**	**Referent IV**	**Arhivar I**	**Studii super.**	**Studii medii**	
Serviciul de registratură, arhivă şi secretariat	1	1	1	1	1	1	**6**

Compartimentul de informatică	**Personal cu studii medii**	**Personal cu studii superioare**	**TOTAL**
	1 referent	3 experţi	**4**
TOTAL GENERAL			**10**

2. Direcţia economico-financiară este condusă de 1 director şi are în subordine următoarele structuri:

	Structura personalului			**TOTAL**
	Personal cu studii superioare		**Personal cu studii medii**	
	Şef serviciu	Expert		
Serviciul financiar contabilitate şi control preventiv	1 economist	1 economist	2 referenţi	**4**

	Stuctura personalului					**TOTAL**
	Personal cu studii superioare	Personal cu studii medii				
		Referent IA	Şofer IA	Şofer II	Îngrijitor I	
Biroul Aprovizionare, transporturi şi administrativ	1 expert IA -şef birou inginer	1	4	4	1	**11**

3. Biroul organizare şi resurse umane

Personal de conducere	Personal de execuţie		TOTAL
	Studii superioare	Studii medii	
1 expert – şef birou economist	1 expert economist	1 referent	**3**

La sfârşitul anului 2000 Instituţia Avocatul Poporului avea 77 de angajaţi, structurat din punct de vedere al pregătirii profesionale astfel:

- 43 jurişti;
- 1 filosof;
- 1 sociolog;
- 6 economişti, din care 1 auditor;
- 4 ingineri;
- 2 fizicieni;
- 1 ziarist.
- 1 traducător;
- 1 arhivar;
- 8 şoferi;
- 9 angajaţi care au studii medii.

6.4. Perfecţionarea profesională a personalului instituţiei

Instituţia Avocatul Poporului a stimulat şi a susţinut personalul care a dorit să-şi perfecţioneze pregătirea profesională prin crearea condiţiilor necesare frecventării de cursuri postuniversitare şi suportarea taxei de înscriere. Astfel, au fost încheiate convenţii între instituţia Avocatul Poporului şi Facultatea de Drept din cadrul Universităţii Bucureşti pentru ca, în funcţie de planul de învăţământ al acesteia, aprobat de Ministerul Educaţiei Naţionale, şi de resursele financiare de care a dispus instituţia Avocatul Poporului, unii dintre specialiştii din cadrul departamentelor de specialitate să participe la cursuri postuniversitare.

6.4.1. Participarea la cursuri postuniversitare

Din numărul total de 43 de experţi şi consilieri din cadrul departamentelor de specialitate, 20 au absolvit cursurile postuniversitare, după cum urmează:

- în anul 1999
  - 8 au absolvit cursurile de Drept Public şi Ştiinţe Administrative
  - 4 au absolvit cursurile de Drept Internaţional Public – protecţia juridică a drepturilor omului

- în anul 2000
  - 8 au absolvit cursurile de Drept Internațional
  - 1 a absolvit Şcoala Națională de Studii Politice şi Administrative – Departamentul de Ştiințe Administrative

Pentru anul universitar 2000 – 2001, instituția a aprobat deja, în aceleaşi condiții, ca încă doi experți să urmeze cursul postuniversitar de Drept Administrativ, astfel încât aproximativ 73% din numărul tinerilor încadrați ca experți la departamentele de specialitate şi-au perfecționat pregătirea profesională cu sprijinul instituției.

Pe viitor, în funcție de apariția de noi cursuri în cadrul tematicii universitare şi de creditele bugetare aprobate pentru acest capitol, instituția va sprijini în continuare toți angajații în vederea perfecționării profesionale.

6.4.2. Participarea la cursuri în străinătate

În perioada 11 – 18 martie 1999 doi experți s-au deplasat la Londra (Marea Britanie), unde au participat la cursul de perfecționare privind organizarea şi funcționarea Ombudsman-ului pentru autoritățile administrației publice locale ("Local Government Ombudsman"). Cursul a fost organizat şi finanțat de Asociația Britanică pentru Europa Centrală şi de Est (British Association for Central and Eastern Europe).

În perioada 19 martie - 08 aprilie 2000 un adjunct al avocatului poporului şi un şef de departament s-au deplasat la Paris, unde au participat la cursul "Medierea Instituțională". Cursul a fost organizat de Institutul Internațional Pentru Administrație Publică de la Paris. Deplasarea a fost suportată de Consiliul Europei şi de Guvernul Republicii Franceze.

7. Sistemul informaţional al instituţiei avocatul poporului. capacitatea de procesare automată a informaţiei pe care o gestionează instituţia

7.1. Generalităţi

Principala misiune a instituţiei Avocatul Poporului este de a veghea la corectitudinea relaţiilor dintre administraţia publică şi cetăţean. Ţinând cont de acest aspect, cea mai mare parte a activităţii instituţiei este cea de primire de informaţii din partea cetăţenilor şi autorităţilor, analizarea acestora şi elaborarea unor documente, adrese şi răspunsuri, informarea cetăţenilor şi autorităţilor prin trimiterea acestor documente.

Pentru a putea gestiona acest flux foarte mare de informaţie, sistemul informaţional a trebuit să fie dotat cu tehnică de calcul structurată sub forma unei reţele de calculatoare care lucrează cu o aplicaţie de tip "client-server".

Reţeaua de calculatoare a instituţiei este, în termeni generali, o colecţie interconectată de calculatoare autonome în care utilizatorul se conectează explicit la o anumită maşină, comandă explicit execuţia proceselor la distanţă, transferă explicit fişierele şi, în general personalizează toată administrarea reţelei.

Totodată reţeaua noastră de calculatoare furnizează un mediu de comunicare puternic între angajaţii instituţiei prin faptul că, dacă un utilizator schimbă ceva într-un document aflat într-un calculator aflat în reţea, ceilalţi utilizatori pot avea acces imediat la documentul modificat.

Reţea de calculatoare se caracterizează prin:

- **împărţirea resurselor,** cu scopul de a face toate programele, echipamentele şi, în special datele, disponibile pentru oricine din reţea, indiferent de localizarea fizică a resursei şi a utilizatorului;
- **fiabilitate mare,** ceea ce înseamnă accesul la mai multe echipamente de stocare alternative;
- **scalabilitate,** care se referă la posibilitatea ca, odată cu volumul de muncă, să crească treptat şi performanţa sistemului prin adăugarea de noi procesoare sau servere;
- **economisirea banilor,** ţinând cont de raportul mic preţ/calitate al calculatoarelor mici faţă de cele mari.

Luând în considerare aceste caracteristici reţeaua este formată din mai multe calculatoare personale, câte unul pentru fiecare utilizator, datele din reţea fiind păstrate pe unul sau mai multe **servere de fişiere** partajate. Utilizatorii se numesc **clienţi**, iar modelul de reţea **client-server**.

În acest model comunicarea are forma unui mesaj de cerere prin care clientul solicită serverului executarea unei anumite acțiuni. Serverul execută cererea şi trimite răspunsul înapoi clientului. În mod uzual există un număr mare de clienți şi un număr mic de servere.

Rețeaua folosită în instituția noastră este o rețea de tip LAN (Local Area Networks), bazată pe hub-uri legate în sistem stea.

7.2. Funcționarea sistemului informațional

Datorită specificului instituției, volumul de date care trebuiesc procesate de către angajați este foarte mare. Pentru a putea gestiona acest volum de date a fost necesar se implementeze o aplicație "client-server" de gestiune a documentelor şi workflow.

Aplicația a fost dezvoltată pe platforma Lotus Notes-Domino V4.6. Scopul acestei aplicații este gestiunea, procesarea şi urmărirea stărilor documentelor care fac obiectul de activitate al instituției Avocatul Poporului.

Pentru îndeplinirea acestui scop aplicația realizează următoarele obiective:
- realizează înregistrarea cererilor, la primirea acestora;
- oferă posibilitatea de ataşare a mai multor criterii de clasificare pentru fiecare cerere care să permită apoi obținerea de rapoarte şi statistici;
- permite introducerea de documente-anexă la o petiție, precum şi crearea şi imprimarea unor răspunsuri la aceasta;
- permite urmărirea documentelor pas cu pas, în diferitele stadii de procesare prin care trec acestea;
- oferă posibilitatea cunoaşterii în fiecare moment a stării unei petiții iar, în cazul în care aceasta se află în lucru, a stadiului rezolvării;
- permite urmărirea datelor stabilite prin lege ca termene de răspuns şi lansarea automată a unor semnale către responsabilii de proiect la apropierea acestor termene;
- oferă posibilitatea ca persoanele autorizate să facă observații la documente de către;
- permite circulația documentelor pe rute prestabilite în interiorul organizației;
- facilitează obținerea de statistici şi rapoarte la zi în sistem, pe diferite criterii predefinite;
- asigură cele mai înalte standarde de securitate şi confidențialitate;
- serveşte drept "interfață-utilizator" prietenoasă şi simplu de utilizat.

7.3. Principii de funcționare

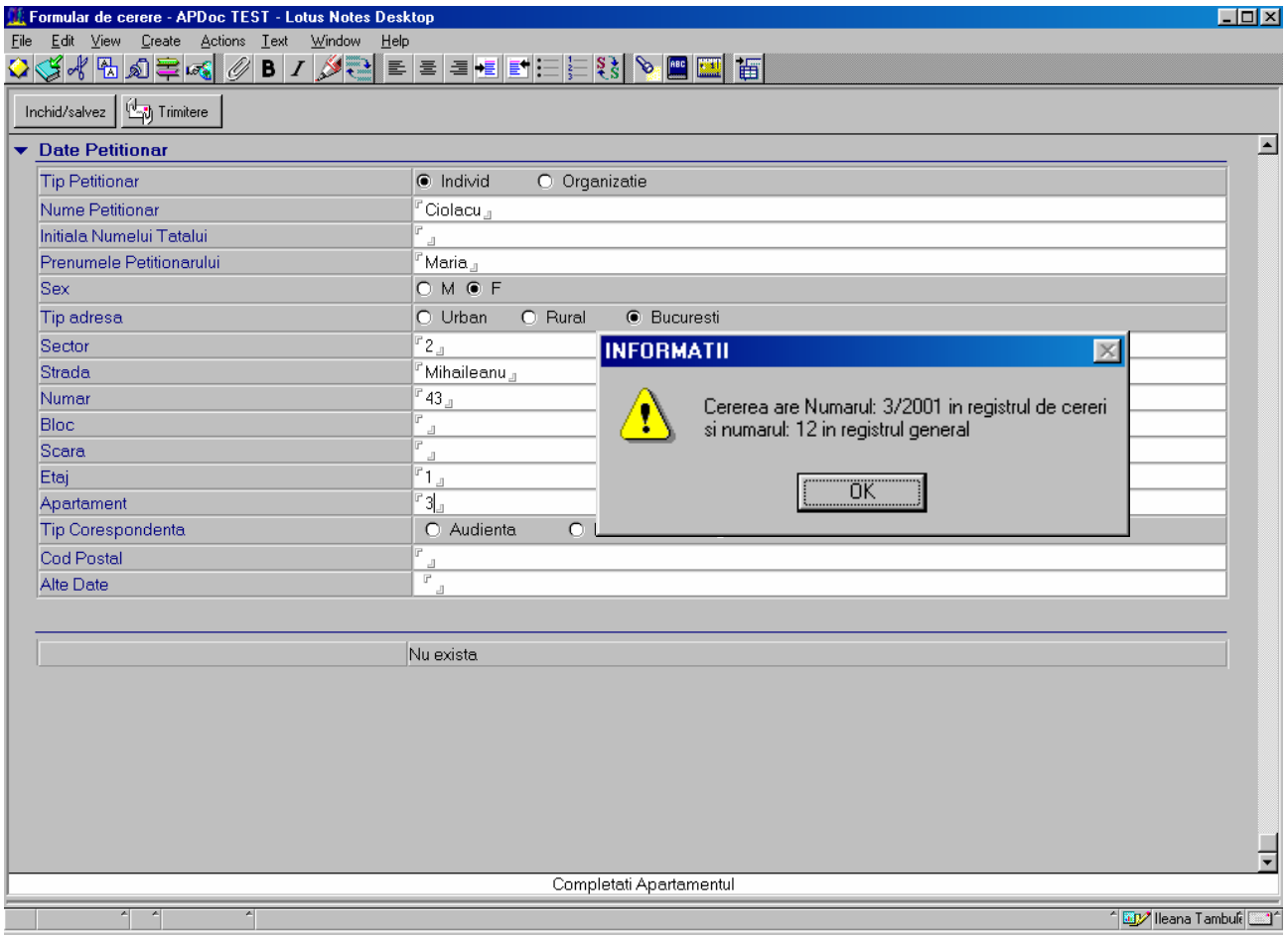
Aplicația a fost constituită pe modelul de conducere centralizată, cu decizii de sus în jos, şi anume:

- Avocatul Poporului;
- Adjuncţii Avocatului Poporului;
- Departamentele aferente, fiecare dintre ele fiind conduse de câte un şef de departament;
- Titularii de lucrări, personal cu pregătire juridică, încadraţi în Departamente;
- Juristul de serviciu, care este persoana numită de Avocatul Poporului pentru a îndeplini anumite atribuţii, pe o anume perioadă de timp.

Există două mari categorii de acte care intră în instituţie:
- cereri
- alte acte

a) Fiecare din aceste acte trece mai întâi pe la **Registratură**, unde se înregistrează şi primesc câte un număr, după cum urmează:
- cererile au un *număr de registru general* şi un *număr de registru de cereri;*
- celelalte acte primesc doar un *număr de registru general.*

Exemplu de completare a datelor la postul **Registratură**

b) De la Registratură cererile trec la **Juristul de serviciu,** iar celelalte acte se trimit serviciilor nespecializate ale instituției, spre rezolvare. **Juristul de serviciu**, direcționează actul respectiv către departamentul specificat în rezoluția pusă de Avocatul Poporului.

c) Astfel, documentul ajunge la **şeful departamentului** respectiv, care o analizează şi o trimite spre rezolvare unui anume **titular**. Şeful de departament face şi el parte din membrii departamentului, deci poate fi chiar el titular. De aici începe rezolvarea respectivului act.

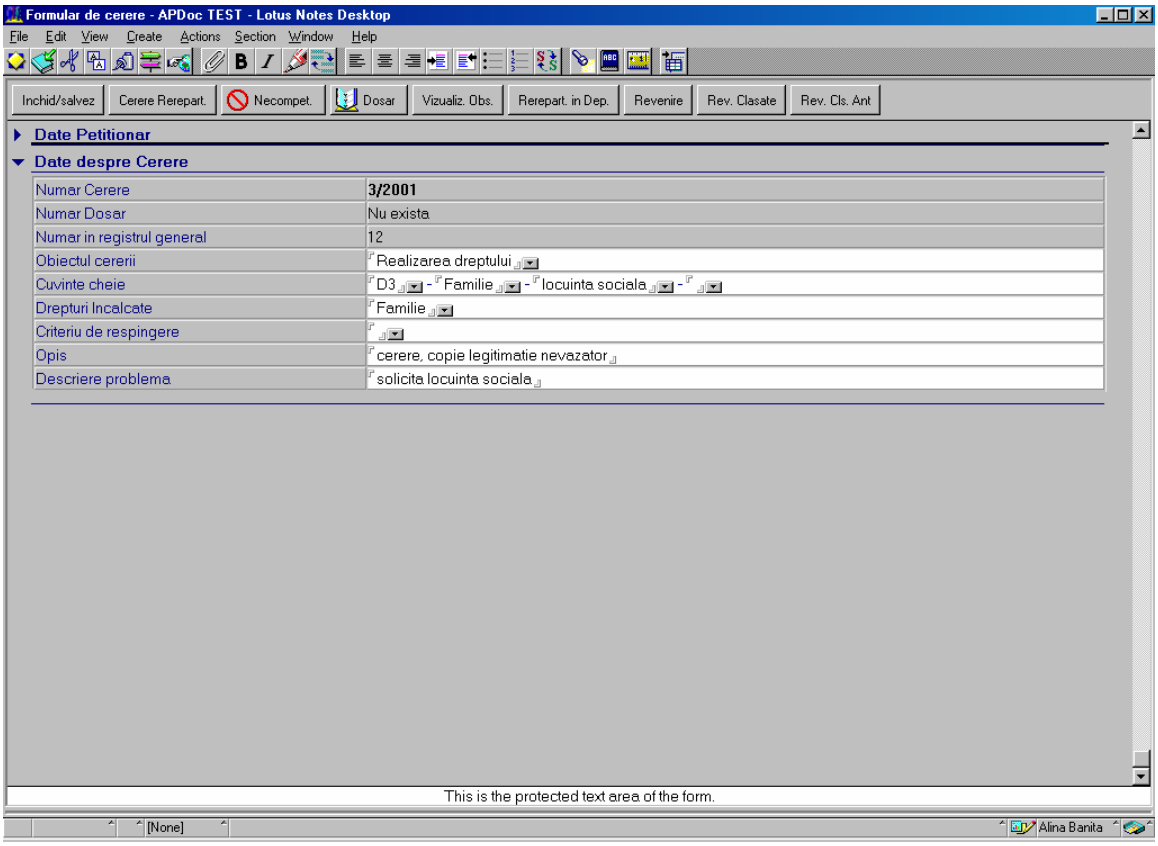
d) Un document trimis unui titular poate fi **redirecționat** către oricare alt titular din departament sau din alte departamente. Această redirecționare se poate realiza astfel:

- către o persoană din acelaşi departament;
- către o persoană din alt departament, dacă redirecționarea este aprobată de adjunctul Avocatului Poporului care răspunde de departamentul din care pleacă cererea, precum şi de Avocatul Poporului. Practic, doar Avocatul Poporului poate aproba în cazul acesta redirecționarea.

e) În momentul în care cererea ajunge la titular, ea intră în rezolvare în modul următor:

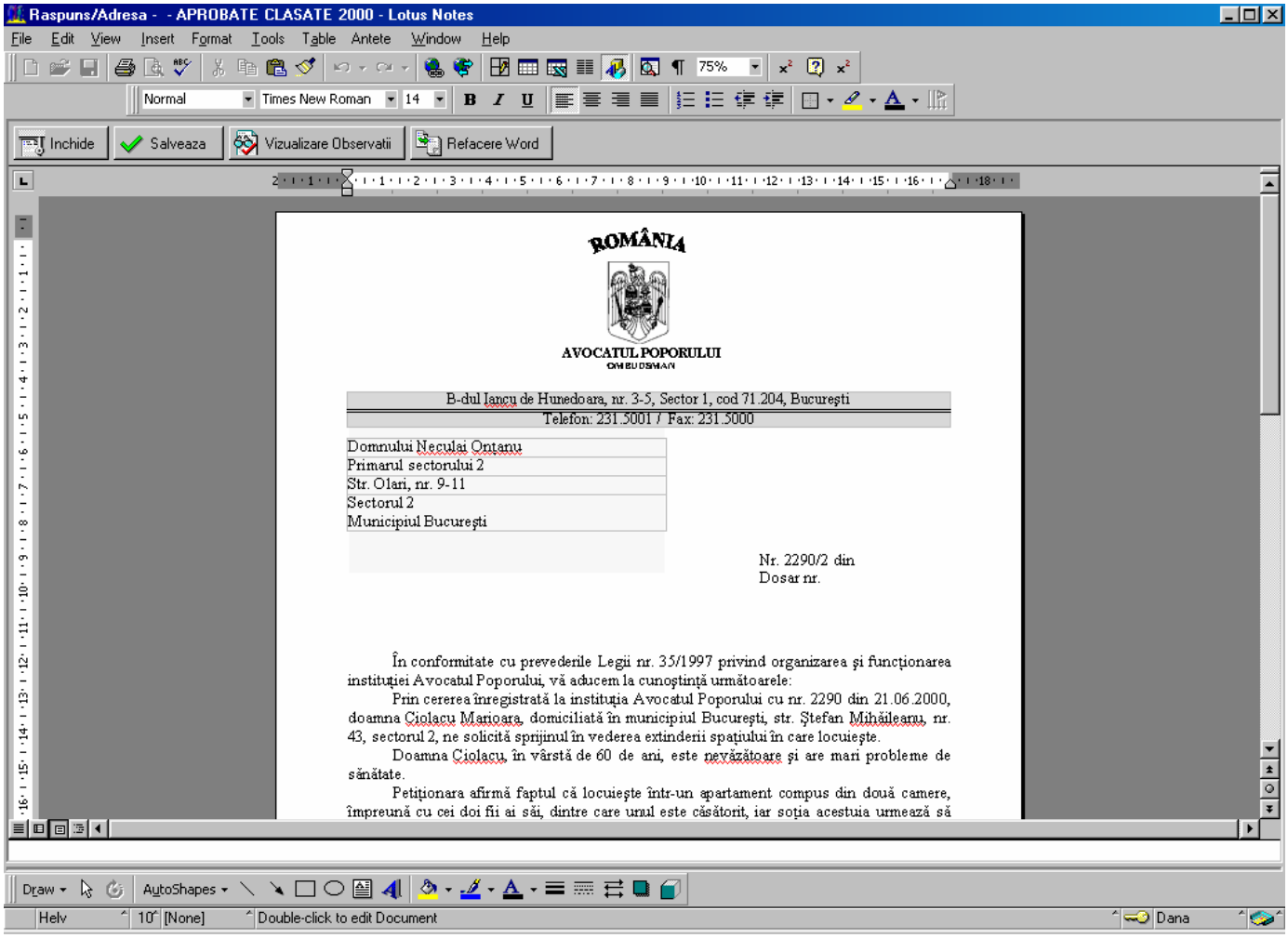
- titularul poate aprecia că este un caz de necompetență şi face o propunere în acest sens;
- titularul consideră că este o cerere de competența Avocatului Poporului şi face **propunerea de a se deschide un "dosar"**. Dosarele pot fi simple sau colective. Cele simple se referă la o cerere a unui singur petiționar, iar cele colective se referă la cereri adresate de mai mulți petiționari, referitor la aceeaşi problemă.

Exemplu de completare a datelor despre cerere la postul **Titular**

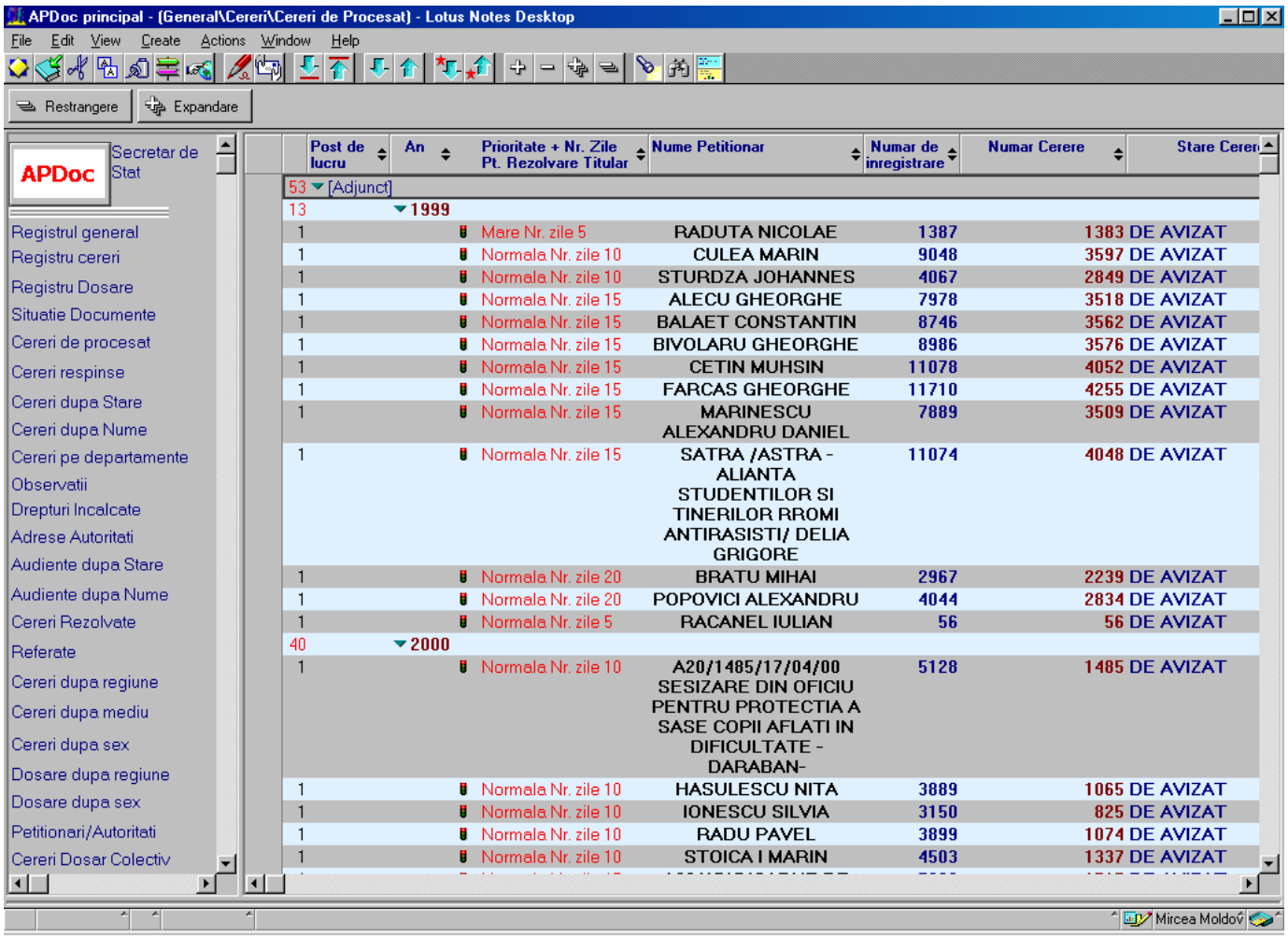
Pentru fiecare dosar se expediază un răspuns către petiţionar şi o adresă către *cel puţin* o autoritate.

Exemplu de adresa adresă către autoritate introdusă în aplicaţie

f) Titularul rezolvă într-un anumit mod cererea şi o trimite, prin intermediul calculatorului, şefului său de departament. Dacă şeful de departament consideră că soluţia dată de titular este corectă, el o înaintează, prin calculator, adjunctului Avocatului Poporului care coordonează respectivul departament. Adjunctul analizează propunerea şi, dacă o consideră corectă, o trimite, prin calculator, Avocatului Poporului, spre aprobare.

Cereri de procesat aflate la postul **Adjunct**

g) Daca Avocatul Poporului, adjuncţii sau şefii de departament consideră necesare modificări asupra documentelor, atunci acestea sunt înapoiate titularilor, prin calculator. Astfel cererile au un traseu bidirecţional între titular, şef de departament, adjuncţi şi Avocatul Poporului.

h) Revenirile se referă la cazurile în care un petiţionar se adresează de mai multe ori cu aceeaşi problemă. În acest caz o cerere nouă a unui aceluiaşi petiţionar este declarată "revenire" doar de titularul cererii. În acest caz indiferent de stadiul cererii iniţiale (fie că se află în lucru la şeful de departament, adjunctul Avocatului Poporului sau la Avocatul Poporului) aceasta trebuie să se întoarcă la titular pentru a i se face procedura tehnică a "revenirii".

i) Documentele poartă, la ieşirea din instituţie, acelaşi număr cu cel primit la intrare, din Registrul general.

j) Fiecare document în format electronic are un istoric al persoanelor care au modificat sau avizat documentul precum şi data fiecărei modificări.

7.4. Concluzie referitoare la aplicația Lotus

Orice rezolvare de act în instituția Avocatul Poporului are trei părți componente:
- faza inițială, de dirijare a documentului spre o anumită persoană pentru rezolvare
- faza de rezolvare propriu-zisă
- faza de expediere şi arhivare.

În prima fază, documentul (cererea) are un traseu de înregistrare şi evaluare, el plecând de la Registratură, trecând pe la Juristul de serviciu şi fiind apoi repartizată în cadrul unui departament, la un titular.

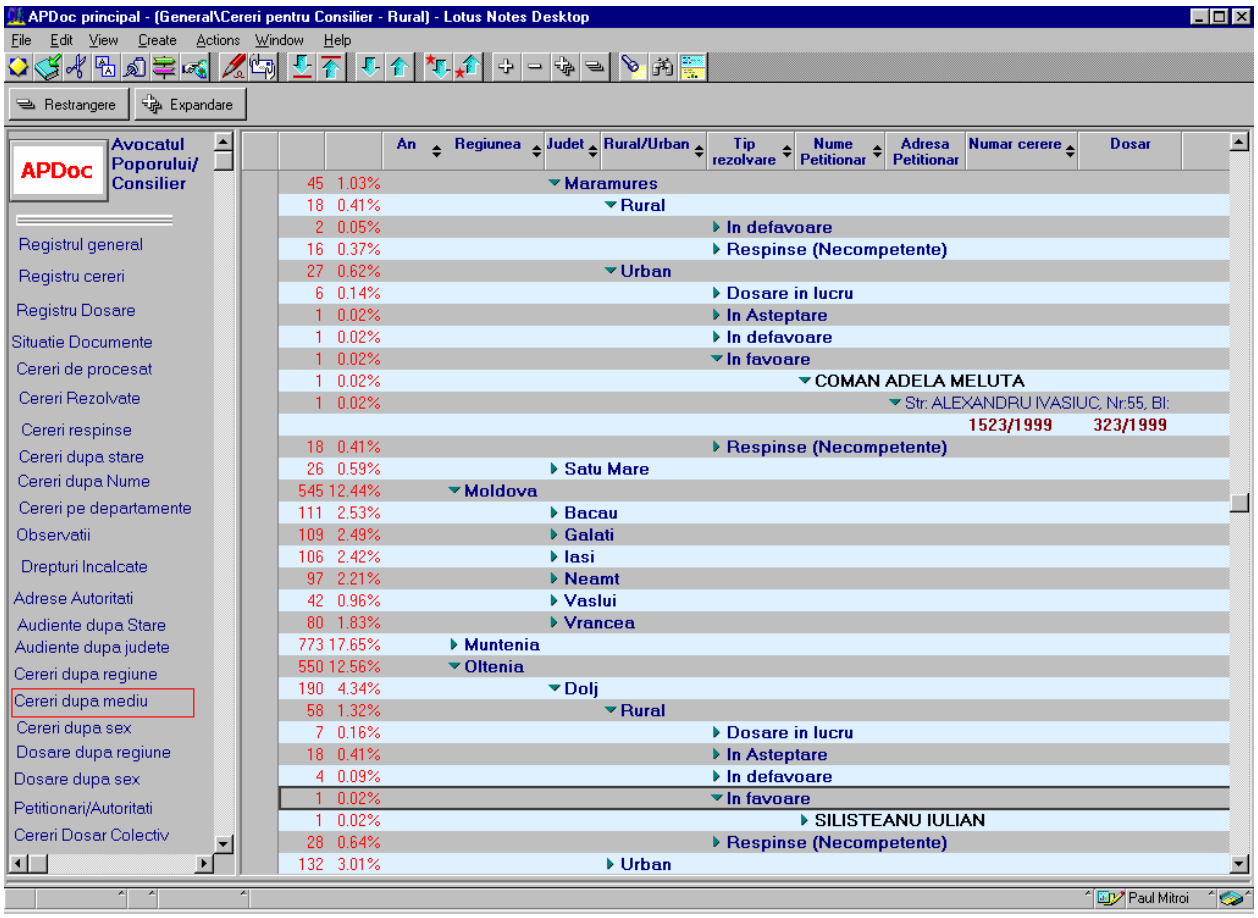
În cea de-a doua fază, titularul este punctul de plecare, cererea trecând apoi pe la şeful de departament, adjunctul Avocatului Poporului şi la Avocatul Poporului. Între aceştia documentul poate circula şi în sens invers, în cazul în care unul din aceştia (şef de departament, adjunctul Avocatului Poporului şi Avocatul Poporului) consideră că soluția propusă nu este cea corectă.

În ultima fază se expediază răspunsurile şi adresele către petiționari şi autorități, se execută copiile la documentele realizate care se vor arhiva împreună cu celelalte acte care au concurat la rezolvarea petiției.

Pe parcursul contactelor avute cu instituții similare Avocatului Poporului, care funcționează în alte state, am putut constata că aplicația dezvoltată în România este una din cele mai performante care sunt folosite în acest moment.

Introducerea în exploatare curentă a acestei aplicații a făcut posibilă eficientizarea activității instituției Avocatul Poporului astfel încât numărul de petiții soluționate de aceasta a crescut de la 467 în 1997 la 4556 în 2000.

Exemplu de situație statistică a cererilor dupa regiune

7.5. Serviciile de web şi e-mail

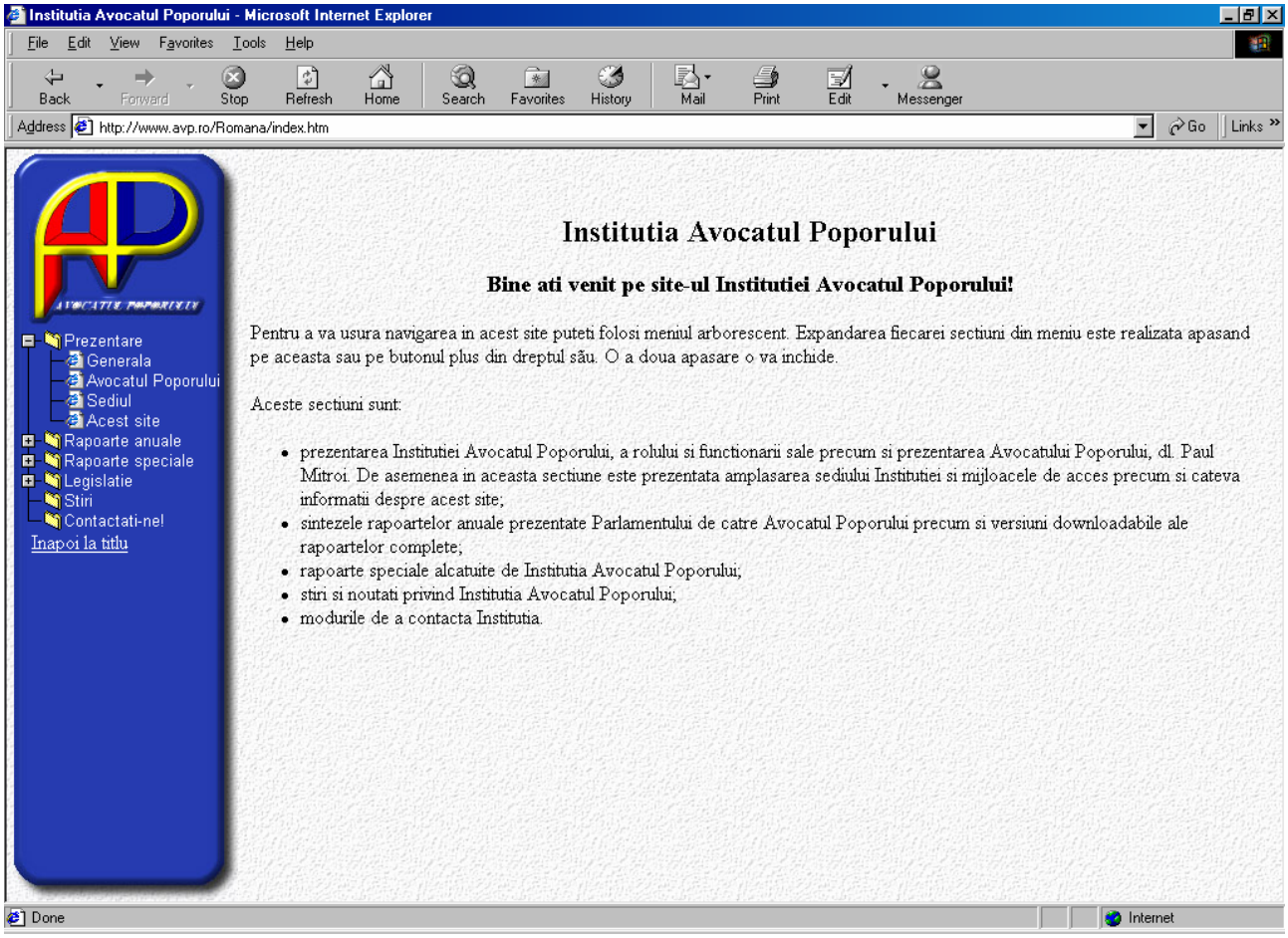
Apariția Internetului şi a serviciilor de poştă electronică au dat posibilitatea oricărei persoane sau organizații de a se face cunoscute în toată lumea.

Instituția noastră a implementat aceste două sisteme cu ajutorul unui server bazat pe sistemul de operare Linux, sistem care oferă o securitate sporită, ținând cont de încercările de "spargere" a numeroase rețele locale.

Pentru implementarea acestora s-a achiziționat domeniul "**avp.ro"** pe Internet, ceea ce ne dă posibilitatea susținerii unui site (o pagină de web), şi a unui server de "mail" pentru poşta electronică.

Pagina de web prezintă organizarea instituției, modul de funcționare şi posibilitățile de adresare. De asemenea se prezintă rapoartele anuale ale instituției în limbile

română şi engleză, ţinând cont de faptul că pagina poate fi vizitată de orice persoană care are acces la Internet, şi de oriunde din lume.

Serviciul de poştă electronică, implementat parţial, ca de altfel şi cel de acces la Internet în reţeaua locală, dă posibilitatea de a coresponda rapid şi sigur cu orice persoană care are de asemenea implementat acest serviciu. Avantajele principale ale acestui mod de comunicare sunt:

- rapiditatea circulaţiei informaţiei;
- siguranţa şi securitatea transmiterii informaţiei;
- un raport cost/cantitate de informaţiei extrem de redus faţă de alte sisteme de comunicaţie, cum ar fi faxul.

Ambele servicii au fost implementate cu ajutorul unei legături la un ISP (Internet Service Provider) care asigură o calitate excelentă a legăturilor pe WWW (World Wide Web).

7.5. Concluzii

Sistemul informaţional implementat în cadrul instituţiei noastre rezolvă pentru moment cerinţele actuale. Ţinând cont de mărirea numărului de cereri faţă de anii

anteriori este în curs de desfăşurare o refacere a aplicației care să rezolve problemele apărute în cei doi ani de folosire a aplicației actuale.

Noua aplicație se va putea baza pe Lotus Domino R5, care suportă baze de date mult mai mari şi are o viteză mai mare de procesare a cererilor venite din partea clienților.

De asemenea activitatea instituției se va îmbunătăți prin achiziționarea de servere mai puternice, care să corespundă aplicațiilor existente la nivelul anului 2000.

8. Participarea la evenimente şi manifestări ştiinţifice organizate de instituţii guvernamentale sau de organizaţii neguvernamentale

8.1. Consideraţii generale

Relaţiile cu instituţii guvernamentale şi cu organizaţii neguvernamentale reprezintă o condiţie a bunei funcţionări a instituţiei Avocatul Poporului. Rezolvarea cazurilor aduse la cunoştinţa noastră de către petenţi implică o colaborare permanentă cu organisme ale autorităţilor publice centrale şi locale. În plus, datorită preocupărilor pentru respectarea drepturilor omului, colaborarea cu organizaţiile neguvernamentale reprezintă o formă de colaborare benefică pentru ambele părţi şi, în cele din urmă, cetăţeanului care are nevoie de protecţie în exercitare drepturilor şi libertăţilor sale.

De aceea, instituţia noastră a fost prezentă adesea la diverse manifestări care abordau teme de interes pentru domeniul larg al preocupărilor avocatului poporului.

Cu titlul de exemplu vă prezentăm mai jos câteva dintre aceste manifestări.

8.2. Participări la evenimente ale organismelor guvernamentale

1. Bucureşti, 14.02 – 16.02 2000, Seminarul al doilea al Grupului de lucru EUROSAI pentru auditul mediului, pentru zona Mării Negre, găzduit de Curtea de Conturi a României, în calitate de Coordonator european al proiectului;
2. Bucureşti, 12.05 - 13.05. 2000, Sesiunea ştiinţifică jubiliară consacrată aniversării a zece ani de la ratificarea, de către România, a celor două Protocoale din 1977, adiţionale la Convenţiile umanitare de la Geneva din 1949 şi a unui deceniu de la constituirea Asociaţiei Române de Drept Umanitar, organizat de Colegiul Naţional de Apărare şi A.R.D.U;
3. Bucureşti, 25-26.05.2000, Simpozionul "Deţinuţii periculoşi-aspecte criminologice şi penologice", organizat de Societatea Română de Criminologie, Criminalistică şi Penologie (Penitenciarul Rahova);
4. Mamaia, judeţul Constanţa, 22-24.06. 2000 "Evaluarea credibilităţii, motivarea şi comunicarea hotărârilor"; Bucureşti,
5. Bucureşti, 25–27 mai 2000, Seminarul internaţional "Asigurarea calităţii vieţii persoanelor cu handicap la standarde europene – criteriu politic de aderare la Uniunea Europeană, sau revenire la normalitate a societăţii româneşti?", organizat de Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap;
6. Bucureşti, 5.07.2000, participarea la întâlnirea organizată de Autoritatea Naţională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), cu reprezentanţi ai Oficiului Pentru Protectia Consumatorilor, RADET - ului, Biroului Român de Metrologie, precum şi alte autorităţi competente în domeniu, la sediul Institutului Politehnic Bucureşti, întâlnirea având drept scop promovarea unei legislaţii pentru reglementarea contorizării individuale pe apartamente a furnizării de energie termică şi apă.;

7. Bucureşti, 16 octombrie: şedinţa Comisiei Interguvernamentale Consultative în domeniul Egalităţii de Şanse între Femei şi Bărbaţi, organizată de Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale;
8. Bucureşti, 30.10.2000, Masa rotundă cu tema "Traficul de fiinţe umane", organizat de Camera Deputaţilor, Ministerul Justiţiei, Ministerul Afacerilor Externe în colaborare cu OSCE/ODIHR; Seminarul a avut drept scop realizarea unui dialog între Guvernul României şi Organizaţiile neguvernamentale;
9. Bucureşti, 2.11.2000, participarea la numirea Directorului General al Direcţiei Generale a Penitenciarelor;
10. Bucureşti, participarea la prezentarea Raportului anual al Direcţiei Generale a Penitenciarelor;
11. Bucureşti, Participarea la prezentarea Raportului anual al Penitenciarului Rahova;
12. Bucureşti, Casa de Cultură a Ministerului de Interne;

8.3. Participări la evenimente ale unor organizaţii neguvernamentale

1. Bucureşti, 17 februarie 2000: "Violenţa în şcoli", Întâlnire de lucru, la iniţiativa instituţiei Avocatul Poporului, cu participarea unor reprezentanţi ai Ministerului Învăţământului şi Ministerului de Interne;
2. Bucureşti, 2 martie 2000, Inaugurarea centrului de consiliere pentru adolescenţi şi tineri din cadrul Spitalului de copii "Grigore Alexandrescu";
3. Bucureşti şi Găeşti, 8–11.03.2000, Seminarul de formare interdisciplinară "Justiţia minorilor – de la teorie la practică", organizat de Terre des hommes în colaborare cu Fundaţia Familia şi Ocrotirea Copilului şi Ministerul Justiţiei –Direcţia Generală a Penitenciarelor;
4. Bucureşti, 15.03.2000, reuniune de lucru la Centrul de Informare şi Documentare al Uniunii Europene;
5. Mangalia, 28-30.06.2000, Seminarul "Carta Socială Europeană Revizuită";
6. Bucureşti, 30 mai 2000, Aniversarea a 10 ani de activitate în România a organizaţiei World Vision organizată la Muzeul de Artă din Bucureşti;
7. Bucureşti, 22 iunie 2000, Întâlnire pentru discutarea Proiectului "Servicii de informare, orientare şi consiliere pentru cetăţeni" finanţat prin programul Phare pentru Democraţie al Uniunii Europene; întâlnirea s-a desfăşurată la sediul organizaţiei "Club Europa";
8. Bucureşti, 7 iulie 2000, Invitaţie la şedinţa trimestrială a CODES– Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale;
9. Bucureşti, 16 septembrie 2000, Dezbaterea publică "Mişcarea globală pentru copii", organizată de UNICEF;
10. Bucureşti, 17 septembrie 2000, Dezbatere privind dezvoltarea societăţii civile, organizată de FDSC;
11. Bucureşti, 17 octombrie 2000, Conferinţa Naţională a Părinţilor, Ediţia a 5-a, "Integrarea profesională a tânărului cu handicap fizic", organizată de Asociaţia de Sprijin a Copiilor Handicapaţi Fizic – România.

12. Bucureşti, 19 octombrie 2000 – Popularizarea instituției Avocatul Poporului în rândul elevilor Liceului "Nicolae Iorga" din Bucureşti;
13. Bucureşti, 23 octombrie 2000, Şedința Comisiei pentru integrare europeană, cu tema "Stadiul îndeplinirii angajamentelor privind ocrotirea copiilor instituționalizați", care a avut loc la Palatul Parlamentului;
14. Suceava, 23–26 octombrie 2000, Seminar de Pregătire a primarilor în Problematica Asistenței Sociale – Protecția Drepturilor Copilului.
15. Bucureşti, 30 octombrie 2000, Masa rotundă cu tema "Traficul de ființe umane"- Dialog între Organizații neguvernamentale şi Guvernul României, organizată la Palatul Parlamentului;
16. Piatra Neamț, 31 octombrie–3 noiembrie 2000, A doua sesiune a proiectului "Servicii de informare şi consiliere pentru cetățeni" finanțat de Programul Phare pentru democrație;
17. Râmnicu Vâlcea, 13–15 noiembrie 2000, Seminar de pregătire a primarilor în Problematica asistenței sociale - Protecția Drepturilor Copilului;
18. Bucureşti, 23.11.2000, Seminarul "Violența împotriva femeilor şi traficul de femei". Seminarul a fost organizat de Liga Apărării Drepturilor Omului, în colaborare cu Direcția pentru Egalitatea Şanselor din Ministerul Muncii şi Protecției Sociale;
19. Bucureşti, 24.11.2000, Conferința cu tema "Fenomenul migrației din România: alternative şi inițiative", organizat de Organizația Internațională pentru Migrație – OIM;
20. Bucureşti, 5.12.2000, A IV-a întâlnire a Comitetului de Coordonare al proiectului OIM privind "Repatrierea voluntară şi consilierea unor cetățeni români aflați pe teritoriul Belgiei, Olandei şi Finlandei", organizat de Organizația Internațională pentru Migrație – OIM;
21. 5–7 decembrie 2000 – Seminar de pregătire a primarilor în problematica asistenței sociale – Protecția drepturilor copilului, sesiunea a II-a; organizat de USAID şi World Learning Inc;
22. Piatra Neamț, 12–15 decembrie 2000 – A treia sesiune a proiectului "Servicii de informare şi consiliere pentru cetățeni, finanțat de Programul Phare pentru democrație;
23. Predeal, 13.12-15.12.2000, Seminarul "Repatrierea voluntară şi migrația ilegală în România", organizat de OIM;
24. Predeal, 15.12-17.12.2000, Seminarul "Repatrierea voluntară - cazuri şi subiecte", organizat de OIM;
25. Bucureşti, Seminarul "Femeia, puterea şi procesul decizional", organizat de Liga Apărării Drepturilor Omului împreună cu Direcția pentru Egalitatea Şanselor din Ministerul Muncii şi Protecției Sociale;
26. Sibiu, Județul Sibiu. Masă rotundă la Casa Schiller;
27. Bucureşti, Centrul Romilor pentru Intervenției Socială şi Studii *Romani Criss.*

9. Relaţiile internaţionale ale instituţiei

9.1. Consideraţii generale

În cursul anului 2000 activitatea internaţională a instituţiei Avocatul Poporului a fost deosebit de intensă. Prin manifestările care au avut loc în diverse ţări din lume, dar şi datorită celor care s-au desfăşurat în ţara noastră, instituţia a contribuit în mare măsură la afirmarea României pe plan internaţional, fapt deosebit de pozitiv în perspectiva integrării României în Uniunea Europeană şi structurile euro – atlantice.

Instituţiile de tip "ombudsman" au un prestigiu deosebit în ţările occidentale şi sunt considerate ca o condiţie *sine qua non* a instaurării şi dezvoltării democraţiei în fiecare ţară. Tocmai de aceea, prezenţa instituţiei Avocatul Poporului pe arena internaţională, rolul activ pe care l-a jucat cu prilejul diverselor manifestări, atât în ţară, cât şi în străinătate, au avut o importanţă deosebită pentru creşterea prestigiului României în lume.

Deşi relativ tânără, fiind înfiinţată în anul 1997, instituţia Avocatul Poporului s-a afirmat cu fermitate în comunitatea internaţională a instituţiilor cu funcţii similare. Trei exemple sunt semnificative din acest punct de vedere.

1. Instituţia Avocatul Poporului a fost acceptată ca membră cu drepturi depline în cele trei mari organizaţii internaţionale care grupează ombudsmani şi mediatori: Institutul Internaţional al Ombudsmanului (organizaţie mondială), Institutul European al Ombudsmanului (organizaţie europeană) şi Asociaţia Ombudsmanilor şi Mediatorilor din cadrul Francofoniei;
2. Avocatul Poporului a fost invitat să ia parte la misiuni, organizate sub egida O.S.C.E., vizând înfiinţarea sau sprijinirea unor instituţii cu funcţii similare în alte state;
3. Sediul din Bucureşti al instituţiei a fost vizitat de o delegaţie guvernamentală şi parlamentară din Slovacia, ţară care era în curs de a-şi înfiinţa o instituţie de tip "ombudsman". Vizita de documentare a fost efectuată în România la sugestia Comitetului Drepturilor Omului al O.N.U. de la Geneva. Acesta, contactat de Slovacia cu rugămintea de a sugera un model pe care viitoarea instituţie din Slovacia l-ar putea urma, a indicat România. De menţionat că reprezentanţii Avocatului Poporului fuseseră prezenţi la Geneva, în cadrul unei delegaţii interministeriale care susţinuse Raportul României privind respectarea drepturilor civile şi politice. Cu acest prilej s-a făcut o prezentare a organizării şi funcţionării instituţiei, care s-a bucurat de un mare interes.

9.2. Politica de relații internaționale a instituției

Politica de relații internaționale a instituției s-a derulat pe următoarele coordonate:

1. **Îmbunătățirea relațiilor cu instituțiile similare din țările vecine, în care există comunități de români;**

Sunt de menționat, în primul rând, relațiile foarte bune cu instituția Avocatului Parlamentar din Republica Moldova. Această țară a propus României şi Ucrainei încheierea unui acord de colaborare, pe multiple planuri. Textul Acordului, propus de Moldova şi agreat de Ucraina, ne-a fost transmis la Bucureşti. Am solicitat şi am obținut punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Externe, pe care ni l-am însuşit şi pe care l-am transmis la Chişinău, sub forma unor propuneri de amendamente. În prezent aşteptăm reacția Avocatului Parlamentar al Republicii Moldova.

În al doilea rând trebuie menționate relațiile foarte bune dintre instituția Avocatul Poporului din România şi omologii din Republica Ungaria, în care funcționează trei ombudsmani: unul pentru protecția drepturilor civile, altul pentru protecția minorităților naționale şi cel de-al treilea pentru protecția datelor personale.

Ombudsman-ul pentru protecția minorităților naționale a luat parte, în luna aprilie, la o reuniune bilaterală, la Oradea, împreună cu omologul său român. Au fost abordate aspecte privind protecția drepturilor minorităților prin mijloace specifice instituțiilor de tip "ombudsman" şi despre respectarea acestor drepturi în România şi Ungaria. În luna septembrie Avocatul Poporului a vizitat Budapesta, la invitația omologilor maghiari, şi a avit prilejul să cunoască direct activitatea acestora.

2. **Crearea unor relații pozitive cu ombudsmanii din zona Balcanilor**;
   S-au îmbunătățit relațiile cu Ombudsman-ul Republicii Slovenia, cu care colaborăm în soluționarea câtorva cazuri, cu cel din Bosnia-Herțegovina, cu cel din Albania, nou înființat, cu cel din Macedonia şi cu ombudsman-ul Republicii Elene.

3. **Sporirea influenței în cadrul organizațiilor internaționale ai căror membri suntem**

În acest an poziția României s-a consolidat în toate cele trei structuri internaționale. La aceasta a contribuit în mod decisiv participarea Avocatului Poporului la Congresul Institutului Internațional al Ombudsman-ului.

În acest context am avut privilegiul de a organiza, la București, reuniunea Consiliului de Administrație al Asociației Ombudsmanilor şi Mediatorilor din cadrul Francofoniei.

4. Implicarea în activităţi care reunesc pe Mediatorul Uniunii Europene şi ombudsmanii/mediatorii din ţările candidate la aderare

În cadrul unei reuniuni care s-a desfăşurat la Ljubljana România a fost aleasă pentru a organiza, în anul 2001, un seminar internaţional cu tema "Ombudsman-ul şi legislaţia europeană", la care vor participa instituţii guvernamentale similare Avocatului Poporului din ţările candidate la aderare la Uniunea Europeană, precum şi Ombudsman-ul European, domnul Jacob Soderman. Vor fi prezenţi, de asemenea, membri ai Parlamentului European şi reprezentanţi ai Preşedinţiei suedeze a Uniunii Europene. Până în prezent au confirmat prezenţa Ombudsmanul Parlamentar, Ombudsmanul pentru copii şi Ministrul Justiţiei.

Prezentarea activităţii internaţionale a instituţiei Avocatul Poporului cuprinde două părţi distincte: manifestări în străinătate şi contacte internaţionale în ţară.

9.3. Manifestări în străinătate

Evenimentul cel mai important al anului 2000 a fost Conferinţa Internaţională a Institutului Internaţional al Ombudsman-ului, care s-a desfăşurat la Durban (Africa de Sud), în perioada 28 octombrie – 6 noiembrie, cu participarea avocatului poporului.

Participanţii la Conferinţa Internaţională a Institutului Internaţional al Ombudsman-ului. În primul rând, centru: Nelson Mandela, fostul preşedinte al Republicii Africa de Sud.

Institutul Internațional al Ombudsman-ului (I.O.I.), cu sediul la Edmonton, Alberta (Canada), este organismul care reuneşte instituțiile naționale de tip ombudsman sau mediator din întreaga lume. Instituția Avocatul Poporului s-a afiliat la I.O.I. încă din noiembrie 1998, intrând în marea familie a ombudsman-ilor şi beneficind astfel de amplele schimburi de informații şi de experiență care se practică la nivelul Institutului. În perioada desfăşurării lucrărilor Conferinței s-au stabilit contacte bilaterale, punându-se bazele unor viitoare colaborări, mai ales cu ombudsman-ii din țările cu o mare tradiție în acest domeniu, dar şi cu cei din țările aflate în zonele învecinate țării noastre, în vederea stabilirii unor programe de cooperare.

Conferința Internațională a Institutului Internațional al Ombudsman-ului. De la stânga la dreapta: Paul Mitroi, Avocatul Poporului, Sir Brian Elwood, Ombudsman-ul din Noua Zeelandă, Preşedintele Institutului Internațional al Ombudsman-ului, Mircea Moldovan, Adjunctul Avocatului Poporului

Aşa cum a rezultat din comunicatul final în cadrul Conferinței s-a subliniat importanța instituției ombudsman-ului, întrucât oferă un mecanism practic de monitorizare a drepturilor omului în cele aproape 160 de țări în care există astfel de instituții. De asemenea, lucrările au relevat faptul că a beneficia de practici guvernamentale corecte reprezintă unul din cela mai importante drepturi ale omului, calitatea vieții fiecărui cetățean depinzând în mare măsură de deciziile luate de administrație şi de maniera în care acestea sunt aplicate.

În afară de această manifestare internațională, instituția Avocatul Poporului a fost prezentă la diverse simpozioane, mese rotunde, conferințe, participând activ la lucrări şi având intervenții bine apreciate de celelalte delegații. Mai jos sunt prezentate succint aceste participări:

1. În perioada 15 - 19 martie un adjunct al avocatului poporului s-a deplasat la Strasbourg (Franța) pentru a participa la lucrările Mesei Rotunde organizate de Consiliul Europei cu reprezentanții instituțiilor naționale pentru drepturile omului;
2. În perioada 11 – 18 martie doi experți s-au deplasat la Londra (Marea Britanie), unde au participat la cursul de perfecționare în cadrul Biroului Ombudsmanului pentru administrație publică Locală ("Local Government Ombudsman"). Cursul a fost organizat de British Association for Central and Eastern Europe. Deplasarea a fost suportată de Asociația Britanică pentru Europa Centrală şi de Est;
3. În perioada 19 martie – 08 aprilie un adjunct al avocatului poporului şi un şef de departament au luat parte, la Paris, la cursul internațional "Medierea Instituțională". Cursul a fost organizat de Institutul Internațional Pentru Administrație Publică. Deplasarea a fost suportată de Consiliul Europei şi Guvernul Republicii Franceze;
4. În perioada 26 – 29 aprilie avocatul poporului şi un expert din cadrul instituției au participat la Praga (Republica Cehă) la lucrările conferinței cu tema: "Rolul Instituției Ombudsman-ului", organizată de Parlamentul şi Ministerul Afacerilor Externe a Republicii Cehe.
5. În perioada 11 – 14 mai un adjunct al avocatului poporului s-a deplasat la Atena (Grecia) unde a participat la seminarul cu tema: "Instituția Ombudsman-ului în Europa şi Problema Consolidării Democrației". Seminarul a fost organizat de Consiliul Europei – Comisia din Viena, în cooperare cu Fundația Marangopoulos pentru Drepturile Omului. Deplasarea a fost suportată de Consiliul Europei;
6. În perioada 21 – 27 mai un adjunct al avocatului poporului s-a deplasat la Bruxelles (Belgia) pentru a participa la Seminarul pentru Înalți Funcționari Români, organizat de Comisia Europeană – Directoratul General pentru Educație şi Cultură. Deplasarea a fost suportată de Comisia Europeană:
7. În perioada 22 – 25 mai avocatul poporului s-a deplasat la Budapesta (Ungaria) unde a participat la "Întâlnirea Comisarilor pentru Drepturile Omului şi a Ombudsman-ilor din Centrul şi Estul Europei. Întâlnirea a fost organizată de Consiliul Europei – Biroul Comisarului pentru Drepturile Omului. Costurile deplasării au fost suportate de Consiliul Europei;
8. În perioada 21 – 26 iunie un şef de departament s-a deplasat la New York (S.U.A.) pentru a participa, ca membru al delegației române, la lucrările celei de a 23-a Sesiuni a Comitetului ONU pentru Eliminarea Discriminării Față de Femei. Deplasarea a fost suportată de instituția Avocatul Poporului;
9. În perioada 8 – 15 iulie avocatul poporului s-a deplasat la Londra (Marea Britanie) pentru a participa la seminarul "Organizarea sistemului judiciar în Marea Britanie", organizat de Asociația Britanică pentru Europa Centrală şi de Est. Deplasarea a fost suportată de Ministerul de Externe din Marea Britanie;
10. În perioada 17 – 21 septembrie avocatul poporului însoțit de un adjunct al său s-a deplasat la Budapesta (Ungaria) unde a participat la întâlnirea profesională

organizată de ombudsman-ii din Ungaria. Deplasarea a fost asigurată de Consiliul Europei;

Paul Mitroi, Avocatul Poporului, în timpul discuţiilor cu d-na Katalin Gönczöl, Comisarul pentru apărarea drepturilor civile din Ungaria

11. În perioada 10 – 14 octombrie un consilier din cadrul instituţiei a participat, ca membru al delegaţiei române, la Conferinţa europeană "Toţi diferiţi, toţi egali: de la teorie la practică". Lucrările s-au desfăşurat la Strasbourg (Franţa), iar costurile deplasării au fost suportate de instituţia Avocatul Poporului.
12. În perioada 12 – 15 noiembrie un expert al instituţiei a participat la Atena (Grecia) la Seminarul "Autorităţile administrative independente – instituţia ombudsman-ului supervizor al mass media. Deplasarea a fost suportată de Centrul pentru dreptul constituţional european.

9.4. Contacte internaţionale în ţară

La nivelul contactelor internaţionale care s-au desfăşurat în ţara noastră, cel mai important eveniment a fost organizarea la Bucureşti a Reuniunii Consiliului de Administraţie al Asociaţiei Ombudsman-ilor şi Mediatorilor Francofoni (AOMF). Acestă Asociaţie este, conform preşedintelui în exerciţiu, "instrumentul de întărire şi dezvoltare a birourilor ombudsman-ilor şi mediatorilor din spaţiul francofon". Încă din februarie 1999 instituţia Avocatul Poporului este membră cu drepturi depline al acestui organism care reuneşte instituţiile similare din ţările francofone.

Reuniunea Consiliului de Administraţie al Asociaţiei Ombudsman-ilor şi Mediatorilor din cadrul Francofoniei. De la dreapta la stânga: Dyane Adam, mediatorul federal pentru limbi oficiale al Canadei, Maria Grazia Vacchina, mediatorul regiunii Vallee d'Aoste (Italia), Tiemoko Marc Garango, mediatorul Republicii Burkina Faso, Seydou Madany Sy, mediatorul Republicii Senegal, Daniel Jacoby, protectorul cetăţeanului din provincia Quebec (Canada), preşedinte al AOMF, Victoria Popescu, Director MAE, Paul Mitroi, Avocatul Poporului, Stelian Oancea, Secretar de Stat, MAE

Fiind gazda Reuniunii Consiliului de Administraţie al AOMF, instituţia Avocatul Poporului a reuşit să atragă atenţia asupra performanţelor obţinute în activitatea de apărare a drepturilor şi libertăţilor cetăţenilor în raport cu administraţia publică, fapt relevat de luările de cuvânt ale membrilor Consiliului de Administraţie. Aceştia au subliniat, de asemenea, modul deosebit în care instituţia Avocatul Poporului a contribuit la buna desfăşurare a lucrărilor. În Raportul final asupra desfăşurării Reuniunii se menţionează în mod expres: "Consiliul de Administraţie mulţumeşte Avocatului Poporului din România (şi colaboratorilor săi) pentru pregătirea prezentei reuniuni ca şi pentru primirea din partea autorităţilor române". Preşedintele şi Secretarul General al AOMF au menţionat în mod special gradul de informatizare al activităţii instituţiei Avocatul Poporului, modul avansat în care sunt rezolvate problemele specifice.

Şedinţa Consiliului de Administraţie a AOMF a fost prima manifestare internaţională de prestigiu găzduită de instituţia Avocatul Poporului, de la înfiinţarea ei. Au fost prezenţi la Bucureşti ombudsmani şi mediatori din Franţa, Canada, Italia, Andorra, Burkina Faso, Senegal, Djibouti, Insulele Mauriţius, Republica Vanuatu, precum şi înalţi funcţionari ai Agenţiei Interguvernamentale a Francofoniei.

În afară de acesată Reuniune internațională, o serie de alte întâlniri bilaterale a avut loc la sediul instituției, aşa cum rezultă din prezentarea de mai jos.

1. La 25 ianuarie doamna Maria Tsolova, avocatul poporului din regiunea Koprivstitsa (Bulgaria) a vizitat instituția, la inițiativa Asociației Pro Democrația şi a organizației Center For Social Practices din Bulgaria.
2. La 27 ianuarie a fost prezent la sediul instituției domnul Pal Csaky, vicepremierul Republicii Slovace, la inițiativa Departamentului pentru Protecția Minorităților Naționale din cadrul Guvernului României.
3. La 11 februarie ne-a vizitat o delegație din Republica Slovacă, condusă de doamna Adriena Richterova, director al Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile din Slovacia, la inițiativa Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile din România.
4. La 24 februarie ne-a vizitat o delegației din Ungaria, în frunte cu doamna Ibolya David, ministrul justiției. Întâlnirea a avut loc la inițiativa Departamentului pentru Protecția Minorităților din cadrul Guvernului României.
5. În luna aprilie s-a primit vizita unei delegații a Comisiei Drepturilor Omului, Minorităților şi Cultelor a Parlamentului Ungar.
6. Tot în luna aprilie a vizitat instituția noastră a delegație finlandeză, condusă de ambasadorul Finlandei la Bucureşti, care a propus discutarea unor posibilități de sprijinire a instituției Avocatul Poporului de către Guvernul finlandez, în special în ceea ce priveşte protecția minorităților naționale.
7. În perioada 20 – 21 aprilie a avut loc la Oradea o întâlnire între delegați ai instituției Avocatul Poporului şi domnul Jeno Kaltenbach în fruntea unei delegații din Ungaria, pe tema drepturilor minorităților naționale şi etnice din Republica Ungaria şi, respecti, din România.
8. În luna iunie a făcut o vizită la sediul instituției o delegație a Consiliului Europei.

10.Activitatea serviciilor din cadrul Secretariatului general

10.1. Consideraţii generale

Potrivit Regulamentului propriu de organizare şi funcţionare, secretariatul general are în componenţă Direcţia relaţii cu publicul şi informatică, Direcţia economică şi Serviciul organizare, resurse umane si contencios.

Secretariatul general asigură condiţiile organizatorice, informaţionale şi materiale pentru buna desfăşurare a activităţii instituţiei, fiind condus de secretarul general, care coordonează activitatea de relaţii cu publicul, registratură, arhivă, secretariat, informatică, documentare şi biblioteca, activitatea administrativă, tehnică, financiar-contabilă, de transport şi aprovizionare, asigurarea condiţiilor materiale pentru activitatea eficientă a instituţiei, organizează gestionarea patrimoniului instituţiei, urmăreşte modul de executare a contractelor pentru asigurarea utilităţilor, răspunde de respectarea dispoziţiilor legale privind utilizarea bunurilor cuprinse în bugetul de venituri şi cheltuieli al instituţiei şi de întocmirea proiectului de buget anual.

10.2. Problema sediului instituţiei

De la data apariţiei Legii nr. 35/1997 şi până în prezent instituţia Avocatul Poporului a funcţionat în sedii care erau fie provizori, fie improprii desfăşurării unei activităţi normale şi asigurării transparenţei necesare în raporturile zilnice cu cetăţenii care solicită audienţe.

O dată cu apariţia legii de organizare şi funcţionare a instituţiei ni s-a pus la dispoziţie, pentru o scurtă perioadă, o cameră în clădirea Senatului României, la etajul I, care, de obicei, este folosită în timpul acţiunilor de protocol.

Ulterior, ni s-a repartizat în folosinţă o altă încăpere, respectiv camera ataşaţilor de presă, situată în apropierea Sălii Omnia, chiar lângă bufetul Senatului.

Începând cu luna mai 1998 Regia Autonomă a Administraţiei Patrimoniului şi Protocolului de Stat ne-a repartizat un spaţiu de 202 mp, situat în vila nr. 3 - Lac Floreasca, unde ne-am desfăşurat activitatea până în luna decembrie inclusiv a aceluiaşi an.

Ca urmare a demersurilor permanente ale instituţiei noastre, prin Hotărârea de Guvern nr. 743/1998 s-a aprobat transmiterea suprafeţei de 463 mp, în clădirile corpurilor A şi C ale imobilului situat în B-dul Iancu de Hunedoara nr. 3-5, sector 1, aflate în folosinţa Regiei Autonome "Administraţia Patrimoniului Protocolului de Stat", din administrarea Secretariatului General al Guvernului în administrarea

instituției Avocatul Poporului, cu destinația de sediu. Această hotărâre a intrat în vigoare la data de 1 decembrie 1998.

Față de această situație, trebuie să precizăm că în aceste clădiri îşi desfăşoară activitatea, alături de noi, Departamentul de Control al Guvernului, Serviciul de Pază şi Protecție, precum şi Sucursala – Complex Palat Victoria a Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat". Pentru aceste obiective există pază militarizată şi o platformă de instruire a militarilor în termen, ceea ce face ca acest sediu să fie complet inadecvat pentru activitățile specifice instituției noastre.

Afirmăm aceasta deoarece am constatat, în repetate rânduri, că persoanele care vin în audiență, zilnic, între orele 9 şi 15, la Avocatul Poporului sunt profund timorate de prezența trupelor de jandarmi, care fac instrucție sau se pregătesc pentru misiuni specifice în imediata apropiere a unei instituții care, prin natura ei, trebuie să fie foarte accesibilă şi transparentă. La aceasta se adaugă faptul că accesul în incinta în care funcționăm se face după o procedură strictă, care presupune identificarea şi controlul oricărui vizitator, în scopul eliminării oricăror riscuri de agresiune în clădirile Guvernului.

Noi înțelegem rațiunea şi utilitatea acestor măsuri, şi nu le contestăm. În acelaşi timp, ne este greu să explicăm petenților, cei mai mulți dintre ei având un nivel relativ scăzut de cunoaştere a regulilor după care funcționează serviciile speciale, că aceste mobilizări de trupe nu au nimic de a face cu activitatea noastră şi că, de fapt, noi putem, potrivit legii, să le asigurăm protecția şi respectarea drepturilor lor, chiar în raport cu militarii şi polițiştii pe care ei îi văd în apropierea sediului nostru.

Din punct de vedere financiar menționăm că spațiul destinat pentru sediul nostru, pe care îl avem în folosință, reprezintă 3% din spațiul complexului Palat Victoria. Conducerea Sucursalei RAPPS ne solicită, totuşi, plata cheltuielilor pentru toată incinta, cu toate că nu avem nici o tangență cu celelalte corpuri de clădire. Un exemplu elocvent este solicitarea de a contribui la întreținerea spațiului verde din fața Palatului Victoria, la iluminatul Palatului Victoria, la lucrările de igienizare şi întreținere efectuate la Serviciul de Protecție şi Pază şi la militarii în termen, sumele facturate fiind destul de mari şi neprevăzute în bugetul anual al instituției.

Menționăm că, încă de la data apariției legii de organizare şi funcționare, în anul 19997, am solicitat repartizarea unui sediu adecvat atât Secretariatului General al Guvernului cât şi conducerii Regiei Autonome a Administrației Patrimoniului şi Protocolului de Stat. Printre soluțiile propuse de aceştia, în luna august 1997, se regăseau următoarele spații:

- 14 camere, reprezentând cca 300 mp, în imobilul din Bd. Carol I nr. 12, cu posibilități de extindere până la sfârşitul anului;

- 26 camere, reprezentând cca 750 mp, în imobilul din str. Transilvaniei nr.2, de asemenea cu posibilităţi de extindere ;

În urma analizei la faţa locului, ambele imobile au fost considerate de către conducerea instituţiei ca fiind necorespunzătoare, fiind grav afectate de cutremurele de pământ.

La data de 11 noiembrie 1997 ni s-a propus imobilul din B-dul Ion Mihalache nr. 2-4 (fost 1 Mai) dar ulterior, datorită intervenţiei d-lui ministru Ion Caramitru, a fost transferat Ministerului Culturii, în baza HG nr. 699/1997.

Prin adresa nr. 154/04.12.1997 avocatul poporului a solicitat în mod expres spaţiul ocupat de SC. Agroexport SA situat în imobilul din Piaţa Walter Mărăcineanu nr. 1-3, cu condiţia de a nu se mai prelungi contractele de închiriere pentru diferitele agenţii, societăţi comerciale şi birouri de avocatură care funcţionau în celelalte camere din acelaşi imobil.
Deoarece noul sediu al SC. Agroexport SA se afla în construcţie şi urma să fie dat în folosinţă peste un an, în fapt acest spaţiu nu era liber; drept pentru care am fost forţaţi să declinăm această ofertă.
Precizăm că spaţiile disponibile în luna august 1997, menţionate mai sus, au fost ocupate de alţi beneficiari, potrivit reglementărilor în vigoare pentru acest domeniu.
La 1 martie 1998 RA-APPS ne-a transmis o nouă listă cu spaţiile libere:

- 300 mp, în str. Mendeleev nr. 36-38;
- 615 mp în Splaiul Independenţei nr. 202, et. 9;
- 1.900 mp în Bd. Magheru nr. 7, ocupat de SC ONT SA Carpaţi;
- 2.170 mp în Piaţa Walter Mărăcineanu nr. 1, format din camere dispersate;
- 826 mp în Bd. Magheru nr. 6-8, ocupat de SC COMAUTOSPORT SA;
- 338 mp în Bd. N. Bălcescu nr 17-19 unde deja funcţionau Federaţia Agricultorilor Privatizaţi din România, Confederaţia Naţională a Revoluţionarilor din România şi Federaţia Naţională a Revoluţionarilor din România.

Aceste spaţii au rămas ocupate şi în prezent de cei mai sus-menţionaţi.
Avocatul Poporului a intervenit inclusiv la Primul Ministru al Guvernului României pentru obţinerea unui sediu adecvat, în una dintre clădirile situate în :

- str. Frumoasei nr. 39 (ICRAL Romvial), sector 1;
- str. N. Pârvulescu nr. 1 (ICRAL Cotroceni), sector 5.

Prin adresa nr. 157/01.07.1998 transmisă Secretariatului General al Guvernului, s-a solicitat un sediu corespunzător pentru aparatul propriu de lucru care ar fi urmat să fie format din 140 salariaţi, numărul maxim aprobat prin bugetul pe anul 1998.

La solicitarea adresată Primăriei Municipiului Bucureşti, Direcţia Generală de Asistenţă Socială, prin adresa nr. 8710/27.07.1998, ni s-a comunicat că în acest

moment nu dispun de un spațiu adecvat, necesar funcționării instituției noastre şi ni s-a recomandat să ne adresăm RA-APPS.

La adresa noastră cu nr. 4937/27.07.1998, referitoare la imobilul din Bd. N. Bălcescu nr. 22 (aflat în administrarea SAIPSAP), RA-APPS ne-a răspuns că, potrivit expertizei existente, este necesară consolidarea acestei clădiri din punct de vedere antiseismic, până in anul 2002, potrivit Normativului pentru proiectarea antiseismică a construcțiilor.

Prin adresa nr. 4245/29.03.2000 am solicitat Secretariatului General al Guvernului României, respectiv domnului Radu Stroe, extinderea în spațiului din corpul de clădire C, în două camere eliberate de Departamentul de Control al Guvernului, al cărui schemă organizatorică suferise modificări şi, în mod corespunzător îşi redusese şi numărul personalului angajat.
Cererea a fost aprobată şi, după ce am executat igienizarea, amenajarea şi mutarea personalului din cadrul unuia din departamentele de specialitate, am fost somați de către conducerea Sucursalei Complex Palat Victoria a RA-APPS să eliberăm din nou, acele încăperi, ordin pe care am fost obligați să-l executăm.

Față de cele specificate în acest material precum şi față de rolul şi importanța instituției Avocatul Poporului în dezvoltarea unei societăți democratice în țara noastră, supunem atenției dvs. analiza acestei situații şi în consecință, decizia dvs. privind repartizarea unui sediu corespunzător activității specifice a instituției Avocatul Poporului. Obligația de a ni se pune la dispoziție un sediu corespunzător este stipulată şi în Legea nr. 35/1997 dar până în prezent, această obligație nu a fost onorată corespunzător de către Executiv.

10. 3. Asigurarea mijloacelor de transport necesare investigațiilor în țară

Parcul auto al instituției Avocatul Poporului are în dotare 9 autoturisme, din care 5 autoturisme sunt folosite pentru transportul celor 2 demnitari şi şefilor de departament, iar 4 autoturisme ARO sunt utilizate pentru deplasările personalului de specialitate cu prilejul acțiunilor de control efectuate în alte localități.

Cele 5 autoturisme, pentru transportul de persoane, au fost achiziționate potrivit Ordonanței nr. 63/30 august 1994, completată cu Ordonanța nr. 9 din 28 ianuarie 1999. Acest act normativ îndreptățeşte de asemenea, instituția la folosirea unui autoturism pentru activitățile specifice Secretariatului General.

La înființarea instituției, s-a stabilit, prin Hotărârea Guvernului României nr. 493/6 septembrie 1997, un consum de carburant normat de 300 l/lună/autovehicul.

10.3. Darea de Seamă Financiar Contabila

Darea de seamă financiar-contabilă
a instituției Avocatul Poporului pe anul 2000
– mii lei –

DENUMIREA CHELTUIELILOR	BUGET DEFINITIV	DESCHI-DERI	PLATI	DIFE-RENTE
A. CHELTUIELI DE PERSONAL (1-5)	7.942.975	7.725.761	7.588.384	137.377
1) – Salarii:	5.188.403	5.188.403	5.185.060	3.343
2) – C.A.S.;	1.447.564	1.447.564	1.436.459	11.105
3) – Şomaj;	259.420	259.420	258.718	702
4) – Deplasări	684.400	467.186	345.499	121.687
5) – Sănătate	363.188	363.188	362.648	540
B. CHELTUIELI MATERIALE ŞI SERVICII (1-7)	1.226.022	1.226.022	1.225.988	34
1) – Cheltuieli pentru întreținere-gospodărie	829.750	829.750	829.733	17
2) – Materiale şi prestări servicii cu caracter funcțional	112.855	112.855	112.851	4
3) – Obiecte de inventar de mică valoare sau scurtă durată	3.985	3.985	3.982	3
4) – Reparații curente	107.705	107.705	107.700	5
5) – Reparații capitale	0	0	0	0
6) – Cărți, publicații	31.799	31.799	31.796	3
7) – Alte cheltuieli	139.928	139.928	139.926	2
C.TRANSFERURI	41.000.	41.000	25.885	15.115
D.CAPITAL	500.000	500.000	499.714	286
TOTAL: A+B+C= CHELTUIELI CURENTE	**9.209.997**	**8.992.783**	**8.840.257**	**152.526**
TOTAL GENERAL= CHELTUIELI CURENTE + D (CAPITAL)	**9.709.997**	**9.492.783**	**9.339.971**	**152.812**

Comentariu

Pe tot parcursul anului 2000 nu s-a depăşit numărul mediu scriptic de 80 de persoane angajate. Acest fapt se datorează lipsei de fonduri faţă de nivelul necesarului. Spre exemplu, deşi instituţia are dreptul la un fond de premiere de 10 %, nu a avut posibilitatea acordării premiilor decât în limita unui procent de 3,6%. De asemenea, din acelaşi motiv, în anul 2000 nu s-au acordat salariile de merit.

În ceea ce priveşte sumele din buget alocate pentru cheltuielile materiale şi servicii, subliniem că acordarea unei mici creşteri faţă de anul precedent nu a fost de natură să acopere inflaţia, situată la peste 40 %. În aceste condiţii a fost extrem de dificil să achităm contravaloarea tuturor facturilor transmise de la Secretariatul General al Guvernului şi de la RA - APPS, administratorul spaţiilor în care funcţionăm în prezent.

În plus, R.A. A.P.P.S., prin modul în care funcţionează, încasează şi 19% TVA la toate prestaţiile, încărcând nejustificat facturile cu cheltuieli care nu ne privesc pe noi, ci Secretariatul General al Guvernului.

Telefoanele interioare folosite de noi sunt conectate la centrala Guvernului. Din acest motiv, avem obligaţia de a achita atât convorbirile efective pe cele 26 de telefoane interioare, cât şi salariile a 8 telefoniste, angajate ale ROMTELECOM, care prestează activităţi pentru trunchiul de centrală. Sumele necesare pentru plata telefonistelor sunt, în fiecare lună, mai mari decât contravaloarea tuturor convorbirilor efectuate.

Ca o dovadă că fondurile alocate pentru anul 1999 au fost cheltuite cu discernământ şi cu respectarea prevederilor legale, s-a obţinut descărcarea de gestiune, după controlul Curţii de Conturi din anul 2000.

De asemenea, în anul 2000 au fost înregistrate economii faţă de prevederile din buget, atât la deplasările în ţară cât şi la cele în străinătate, datorită limitării lor la strictul necesar şi a evitării cazărilor la hoteluri, în timpul deplasărilor interne.

11. Propuneri de modificare a legislației

Ca şi în anii anteriori, activitatea instituției Avocatul Poporului a pus în evidență necesitatea de a modifica, înainte de toate, textul Legii nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului.

Prin urmare, reluăm şi extindem unele din recomandările prezentate în cuprinsul Rapoartelor anuale din ani precedenți.

Subliniem că avocatul poporului nu are inițiativă legislativă, titularii acesteia fiind limitativ prevăzuți de dispozițiile art. 73 (1) din Constituție. El poate face însă recomandări privind legislația (art. 57 din Constituție) în cuprinsul raportului său, fără ca acestea să îmbrace forma juridică cerută pentru proiectele de lege. Ca atare, aceste recomandări urmăresc doar semnalarea unor "puncte slabe" în textul legii, urmând ca formularea şi propunerea de amendamente concrete să urmeze căile prevăzute de Constituție.

11.1. Propuneri de modificare a Legii nr. 35 din 13 martie 1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului

11.1.1. Din experiența noastră concretă şi din cazurile prezentate în Raport s-a desprins, în primul rând, necesitatea instituirii unor sancțiuni specifice față de autoritățile care nu dau curs solicitării avocatului poporului de a obține informațiile necesare în vederea clarificării unor situații ori a soluționării unor cereri.

Art. 4 din Legea nr. 35/1997, care reia dispozițiile imperative ale art. 56 (2) din Constituția României, prevede obligația generală a tuturor autorităților publice de "a comunica sau, după caz, de a pune la dispoziția avocatului poporului informațiile, documentele sau actele pe care le dețin în legătură cu cererile care au fost adresate avocatului poporului, acordându-i sprijin pentru exercitarea atribuțiilor sale", însă, în absența unor sancțiuni, există numeroase situații de nerespectare a acestei cerințe legale.

Ca atare, considerăm necesară introducerea a trei noi alineate, care să precizeze sancțiunile, în aceleaşi condiții ca ale art. 52-53 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea şi funcționarea Curții Constituționale, republicată. De asemenea, aplicarea directă a unor amenzi, care să se facă venit la bugetul statului, este o prerogativă recunoscută ombudsman-ului suedez, pe care însă acesta rareori se vede nevoit să o pună în practică, din rațiuni lesne de înțeles.

Art. 4 alin. (2), (3) şi (4) ar putea avea următorul cuprins:

"(2) – Refuzul unei autorităţi publice de a comunica, în termenul prevăzut de lege, informaţiile, documentele şi actele pe care le deţine, cerute de avocatul poporului, precum şi tăcerea sau transmiterea cu tardivitate a actelor de către acestea, se sancţionează cu o amendă de 10% din salariul minim net pe economie, pentru fiecare zi de întârziere nejustificată. Sumele de bani se fac venit la bugetul de stat.

(3) - Amenda prevăzută la alineatul precedent se aplică de avocatul poporului, prin ordin cu caracter individual şi motivat.

(4) – Ordinul avocatului poporului poate fi atacat în condiţiile şi la termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ.

11.1.2. În actuala redactare a articolului 15 alin. (2), "Nu pot fi luate în considerare plângerile anonime sau cele îndreptate împotriva unor încălcări ale drepturilor cetăţeneşti mai vechi de un an de la data la care persoana în cauză a luat cunoştinţă despre faptele care fac obiectul plângerii."

Întrucât textul se referă la încălcări nu mai vechi de un an de la data la care persoana în cauză a luat cunoştinţă despre aceste fapte, dar nu limitează intervalul care se poate scurge între această dată şi cea a sesizării avocatului poporului, sunt relativ frecvente situaţiile în care ni se adresează persoane vătămate în urmă cu decenii chiar, prin măsuri instituite în anii 1950-1989.

Ca atare, pentru o mai clară redactare a aşa-numitei "reguli de un an", frecvent regăsită în legislaţia naţională a instituţiilor tip "ombudsman", propunem reformularea art. 15 alin. (2),după cum urmează:

"Plângerile îndreptate împotriva încălcării drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti prin acte sau fapte ale autorităţii administraţiei publice se adresează avocatului poporului nu mai târziu de un an de la data când aceste încălcări s-au produs ori de la data când persoana în cauză a luat cunoştinţă de ele."

11.1.3. Având în vedere dispoziţiile art. 15 alin. (4) care statuează expres actele şi faptele ce nu sunt supuse controlului avocatului poporului, considerăm că excepţia, prevăzută de art. 18 din Legea nr. 35/1997, trebuie inclusă ca articol imediat următor (art. 16), dându-se o nouă numerotare.

De asemenea, propunem reformularea art. 18 din lege prin eliminarea sintagmei " sau are ca obiect erori judiciare".

În acest sens, art. 18 ar putea avea următoarea formulare:

"În situaţiile în care avocatul poporului constată că soluţionarea cererii cu care a fost sesizat este de competenţa Ministerului Public ori se află pe rolul

instanței judecătoreşti, el va sesiza direct pe procurorul general sau Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit competenței acestora, care sunt obligați să comunice concluziile la care s-a ajuns şi măsurile luate “.

11.1.4. Ținând cont de rolul avocatului poporului, ca apărător al drepturilor şi libertăților cetățenilor, consacrat de art. 55 din Constituția României, apreciem că ar fi utilă introducerea unei prevederi în textul legii potrivit căreia avocatul poporului să fie consultat asupra proiectelor de legi şi ordonanțe care, prin conținutul reglementărilor, privesc drepturile şi libertățile cetățeneşti.

Astfel, propunem completarea Capitolul III din Legea nr. 35/1997 – Atribuțiile avocatului poporului, cu un nou articol, respectiv art. 25 ind. 1, după cum urmează :

“Art.25 ind. 1 - Avocatul Poporului va fi consultat de instituțiile abilitate asupra proiectelor de legi şi ordonanțe care, prin conținutul reglementărilor, privesc drepturile şi libertățile cetățenilor, prevăzute de Constituția României, pactele şi tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului în care România este parte “.

11.1.5. O altă categorie de recomandări vizează modificări mai complexe, care necesită o mai mare experiență şi argumente mai solide rezultate din activitatea instituției. Deocamdată, acest Raport nu face decât să enunțe datele problemei.

Prima dintre acestea se referă la posibilitatea intervenției avocatului poporului, în cadrul judecării excepției de neconstituționalitate a unor legi şi ordonanțe de către Curtea Constituțională (art. 144 lit. c din Constituția României), situație în care ar trebui să fie citat. Această atribuție a avocatului poporului ar reproduce modelul ombudsman-ului polonez, contribuind în mod esențial la sporirea credibilității şi a prestigiului unui adevărat “avocat” al poporului.

De asemenea, ea nu ar intra în conflict cu prevederile constituționale care reglementează funcționarea Curții Constituționale, reliefând însă mai bine realizarea misiunii Avocatului Poporului, potrivit Titlului II, art. 55 – 57 din Constituția României.

Drept urmare propunem introducerea unui articol nou, 25 ind. 2, care ar putea avea următorul cuprins :

“Art. 25 ind. 2 -În cazul sesizării Curții Constituționale cu privire la excepția de neconstituționalitate a llegilor şi ordonanțelor care se referă la drepturile şi libertățile fundamentale ale cetățenilor, aceasta va solicita punctul de vedere şi al instituției Avocatul Poporului “.

11.1.6. O altă modificare priveşte posibilitatea înființării unor birouri teritoriale, într-un număr limitat (maximum 5-6, la nivel regional).

Un prim argument provine din dificultăţile legate de efectuarea unor verificări la faţa locului, dat fiind numărul mare de solicitări în raport de posibilităţile materiale ale unei instituţii cu sediul la Bucureşti.

Pe de altă parte, deşi legea prevede condiţia formulării în scris a cererilor adresate avocatul poporului, numeroşi petiţionari consideră că demersul lor ar avea mai multe şanse de reuşită dacă se deplasează la sediul instituţiei, pentru a fi primiţi în audienţă. Pentru cei din provincie, aceste noi structuri ar însemna o mai mare apropiere de avocatul poporului. De altfel, lipsa reprezentării în teritoriu este percepută negativ nu numai de către petiţionari, ci şi de unele autorităţi publice. Reamintim aici punctul de vedere exprimat într-o scrisoare adresată Guvernului României de către prefectul judeţului Mureş, anume că "această instituţie, în actuala structură organizatorică este nefuncţională, deoarece nu are reprezentare în teritoriu, situaţie care o face inaccesibilă *poporului*, deşi prin însăşi denumirea legiferată a fost astfel considerată."

Subliniem că realizarea anchetelor proprii ar fi mult uşurată, în contextul în care legea dispune, prin art. 21 alin. (1), că "avocatul poporului poate audia ori lua declaraţii de la conducătorii autorităţilor administraţiei publice şi de la orice funcţionar care poate da informaţii necesare soluţionării cererii", ceea ce presupune deplasarea la faţa locului.

De asemenea, considerăm că stabilirea sediului instituţiei în municipiul Bucureşti nu intră în conflict cu ideea înfiinţării unor birouri teritoriale.

În fine, un alt argument îl constituie disponibilitatea unor organizaţii internaţionale (P.N.U.D.) de a suporta costurile unui proiect care să asigure dotarea unor asemenea birouri.

În sensul celor de mai sus, propunem formularea unui nou articol, art. 25 ind. 3, care ar putea avea următorul cuprins:

"Art. 25 ind. 3 - Avocatul Poporului, cu aprobarea Biroului Permanent al Senatului, poate organiza birouri teritoriale, în funcţie de necesităţile realizării atribuţiilor sale, potrivit legii. Autorităţile administraţiei publice locale şi prefecturile vor asigura spaţiile necesare desfăşurării activităţii acestor birouri".

11.1.7. Având în vedere modificările intervenite în legislaţia privind reorganizarea regiilor autonome şi a altor servicii publice în societăţi comerciale cu capital majoritar de stat, companii sau societăţi naţionale, care se constituie în servicii de interes public (Romtelecom, Romgaz, Compania "Poşta Română", RADET, S.C.Electrica S.A., etc.), considerăm că este necesară aplicarea prezentei legi cu privire la respectarea drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti prin faptele şi actele administrative emise de către acestea.

În acest sens propunem modificarea şi reformularea art. 26 din lege, după cum urmează:

"Art. 26 – Prevederile prezentei legi se aplică şi faptelor şi actelor administrative emise de regiile autonome, societăţi naţionale şi de interes local, cu capital integral sau majoritar de stat, precum şi companii, agenţii, autorităţi naţionale şi altele asemenea care realizează servicii de interes public".

11.1.8.- Întrucât Avocatul Poporului şi adjuncţii acestuia pot avea şi calitatea de cadru didactic universitar, condiţie care este prevăzută şi pentru judecătorii de la Curtea Constituţională ca, de altfel şi pentru alte demnităţi, propunem ca, în timpul exercitării funcţiei, aceştia să poată îndeplini şi funcţii didactice în învăţământul superior de specialitate.

Ca atare, propunem modificarea şi reformularea art. 29 alin. (1), după cum urmează:

"Art. 29 (1) – În timpul exercitării funcţiei, avocatul poporului şi adjuncţii acestuia nu pot fi membri ai unui partid politic şi nu pot îndeplini nici o altă funcţie publică sau privată, cu excepţia funcţiilor didactice din învăţământul superior de specialitate".

11.2. Propuneri de modificare a altor acte cu putere de lege

În ceea ce priveşte recomandările de îmbunătăţire a legislaţiei, desprinse din constatările efectuate în decursul activităţii, cele mai semnificative sunt:

11.2.1. În domeniul ocrotirii sănătăţii şi al protecţiei persoanelor cu handicap:

- Modificarea art. 2 din O.U.G. nr. 170/7.11.1999 în sensul includerii persoanelor încadrate într-un grad de handicap în rândul celor care sunt prevăzute în legi speciale şi care beneficiază în mod gratuit de acordarea asistenţei medicale, medicamentelor şi protezelor.
- Modificarea art. 50 din Legea nr. 27/1994, republicată, în sensul scutirii sau reducerii impozitelor şi taxelor locale pentru persoanele cu handicap.
- Modificarea art. 6 din Legea nr. 145/1997 privind asigurările sociale de sănătate în sensul scutirii de plata contribuţiei a tuturor invalizilor, nu doar a invalizilor de război.
- Includerea tuturor facilităţilor acordate beneficiarilor de asigurări de sănătate într-un singur act normativ, care să prevadă lista medicamentelor compensate, lista bolilor pentru care se acordă medicamente gratuit (aceste două liste fiind cuprinse în Ordinul nr. 328/1999 şi Ordinul nr. 190/1999 ale ministrului sănătăţii), precum şi categoriile de persoane care beneficiază gratuit de asistenţă medicală, medicamente şi proteze.

- Adoptarea unui act normativ privind executarea creanţelor la fondul de asigurări sociale de sănătate, cu o procedură mai rapidă şi simplificată de recuperare a sumelor restante.
- Protejarea disponibilităţilor fondului de asigurări sociale de sănătate, prin includerea dobânzii aferente, practicate pe piaţa bancară, în categoria surselor de alimentare a fondului.

11.2.2. În domeniul protecţiei drepturilor copilului:

În general, legislaţia referitoare la drepturile copilului trebuie reconsiderată în sensul corelării diferitelor texte de lege, pe de o parte, şi al armonizării cu prevederile Convenţiei internaţionale a drepturilor copilului, pe de altă parte.

Până în prezent nici una din autorităţile administraţiei publice nu şi-a asumat efectiv rolul de coordonator al reformei cadrului instituţional.

În pofida recentei înfiinţări a Autorităţii Naţionale pentru Protecţia Drepturilor Copilului, se menţin competiţia şi paralelismul între diferite instituţii. De aceea, avansăm următorul set de recomandări:

- Modificarea Legii nr. 61/1993 privind alocaţia de stat pentru copii, în sensul corelării cu prevederile O.U.G. nr. 26/1997 şi ale Legii învăţământului nr. 84/1995 în vederea eliminării discriminării, privind plata alocaţiei de stat, între copiii care frecventează învăţământul public sau particular şi cei ocrotiţi de organisme private autorizate.

Astfel, art. 4 ar trebui completat cu un nou alineat care să stipuleze că **"alocaţia de stat se plăteşte şi organismului privat autorizat căruia copilul i-a fost dat în plasament familial sau încredinţat spre creştere şi educare, în condiţiile legii".**

Art. 10 ar trebui completat prin introducerea unui nou alineat care să prevadă că **"plata alocaţiei de stat pentru copii în vârstă de peste 7 ani se face prin unităţile şcolare publice sau particulare autorizate în condiţiile legii".**

- Modificarea O.U.G. nr. 25/1997 cu privire la regimul juridic al adopţiei, întrucât O.U.G. nr. 25/1997, aprobată prin Legea nr. 87/1998, este lacunară şi imprecisă în privinţa adopţiei internaţionale.

În concordanţă cu Convenţia de la Haga şi Convenţia ONU a drepturilor copilului trebuie definită noţiunea de "adopţie internaţională" şi să se prevadă în mod expres caracterul subsidiar al acesteia.

De asemenea, este necesară o prevedere expresă potrivit căreia **"adopţia internaţională reprezintă o alternativă de protecţie a copilului aflat în**

dificultate, când plasamentul familial sau încredinţarea copilului în ţară nu se pot realiza".

- Modificarea O.U.G. nr. 26/1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate, în sensul eliminării discriminării privind plata alocaţiei de plasament între copiii aflaţi în dificultate şi cei încredinţaţi (sau în plasament) spre creştere şi educare, ca urmare a luării unei măsuri de protecţie pe cale administrativă (inclusiv tutelă) sau pe cale judecătorească.

Astfel, este necesară completarea art. 20 alin. (2) în sensul că **"alocaţia se plăteşte persoanei, reprezentantului familiei desemnat de comisie sau de către instanţa judecătorească, ori organismului privat autorizat, cărora le-a fost încredinţat sau dat în plasament copilul".**

Alin. (7) al aceluiaşi articol ar trebui reformulat, după cum urmează: **"După dobândirea capacităţii depline de exerciţiu, copilul devine titularul dreptului la alocaţia prevăzută la alin.(1) dacă îşi continuă studiile în instituţii publice sau particulare autorizate, până la absolvirea acestora dar fără a depăşi vârsta de 26 de ani".**

De asemenea, se impune necesitatea reglementării specifice a măsurilor educative aplicabile minorilor care săvârşesc fapte penale, dar care nu răspund penal, întrucât art. 23-30 din O.U.G. nr. 26/1997, republicată (aprobată prin Legea nr. 108/1998) au fost declarate neconstituţionale încă din luna martie 1999.

Este necesară introducerea unor prestaţii familiale specifice pentru familiile sărace cu copii pentru a preveni plasamentul copilului (instituţional şi familial), precum şi a abandonului.

La fel de necesară este reglementarea statutului asistentului maternal şi a drepturilor copilului aflat în plasament la acesta (alocaţie de hrană, rechizite, echipament).

În fine, este de dorit introducerea unor standarde minime de hrană, echipament şi de personal, finanţate de la bugetul de stat, egale pentru toţi copiii aflaţi în plasament instituţional şi familial.

- Modificarea O.U.G. nr. 102/1999 privind protecţia specială şi încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, în sensul introducerii facilităţilor de transport de care să beneficieze copiii cu handicap şi familiile lor, precum şi a facilităţilor referitoare la serviciile de telefonie.

11.2.3. Codul familiei

- Introducerea medierii ca metodă extrajudiciară de rezolvare a litigiilor familiale, precum şi a unui avocat al copilului care să-l reprezinte atunci când există un conflict de interese între acesta şi părinţii săi sau între copil şi reprezentantul său legal.
- Deplasarea atribuţiilor de autoritate tutelară către o autoritate judiciară specială pentru a evita limitarea exercitării drepturilor persoanelor prin decizii administrative.
- Reglementarea adopţiei şi a declarării judecătoreşti a abandonului să fie incluse în Codul familiei.
- Reconsiderarea tutelei în sensul de măsură privilegiată de protecţie a copilului lipsit de ocrotirea părinţilor.
- Reglementarea obligaţiei numirii unui tutore pentru copilul declarat abandonat prin hotărâre judecătorească.
- Plata alocaţiei de încredinţare care se acordă în cazul plasamentului sau încredinţării copilului la o persoană sau familie să fie acordată şi copilului ocrotit prin tutelă.

11.2.4. În domeniul asistenţei sociale

Practic, Legea nr. 67/1995 privind ajutorul social nu se mai aplică, întrucât a fost esenţial modificată prin H.G. nr. 125/1996.

- Modificarea Legii nr. 67/1995 ar trebui să se facă, în primul rând, prin precizarea surselor de finanţare. De la bugetul de stat nu s-au mai alocat fonduri cu această destinaţie (art. 21), iar taxa de trecere a frontierei instituită prin art. 23 a avut o aplicare limitată în timp (un an).

Completarea fondurilor destinate plăţii ajutorului social de la Fondul naţional de solidaritate constituit prin O.U.G. nr. 118/1999 nu rezolvă problema finanţării ajutorului social şi nici nu elimină confuziile create prin H.G. nr. 125/1996.

Ar fi mai utilă reglementarea ajutorului social ca venit minim garantat, pe baza unor criterii şi condiţii restrictive stabilite prin lege pentru a evita tratamentul discriminatoriu, marginalizarea sau chiar excluderea socială a celor care sunt în mare dificultate.

11.2 5. Codul de procedură penală

- Stabilirea unor termene înăuntrul cărora să se finalizeze cercetările penale, înainte de a interveni prescripția.
- Modificarea art. 224 în sensul stabilirii activităților ce se pot desfăşura în cadrul actelor premergătoare urmăririi penale.

11.2.6. În domeniul regimului executării pedepselor

- Introducerea serviciilor de probațiune, ca instituții specializate în sprijinirea şi consilierea persoanelor care execută pedeapsa închisorii, dar şi a celor liberate condiționat.
- Modificarea Legii nr. 23/1969 privind executarea pedepselor.

11.2.7. În domeniul sancționării contravențiilor

- Modificarea art. 36 din Legea nr. 32/1968, cu modificările ulterioare, în sensul ca plângerea să fie depusă direct la judecătoria competentă teritorial, eliminându-se veriga intermediară a ierarhiei agentului constatator.

11.2.8. În domeniul protecției drepturilor consumatorului

- Reanalizarea Ordinului nr. 122/1998 al ministrului comunicațiilor, pentru aprobarea condițiilor generale de furnizare a serviciului telefonic.

12. Codul bunei administrări

Pentru ca administraţia publică să fie accesibilă, transparentă şi cât mai aproape de nevoile cetăţenilor, precum şi pentru a exercita servicii administrative de bună calitate, credem că trebuie adoptat un cod care să conţină principiile de bază ale unui model de comportament al autorităţilor şi al funcţionarilor publici faţă de orice persoană care li se adresează;

Având în vedere faptul că un astfel de cod este necesar atât autorităţilor, întrucât astfel vor fi informate într-o manieră detaliată asupra regulilor pe care trebuie să le respecte atunci când lucrează cu publicul, cât şi cetăţenilor, deoarece pentru ei codul oferă informaţii referitoare la conduita la care ei trebuie să se aştepte şi pe care autorităţile trebuie să le-o ofere atunci când intră în raporturi cu aceştia;

Ţinând seama şi de faptul că Parlamentul european a apreciat deja iniţiativa elaborării unui asemenea Cod de către Ombudsman ul european pentru organismele şi instituţiile europene, care urmează să fie pus în aplicare cât mai curând, faptul că acest cod există la nivel european, am apreciat că şi în ţara noastră se impune adoptarea unui astfel de cod, care, pentru a fi accesibil cetăţenilor, va trebui să fie publicat.

Pentru toate motivele expuse mai sus considerăm că este oportun să se adopte un cod care să guverneze principiile unui bun comportament administrativ al autorităţilor, pe care acestea să îl respecte în relaţiile cu publicul,

În acest sens, propunem următorul proiect de cod al bunei administrări:

Dispoziţii generale

Art.1. – În relaţiile lor cu publicul, autorităţile şi funcţionarii publici trebuie să respecte principiile statuate mai jos, care vor constitui Codul bunei administrări, numit în continuare “cod”.

Subiectele

Art.2. – Codul se aplică tuturor autorităţilor publice şi personalului din aparatul acestora care are statut de funcţionari publici. De asemenea, toate instituţiile publice vor lua măsuri corespunzătoare pentru a asigura aplicarea dispoziţiilor prezentului cod şi faţă de persoanele angajate, fie cu contract individual de muncă, fie cu convenţie civilă, care lucrează cu publicul.

Scopul codului
Art.3. – (1) Codul conține principiile generale ale bunului comportament în administrația publică, care se aplică tuturor relațiilor dintre autoritățile administrației publice şi public, cu excepția cazului în care sunt aplicabile alte dispoziții legale.
(2) Prevederile prezentului cod nu sunt aplicabile relațiilor dintre instituțiile publice şi proprii funcționari, acestea fiind guvernate de Statutul funcționarilor publici.

Principiul legalității
Art. 4. – Autoritățile publice îşi desfăşoară activitatea în conformitate cu dreptul intern, cu prevederile Declarației Universale a Drepturilor Omului, ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum şi cu pactele şi cu celelalte tratate la care România este parte. În acest sens, deciziile autorităților care afectează drepturile, libertățile sau interesele individuale, vor trebui să aibă o temeinică fundamentare juridică şi un conținut legal.

Principiul nediscriminării
Art. 5. – (1) Autoritățile şi funcționarii publici, în procesul de elaborare şi de aplicare a deciziilor, precum şi de soluționare a cererilor publicului, vor asigura egalitatea de tratament a acestuia, fără privilegii şi fără discriminări.
În cazul în care există diferențe de tratament, autoritățile şi funcționarii vor trebui să justifice legal existența unor caracteristici particulare ale cauzei respective.
(2) Autoritățile publice şi personalul acestora vor trebui, fiecare în parte, să elimine orice formă nejustificată de discriminare, bazată pe cetățenie, naționalitate, sex, rasă, origine etnică, religie sau credință, vârstă, orientare sexuală sau handicap.

Principiul proporționalității
Art. 6. – (1) În procesul emiterii deciziilor, autoritățile şi funcționarii publici vor asigura proporționalitatea măsurilor luate cu scopul urmărit. Aceştia vor evita permanent restrângerea drepturilor cetățenilor sau impunerea de noi obligații, atunci când aceste restricții sau obligații nu sunt proporționale cu scopul vizat.
(2) De asemenea, vor lua măsuri corespunzătoare pentru menținerea unui echilibru între interesele particulare şi cele publice generale.

Eliminarea abuzului de putere
Art.7. – Competența autorităților şi a funcționarilor publici va fi exercitată numai în scopul pentru care a fost conferită de lege. În acest sens, autoritățile publice şi personalul acestora vor uzita de competențele cu care sunt abilitate numai în scopuri bine fundamentate juridic sau care sunt motivate de interesul public general.

Principiul imparțialității şi al independenței
Art. 8. – (1)Autoritățile şi funcționarii publici trebuie să fie imparțiali şi liberi de prejudecăți. Ei trebuie să se abțină de la activități arbitrare care afectează membri comunității, cât şi de la orice formă de tratament preferențial, indiferent de motivație.

(2) Funcţionarii publici nu trebuie să ia decizii ori să acţioneze sub presiune politică sau bazat pe interese personale, ale familiei lor, al rudelor, prietenilor sau cunoştinţelor lor.

Principiul obiectivităţii
Art. 9. – La adoptarea oricăror decizii, autorităţile şi funcţionarii publici vor lua în considerare permanent numai factorii relevanţi şi vor acorda fiecăruia dintre aceştia importanţa cuvenită în cadrul deciziei luate, excluzând elementul subiectiv .

Consecvenţa şi legitimitatea
Art.10. – (1) Autorităţile şi funcţionarii publici vor trebui să fie perseverenţi atât în conduita lor faţă de public, cât şi în cea din activitatea administrativă a instituţiei. Aceştia trebuie să respecte practica administrativă folosită de instituţiei, cu excepţia situaţiilor prevăzute de lege.
(2) Autorităţile şi funcţionarii publici trebuie să răspundă şi aşteptărilor legitime ale cetăţenilor, ţinând seama totodată şi de modalitatea în care problemele au mai fost soluţionate în trecut.

Corectitudinea
Art. 11. – Autorităţile şi funcţionarii publici trebuie să acţioneze în cadrul activităţii lor cu fermitate, în mod rezonabil şi corect.

Politeţea
Art. 12. – (1) Personalul autorităţilor publice trebuie să fie dedicat muncii, corect, politicos, accesibil în relaţia cu publicul. În timpul convorbirilor telefonice şi în corespondenţa scrisă sau electronică acesta va trebui, pe cât posibil, să dea dovadă de solicitudine şi să răspundă întrebărilor ce le sunt adresate.
(2) În cazul în care funcţionarul în cauză nu este competent pentru o anumită problemă, el va direcţiona cetăţeanul către instituţia competentă.
(3) Atunci când apare o eroare care afectează în mod negativ drepturile şi libertăţile cetăţeneşti ale unei persoane, funcţionarul va răspunde pentru aceasta, în condiţiile prevăzute de lege.

Răspunsul în limba maternă a solicitantului
Art.13. – Autorităţile şi funcţionarii publici vor avea în vedere ca fiecare persoană care li se adresează în limba minorităţii căreia îi aparţine, să primească un răspuns atât în limba română cât şi în limba în care s-a adresat.

Confirmarea de primire
Art. 14. – (1) Fiecare scrisoare şi plângere adresată unei instituţii publice trebuie să fie însoţită de un document care atestă primirea (confirmare de primire), într-o perioadă de până la 30 de zile, cu excepţia cazului în care un răspuns nu poate fi trimis în termen de 30 de zile.

(2) Confirmarea de primire trebuie să indice numele şi numărul de telefon al funcţionarului public care se ocupă de problemă, cât şi serviciul din care face parte.
(3) Nu se va confirma de primire şi nici nu se va întocmi un răspuns în cazul în care scrisoarea sau plângerea este anonimă ori în cazurile în care cererile se repetată excesiv şi sunt fără obiect.

Îndrumarea către instituţia competentă
Art. 15. – (1) Dacă o scrisoare sau o plângere este trimisă unei autorităţi publice, direcţie generală, direcţie sau agenţie care nu este competentă, serviciul respectiv trebuie să o trimită fără întârziere la serviciul competent al instituţiei respective.
(2) Serviciul care a primit scrisoarea iniţial trebuie să anunţe petiţionarul despre aceasta, precum şi să-i comunice datele despre funcţionarul la care s-a trimis cererea.

Dreptul la apărare
Art. 16. – (1) În cazurile în care sunt în discuţie drepturi şi libertăţi cetăţeneşti individuale, autorităţile şi funcţionarii publici vor trebui să ia măsurile corespunzătoare, ca dreptul la apărare să fie respectat, pe parcursul întregului proces decizional.
(2) Fiecare persoană va avea dreptul, în cazul în care a fost luată o decizie care îi afectează drepturile şi libertăţile cetăţeneşti, să trimită o petiţie sau o plângere şi, atunci când este cazul, să poată susţine chiar verbal argumentele

Rezolvarea şi răspunsul în termen
Art. 17. – (1) Autorităţile şi personalul acestora trebuie să ia măsurile legale ca în cazul unei decizii bazate fie pe o cerere, fie pe o plângere, aceasta să fie rezolvată fără întârziere, şi în orice caz nu mai târziu de 30 de zile de la data primirii ei. Aceeaşi regulă se aplică şi răspunsurilor formulate la cererile petiţionarilor.
(2) Dacă o cerere sau plângere adresată instituţiei nu poate fi soluţionată în limita de timp menţionată mai sus, datorită complexităţii problemelor pe care le ridică, autoritatea şi funcţionarii trebuie să informeze petiţionarul despre acest lucru. În acest caz, o decizie trebuie luată în cel mai scurt timp posibil.

Motivarea deciziilor în fapt şi în drept
Art. 18. – (1) Orice decizie a unei instituţiei care afectează drepturile şi libertăţile cetăţeneşti, trebuie motivată prin indicarea concretă a faptelor şi a fundamentului legal al acesteia.
(2) Se va evita luarea unor decizii pe baza unor date netemeinice ori care nu conţin o motivare individuală.
(3) Când nu este posibil să se comunice în detaliu temeiurile de drept sau de fapt ale deciziilor, datorită numărului mare de persoane interesate de decizii asemănătoare, trebuie să se asigure o motivare pentru cetăţeanul care o cere în mod expres.

Indicarea căii de atac
Art. 19. – (1) Orice decizie a unei instituții publice care poate afecta drepturile şi libertățile individuale trebuie să precizeze o posibilitate de atac a acesteia, natura remediului, organul competent să soluționeze contestația, precum şi termenul în care poate fi atacată.
(2) Deciziile administrative trebuie în mod special să se refere la posibilitatea atacării în fața instanței de contencios administrativ sau al altei instanțe competente, dar şi în fața Avocatului Poporului, în concordanță cu dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, ale Legii nr. 35/1997 privind organizarea şi funcționarea instituției Avocatul Poporului, precum şi ale altor legi.

Comunicarea deciziei
Art. 20. – (1) Deciziile autorităților publice care afectează drepturile şi libertățile individuale ale unei persoane vor fi comunicate în scris, de îndată, persoanei sau persoanelor interesate.
(2) Autoritățile publice nu vor comunica decizia unui terț mai înainte de a avea acceptul persoanei sau persoanelor interesate.

Protecția datelor
Art. 21. – (1) Autoritățile şi funcționarii publici care lucrează cu date despre cetățeni vor respecta prevederile legale interne şi principiile statuate de Uniunea Europeană în Directiva 95/46/EC cu privire la protecția indivizilor referitor la procesarea de date personale şi libera mişcare a datelor.
(2) Autoritățile şi funcționarii publici în mod special vor evita să proceseze date personale pentru scopuri ilegale sau transmiterea de astfel de date către o persoană neautorizată.

Informațiile se oferă la serviciul de relații cu publicul
Art. 22. – (1) Autoritățile şi funcționarii publici trebuie, atunci când răspund unei solicitări, să ofere persoanelor informațiile pe care le cer. Ei trebuie să ofere informații clare şi pe înțelesul solicitanților.
(2) În cazul în care informațiile sunt solicitate verbal, şi acestea sunt complicate şi greu de reținut, funcționarul public va sfătui persoana în cauză să formuleze o cerere scrisă.
(3) Atunci când, datorită obligației de confidențialitate, autoritatea sau funcționarul public nu poate furniza informații, acesta, conform art. 20 din Cod, trebuie să comunice persoanei motivele pentru care nu îi poate răspunde solicitării.
(4) Dacă persoana care cere informații nu s-a adresat organului competent, funcționarii publici vor trimite cererea respectivă organului competent, arătând datele de identificare a funcționarului care va soluționa cererea (nume, număr de telefon). Mai mult, dacă se cer informații despre o altă autoritate sau instituție, funcționarul va trimite cererea instituției sau autorității în cauză.

(5) În funcţie de obiectul cererii, funcţionarul public trimite persoana care solicită informaţii la serviciul care asigură relaţia instituţiei cu publicul.

Accesul publicului la documente
Art. 23. – (1) În ceea ce priveşte cererile referitoare la accesul la documentele unei instituţiei, funcţionarii publici vor permite accesul în conformitate cu dispoziţiile legale precum şi cu cele interne ale instituţiei.
(2) Dacă formularea unei cereri verbale nu este suficientă pentru autoritatea publică, persoanele vor fi sfătuite să formuleze o cerere scrisă.

Serviciul de registratură şi evidenţa actelor
Art. 24. – La nivelul unei instituţiei precum şi la cel al departamentelor din cadrul acesteia trebuie să se ţină o evidenţă clară cu privire la actele ce intră şi ies din instituţie, a corespondenţei, a documentelor primite şi a măsurilor luate.

Accesul publicului la cod
Dreptul de a petiţiona la Avocatul Poporului

Art. 26. – Orice abuz, încălcare a unui drept sau tăcerea unei autorităţi sau funcţionar public în legătură cu aplicarea prevederilor prezentului cod, poate face obiectul unei plângeri depuse la Avocatul Poporului în conformitate cu Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea acestuia.

Art. 27. – Dispoziţiile prezentului cod se aprobă prin lege, care intră în vigoare la data publicării sale în Monitorul Oficial al României.

13. Anexe

13.1. Date statistice referitoare la cererile primite din județe

MUNICIPIUL BUCUREŞTI

DATE DEMOGRAFICE

Populația	2009200	
Procent din totalul pe țară	8,96%	
	Populația oraşului	**Procent din totalul populației oraşului**
Sex **M**	941565	46,86%
F	1067635	53,14%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE ÎN BUCUREŞTI

Nr. total petiții	1380
Procent din totalul petițiilor	30,29%

		Nr. total petiții	**Procent din nr. total al petițiilor**
Sex	**M**	919	66,59%
	F	461	33,41%

Dosare	544
Necompetențe	574

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Dreptul la libertate individuală
Inviolabilitate domiciliu
Dreptul la educație
Dreptul la informație
Protecția femeii şi a familiei
Libertatea exprimării şi a conştiinței
Inviolabilitatea corespondenței
Libera circulație
Altele

JUDEȚUL ALBA

DATE DEMOGRAFICE

Populatia	395941
Procent din totalul pe tara	1,76%

		Populatia	Procent din totalul pe judet
Mediu	**Urban**	232829	58,80%
	Rural	163112	41,20%
Sex	**M**	196161	49,54%
	F	199780	50,46%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	43
Procent din totalul petițiilor	0,94%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	32	74,42%
	Rural	11	25,58%
Sex	**M**	38	88,37%
	F	5	11,63%

Dosare	9
Necompetente	24

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încalcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

JUDEȚUL ARAD

DATE DEMOGRAFICE

Populatia	476272
Procent din totalul pe tara	2,12%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	245527	51,55%
	Rural	230745	48,45%
Sex	**M**	229111	48,11%
	F	247161	51,89%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	71
Procent din totalul petițiilor	1,56%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	41	57,75%
	Rural	30	42,25%
Sex	**M**	58	81,69%
	F	13	18,31%

Dosare	21
Necompetente	39

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încalcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Protecția femeii şi a familiei

JUDEŢUL ARGEŞ

DATE DEMOGRAFICE

Populaţia	671514
Procent din totalul pe ţară	2,99%

		Populaţia	Procent din totalul pe judeţ
Mediu	**Urban**	321662	47,90%
	Rural	349852	52,10%
Sex	**M**	328440	48,91%
	F	343074	51,09%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEŢ

Nr. total petiţii	128
Procent din totalul petiţiilor	2,81%

		Nr. total petiţii	Procent din petiţiile pe judeţ
Mediu	**Urban**	72	56,25%
	Rural	56	43,75%
Sex	**M**	94	73,44%
	F	34	26,56%

Dosare	33
Necompetente	79

Restul până la totalul petiţiilor provin din reveniri ale petiţionarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistenţă socială

Protecţia copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiţionare, respectiv tăcerea administraţiei publice

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la libertate individuală

Protecţia femeii şi a familiei

JUDEȚUL BACĂU

DATE DEMOGRAFICE

Populația	752761
Procent din totalul pe țară	3,36%

		Populația	Procent din totalul pe judet
Mediu	**Urban**	374867	49,80%
	Rural	377894	50,20%
Sex	**M**	374089	49,70%
	F	378672	50,30%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	123
Procent din totalul petițiilor	2,70%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	75	60,98%
	Rural	48	39,02%
Sex	**M**	91	73,98%
	F	32	26,02%

Dosare	51
Necompetențe	79

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL BIHOR

DATE DEMOGRAFICE

Populația	620517
Procent din totalul pe țară	2,77%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	307359	49,53%
	Rural	313158	50,47%
Sex	**M**	302433	48,74%
	F	318084	51,26%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	149
Procent din totalul petițiilor	3,27%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	99	66,44%
	Rural	50	33,56%
Sex	**M**	99	66,44%
	F	50	33,56%

Dosare	51
Necompetențe	84

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Altele

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

DATE DEMOGRAFICE

Populația	326278
Procent din totalul pe tară	1,45%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	120603	36,96%
	Rural	205675	63,04%
Sex	**M**	162105	49,68%
	F	164173	50,32%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	23
Procent din totalul petițiilor	0,50%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	12	52,17%
	Rural	11	47,83%
Sex	**M**	15	65,22%
	F	8	34,78%

Dosare	8
Necompetențe	10

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

Libera circulație

Altele

JUDEŢUL BOTOŞANI

DATE DEMOGRAFICE

Populaţia	463808
Procent din totalul pe tară	2,07%

		Populaţia	Procent din totalul pe judeţ
Mediu	**Urban**	182373	39,32%
	Rural	281435	60,68%
Sex	**M**	227604	49,07%
	F	236204	50,93%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEŢ

Nr. total petiţii	87
Procent din totalul petiţiilor	1,91%

		Nr. total petiţii	Procent din petiţiile pe judeţ
Mediu	**Urban**	43	49,43%
	Rural	44	50,57%
Sex	**M**	61	70,11%
	F	26	29,89%

Dosare	18
Necompetenţe	49

Restul până la totalul petiţiilor provin din reveniri ale petiţionarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistenţă socială

Proprietate privată

Dreptul de petiţionare, respectiv tăcerea administraţiei publice

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la informaţie

Protecţia femeii şi a familiei

JUDEȚUL BRĂILA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	385749
Procent din totalul pe țară	1,72%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	255949	66,35%
	Rural	129800	33,65%
Sex	**M**	188181	48,78%
	F	197568	51,22%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	71
Procent din totalul petițiilor	1,56%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	58	81,69%
	Rural	13	18,31%
Sex	**M**	52	73,24%
	F	19	26,76%

Dosare	15
Necompetențe	44

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la informație

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL BRAŞOV

DATE DEMOGRAFICE

Populația 628643
Procent din totalul pe țară 2,80%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	475099	75,58%
	Rural	153544	24,42%
Sex	**M**	307151	48,86%
	F	321492	51,14%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții 102
Procent din totalul petițiilor 2,24%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	87	85,29%
	Rural	15	14,71%
Sex	**M**	66	64,71%
	F	36	35,29%

Dosare 23
Necompetențe 60
Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Inviolabilitate domiciliu
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Protecția femeii şi a familiei
Altele

JUDEȚUL BUZĂU

DATE DEMOGRAFICE

Populația	504540
Procent din totalul pe țară	2,25%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	207280	41,08%
	Rural	297260	58,92%
Sex	**M**	246826	48,92%
	F	257714	51,08%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	74
Procent din totalul petițiilor	1,62%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	33	44,59%
	Rural	41	55,41%
Sex	**M**	54	72,97%
	F	20	27,03%

Dosare	21
Necompetențe	41

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la libertate individuală

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

JUDEŢUL CĂLĂRAŞI

DATE DEMOGRAFICE

Populaţia	331843
Procent din totalul pe ţară	1,48%

		Populaţia	Procent din totalul pe judeţ
Mediu	**Urban**	130188	39,23%
	Rural	201655	60,77%
Sex	**M**	163658	49,32%
	F	168185	50,68%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEŢ

Nr. total petiţii	34
Procent din totalul petiţiilor	0,75%

		Nr. total petiţii	Procent din petiţiile pe judeţ
Mediu	**Urban**	16	47,06%
	Rural	18	52,94%
Sex	**M**	27	79,41%
	F	7	20,59%

Dosare	6
Necompetenţe	23

Restul până la totalul petiţiilor provin din reveniri ale petiţionarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Protecţia copilului

Dreptul de petiţionare, respectiv tăcerea administraţiei publice

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Protecţia femeii şi a familiei

JUDEȚUL CARAŞ-SEVERIN

DATE DEMOGRAFICE

Populația	353209
Procent din totalul pe țară	1,57%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	201475	57,04%
	Rural	151734	42,96%
Sex	**M**	172256	48,77%
	F	180953	51,23%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	43
Procent din totalul petițiilor	0,94%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	26	60,47%
	Rural	17	39,53%
Sex	**M**	29	67,44%
	F	14	32,56%

Dosare	15
Necompetențe	22

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL CLUJ

DATE DEMOGRAFICE

Populația 719864
Procent din totalul pe țară 3,21%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	494130	68,64%
	Rural	225734	31,36%
Sex	**M**	350947	48,75%
	F	368917	51,25%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții 57
Procent din totalul petițiilor 1,25%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	41	71,93%
	Rural	16	28,07%
Sex	**M**	38	66,67%
	F	19	33,33%

Dosare 15
Necompetențe 34
Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Protecția femeii şi a familiei
Libera circulație

JUDEȚUL CONSTANȚA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	746041
Procent din totalul pe țară	3,33%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	541698	72,61%
	Rural	204343	27,39%
Sex	**M**	366408	49,11%
	F	379633	50,89%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	111
Procent din totalul petițiilor	2,44%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	100	90,09%
	Rural	11	9,91%
Sex	**M**	85	76,58%
	F	26	23,42%

Dosare	32
Necompetențe	61

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Inviolabilitate domiciliu

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL COVASNA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	230537
Procent din totalul pe țară	1,03%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	119993	52,05%
	Rural	110544	47,95%
Sex	**M**	113515	49,24%
	F	117022	50,76%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	10
Procent din totalul petițiilor	0,22%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	5	50,00%
	Rural	5	50,00%
Sex	**M**	6	60,00%
	F	4	40,00%

Dosare	1
Necompetențe	8

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Ocrotirea sănătății

JUDEȚUL DÂMBOVIȚA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	551414
Procent din totalul pe țară	2,46%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	172133	31,22%
	Rural	379281	68,78%
Sex	**M**	269992	48,96%
	F	281422	51,04%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	90
Procent din totalul petițiilor	1,98%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	31	34,44%
	Rural	59	65,56%
Sex	**M**	67	74,44%
	F	23	25,56%

Dosare	31
Necompetențe	50

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la educație

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL DOLJ

DATE DEMOGRAFICE

Populația	744243
Procent din totalul pe țară	3,32%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	384174	51,62%
	Rural	360069	48,38%
Sex	**M**	363169	48,80%
	F	381074	51,20%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	122
Procent din totalul petițiilor	2,68%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	77	63,11%
	Rural	45	36,89%
Sex	**M**	92	75,41%
	F	30	24,59%

Dosare	27
Necompetențe	61

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Dreptul la informație
Inviolabilitatea corespondenței

JUDEȚUL GALAȚI

DATE DEMOGRAFICE

Populația	644077
Procent din totalul pe țară	2,87%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	385329	59,83%
	Rural	258748	40,17%
Sex	**M**	320737	49,80%
	F	323340	50,20%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	123
Procent din totalul petițiilor	2,70%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	91	73,98%
	Rural	32	26,02%
Sex	**M**	76	61,79%
	F	47	38,21%

Dosare	25
Necompetențe	81

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Protecția femeii şi a familiei
Inviolabilitatea corespondenței

JUDEȚUL GIURGIU

DATE DEMOGRAFICE

Populația	294000
Procent din totalul pe țară	1,31%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	90470	30,77%
	Rural	203530	69,23%
Sex	**M**	143358	48,76%
	F	150642	51,24%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	27
Procent din totalul petițiilor	0,59%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	5	18,52%
	Rural	22	81,48%
Sex	**M**	21	77,78%
	F	6	22,22%

Dosare	9
Necompetențe	14

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Ocrotirea sănătății

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL GORJ

DATE DEMOGRAFICE

Populația	394809
Procent din totalul pe țară	1,76%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	167984	42,55%
	Rural	226825	57,45%
Sex	**M**	195952	49,63%
	F	198857	50,37%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	64
Procent din totalul petițiilor	1,40%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	32	50,00%
	Rural	32	50,00%
Sex	**M**	54	84,38%
	F	10	15,63%

Dosare	14
Necompetențe	28

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Asistență socială

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL HARGHITA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	341570
Procent din totalul pe țară	1,52%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	155184	45,43%
	Rural	186386	54,57%
Sex	**M**	169663	49,67%
	F	171907	50,33%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	18
Procent din totalul petițiilor	0,40%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	12	66,67%
	Rural	6	33,33%
Sex	**M**	13	72,22%
	F	5	27,78%

Dosare	6
Necompetențe	9

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Proprietate privată

Ocrotirea sănătății

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL HUNEDOARA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	523073
Procent din totalul pe țară	2,33%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	397409	75,98%
	Rural	125664	24,02%
Sex	**M**	256606	49,06%
	F	266467	50,94%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	88
Procent din totalul petițiilor	1,93%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	70	79,55%
	Rural	18	20,45%
Sex	**M**	53	60,23%
	F	35	39,77%

Dosare	36
Necompetențe	40

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la libertate individuală

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

Libera circulație

Altele

JUDEȚUL IALOMIȚA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	304327
Procent din totalul pe țară	1,36%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	125455	41,22%
	Rural	178872	58,78%
Sex	**M**	150053	49,31%
	F	154274	50,69%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	32
Procent din totalul petițiilor	0,70%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	20	62,50%
	Rural	12	37,50%
Sex	**M**	16	50,00%
	F	16	50,00%

Dosare	8
Necompetențe	14

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

JUDEŢUL IAŞI

DATE DEMOGRAFICE

Populaţia	836751
Procent din totalul pe ţară	3,73%

		Populaţia	Procent din totalul pe judeţ
Mediu	**Urban**	417354	49,88%
	Rural	419397	50,12%
Sex	**M**	414733	49,56%
	F	422018	50,44%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEŢ

Nr. total petiţii	136
Procent din totalul petiţiilor	2,99%

		Nr. total petiţii	Procent din petiţiile pe judeţ
Mediu	**Urban**	101	74,26%
	Rural	35	25,74%
Sex	**M**	106	77,94%
	F	30	22,06%

Dosare	45
Necompetenţe	83

Restul până la totalul petiţiilor provin din reveniri ale petiţionarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viaţă, integritate fizică şi psihică
Asistenţă socială
Protecţia copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiţionare, respectiv tăcerea administraţiei publice
Ocrotirea sănătăţii
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Dreptul la libertate individuală
Dreptul la educaţie
Libera circulaţie
Altele

JUDEȚUL ILFOV

DATE DEMOGRAFICE

Populația	275482
Procent din totalul pe țară	1,23%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	19400	7,04%
	Rural	256082	92,96%
Sex	**M**	134171	48,70%
	F	141311	51,30%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	96
Procent din totalul petițiilor	2,11%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	6	6,25%
	Rural	90	93,75%
Sex	**M**	68	70,83%
	F	28	29,17%

Dosare	43
Necompetențe	41

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Dreptul la libertate individuală
Inviolabilitate domiciliu
Dreptul la informație
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Protecția femeii şi a familiei
Libera circulație
Altele

JUDEŢUL MARAMUREŞ

DATE DEMOGRAFICE

Populaţia	530955
Procent din totalul pe ţară	2,37%

		Populaţia	Procent din totalul pe judeţ
Mediu	**Urban**	284256	53,54%
	Rural	246699	46,46%
Sex	**M**	262845	49,50%
	F	268110	50,50%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEŢ

Nr. total petiţii	49
Procent din totalul petiţiilor	1,08%

		Nr. total petiţii	Procent din petiţiile pe judeţ
Mediu	**Urban**	29	59,18%
	Rural	20	40,82%
Sex	**M**	30	61,22%
	F	19	38,78%

Dosare	11
Necompetenţe	34

Restul până la totalul petiţiilor provin din reveniri ale petiţionarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viaţă, integritate fizică şi psihică
Asistenţă socială
Protecţia copilului
Proprietate privată
Protecţia persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătaţii
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Dreptul la informaţie
Protecţia femeii şi a familiei

JUDEȚUL MEHEDINȚI

DATE DEMOGRAFICE

Populația	321853
Procent din totalul pe țară	1,43%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	156206	48,53%
	Rural	165647	51,47%
Sex	**M**	158004	49,09%
	F	163849	50,91%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	72
Procent din totalul petițiilor	1,58%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	31	43,06%
	Rural	41	56,94%
Sex	**M**	55	76,39%
	F	17	23,61%

Dosare	19
Necompetențe	44

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Inviolabilitatea corespondenței

JUDEȚUL MUREȘ

DATE DEMOGRAFICE

Populația	601558
Procent din totalul pe țară	2,68%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	308132	51,22%
	Rural	293426	48,78%
Sex	**M**	295054	49,05%
	F	306504	50,95%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	43
Procent din totalul petițiilor	0,94%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	27	62,79%
	Rural	16	37,21%
Sex	**M**	37	86,05%
	F	6	13,95%

Dosare	12
Necompetențe	27

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Libera circulație

JUDEȚUL NEAMȚ

DATE DEMOGRAFICE

Populația	586229
Procent din totalul pe țară	2,61%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	236528	40,35%
	Rural	349701	59,65%
Sex	**M**	289693	49,42%
	F	296536	50,58%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	115
Procent din totalul petițiilor	2,52%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	56	48,70%
	Rural	59	51,30%
Sex	**M**	73	63,48%
	F	42	36,52%

Dosare	33
Necompetențe	65

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătății
Dreptul la informație
Protecția femeii şi a familiei
Altele

JUDEȚUL OLT

DATE DEMOGRAFICE

Populația	508213
Procent din totalul pe țară	2,27%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	202753	39,90%
	Rural	305460	60,10%
Sex	**M**	250809	49,35%
	F	257404	50,65%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	85
Procent din totalul petițiilor	1,87%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	34	40,00%
	Rural	51	60,00%
Sex	**M**	63	74,12%
	F	22	25,88%

Dosare	27
Necompetențe	44

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Inviolabilitate domiciliu
Protecția femeii şi a familiei
Altele

JUDEȚUL PRAHOVA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	855539
Procent din totalul pe țară	3,81%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	444239	51,93%
	Rural	411300	48,07%
Sex	**M**	415811	48,60%
	F	439728	51,40%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	230
Procent din totalul petițiilor	5,05%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	141	61,30%
	Rural	89	38,70%
Sex	**M**	155	67,39%
	F	75	32,61%

Dosare	81
Necompetențe	114

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Altele

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la informație

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Protecția femeii şi a familiei

Libertatea exprimării şi a conştiinței

JUDEȚUL SĂLAJ

DATE DEMOGRAFICE

Populația	256307
Procent din totalul pe țară	1,14%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	107707	42,02%
	Rural	148600	57,98%
Sex	**M**	125841	49,10%
	F	130466	50,90%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	10
Procent din totalul petițiilor	0,22%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	4	40,00%
	Rural	6	60,00%
Sex	**M**	6	60,00%
	F	4	40,00%

Dosare	1
Necompetențe	7

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Protecția copilului

JUDEȚUL SATU-MARE

DATE DEMOGRAFICE

Populația	390121
Procent din totalul pe țară	1,74%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	180544	46,28%
	Rural	209577	53,72%
Sex	**M**	190950	48,95%
	F	199171	51,05%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	31
Procent din totalul petițiilor	0,68%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	17	54,84%
	Rural	14	45,16%
Sex	**M**	17	54,84%
	F	14	45,16%

Dosare	9
Necompetențe	18

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

JUDEȚUL SIBIU

DATE DEMOGRAFICE

Populația	443993
Procent din totalul pe țară	1,98%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	302333	68,09%
	Rural	141660	31,91%
Sex	**M**	215321	48,50%
	F	228672	51,50%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	92
Procent din totalul petițiilor	2,02%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	72	78,26%
	Rural	20	21,74%
Sex	**M**	59	64,13%
	F	33	35,87%

Dosare	25
Necompetente	49

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Asistență socială

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Protecția persoanelor cu handicap

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

Dreptul la educație

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL SUCEAVA

DATE DEMOGRAFICE

Populația 717224
Procent din totalul pe țară 3,20%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	253317	35,32%
	Rural	463907	64,68%
Sex	**M**	353984	49,35%
	F	363240	50,65%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții 132
Procent din totalul petițiilor 2,90%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	48	36,36%
	Rural	84	63,64%
Sex	**M**	92	69,70%
	F	40	30,30%

Dosare 36
Necompetențe 66
Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Ocrotirea sănătății
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Dreptul la educație
Dreptul la informație
Protecția femeii şi a familiei
Libera circulație

JUDEȚUL TELEORMAN

DATE DEMOGRAFICE

Populația	456831
Procent din totalul pe țară	2,04%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	156941	34,35%
	Rural	299890	65,65%
Sex	**M**	224761	49,20%
	F	232070	50,80%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	67
Procent din totalul petițiilor	1,47%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	29	43,28%
	Rural	38	56,72%
Sex	**M**	55	82,09%
	F	12	17,91%

Dosare	24
Necompetențe	26

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Dreptul la educație

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

Inviolabilitatea corespondenței

JUDEȚUL TIMIŞ

DATE DEMOGRAFICE

Populația	688575
Procent din totalul pe țară	3,07%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	424195	61,60%
	Rural	264380	38,40%
Sex	**M**	330262	47,96%
	F	358313	52,04%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	80
Procent din totalul petițiilor	1,76%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	59	73,75%
	Rural	21	26,25%
Sex	**M**	54	67,50%
	F	23	28,75%

Dosare	24
Necompetențe	41

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică
Asistență socială
Protecția copilului
Proprietate privată
Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice
Protecția persoanelor cu handicap
Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane
Inviolabilitate domiciliu
Dreptul la educație
Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL TULCEA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	262692
Procent din totalul pe țară	1,17%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	135032	51,40%
	Rural	127660	48,60%
Sex	**M**	130544	49,69%
	F	132138	50,30%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	26
Procent din totalul petițiilor	0,57%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	17	65,38%
	Rural	9	34,62%
Sex	**M**	19	73,08%
	F	7	26,92%

Dosare	3
Necompetențe	21

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Dreptul la informație

JUDEȚUL VÂLCEA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	430713
Procent din totalul pe țară	1,92%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	176994	41,09%
	Rural	253719	58,91%
Sex	**M**	211454	49,09%
	F	219259	50,91%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	81
Procent din totalul petițiilor	1,78%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	34	41,98%
	Rural	47	58,02%
Sex	**M**	62	76,54%
	F	19	23,46%

Dosare	15
Necompetențe	54

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Dreptul la viață, integritate fizică şi psihică

Asistență socială

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Ocrotirea sănătății

Dreptul la muncă, dreptul la pensie, drepturi ale unor categorii speciale de persoane

JUDEȚUL VASLUI

DATE DEMOGRAFICE

Populația	466719
Procent din totalul pe țară	2,08%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	199246	42,69%
	Rural	267473	57,31%
Sex	**M**	232501	49,82%
	F	234218	50,18%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	36
Procent din totalul petițiilor	0,79%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	18	50,00%
	Rural	18	50,00%
Sex	**M**	25	69,44%
	F	11	30,56%

Dosare	9
Necompetențe	22

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Protecția copilului

Proprietate privată

Protecția femeii şi a familiei

JUDEȚUL VRANCEA

DATE DEMOGRAFICE

Populația	391220
Procent din totalul pe țară	1,74%

		Populația	Procent din totalul pe județ
Mediu	**Urban**	148423	37,94%
	Rural	242797	62,06%
Sex	**M**	192126	49,11%
	F	199094	50,89%

DATE REFERITOARE LA CERERILE PRIMITE DIN JUDEȚ

Nr. total petiții	67
Procent din totalul petițiilor	1,47%

		Nr. total petiții	Procent din petițiile pe județ
Mediu	**Urban**	24	35,82%
	Rural	43	64,18%
Sex	**M**	49	73,13%
	F	18	26,87%

Dosare	12
Necompetențe	49

Restul până la totalul petițiilor provin din reveniri ale petiționarilor

Drepturile încălcate care au stat la baza constituirii dosarelor:

Protecția copilului

Proprietate privată

Dreptul de petiționare, respectiv tăcerea administrației publice

Dreptul la informație

Protecția femeii şi a familiei

Inviolabilitatea corespondenței

13.2. Formular de cerere către Avocatul Poporului

FORMULAR de CERERE către

AVOCATUL POPORULUI

Vă consideraţi lezat în drepturile şi libertăţile dvs. în relaţia cu o autoritate a administraţiei publice?

Trimiteţi prezentul formular de cerere pe adresa instituţiei Avocatul Poporului:

- numele şi prenumele (cu majuscule)……
……..…….

- domiciliul (eventual reşedinţa ori altă adresă unde puteţi fi găsit şi un număr de telefon)……
……
……
……
……
……
……

- data la care aţi luat cunoştinţă despre încălcarea drepturilor dvs. …….
…….

- prezentarea succintă a drepturilor şi libertăţilor încălcate …….
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……

- autoritatea administrativă sau funcţionarul public în cauză ……………………… …………………………………………………………………………………………… …………………………………………………………………………………………… ……………………………………………………………………………………………

- descrierea faptelor invocate, prin care vi s-au încălcat drepturile ………………… …………………………………………………………………………………………… …………………………………………………………………………………………… ……………………………………………………………………………………………

……
……
……
……
……
……
……
……
……(puteți continua pe o altă pagină, pe care să o anexați cererii).

- dovada întârzierii sau a refuzului autorității administrative de a soluționa legal cererea, în termenul prevăzut ……

……
……
……
……
……
……

- mențiunea obligatorie dacă cererea face obiectul unei cauze aflate pe rolul unei instanțe judecătoreşti sau dacă a format obiectul unei judecăți …….

……
……
……
……

- autoritățile publice care au fost sesizate anterior ……..

……
……
……
……

- răspunsul primit şi motivele pentru care vă considerați în continuare nedreptățit ..

……
……
……
……
……
……

- orice alte acte care pot susține cererea (în copie, nu în original) …….
……
……
……
……
……

- doresc ca toate informațiile şi rezultatele acestei cereri să rămână confidențiale
DA □ NU □

- data ……

- semnătura …….

13.3. LEGEA nr. 35 din 13 martie 1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I: Dispoziţii generale

Art. 1
(1) Instituţia Avocatul Poporului are drept scop apărarea drepturilor şi libertăţilor cetăţenilor în raporturile acestora cu autorităţile publice.
(2) Sediul instituţiei Avocatul Poporului este în municipiul Bucureşti.
Art. 2
(1) În activitatea sa, avocatul poporului este independent faţă de orice autoritate publică.
(2) În exercitarea atribuţiilor sale, avocatul poporului nu se substituie autorităţilor publice.
(3) Avocatul poporului nu poate fi supus nici unui mandat imperativ sau reprezentativ. Nimeni nu îl poate obliga pe avocatul poporului să se supună instrucţiunilor sau dispoziţiilor sale.
Art. 3
(1) Activitatea avocatului poporului, a adjuncţilor săi şi a salariaţilor care lucrează sub autoritatea acestora are caracter public.
(2) La cererea persoanelor lezate în drepturile şi libertăţile lor sau datorită unor motive întemeiate, avocatul poporului poate decide asupra caracterului confidenţial al activităţii sale.
Art. 4
Autorităţile publice sunt obligate să comunice sau, după caz, să pună la dispoziţia avocatului poporului, în condiţiile legii, informaţiile, documentele sau actele pe care le deţin în legătură cu cererile care au fost adresate avocatului poporului, acordându-i sprijin pentru exercitarea atribuţiilor sale.
Art. 5
(1) Avocatul poporului prezintă, în şedinţa comună a celor două Camere ale Parlamentului, rapoarte, anual sau la cererea acestora. Rapoartele trebuie să cuprindă informaţii cu privire la activitatea instituţiei Avocatul Poporului. Ele pot conţine recomandări privind modificarea legislaţiei sau măsuri de altă natură pentru ocrotirea drepturilor şi libertăţilor cetăţenilor.
(2) Raportul anual vizează activitatea instituţiei pe un an calendaristic şi se înaintează Parlamentului până la data de 1 februarie a anului următor, în vederea dezbaterii acestuia în şedinţa comună a celor două Camere. Raportul anual se dă publicităţii.

CAPITOLUL II: Numirea şi încetarea din funcţie a avocatului poporului

Art. 6
(1) Avocatul poporului este numit de Senat pe o durată de 4 ani. Mandatul avocatului poporului poate fi reînnoit o singură dată.

(2) Poate fi numit avocat al poporului orice cetățean român care îndeplineşte condițiile de numire prevăzute pentru judecători la Curtea Constituțională.
Art. 7
(1) Propunerile de candidați sunt făcute de Biroul permanent al Senatului, la recomandarea grupurilor parlamentare din cele două Camere ale Parlamentului.
(2) Candidații depun la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități şi validări a Senatului actele prin care dovedesc că îndeplinesc condițiile prevăzute de Constituție şi de prezenta lege pentru a îndeplini funcția de avocat al poporului. Candidații vor fi audiați de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități şi validări. Senatul hotărăşte asupra audierii în plen. Candidații vor fi prezenți la dezbateri.
(3) Numirea avocatului poporului se face cu votul majorității senatorilor. Dacă la primul tur de scrutin nu se obține această majoritate, se vor organiza noi tururi de scrutin, la care vor participa numai candidații situați pe primele două locuri la turul de scrutin anterior.
Art. 8
(1) Mandatul de avocat al poporului începe pe data numirii sale de către Senat şi durează până la instalarea noului avocat al poporului.
(2) Înainte de începerea exercitării mandatului, avocatul poporului va depune în fața preşedinților celor două Camere ale Parlamentului următorul jurământ:
"Jur să respect Constituția şi legile țării şi să apăr drepturile şi libertățile cetățenilor, îndeplinindu-mi cu bună-credință şi imparțialitate atribuțiile de avocat al poporului. Aşa să-mi ajute Dumnezeu!"
(3) Jurământul poate fi depus şi fără formula religioasă.
(4) Refuzul depunerii jurământului împiedică intrarea în funcție a avocatului poporului şi deschide procedura pentru o nouă numire în funcție.
Art. 9
(1) Mandatul avocatului poporului încetează înainte de termen în caz de demisie, revocare din funcție, incompatibilitate cu alte funcții publice sau private, imposibilitate de a-şi îndeplini atribuțiile mai mult de 90 de zile, constatată prin examen medical de specialitate, ori în caz de deces.
(2) Revocarea din funcție a avocatului poporului, ca urmare a încălcării Constituției şi a legilor, se face, la propunerea Biroului permanent al Senatului, pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități şi validări, cu votul majorității senatorilor.
(3) Demisia, incompatibilitatea, imposibilitatea de îndeplinire a funcției sau decesul se constată de către Biroul permanent al Senatului în cel mult 10 zile de la apariția cauzei care determină încetarea mandatului.

CAPITOLUL III: Adjuncții avocatului poporului

Art. 10
(1) Avocatul poporului este asistat de doi adjuncți care asigură coordonarea exercitării atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, pe domenii de activitate, potrivit Regulamentului de organizare şi funcționare a instituției Avocatul Poporului.

(2) Adjuncţii avocatului poporului îndeplinesc, în ordinea stabilită de avocatul poporului, atribuţiile acestuia în caz de imposibilitate temporară a exercitării funcţiei.
Art. 11
(1) Adjuncţii avocatului poporului sunt numiţi de către acesta pe durata mandatului, cu avizul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunităţi şi validări a Senatului.
(2) Numirea adjuncţilor avocatului poporului se publică în Monitorul Oficial al României.
Art. 12
Dispoziţiile art. 8 se aplică, în mod corespunzător, jurământul depunându-se în faţa unui vicepreşedinte al Camerei Deputaţilor şi a unui vicepreşedinte al Senatului.

CAPITOLUL IV: Atribuţiile avocatului poporului

Art. 13
Avocatul poporului are următoarele atribuţii:
a) coordonează activitatea instituţiei Avocatul Poporului;
b) primeşte şi repartizează cererile făcute de persoanele lezate prin încălcarea drepturilor sau libertăţilor cetăţeneşti de către autorităţile administraţiei publice şi decide asupra acestor cereri;
c) urmăreşte rezolvarea legală a cererilor primite şi cere autorităţilor sau funcţionarilor administraţiei publice în cauză încetarea încălcării drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti, repunerea în drepturi a petiţionarului şi repararea pagubelor;
d) reprezintă instituţia Avocatul Poporului în faţa Camerei Deputaţilor, a Senatului şi a celorlalte autorităţi publice, precum şi în relaţiile cu persoanele fizice sau juridice;
e) angajează salariaţii instituţiei Avocatul Poporului şi exercită dreptul de autoritate disciplinară asupra acestora;
f) exercită funcţia de ordonator principal de credite;
g) îndeplineşte alte atribuţii prevăzute de lege sau de Regulamentul de organizare şi funcţionare a instituţiei Avocatul Poporului.
Art. 14
(1) Avocatul poporului îşi exercită atribuţiile, din oficiu sau la cererea persoanelor lezate prevăzute la art. 13 lit. b).
(2) Cererile pot fi adresate de orice persoană fizică, fără deosebire de cetăţenie, vârstă, sex, apartenenţă politică sau convingeri religioase.
Art. 15
(1) Cererile adresate avocatului poporului trebuie să se facă în scris şi să indice numele şi domiciliul persoanei lezate în drepturile şi libertăţile cetăţeneşti, drepturile şi libertăţile încălcate, precum şi autoritatea administrativă ori funcţionarul public în cauză. Petiţionarul trebuie să dovedească întârzierea sau refuzul administraţiei publice de a soluţiona legal cererea.
(2) Nu pot fi luate în considerare plângerile anonime sau cele îndreptate împotriva unor încălcări ale drepturilor cetăţeneşti mai vechi de un an de la data la care persoana în cauză a luat cunoştinţă despre faptele care fac obiectul plângerii.

(3) Avocatul poporului poate respinge motivat cererile vădit nefondate sau poate cere date suplimentare pentru analiza şi soluţionarea cererilor.
(4) Nu fac obiectul activităţii instituţiei Avocatul Poporului şi vor fi respinse fără motivare cererile privind actele emise de Camera Deputaţilor, de Senat sau de Parlament, actele şi faptele deputaţilor şi senatorilor, ale Preşedintelui României şi ale Guvernului, precum şi ale Curţii Constituţionale, ale preşedintelui Consiliului Legislativ şi ale autorităţii judecătoreşti.
Art. 16
Cererile adresate avocatului poporului sunt scutite de taxa de timbru.
Art. 17
(1) Conducerea penitenciarelor, a instituţiilor de reeducare şi resocializare, precum şi Ministerul Public şi organele de poliţie sunt obligate să permită, fără nici o restricţie, persoanelor care execută pedeapsa închisorii sau, după caz, se află arestate ori reţinute, să se adreseze în orice mod avocatului poporului cu privire la lezarea drepturilor şi libertăţilor lor, cu excepţia restrângerilor legale.
(2) Această obligaţie revine şi comandanţilor unităţilor militare în privinţa persoanelor care îşi satisfac serviciul militar obligatoriu sau serviciul utilitar alternativ, cu privire la lezarea drepturilor şi libertăţilor lor, cu excepţia restrângerilor legale.
Art. 18
În situaţiile în care avocatul poporului constată că soluţionarea cererii cu care a fost sesizat este de competenţa Ministerului Public, se află pe rolul unei instanţe judecătoreşti sau are ca obiect erori judiciare, el îl va sesiza pe procurorul general sau Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit competenţei acestora, care sunt obligaţi să comunice concluziile la care s-a ajuns şi măsurile luate.
Art. 19
(1) Avocatul poporului are acces la documentele secrete deţinute de autorităţile publice, în măsura în care le consideră necesare pentru soluţionarea plângerilor care i s-au adresat.
(2) Avocatul poporului are obligaţia de a nu divulga sau de a nu face publice informaţiile sau documentele secrete la care a avut acces. Această obligaţie se menţine şi după încetarea activităţii sale ca avocat al poporului şi se extinde asupra adjuncţilor săi, precum şi asupra personalului aflat în serviciile sale, sub sancţiunea prevăzută de legea penală.
Art. 20
(1) În exercitarea atribuţiilor sale, avocatul poporului emite recomandări care nu pot fi supuse controlului parlamentar şi nici controlului judecătoresc.
(2) Prin recomandările emise, avocatul poporului sesizează autorităţile administraţiei publice asupra ilegalităţii actelor sau faptelor administrative. Sunt asimilate actelor administrative tăcerea organelor administraţiei publice şi emiterea tardivă a actelor.
Art. 21
(1) Avocatul poporului are dreptul să facă anchete proprii, să ceară autorităţilor administraţiei publice orice informaţii sau documente necesare anchetei, să audieze şi

să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice şi de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării cererii.
(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică autorităților administrației publice, instituțiilor publice, precum şi oricăror servicii publice aflate sub autoritatea autorităților administrației publice.
Art. 22
(1) În cazul în care, în urma cererilor făcute, avocatul poporului constată că plângerea persoanei lezate este întemeiată, el va cere în scris autorității administrației publice care a încălcat drepturile acesteia să reformeze sau să revoce actul administrativ şi să repare pagubele produse, precum şi să repună persoana lezată în situația anterioară.
(2) Autoritățile publice în cauză vor lua de îndată măsurile necesare pentru înlăturarea ilegalităților constatate, repararea pagubelor şi înlăturarea cauzelor care au generat sau au favorizat încălcarea drepturilor persoanei lezate şi îl vor informa despre aceasta pe avocatul poporului.
Art. 23
(1) În cazul în care autoritatea administrației publice sau funcționarul public nu înlătură, în termen de 30 de zile de la data sesizării, ilegalitățile comise, avocatul poporului se adresează autorităților administrației publice ierarhic superioare, care sunt datoare să îi comunice, în termen de cel mult 45 de zile, măsurile luate.
(2) Dacă autoritatea publică sau funcționarul public aparține administrației publice locale, avocatul poporului se adresează prefectului. De la data depunerii cererii la prefectul județului curge un nou termen de 45 de zile.
Art. 24
(1) Avocatul poporului este îndreptățit să sesizeze Guvernul cu privire la orice act sau fapt administrativ ilegal al administrației publice centrale şi al prefecților.
(2) Neadoptarea de către Guvern, în termen de cel mult 20 de zile, a măsurilor privitoare la ilegalitatea actelor sau faptelor administrative semnalate de avocatul poporului se comunică Parlamentului.
Art. 25
(1) Avocatul poporului va aduce la cunoştință persoanei care i-a adresat cererea rezultatele cererii sale. Acestea pot fi făcute publice de către avocatul poporului, prin mijloace de informare în masă, cu consimțământul persoanei sau al persoanelor interesate şi cu respectarea prevederilor art. 19 privind informațiile şi documentele secrete.
(2) Dacă avocatul poporului constată, cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării, va prezenta un raport, conținând cele constatate, preşedinților celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz, primului-ministru.
Art. 26
Prevederile prezentei legi se aplică şi actelor administrative ale regiilor autonome.

CAPITOLUL V: Răspundere, incompatibilităţi şi imunităţi

Art. 27
Avocatul poporului şi adjuncţii săi nu răspund juridic pentru opiniile exprimate sau pentru actele pe care le îndeplinesc, cu respectarea legii, în exercitarea atribuţiilor prevăzute de prezenta lege.
Art. 28
(1) Pe durata exercitării mandatului, avocatul poporului şi adjuncţii săi nu pot fi reţinuţi, percheziţionaţi, arestaţi sau trimişi în judecată penală sau contravenţională fără încuviinţarea Senatului.
(2) În cazul infracţiunilor flagrante săvârşite de avocatul poporului ori de adjuncţii acestuia, ministrul justiţiei îl va informa neîntârziat pe preşedintele Senatului asupra reţinerii sau arestării, Senatul încuviinţând sau nu măsura luată. Hotărârea cu privire la încuviinţarea arestării şi trimiterea în judecată se adoptă cu votul majorităţii senatorilor.
(3) Dacă avocatul poporului sau adjuncţii săi sunt arestaţi sau trimişi în judecată penală, Senatul va hotărî suspendarea din funcţie până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătoreşti.
Art. 29
(1) În timpul exercitării funcţiei, avocatul poporului şi adjuncţii acestuia nu pot fi membri ai unui partid politic şi nu pot îndeplini nici o altă funcţie publică sau privată.
(2) Incompatibilităţile prevăzute la alin. (1) se aplică şi personalului cu funcţii de execuţie de specialitate, fiind exceptate funcţiile didactice din învăţământul superior.

CAPITOLUL VI: Serviciile instituţiei Avocatul Poporului

Art. 30
Structura serviciilor instituţiei Avocatul Poporului şi numărul de personal se aprobă de către Biroul permanent al Senatului, în funcţie de necesităţile realizării atribuţiilor ce le revin şi în limitele bugetului aprobat.
Art. 31
Funcţiile de specialitate de execuţie se ocupă prin concurs, în condiţiile legii. Concursul se organizează de Comisia de numiri şi disciplină, constituită din 3 consilieri desemnaţi de avocatul poporului.
Art. 32
Încălcarea prevederilor prezentei legi sau ale Regulamentului de organizare şi funcţionare a instituţiei Avocatul Poporului atrage răspunderea penală, disciplinară sau administrativă, după caz. Răspunderea disciplinară este cea prevăzută de lege pentru funcţionarii publici.

CAPITOLUL VII: Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 33
(1) Cheltuielile necesare pentru funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului sunt finanţate din bugetul de stat.

(2) Pentru anul 1997 sumele necesare funcționării instituției Avocatul Poporului se asigură de către Guvern, din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția acestuia.
(3) Funcția de avocat al poporului se asimilează cu funcția de ministru, funcția de adjunct al avocatului poporului, cu cea de secretar de stat, iar funcțiile de conducere şi de execuție de specialitate sunt asimilate funcțiilor din serviciile Senatului.
Art. 34
Până la constituirea Comisiei de numiri şi disciplină a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile acesteia se exercită de către avocatul poporului, împreună cu adjuncții săi.
Art. 35
În situația în care în funcția de avocat al poporului este ales un magistrat, rezervarea postului acestuia este obligatorie.
Art. 36
Regulamentul de organizare şi funcționare a instituției Avocatului Poporului se adoptă de către Biroul permanent al Senatului, la propunerea avocatului poporului, în termen de 60 de zile de la numirea acestuia.
Această lege a fost adoptată în şedința comună a Camerei Deputaților şi Senatului din 21 februarie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) şi ale art. 76 alin. (2) din Constituția României.

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR	PREŞEDINTELE SENATULUI
ION DIACONESCU	**PETRE ROMAN**

Publicată în Monitorul Oficial cu numărul 48 din data de 20 martie 1997

13.4. REGULAMENTUL nr. 0 din 19 august 1999 de organizare şi funcţionare a instituţiei Avocatul Poporului

CAPITOLUL I: Dispoziţii generale

Art. 1
Instituţia Avocatul Poporului, denumită în continuare instituţie, se organizează şi funcţionează potrivit prevederilor Legii nr. 35/1997 şi ale prezentului regulament de organizare şi funcţionare, denumit în continuare regulament.
Art. 2
În temeiul prevederilor Legii nr. 35/1997 regulamentul stabileşte structura organizatorică, procedura de desfăşurare a activităţilor instituţiei, atribuţiile şi statutul personalului de specialitate şi administrativ din serviciile generale ale instituţiei, precum şi răspunderea disciplinară în caz de abateri.
Art. 3
Organizarea şi structura instituţiei trebuie să asigure realizarea competenţei acesteia în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1997.
Art. 4
În vederea îndeplinirii atribuţiilor ce îi revin, avocatul poporului se poate adresa autorităţilor publice, cerându-le informaţii, documente sau acte în legătură cu plângerile primite din partea persoanelor lezate în drepturile şi libertăţile lor de către autorităţile administraţiei publice.
Autorităţile publice sesizate sunt obligate să comunice sau să pună la dispoziţie instituţiei informaţiile şi documentele solicitate, în condiţiile stabilite de lege, acordându-i sprijinul necesar.

CAPITOLUL II: Organizarea instituţiei

Art. 5
Instituţia este alcătuită din departamente de specialitate şi Secretariatul general.
Art. 6
Structura organizatorică a instituţiei şi nomenclatorul de funcţii sunt prevăzute în anexele nr. 1 şi 2 care fac parte integrantă din prezentul regulament.
Statul de funcţii şi regulamentul de ordine interioară se aprobă de către avocatul poporului.

CAPITOLUL III: Conducerea instituţiei

Secţiunea 1: Avocatul poporului

Art. 7
În exercitarea atribuţiilor prevăzute de lege avocatul poporului:
a) asigură conducerea şi coordonarea întregii activităţi a instituţiei;
b) primeşte şi repartizează departamentelor de specialitate cererile făcute de persoanele care i se adresează cu privire la lezarea drepturilor sau libertăţilor lor de către autorităţile publice şi decide asupra acestor cereri în baza propunerilor înaintate de şeful departamentului căruia i-a fost repartizată cererea;

c) urmăreşte executarea corespunzătoare a lucrărilor şi dispune, după caz, efectuarea unor anchete, audieri sau solicită informaţiile pe care le socoteşte necesare;
d) cere autorităţii publice ori funcţionarului public în cauză, în situaţiile în care se constată încălcarea drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti, să ia măsuri în vederea înlăturării ilegalităţilor, reparării pagubelor şi repunerii persoanei lezate în drepturile sale, potrivit legii;
e) urmăreşte soluţionarea legală a cererilor, în baza recomandărilor sale, şi sesizează, în caz de nerespectare a acestora, autoritatea administraţiei publice ierarhic superioară, respectiv prefectul, Guvernul sau Parlamentul, potrivit competenţelor stabilite de lege;
f) aduce la cunoştinţă petiţionarului rezultatele cererii sale;
g) reprezintă instituţia în faţa Camerei Deputaţilor, a Senatului şi a celorlalte autorităţi publice, în relaţiile cu persoanele juridice şi fizice, precum şi în relaţiile internaţionale;
h) prezintă Parlamentului, anual sau la cererea celor două Camere ale Parlamentului, raportul asupra activităţii instituţiei. Raportul va cuprinde constatările avocatului poporului cu privire la cercetările întreprinse, o descriere a principalelor probleme legate de cazurile de nerespectare a drepturilor şi libertăţilor persoanelor care i s-au adresat, situaţia statistică a cererilor primite, admise, luate în lucru şi soluţionate, situaţii frecvente de încălcare a drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti prin acte administrative ilegale, precum şi o dare de seamă cu privire la celelalte activităţi ale instituţiei. De asemenea, raportul poate conţine recomandări privind îmbunătăţirea sau modificarea legislaţiei, precum şi orice alte măsuri necesare ocrotirii drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului;
i) prezintă preşedinţilor celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz, primului-ministru rapoarte asupra lacunelor din legislaţie sau asupra cazurilor grave de corupţie ori de nerespectare a legilor ţării, constatate cu prilejul cercetărilor efectuate;
j) semnează rapoartele, recomandările şi celelalte acte ale instituţiei, care se pot emite numai cu acordul său;
k) aprobă numirea, promovarea şi eliberarea din funcţie a personalului, acordă gradaţii, salarii de merit şi alte drepturi, potrivit dispoziţiilor legale;
l) exercită autoritatea disciplinară asupra personalului, în condiţiile prevăzute de lege şi de prezentul regulament;
m) aprobă programele de efectuare a concediilor anuale de odihnă;
n) exercită atribuţiile ordonatorului principal de credite;
o) exercită orice alte atribuţii care îi revin potrivit legii.
În îndeplinirea atribuţiilor menţionate la lit. b), c), d), e) şi f) ale alineatului precedent, avocatul poporului este asistat de adjuncţii săi, potrivit domeniilor de activitate aflate sub autoritatea acestora.
Art. 8
În cadrul instituţiei funcţionează colegiul consultativ, în componenţa căruia intră avocatul poporului, adjuncţii şi consilierii săi, secretarul general şi şefii departamentelor de specialitate.

Colegiul consultativ se convoacă de către avocatul poporului.
Art. 9
În exercitarea atribuţiilor legate de activitatea internă a instituţiei, avocatul poporului emite ordine, instrucţiuni, norme metodologice şi regulamente.

Secţiunea a 2-a: Adjuncţii avocatului poporului

Art. 10
Avocatul poporului îşi numeşte doi adjuncţi, pe durata mandatului său, cu avizul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunităţi şi validări a Senatului.
Art. 11
Adjunctul avocatului poporului îndeplineşte următoarele atribuţii:
a) coordonează şi controlează activitatea departamentelor de specialitate aflate sub autoritatea sa, pe domenii de activitate, potrivit prevederilor legii, ale prezentului regulament şi ţinând seama de dispoziţiile avocatului poporului;
b) îndrumă şi controlează activitatea Secretariatului general sau, după caz, a structurilor aflate sub supravegherea sa directă, din împuternicirea avocatului poporului;
c) ia măsuri pentru aducerea la îndeplinire a dispoziţiilor primite din partea avocatului poporului;
d) informează operativ pe avocatul poporului asupra desfăşurării lucrărilor, semnalând aspectele mai importante din activitatea departamentelor de specialitate pe care le coordonează;
e) stabileşte atribuţiile personalului din cadrul departamentelor de specialitate aflate sub autoritatea sa şi efectuează, potrivit cerinţelor acestor departamente, redistribuirea unor sarcini şi atribuţii ale personalului în vederea realizării unei repartiţii echilibrate a volumului de muncă;
f) verifică şi îşi dă acordul asupra referatelor şi formei finale a proiectelor de raport ce se prezintă spre însuşire avocatului poporului;
g) întocmeşte, la sfârşitul fiecărui an sau la cererea avocatului poporului, o informare privind activitatea departamentelor de specialitate aflate sub autoritatea sa, evidenţiind aspectele semnificative legate de fenomenele sociale care fac necesară modificarea legislaţiei sau luarea unor măsuri de altă natură pentru ocrotirea drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti;
h) supraveghează desfăşurarea programului de primire a cererilor şi de audienţe, conform planificării aprobate de avocatul poporului;
i) rezolvă orice alte probleme în legătură cu buna desfăşurare a activităţii departamentelor de specialitate aflate sub autoritatea sa;
j) îndeplineşte orice alte atribuţii de serviciu stabilite de avocatul poporului.
Art. 12
În cazul în care avocatul poporului se află în imposibilitate temporară de exercitare a funcţiei, adjuncţii săi îndeplinesc, în ordinea stabilită de avocatul poporului, atribuţiile acestuia.

Secţiunea a 3-a: Consilierii avocatului poporului

Art. 13
Consilierul avocatului poporului exercită următoarele atribuţii:
a) examinează şi propune soluţii în probleme privind organizarea şi funcţionarea instituţiei;
b) efectuează sau participă la efectuarea unor studii, evaluări, lucrări de sinteză, legate de specificul activităţii instituţiei;
c) urmăreşte şi coordonează activitatea de pregătire a rapoartelor instituţiei, inclusiv prin centralizarea periodică a cazurilor aflate în lucru, în colaborare cu departamentele de specialitate şi cu Direcţia informatică şi secretariat;
d) asigură informarea avocatului poporului asupra aspectelor sociale care pot forma obiectul unor autosesizări, colaborând, după caz, cu departamentele de specialitate şi cu Compartimentul de relaţii cu mass-media;
e) participă la activitatea de redactare a corespondenţei avocatului poporului în probleme legate de activitatea instituţiei;
f) sesizează cu operativitate şi participă la activitatea de redactare a răspunsurilor la întrebările şi la problemele ridicate de şi în mass-media cu privire la activitatea instituţiei;
g) îndeplineşte orice alte atribuţii legate de specificul activităţii instituţiei, la cererea avocatului poporului.

CAPITOLUL IV: Structura generală a instituţiei

Secţiunea 1: Departamentele de specialitate

Art. 14
Departamentele de specialitate ale instituţiei sunt următoarele:
I. Departamentul pentru probleme privind administraţia centrală şi locală, urbanism, amenajarea teritoriului şi protecţia mediului;
II. Departamentul pentru probleme privind sănătatea, munca, protecţia socială a muncii şi protecţia proprietăţii;
III. Departamentul pentru probleme privind protecţia copilului, a femeii şi a familiei, educaţia, cultura şi sportul şi instituţiile de reeducare pentru minori;
IV. Departamentul pentru probleme privind ordinea publică, serviciile militare şi speciale, penitenciare, protecţia minorităţilor, cultelor şi străinilor, a consumatorului şi contribuabilului.
Fiecare departament de specialitate este condus de un şef.
Din structura departamentului de specialitate fac parte consilieri, experţi, consultanţi şi referenţi.
Art. 15
În funcţie de ponderea şi de volumul lucrărilor, la propunerea adjuncţilor săi, înaintată în baza referatelor întocmite de şefii departamentelor de specialitate,

avocatul poporului poate adapta structura departamentelor potrivit necesităților activităților curente.

Art. 16

Şeful departamentului de specialitate are următoarele atribuții:

a) asigură conducerea efectivă şi îndrumă activitatea ce se desfăşoară în cadrul departamentului, urmărind îndeplinirea atribuțiilor de către personalul din componența acestuia, potrivit fişei postului şi dispozițiilor adjunctului avocatului poporului sub autoritatea căruia se află;

b) repartizează lucrările spre rezolvare personalului din cadrul departamentului şi stabileşte titularul lucrării;

c) întocmeşte referatele şi proiectele de raport ce se supun verificării şi avizării adjunctului avocatului poporului;

d) efectuează anchete, cercetări şi ia declarații de la persoanele audiate, din împuternicirea avocatului poporului;

e) asigură programul de primire a cererilor şi de audiențe, conform planificării stabilite de avocatul poporului;

f) prezintă propuneri de reglementare a unor relații sociale, pe baza datelor reieşite din cereri şi audiențe;

g) elaborează fişa postului pentru personalul din subordine, pe care o supune spre aprobare adjunctului avocatului poporului;

h) îndeplineşte orice alte atribuții stabilite de avocatul poporului sau de adjunctul acestuia.

Art. 17

Consilierul din cadrul departamentelor de specialitate are umătoarele atribuții specifice:

a) efectuează sau participă la elaborarea unor studii, evaluări, lucrări de sinteză, legate de specificul activității departamentului de specialitate în care funcționează, independent sau în cadrul unor colective ale instituției;

b) asigură, sub îndrumarea şefului de departament, informarea avocatului poporului asupra posibilităților de rezolvare a problemelor ridicate de persoanele primite în audiență sau prin cererile adresate instituției;

c) întocmeşte, sub îndrumarea şefului de departament, proiectele de rapoarte speciale ce se prezintă spre însuşire avocatului poporului;

d) exercită, pe perioada absenței şefului de departament, atribuțiile acestuia;

e) efectuează anchete, cercetări şi ia declarații de la persoanele audiate, din împuternicirea avocatului poporului;

f) îndeplineşte orice alte atribuții legate de specificul activității instituției, la cererea avocatului poporului.

Secțiunea a 2-a: Secretariatul general

Art. 18

Secretariatul general are în componența sa următoarele structuri:

- Direcţia informatică şi secretariat, cu Serviciul de registratură, arhivă şi secretariat şi cu Compartimentul de informatică;
- Direcţia economico-financiară, cu Serviciul financiar-contabilitate şi control preventiv şi cu Biroul de aprovizionare, transport şi administrativ;
- Biroul de organizare şi resurse umane;
- Biroul de relaţii cu instituţiile publice, cu organizaţiile neguvernamentale şi relaţii internaţionale;
- Compartimentul de contencios, documentare şi bibliotecă;
- Compartimentul de relaţii cu mass-media;
- Compartimentul de protocol.

Secretariatul general asigură condiţiile organizatorice, informaţionale şi materiale pentru buna desfăşurare a activităţii instituţiei.

Art. 19

Secretariatul general este condus de secretarul general, care are următoarele atribuţii:

a) coordonează activitatea de registratură, arhivă, secretariat, informatică, documentare şi bibliotecă, precum şi activitatea administrativă, tehnică, financiar-contabilă, de transport şi aprovizionare, în vederea asigurării condiţiilor materiale pentru activitatea eficientă a instituţiei;

b) organizează activitatea direcţiilor, serviciilor, birourilor şi compartimentelor din subordinea sa, stabileşte sarcinile şi aprobă programul de activitate al acestora;

c) organizează gestionarea patrimoniului instituţiei şi ia măsuri pentru asigurarea integrităţii acestuia;

d) organizează activitatea de întreţinere, de dotare şi stabileşte măsuri pentru paza şi folosirea sediului instituţiei şi a bunurilor sale, prin structurile de resort;

e) urmăreşte modul de executare a contractelor pentru asigurarea utilităţilor (apă, căldură, energie electrică, telefon etc.);

f) dispune măsuri pentru efectuarea inventarierii anuale a tuturor bunurilor din patrimoniul instituţiei şi prezintă avocatului poporului un raport asupra acestui inventar;

g) răspunde de respectarea dispoziţiilor legale privind utilizarea fondurilor cuprinse în bugetul de venituri şi cheltuieli al instituţiei şi de întocmirea proiectului bugetului anual;

h) răspunde de organizarea şi de realizarea sistemului informatic general al instituţiei;

i) dispune măsurile ce trebuie luate cu privire la circulaţia şi la transferul bunurilor;

j) organizează activitatea pe linie de prevenire şi stingere a incendiilor, precum şi activitatea de protecţie a muncii;

k) ia măsurile ce se impun pentru asigurarea ordinii şi disciplinei în cadrul direcţiilor, serviciilor, birourilor şi compartimentelor din subordinea sa;

l) semnează legitimaţiile şi ecusoanele personalului, întocmite de Biroul de organizare şi resurse umane;

m) îndeplineşte orice alte atribuţii de serviciu stabilite de către avocatul poporului.

Art. 20

Secretarul general este numit şi eliberat din funcţie de către avocatul poporului.

Art. 21
Direcţia informatică şi secretariat, prin Serviciul de registratură, arhivă şi secretariat, asigură înregistrarea, evidenţa primară şi circulaţia cererilor adresate avocatului poporului, a documentelor şi a lucrărilor instituţiei, activitatea de arhivă, de expediţie, realizarea unor servicii auxiliare necesare rezolvării cererilor adresate avocatului poporului.
În acest scop, îi revin următoarele atribuţii:
a) primeşte şi înregistrează cererile adresate avocatului poporului;
b) întocmeşte opisul alfabetic în care se trec numele petiţionarilor;
c) ţine evidenţa persoanelor care se prezintă pentru audienţă;
d) înregistrează şi centralizează evidenţa dosarelor aflate în lucru la departamentele de specialitate;
e) pregăteşte corespondenţa spre expediere organelor competente şi petiţionarilor;
f) primeşte şi înregistrează răspunsurile din partea autorităţilor publice şi le transmite departamentelor de specialitate;
g) dă relaţii petiţionarilor în legătură cu stadiul de soluţionare a cererilor;
h) întocmeşte situaţia statistică a cererilor şi audienţelor, precum şi a stadiului de rezolvare a acestora;
i) execută lucrările de secretariat, tehnoredactare şi dactilografiere, potrivit dispoziţiilor primite;
j) întocmeşte şi ţine registrele necesare în activitatea instituţiei;
k) execută lucrările de arhivă şi de înregistrare în arhivă, asigură păstrarea şi consultarea dosarelor de către personalul instituţiei;
l) asigură expedierea prin poştă şi, după caz, transportul corespondenţei;
m) ţine gestiunea timbrelor poştale;
n) îndeplineşte orice alte atribuţii de serviciu stabilite de către şefii ierarhici.
Art. 22
Compartimentul de informatică asigură proiectarea şi implementarea sistemului informaţional necesar funcţionării instituţiei, precum şi evidenţa şi informarea operativă, furnizarea datelor primare şi a situaţiilor statistice necesare funcţionării sistemului informaţional şi întocmirii rapoartelor avocatului poporului.
Art. 23
Direcţia economico-financiară, prin Serviciul financiar-contabilitate şi control preventiv şi prin Biroul de aprovizionare, transport şi administrativ, asigură elaborarea, fundamentarea şi executarea bugetului de venituri şi cheltuieli al instituţiei şi a celorlalte lucrări financiar-contabile, exercitarea de către avocatul poporului a atribuţiilor sale de ordonator principal de credite, precum şi administrarea bunurilor din patrimoniul instituţiei, activitatea de investiţii şi de aprovizionare cu materiale, transportul, realizarea altor prestaţii administrative necesare funcţionării instituţiei.
Art. 24
Biroul de organizare şi resurse umane execută lucrările privind angajarea şi salarizarea personalului, întocmirea şi eliberarea legitimaţiilor şi a ecusoanelor,

evidența şi completarea carnetelor de muncă, evidența sancțiunilor disciplinare, încetarea raporturilor de muncă şi alte lucrări specifice, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 25

Biroul de relații cu instituțiile publice, cu organizațiile neguvernamentale şi relații internaționale asigură:

a) realizarea de contacte permanente cu instituțiile statului şi schimbul informațional continuu în vederea realizării competenței instituției, potrivit legii;

b) realizarea de contacte şi programe de colaborare cu organizațiile neguvernamentale care promovează valorile societății civile, în mod special cu organizațiile care activează în domeniul apărării drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului, precum şi cu instituțiile similare din alte state şi cu organizațiile internaționale;

c) realizarea unor programe de promovare a imaginii instituției atât la nivel național, cât şi internațional;

d) participarea avocatului poporului sau a reprezentanților acestuia la diverse conferințe, simpozioane, seminarii, în țară şi în străinătate, la care se dezbat probleme de interes pentru activitatea specifică a instituției;

e) organizarea de manifestări similare sub egida instituției;

f) îndeplinirea lucrărilor ce îi revin instituției în cadrul relațiilor internaționale, inclusiv în cadrul organizațiilor internaționale la care instituția este afiliată;

g) traducerea, întocmirea şi expedierea corespondenței cu străinătatea.

Biroul se află sub îndrumarea şi controlul unui adjunct al avocatului poporului, desemnat de acesta.

Art. 26

Compartimentul contencios, documentare şi bibliotecă asigură asistența juridică şi reprezentarea instituției în fața instanțelor judecătoreşti şi a altor organe jurisdicționale, precum şi realizarea şi prelucrarea fondului documentar necesar activității instituției.

În acest scop, îi revin următoarele atribuții:

a) achiziționarea fondului de documentare ştiințifică, inclusiv a culegerilor de acte normative şi a celorlalte lucrări necesare desfăşurării activității instituției;

b) gestionarea, prelucrarea şi evidența bibliotecii, întocmirea fişierului acesteia şi informarea personalului instituției asupra lucrărilor de specialitate primite şi asupra legislației curente;

c) efectuarea de studii, sinteze şi informări, dispuse de avocatul poporului şi de adjuncții acestuia, întocmirea de documentații şi de alte materiale necesare activității instituției.

Studiile, sintezele şi informările ce revin în sarcina compartimentului se întocmesc, după caz, împreună cu şefii departamentelor de specialitate sau cu consilierii desemnați de aceştia.

Art. 27

Compartimentul de relații cu mass-media are următoarele atribuții:

a) monitorizarea presei scrise şi audiovizuale, cu referiri speciale la competenţa instituţiei, precum şi difuzarea revistei presei, pentru avocatul poporului, adjuncţii şi consilierii acestuia;
b) efectuarea de sinteze tematice, direct sau în colaborare cu departamentele de specialitate şi cu consilierii avocatului poporului;
c) întocmirea şi difuzarea de comunicate oficiale privind activitatea instituţiei, sub directa îndrumare a avocatului poporului şi a consilierilor săi;
d) redactarea răspunsurilor la articolele apărute în presă, referitoare la instituţie;
e) organizarea contactelor avocatului poporului cu reprezentanţii presei scrise şi ai instituţiilor de radio şi de televiziune;
f) asigurarea legăturii cu conducerile redacţiilor şi ale agenţiilor de presă în vederea realizării unei comunicări permanente de natură să satisfacă interesul publicistic particular al unei anumite instituţii de informare în masă.
Compartimentul se află sub îndrumarea şi controlul unui adjunct al avocatului poporului, desemnat de acesta.
Art. 28
Compartimentul de protocol asigură protocolul instituţiei în relaţiile cu persoane şi instituţii din ţară şi din străinătate, obţinerea paşapoartelor şi a vizelor şi pentru deplasările în străinătate ale avocatului poporului şi ale personalului instituţiei, primirea şi însoţirea delegaţiilor străine în cadrul programului de relaţii internaţionale, precum şi orice alte servicii în legătură cu deplasările, în ţară şi în străinătate, ale avocatului poporului şi reprezentanţilor instituţiei.
Art. 29
Secretarul general aprobă fişa postului pentru personalul din subordinea sa, cu excepţia personalului încadrat la Biroul de relaţii cu instituţiile publice, cu organizaţiile neguvernamentale şi relaţii internaţionale şi la Compartimentul de relaţii cu mass-media, pentru care aprobarea se face de către adjunctul avocatului poporului.

CAPITOLUL V: Funcţionarea instituţiei

Secţiunea 1: Dispoziţii procedurale

Art. 30
Programul de primire a cererilor şi de audienţe este asigurat de avocatul poporului, de adjuncţii săi, precum şi de şefii de departament şi de consilierii de specialitate.
Art. 31
Cererile adresate avocatului poporului trebuie formulate în scris, cu respectarea condiţiilor prevăzute de lege.
Pentru motive temeinice, la solicitarea petiţionarului, acestuia i se poate încuviinţa să îşi prezinte oral cererea, care va fi consemnată de către consilierul de serviciu.

Art. 32
Avocatul poporului se poate sesiza din oficiu, atunci când află, pe orice altă cale, că au fost încălcate drepturi sau libertăţi cetăţeneşti de către o autoritate a administraţiei publice.
Procedura din oficiu încetează la solicitarea persoanei lezate în drepturile şi libertăţile sale.
Art. 33
Cererea adresată va fi semnată de petiţionar şi va cuprinde următoarele:
a) numele şi domiciliul persoanei lezate în drepturile şi libertăţile sale;
b) drepturile şi libertăţile încălcate;
c) autoritatea administrativă sau funcţionarul public în cauză;
d) descrierea faptelor invocate;
e) dovada întârzierii sau a refuzului administraţiei publice de a soluţiona cererea, potrivit legii, în termenul prevăzut;
f) menţiunea obligatorie dacă cererea face obiectul unei cauze aflate pe rolul unei instanţe judecătoreşti sau dacă a format obiectul unei judecăţi;
g) autorităţile publice care au fost sesizate anterior;
h) orice alte acte care pot susţine cererea.
Cererile se fac în nume propriu şi se depun personal sau prin reprezentanţi împuterniciţi potrivit legii.
Art. 34
În situaţia în care cererea este incompletă sau prezintă neclarităţi, petiţionarului i se va acorda posibilitatea completării sau refacerii cererii.
Art. 35
Primind cererea, împreună cu întreaga documentaţie care o însoţeşte, avocatul poporului poate dispune audierea persoanei lezate în drepturile şi libertăţile sale, conform programului de audienţe.
Pentru motive temeinice, din oficiu sau la solicitarea petiţionarului, avocatul poporului poate dispune ca demersurile sale să aibă caracter confidenţial.
Art. 36
Repartizarea lucrării, în vederea examinării faptelor sesizate şi a temeiurilor legale ce o susţin, se face pe bază de rezoluţie a avocatului poporului sau a împuterniciţilor săi, prin care se indică departamentul de specialitate în competenţa căruia intră soluţionarea lucrării, precum şi termenul stabilit pentru aceasta.
Art. 37
Înainte de a decide cu privire la modul în care va fi soluţionată cererea, avocatul poporului poate dispune efectuarea unor cercetări preliminare. În acest scop el se va putea adresa organelor autorităţilor publice, prin departamentele de specialitate, pentru obţinerea informaţiilor şi a documentelor necesare.
În cazurile în care, pentru stabilirea şi lămurirea unor fapte de care depinde soluţionarea cererii, este necesară o expertiză, iar aceasta nu poate fi asigurată de

personalul de specialitate din instituție, avocatul poporului poate dispune angajarea, pe bază de convenție civilă, a unui colaborator extern.

Art. 38

În cazul în care avocatul poporului constată că soluționarea cererii primite este de competența Ministerului Public, se află pe rolul unei instanțe judecătorești sau are ca obiect erori judiciare, el va sesiza autoritățile competente, potrivit legii, iar acestea sunt obligate să comunice concluziile la care s-a ajuns și măsurile luate.

Art. 39

În situația în care obiectul unei cereri intră în domeniul de activitate a două departamente de specialitate, va fi desemnat un singur departament responsabil cu soluționarea lucrării, stabilindu-se, totodată, obligația celuilalt departament de a colabora.

Art. 40

Titularul lucrării, responsabil cu examinarea cererii și a documentelor care o însoțesc, poate solicita furnizarea de explicații și de date suplimentare cu privire la conținutul dosarului.

Pe baza lucrărilor efectuate acesta întocmește referatul cuprinzând concluziile examinării, care se înaintează avocatului poporului, sub semnătura șefului departamentului de specialitate și a adjunctului coordonator.

Art. 41

Atunci când din examinarea cererii și a documentației anexate rezultă necesitatea unei anchete proprii, avocatul poporului va decide în consecință.

Decizia va cuprinde următoarele:

a) rezumatul cererii și indicarea autorității publice în cauză;

b) faptele și documentele ce urmează a fi supuse anchetei;

c) persoanele care vor efectua ancheta, din împuternicirea sa.

În acest scop avocatul poporului sau împuterniciții săi au dreptul să audieze și să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice, de la orice funcționar public sau de la orice altă persoană prevăzută de lege, care poate da informațiile necesare soluționării cererii, potrivit dispozițiilor legale.

Art. 42

Avocatul poporului poate întrerupe efectuarea anchetei proprii ori de câte ori constată că cererea a fost soluționată amiabil sau că au încetat temeiurile acesteia.

Întreruperea anchetei pune capăt cursului cererii.

Încetarea procedurii i se va aduce la cunoștință petiționarului.

Art. 43

După finalizarea lucrării și întocmirea referatului care cuprinde faptele constatate și recomandările cu privire la măsurile ce trebuie luate în vederea înlăturării ilegalității comise, a reparării daunelor produse și a repunerii persoanei lezate în drepturile sale, se vor face comunicări, potrivit legii, atât petiționarului, cât și autorității administrației publice în cauză.

Atunci când titularul lucrării constată, în baza documentației primite împreună cu cererea, că faptele expuse sunt evidente şi dovedite, el poate decide întocmirea referatului fără alte verificări.
Art. 44
Avocatul poporului poate respinge motivat cererile vădit nefondate.
Cererile care nu fac obiectul activității instituției vor fi respinse fără motivare.
Art. 45
Avocatul poporului sau împuternicitul acestuia îşi poate exercita atribuțiile şi în afara sediului instituției.
În acest scop avocatul poporului sau împuternicitul său poate intra în sediul oricărei autorități publice în baza legitimației de serviciu şi a ecusonului oficial, cu acordul conducerii instituției în cauză, iar în caz de împiedicare acesta va putea solicita concursul Ministerului Public.
În îndeplinirea atribuțiilor sale avocatul poporului sau împuternicitul său va avea acces la orice informații, documente sau acte deținute de autoritățile publice, în legătură cu cererile adresate de persoanele lezate în drepturile şi libertățile lor şi în măsura în care le consideră necesare pentru soluționarea acestora, având obligația respectării secretului acestor informații, după caz.
Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. 1-3 atrage răspunderea prevăzută la art. 32 din Legea nr. 35/1997.
Art. 46
Avocatul poporului sau împuternicitul său poate efectua inspecții în incinta penitenciarelor sau a altor locuri de detenție, reeducare şi resocializare, a unităților militare, precum şi la celelalte unități unde persoanele sunt supuse unui regim restrictiv al libertății de circulație.
Avocatul poporului sau împuternicitul său are dreptul de a purta discuții private cu persoanele aflate în situațiile menționate la alin. 1.
Inspecțiile se vor putea efectua cu acordul prealabil al conducerii administrative a unității sau al organului ierarhic superior.
Dispozițiile art. 45 alin. 2 sunt aplicabile.

Secțiunea a 2-a: Registrele instituției

Art. 47
Registrele instituției Avocatul Poporului sunt următoarele:
a) Registrul general de intrare şi ieşire a corespondenței;
b) Registrul de cereri, în care se înregistrează cererile primite şi li se dă număr;
c) Registrul de dosare, în care se înregistrează toate lucrările în legătură cu rezolvarea cererilor aflate în competența avocatului poporului;
d) Registrul de ordine ale avocatului poporului, în care acestea se înregistrează şi li se dă număr, în ordine cronologică;
e) Registrul special de corespondență secretă şi confidențială, în care se înregistrează documentele având acest caracter;
f) Registrul de arhivă.

Art. 48
Registrul de cereri va cuprinde următoarele rubrici:
a) numărul de înregistrare a cererii;
b) numărul de înregistrare în Registrul general de intrare şi de ieşire a corespondenței;
c) data primirii cererii;
d) numele petiționarului;
e) adresa petiționarului;
f) data expedierii răspunsului către petiționar.
Art. 49
Registrul de dosare va cuprinde următoarele rubrici:
a) numărul dosarului;
b) numărul de înregistrare în Registrul de cereri;
c) data deschiderii dosarului;
d) numele petiționarului;
e) obiectul cererii;
f) departamentul de specialitate căruia i-a fost repartizată cererea şi numele titularului lucrării;
g) autoritatea publică sesizată;
h) data expedierii sesizării autorității competente, respectiv a recomandării avocatului poporului către aceasta;
i) data primirii răspunsului de la autoritatea sesizată;
j) data comunicării către petiționar a rezultatelor cererii sale.
Sub acelaşi număr de dosar se vor înregistra toate documentele depuse ulterior sau corespondența în legătură cu cererea respectivă.
Stabilirea rubricilor registrelor menționate la art. 47 lit. a), d) şi e) se face în funcție de natura lucrărilor evidențiate, la propunerea secretarului general, şi se aprobă de către avocatul poporului.
Registrul de arhivă va evidenția data primirii în arhivă, natura lucrării, numărul de file, compartimentul care predă şi semnăturile de predare-primire.
Art. 50
Pentru evidența lucrărilor primite şi realizate în departamentele de specialitate se întocmeşte un registru al cererilor examinate în departament, care va cuprinde următoarele rubrici:
a) mențiunile de la art. 48 lit. a), c) şi d);
b) data primirii lucrării în departament;
c) termenul de finalizare a lucrării;
d) numele titularului lucrării;
e) data prezentării proiectului de referat, în formă definitivă;
f) numărul dosarului, în cazul în care cererea formează obiectul unui dosar.
Departamentele de specialitate vor asigura, în colaborare cu Direcția de informatică şi secretariat, opisul alfabetic în care se trec numele petiționarilor şi situația dosarelor deschise şi vor ține evidența termenelor la care urmează a fi primite răspunsurile din

partea autorităților sesizate, cu privire la rezolvarea legală a cererilor înaintate acestora.
Art. 51
Registrele vor fi numerotate şi parafate, iar la sfârşitul fiecărui an se vor întocmi procese-verbale de închidere, contrasemnate de secretarul general.
Evidențele din registre vor putea fi realizate şi pe suport magnetic.

Secțiunea a 3-a: Dosarele cererilor

Art. 52
Dosarele cuprinzând cererile adresate de persoanele lezate în drepturile şi libertățile lor pot fi consultate de persoanele interesate, cu aprobarea şefului compartimentului unde se află dosarul, exceptând situațiile în care, prin decizie a avocatului poporului, acestea sunt supuse regimului lucrărilor confidențiale.
Pe coperta fiecărui dosar se vor menționa: denumirea instituției, numărul dat dosarului, numele petiționarului şi alte date de identificare a cererii, caracterul confidențial, după caz, precum şi felul şi data lucrărilor efectuate.
Scoaterea dosarelor din incinta instituției este interzisă, cu excepția cazurilor în care avocatul poporului sau împuternicitul său se deplasează pentru efectuarea unor anchete ori în alte situații care impun aceasta.
Art. 53
Documentele care intră în compunerea dosarului vor fi numerotate, cusute, şnuruite şi ştampilate înainte de predarea lor la arhivă.
Păstrarea în arhivă a dosarelor se va face în ordinea lor numerică.
Art. 54
La arhivă vor fi predate şi celelalte lucrări ale instituției, care vor fi păstrate potrivit legii.

CAPITOLUL VI: Personalul instituției

Secțiunea 1: Condiții de numire în funcție

Art. 55
Şefii departamentelor de specialitate şi consilierii sunt numiți şi eliberați din funcție de către avocatul poporului.
Art. 56
Pentru numirea în funcția de şef al unui departament de specialitate se cer studii juridice, precum şi îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru funcția de consilier parlamentar.
Art. 57
Condițiile de numire pentru funcțiile de specialitate de execuție, precum şi pentru funcțiile de execuție prevăzute de legislația în vigoare sunt cele aplicabile personalului similar din serviciile Senatului.

Art. 58
Funcţiile din cadrul instituţiei, prevăzute la art. 56, se ocupă prin concurs, în condiţiile legii.
Concursul se organizează de către comisia de numiri şi disciplină, formată din trei consilieri desemnaţi de avocatul poporului, la care participă şi şeful departamentului de specialitate, în structura căruia se află postul vacant. Pentru funcţiile de execuţie la concurs participă şi directorul, respectiv şeful structurii în care se află postul vacant.
Lucrările de secretariat ale comisiei de numiri şi disciplină vor fi asigurate de Biroul de organizare şi resurse umane.
Art. 59
Comisia de numiri şi disciplină va asigura afişarea anunţului de concurs la sediul instituţiei şi/sau publicarea sa într-un cotidian, cu cel puţin 15 zile înainte de ţinerea concursului. În anunţ se vor menţiona data la care se ţine concursul, postul vacant, condiţiile de participare, precum şi tematica de concurs.
Candidaţii vor prezenta curriculum vitae şi copie de pe actul de studii.
Art. 60
Tematica de concurs se va elabora de către comisia de numiri şi disciplină, pe baza propunerilor şefului departamentului de specialitate, respectiv ale directorului direcţiei în structura căreia se găseşte postul vacant, indicându-se totodată sursele de documentare ce pot fi folosite de candidaţi.
Art. 61
Concursul va consta în probă scrisă, probă orală şi, după caz, probă practică.
Art. 62
Proba scrisă şi cea orală vor fi notate de la 1 la 10 de către fiecare membru al comisiei de numiri şi disciplină. Nota de calificare va fi cea rezultată din media notărilor la fiecare probă.
Pentru a fi declaraţi admişi, candidaţii trebuie să obţină la fiecare probă cel puţin nota 7.
Art. 63
Rezultatul concursului şi ordinea de clasificare a candidaţilor se consemnează de către comisia de numiri şi disciplină într-un proces-verbal care va fi înaintat spre aprobare avocatului poporului, însoţit de propunerea corespunzătoare.
Art. 64
Comisia de numiri şi disciplină poate solicita candidaţilor date suplimentare referitoare la activitatea profesională desfăşurată, constând, de regulă, în lucrări ştiinţifice sau alte lucrări de specialitate în domeniu.
Art. 65
Pe baza propunerii comisiei de numiri şi disciplină şi a celorlalte documente aferente concursului, avocatul poporului emite ordinul de numire în funcţie.
Art. 66
Candidaţii cărora li s-a aprobat angajarea sunt obligaţi să se prezinte la post în termen de cel mult 15 zile de la data luării la cunoştinţă. În cazul neprezentării la post la

termenul stabilit, postul este declarat vacant, urmând să se comunice următoarei persoane, declarată admisă la concurs, posibilitatea de a se angaja pe postul respectiv.
Art. 67
În cazul în care la concursul stabilit nu se prezintă mai mulţi candidaţi, ocuparea postului se face pe bază de examen organizat în condiţiile art. 58-66.
Art. 68
Personalul instituţiei trebuie să îşi îndeplinească atribuţiile cu conştiinciozitate şi profesionalism, respectând întocmai obligaţiile de serviciu.
Art. 69
Personalul din serviciile instituţiei poate fi promovat în grad sau treaptă profesională, precum şi în funcţii superioare vacante, pe baza rezultatelor în activitatea depusă şi a aptitudinilor dovedite, confirmate de şefii ierarhici.
În cazul în care se consideră că funcţia prevăzută la alin. 1 nu poate fi ocupată prin promovare, avocatul poporului poate dispune organizarea unui concurs în condiţiile art. 58-67.

Secţiunea a 2-a: Salarizare şi concedii de odihnă

Art. 70
Salarizarea personalului instituţiei se face potrivit statului de funcţii, în condiţiile Legii nr. 154/1998, precum şi potrivit asimilărilor făcute conform dispoziţiilor art. 33 alin. (3) din Legea nr. 35/1997.
Art. 71
Regulile privind durata concediului de odihnă, cuantumul indemnizaţiei cuvenite, programarea, efectuarea, întreruperea şi amânarea concediului de odihnă, precum şi compensarea în bani a concediului neefectuat se stabilesc, potrivit dispoziţiilor legale privind concediul de odihnă şi alte concedii ale salariaţilor, prin ordin al avocatului poporului.
Art. 72
La stabilirea duratei concediului de odihnă pentru salariaţii cu funcţii de conducere şi de execuţie de specialitate se vor avea în vedere, în mod corespunzător, criteriile aplicabile funcţiilor din serviciile Senatului cu care sunt asimilate, potrivit legii.

Secţiunea a 3-a: Răspunderea disciplinară

Art. 73
Încălcarea prevederilor Legii nr. 35/1997, ale prezentului regulament şi a îndatoririlor de serviciu atrage răspunderea celor vinovaţi şi aplicarea sancţiunilor disciplinare.
Art. 74
În cazul săvârşirii de abateri disciplinare, funcţionarul este cercetat de către comisia de numiri şi disciplină, la sesizarea avocatului poporului sau a adjunctului acestuia, a secretarului general, respectiv a şefului departamentului de specialitate.
Comisia de numiri şi disciplină examinează probele înaintate şi procedează la audierea celui în cauză.

Concluziile Comisiei de numiri şi disciplină se consemnează şi se înaintează avocatului poporului, împreună cu propunerea de sancţionare.
Art. 75
Sancţiunile disciplinare ce se aplică celor vinovaţi de abateri disciplinare sunt următoarele:
a) avertisment;
b) reducerea salariului şi a indemnizaţiei de conducere cu 10-15% pentru o durată de cel mult 3 luni;
c) retrogradarea din funcţie sau categorie în cadrul aceleiaşi profesii, pentru o durată de cel mult 3 luni;
d) destituirea din funcţie.
Destituirea din funcţie se aplică în cazul săvârşirii unei abateri grave sau al încălcării, în mod repetat, a obligaţiilor de serviciu.
Art. 76
Aplicarea sancţiunilor, în funcţie de gravitatea abaterilor comise, se face de către avocatul poporului, în condiţiile legii şi ale prezentului regulament.

CAPITOLUL VII: Colaboratorii externi

Art. 77
Pentru executarea unor lucrări de complexitate deosebită ori în legătură cu efectuarea anchetelor proprii, avocatul poporului poate utiliza serviciile unor specialişti, în calitate de colaboratori externi.
Colaboratorii externi beneficiază de drepturile corespunzătoare cuvenite, potrivit legii, colaboratorilor externi ai aparatului Senatului.
Art. 78
Angajarea colaboratorilor externi, perioadele de colaborare, timpul de muncă sau lucrările executate, răspunderile, drepturile cuvenite şi modalitatea de plată se stabilesc prin convenţii civile de prestări de servicii, înregistrate la camerele de muncă.
Aprobarea colaboratorilor externi şi stabilirea drepturilor de remunerare a acestora se fac prin ordin al avocatului poporului, la propunerea şefilor departamentelor de specialitate, respectiv a directorilor.
Art. 79
Pe perioada îndeplinirii atribuţiilor, colaboratorii externi se supun îndatoririlor personalului instituţiei în ceea ce priveşte păstrarea confidenţialităţii lucrărilor, respectarea programului de lucru şi a celorlalte reguli de disciplină internă.
Acestora li se va elibera legitimaţie de intrare în sediu, care va fi restituită la încetarea calităţii de colaborator extern.
Art. 80
Avocatul poporului poate numi, dintre personalităţile cu înalt prestigiu şi cu bogată activitate profesională, consilieri temporari, folosiţi în calitate de consultanţi ştiinţifici, în condiţiile art. 77-79.

CAPITOLUL VIII: Bugetul de venituri şi cheltuieli

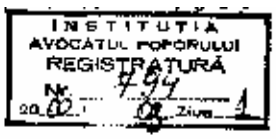
Art. 81
Bugetul de venituri şi cheltuieli al instituției face parte integrantă din bugetul de stat, potrivit legii.
Art. 82
Prin bugetul de venituri şi cheltuieli se vor asigura fondurile necesare desfăşurării în bune condiții a activității instituției, fiind determinate resursele de acoperire pe categorii de cheltuieli.
Art. 83
Proiectul bugetului de venituri şi cheltuieli se întocmeşte cu avizul Ministerului Finanțelor.
Art. 84
Normativele de cheltuieli pentru protocol, deplasări, dotări cu autoturisme şi consum lunar de carburanți se stabilesc prin ordin al avocatului poporului, potrivit legii.

CAPITOLUL IX: Dispoziții finale

Art. 85
Programul de lucru al instituției va fi stabilit de avocatul poporului, în corelare cu programul autorităților administrației publice.
Art. 86
Pentru accesul în incinta autorităților publice avocatul poporului şi împuterniciții săi vor purta un ecuson oficial, pe care este aplicată fotografia şi sunt înscrise datele de identificare a persoanei.
Modelul acestui ecuson şi procedura de eliberare se aprobă de către avocatul poporului.
Eliberarea ecusoanelor se face de către Biroul de organizare şi resurse umane, care ține şi evidența ecusoanelor emise.
Art. 87
Avocatul poporului informează periodic opinia publică asupra principalelor aspecte ale activității sale prin mijloacele de informare în masă, în condițiile stabilite de lege.
Art. 88
Prezentul regulament se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, după aprobarea sa de către Biroul permanent al Senatului.

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 393 din data de 19 august 1999

13.5. Exemplu de cerere primită de Avocatul Poporului

Către domnul Avocat al Poporului

Referitor la cererea adresată dumneavoastră, doresc a vă aduce la cunoștință faptul că nu s-a rezolvat absolut nimic.

Domnul primar de la com. Hănești a venit la fața locului, dar însă nu a luat nici un fel de măsuri, spunând că nu are cu ce să mă ajute.

Doamna asistentă de la Protecția socială a, copilului a venit și dumsa, dar însă fără nici un rezultat. În momentul când a venit, nu găsit încrimă la un părinți fără însă este ce mănâncă, deoarece deoarece patronimă dați încercare de ian de zile nu mi-a făcut este de nimic, aflând însă de această anchetă i-a fost teamă și m-a dat afară cu toate că aveam un salariu de 300 000 lei totuși mă-a multumit cu ce aceștia.

Căsiem totuși un loc vacant la Preventoriul comunei Hănești, dar cum stă faptul că acum să merge nimeni cu "pile", nu am rezolvat nimic, atunci a-m apelat iarăși la primărie, am fost dar și la domnul prefect al județului Prahova, dar nici încă nu a dorit să mă ajute, punând faptul că nu depind de dânsă.

— Oare nu este posibil ca măcar un ajutor social să mi-se acorde și mie pentru a-mi ține copii, vă rog să mă credeți dar la-m ajuns în situația în care nu mai am nimic. Cu mama mea nu mă mai pot înțelege, totuși totuși să plec cu ei în altă parte, dar fără bani nu se poate!

Vă rog din suflet ajutați-mă și pe mine, astfel nu mai am sărici o spăriată. Apoi nu-i pot abandona divorțez fără foarte mult le iei.

Vă mulțumesc!

13.6. Exemplu de corespondență cu autoritățile

ROMÂNIA

AVOCATUL POPORULUI
OMBUDSMAN

B-dul Iancu de Hunedoara, nr. 3-5, Sector 1, cod 71.204, Bucureşti

Telefon: 231.5001 / Fax: 231.5000

Domnului Aurel Lascu
Preşedintele Comisiei pentru
Protecția Copilului Călăraşi
Str. Sloboziei, nr. 9-11
Municipiul Călăraşi
8500 Județul Călăraşi

Nr. 687/2/R
Dosar nr. 355/2000

RECOMANDARE nr. 16/2000

Stimate domnule Preşedinte,

Referitor la cererea doamnei C. I., domiciliată în satul Negoieşti, comuna Soldanu, județul Călăraşi, înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 687 din 24.02.2000, vă comunicăm următoarele:

Petiționara ne sesizează faptul că, nepoții săi, minorii U. N., U. M. şi U. P., sunt lipsiți de ocrotire părintească, deoarece în momentul de față tatăl lor este condamnat la 3 luni închisoare pentru infracțiunea de furt, iar mama acestora i-a părăsit cu opt luni în urmă, neavând nici un fel de informații despre ea. În prezent, cei trei minori se află în îngrijirea bunicii lor materne, doamna C. I., care, deşi în vârstă de 75 de ani şi cu posibilități financiare reduse, a fost singura care s-a ocupat de aceşti copii.

Analizând cererea petiționarei, se constată că minorilor U. N., U. M. şi U. P. le sunt aplicabile prevederile O.U.G. nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, aprobată prin Legea nr.108 /1998.

În conformitate cu prevederile art. 20 şi art. 22 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, facem următoarea

RECOMANDARE

Privind situaţia minorilor U. N., U. M. şi U. P., care locuiesc în satul Negoieşti, comuna Soldanu, judeţul Călăraşi, astfel:

În interesul superior al copiilor, vă recomandăm să dispuneţi măsurile de ocrotire ce se impun, evaluând posibilitatea plasamentului copiilor la bunica lor maternă, potrivit art. 12 alin. (1) din O.U.G. nr. 26/ 1997 privind protecţia copilului aflat în dificultate, republicată în 1998.

Totodată, facem trimitere la art. 22 (2) din Legea nr. 35/1997privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, care prevede obligaţia autorităţilor publice sesizate de Avocatul Poporului să ia de îndată măsurile necesare şi să îl informeze despre aceasta pe Avocatul Poporului.

Ca atare vă solicităm o copie după hotărârea Comisiei pentru Protecţia Copilului Călăraşi.

Paul Mitroi
Avocatul Poporului

CONSILIUL JUDEŢEAN CĂLĂRAŞI
COMISIA PENTRU PROTECŢIA COPILULUI

HOTĂRÂRE

privind încredinţarea/plasamentul copilului

.....

Comisia pentru Protecţia Copilului, întrunită în şedinţa de lucru în data de .....

Având în vedere :

- raportul referitor la ancheta psihosocială a copilului. ..... întocmit de către specialistul D.J.P.D.C. prin care se propune măsura încredinţării/plasamentul acestuia familiei/persoanei.....

- prevederile art. 12 alin. 1 raportat la art.7 lit.d şi art. 23 alin 1 şi prevederile art. 21 alin. 1 din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului României nr. 26/1997.

În temeiul art.4 din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului României nr. 26/1997,

HOTĂRĂŞTE:

Art. 1 - Se aprobă încredinţarea/plasamentul copilului..... născut la data de ..... , în..... fiul lui ..... şi al..... ,cnp..... la fam / pers ..... cnp..... Şi..... domiciliată .....

Art.2. – Părinţii (tata / mama) ..... Domiciliaţi în..... sunt obligaţi să contribuie lunar la întreţinerea copilului cu suma de..... lei .

Art. 3 - Începând cu data..... familia/persoana..... va beneficia de alocaţia lunară de încredinţare/plasament;

Art. 4 - Pe toată durata măsurii de încredinţare/plasament, D.J.P.D.C. va supraveghea fam/pers .....şi va prezenta Comisiei pentru Protecţia Copilului trimestrial rapoarte în acest sens.

D.J.P.D.C. va comunica prezenta celor interesaţi.

Hotărârea Comisiei pentru Protecţia Copilului este executorie şi poate fi atacată în condiţiile Legii contenciosului administrativ.

PREŞEDINTE,
AUREL LASCU

SECRETAR,
MIHAELA CORA

Nr. 224 din 22.12.2000

ROMÂNIA

AVOCATUL POPORULUI
OMBUDSMAN

- *B-dul Iancu de Hunedoara, nr. 3-5, Sector 1, cod 71.204, Bucureşti*

Telefon: 231.5001 / Fax: 231.5000

Domnului Aurel Lascu
Preşedintele Comisiei pentru
Protecţia Copilului Călăraşi
Str. Sloboziei, nr. 9-11
Municipiul Călăraşi
8500 Judeţul Călăraşi

Nr. 687/2/R din 8.05.2000
Dosar nr. 355/2000

RECOMANDARE nr. 16/2000

Stimate domnule Preşedinte,

Referitor la cererea doamnei C. I., domiciliată în satul Negoieşti, comuna Soldanu, judeţul Călăraşi, înregistrată la instituţia Avocatul Poporului sub nr. 687 din 24.02.2000, vă comunicăm următoarele:

Din adresa dvs. nr. 595 din 22.05.2000 rezultă că a fost însuşită recomandarea avocatului poporului de a se dispune măsurile de ocrotire faţă de copiii U. N., U. M. şi U. P. F., în acest sens Comisia pentru Protecţia Copilului Călăraşi hotărând plasamentul acestora la bunica maternă.

Analizând, însă, conţinutul hotărârilor nr. 221, 222 şi 223 ale Comisiei pentru Protecţia Copilului Călăraşi privind plasamentul celor trei minori, am constatat că este încălcat dreptul la o informare corectă a celor interesaţi să atace respectivele hotărâri. Aceştia sunt dezinformaţi cu privire la calea de atac a hotărârilor Comisiei pentru Protecţia Copilului; astfel, se specifică faptul că hotărârea privind plasamentul copilului se atacă în contencios administrativ, ceea ce nu este în conformitate cu prevederile art. 34 din O.U.G. nr. 26/1997, republicată.

În conformitate cu prevederile art. 20 şi art. 22 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, facem următoarea

RECOMANDARE

Privind rectificarea conţinutului art. 4 alin. (3) din hotărârile Comisiei pentru Protecţia Copilului privind încredinţarea sau plasamentul copilului, astfel:

Să formulaţi hotărârile cu respectarea prevederilor art. 34 din O.U.G. nr. 26/1997, republicată, care specifică faptul că hotărârea comisiei poate fi atacată la judecătoria teritorială competentă, potrivit normelor de drept comun.

Totodată, facem trimitere la art. 22 (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, care prevede obligaţia autorităţilor publice sesizate de Avocatul Poporului să ia de îndată măsurile necesare şi să îl informeze despre aceasta pe Avocatul Poporului.

Paul Mitroi

Avocatul Poporului

CONSILIUL JUDEȚEAN CĂLĂRAȘI
COMISIA PENTRU PROTECȚIA COPILULUI
NR. 733/05.07.2000
R6. NR. 9338/11.07.00
D355/00

CĂTRE
GUVERNUL ROMÂNIEI
AVOCATUL POPORULUI

Urmarea adresei dvs. nr. 687/2/R din 15.06.2000 vă comunicăm că ne-am însuşit recomandarea Avocatului Poporului privind rectificarea conținutului hotărârilor Comisiei pentru Protecția Copilului , în sensul că :

- în conținutul hotărârii de încredințare/plasament am făcut trimitere şi la prevederile art. 34 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 26/1997, republicată ,specificând că hotărârea Comisiei poate fi atacată la instanța competentă , respectiv Judecătoria Călăraşi ,potrivit normelor de drept comun.

PREȘEDINTE,
LASCU AUREL